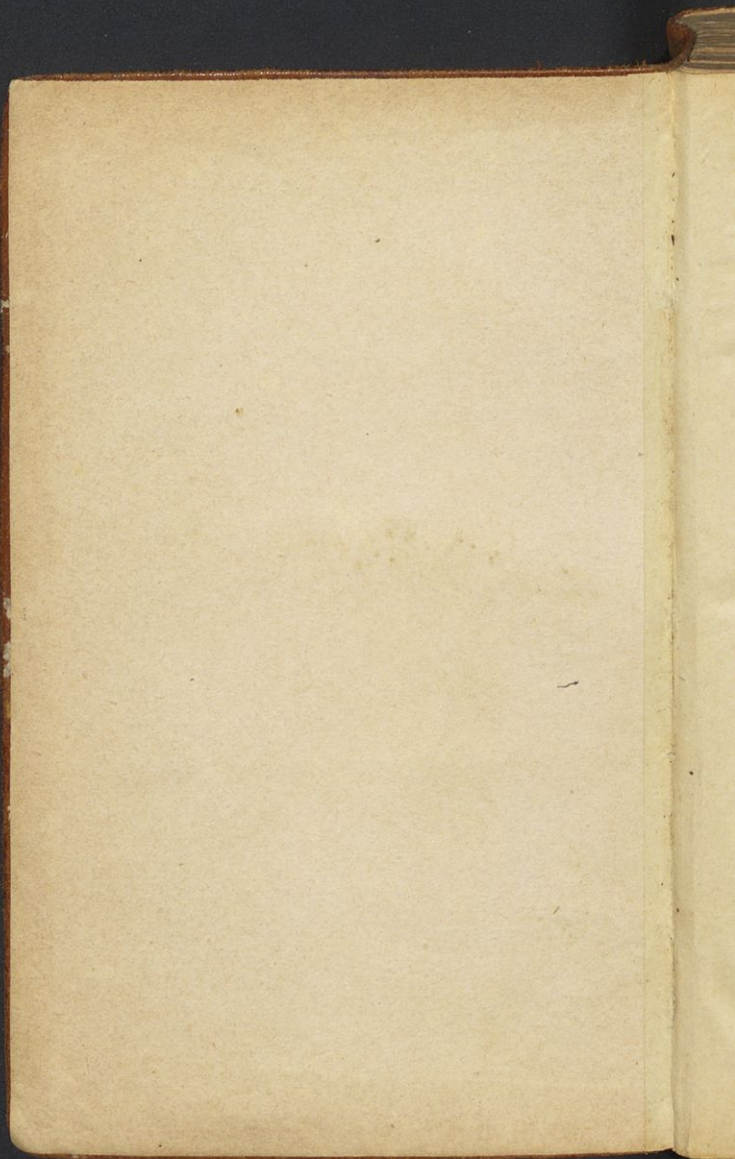
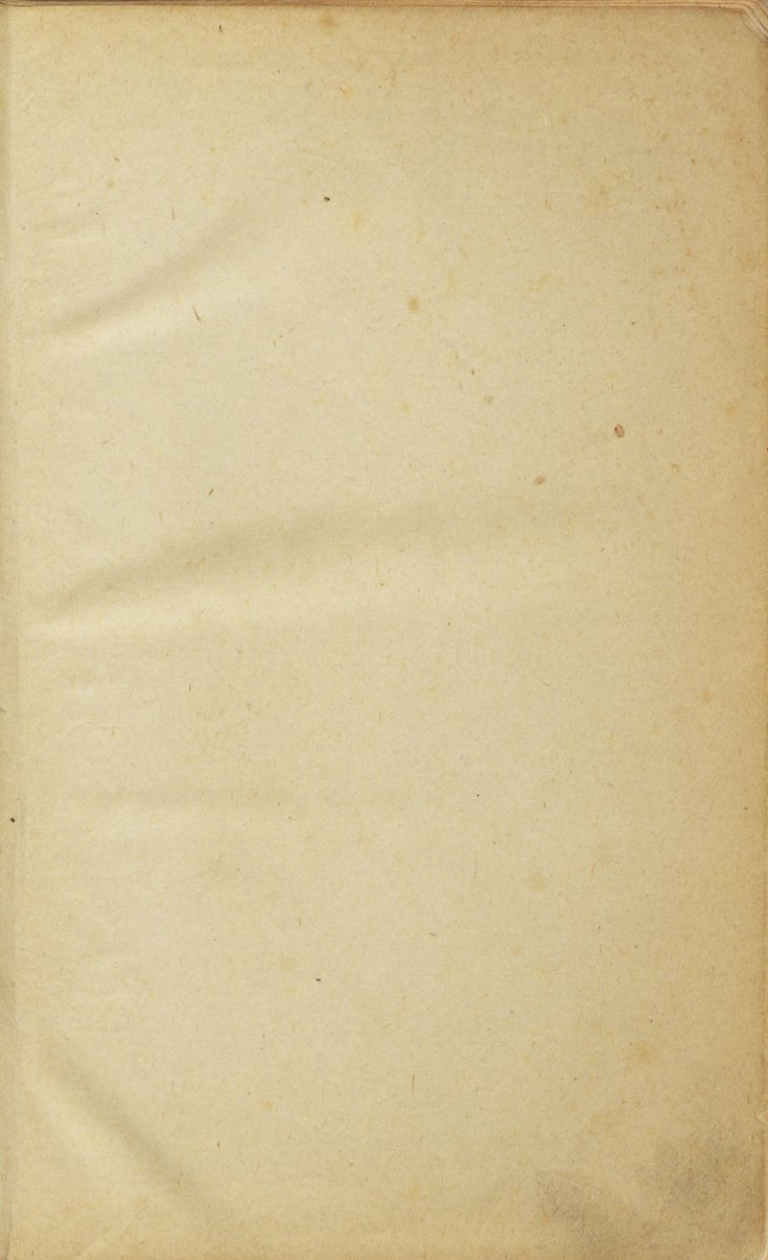
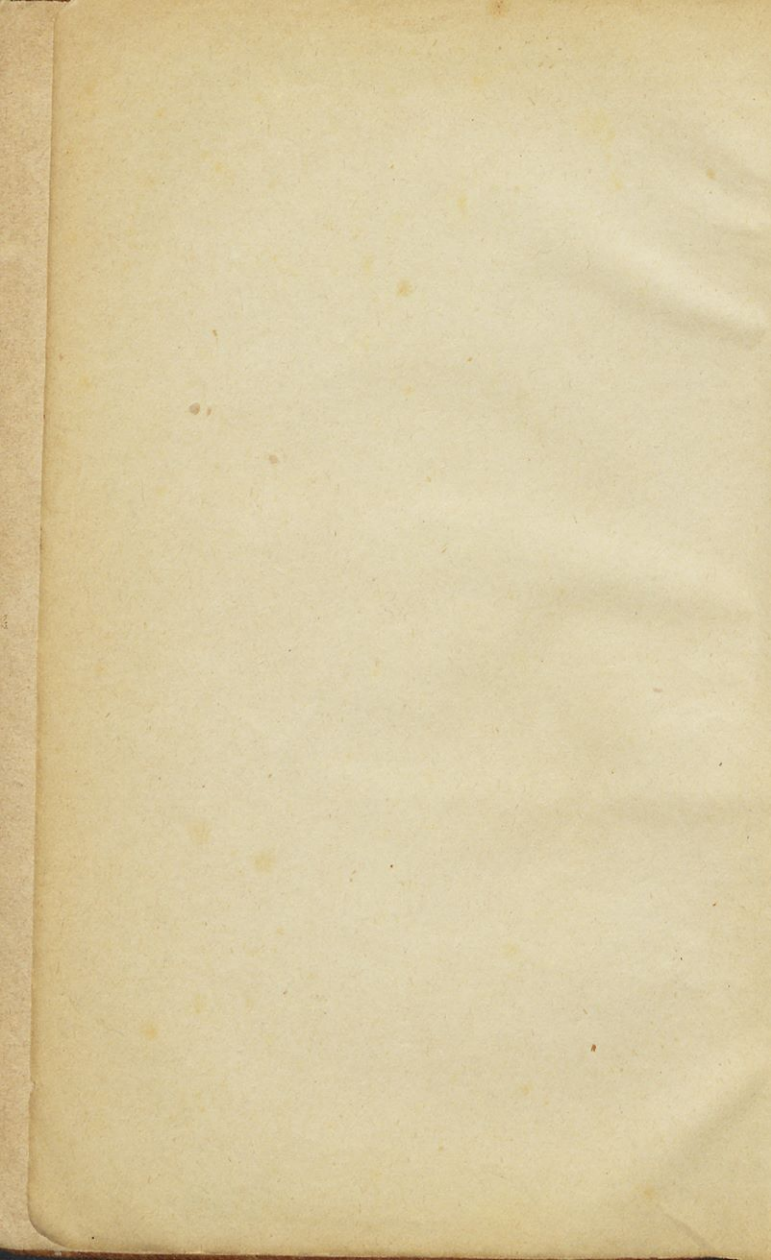

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

222548

Die Giffelte ist Linde Poltr in alte
müde, Linde w. auch angedrückt
Die Verwitterung n. forspierung ist fülle.
P. Krader, 6. April 1912.

SV

Zgodbe *mit Blättern*
durchgelesen

svetega pisma stare in nove zaveze.

Geotattel: L. Ph. V. =
Erl. Laibach
18. Sept. 1873,
L. 1533.

Za katoliške ljudske šole. 7/5 879.

S 112 podobšninami in 1 zemljovidom.

Po nemško spisal

Dr. J. Schuster

Dr. J. Schuster
In grau Leder broschiert.
poslovočil

Anton Lésar

duhoven ljubljanske škofije.

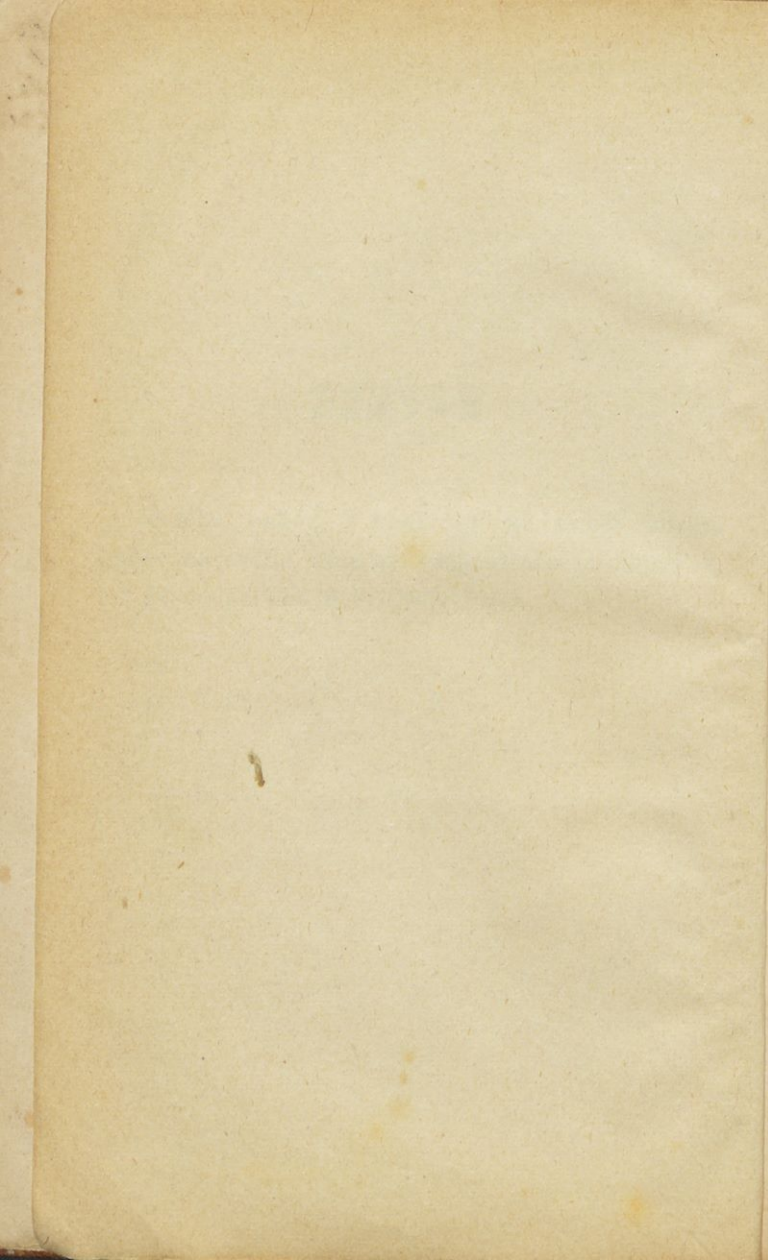

Veljajo v platnenem herbtu zvezane 43 kr. avstr. velj.

222 548

222548

Šolske bukve, v kaki ces. kr. zalogi šolskih
bukev na svetlo dane, ne smejo draže prodajati se,
kot je na pèrvem listu postavljeno.

Uvod.

Ljubo moje dete! Kaj lepe bukve imaš pred seboj. Pripovedujejo ti, kaj je Bog za nas ljudi storil od stvarjenja svetá do smerti svetih apostelnov. Lepe in podučne zgodbe, ki so v teh bukvicah, so vzete iz unih vélikih bukev, ki so bile po Božjem navdihnjenji pisane, in jih imenujemo sveto pismo. Toraj tudi tem bukvicam pravimo svetopisemske zgodbe al zgodbe svetega pisma.

Sveto pismo ima dva dela. Najprej nam pripoveduje, kaj je Bog za nas ljudi storil od stvarjenja svetá do prihoda našega odrešenika Jezusa Kristusa. To je prvi del svetega pisma, in se imenuje stara zaveza. — Dalje nam sveto pismo pripoveduje, kaj je Bog za nas storil po svojem edinorojenem Sinu Jezusu Kristusu in po njegovih apostelnih. To je drugi del svetega pisma; nova zaveza ga imenujemo. Zato so tudi te bukvice razdeljene na dva dela: na svete zgodbe stare in svete zgodbe nove zaveze.

Rado in pridno toraj te lepe bukvice prebiraj ljubo moje dete, pa boš spoznalo, kako neskončno mogočen, moder in dobrotljiv je Bog; in ga boš gotovo z veseljem ljubilo ter mu zvesto služilo.

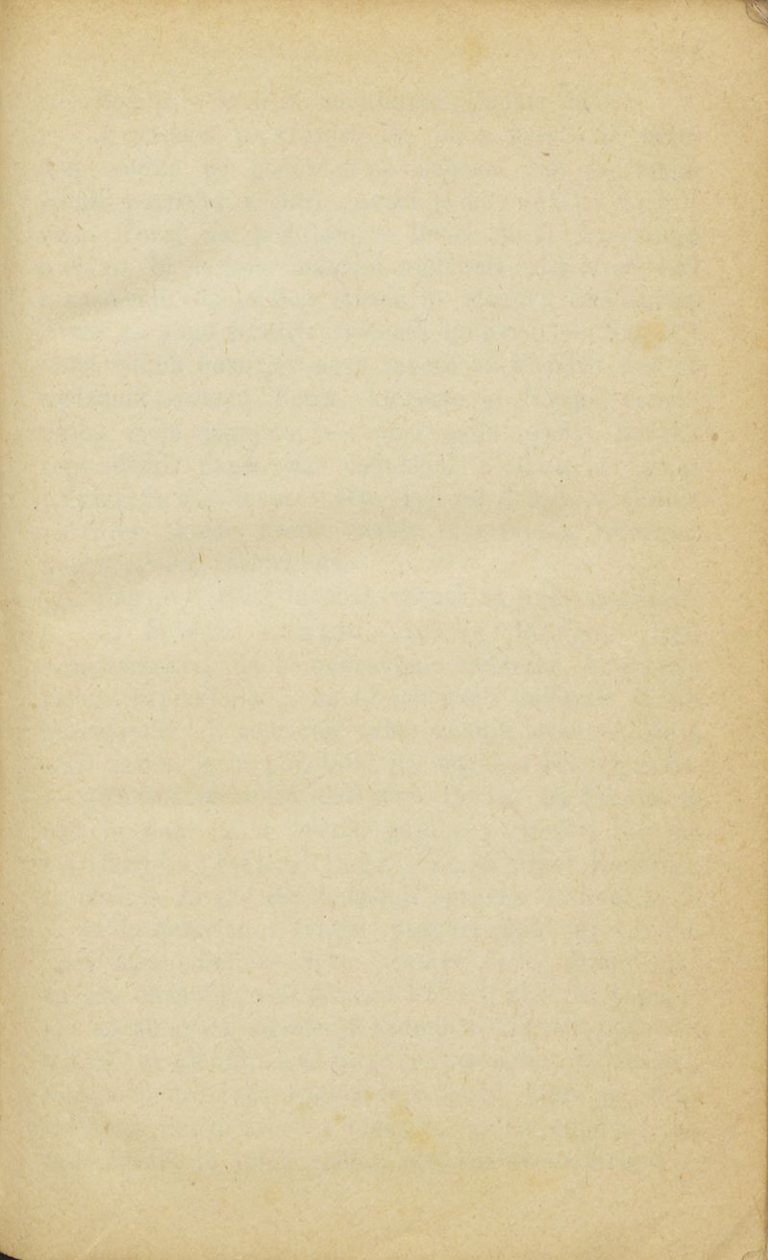
Perva podobšina ti stavi pred oči, ljubo moje dete, kako koristno in potrebno ti je, da na tanko veš svete zgodbe stare in nove zaveze.

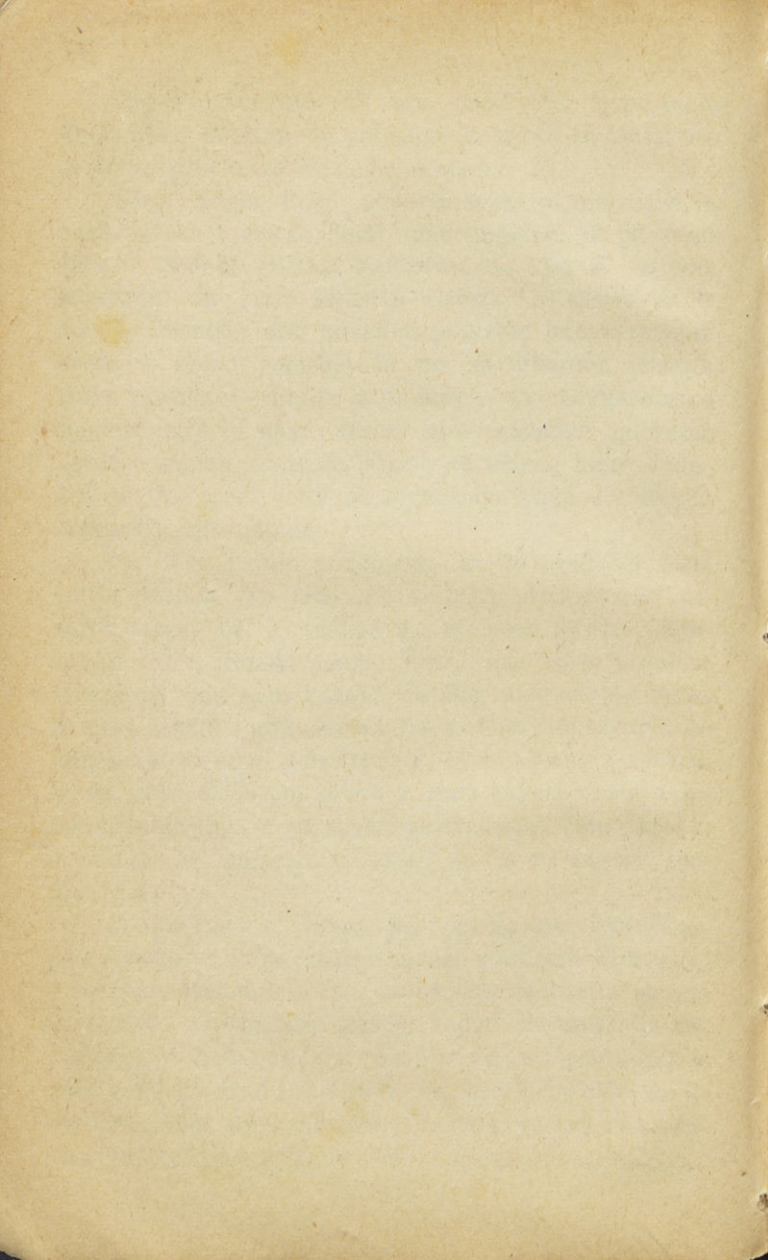
Glej! Angel Božji odperto sveto pismo stare in nove zaveze v rokah derži, nad angelom se pa sveti Duh v podobi goloba sprostira. — To ti najprej naznanja, da stara in nova zaveza, iz katerih so te zgodbe posnete, niso navadne posvetne bukve, ampak svete, z Božjo pomočjo in po navdihnjenji svetega Duhá pisane. — Potem ti to kaže, da svetopisemske zgodbe stare in nove zaveze niso navadne posvetne zgodbe, ampak svete, iz katerih se učimo, kako čudovito je Bog ljudi vodil od stvarjenja svetá do smerti Jezusovih apostelnov.

Na levi strani podobšine, ki ti pred oči stavi staro zavezo, je judovski véliki duhoven; na desni strani pa, ki vidimo na nji novo zavezo, stojé sveti Oče, rimski papež. Vsaki ima svoja posebna znamenja. One nam kažejo, da Bog ni čudovito vodil le posamesnih ljudi, ampak da je čudovito skerbel za odrešenje vsega grešnega človeškega rodú, in da je to oblast in skerb v stari zavezi zročil vélikemu duhovnu, v novi zavezi pa svetemu Očetu papežu.

Bog je namreč v stari in novi zavezi ljudem dal:

1) postavo, ktera jim je kazala izgrešeno pot v nebesa; in je v stari zavezi vélikemu duhovnu, v novi pa svetemu Očetu zapovedal skerbeti, da se ta postava nepopačena ljudém vedno oznanuje in zaterjuje. — Zato véliki duhoven na podobšini v roki derži kamnitni tabli, na katerih so bile zapisane zapovedi stare postave; papež pa evangeljske bukve, v katerih je večidel zapisana nova postava.

Bog je v stari in novi zavezi ljudém dal:

2) vidne pastirje, da jih z besedo in zgledom vodijo po poti v sveta nebesa. Naj viši zmed vidnih pastirjev v stari zavezi je bil véliki duhoven. Toraj na podobšini v levici derži Aronovo palico, ki je bila čudovito ozelenela (glej stran 44), v znamenje, da je Bog Arona in njegove naslednike izvolil za višje pastirje svojemu ljudstvu. — Naj viši zmed vidnih pastirjev nove zaveze so papež, ker so naslednik svetega Petra, kteremu je Gospod rekel: „Pasi moje jagnjeta, — pasi moje ovce!“ Zavoljo tega dèrži papež na podobšini palico trikrat prekrižano, in se v tem loči od družih navadnih pastirjev, škofov, kterih vnanje znamenje je pastirska palica zgoraj zakrivljena.

Bog je v stari in novi zavezi za ljudi vstanovil:

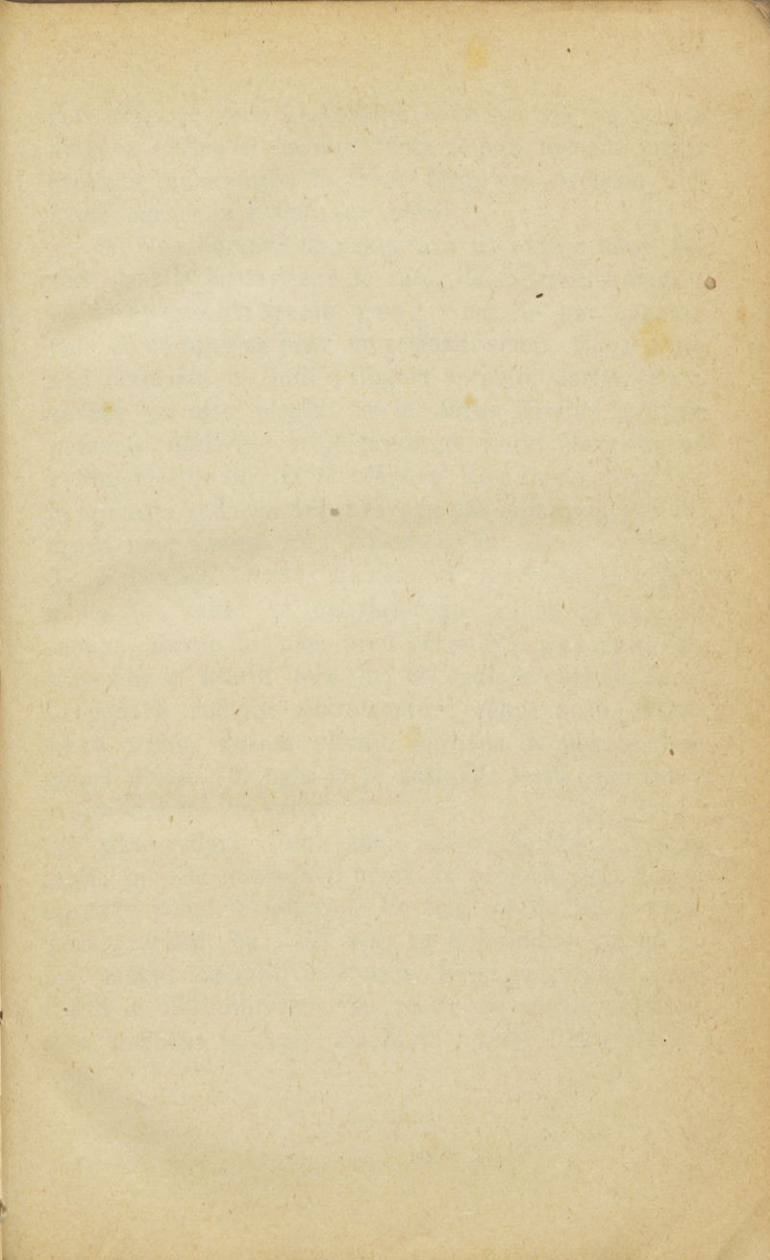
3) Sveto vnanjo službo Božjo, zlasti svete daritve, da bi odpravljale zadržke, ki ljudém nebesa zapirajo, t. j. da bi jim greh odjemale in jih posvečevale. V znamenje svete vnanje službe Božje v stari zavezi je na podobšini pri nogah vélicega duhovna sedmeroročni zlati svetilnik, na kterem je noč in dan luč v svetišči gorela, v njegovi roki pakadilnica in škrinja zaveze na strani. Kadilnica in škrinja zaveze ste znamenji pravne daritve, ki jo je véliki duhoven v svetišči opravljal véliki spravi dan (glej stran 54). — Sveto vnanjo službo Božjo nove zaveze naznanjajo sedmeri žarki, ki so pri papeževih nogah in so znamenja sedmih svetih zakramentov; trikrat prekrižana pastirska palica v desnici, kelih in hostija v levici in ključ, ktere je Jezus svetemu Petru zročil z oblastjo, grehe odpustati, ali zadrževati, in sploh vladati njegavo sveto cèrkev.

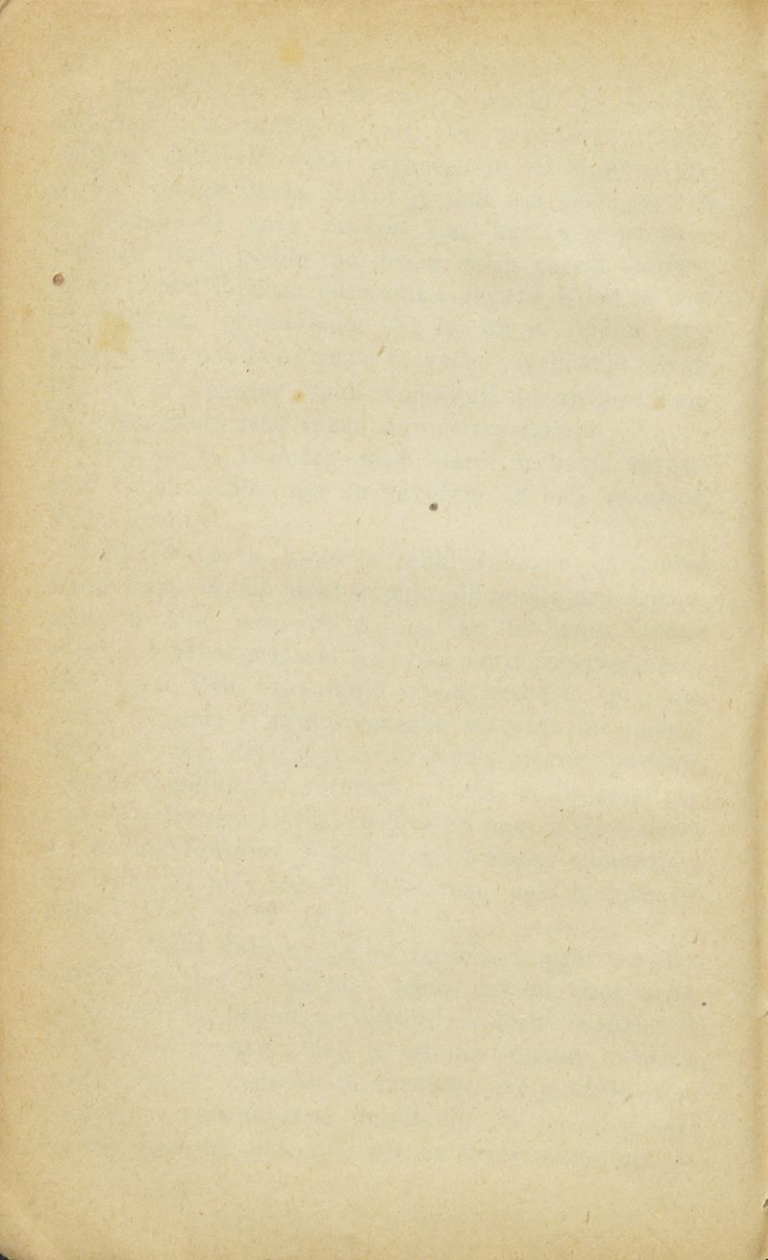
Napak bi pa bilo, ko bi kdo mislil, da sta vélik duhoven stare zaveze in sveti Oče nove zaveze enake veljave. Judovski véliki duhoven je bil le predpoda svetega Očeta, kakor je tudi vsa stara zaveza le predpoda nove zaveze. Vse, kar se je po previdnosti Božji godilo po grehu naših prvih staršev, je na prihod Božjega odrešenika Jezusa Kristusa merilo ter nanj pripravljalo. Še le On je ljudém prinesel pravo odrešenje in večno zveličanje. Sveti Oče pa so Jezusov vidni namestnik in njegovo delo po vsem svetu med vsemi narodi izpeljujejo.

Da pa ta razloček med staro in novo zavezo, med vélikim duhovnom in papežem še bolj razumeš, to le pomni:

a) Postava, ktero je véliki duhoven oznanoval Izraelcom, je bila nizki stopnji njih omike primerjena, toraj še zeló nepopolnoma. Še le Jezus Kristus nam je z nebes prinesel popolnoma postavo, ktero zdaj sveti Oče oznanujejo vsem narodom po vsem svetu. On nam je tudi preskerbel notranjo luč milosti Božje, ki nam daje spoznavati lepoto njegove postave, ter nas nagibljuje, jo vérovati. „Dana je bila sicer postava po Mojzesu; (vsa) resnica pa nam je še le došla po Jezusu Kristusu. Nihče ni vidil Bogá; edinorojeni Sin Božji, ki je v naročji Očetovem, nam je pripovedoval.“ (Jan. 1, 17. 18.)

b) Véliki duhoven je bil Izraelcom prav nepopolnoma pastir, že zavoljo tega, ker ni imel pred seboj izgleda popolne svetosti. — Jezus Kristus je pa naj boljši pastir: dal je svojim ljubim ovčicam izgled popolne čednosti in svetosti; dal je zanje svoje življenje v neizrekljivem terpljenji. In po njegovem izgledu hodi ter nas vodi njegov vidni namestnik po

poti križa in vseh keršanskih čednost. Da se pa vse njegove ovčice stanovitno deržé te poti, nebeški pastir svojemu namestniku in vsem njegovim ovčicam delí svojo močno in krepčavno milost.

c) Vse kervave in nekervave daritve stare zaveze so bile postavljene le zató, da so Izraelce budile, da bi spoznali svojo pregreho, in jim oznanovale, da so prav za prav oni zaslužili smert. Boga v resnici potolažiti in ljudi z Bogom spraviti, daritve stare zaveze pa niso mogle. Še le Jezus Kristus je s popolnoma daritvijo svoje predrage kervi človeški rod z Bogom spravil. Iz te njegove kervave daritve in njenega vednega nekervavega panavljanja pri sveti maši nam izvira vsa sprava in vse posvečenje. To pomenjajo svetli žarki, ki se s križa, iz keliha in hostije kakor iz oživljajočega solnea vsipajo na zemljo. Ravno to nam pred oči stavi pet ran Kristusovih, iz katerih teče kri iz sedmih curkov, kateri so podobe sedmih zakramentov; zakaj sveti zakramenti našim dušam vlivajo spravno in posvečujočo milost Božjo, ki nam jo je zaslužil Jezus Kristus s svojo smertjo na križi.

Ako tedaj, ljubo moje dete, zgodbe svetega pisma po tem razlaganji bereš in premišljuješ, vse ti bo prav jasno in umevno. Po tem vodilu jih z veseljem prebiraj, če dalje bolj se boš čudilo, pa se ne boš moglo načuditi neskončni Božji mogočnosti, modrosti in dobrotljivosti. To pa te bo močno nagibovalo, pobožno in sveto živeti, in zvesto Bogu služiti.

Te svetopisemske zgodbe so tako osnovane, da so tiskani nekteri odstavki z večimi čerkami brez vsega znamenja, nekteri z manjšimi čerkami in zaznamovani ali z dvema zvezdicama (**), ali s križcom (†), ali le z eno zvezdico (*) nekteri pa z ležečimi čerkami.

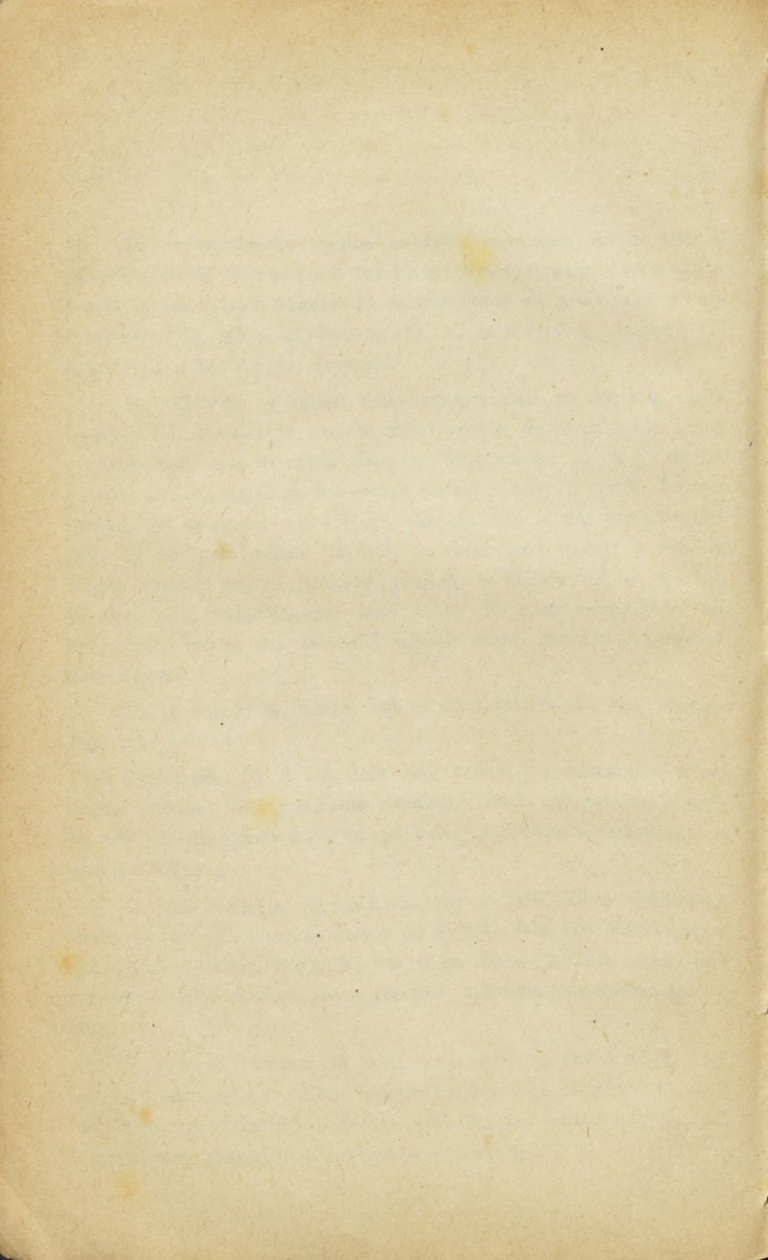
Ta razloček v natisu učno stvarino deli po starosti otrok ljudskih šol. Pisavca je namreč misel vodila, da bi vsi šolski otroci v rokah imeli ene in ravno tiste zgodbine bukve, in da bi se jim po njih starosti dajal na vse strani čedalje obširniši nauk. Po tem pravilu naj se otroci naj nižjega razreda učé le naj poglobitniših reči, ki so pa, kolikor je moč, v zvezi med seboj; v vsacem višjem razredu naj se ponavlja prejšnje in dodaja naj se jim kaj novega, njim namenjenega, tako da se jim nauk vedno polni ali širi. Tako naj se eno leto učé zgodeb stare, eno leto pa zgodeb nove zaveze.

Da se doseže ta namen, naj se učna stvarina za vse primerljeje tako le deli:

Za otroke od 6.—8. leta naj učenik iz odstavkov, z naj večimi čerkami brez znamenja tiskanih, izvoli naj potrebniše reči, ter naj jim jih pripoveduje, in po večih podobšinah razlagovaje v spomin vtiska.

V šoli z enim razredom, in v taki, ktero obiskujejo otroci le do 12. leta, se otroci od 8.—10. leta učé odstavkov, z naj večimi čerkami tiskanih; otroci od 10.—12. leta ponavljajo prejšnje in se z novega učé odstavkov, z dvema zvezdicama zaznamovanih.

V šoli z dvema in več razredi se otroci od 8.—10. leta učé odstavkov, z večimi čerkami natisnjenih; otroci od 10.—12. leta le-téh in odstavkov z dvema zvezdicama; otroci od 12.—14. leta pa vseh prejšnjih in odstavkov z zvezdico.

Po tem tacem je učenina tako razverstena, da jo morejo zmagati sploh vsi učenci; ako pa učenik previdi, da bi otroci kterega koli razreda še kaj več zmagali, kakor kar je njim namenjenega, naj jim po svoji previdnosti še kaj dodá iz višjega razreda.

Odstavki s križcom zaznamovani in z ležečimi čerkami natisnjeni pa so za prostovoljno rabo in zlasti za branje v nedeljskih šolah.

Obseg.

Pervi del.

Leta
pred Kristu-
sovim
rojstvom.

Zgodbe svetega pisma stare zaveze.

Perva doba.

Naj starje zgodbe. 2000. 12.

Od stvarjenja sveta do splošnega malikovanja, ali od Adama do Abrahama.
(Od leta 4000—2000 pred Krist. rojst.)

Stran

okoli 4000

1. Stvarjenje svetá. Bog soboto posveti . . . 1
2. Stvarjenje angelov in greh nekterih zmed njih 3
3. Stvarjenje pervega človeka. Raj. Perva zapoved. Bog ustvari Evo . . . —
4. Greh prvih staršev . . . 4
5. Kazen pervega greha in odrešenik obljubljen 5
6. Kajn in Abelj . . . 7
7. Namnoženje in popačenje prvih ljudi. Vesoljni potop . . . 8
8. Noe gre iz barke in daruje. Noetovi sinovi 10
9. Babilonski stolp. Splošno malikovanje . . 12

okoli 2400

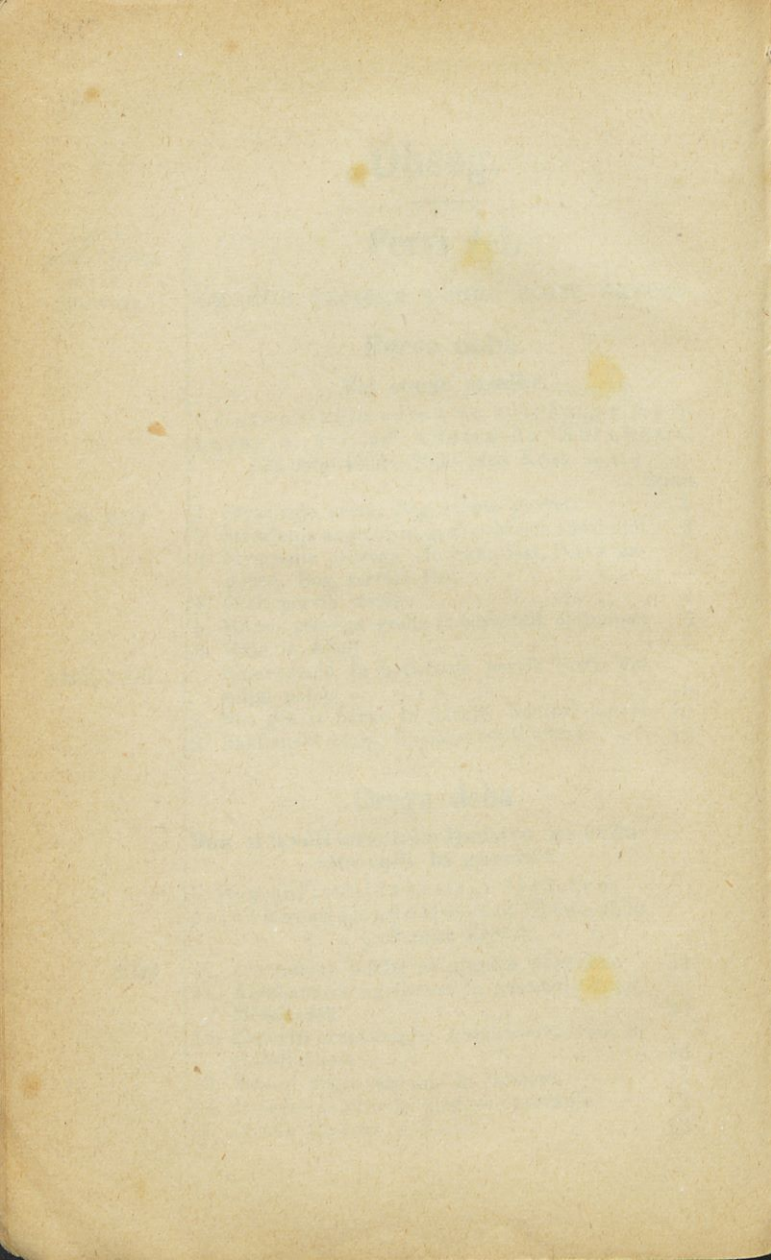
Druga doba.

Bog si izvoli izraelsko ljudstvo, ga čudovito vodi in povelíča.

I. Bog si izvoli izraelsko ljudstvo; — ali od Abraham do Mojzesa (2000—1500 pred rojst Krist.)

2000

10. Abrahamov poklic in njegova pokoršina . 14
11. Abrahamova mirljivost in nesamopridnost. Melkizedek . . . 15
12. Zapoved obrezovanja. Abrahamova vera in gostoljubnost . . . 16
13. Strašni pogin Sodome in Gomore . . . 17
14. Izakovo rojstvo in njegovo darovanje . . 19
15. Zaroka Izakova z Rebeko . . . 20

Leta
pred Krist. rojst.

Stran

16. Ezav in Jakop	21
17. Jakob beži in pri Labanu prebiva	23
18. Jakop se domú verne in se spravi z Ezavom	25
19. Jožef v tujo deželo prodan	26
20. Jožef v Putifarjevi hiši	28
21. Jožef v ječi	29
22. Jožef povišan	30
23. Jožefovi bratje grejo v Egipt po žita	31
24. Benjamin gré z brati v Egipt	33
25. Jožefova sreberna kupa	34
26. Jožef se dá spoznati	35
27. Jakop gré v Egipt	36
28. Jakopove in Jožefove poslednje besede	38
29. Jobova poterpežljivost	—

II. Bog čudovito izreja in godi izrael-
sko ljudstvo; ali od Mojzesadokralja
Davida. (1500—1055 pred rojst Krist.)

1500	30. Mojzesovo rojstvo	41
	31. Mojzes beži	42
	32. Goreči germ	43
	33. Strašni čudeži v Egiptu	44
	34. Velikonočno jagnje in izhod iz Egipta	46
	35. Izraelci gredó skoz rudeče morje	48
	36. Božji čudeži v pušavi	49
	37. Bog da deset zapoved na gori Sinaj	51
	38. Zlato tele	52
	39. Sveti šotor	53
	40. Vnanja služba Božja	55
	41. Ogledniki	57
	42. Punt in kazen zavoljo njega	58
	43. Mojzesova nezaupnost. Bronasta kača	59
	44. Balaamovo prerokovanje	60
	45. Mojzesovo poslednje opominjanje in njegova smert	61
okoli 1450	46. Izraelci gredó v obljubljeni deželo	62
	47. Sodniki. Gedeon	64
	48. Kako je Ruta ljubila svojo taščo	66
	49. Samuel. Helijsva hodobna sina	67
1095	50. Kraljestvo vstanovljeno. Savel prvi kralj	70
	51. David pastirček	71
	52. Davidov boj z velikanom Goljatom	72
	53. Jonatanova ljubezen in Savlovo sovraštvo do Davida	74
	54. Davidova velikodušna ljubezen	75

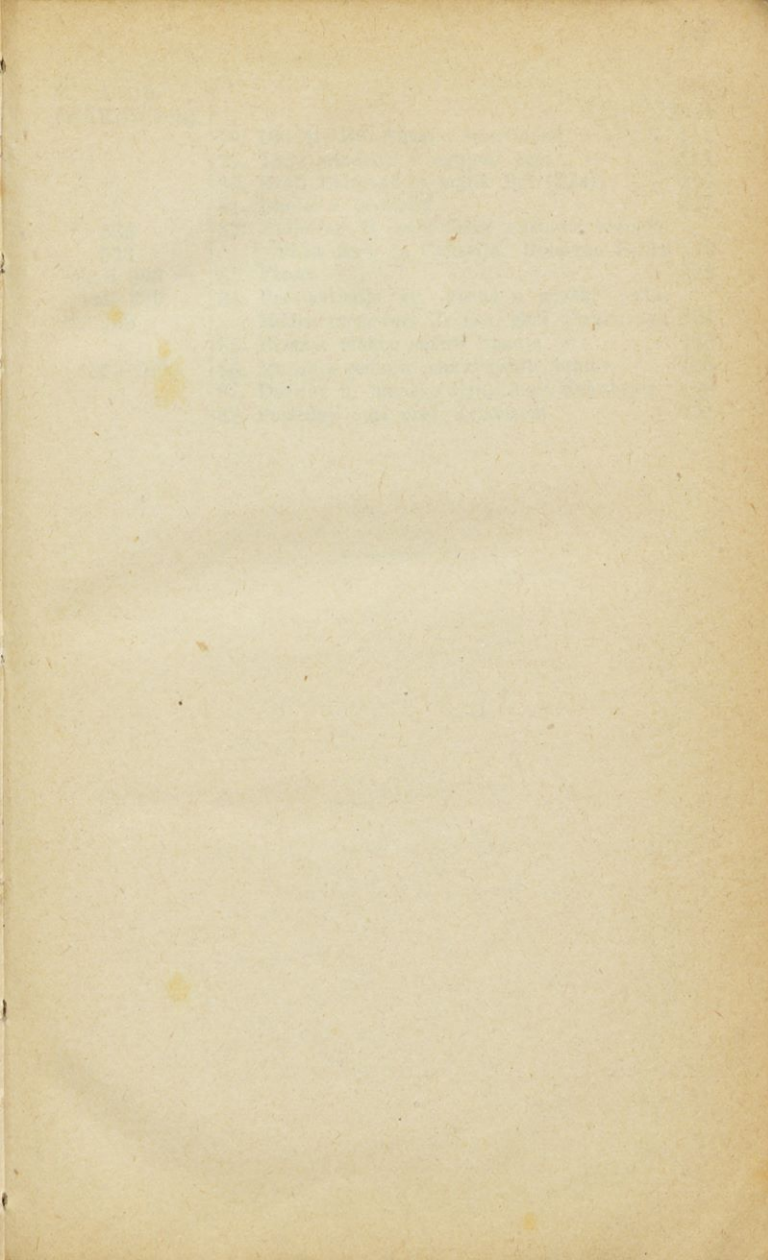
Leta pred Krist. rojst.	III. Moč izraelskega ljudstva — ali od Davida do Roboama. (1055—975 pred rojst. Krist.)	Stran
----------------------------	---	-------

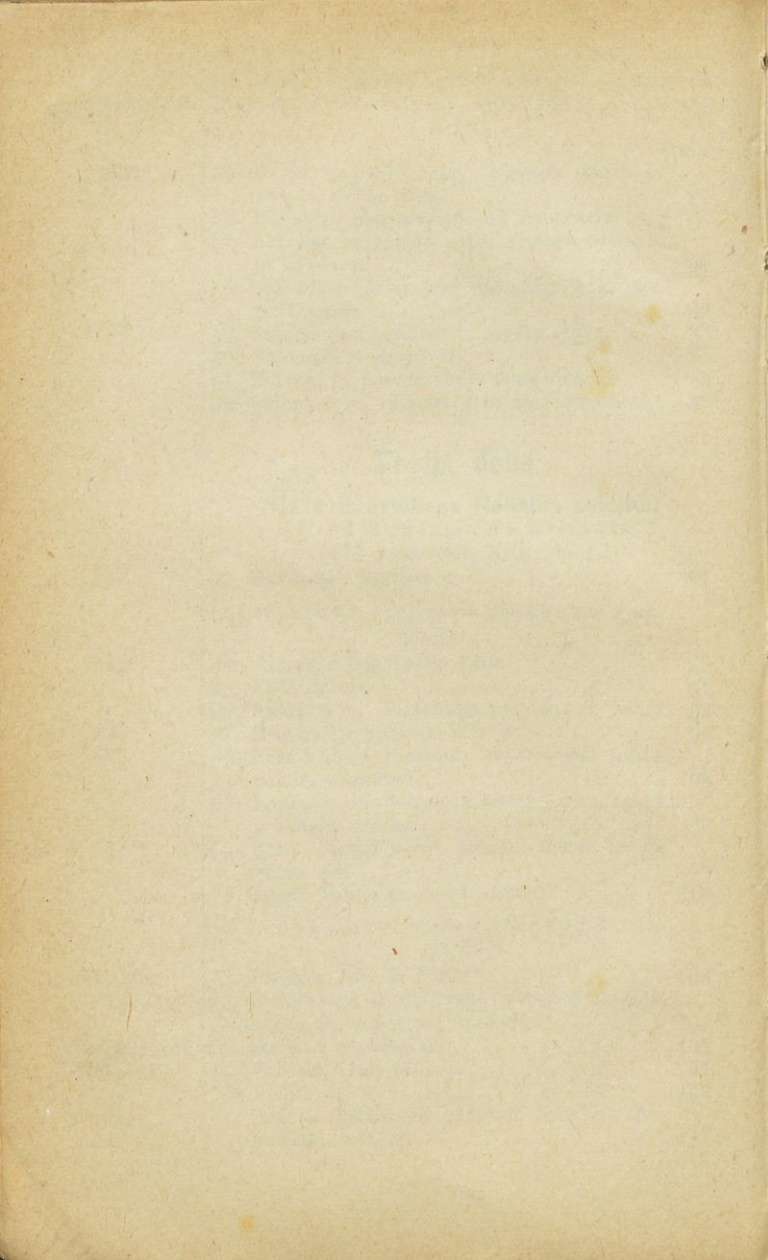
1055	55. David, pobožni kralj. Njegova skerb za vnanjo službo Božjo	77
	56. Davidovo prerokovanje od Zveličarja	78
	57. Absalom se spunta zoper svojega očeta in je kaznovan	80
	58. Davidovo poslednje opominjanje in nje- gova smert	82
1015	59. Salomonova molitev in modra sodba	83
	60. Salomonovi pregovori	84
	61. Zidanje in posvečevanje tempeljna	85
	62. Salomonovo veličastvo in njegova smert	87

Tretja doba.

Slava izraelskega ljudstva zatemni ali od Roboama do Kristusa. (975 pred rojst. Krist. do 1.)

975	63. Razdelitev kraljestva	88
	I. Izraelovo ljudstvo polagoma raz- pada.	
912	64. Preroki: Bog pošlje Elija	89
	65. Elija daruje	91
	66. Ahabova in Jezabelina pregreha in kazen	92
896	67. Bog pošlje preroka Elizaja	94
826	68. Prerok Jona Ninivam, neverskemu mestu, pokoro oznanuje	96
	69. Izraelovo kraljestvo za vselej jenja. Tobija v asirski sužnosti	98
722	70. Stari Tobija slovó jemlje, mladi Tobija gre na pot	99
	71. Mladi Tobija se domu verne	102
	II. Judovo kraljestvo polagoma raz- pada.	
90—730 okoli 770	72. Preroka Joel in Mihej	103
	73. Kralj Ozija si duhovsko oblast prilastuje, in Bog ga z gobami kaznuje	104
okoli 760—700	74. Izaijevo prerokovanje	105
728—699	75. Pobožni kralj Ezekija	107
	76. Judita	108
588	77. Judovo kraljestvo razpade. Daniel v Ba- bilonski sužnosti	111

Leta
pred Krist. rojst.

Stran

536
520
okoli 300
okoli 280
168

166—160

78. Daniel čisto Suzano smerti reši	112
79. Trije mladenči v ognjeni peči	114
80. Kralj Baltazar in malik Bel (Baal) . . .	116
81. Daniel v levnjaku	117
82. Judje se iz babilonske sužnosti vernejo.
Preroka Agej in Caharija. Duhoven Ezdra	119
83. Estera	121
84. Prestavljanje sv. pisma v greški jezik.
Modri pregovori Jezusa, sinu Sirahovega	124
85. Eleazar mučne smerti umerje	125
86. Mučenje sedmih makabejskih bratov . .	126
87. Daritev in junaško djanje Juda Makabejca	128
88. Poslednji časi pred Kristusom	131

Leta
po Krist. rojst.

Drugi del.

Zgodbe svetega pisma nove zaveze.

Pervi oddelek.

Zgodbe Jezusa Kristusa.

Jezusovo rojstvo in njegova mladost.

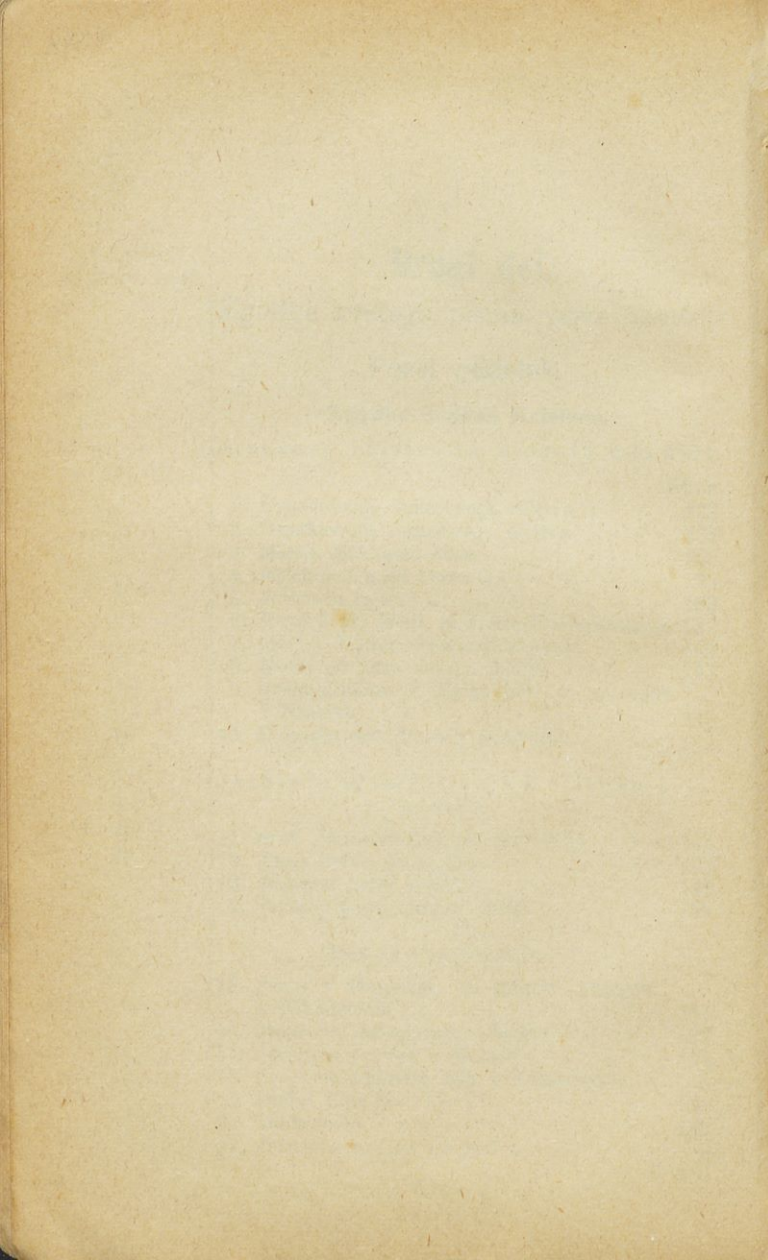
	Stran
1. Oznanovanje Janezovega rojstva	133
2. Oznanovanje Jezusovega rojstva	135
3. Marija Elizabeto obiše	136
4. Rojstvo Janeza kerstnika	137
5. Jezusovo rojstvo	138
6. Pastirji pri jaslji in Jezusovo obrezovanje	139
7. Marija Jezusa v tempeljnu skaže	140
8. Modri od jutra Jezusa molijo	142
9. Sveta družina v Egipt beži in se verne v Nazaret	143
10. Dvanajstletni Jezus v tempeljnu	145

Jezusovo pripravljane k očitnem u
učenju.

11. Sveti Janez Jezusu pot pripravlja	146
12. Jezus keršen in skušan	148
13. Jezusovi prvi učenci	149
14. Jezusov prvi čudež v Kani	150

Perva velika noč.

15. Jezus v tempeljnu in njegov pogovor z Nikodemom	151
16. Jezus pri Jakopovem vodnjaku	153
17. Jezusova pridiga v Nazaretu	154
18. Jezusova čudovita dela v Kafarnavmu .	155
19. Obilni ribji lov	156
20. Mertvoudni	158
21. Jezusova pridiga na gori	—

Leta po Krist. rojst.		Stran
22.	Jezus ozdravi gobovega — in stotnikovega hlapca	162
23.	Mladeneč v Najmu	163
24.	Janezova poslanca	164
25.	Magdalena spokornica	165

31.

Druga velika noč.

26.	Osem-in-trideset-letni bolnik	166
27.	Greh zoper svetega Duha. — Žena Marijo blagruje	168
28.	Govor Jezusov ob jezeru: sedem prilik od nebeškega kraljestva	169
29.	Vihar na morji	171
30.	Jajrova hči in bolna žena	172
31.	Jezus si izvoli aposteljne ter jih prvič razpošlje	174
32.	Glavosék svetega Janeza kerstnika	175
33.	Jezus nasiti 5000 mož	176
34.	Jezus obeta presveto rešnje teló	178

32.

Tretja velika noč.

35.	Kananejska žena	179
36.	Jezus Petru obeta naj višo cerkveno oblast	180
37.	Jezus se spremeni	181
38.	Davek za tempelj	182
39.	Jezus prijatelj otrok. Od pohujšanja	—
40.	Jezus dá aposteljnomo oblast vezati in razvezovati. — Prilika od neusmiljenega hlapca	183
41.	Jezus razpošlje 72 učencov	185
42.	Zapoved ljubezni. Usmiljeni Samarijan	—
43.	Marija in Marta	186
44.	Jezus dobri pastir. Zgubljena ovca	187
45.	Zgubljeni sin	188
46.	Bogatin in ubogi Lazar	189
47.	Sleporejeni	190
48.	Oče naš — Nadležni prijatelj	193
49.	Prilika od bogatega moža	194
50.	Od nerodovitne smokve	—
51.	Deset gobovih	195
52.	Farizej in cestninar	—
53.	Jezus o prazniku tempeljnovnega posvečevanja	196

Leta
po Krist. rojst.

33.

	Stran
54. Bogati mladenec	196
55. Večno plačilo. Delavci v vinogradu . . .	197
56. Jezus obudi Lazarja	198
57. Jezus prerokuje svoje terpljenje in svojo smert. — Cahej	200
58. Marija Jezusa mazili	201
59. Jezusov slovesni hod v Jeruzalem . . .	—
60. Kraljeva ženitnina in davski denar . . .	203
61. Dar uboge vdove. Prerokovanje od razdjanja Jeruzalemskega mesta in od končanja sveta	205
62. Od desetih devic in od talentov . . .	206
63. Poslednja sodba in ločitev na vekomaj .	209

Poslednja velika noč. Terpljenje in
smert Jezusa Kristusa.

64. Velikonočne jagnje. Umivanje nog . . .	210
65. Jezus postavi presveto rešnje teló in prerokuje, da ga bo Judež izdal . . .	211
66. Jezus prerokuje da ga bo Peter zatajil, in slovó jemlje od apostelnov	213
67. Jezus na Oljski gori	214
68. Jezus vjet	216
69. Jezus pred Anom in Kajfežem	217
70. Peter Jezusa zataji. Judež obupa . . .	218
71. Jezus pred Pilatom in Herodom	219
72. Jezus bičan; s ternjem kronan in k smerti obsojen	220
73. Jezus težki križ nese. Jezus križan . . .	222
74. Jezus govori sedem poslednjih besedi in umerje	224
75. Jezus v grob položen	226

Jezusovo poveličanje.

76. Jezusovo vstajenje	228
77. Jezus se Mariji Magdaleni in Petru prikaže	229
78. Jezus se prikaže učencoma na poti v Emavs	—
79. Jezus se vsem apostelnom prikaže, in zakrament svete pokore postavi	231
80. Jezus zroči Petru naj višo pastirsko službo	232
81. Jezus obljubi svetega Duhá; — drugič razpošlje aposteljne; — in gre v nebesa	233

Leta
po Krist. rojst.

Drugi oddelek.

Zgodbe apostelnov in prve svete cerkve.

	Stran
82. Matija izvoljen v apostelstvo. Prihod svetega Duhá	235
83. Peter ozdravi človeka hromega od rojstva. Peter in Janez pred velikim zborom . . .	237
84. Ananija in Safira	238
85. Vsi apostelnj v ječi — Gamalielov svet . . .	239
86. Volitev diakonov. Štefan, prvi mučenec . . .	240
87. Sveta birma. Dvornik iz Zamorskega . . .	242
88. Savel se spreoberne	243
89. Peter po več krajih hodi, ozdravi Eneja in obudi Tabito	245
90. Spreobrnitev nevernika Kornelija. Keršanska občina v Antiohiji	246
91. Peter v ječi	247
92. Pervo (apostoljsko) popotovanje svetega Pavla	249
93. Cerkveni zbor v Jeruzalemu	252
94. Drugo (apostoljsko) popotovanje svetega Pavla	253
95. Tretje (apostoljsko) popotovanje svetega Pavla	256
96. Poslednje djanje svetih apostelnov . . .	258
Pristavek.	259

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

1880

Pervi del.

Zgodbe svetega pisma stare zaveze.

Perva doba.

Naj starje zgodbe.

Od stvarjenja svetá do splešnega malikovanja, ali od Adama do Abrahama. (Od leta 4000 do leta 2000 pred Kr. rejst.)

1. Stvarjenje svetá. Bog soboto posveti.

V začetku je Bog ustvaril nebo in zemljo. Zemlja pa je bila še pusta in prazna, in vsa z globocimi vodami pokrita. Bilo je še vse tema. Duh Božji se je sprostiral nad vodami, in Bog je rekel: „Bodi svetloba.“ — In bilo je svetlo. To je bilo prvi dan.

Drugi dan je Bog rekel: „Bodi nébes.“ — In v tem hipu je bilo lepo višnjevo obnebje, ki je nad nami.

Tretji dan reče Bog: „Zberó naj se vodé, ki so pod nebom, v en kraj in naj se prikaže suha zemlja!“ — In zgodilo se je takó. Suho je Bog imenoval zemljo, zbrano vodo pa je imenoval morje. Dalje je rekel Bog: „Zemlja naj požene travo, zeliša in rodovitno drevje.“ Tudi to se je zgodilo. Zemlja je bila ob enem lepo zelena, in vse je bilo v cvetji, kakor spomladi. *III. Hafsa Fr.*

Četerti dan reče Bog: „Naj bodo luči na nebu, da razsvetlujejo zemljo, in kažejo dneve in leta.“ — Komaj Bog to izgovori, so že bile. Na nebu je sijala velika luč (solnce), da dan razsvetluje, in manjša luč, da sveti po noči; verh tega je pa migljalo zvezd brez števila veliko.

Peti dan reče Bog: „Naj bodo ribe v vodi, in ptice pod nebom.“ — In mergolele so ribe v vodi, in vseh verst ptice so letale po zraku.

Šesti dan reče Bog: „Zemlja naj rodi laznino, živino in zverino in vsakoršne živali.“ — Tudi to se je precej zgodilo. *(The clover 6th day, vegetables - last)*

In Bog je pogledal vse, kar je bil naredil, in vse je bilo ^{dobro} dobro.

Sedmi dan pa je Bog počival, in je ta dan blagoslovil in posvetil.

2. Stvarjenje angelov in greh nekterih zmed njih.

Bog je zraven vidnega sveta tudi nevidnega ustvaril, namreč angele v nebesih. Vsi so bili dobri in neizrečeno srečni; toda vsi niso taki ostali. Veliko zmed njih jih je grešilo.

† Zavolj svoje velike sreče so se prevzeli in so se spuntali zoper Boga. Rekli so: „Naj Višemu hočemo enaki biti; nad zvezde Božje hočemo postaviti svoj sedež.“ — In vstal je velik prepir v nebesih. Veliki angel Mihael in ž njim vsi angeli, ki so zvesti in dobri ostali, so se vojskovali zoper hudobne angele, ktere je vodil hudobni angel, ki mu pravimo satan ali hudič. Hudobni angeli so bili premagani in z nebes v pekel pahnjeni.

3. Stvarjenje prvega človeka. Raj. Perva zapoved. Bog ustvari Evo.

Preden je Bog ustvaril človeka, je rekel: „Naredimo človeka po svoji podobi. On naj gospoduje čez vse živali in vso zemljo!“ — Potem je Bog iz persti naredil človeško truplo in mu vdihnil neumerljivo dušo.

Tako je bil prvi človek. Bog ga je imenoval Adama t. j. moža iz persti ali perstaka. *perstnjaka*

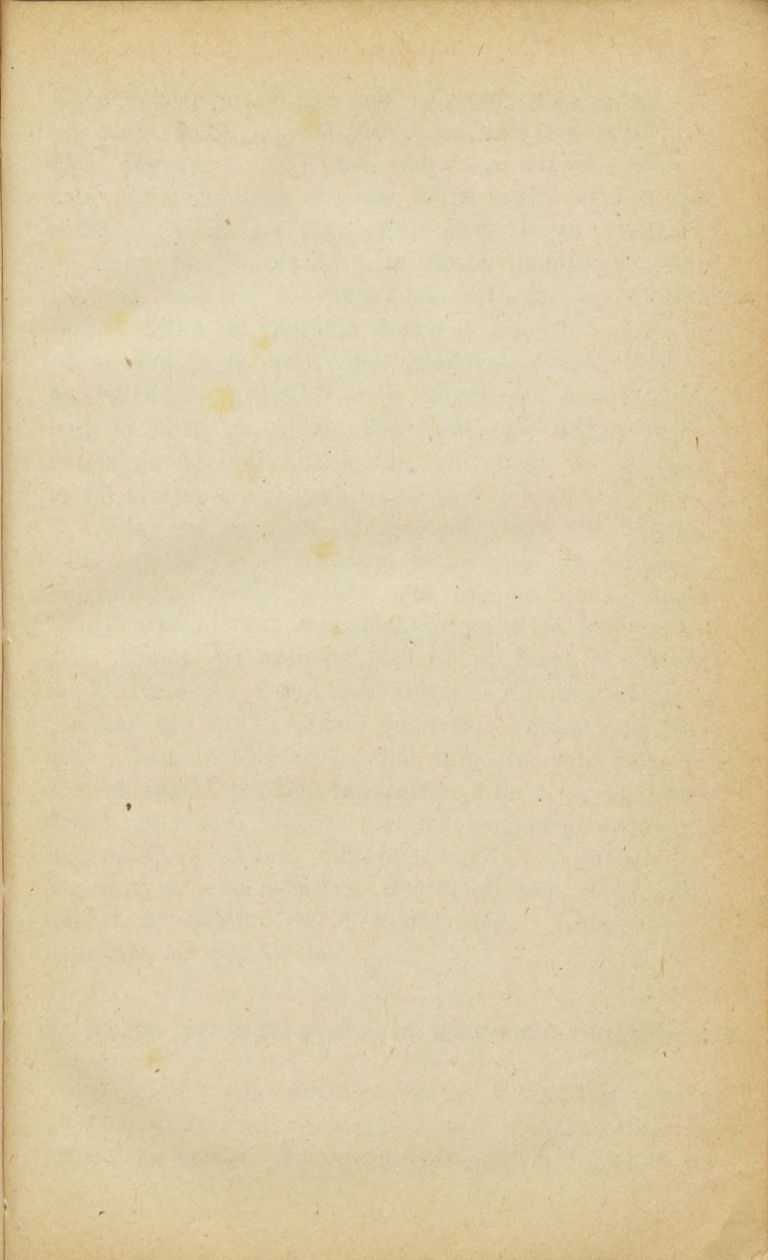
Iz posebne milosti je Gospod Bog za človeka zasadil prav lep vert; imenujemo ga raj. V njem je bilo drevje naj slajšega sadja. Sredi pa je bilo posebno drevo, drevo spoznanja dobrega in hudega. Studenec, ki se je raztakal na štiri velike reke, je močil ves vert. V ta prijetni vert je Bog človeka postavil, da bi ga obdeloval v svoje veselje. In rekel mu je: „Od vsega drevja po vertu jej; od drevesa spoznanja dobrega in hudega pa nikar ne jej; zakaj kateri dan koli od njega ješ, boš mogel umreti!“ Potem je Bog pripeljal pred Adama vse živali. Adam je imel veliko veselje nad njimi, in je dal vsaki posebno ime.

Adam je bil zdaj še edini človek na zemlji. Toraj reče Bog: „Človeku ni dobro samemu biti; naredimo mu pomočnico, njemu podobno.“ — Poslal je toraj Adamu terdo spanje, in ko je bil zaspal, mu je vzel eno zmed njegovih reber, in je iz rebra naredil ženo. Ko se Adam zbudi, Bog ženo k njemu pripelje. Adam se je razveselil in je ženo imenoval Evo, t. j. mater vseh živih.

* Adam in Eva sta na prelepem vertu vsa srečna živela. Kar nič nista vedila od hudega; in bila sta po posebni milosti Božji pravična in sveta. Bog je bil z njima tako prijazen, kakor oče s svojimi ljubimi otroci. Nobena stvar ju ni nikoli žalila. Bila sta verh vsega tega še tudi na *truplu* neumerljiva.

4. Greh prvih staršev.

Med vsemi živalimi na svetu, ki jih je Bog ustvaril, je bila kača naj bolj *prekanjena*. Nje se je hodobni satan poslužil, da bi zapeljal človeka. Nekega dne gre Eva blizu k prepovedanemu drevesu. Kar zagleda kačo na njem.

Kača spregovori in Evi reče: „Zakaj yama je Bog zapovedal, da bi ne jedla od vsega drevja v raji?“ — Eva odgovori: „Saj jeva sad vsega drevja, ki je v raji, le za sad tega drevesa, ki je sredi raja, je Bog rekel: „Nikar ga ne jejta, sicer bosta umerla!“ — Kača pa je rekla: „Ne bosta umerla ne, ako ga jesta; mar več se vama bodo oči odperle, in bosta Bogu enaka in spoznala dobro in hudo.“ — Na to začne Eva še le radovedno ogledovati drevó. Bolj ko ga ogleduje, prijetniši se ji njegov sad dozdeva, in bolj jo mika po njem. Kar seže, ga uterga in jé. Potem ga dá tudi Adamu, in tudi on ga jé. — Tako je bil storjen prvi greh.

Zdaj so se jima odperle oči, toda vse drugači, kakor sta mislila. S strahom se zavesta, da sta naga, česar nista vedila, dokler sta bila nedolžna. Sama sebe se sramujeta in si iz smokvovega listja krila naredita. Kmaló pa zaslišita glas Božji. Strah ji spreletí in skrivata se v raji med drevje. Ali Bog zakliče: „Adam, kje si?“ Adam, odgovori: „Slišal sem tvoj glas v raji, in sem se te zbal zato, ker sem nag, ter sem se skril.“ — Bog mu reče: „Kdo ti je neki povedal, da si nag? Ali si mar jedel od prepovedanega drevesa?“ — Adam odgovori: „Eva mi je dala od drevesa; in jedel sem.“ — Bog tedaj ženi reče: „Zakaj si to storila? — Eva odgovori: „Kača me je zapeljala, da sem jedla.“

5. Kazen prvega greha in odrešenik obljubljen.

Bog se poln nevolje oberne k kači in pravi: „Ker si to storila, prekleta si med vsemi živalimi in zvermi na zemlji! Po svojih persih se boš plazila in

perst jedla vse dni svojega življenja. Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženó, med tvojim in njenim zárodom. Ona ti bo glavo sterla, in ti boš njeno peto zalezovala.“

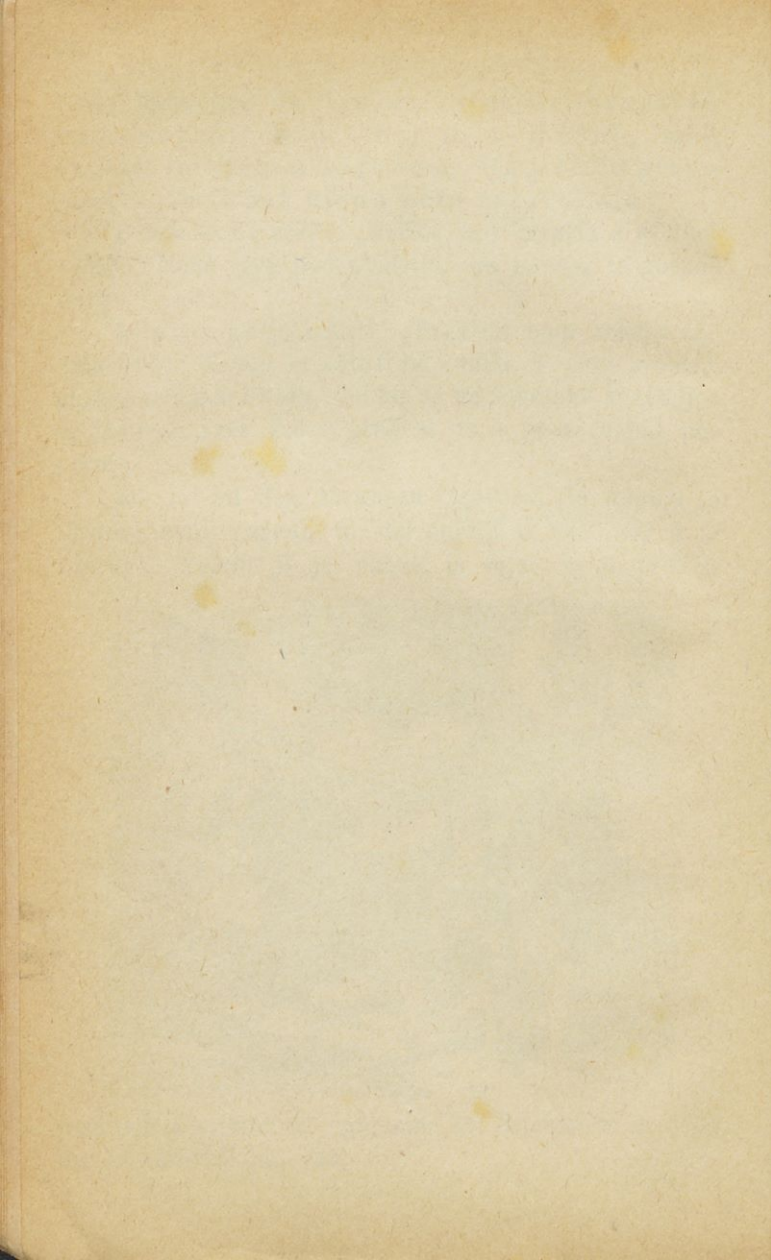
Potem ženi reče: „Veliko boš terpela s svojimi otroci. Možu boš pod oblastjo, on bo čez te gospodoval.“ *tafar tuji prant.*

Adamu pa je rekel: „Prekleta bodi zemlja za voljo tebe! Ternje in osát ti bo rodila. V potu svojega obraza boš jedel kruh, dokler se ne poverneš v zemljo, iz ktere si vzet. Zakaj prah si, in v prah se boš povernil.“

Ko je bil Bog to kazni izgovoril, je Adamu in njegovi ženi naredil in dal suknji iz koz, ter ji je oblekel. Potem ji je pahn timer iz raja, in je pred-nj

postavil kerubine z ognjenim in švigajočim mečem, da so varovali pot vanj.

6. Kajn in Abelj.

Adam in Eya sta dobila več sinov in hčer. Naj starja med njimi sta bila Kajn in Abelj; Kajn, močnejši, je bil kmetovavec, Abelj, šibkejši, pa ovčar. Abelj je bil pravičen, Kajnova dela so pa bila hudobna. V znamenje hvaležnosti za blagoslov sta oba Bogu nekega dne darovala: Abelj pervencov svoje čede, Kajn svoje poljsine. Gospod z dopadljivostjo pogleda na Abeljna in njegov dar; na Kajna in na njegove darí ni pogledal. Zavolj tega je bil Kajn tako nevošljiv in jezen, da mu je obraz upadel.

Gospod Kajna ljubeznjivo posvari rekoč: „Zakaj se togotiš, in zakaj ti je obraz tako upadel? Glej, kakor tvoj brat si mi ljub, če dobro delaš. Ako pa hudobno delaš, ti bo kmalo za petami kazen za greh. Premaguj poželenje do greha, in ti čez-nj gospoduj!“ — Kajn pa ni poslušal Gospoda, temuč je redil nevošljivost in jezo v svojem sercu. Nekega dne se Abeljnu posebno prijaznega dela ter mu reče: „Pojdi, greva malo na polje!“ — Nedolžni Abelj nič hudega ne misli, in gre vesel ž njim. Ko sta bila na polji, se Kajn vzdigne zoper svojega brata Abeljna in ga ubije.

Pa kmali se sodnik oglasi in Gospod Kajnu reče: „Kje je Abelj, tvoj brat?“ — Kajn preširno odgovori: „Ne vem! sem mar jez varh svojega brata?“ — Nato mu reče Bog: „Kaj si storil? Glas kervi tvojega brata vpije z zemlje do mene. Zato bodi preklet na zemlji, ki je odperla svoja usta, in je prejela kri tvojega brata iz tvoje roke. Kadar jo boš obdeloval, ne bo ti več daljala svojega sadú. Potikal se boš in bežal po zemlji!“

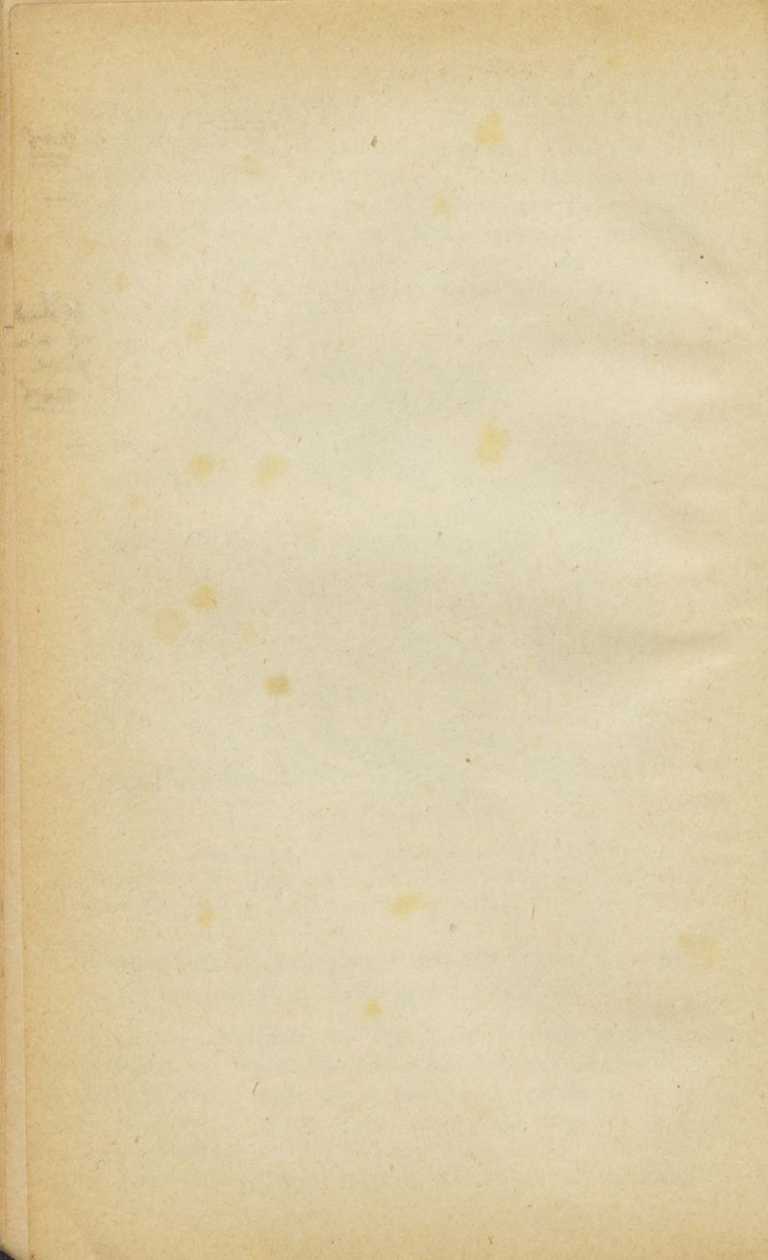
+ In torek je Kaja "prevlekal" Nojjo slo
 † Kajn ves plašen in obupen Gospodu reče: „Prevelika je moja pregreha, da bi zaslužil odpusenje! Skrival se bom pred tvojim obličjem, nestanoviten in bežen bom na zemlji; in kdor koli me dobí, ubil me bo.“ — Gospod pa mu pravi: „Ne bo takó, temuč kdor koli Kajna ubije, bo sedemkrat kaznovan.“ In Gospod je Kajna zaznamval, da bi ga kdo ne ubil. Na to Kajn pobegne spred Gospoda, in je bil nestanoviten in bežen na zemlji.

Abelj je predpoda Jezusa, kterega so judje, njegovi bratje, nedolžnega umorili; Kajn pa je bil podoba judov, po vsem svetu razkropljenih.

7. Namnoženje in popačenje prvih ljudi. Vesoljni potop (okoli l. 2400 pred rojst. Kr.).

† Adam je živel 930 let. Tudi njegovi mlajši so dosegli visoko starost. — Naj starejši med njimi, Matuzala, je celo 969 lét živel. Adamovi mlajši so se razdelili na „otroke Božje“ in otroke tega svetá. Otroci Božji so se zlasti imenovali mlajši pobožnega Seta, kterega je Bog Adamu dal namesto umorjenega Abeljina. — Otroci tega svetá so se pa imenovali

(Kam - ov ! antihrist, abbin) *mesat med zra,*
 Kajnovi mlajši. Ko so se pa otroci Božji jeli ¹družiti z otroci
 tega sveta, so postali spačeni, kakor le-tí. Toraj reče Bog:
 „Ljudje ne bodo več dolgo živeli; zakaj meseni so. Še 120 lét
 naj imajo, da se utegnejo poboljšati.“ *Klob*

Spačenost ljudi na zemlji je vedno rasla, vse njih
 misli so bile obrnjene v hudo. Ko Bog to vidi, ne-
 voljen reče: „Potrebil bom človeka z zemlje.“ Sredi *te hud*
 med hudobneži je pa še živel pobožen in pravičen mož, *ne mu*
 Noe. On je našel usmiljenje pred Bogom, in Bog mu *fire*
 je rekel: „Naredi si barko iz obtesanega lesa, in s *Klob*
 smolo jo zamaži znotraj in zunaj. Tri sto komolcev
 naj bo dolga, 50 komolcev široka in 30 komolcev
 visoka. Zgoraj naredi barki okno, na strani vrata, v
 nji pa spodnje, srednje in zgornje nadstropje. Zakaj,
 glej, povodenj bom poslal na zemljo, in pokončal bom
 vse, kar je na zemlji. S teboj pa bom storil prijateljsko
 zavezo. V barko pojdi ti, in tvoji sinovi, tvoja žena,
 in žene tvojih sinov s teboj. — In od vseh žival vzemi
 v barko po dvoje, in vsacega živeža, da bo tebi in
 njim za jed.“

Noe vse stori, kar mu je Bog zapovedal. Sto let
 je barko delal pred vseh očmi, in zraven dela je lju-
 dem na glas oznanoval pokoro. Todá ljudje niso marali
 za njegovo svarjenje, jéli in pili so in svatovšine
 obhajali. Zdaj pa reče Gospod Noetu: „Pojdi v barko,
 ti in vsi tvoji. Zakaj, še sedem dni je, potem bom
 dal dežvati na zemljo štirideset dni in štirideset noči.
 Potrebil bom z zemlje vse stvari, ki sem jih ustvaril.“
 — Noe gre s svojimi in z živalimi v barko.

Ko sedem dni preteče, vsi studenci brezna pri-
 deró, in zatornice nebá se odpró, in dež lije na zemljo
 štirideset dni in štirideset noči. Vodé se narašajo in
 vzdignejo barko od tal na kviško; barka pa je pod

Božjim zavetjem mirno plavala po vodah. — Zdaj so pač ljudje zdihovali in jokali; z grozo in strahom so klicali Boga, ter plezali na hiše, drevesa in gore. Toda prepozno in zastonj je bilo. Voda se vedno naraša in petnajst komolcev više stopi na gore.

*Death in
Bengalen
jilo. leto 877.*

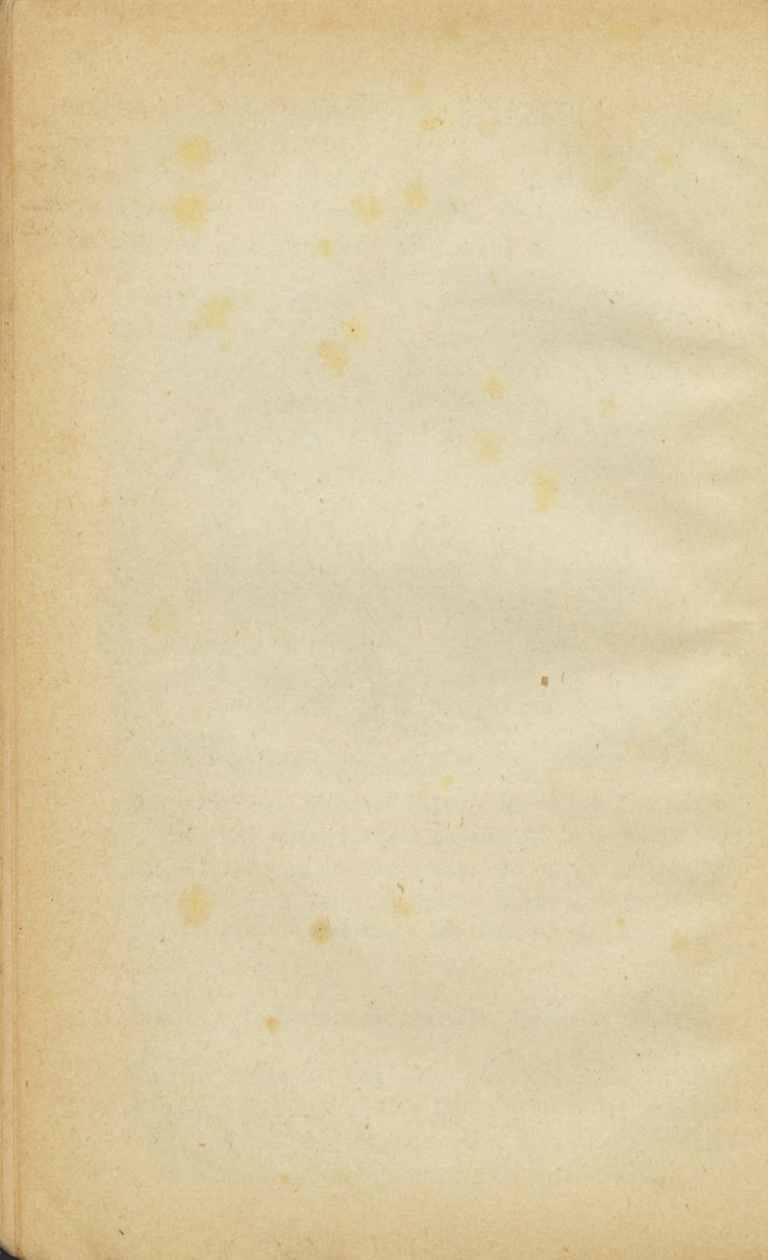

Pokončane so bile vse stvari, ki so se gibale na zemlji, vse, kar diha in živi na zemlji, je pomerlo, od človeka do živali, od ptice v zraku, do červa na zemlji. Ostal je le Noe in kateri so bili v barki ž njim.

Noetova barka jo predpodoba katoliške cerkve.

8. Noe gré iz barke in daruje. Noetovi sinovi.

Sto in petdeset dni so vodé stale nad zemljo. Bog se spomni Noeta in pošlje gorak veter čez zemljo; začele so upadati vodé; verhoi gorá se iz vode prikazujejo, in obstala je barka na gorah armenskih.

Noe je bil tega vesel; zakaj od začetka potopa je bilo že 350 dni preteklo. Da bi se prepričal, če je voda z zemlje odtekla, odpre Noe okno, in iz barke spusti krokarja. Krokar zleti, pa se ne verne. Potem spusti goloba za njim. Ker se pa ni imel kam vsesti, verne se v barko. Noe roko stegne, ga prime in vzame v barko. Ko sedem dni preteče, spet spusti goloba iz barke. Ta še le zvečer nazaj prileti, in ojkovo vejico z zelenimi peresci v kljunu prinese. Tako je Noe zvedil, da so vode odtekale z zemlje. Vender pa še sedem dni čaka, in zopet goloba spusti. Ta se pa več ne verne k njemu.

Tedaj Bog Noetu reče: „Pojdi iz barke, ti in vsi, ki so s teboj v barki, in vse živali. Noe je izišel, in vsi njegovi in vse živali. Da se zahvali Bogu, ki ga je tako čudovito otel, je postavil oltar, in je Gospodu žgaven dar od vseh čistih žival daroval na njem.

Gospodu je bil ta dar prijeten. Lepa mavrica se prikaže na nebu, Bog blagoslovi Noeta in njegove sinove, ter jim reče: „Glejte, jez naredim zavezo z vami in z vašim zárodom za vami. Nikoli več ne bodi pokončano z vodami potopa, kar koli živi, in v prihodnje ne bodi več potopa, da bi razdjal zemljo. Dokler bo zemlja, ne bo prejenjala ne setev ne žetev, ne poletje ne zima, ne noč ne dan. In mavrica, ki sem jo v oblake postavil, bodi znamenje te moje zaveze.“

** Noetovi sinovi, ki so šli iz barke, so bili: Sem, Kam in Jafet. Noe je jel spet zemljo obdelovati in je tudi nograd zasadil. Ker pa moči vina še ni poznal, ga je prvič preveč pil. Vpijanil se je bil in je razgurnjen v sotoru ležal. Ko je Kam to vidil, je to svojima bratoma zunaj povedal. Sem pa in Jafet sta vzela plajš, sta šla s proč obrnjenim obrazom, ter sta očeta s plajšem odela. Ko se Noe prebudi in zvé, kaj je Kam storil, reče: „Preklet bodi, Kam! Blagoslovljena pa bodita Sem in Jafet!“

9. Babilonski stolp. Splošno malikovanje.

Noetovih mlajših je bilo sčasoma velik narod, pa so se spet tako popačili, kakor ljudje pred potopom. Nič več niso mogli skupaj ostati. Preden so se pa razkropili, so v svoji silni prevzetnosti djali: „Pridite, sezidajmo si mesto in stolp, kterega verh naj se neba dotika, in storimo sloveče svoje ime!“ — Ali Bog jim ustavi prevzetno in nečimurno početje. Rekel je: „Zmešati jim hočem jezik, da eden družega ne bodo umeli!“ — Dotlej je bil namreč le en jezik in enako govorjenje na zemlji. In tako so mogli jenjati z zidanjem mesta, ki so ga imenovali Babel, t. j. zmešnjavo. In Bog jih je na vse kraje razkropil. Razšli so se sem ter tje.

Kona dōō (zr. dōōwa ni) dainyo - Enk.
danes hiimi ote maki na ichi roboni
ne: robonen, et. 1879.

Kot to bi too jisel mōjō jagado" - na
bi ne vedel, sa qō" itōp. 1879.

(Aus dem Berichte des engl. Botschafters
Crother über seine Reisen am Flusse
Niger) Die am Unterlauf des fließenden
wässrigen Bächen sind Pölpsteinen in
offen porphyrisch, auf - jedoch mit sehr
- mangeln. Die Botschaft hieß 1871
dann einige Worte über Golan und
das Pölpstein in Africa. Bäume, die sich
auf einander stützen, so daß sie von
Golan in Pölpsteinen in einem
Gebirge gedrängt sind in einem
aufgehoben.

N. Apr. 1877 N. 135 (3)
Zeit wiff. - türk. Anz.

* Semovi mlajši so v Azii ostali; njih zarod je izvoljeno izraelsko ljudstvo. Kamovi mlajši so veči del šli v Afriko, Jafetovi mlajši pa v Evropo.

† Kolikor bolj so se ljudje širili na zemlji, tolikanj hudobniši in zlobniši so bili. Kmali so edino pravega Boga pozabili, in so v malikovanje zabredli. Nekteri so solnce, luno in zvezde kakor bogove častili; nekteri pa ljudi in živali, in še celé njih podobe molili, ki so si jih iz lesa, kamna, zlatá in srebra sami naredili. Pri malikovanji so brez vsega strahu vsakoršne hudobije uganjali, kakor: golufijo, ropanje, nečistost, morije i t. d. Mislili so namreč, da strežejo s temi pregrehami svojim malikom, katerim so še celé ljudi klali v dar. Zlasti se darovali radi nedolžne otročiče, ki so mogli počasi in v naj strašnejših bolečinah umirati. X O

Druga doba.

Bog si izvoli izraelsko ljudstvo, ga čudovito vodi in povelíča.

1. Bog si izvoli iraelsko ljudstvo, — ali od Abrahama do Mojzesa. (2000—1500 pred rojst. Kr.)

10. Abrahamov poklic in njegovo pokoršina.

Sredi hudobne množice je živel pobožen in pravičen mož. Tega si je Bog izvolil zmed vseh, da bi se po njem in njegovih mlajših prava vera in upanje v obljubljenega odrešenika ohranilo in razširilo. Temu možu je bilo ime Abraham. Njegov oče je s svojo družino prebival v Haranu na Kaldejskem. Ker se je bilo tudi v ti družini malikovanje pričelo, Gospod Abrahamu reče: „Pojdi iz svoje dežele, in od svoje rodovine in iz hiše svojega očeta, in pojdi v deželo, ktero ti bom pokazal. Očeta te bom storil velicemu narodu, in te bom oblagodaril. In v tebi bodo oblagodarjeni vsi narodi na zemlji!“ Abraham se berž na pot vzdigne s Saro, svojo ženo, z Lotom, sinom svojega brata, s svojimi hlapci, deklami in čedami. Po dolgem potovanji pridejo v prelepo deželo Kanaan.

† Zavolj rodovitnosti so to deželo navadno imenovali deželo, po kateri se cedí mleko in med. Tukaj se Gospod Abrahamu spet prikaže ter mu reče: „Glej, to deželo bom dal tebi in tvojemu zarodu.“ Da se zahvali Gospodu, Abraham oltar postavi in mu daruje hvalen dar.

hans thun mußte, um sich zu heiligen, das ist: daß sie mußten an Gott glauben, ihn allein anbeten, ihm gehorchen, nach dem Gesetze des Gewissens und der rechten Vernunft leben, und auf einen Erlöser glauben und hoff. n. a)

S. Sind auch einige von denen bekannt, welche also unter den Heiden gelebt haben?

A. Die Heil. Schrift redet unter andern von zween Männern, welche durch ihre Andacht sehr berühmt sind, nämlich Job und Melchisedech, von welchen so wohl einer als der andere eine ausdrückliche Figur Jesu Christi gewesen. b) Man findet auch in der H. Schrift noch andere Heiden, welche den wahren Gott erkannt, und ihm gedient haben: dergleichen waren die Miniviten, welche auf das Predigen Jonas Buß gethan. Es ist zu muthmassen, daß die Zerstreuung der Juden unter den Assyriern, die Völker, zu welchen sie die heiligen Bücher brachten, zur Erkenntniß und Hoffnung des Messias zubereitet habe.

S. Wer war Job?

A. Dieser war ein Mann im Lande Hus, redlich, aufrichtig, Gottesfürchtig, und hielt sich vom Bösen. Er ist auf Erden auf
alle

a) Vide §. I. hujus cap. S. Aug. ib.

b) S. Aug. ib.

A. Wir haben gesehen, daß Gott diese in ihrem eigenen Verderben gelassen, als er den Abraham zum Vater des jüdischen Volks erwählet. a) Von der Zeit an haben die Heiden in Unordnung, und in Abgötterey gelebt; und die Schilderung, welche der H. Apostel Paulus von ihren Unordnungen macht, ist gräulich.

F. Sind dann alle Heiden von der Berufung Abrahams an dergestalt von Gott verlassen worden, daß kein einiger unter ihnen gewesen, welcher den wahren Gott erkannt und ihm gedient hat?

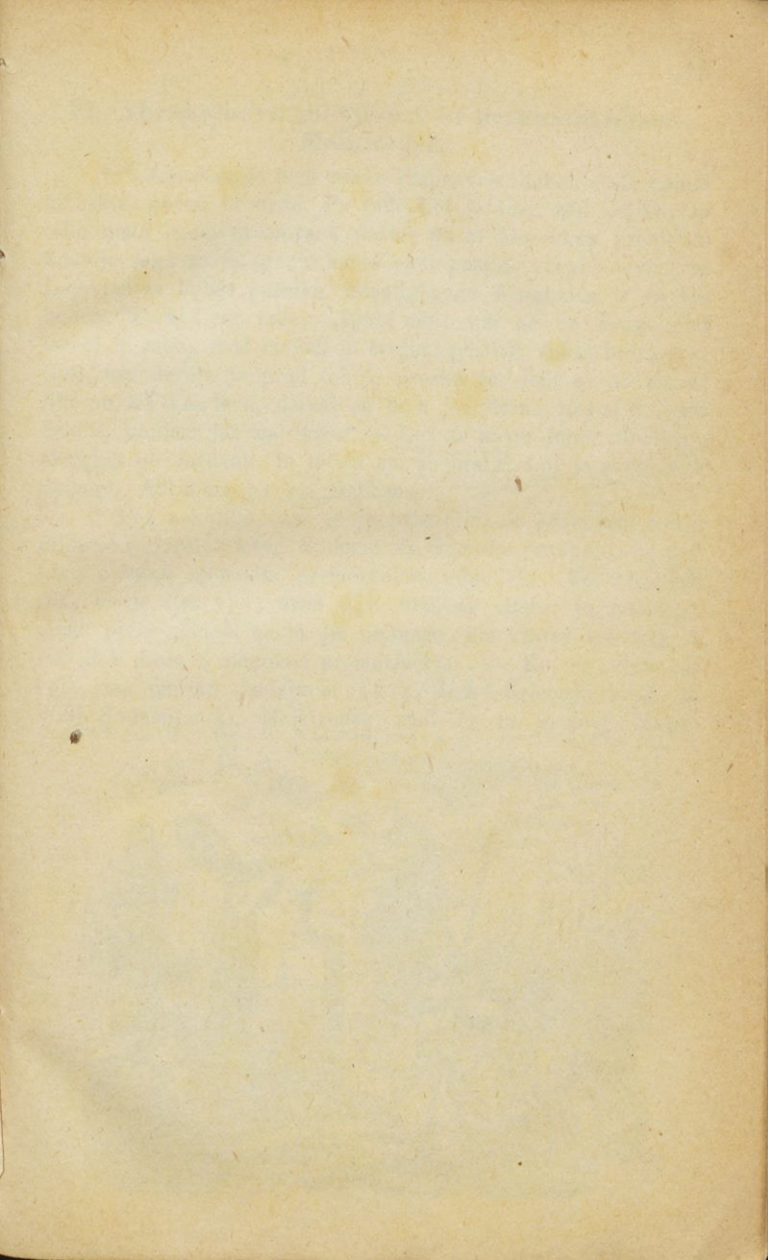
A. Das jüdische Volk war allein das Volk, welches man konnte oder sollte von der Zeit an das Volk Gottes nennen, sagt der H. Augustin. Man kann aber nicht läugnen, sagt weiter der H. Vater, daß nicht einige unter den Heiden sonderlich von Gott erwählt gewesen, und unter die Gesellschaft der Heiligen gerechnet worden seyn. b)

F. Was mußten die Heiden vor der Ankunft des Mesias thun, um sich zu heiligen?

A. Eben dasselbige, wie wir schon gesagt haben, was man vor der Berufung Abrahams

a) Rom. I.

b) S. Aug. de civit. Dei l. 18. c. 47. Vide etiam 102. aut 49. ad Deo gratias q. 2. n. 15.

a) losesčina lotova ni dobra. 1879.

cf. Sanctus puronarije s melbisovca, p. 79

11. Abrahamova mirljivost in nesamopridnost.
Melkizedek.

* * Abraham je imel veliko hlapcev in dekel, obilo kamel in oslov, goved in ovác. Pa tudi Lot je imel čed veliko, in tako nista imela prostora v deželi, da bi bila vkup prebivala. Zavaljo tega se je prepir začel med pastirji Abrahamovimi in Lotovimi za boljše pašnike. Miroljubnega Abrahama je to zlo bolelo. Toraj Lotu reče: „Ljubi moj! naj ne bo krega med menoj in teboj, med mojimi in tvojimi pastirji, zakaj brata sva. Glej, vsa dežela je pred teboj; prosim te, loči se od mene! Ako pojdeš ti na levo, deržal se bom jez desne; ako si ti desno izvoliš, pojdem jez na levo.“ — Lot si izvoli lepo, vodenčno okrajino ob Jordanu; in ločila sta se brata. Lot je prebival v Sodomu, Abraham pa pri Hebronu.

* Čez nekoliko časa se je prigodilo, da štirje tuji kralji prideró v deželo. Mesti Sodomo in Gomoro poropajo, in tudi Lota z vsem njegovim premoženjem odpeljejo. Ko Abraham sliši, da je Lot vjet, urno 318 hlapcev zbere, jo udere za njimi, plane ponoči nanje, jih premaga, jim vzame ves rop, in reši tudi Lota z njegovim premoženjem. — Ko se verne iz boja, mu naproti prideta Melkizedek, Salemski kralj, in kralj Sodomljanski. Melkizedek zanj in za njegove hlapce

Gospod-Bogu kruha in vina v dar prinese; zakaj on je bil tudi dušoven naj Višega. Blagoslovil je tudi Abrahama rekoč: „Blagoslovi te, Abraham! Bog naj Viši, kateri je stvaril nebo in zemljo: in hvaljen bodi Bog, s čegar pomočjo so sovražniki v tvojih rokah.“ Kralj Sodomljanski nato Abrahamu reče: „Daj mi ljudi, ki si jih rešil iz jetništva; vse drugo zase obderi!“ — Abraham pa ni hotel celó nič zase obderžati.

Melkizedek je predpoda večnega duhovna Jezusa Kristusa; njegova daritev pa je podoba svete maše. (Hebr. 5, 7.)

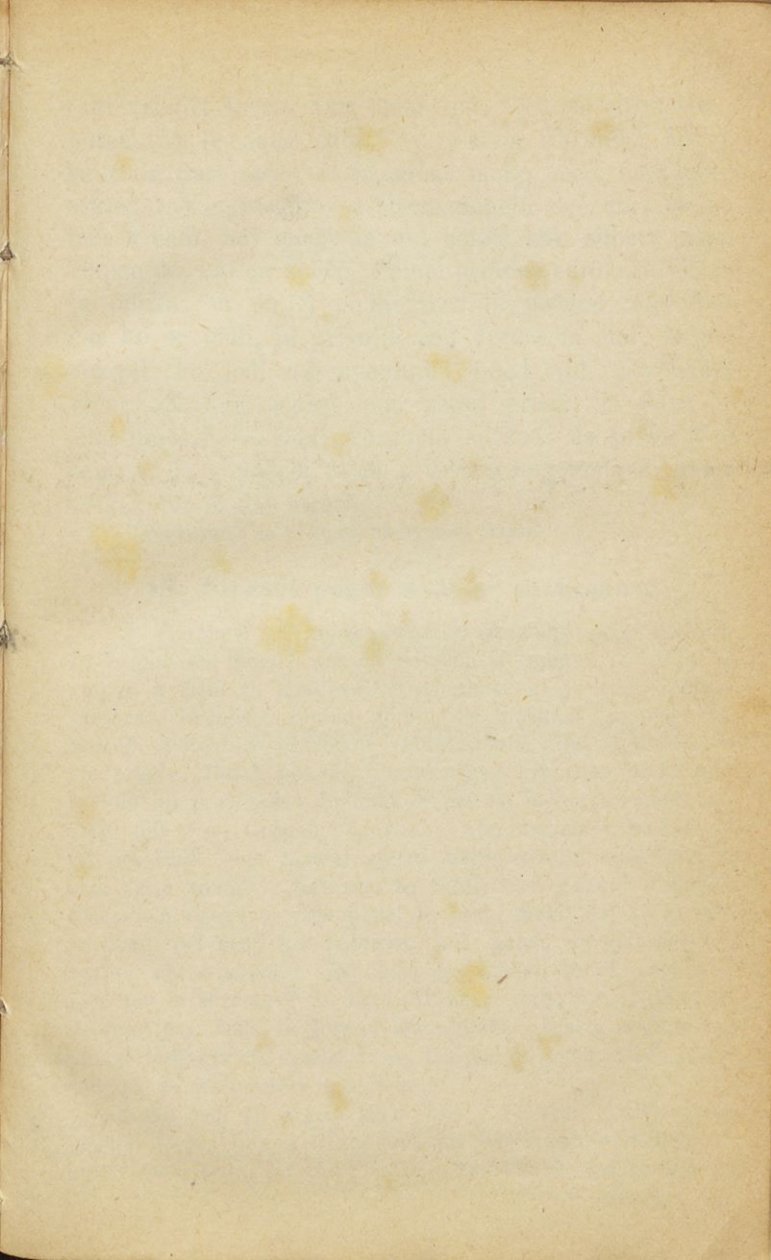
12. Zapoved obrezovanja. Abrahamova vera in gostoljubnost.

† Cez nekaj časa Gospod Abrahamu reče: „Ne boj se!

Jez sem tvoj varh in tvoje veliko plačilo. „In ven ga pelje poroči ter mu pravi: „Poglej, nebo, in razštej zvezde, če jih moreš. Toliko bo tvojega zaroda.“ — Abraham Bogu verjame; to mu je bilo šteto v pravičnost.

† Ko je bil Abraham star 99 let, se mu Gospod spet prikaže ter mu reče: „Jez sem vsegamogočni Bog; hodi vpričo mene, in bodi popolnoma! Tvoje ime ne bo več Abram, — zakaj to je bilo njegovo prvo pravo ime, — temuč Abraham, t. j. oče velikemu narodu. Svojo zavezo storim s teboj: Veliko zaroda ti hočem dati, in biti s teboj in s tvojimi mlajšimi; zato se pa tudi vi mene deržite. Znamenje te zaveze bodi, da bo vsako dete možkega spola, osem dni staro, obrezano pri vas. Da se to spolni, zato ti bo Sara, tvoja žena sinu rodila; imenuj ga Izak.“ — Abraham je Gospodu verjel.

Nekega dne Abraham opoldne pred durmi svojega šotora v senci pod drevesom sedi. Kar zagleda ne deleč od sebe iti tri neznane možé. Koj jim gré naproti, se jim prikloni, in naj imenitnišemu med njimi reče: „Gospod, ako sem milost zadobil v tvojih očéh, ne hodi memo mojega šotora!“ — „Počivajte“ — k vsem trem obrnjen dalje pravi — „tukaj malo pod drevesom. Vode vam bom prinesel, da si noge umijete;

60 Tod jaseu mk, or moli the Inupit
(obituary notice - says moli's name)
a photo sent; Inupit a list. 1879.

tudi grižljnej kruha vam bom dal, da se okrepčate; potem še le dalje idite.“ — Potem Abraham hiti v šotor in Sari reče; iz pšenične moke speci podpepelnikov, t. j. opresnikov v živem pepelu pečenih; on pa teče k čedi, naj mečje in naj boljše tele odbere in ga hlapcu dá, naj ga speče. Potem prinese surôvega masla in mleka, in potlej podpelnika in pečeno tele. Ves čas ko so jedli, je pri njih pod drevesom stal, in jim stregel. Po jedi naj imenitniši zmed njih Abrahamu reče: „K letu osorej bom zopet prišel, in Sara bo sinú imela.“ — Zdaj Abraham spozná, da je bil Bog sam, ki je v podobi tujca z dvema angeloma k njemu prišel, ter si dal streči.

Obrezovanje je predpoda svetega kersta.

13. Strašni pogin Sodome in Gomore.

† Abraham tri tujce nekoliko spremlja proti Sodomi, In Gospod mu pravi: „Grehi Sodome in Gomore so veliki in vpijejo k meni za maševanje.“ Abraham ki je tudi svojega grešnega bližnjega serčno ljubil, se prestraši in nekoliko postoji. Potem se prederzhe, bliže stopiti pred Gospoda, in mu pravi: „Boš li pokončal pravičnega s krivičnim vred? Ako bi bilo 50 pravičnih v Sodomi, bi mu ne mogel prizanesti zavoljo njih?“ — Gospod odgovori: „Ako najdem v Sodomi le 50 pravičnih, bom zanesel vsemu mestu zavoljo njih.“ Abraham dalje govori: „Ker sem že začel, bom govoril s svojim Gospodom, dasiravno sem pepel in prah. Kakó pa, ko bi bilo pravičnih pet manj kot petdeset, boš potem razdjal mesto?“ Gospod mu odgovori: „Ne bom ga razdjal, če jih najdem v njem pet in štirideset.“ In tako Abraham dalje prosi, da pride do deset pravičnih. In Gospod mu obljubi: „Mesta ne bom pokončal tudi zavoljo desetih.“ — Gospod je potem odšel, Abraham pa se je vernil v svoj šotor.

[1. + 2. 98] Ali tudi 10 pravičnih ni bilo v Sodomi. Toraj gresta angela, ki sta bila z Gospodom pri Abrahamu, v Sodomo k pravičnemu Lotu, ter mu rečeta: „Vse kar je tvojih, pelji iz

tega mesta, zakaj razdjala bova ta kraj.“ Lot še tisto noč govori z možema, ki sta mislila vzeti njegovi hčeri, ter jima pravi: „Vzdignita se, in pojdita s tega kraja; zakaj Gospod bo končal to mesto.“ Pa zdelo se jima je, da se norčuje. Ko se dan zaznava, angela Lota silita, rokoč: „Vstani, vzemi svoje ženo in dve hčeri, da tudi vi ne poginete s pregrešnim mestom vred! — Ker se pa še obotavlja, za roko primeta njega in njegove, in peljala sta ga iz mesta ter mu rekla: „Ne oziraj se, temuč reši se, da ne pogineš!“

† Solnce ravno posije na zemljo, ko Lot pride v bližnje mesto Sezor *). V tem hipu začne žveplo in ogenj dežvati nad Sodomo in Gomoro, in v prah in pepel požge mesti in vse njune hudobne prebivavce in vso okolico. Lotova žena pa se je ozerla, in je bila spremenjena v solnat steber.

Kraj, kjer ste stale hudobni mesti, je zdaj mrtvo morje, t. j. žvepleno in slano jezero, ki kuži zrak po vsi okolici. Vse žive stvari se ga ogibljejo. Še zmiraj je strašno znamenje jeze in prekletstva božjega, ki ga z nebes kličejo nečloveške, v nebó vpijoče pregrehe.

*) Glej na zemljevid na desno stran mertvega morja.

6// Labirator Lotari niso dobio. 1879.

Teza pe pat ne rapuneam: min datorati,
2- piam 7 njiro toliso obligati - Taro
fi pil abraham labes bres vete poverit. 1879.

No samo da yaros igor ne bo velin,
tudi sin kar min je obligatil Nag; tudi
sinu naje darme. 1879.

Morda le pri Lom Nojten 2 igles
2 vose porociline. 1879.

14. Izakovo rojstvo in njegovo darovanje.

Fa. Tadej *Neboščenec ne sinji 1898.*
Čez leto Sara res sina dobi, kakor je bil Bog obljubil. Abraham mu je dal imé Izak, kakor mu je bil Bog ukazal. Izak je bil Abrahamu prav ljub.

* * Bog hoče poskusiti, če Abraham njega še bolj ljubi. Ko je deček odrasel, Bog ponoči Abrahamu reče: „Abraham! vzemi svojega ed'nega sina Izaka, kterega ljubiš, in pojdi na goro Mórijo; in tam mi ga daruj v žgavni dar!“ — Abraham brez ugovora še ponoči vstane, nakolje derv za žgavni dar, ž njimi svojega osla obloži, vzame seboj dva hlapca in svojega sina Izaka, ter gredó od doma. Tretji dan od deleč zagleda tisti kraj in reče hlapcoma: „Počakajta tukaj z oslom, jez in sin greva hitro tje gori; in kadar bova zmolila, se bova k vama vernila.“ Zdaj derva vzame in jih naloži svojemu sinu Izaku. On pa v rokah nese ogenj in meč. Tako gresta v hrib. Potoma Izak reče: „Moj oče!“ — Abraham odgovori: „Kaj hočeš, sin?“ — „Glej,“ pravi Izak, „tukaj so derva in ogenj; kje pa je jagnje za žgavno daritev?“ — Abraham odgovori: „Bog si bo že preskerbel klavšino za žgavno daritev, moj sin!“

* * Ko prideta na kraj, kterega mu je bil Bog pokazal. Abraham ondi oltar postavi, in nanj derva zloži, zveže svojega

sina Izaka in ga na oltar verh germade položil. Zdaj roko z mečem stegne, da bi zaklal svojega sina. — Pa glej, kar pride angel z nebes in zakliče: „Stoj, Abraham nič žalega ne stori mladenču! Zakaj zdaj spoznam, da se Bogá bojiš, in da bi zavoljo njega ne bil prizanesel tudi svojemu edinemu sinu ne.“ — Abraham se pri teh besedah ozré, in za seboj

zagleda ovna, ki je za roge med ternjem tičal; tega prime in ga daruje v žgavni dar namesto svojega sina. In angel Gospodov v drugo z neba zakliče: „Sam pri sebi sem prisegel, govori Gospod: Ker si to storil, in nisi prizanesel svojemu edinemu sinu zavoljo mene, te hočem blagosloviti in pomnožiti tvoj rod kakor zvezde na nebu, in kakor pesek ob bregu morja; in po nekóm zmed tvojih mlajših bodo oblagodarjeni vsi narodi na zemlji.“

Izak v té zgodbi je podoba Jezusa Kristusa, ki je nesel na rami svoj križ, na katerega je bil pribit. (Sv. Ambrož.)

15. Zaročba Izakova z Rebeko.

† Sara je bila 127 let stara, in je umerla. Tudi Abraham se je bil že zelo postaral, in Gospod ga je bil z vsem oblagodaryl. Skerbel je, da bi še pred svojo smrtjo sinu dobil bogaboječo ženo. Toraj Eliezerju, svojemu naj staremu hlapcu reče: „Pojdi v mojo domovino k moji rodovini, ondi izberi ženo svojemu sinu Izaku, pa nikar ne zmed hudobnih hčer Kananejskih.“ — Hlapec to obljubi, vzame vsega blaga svojega gospoda, otvori ž njim deset kamel in se na pot podá v mesto Haran, kjer je živel Nahor, Abrahamov brat. Tukaj zunaj mesta se ustavi in ukaže kamelam se vleči zraven studenca. Zvečer je bilo, ob času, ko so mestne hčere hodile vodo zajemat. Zdaj je na tihem takole molil: „Gospod, Bog mojega gospodarja Abrahama, stoj mi danes na strani, in skaži milost mojemu gospodarju. Glej! hčere tega mesta bodo hodile vode zajemat. Prosil jih bom, da bi mi dale piti. Ako ktera deklica na to mojo prošnjo poreče: Pij, in tudi tvoje kamele bom napojila; bom po tem spoznal, da si jo ti, o Gospod, namenil svojemu služabniku Izaku.“

† Ni bil še te molitve izgovoril, glej, že pride Rebeka, pobožna in lepá devica. Verč je imela na rami, stopila je k studencu, verč napolnila in se vernila. Hlapec ji naproti gre, in reče: „Daj mi nekoliko vode piti iz verča!“ — „Pij,“ mu prijazno odgovori, hitro verč na svoje naročje dene, in mu dá piti. Ko se je bil napil, pristavi: „Tudi tvojim kamelam bom zajemala vodé, dokler se vse ne napijejo.“ — Naglo verč v korito sprazne, teče nazaj k studencu in je zajemala vsem kamelam. Hlapec jo molčé premišljuje. Ko so se bile pa kamele

of. žeba kat. rrvre p extinction vere hišneq.
veta p. matere. 1879.

T čavo tudi 1 ^{re}mo Abrahamovec. Boato ime 278.
Tudi že v pčenoletim časem tako. To
sodaj, v kar mli v novi Ameriki. 279.

Pilav tudi pravi, a smeje b (čl. 27. F. Solari)

"Jerti, kaka piti mi ne bo"
Reg. Camb. 879.

volgo casa
vix oliv
vijay

napile, ji v zahvalo dá zlate uhane in dve težki zapestnici, ter ji reče: „Čegava hči si? povej mi, ali je v hiši tvojega očeta prostora, da bi se prenočilo?“ Ona odgovori: „Hči sem Batuela, Nahorjevega sinu. Tudi je prav veliko slame in sena pri nas, in prostoren kraj za prenočevanje.“ — Zdaj se mož prikloni in moli Gospoda rekoč! „Hvaljen bodi Gospod, Bog našega gospoda Abrahama, ki me je naravnost pripeljal v hišo brata mojega gospoda?“

† Deklica hitro domú teče, in pové materi vse, kar se ji je prigodilo. Na to gré Laban, njen brat, k možu blizo studenca, ter mu reče: Pojdi noter, prijatelj Gospodov, kaj stojiš zunaj? Pripravil sem hišo in prostor tvojim kamelam.“ — Eliezer gre toraj z njim s svojimi kamelami, noče pa jesti, dokler ne opravi svojega naročila. Pripoveduje jim toraj svoje naročilo, in poslednjič pristavi: „Ako hočete z mojim gospodom milostljivo in zvestobno ravnati, mi povejte; ako pa kaj družega mislite, mi tudi povejte, da dalje grem na desno, ali na levo.“ — Laban, Rebekin brat, in Batuel mu odgovorita: „To je naredba Gospodova. Glej, Rebeka je tu pred teboj; vzemi jo, ter pojdi in naj bo žena sinu tvojega gospoda.“ — Eliezer se verže na zemljo in moli Gospoda. Potem seže po sreberne in zlate posode in po oblačila, ter jih podari Rebeki; Tudi nje brate in mater obdaruje. Na to so imeli gostí, so jedli in pili in tam prenočili. Drugo jutro starši, in bratje Rebeko blagoslové, ona se usede na kamele, gre z Eliezerjem, in bila je Izakova žena.

16. Ezav in Jakop.

Izak in Rebeka sta bila dvajset lét brez otrok. Poslednjič Bog Izakovo molitev usliši in mu dá dva sina. Pervorojenemu je bilo imé Ezav, drugemu Jakop. Ezav je bil rujav in ves kosmat, in tudi divjega obnašanja. Jakop pa je bil gladek, in tudi krotak in pobleven. Ko sta bila odrasla, je bil Ezav dober lovec in kmet, Jakop pa tih pastir. Izak je Ezava bolj ljubil, in je rad jédel od njegovega lova. Rebeka pa je krotkega in prijaznega Jakopa bolj ljubila. Tolikanj bolj ga je

ljubila, ker ji je bil Bog razodél, da mu bo kdja starejši Ezav služil.

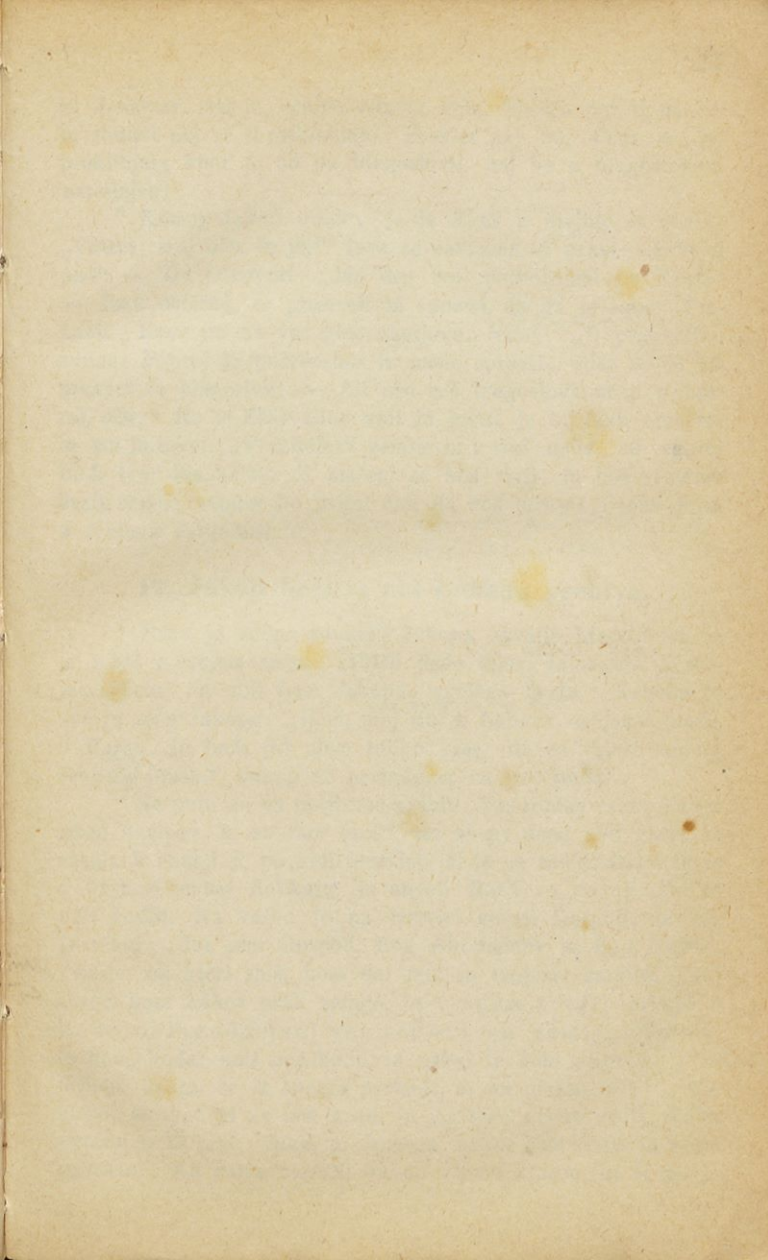
* * Nekega dné Jakop lečno jed kuha, ko Ezav ves truden in lačen pride s polja k njemu. „Daj mi, reče Ezav, te rudeče jedí; zakaj zeló sem truden in lačen.“ — Jakop pa pravi: „Svoje pervenstvo mi prodaj.“ Ezav odgovorí: „Glej, od lakote ginem, čemu mi bo pervenstvo?“ Jakop reče: „Prisezi mi tedaj!“ Ezav mu priseže, je in pije, vstane in odide, pa ni mu mar, da je prodal pervenstvo.

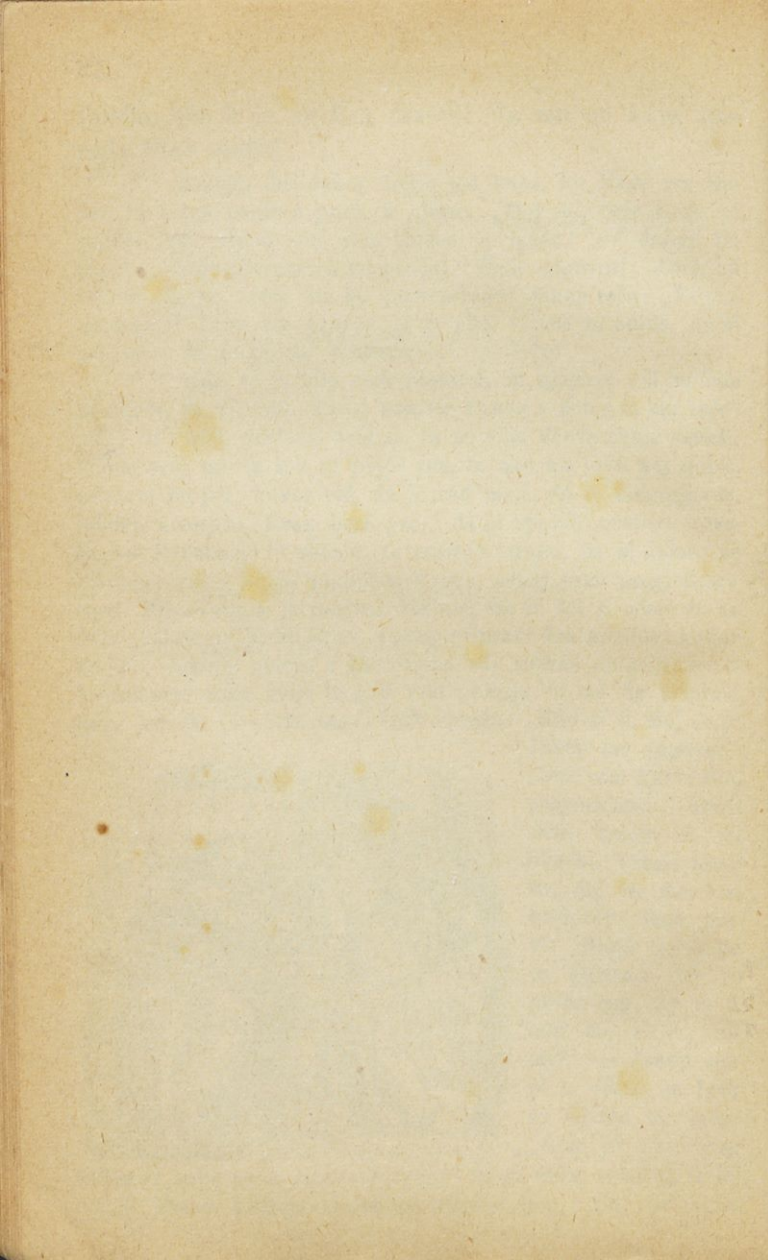
* * Izak se je bilo zeló postaral, in njegove oči so bile otemnele, da ni vidil. Tedaj pokliče Ezava v šotor in mu reče: „Moj sin! glej, postaral sem se, in ne vém dneva svoje smerti. Vzemi svoj tul in lok in pojdi ven, in ako na lovu kaj dobiš, napravi mi jed, kakor veš, da jo rad imam, da te blagoslovim, preden umerjem. Ezav berž gré, da bi spolnil očetovo povelje. — Rebeka je to slišala. Iz samega strahú, da bi Jakop ne bil zoper voljo Božjo podložen Ezavu, nekaj prav pregrešnega storí. Prigovarjala je namreč Jakopu, da bi šel k očetu in se delal, kakor da bi bil Ezav. Potem pripravi dva kozlička kakor divjino, Jakopa obleče z Ezavovimi naj lepšimi oblačili, mu s kozličevino roke ovije in goli vrat pokrije, in mu da pripravljeno jed, da jo očetu nese. Izak vpraša: „Kdo si ti, moj sin?“

Jakop mu odgovorí: „Jez sem Ezav, tvoj pervorojeni; storil sem, kakor si mi ukazal. Vstani usedi se, jej in me blagoslovi!“ Izak pravi: „Stopi lesem, da te ošlatam ter se prepričam, ali si ti moj sin Ezav, ali ne?“ — Jakop stopi k očetu, in Izak ga ošlata ter reče: „Glas je sicer glas

Jakopov, roke pa so Ezavove roke.“ Ni ga tedaj spoznal, in jedel je. Potem blagoslovi Jakopa rekoč: „Bog ti daj rose neba

in debelosti zemlje, obilno žita in vina. Služijo naj ti narodi in rodovi naj se ti priklanjajo; Preklet naj bo, kdor te bo preklinjal; kdor te bo pa blagoslovil, naj bo z blagoslovom napolnjen!

* Komej Jakop odide, pride Ezav z divjino in pravi: „Vstani, moj oče, in jej!“ Izak se zavzame in pravi: „Kdo si pa?“ — On odgovori: „Jez sem tvoj pervorojeni sin Ezav.“ — Izak ostermi, se prestraši in spozná, da ga je Jakop prekanil. Ezav pa na ves glas zaerjove, rekoč: „O prekanljivi zvičaj! Poprej je pavenstvo iz mene spraval, zdaj mi je pa prevzel še blagoslov! — Ali nisi nič blagoslova meni prihranil, oče?“ Ko je Ezav silno vpil in jokaj, je bil Izak omečen, in mu je rekel: „V debelosti zemlje in v rosi neba od zgoraj bodi tvoj blagoslov. Z mečem se boš živil, in boš svojemu bratu služil; vendar bo prišel čas, da boš otresel njegov jarm s svojega zatilnika!“

17. Jakop beži in pri Labanu prebiva.

* Ezav je vedno sovražil Jakopa zavoljo blagoslova, in je rekel v svojem sercu: „Prišli bodo dnevi žalovanja po mojem očetu, in ubil bom Jakopa, svojega brata.“ Rebeka to zvé in reče Jakopu: „Beži, moj sin, k Labanu, mojemu bratu, v Haran, in bodi pri njem toliko časa, da se vzleže togota tvojega brata.“ Jakop se nemudoma na pot podá.

* Na potu ga na polji noč prehití. Ves truden vzame enega zmed kamnov, ki so tam ležali, ter si ga dene pod glavo in zaspí. V spanji je pa vidil lestvico, ki je na zemlji stala, in se z verhom nebes dotikala, in angeli Božji so po nji gori in doli hodili. Na verhu je na lestvici slonel Gospod, in mu je rekel: „Jez sem Gospod, Bog Abrahamov in Bog Izakov. 1. Zemljo, na kateri spiš, bom dal tebi in tvojemu zarodu. Tvoj 2. zarod bodi kakor prah zemlje, in v enem tvojih mlajših 3. bodo oblagodarjeni vsi rodovi na zemlji. Varoval te bom, kodar koli boš hodil, in nazaj te bom pripeljal v to 4. deželo. Jakop se iz spanja prebudi, in ves plašen reče: „Resnično, Gospod je na tem kraju, in jez tega nisem vedil. Kako strašan je ta kraj. Tukaj ni družega, kakor hiša Božja in vrata nebeška.“ Ko zarja napoči, Jakop vzame kamen, ki si ga je

bil pod glavo djal, ga postavi v znamenje, ga z oljem oblije v spomin, da je Bogu posvečen, in dá kraju ime Betel, t. j. hiša Božja.

* Jakop zdaj dalje gré, in zagleda vodnjak na polji, ki je bil pokrit z velikim kamnom. Zraven njega so ležale tri čede dróbnice. Jakop pastirjem reče: „Bratje od kod ste?“ Oni odgovoré: „Iz Harana.“ On jih dalje vpraša: „Poznate li Labana, sinú Nahorjevega?“ Odgovoré: „Poznamo ga! glej, ravno kar ide njegova hči Rahela s svojo čedo.“ Ko jo Jakop zagleda, ji odvali kamen, s katerim je bil vodnjak pokrit, jo prijazno pozdravi in ji čede napoji. On se od veselja zjoka in ji pové, da je sin Rebeke, sestre njenega očeta. Rahela hiti domu očetu praviti. Laban mu naproti teče, ga (objame) poljubi in pelje na svoj dom.

* Jakop 20 let pri Labanu ostane. Zvesto in pridno mu je ovce pasel. Laban pa mu je mnogotero izgovorjeno plačilo krajšal. Bog je Jakopa tako oblagodaril, da je silno obogatel. Oženil se je, in je imel veliko hlapcev in dekel, ovac in koz, kamel in oslov.

Nebeška lestvica in kraj, kjer se je Jakopu prikazala, je bila prva predpodoba naših katoliških cerkvá, katerih vsaka je posvečena hiša Božja in lestvica v nebesa. V njih so angeli, ki nosijo našo molitev k Bogu, k nam pa milost Božjo.

		<u>Jesse</u>	
† Nahor m. je le deol :	<u>Hezar</u>	<u>Nahor</u>	<u>Abraham</u>
	<u>Lot</u>	<u>Isaac</u>	<u>Isaac</u>
	<u>Amos</u> <u>Mosab</u>	<u>Isaac</u> <u>Reb.</u>	<u>Isaac</u> <u>Reb.</u>
	<u>in</u> <u>in</u>	<u>↓</u>	<u>(Esau)</u> <u>↓</u>
		<u>Lia</u> <u>Rahels</u>	<u>12</u>

1879.

Kot Laban - daries linstic. Faidlign: so,
čē zi nto bagat. Čēf bogatiga slabs
zovod i revexn nio ne revijo. - to
živēji mui vax vas lahro opaja.
1879.

sprijazni 5. 1298
pomirni 5.

18. Jakob se domú verne in se spravi z Ezavom.

* Ko Laban vidi, da je Jakop jako obogatel, mu je nevošljiv in mu več ne pokaže prijaznega obraza. ^{Čez 20 let (1299)} Toraj Bog reče Jakopu: „Verni se v deželo svojih očakov; in jez bom s teboj.“ Jakop se kmalo na pot poda z vsem, kar je imel.

* Po dolgem potovanji Jakop srečno pride do reke Jordana, ki je meja Kanaanske dežele. Tu ga začne Ezav skrbeti, zakaj spomnil se je, kako se mu je bil zameril. Poslal je tedaj poročnike pred seboj k Ezavu, ter jim zapovedal reči mu: „Daj mi milost najti pred svojim obličjem.“ Poslanci se vernejo k Jakopu, rekoč: „Glej, Ezav ti naproti hiti s 400 možmi.“ Jakop se še bolj ustraši, in tako le moli: „Bog mojih očakov, ki si mi rekel: „Verni se v svojo deželo, jez bom s teboj! nevreden sem tvoje velike milosti in tvoje zvestobe, ki si jo dozda spolnoval nad svojim služabnikom. Z golo panco sem šel čez ta Jordan, in zdaj grem nazaj z dvema velicama čedama. Reši me iz roke mojega brata.“

* Ponoči se Jakopu angel Božji prikaže. Jakop se v molitvi ž njim vojskuje, in reče: „Ne spustim te, ako me ne blagosloviš.“ Angel mu pravi: „Ne imenuj se več Jakop, ampak Izrael ti bodi ime, t. j. borivec z Bogom. In angel Izraela blagoslovi.“

* Ravno je šlo solnce iz za gore, kar Jakop zagleda Ezava iti s 400 možmi. Jakop zversti svoje otroke hlapce, dekle in čede v več trum. On sam pred nje stopi, in se sedemkrat do tal prikloni. — Ezav pa svojemu bratu naproti teče, ga objame, se mu okoli vrata oklene, ga poljubi ter se veseli zjoka. Ko otročiče ugleda, pravi: „Čigavi so pa ti?“ — Jakop odgovori: „Otročiči so, ki mi jih je Bog dal.“ — Jakop jim pomigne; vsi približajo in se priklonijo pred Ezavom. — Jakop mu dve manjši čedi ponudi. Ezav jih noče vzeti; reče mu: „Imam sam dosti, ljubi brat, le imej, kar je tvojega!“ Jakop dalje pravi: „Prosim, vzemi blagodar, ki mi ga je Bog dal.“ — Ezav se da preprostiti, in vzame dar. Jakop gre zdaj z Ezavom, hvali Boga iz vsega serca za vse njegovo varstvo, in pride spet na Kanaansko k svojemu staremu očetu. Izak, 180 let star, rad umerje, ker je še enkrat vidil svojega sina Jakopa. *Rebeka*

19. Jožef v tujo deželo prodan.

Jakop je imel dvanajst sinov. Naj boljši med njimi je bil Jožef. Ker je bil tako nedolžen in pokoren, ga je oče bolj ljubil, kakor vse svoje sinove in mu je dal napraviti lepo pisano suknjo. Zavoljo tega so mu bili bratje nevošljivi. Ko so enega dné ž njim čede svojega očeta pasli, so nekaj prav hudega storili. Nedolžni Jožef se tega ni udeležil, temuč groza ga je bilo, in pové očetu, da bi se nikdar več kaj takega ne zgodilo. Bratje so ga zavoljo tega čertili, in niso mu več mogli dati lepe besede.

* * Enkrat je imel Jožef čudovite sanje. Povedal jih je svojim bratom. „Poslušajte,“ reče, „kaj se mi je sanjalo! Zdelo se mi je, da smo na njivi snope vezali. Moj snop se vzdigne in po koncu postavi; vaši snopi so se pa priklanjali mojemu snopu.“ — Bratje mu odgovore, rekoč: „Boš mar naš kralj!“ In od zdaj so mu bili še bolj nevošljivi, in so ga še bolj čertili. — Imel je Jožef še druge sanje. Povedal jih je svojim bratom in tudi svojemu očetu. Rekel je: „Vidil sem v sanjah, kakor da bi se mi solnce in luna in enajst zvezd priklanjalo.“ Oče ga zavolj tega posvari rekoč: „Kaj hočejo te sanje pomeniti? Se ti bomo mar jez, tvoja mati in tvoji bratje priklanjali na zemlji?“ — Vender pa je Jakop, ki je tudi že sam imel Božje sanje, to reč na tihem premišljeval, in sam pri sebi mislil, da je morebiti Bog vender le res njegovega ljubelega Jožefa za kaj velicega namenil.

Enkrat gredó Jožefovi bratje s čedami deleč od očetovega šotora, Jožef pa je bil domá pri očetu ostal. Oče so tedaj rekli Jožefu: „Idi in poglej, ali je vse prav pri tvojih bratih in pri njih čedah.“ Pokorni Jožef precej uboga, in gré. Ko ga pa bratje od deleč ugledajo, pravijo med seboj: „Glejte, sanjavec gre! Pojte, ubimo ga, in verzimo ga v star vodnjak, in poročemo, silno huda zver ga je požerla. In potem se bo

Verdelsen bliver i sine tre søge ga. tabt
et jo sam - store udfordring. Helt og
slut. 1879

Na videt največa nesreča — v rečni
največa reča. 1879.

pokazalo, kaj mu pomagajo njegove sanje.“ — Ruben, naj starši brat, ko to sliši, reče: „Nikar mu življenja ne jemljite, in ne prelivajte kervi; verzite ga raji v ta le vodnjak!“ To pa je rekel, ker ga je hotel otéti iz njih rok, in ga nazaj dati svojemu očetu.

Precej, ko Jožef pride k svojim bratom, mu slečejo pisano suknjo. Potem ga veržejo v vodnjak, v katerem k sreči ravno ni bilo vode. Potlej se k jedi usedejo. Tisti čas pa pridejo tuji kupci s kamelami, ki so nesle vsakoršnega blagá v Egipt. Zdaj Juda bratom reče: „Kaj nam pomaga, aki bi umorili svojega brata? Boljše je, prodati ga, da ne omadežvamo svojih rok; zakaj naš brat je in naša kri.“ Bratje se udajo njegovim besedam. Ko kupci memo gredó, Jožefa izvlečejo iz vodnjaka, ter jim ga prodajo za dvajset srebernikov. Jožef se joka in prosi, pa nič mu ne pomaga. Tuji možjé ga peljejo v Egipt.

* Ruben vsega tega ni nič vedil, ker je bil prešel od jedi. Ko k vodnjaku pride, in mladenča več ne najde, od silne žalosti razterga svoja oblačila, rekoč: „Ni ga več mladenča, in jez, kam se hočem obrniti?“ Uni bratje si pa nič ne storé iz tega. Zakoljejo kozlička, Jožefovo suknjo pomočijo v kozličevo krí, ter jo pošljejo očetu, rekoč: „To suknjo smo našli. Glej, ali je suknja tvojega sina, ali ne?“ Oče jo koj spozná, in reče: „Mojega sina suknja je, divja zver je Jožefa požerla!“ Jakob preterga svoja oblačila, v žimovnik se obleče in svojega sina dolgo obžaluje. Tudi vsi njegovi otroci so prišli ter skušali žalost polajšati očetu. On pa se ni dal utolažiti, temuč je djal: „Žalosten pojdem k svojemu sinu pod zemljo!“ In neprehoma je žaloval.

V ti in imenitniših sldečih zgodbah je Jožef očitna predpoda Jezusa Kristusa.

20. Jožef v Putifarjevi hiši.

† Kupci so bili Jožefa prodali v Egipt Putifarju, kraljevemu dvorniku. Bog pa je bil z Jožefom, vse mu je po sreči šlo, kar je počel. Zato je milost zadobil pred svojim gospodarjem, in ta ga je postavil čez vso svojo hišo. Zavoljo Jožefa je Bog oblagodarił tudi hišo Egipčanovo in pomnožil njega premoženje.

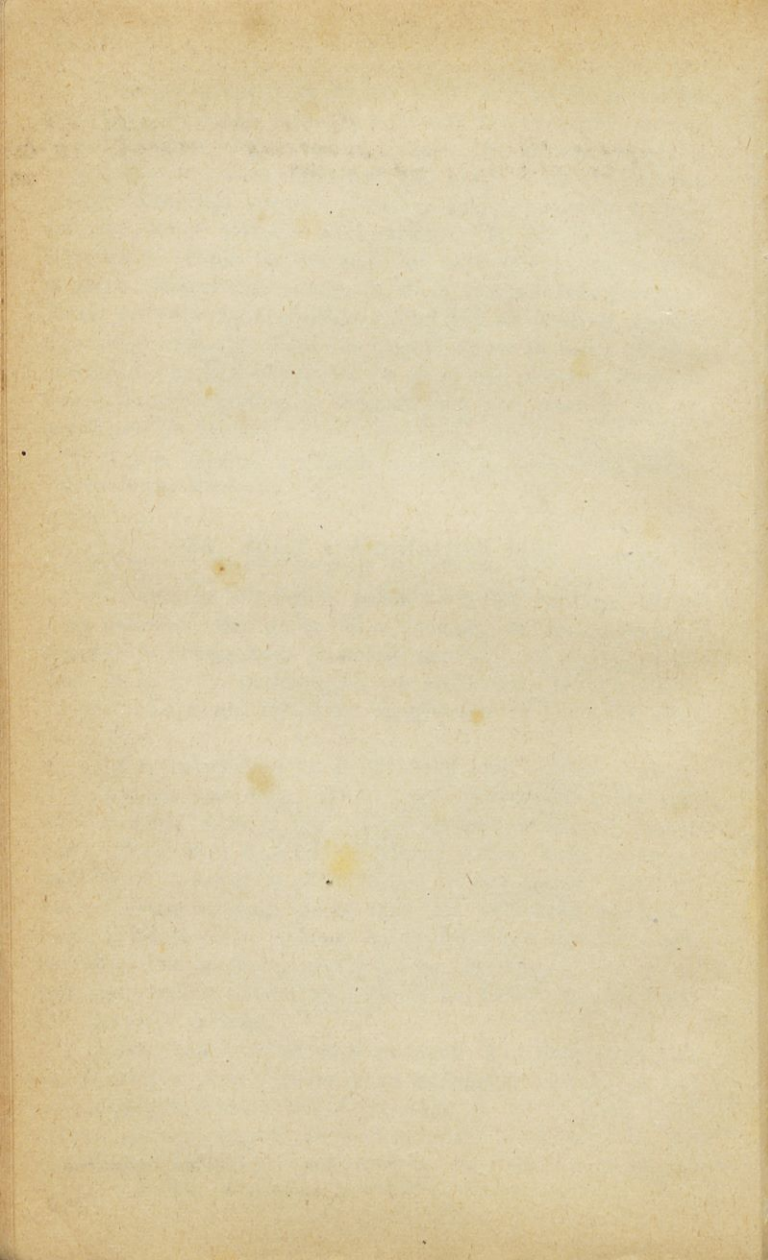
† Čez nekaj časa pa je bil Jožef hudo skušan. Putifarjeva žena ga nagovarja, da bi gerdo nezvestobo zoper svojega gospoda storil z njo. Jožef nikakor ne privoli, temuč reče: „Glej, moj Gospod mi je vse zročil. Kako bi mogel tako hudobijo storiti in grešiti zoper svojega Boga!“ Tudi po tem odgovoru ne jenja žena, vsak dan nadležvati mladenča; on pa je ni poslušal. Nekega dne je Jožef sam domá v svojih opravilih. Ona ga tedaj zgrabi konec njegovega plajša in ga spet nagovarja in ostudni greh. Jožef pa popusti plajš v njeni roki in uteče iz hiše.

† Hudobna žena se silno raztogoti. Vse ljudi svoje hiše skliče, ter jim pravi: Glejte, kako hudobnega človeka je moj mož pripeljal v hišo! Prišel je k meni, in mi je hotel hudo storiti. Ko sem zavpila, je popustil plajš in zbežal.“ — Ko mož čomú pride, mu pokaže plajš ter mu ravno to laž

Tudășul bil sober - a ne ține njezora
țena. Zăpeliuie ga. kar oțan țarom-
beșei ne ține - ne vî; to țară țe
tu pontaria: "kar zi magel... zepes
hojega Moga" 1879.

~ postindem grele
sterovrasnic

Țena strai obine - ravnă narobeg ie
bilo oca. Țarai țarib strai ie
hudoșni - a le hudoșni Gindic. 1879.

pripoveduje. Gospod se silno razserdí, ker je svoji ženi preveč verjel, in je Jožefa vergel v ječo.

21. Jožef v ječi.

† Jožef je mogel biti v ječi med hudodelniki. Pa Bog ga tudi tukaj ne zapusti, temuč nakloni mu, da pri velikem ječarju najde zaupanje in ljubezen. Ta mu vse jetnike zroči.— Prigodí se pa, da sta se veliki točaj in veliki pek pregrešila zoper svojega gospoda, kralja Faraona. Ravno v to ječo sta bila veržena. Nekoliko potem sta oba eno noč imela sanje, in sta bila zavoljo njih jako žalostna. Ko Jožef zjutraj pride k njima, ter je vidi žalostnejša, kakor sicer, ji vpraša: „Zakaj sta pa danes tako žalostna?“ Odgovorita mu: „Sanje sva imela, pa nikogar nimava, da bi nama jih razložil.“ Jožef pravi: „Ali ne pride mar razlaganje od Bogá? Povejta mi, kaj se vama je sanjalo!“

† Veliki točaj prvi svoje sanje pripoveduje: „Videl sem pred seboj vinsko terto, na kateri so bile tri mladike. Počasi raste, ozeleni, cvete in grozdje dozori. Imel sem Faraonovo kupico v roki; vzamem grozdja, ga v kupico ožmem, in jo podám kralju.“ — Jožef odgovori: „To je razlaga sanj: Tri mladike so trije dnevi. V treh dneh se bo Faraon zopet spomnil tvoje strežbe in te zopet postavil na poprejšnjo stopnjo; in mu boš kupico podajal, kakor si bil poprej navajen: Pa spomni se mene ter prôsi kralja, da me reši iz te ječe. Zakaj po nedolžnem sem semkaj prišel.“

† Ko je veliki pek vidil, da je Jožef sanje modro razložil, je rekel: „Moje sanje so pa té: Tri jerbaze moke sem imel na glavi. V jerbasu, ki je bil na verhu, je pa bilo mnogotere pekarije. Pa prišle so ptice in jedle iz jerbasa.“ — Jožef odgovori: „To je razlaganje sanj: Trije jerbasi so še trije dnevi, po katerih te bo kralj ob glavo djal, in te obesil na križ, in ptice bodo tergale tvoje mesó.“

† Tretji dan potem je bil kraljev rojstni dan. Med jedjó se kralj spomni vélicege točaja in vélicege peka. Točaja je postavil v prejšnjo službo, da mu je spet kupico podajal, peka pa je ukazal obesiti na kol. Točaj se svoje sreče veselí, pa pozabil je Jožefa.

22. Jožef povišan.

Dve leti potem je imel kralj Faraon sanje. Zdelo se mu je, da stoji kraj reke „Nil.“ Kar pride sedem krav, prav lepih in debelih, iz vode, in se ob reki na travi pasejo. Za njimi pride sedem družih krav, gerdihi in suhih, iz vode; te so pa požerle une lepe in debele. V tem se je kralj prebudil. — Zopet pa zaspí in imel je druge sanje: Sedem polnih in lepih klasov je poglalo iz enega stebila; za njimi je prirastlo družih sedem klasov, drobnih in snetjavih, ki so une lepe požerli. — Faraon se spet zbudi. Berž ko se je zdanilo, pošlje po vse razlagavce in modrijane egiptovske, ter jim pové sanje. Toda ni ga bilo, da bi mu jih bil razložil.

† Zdaj še le si domisli véliki točaj Jožefa, ter reče: „V ječi je hebrejski mladeneč, kateri je nekda j meni in velikemu peku sanje na tanko razložil.“ Kralj naravnost pošlje po Jožefa v ječo.

Zdaj Jožefa pripeljejo pred kralja, in ta mu reče: Sanje sem imel, pa ga ni, da bi mi jih razložil; slišal sem pa, da jih ti prav modro razlagaš.“ — Jožef odgovori: „Ne jez, le Bog bo kralju dobro razlagal.“ — Tedaj kralj oboje sanje pripoveduje. Na to mu Jožef odgovori: „Bog je Faraonu pokazal, kaj hoče storiti. Sedem lepih krav in sedem polnih klasov je sedem rodovitnih let. Sedem suhih krav in sedem osmojenih klasov je pa sedem nerodovitnih let, ki bodo prišle po rodovitnih in povžile vso obilnost. Lakota bo terla vso deželo. Zdaj tedaj naj se kralj preskerbi z modrim in pridnim možem. Ta naj poskerbi, da se od obilnosti sedem rodovitnih let peti del pridelkov spravi v žitnice, da bo imela dežela zalogo za sedem lačnih let.“

toe, rasi celo svet staršev [muri, potence
muri, mati, takar, - zato mlatam se
porebe].

Rečno ne pomenjajo sanje ničesa -
tudi ne karkoli & njimi kar napramja:
Tudi je vse magoile (vseka pridiga
klem: Mentenora, anti-kritično iz Solunskih
1879.)

Ta svet je bil Faraon^ŕ všeč; reče toraj: „Bomo li mogli dobiti tacega možá, kateri bi bil poln Božjega duhá, kakor si ti? Glej, postavim te čez svojo hišo in čez vso egiptovsko deželo, in vse ljudstvo naj bo pokorno povelju tvojih ust; le za kraljev sedež bom vikši od tebe.“ — Zdaj Faraon sname perstan s svoje roke in ga Jožefu na perst natakne, potem ga obleče v oblačila iz tančice, ter mu obesi okoli vrata zlato verižico; rekel je posaditi ga na svoj drugi voz, in ukaže pred njim klicati, naj se vsi pred njim uklanjajo, ter vedó, da je postavljen čez vso egiptovsko deželo. Tudi mu kralj spremeni imé ter ga imenuje Odrešenika svetá.“

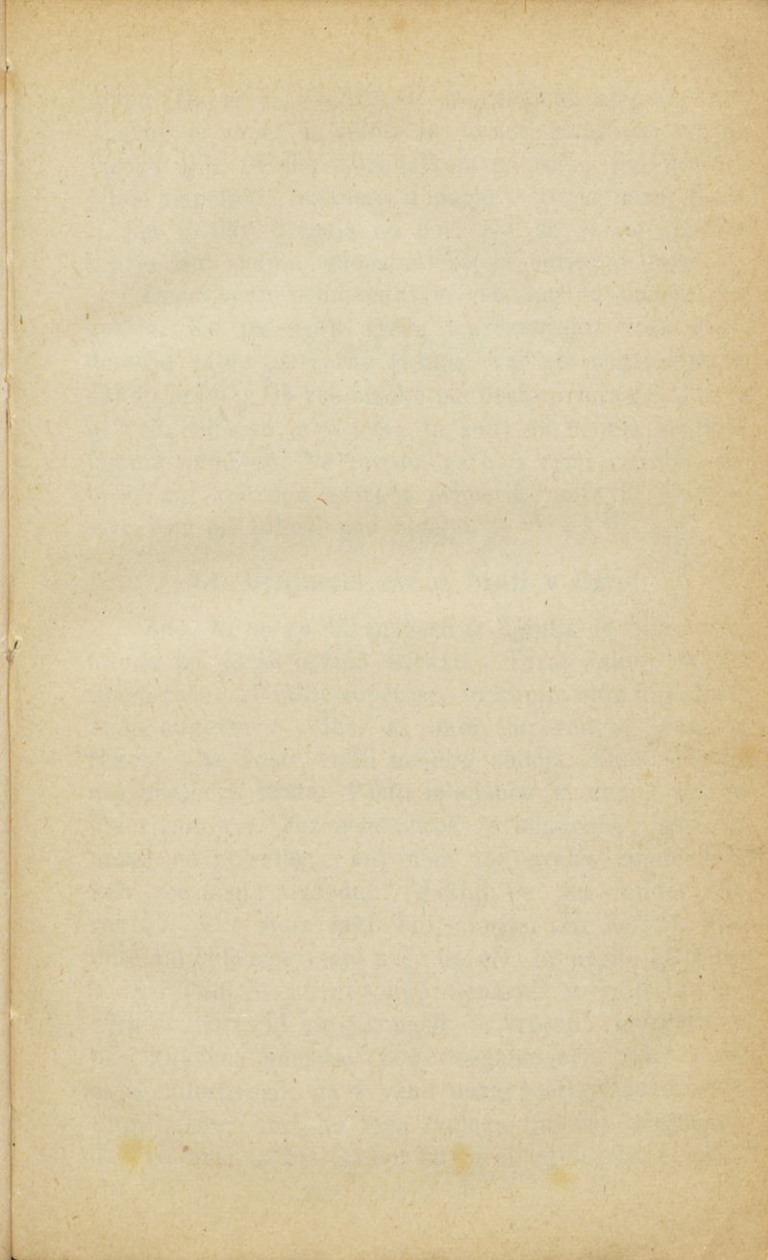
23. Jožefovi bratje grejo v Egipt po žita.

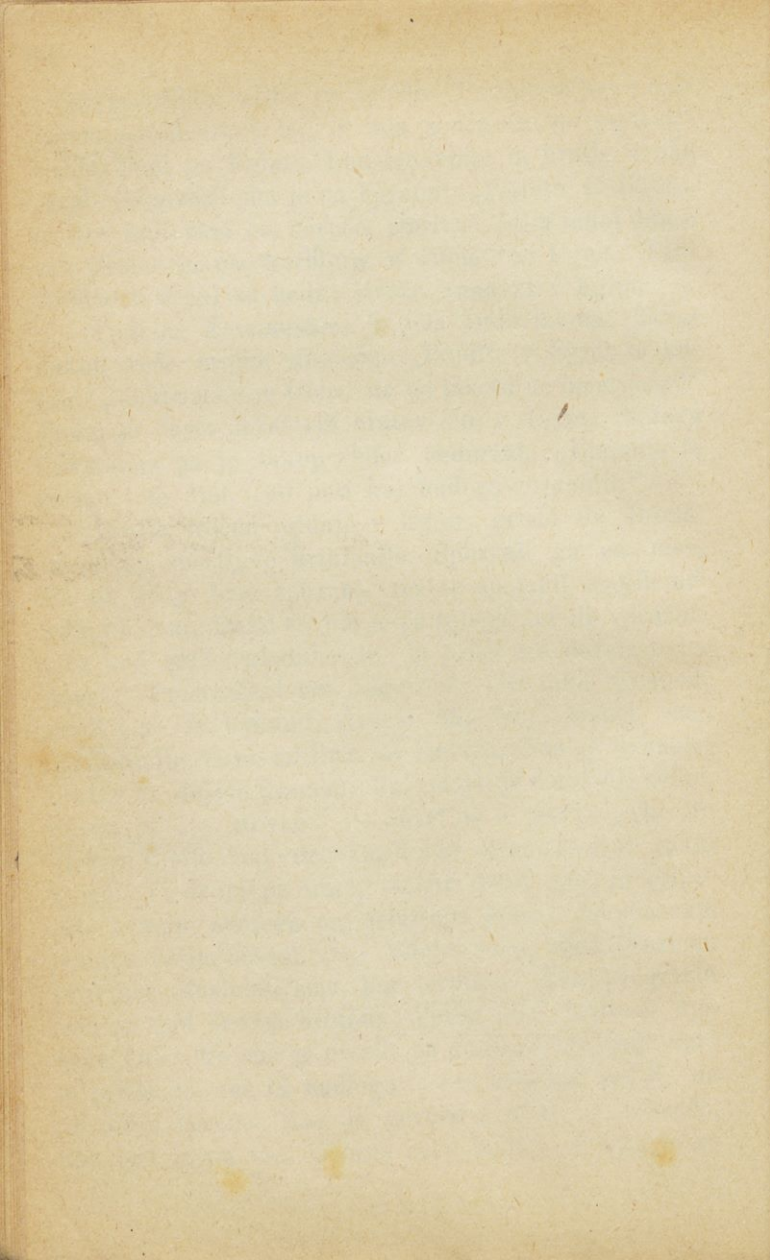
Sedem rodovitnih let pride, kakor je bil Jožef napovedal. Jožef hodi po vseh mestih, in spravlja žita

v žitnice. Silno veliko ga je bilo. Pričelo se je pa tudi sedem nerodovitnih let, in bila je lakota po vseh deželah. Tudi po Egiptu ljudstvo vpije in kralja kruha prosi. Odgovoril jim je pa Faraon: „Pojdite k Jožefu, in kar koli vam on poreče, storite.“ Jožef tedaj odpre vse žitnice in preskerbljuje z žitom ves Egipt. Tudi iz družih dežel so hodili živeža kupovat v Egipt.

Tudi na Kanaanskem je bila huda lakota. Toraj Jakop reče svojim sinovom: „Pojdite v Egipt in kupite, kolikor nam je treba, da od lakote ne umerjemo!“ Tedaj je deset Jožefovih bratov šlo v Egipt. Malega Benjanima pa je Jakop domá obderžal. „Utegnilo bi se mu,“ je djal, „po poti kaj hudega prigoditi.“

Bratje srečno pridejo v Egipt, gredó do Jožefa, in se mu spoštljivo kriklonijo. Spoznali ga pa niso. On pa jih je berž spoznal, ter se spomnil svojih nekdanjih sanj. Delal se jim je pa tujega, ter jih vprašal: „Od kod ste? Ogleduhi ste, in prišli ste dežele ogledovat!“ Prestrašeni mu odgovoré: „Ni takó, Gospod, prišli smo le nakupit živeža. Mi, tvoji hlapci, smo mirni ljudje, in ne mislimo nič hudega. Nas je dvanajst bratov iz dežele Kanaan. Naj mlajši je domá pri očetu, enega pa . . . ni več.“ — Jožef na to pravi: „Ake ste posteni ljudje, naj eden zmed vas ostane zvezan tukaj v ječi. Vi drugi pa idite, nesite domú žito, in pripeľjite k meni svojega naj mlajšega brata, da spoznam resnice vaših besedi.“ — Vdajo se in eden družemu pravijo: „Zaslužili smo, kar terpimo. Zakaj pregrešili smo se nad svojim bratom. Vidilo smo britkost njegove duše, ko nas je prosil, pa ga nismo uslišali: zató je prišla na nas ta nadloga.“ — Niso pa vedili, da jih Jožef razumé, ker je govoril ž njimi po tolmaču. Razumel je pa vse. Oberne se n koliko od njih in se

zjoka. Da bi pa zvedil, ali je resnično njih kesanje, oberne se zopet k njim, in ukaže Simeona zvezati vpričo njih. Svojim služabnikom pa reče, jim ^{lamar}vreče z žitom napolniti, vsakemu denarje v vrečo nazaj djati, in jim še dati brešnja na pot. Ko se je to zgodilo, bratje žito svojim oslom naložé, in odrinejo domú.

Domá očetu pripovedujejo vse, kar se jim je prigodilo. Ko pa svoje ^{gamel = gamel}vreče izpraznujejo, vsak svoje denarje najde na verhu žaklja. Vsi se prestrašijo in Jakop pravi: „Ob vse otroke me boste pripravili. Jožefa ni več; Simeon je v ječi; in zdaj mi hočeta še Benjamina odpeljati. Ne pustim ga ne z vami v Egipt. Ko bi se mu kakošna nesreča primerila, sprayili bi moje sive lasé ^{od žalosti pod zemljo.}“

24. Benjamin gré z brati v Egipt.

Žito, ki so ga bili prinesli iz Egipta, je bilo pošlo, lakota pa je še deželo stiskala. Toraj Jakop svojim sinom reče: „Pojdite zopet tje, in kupite nam kaj žita!“ Juda odgovori: „Mož, ki ondi zapoveduje, nam je rekel: „Ne boste vidili mojega obličja, brez svojega naj mlajšega brata. Pošlji mladenča z nami, da ne umerjemo vsi. Jez sem porok ze mladenča: ako ga nazaj ne pripeljem, naj bom jez greha zoper tebe kriv vse svoje žive dní.“ Jakop se jim vender vdá, rekoč: „Ako mora takó biti, storite, kar hočeté. Vzemite naj boljšega sadja naše dežele, in nesite ga možu v dar. Tudi še enkrat toliko denarjev vzemite, in ^{po-}verh se tiste, ki ste jih našli v vrečah; morebiti je bila kakošna pomota. Bog vsegamogočni vam moža stóri milostivega, da z vami nazaj pošlje vašega brata, ki ga vjetega imá, in tega mojega ljubega Benjamina. Jez pa bom ta čas, kakor ko bi bil zgubil vse otroke.“

Jožefovi bratje pridejo z Benjaminom in z darili srečno v Egipt. Ko jih Jožef ugleda in Benamina ž njimi, svojemu hišniku zapové: „Pelji te ljudi v hišo in napravi gostje, zakaj z menoj bodo južinali.“

* Mož jih v hišo pelje. Tega se ustrašijo in med seboj tako le govoré: „Zavoljo denarjev se to godi, ki smo jih našli v svojih vrečah. Po krivem nas dolžé in nas hočejo sužne storiti. Zavoljo tega že med vratmi stopijo k hišniku in se izgovarjajo zastran denarjev.“ Ta jim pa odgovorí: „Nič se ne bojte, ne!“ Potem Simeona pripelje k njim, in da oslom klaje.

Ko Jožef pride k njim, se mu priklonijo do tal, in mu zročé darila. Jožef jih prijazno pozdravi, in vpraša: „Ali vaš stari oče, ki ste mi pravili od njega, še živé? Ali so zdravi? — Oní mu odgovoré: „Naš oče, tvoj hlapec, še živé, in zdravi so.“ Ko Jožef Benamina ugleda, pravi: „Je li to vaš mali brat? Bog te blagoslovi, moj sin!“ — In urno se oberne Jožef, hiti iz hiše in se joka; zakaj milo se mu je bilo v sercu storilo nad bratom.

* Ko si je bil obraz zmil, nazaj pride, se premaguje, in reče: „Nosite na mizo jedí!“ Ko so bile jedí na mizi, Jožef brate po starosti posadi okoli mize. Temu so se bratje zelo čudili. Benjamin je pa vsega petkrat več dobil, kot drugi. Južinali so in pili, in so bili prav dobre volje.

25. Jožefova sërberna kupa.

* Jožef se je hotel do dobrega prepričati, če so se njegovi bratje popolnoma poboljšali, in po južini svojemu hišniku zapové: „Napolni jim vreče z žitom, kolikor ga gre v nje, in deni vsakemu denarjev na verh vreče; v vrečo naj mlajšega pa še položi mojo sreberno kupo! Storilo se je takó. Drugo jutro, ko se dan zazná, jo odrinejo. — Ko so bili že nekoliko iz mesta, Jožef hišnika pokliče in pravi: „Vzdigni se, ter hiti za možmi, in ko jih dojdeš, reci jim: „Zakaj ste dobro s hudiim povernili? Kupa, ki ste jo ukradli, je ravno tista, iz ktere pije moj gospod. Grozno hudo reč ste storili!“

to rorer vi pinedo - Homeryn kotohen. 1879.

† not picture spread braten se to glaci.
1879.

Tožet — če je predpostavka, Odličnost —
na hudo. (ne o intin) ampak z
obrin posrežati.
1879.

* Hišnik jih dojde, ter jim reče, kakor mu je bilo zapovedano. Prestrašeni in stermitno odgovoré: „Kaj, mi da smo ukradli zlató in srebró iz hiše tvojega gospoda? Pri katerem zmed nas se najde kupa, on naj umerje, in mi drugi bomo sužnji tvojega gospoda.“ — Reče jim: „Naj se zgodi po vaši besedi!“ — Hitro vreče z oslov denejo, in vsak odveže svojo. Hišnik preiskuje vse od naj starjega do naj mlajšega in najde kupo v vreči Benjaminovi. (Od) groze vsi svoja oblačila raztergajo, osle zopet obložé in se vernejo v mesto.

* Juda gre s svojimi brati prvi k Jožefu, in vsi se veržejo na tla pred njega. Jožef pa jim reče: „Zakaj ste to storili?“ Juda odgovorí: „Kaj hočemo reči svojemu gospodu, s čim se opravičevati? Bog je najdel krivico nad nami, zato se nam je to primerilo. Glej, vsi smo tvoji sužni, mí in on, pri katerem se je kupa našla.“ Ali Jožef odgovorí: „Kratko nikar tega ne storim! Kteri je kupo ukradel, tisti bodi moj sužen; vi pa idite prosti k svojemu očetu!“ — Zdaj Juda bliže stopi in pripoveduje, kako neradi so oče pustili Benamina z njimi. „Ako tedaj,“ govori dalje, „brez mladenča domú pridem, umerli bi nam oče, in mi bi jim sive lasé (od) žalosti pod zemljo spravili. Jez sem za mladenča porok. Jez naj tedaj ostanem, in sem tvoj sužen namesto mladenča; mladenča pa pusti z brati domú!“

26. Jožef se dá spoznati.

Zdaj se Jožef ne more več premagovati. Ukaže toraj vsem tujim, ki so okoli stali, ven iti. Zdaj pa naglas jok zažene, da so ga ven slišali, in pravi: „Jez sem Jožef! — Ali moj oče še živé? — Bratje (od) prevelicega strahú ostermé, in kar besedice ne morejo spregovoriti.

On jim pa prijazno reče: „Stopite k meni! Jez sem Jožef, vaš brat, ki ste me bili v Egipt prodali. Nikar se pa zavolje tega ne bojte. Zakaj, k vaši sreči me je Bog poslal pred vami v Egipt, da morete dobiti jedi za živež. Nisem sem prišel po vašem naklepu,

ampak po volji Bogá, kateri me je postavil poglavarja čez ves Egipt. Hitite toraj in idite k mojemu očetu, ter mu recite: Jožef, tvoj sin, ti to le sporoča: Bog me je naredil gospoda vse egiptovske dežele; pojdi doli k meni, in nikar se ne mudi! V naj lepšem kraju dežele boš prebival, in blizo mene boš z vsemi svojimi.“

** „Tu te bom živil; zakaj še pet let bo lakota. Ozna-
ite mojemu očetu vso mojo čast in vse, kar ste vidili v Egiptu;
hitite in očeta seboj pripeljite.“

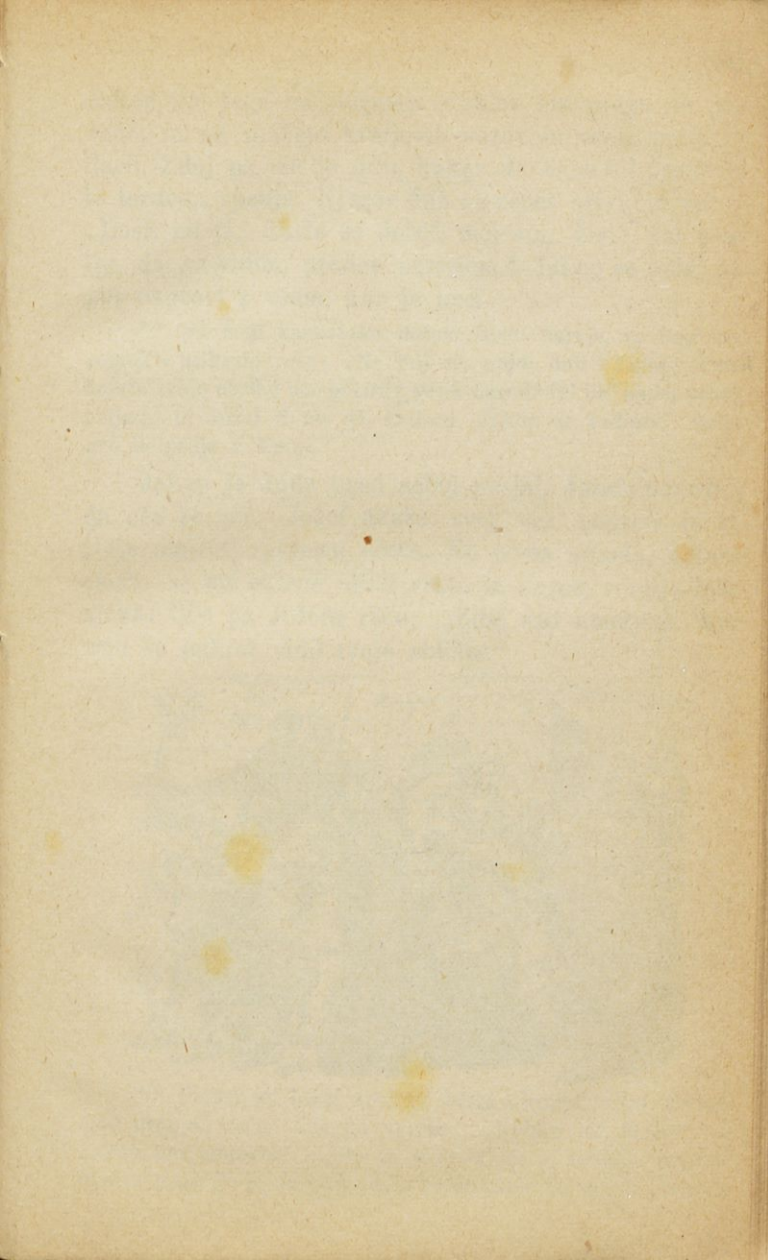

Na to objame Benamina, se ga okoli vratú oklene in se joka; pa tudi Benjamin se joka. Tudi vse druge svoje brate je poljubil ter se je pri vsacem zjokal; potem so si še le upali ž njim govoriti.

† Zaslišalo se je in zaslovelo je po kraljevem dvoru: „Bratje Jožefovi so prišli!“ Kralj se tega veseli in vsa njegova hisa, in djal je Jožefu, da bi svojim bratom zapovedal, iti po očeta in pripeljati v Egipt njega in vse, kar ima. — Jožef jim je dal vozov in živeža na pot; ukazal je prinesiti vsacemu dvoje oblačilo; Benaminu pa 300 srebernikov in pet naj lepših oblačil. Ravno toliko denarjev in oblačil je poslal svojemu očetu in pridjal je še deset oslov, ki so nesli vsega egiptovskega blagá, in toliko oslic z živežem (in brešnom.)

27. Jakop gre v Egipt.

Ko Jožefovi bratje k svojemu očetu pridejo, rekó: „Jožef, tvoj sin, še živi in je gospod čez ves Egipt.“

T. Cochet & Co. "marginales" obliques. 1877.

Jakop jim tega ne verjame, dokler mu vsega ne povedó, in ne skažejo kraljevih vozov in vseh prelepih daril. Zdaj pa mu je bilo, kakor da bi se bil prebudil iz terdega spanja. Njegov duh se zopet oživi, in reče: „Dosti mi je, da le še Jožef, moj sin, živi: šel bom tje, da ga vidim, preden umerjem.“ Jakop se tedaj na pot napravi z vsem, kar je imel.

** Na meji kanaanske dežele Bogu daruje, in Bog mu ponoči v prikazni reče: „Ne boj se, pojdi doli v Egipt! Tam hočem tvoje otroke namnožiti v velik narod, in jih zopet nazaj peljati, in Jožef ti bo oči zatisnil. Jakop se vzdigne, dalje gré in pride v Egipt.

Jakop je Juda pred seboj poslal, Jožefu povedat, da oče že gré. Jožef ukaže svoj voz napreči in se pelje naproti svojemu očetu. Ko očeta ugleda, z voza skoči, se ga oklene okoli vrata in se (od) veselja milo zjoka. Oče pa Jožefu reče: „Zdaj rad umerjem, ker sem še enkrat vidil tvoje obličje.“

** Potem je Jožef svojega očeta k kralju peljal. Faraon med drugimi reči Jakopa vpraša: „Koliko let imaš?“ — Jakop mu odgovori: „Sto in trideset let je mojega popotovanja; malo jih je, in hude so, in ne dosežejo dni mojih očetov.“

Jakop je kralja blagoslovil, preden je od njega šel. Jožef pa je dal očetu in svojim bratom seliša v naj lepšem kraju egip-
tovske dežele, v gesenki deželi, in je obilno z vsem presker-
bel vse.

28. Jakopove in Jožefove poslednje besede.

* Jakop je v gesenski deželi živel še sedemnajst let. Ko pa vidi, da se dan njegove smrti bliža, pošlje po Jožefa. Jožef pride in seboj pripelje svoja dva sina Efrajma in Manaseta. Jakop oba mladenčca poljubi, ji obljame ter blagosloví, rekoč: „Angel, ki me je od moje mladosti varoval vsega zlega, naj vaji blagoslovi!“ Jožefu pa reče: „Glej, jez umerjem, Bog pa bo z vami, in vas bo nazaj peljal v deželo vaših očetov.“ Potem Jakop skliče tudi svoje otroke in otrók otroke k sebi, da jim dá poslednji blagoslov. Juda pa še posebno blagosloví, ter mu to-le obljubi: „Juda, tvoja roka bo nad zatilnikom tvojih sovražnikov; pred teboj se bodo priklanjali sinovi tvojega očeta. Kraljeva palica ne bo vzeta od Juda, dokler ne pride tisti, ki ima poslan biti, kterega čakajo narodi.“ Poslednjič še vsem pravi: „Pokopljite me zraven mojih očetov na Kanaanskem.“ Ko to izreče, umerje.

† Jožef pade zdaj svojemu očetu na obraz, se joka ter jih poljubljuje. Potem svojim zdravnikom ukaže, očeta maziliti z dišečimi mazili. Na kraljevo povelje ga sedemdeset dni obžaluje ves Egipt. Ko pa čas žalovanja mine, gre Jožef s svojimi brati in z vsemi starašini Faraonove hiše gori v Kanaan, in v Hebronu pokoplje truplo svojega očeta.

† Jožef je živel 110 let; in je vidil otrók otroke do tretjega rodú. Ko se mu je bližala poslednja ura, reče svojim bratom: „Po moji smrti vas bo Bog obiskal, in vas preselil v deželo, ki jo je s prisego obljubil Abrahamu, Izaku in Jakopu; takrat vzemite tudi moje kosti iz tega kraja.“ — Nato umerje; pomazilili so ga z dišečimi mazili in ga položili v trugo.

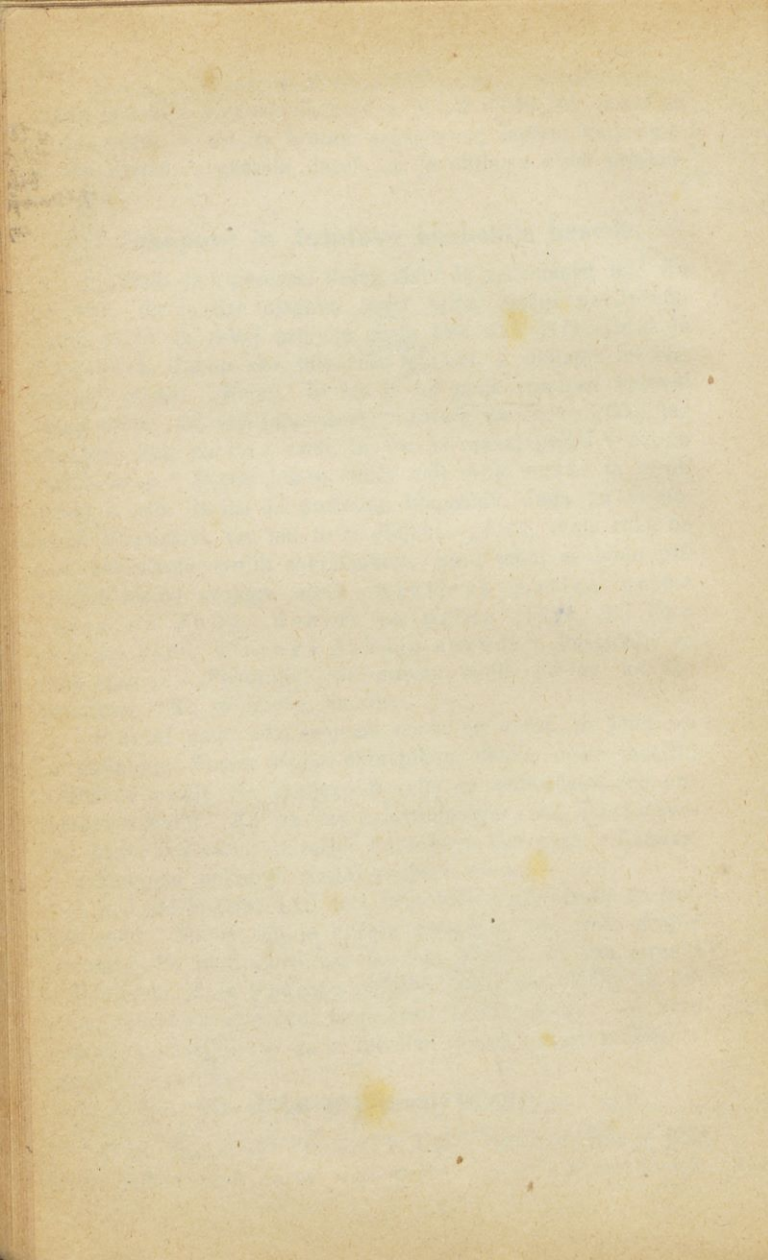
29. Jobova poterpežljivost.

† Ob času očakov je živel v Arabii mož, v katerem je Bog hotel ljudém vseh časov dati perlep izgled poterpežljivosti

→ 130. lei (n. 37)
 17. " (n. 38)

 147 lei.

Taxă rețineră poștală, cot Abraham n. 1879.
 La casa părintească - M. Haruș.
 dtd.

Temu možu je bilo imé Job. Sedem sinov in tri hčere je imel, in silno veliko premoženje, namreč: 7000 ovác, 3000 kamel, 500 jarmov volov, 500 oslic in veliko poslov. Zavolj tega, še bolj pa zavoljo svoje bogaboječnosti in zavoljo svojega velikega usmiljenja do revežev je bil v veliki časti pri vseh ljudéh jutrove dežele. — Enega dné pa Gospod reče satanu: „Ali si že vidil Joba, mojega služabnika, da mu ni enacega na zemlji?“ Satan odgovori: „Ali se mar Job zastonj Bogá boji? Delo njegovih rok si blagoslovil, in posestvo v deželi se mu je naraslo. Stegni pa le malo svojo roko, in vzemi mu vse, kar ima, vidil boš: v obličje te bo klel.“ — Gospod reče satanu: „Glej, vse, kar ima, bodi v tvoji roki; le njega se ne dotikaj!“

† Jobovi sinovi in hčere so imeli o rojstnem dnevu svojega na starejšega brata v njegovi hiš gostje. Kar pride sporočnik k Jobu, in reče: „Vôli so orali, in oslice so se zraven njih pasle. Tedaj nad nas Sabejci planejo, vse vole in oslice odženó, pastirje pa so končali z mečem; le jez sem jim ušel, da ti to oznam.“ — Še je govoril, že drugi pride in pravi: „Ogenj je z neba padel na ovce in pastirje, in pokončal jih je; in jez sem ubežal, da ti to oznam.“ — Tudi ta je še govoril, ko tretji pride in reče: „Kaldajci so udarili na velbljude in so jih odgnali, tudi pastirje so končali; le jez zem utekel, da ti to oznam.“ — Še je govoril, in glej četrty notri stopi in pravi: „Tvoji sinovi in hčere so jedli v hiši tvojega prvorojenega, in pri ti priči se iz pušave privali vihar in pretrese vse štiri hišne vogle. Hiša se podere in podsuje otroke tvoje. Le jez sem ušel, da ti to oznam.“ — Na to Job vstane, preterga svoja oblačila, na tla pade in moli rekoč: „Gospod je dal, Gospod je vzel. Kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo. Imé Gospodovo bodi češeno.“

† Satan Gospodu zopet reče: „Vse, kar ima človek, za svoje življenje dá. Ali stegni svojo roko, dotakni se njegovih kostí in njegovega mesa, potem boš vidil, da te bo v obličje klel.“ Gospod mu odgovori: „Glej, v tvoji roki je, toda njegovemu življenju prizanêsi.“ — Satan Joba s silno hudo otekline obdá od podplata do temena. Job na gnojiši sedi in si gnojnino s čepino sterže, da bi si polajšal bolečino. Zdaj ga še njegova žena zaničuje v tem strašnem stanu, ter mu pravi: „Ali še ostaneš v svoj priprostosti? Le hvali Bogá, pa umri!“ — On pa ji odgovori: „Kakor nesprametna ženska govoriš!

Ako imamo dobro iz roke Božje, pokaj bi tudi ne sprejeli hudoga? Ni je rekel Job ne ene grešne besede.

† Trije prijatli so slišali vso nesrečo Jobovo, ki se mu te pripetila, in ga pridejo tolažiti. Pa ga niso več spoznali, jako se je bil spremenil. Zato na glas zavpijejo in se jokajo, svoja oblačila pretergajo in si pepela potresejo na glavo. In dolgo mu ni nobeden besedice rekel; zakaj vidili so, da je bila njegova bolečina silno velika. Ko pa Job zine ter jim toži svoje silne bolečine, mu očitajo, da si je mogel svoje terpljenje z grehi zaslužiti, ker Bog, kakor so po svoji nespameti mislili,

le hudobeža z nadlogami obiskuje. Job se pa stanovitno za svoje poštenje poganja, in v terdnem prepričanju pravi: „Glej, v nebesih je moja priča. Dokler je sape v meni, moje ustnice ne bodo govorile nič krivičnega. Ako me tudi Bog konča, hočem še vanj upati. Zakaj saj vem, da živi moj Odrešenik; poslednji dan bom z zemlje vstal, bom zopet s svojo kožo obdan in v svojem mesu bom gledal svojega Boga.“

† Jobovo zaupanje v Boga ni bilo osramoteno, temuč bilo mu je že na tem svetu povernjeno. Zakaj kmali mu je Bog odvzel bolezen, ter mu dal vsega blagá po dvojno, kar ga je poprej imel. Tudi sedem sinov in tri hčere je zopet dobil. In živel je potem še 140 let v sreči in veselji, ter je vidil sinove svojih sinov do četrtega rodú.

† Poterpežljivi Job je ganljiva predpodoba Jezusa Kristusa, ki je, da bi nas odrešil, neizrečeno velike bolečine v čudoviti poterpežljivosti terpel. Z odrešenikovim prihodom se je Job popolnoma utolažil.

279 { Vorrede des Herrn Letz
Wie viel ta das Nil?

früher n. Anabon sahne in Anabon (unf
just) bei einer Kolonisation ihre Kammer
mit. - So jähren ab. auf ihre eigene
Pflichtung in Genuß des Bues ist ungefähr
4000 Männer. A. pag. 47. W. d. H. Erb, N. 245.
Der Sinai + die Anabon.
"

Der Namen der meisten Flüsse lässt sich
auf Eigenschaften zurückführen. So heisst der
Nil = der Fließende; Ganges = der Behende;
Mississippi = allwässer; Euphrat = der
Fasse; Kidron = der Frühe, Schnarze; Jordan
= der Herabgehende; Rhein = der Trinnende
od. Reine (weil er im Bodenseebergen den
Flußlauf niederlegt [keltisch + deutsch:
beidesmal so zu erklären]); Main = die
Hänge [keltisch von seinem gewundenen
Laufe; nach deutscher Wurzel erklärt = der
Grosse]; Donau [= keltisch: schneller Fluss].
Presse 15/3 878.

II. Bog čudovito izreja in vodi izraelsko ljudstvo; — ali od Mojzesa do kralja Davida. (1500—1055 pred roj. Kr.)

30. Mojzesovo rojstvo.

† Bog je bil očakom Abrahamu, Izaku in Jakopu obljubil, da bodo očetje velicega ljudstva. In ta obljuba se je tudi spolnila.

Jakopovih ali Israelovih mlajših je bilo čez ^{400 ali 450} dve sto let velik narod. Med tem nastopi v Egiptu nov kralj, kateri ni poznal Jožefa, in je djal Egipčanom: „Glejte, ljudstvo Izraelovo je veče in močnejše od nas! Dajte, ^{Kalev} zatirajmo ga, da se ^{in. Jehiel} preveč ne pomnoži, zakaj primeri naj se kakošna vojska, pridružilo se bo našim sovražnikom.“ Postavil je tedaj čez nje tlačanske priganjače. Ti so jih mogli siliti k težkim delom v opeknicah in na polji. Pa huje ko so zatirali Izraelce, bolj so se množili. Toraj kralj Faraon svojemu ljudstvu zapovē: „Kar koli se ^{in. Jehiel} narodi pri Izraelcih ^{in. Jehiel} moškega spola, verzite v reko.“

Bila je mati, ki je imela jako lepo dete. Iz ljubezni ga je skrivala

tri mesce. Ker ga pa ni mogla več prikri-
vati, vzame jerbasček
iz bičja, ga s smolo
zamaže, dene dete
vanj, ter ga položi
v lačje kraj reke.
Njegova sestra je pa
od deleč stala in gle-
dala, kakó se bo go-
dilo z otročičem. Po

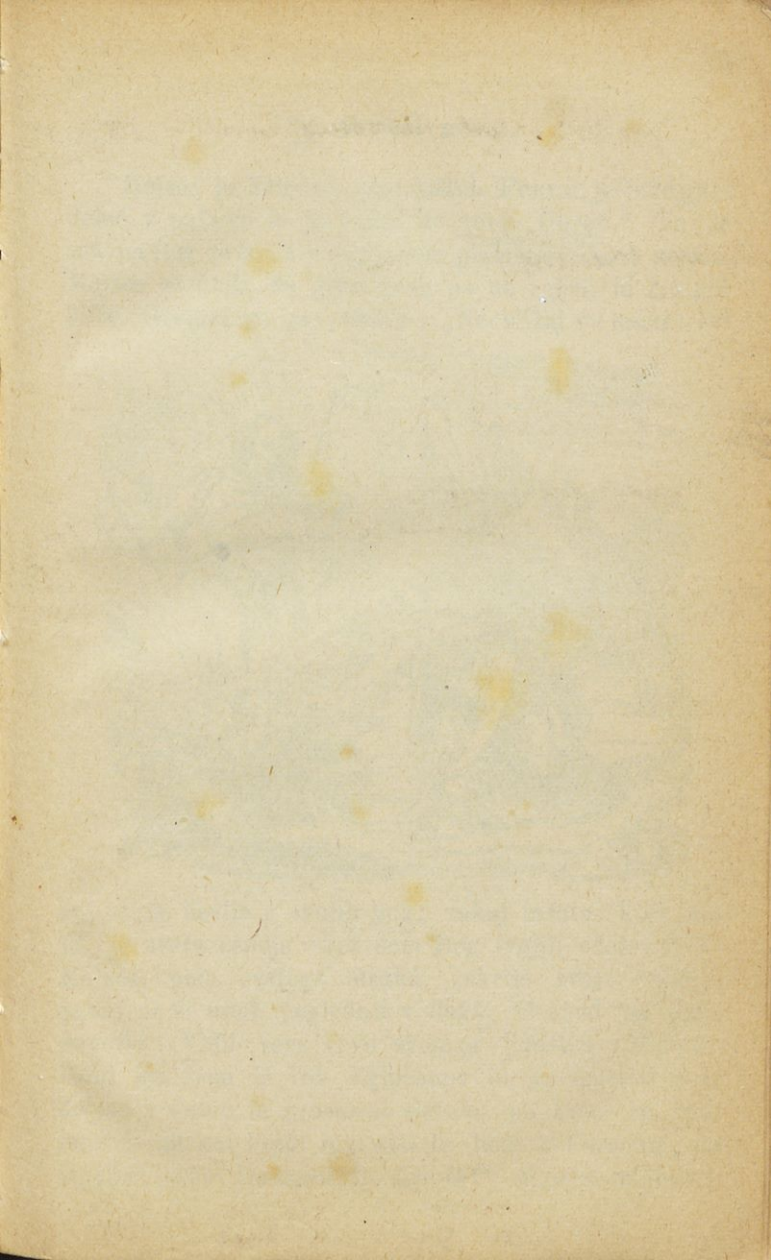

Božji previdnosti ravno Faraonova hči k reki pride, da bi se kopala. Ko jerbasček ugleda v ločji, pošlje eno zmed svojih dekel ponj, in ko ga je k nji prinesla, ga odpre, in vidi v njem dete, ki se je jokalo. Usmili se ga in reče: „Oh, to je eden zmed hebrejskih otrok.“ Sestra otrokova zdaj serčno k kraljevi hčeri stopi in reče: „Hočeš li, da grem in ti pokličem ktero hebrejsko mater, da ga bo redila?“ Ona ji odgovori: „Le pojdi!“ Deklica vesela domu teče, in pokliče svojo mater. Faraonova hči ji pravi: „Vzemi to le dete, in doji mi ga; plačala ti bom.“ — Mati dete vzame, in ga redi. Ko dete odrase, ga Faraonovi hčeri zroči. Ona ga vzame za sina in mu dá imé Mojzes, t. j. iz vode otet.

31. Mojzes beži.

Mojzes je bil v vseh egipčanskih vednostih podučevan, bil je poln modrosti in moči. Ko je bil pa odrasel, je vidil stisko Izraelcov, svojih bratov. Zeló mu je to do serca šlo. Raji je hotel z Božjim ljudstvom nadloge terpeti, kakor uživati vse veselje in zaklade egipčanske. Potegoval se je toraj za svoje stiskane brate.

Ko Faraon to zve, hoče Mojzesa umoriti. Ali Mojzes pobegne v madjansko deželo. Na poti pride do studenca, kjer so hotle hčere duhovna madjanskega po imenu Jetro napajati čede svojega očeta. Kar pridejo pastirji in jih odganjajo. Mojzes pa se zanje potegne in njih ovce napoji. Ko pridejo k svojemu očetu, mu vse to povedó. On njim reče: „Zakaj pa niste možá seboj pripeljale? Pokličite ga, da bo z nami jedel.“ Mojzes pride, in pri Jetru štirideset let ostane.

f. David, no. 1000. 1879.

32. Goreči germ.

Mojzes je Jetrove ovce pasel. Enkrat je čedo gnal deleč v pušavo in je prišel do gore „Horeb.“ Tu se mu pa Bog prikaže v ognjenem plamenu izsred germa. Mojzes se čudi, da germ gori, pa ne zgori, in mu gré bliže. Gospod pa ga pokliče: „Ne bližaj se lesem! se-

zuj svoje čevlje s svojih nog; zakaj mesto, kjer stojš, je sveta zemlja. Jez sem Bog tvojih očetov!“ — Mojzes, poln svetega strahú, zakrije svoje obličje; zakaj ni si upal, pogledati v Bogá. Gospod pa dalje govori: „Vidil sem revo svojega ljudstva v Egiptu. Rešil ga bom iz rok Egipčanov in ga izpeljal iz te dežele v dobro in prostorno deželo, po kateri se cedi med in mleko. Pojdi in poslal te bom k Faraonu, da izpelješ moje ljudstvo iz Egipta!“ Mojzes odgovori.

„Kdo sem jez, da bi šel k Faraonu in izpeljal Izraelove otroke iz Egipta?“ Ali Bog mu reče: „Jez bom s teboj.“ *„Jez, ki je“ = to, v. v. reči odgovoriti. Bira J. 1826/7.*

* * Mojzes se izgovarja: „Ne bodo mi verjeli; temuč rekli bodo: „Ni se ti Gospod prikazal.“ Na to Bog reče: „Vzemi svojo palico, in verzi jo na tla!“ — Mojzes to stori, palica se spremeni v kačo, tako da je Mojzes zbežal. Gospod dalje pravi: „Stegni svojo roko, in primi jo! Mojzes to stori, in spremenila se je v palico. „To znamenje,“ reče Gospod, „stori pred Izraelci, in verjeli ti bodo.“ Mojzes se še izgovarja: „Gospod, jez nisem zgovoren, in težko govorim.“ — Ali Gospod mu odgovori: Jez te bom učil, kaj govôri. Tvoj brat Aron je zgovoren. Moje besede njemu polagaj v usta, in on naj govori z ljudstvom namesti tebe. *W. B.*

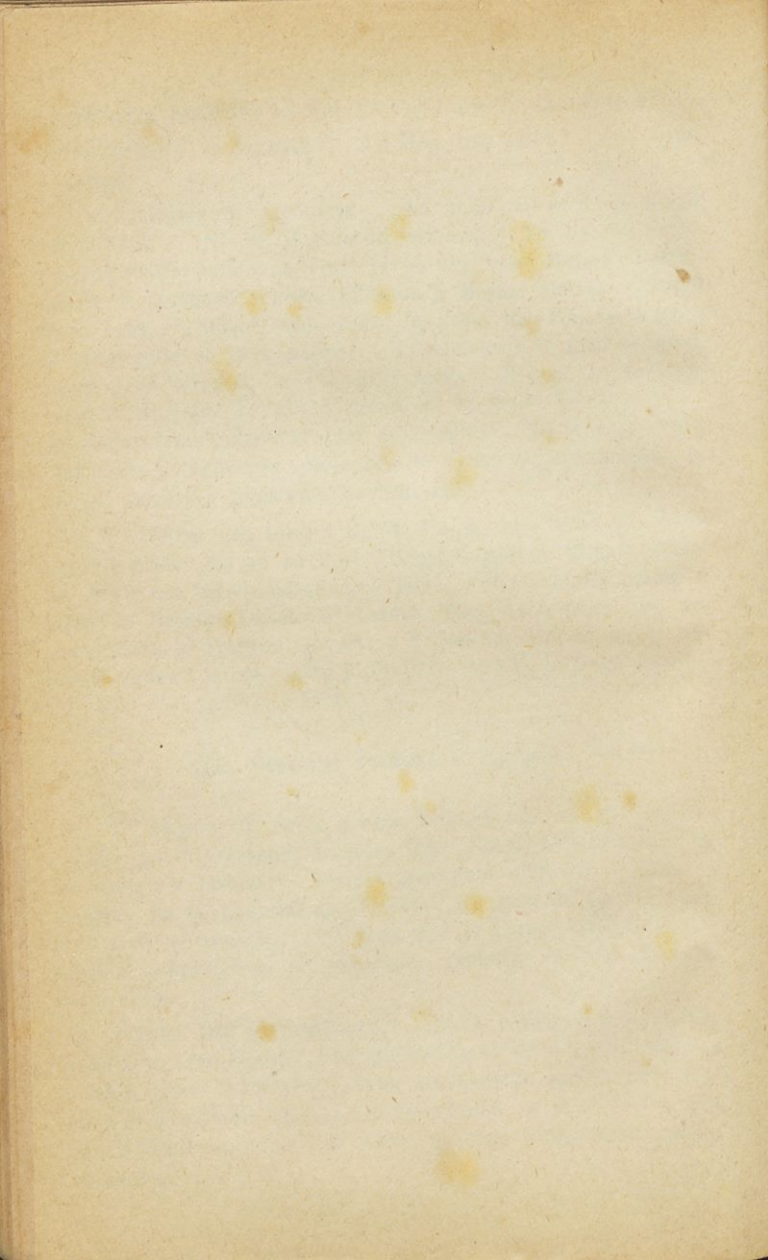
* * Mojzes gre toraj v Egipt. Na povelje Božje mu Aron naproti pride. Ko se na gori „Horeb“ snideta, Mojzes svojema bratu vse besede Gospodove povê. Potem skupej gresta v Egipt in ljudstvo Israelovo zbereta. Tam Aron pravi vse besede, ktere je Gospod govoril z Mojzesom. Mojzes pa je napravil čudež s palico; zdaj je ljudstvo verjelo in Boga častilo. *W. B.*

33. Strašni čudeži v Egiptu. *Idem 333.*

* * Mojzes in Aron gresta k Faraonu, in mu rečeta: „Tako govori Gospod, Izraelov Bog: Spusti moje ljudstvo, da mi daruje v pušavi!“ Faraon prevzetno odgovori: „Kdo je Gospod, da bi poslušal njegov glas? Ne poznam ga Gospoda in Izraela ne spustim!“ Od tega dnê je Faraon zapovedal tlačanskim priganjačem in županom, ljudstvo še bolj stiskati, kot dozdej.

† Zdaj Bog Mojzesu pravi: „Reci Aronu: vzemi palico in verzi jo pred Faraona, in spremenila se bo v kačo.“ Mojzes in Aron gresta k Faraonu; Aron verže svojo palico pred Faraona in služabnike njegove, in spremenila se je v kačo. Faraon se sicer zavzame, ali seree njegovo terdovratno ostane kot poprej.

Cf. *negrosi* Abrahamson, *pro* *negrosi*, 1879.

† Gospod reče Mojzesu: „Idi zjutraj z Aronom Faraonu naproti, ko pojde na breg reke!“ To storita, in Aron na povelje Božje palico vzdigne ter vpričo Faraona in njegovih služabnikov na vodo udari. Kar se voda spremeni v kri. Ribe pomerjô in voda v reki je smerdela, in bila je kri po vseh rekah in potokih egiptovske dežele. — Faraon si tudi tega ne vzame k sercu.

† Preteklo je sedem dní; zdaj Aron svojo roko stegne čez vse vode v Egiptu. Na to znamenje se žabe vzdignejo in pokrijejo vso egiptovsko deželo; oblazijo hiše in hrame, jedí in postelje pri kralji in pri služabnikih njegovih. Faraon Mojzesa in Arona pokliče ter jima reče: „Prosita Gospoda, da odvzame žabe, in spustil bom ljudstvo, da daruje Gospodu.“ Mojzes to storí; in žabe poginejo po hišah, po dvorih in po polji. Ko pa Faraon vidi, da mu je dán pokoj, zopet svoje sercé zakerkne.

† Na povelje Gospodovo Aron zopet stegne svojo palico in po prahu zemlje udari. In bili so komarji po ljudeh in živini vse dežele. To Faraonovo serce terdovratno ostane.

† Zdaj pride silno veliko muh v hiše Faraonove in njegovih služabnikov in po vsi egiptovski deželi je bila zemlja pokažena od teh muh. Faraonovo serce se omečí. Ko pá Bog na Mojzesovo molitev odvzame muhe, se Faraonovo sercé zopet zakerkne, da tudi zdaj ljudstva ne spustí.

† Potem Bog pošlje grozovito kugo; in poginila je Egipčanom vsa živina; živine Izraelovih otrok pa celó nič ni poginilo.

† Nato Mojzes po povelji Božjem pepela strese proti nebu, in naredé se turi in gnojni mehurji po ljudéh in po živini.

† Potem Mojzes svojo palico proti nebu stegne, in Gospod je dal blisk in točo tako debelo, kakoršne ni bilo nikoli poprej po vsi egiptovski deželi. Toča je pobila vse zeliša na polji in polomila vse drevje po deželi; v gesénski deželi, kjer so bili Izraelovi otroci, pa ni bilo toče.

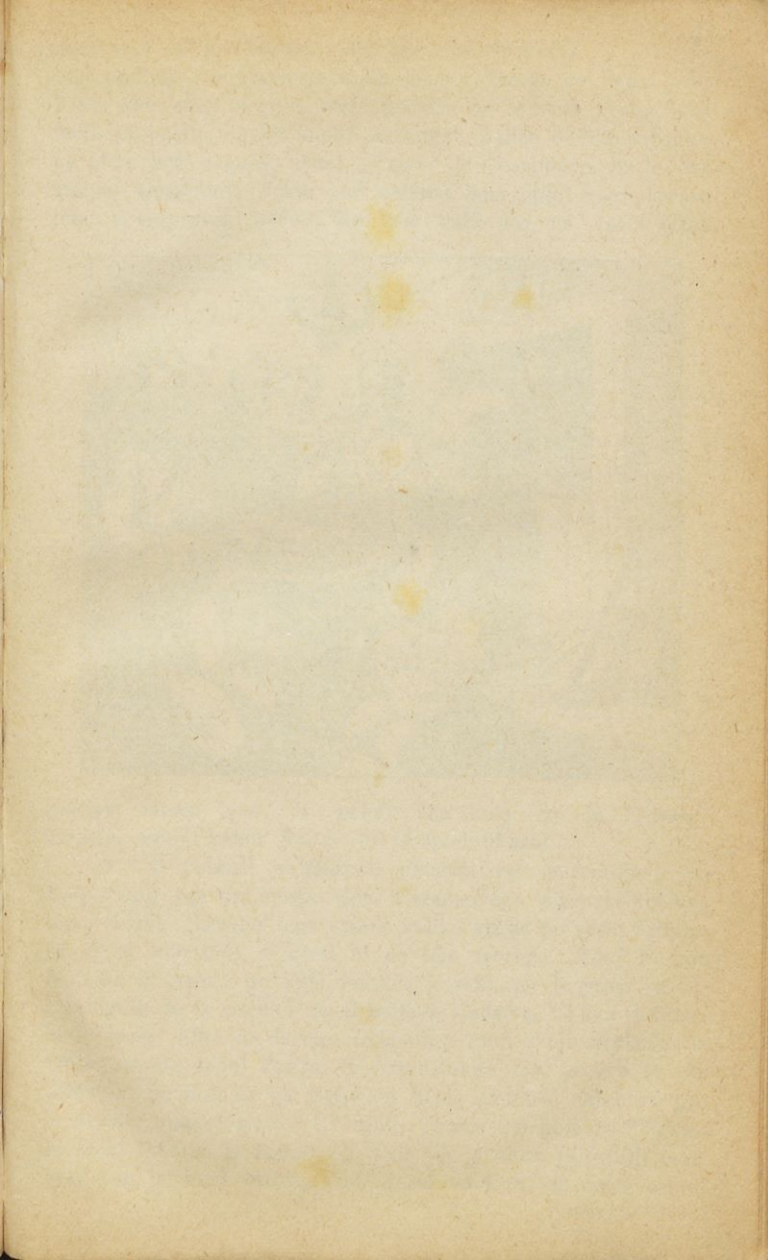
† Za tem gorak veter privleče kobilice brez števila, vso poveršino so pokrile in vse so pokončale; celó nič ni zelenega ostalo na drevesih in na zeliši po vsem Egiptovskem.

† Zdaj Mojzes še enkrat svojo roko stegne proti nebu, in bila je strahovitna tema tri dni po vsi egiptovski deželi, da človek ni vidil več človeka, in si ni upal nihče ganiti iz mesta.

34. Velikonočno jagnje in izhod iz Egipta.

† Po teh strašnih stiskah Faraon Mojzesa in Arona pokliče, ter jima pravi: „Idite vsi in darujte Gospodu; le vaša drobnica in goveja živina naj tu ostane.“ Mojzes mu odgovori: „Vse čede pojdejo z nami, kar parklja ne bo ostalo tukej.“ Faraon serdito reče: „Spravi se spred mene, in varuj se, da mi več ne prideš pred oči. Zakaj ako mi še enkrat prideš pred obličje, boš mogel umreti.“ Mojzes odgovori: „Tako bo, kakor si rekel, nič več me ne bo pred tvoje oči, ako me ne pokličeš. Toda védi, Gospod tako le govori: Čez malo dní bo umerl vsak pervorojenec v Egiptu, in veliko vpitje bo po vsi deželi, kakoršnega ni bilo in ga tudi več ne bo. Pri vseh Izraelovih otrocih pa kar pes ne bo zalajal, da veste, s kolikim čudežem Gospod loči Egipčane in Izraela. Tedaj nas boste, ti in tvoje ljudstvo, milo prosili, da bi šli od tod. Potem pojdemo od tod.“

† Ko Mojzes in Aron zapustita Faraonovo poslopje, jima reče Bog: „Recita vsemu ljudstvu Izraelovemu: Štirinajsti dan tega mesca na večer zakolji vsak jagnje brez madeža, toda kosti naj mu nobeden ne zlomi; z njegovo kervjó pomažite

prepari naj se v lednem 26. mesecu

obá podboja in naddurje tistih hiš, v katerih ga boste jedli. Tisto noč jejte njegovo mesó pečeno, pa opresen kruh. Svoje ledja prepašite, čevlje imejte na nogah, palice deržite v rokah; pa hitro jejte jagnje; zakaj „Fase“ je Gospodovo, to je: memohod Gospodov. Tisto noč namreč bom pobil vse pervorojeno v egiptovski deželi. Ko bom vidil kri na vaših hišah,

pojdem memo vas, in peljal vas bom vse iz Egipta.“ Izraelci storé, kakor jim je bil Gospod ukazal.

* * O polnoči je Gospod pomoril vse pervorojeno po Egiptu, od pervorojenega sina Faraonovega po pervorojenca kake sužnje. Zavoljo tega vstane veliko vpitje po vsem Egiptu; zakaj ni bilo hiše, v kateri bi ne bilo merliča. Zdaj Faraon Mojzesa in Arona po noči pokliče k sebi, ter ji prosi rekoč: „Vzdignite se in pojdite zmed mojega ljudstva, vi dva in Izraelovi otroci: idite in darujte Gospodu! Tudi svojo drobnico in svoja goveda seboj ženite, le blagoslovita me, preden se odpravite.“ Še bolj so pa Egiptčani tišali ljudstvo, naj hitro gre iz dežele, „zakaj sicer,“ so djali, „bomo vsi pomerli.“ Tako so tedaj Izraelci iz Egipta šli. Bilo jih je okoli 600.000 mož, brez žen in brez otrok. Tudi Jožefovo kosti so vzeli seboj.

*) Velikonočno jagnje je bila predpodoba neomadežvanega, jagnjeta Božjega, ki se je dalo na križi zaklati, da bi bili mi rešeni večne smerti, in ki nam daje uživati svoje meso in svojo kri v presvetem rešnjem telesu.

35. Izraelci gredo skoz rudeče morje.

* * Bog sam je šel pred Izraelci ter jim kazal pot, po dnevu v oblačnem stebru, po noči pa v ognjenem. Tako pridejo do rudečega morja, kjer med dvema gorama razpno šotore *). — Zdaj se začne Faraon kesati, da je spustil Izraelce. Toraj urno zbere vozove, konjike in vso vojsko skliče, jo za Izraelci udere, ter jih dojde še pred nočjo pri rudečem morji. Ko Izraelci Egipčane za seboj ugledajo, se silno prestrašijo in vpijejo k Gospodu za pomoč. Mojzes pa jim pravi: „Ne bojte se, Gospod se bo bojeval za vas!“ Potem na Božje povelje svojo palico nad morje stegne. In glej, oblačni steber, ki je dozdej stal pred Izraelci, se vzdigne ter se ustavi med nje in med Egipčane. Egipčanom je tako temno, da celo noč ne morejo priti do Izraelcov; Izraelcom pa razsvetljuje noč.

*) Glej na zemljovid, kod so hodili Izraelci do rudečega morja, potem pa skoz pušavo.

bei Abbruch eines Handels nimmt sie Araber
voraus, zu liegen. In auf aller Art
zu überwiegen; ist die Natur von Natur
aber ungültig abgemacht, wo steht sie auf
Nacht frei, Nacht vollkommen vorhanden.
Jedezeit ist in einer gänzlich unbekannt.

Bei den meisten Völkern des Orients
wird sie ferner von den Kindern, so lange
sie sich nicht zu erheben, mit der größten
Ehrerbietung behandelt; ein Raub, erst in
Jugendzeit der Natur nicht, ist niedrig gehalten
zu sein. Sobald sie jünger werden
aber alt, ist mächtig genug, in der Natur
mit dem Leben selbst zu sein, erst ist sie
von ihrer Pflicht los, erachtet sich wenig
in der Natur & ist ihr ganz für sich selbst.

Die Männer, obwohl sie in der
Lebenszeit erfüllt, behandeln sie mit einer
großen Achtung. Die Frauen gehen alle
auf ausfließen. Die Mädchen sind
sehr. Die Kinder sind meist sehr alle, die Kinder,
bei allem, was sie können, ist sie sehr
mit einem, oder fünfmal & darüber, dachten
auf die Erde, von welcher sie sind.

Ganz so antikal ist der Mann v. Maria
nicht, obwohl sie sehr ist. Sie ist
Lana, oder ein. Antikal. Man ist 2
monat, lang, trifft sie, ist, ist, ist
April, April.

Der Name der Araber ist
"Osa" gleich, sie wohnen
in der Natur, die Natur
in der Natur.

Lana 876, N. 244.

Ob enem se tudi morje razdeli na dve straní, in bila je voda kot zid na njih desnici in na njih levici, in vroč veter posuši morska tla. Tako Izraelci po suhem gredó skoz morje.

* * Ko se zdaní, Egipčani planejo za njimi v morje. Ali naenkrat se iz oblačnega stebra uderejo viharji, grom in blisk in polomijo se jim vozovi in kolesa. „Nazaj, nazaj,“ so Egipčani vpili, „bežimo pred Izraelci; zakaj Gospod se vojskuje za nje zoper nas.“ Gospod pa reče Mojzesu: „Stegni svojo roko nad morje!“ Mojzes stori tako. Morski valovi se zopet sternejo, zalijejo vozove, konjike in vso vojsko Faraonovo; ne eden ni ušel. — Tako je Bog ta don čudovito otél Izraelce Egipčanom iz rok. Ljudstvo se pa bojí Gospoda, in veruje njemu in Mojzesu, njegovemu služabniku.

† Hoja skoz rudeče morje je predpóloba svetega kersta. Ka skoz vodé rudečega morja je bila pot iz sužnosti Faraonove v obljubljenó deželo. Le po kerstni vodi oblasti hudičevi uidemo in pridemo v nebesa.

36. Božji čudeži v pušavi.

* Izraelci, ki so bili zdaj unkraj morja, se vzdignejo in pridejo v pušavo, kjer niso imeli nič jesti. Tedaj začno godernjati in pravijo: „O, ko bi bili umerli v egiptovski deželi. Tam se nam je dobro godilo, ko smo pri loncih, polnih mesá, sedeli, in kruha do sitega jeli! Zakaj sta nas pripeljala v to pušavo, pomorít vso množico z lakotjo!“ — Gospod dobrotljivi je imel ž njimi usmiljenje in je rekel Mojzesu: „Slišal sem godernjanje Izraelovih otrok, reci jim: „Na večer boste mesó jedli, in zjutraj s kruhom nasičeni; in spoznali boste, da sem jez Gospod, vaš Bog.“ In glej, zvečer priletí toliko prepelie, da so pokrile tla vsega šotoriša. Zjutraj pa, ko rose več ni bilo, je bila pušava pokrita z drobnim zernjem kakor s sláno. Neizrečeno se začudijo Izraelci, ko to vidijo, ter se poprašujejo: „Man hu? t. j. „Kaj je to?“ Mojzes jim reče: „To je kruh, ki vam ga je Gospod dal jesti. Vsak si ga naberi, kolikor potrebuje za živež.“ Veseli začno nabirati, slast tega zernja se jim zdí kakor medene potice. S tem kruhom, ki so ga mana imenovali, jih je Bog živil štirideset let, dokler niso prišli do meje kanaanske dežele.

N. J. perovli & bi mozes it. udoprat se
skalo. Kol Abraham utaj. 1879.

37. Bog da deset zapovedí na gori Sinaj.

Tretji mesec po izhodu iz Egipta pridejo Izraelci do gore Sinajske, in šotorijo v tem kraji. Mojzes gre na goro. Tu se mu Bog prikaže ter mu pravi:

* * Oznani otrokom Izraelovim: „Samí ste vidili, kaj sem storil Egipčanom, in kako skerbno sem varoval vas. Ako boste tedaj poslušali moj glas in spolnovali mojo zavezo; boste moje izvoljeno ljudstvo.“ Mojzes pokliče ljudstvo in mu razloži vse Gospodove besede; in ljudstvo z enim glasom odgovori: „Karkoli je Gospod govoril, vse bomo storili!“ Potem gre Mojzes zopet na goro, in Gospod mu zopet govori:

„Pojdi tje in zapovej jim, naj se posvečujejo danes in jutri, da si operó svoja oblačila, in da so pripravljeni na tretji dan. Postavi tudi pregrajo okoli gore, da ne pride kdo preblizo gore. Kadar trobenta zadóní, obstopite pa goro!“

Ko se zasvita v jutro tretjega dné, se začne strašno bliskati in germeti. Čern oblak pokriva vso

goró; vsa se kadi, gori in trese. Čedalje močnejše buči trobentni glas; ljudstvo pa, ki je bilo v šotoru, se boji in trepeče. Mojzes ga pelje pod goró Bogu naproti. ^{K. P. Maria} Bog začne govoriti:

- I. Jez sem Gospod, tvoj Bog. Ne imej tujih Bogov zraven mene. Ne delaj si izrezane podobe, da bi jo molil!
- II. Ne imenuj po nemarnem imena Gospoda, svojega Bogá!
- III. Spomni se, da posvečuješ sobotni dan!
- IV. Spoštuj očeta in mater, da dolgo živiš in ti je dobro na zemlji!
- V. Ne ubijaj!
- VI. Ne prešeštvaj! ^{Ne preštevaj} *"Ovari žon. Królac življenja - pa se ne smejajo se ne."*
- VII. Ne kradi!
- VIII. Ne govôri krivega pričevanja zoper svojega bližnjega!
- IX. Ne želi svojega bližnjega žene!
- X. Ne želi svojega bližnjega hiše, njive, hlapca, dekle, vola, osla, in ničesar, kar je njegovega!

* * Trepetaje je ljudstvo pod hribom stalo in s spoštovanjem reklo: „Vse, kar je Bog zapovedal, hočem spoštovati!“ Da bi ljudstvo v tem sklepu uterdil, Mojzes pod goro oltar postavi in daruje. Potem vzame darivne kerví, ter pokropí ljudstvo / ž njo, rekoč: „To je kri zaveze, ki jo je Gospod z vami sklenil.“

38. Zlato tele.

* Mojzes se verne zopet na goró, in ostane štirideset dni in štirideset nočí na nji, ter se pogovarja z Bogom. Ko se Bog dogovori z Mojzesom, mu da dve kamneni tabli, na katerih je bilo zapisanih deset zapoved. *Imaz*

Kartes vidite mappers potens . capitale, is ima
mages na 1re tabl. i. ii. & iii. Nojio Papored. 1879.

Neizrečeno lep izglede ga staneja priletnosti
Nepričakovano ljubeča graja; če 7. Avgusta
govori, je hrabi. 1879.

* Ko je ljudstvo vidilo, da se Mojzes dolge muči na gôri, reče Aronu: „Naredi nam bogov, kakoršne imajo Egipčani, da bodo hodili pred nami; zakaj, ne vemo, kaj se je prigodilo Mojzesu.“ Da bi Izraelce odvernili od njih brezbožnega početja. Aron odgovori: „Vzemite zlate uhane iz ušes svojih žen in svojih hčer, ter jih meni prinesite!“ Cesar se ni nadjal Aronu, to se je zgodilo: prineso mu zlate uhane. Zdaj si Aron iz grešnega strahu ne upa, ustaviti se jim. Iz uhanov televlje, in oltar pred njim napravi. Ljudstvo pa teletu darov prinese, in okoli njega je in pije, igra in raja prav po neversko.

* Med tem Mojzes z gore pride s tablama postave v roki. Ko pa sliši hrup vpijočega ljudstva, ter vidi tele in ples, se silno razserdi in tabli zažene na tla, da se razdrobite. Potem tele zgrabi, ga sežge, in stere v prah, katerega v vodo strese. Na to Aronu očita greh in Levijenim sinom reče: „Pripaši si vsak svoj meč okoli ledja, in hodite sem ter tje od vrat do vrat sredi staniša, in umorite vsakega, kogar koli najdete pri malikovanji.“ Levijevi sinovi storé po Mojzesovi besedi, in padlo jih je tisti dan okoli 23.000 mož.

* Drugi dan se Mojzes k Gospodu verne na goró in milo prosi ljudstvu odpušanja. Gospod njegovo prošnjo usliši ter mu zapové, izrezati novi kamneni tabli. Mojzes to storí in Gospod mu v novič na nji zapiše deset zapoved. Ko Mojzes s tablama v roki pride z gore, lesketal se mu je obraz tako, da so se Izraelci bali, vanj pogledati.

39. Sveti šotor.

† Izraelci do zdaj niso imeli posebnega svetišča, v katerem bi bili Bogá častili, in tudi posebnega duhovstva ne. Njih po-božni očaki so Bogu darovali zdaj na tem mestu, zdaj na tem. Pozneje so starašini posamesnih družin opravljali duhovska opravila. Zdaj pa je imelo to drugači biti.

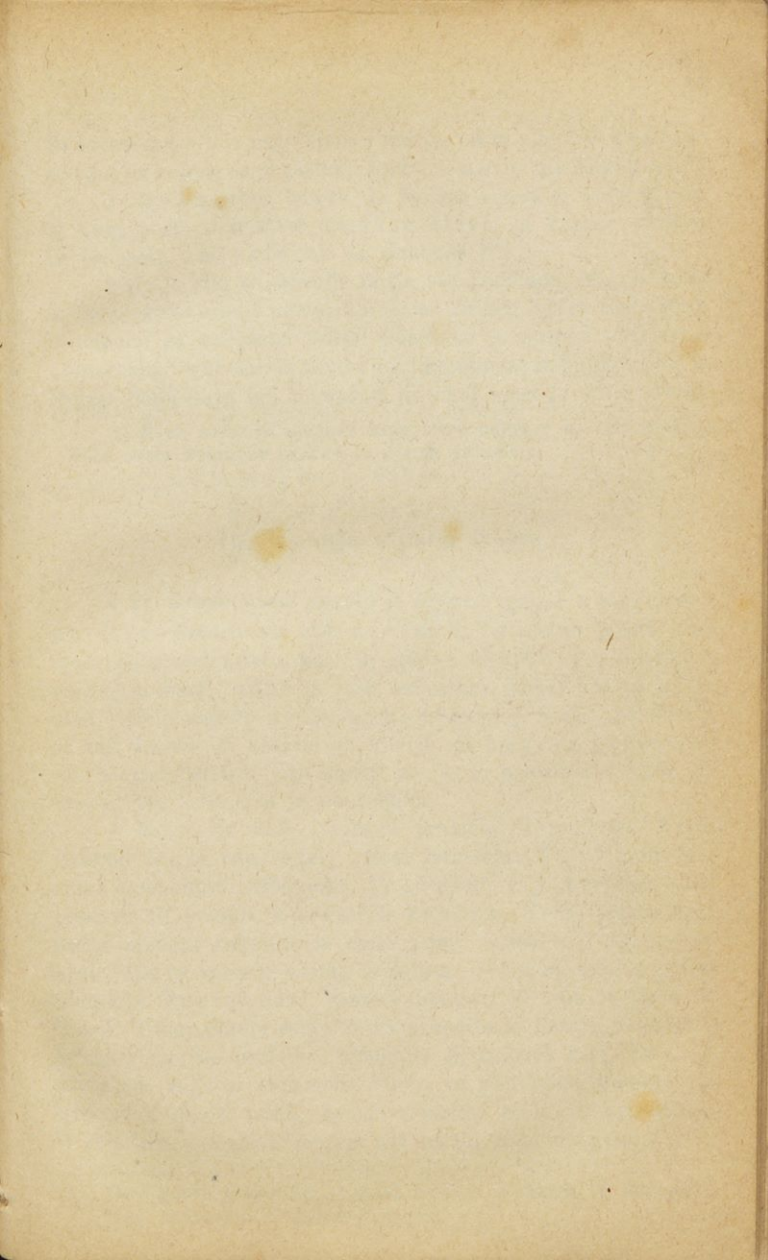
† Bog je Mojzesu, ko je bil štirideset dni in noči na gôri, določne zapovedi dal, kako naj uredi službo Božjo. Najpred je postavil sveto stanovanje za Gospoda, kakoršnega je bilo treba za njih vedno popotovanje: naredil je razložljiv svet šotor. Naredil ga je iz desek drazega lesá, trideset

komolcov dolzega, deset visokega in deset širokega. Deske so bile z zlatom preprežene, in s srebrnimi nožicami. Potem jih je s čveterimi pregrinjali ogernil. V strop, ki je bil znotraj šotor^a na verhu, so bili vdeleni kerubimi, palme in cvetice. Pred vhod je naredil drago pregrinjalo. Enako pregrinjalo je „sveto,“ od „presvetega“ ločilo.

† V „presveto“ je postavil skrinjo zaveze Gospodove, katero je zunaj in znotraj z naj dražjim zlatom prevlekel. Štiri zlate ročke je v štirih voglih imela, v ktere so vtikali štiri pozlačene droge, da so jo na njih nosili. V skrinjo je djal tabli z zapovedimi zaveze Božje, od tod njeno ime: skrinja zaveze. Na skrinjo je postavil pokrov iz čistega zlatá, in na obé strani dva keruba, eden proti družemu obrnjen z obrazom, vsak pa je eno perutnico razprostiral nad pokrovom.

† V „sveto“ je postavil mizo, s čistim zlatom prevlečeno za dvanajst kruhov iz naj lepše pšenične moke in za skledico z vinom; tudi zlat svečnik s sedmimi svetilnicami.

Poznaje = ar
1879.

*Mojzes "svetna obleta" žetve, traja, prava obleta.
aronu "duhovne obleti" (Lev. 16) 1877.*

ki so mu kupe bile napolnjene z naj čistejšim oljem, in kadilni oltar, na katerem se je zažigalo kadilo iz naj dražjih dišečih reči *).

† Okoli svetega šotor je Mojzes napravil velik dvor, in vanj postavil bronast dariven oltar za žgavne daritve, in bronasto umivalnico za duhovne **).

† Ko je bilo na povelje Božje vse dodelano, Mojzes šotor in vse njegovo orodje pomazili z oljem. In glej, oblak obdà šotor in napolni ga veličastvo Božje. Odsehal je Gospod prebival v „presvetem“ nad skrinjo zaveze med kerubima; in kolikor krat je Mojzes hotel Boga kaj poprašati, je tukaj njegovo voljo zvedil.

† Sveti šotor in njegove mnogotere naprave so bila predpode svete katoliške cerkve in njenih zakladov.

40. Vnanja služba Božja.

† Po Gospodovem povelji je Mojzes vpeljal mnogoverstne daritve. Nekatere so bile kervave: za nje so jemali brez madežne goveda, ovce, koze in golobe. Nekatere so bile nekervave, in sicer jédne iz lepe nekvašene moke, pitne pa iz vina. Oboje daritve so bile ali žgavne t. j. molne, pri katerih so bili darovi vsi sežgani na oltarji, ali hvalne, prosne ali spravne daritve, pri katerih se je le mastnina sežgala na oltarji, vse drugo se je pa snedlo.

† Mojzes je dalje postavil praznike Gospodove. Zakaj Gospod mu je zapovedal: „Reči Izraelom: To so sveti prazniki Gospodovi: Obhajajte 1) „Fase“ t. j. velikonočni praznik ali praznik opresnih kruhov. Tedaj jagnje brez vsega madeža zakoljite in mesó jejte; sedem dni le opresni kruh jejte, v spomin izhoda iz Egipta. — Sedem tednov potem obhajajte 2) binkošti, praznik postave, ki vam je dana na Sinaji. Tedaj pervín svojo žetve prinesite in darujte. — Potem ko spravite vse pridelke, obhajajte 3) praznik šotorov. Iz drevesnih vejic si napravite šotore in pod njimi stanujte, da bodo vaši mlajši vedili, da ste v pušavi prebivali pod šotori. O teh tréh praznikih morajo vsi možki pred-me pritl.

*) Glej prvo podobšino v novi zavezi: Caharija v tempelju.

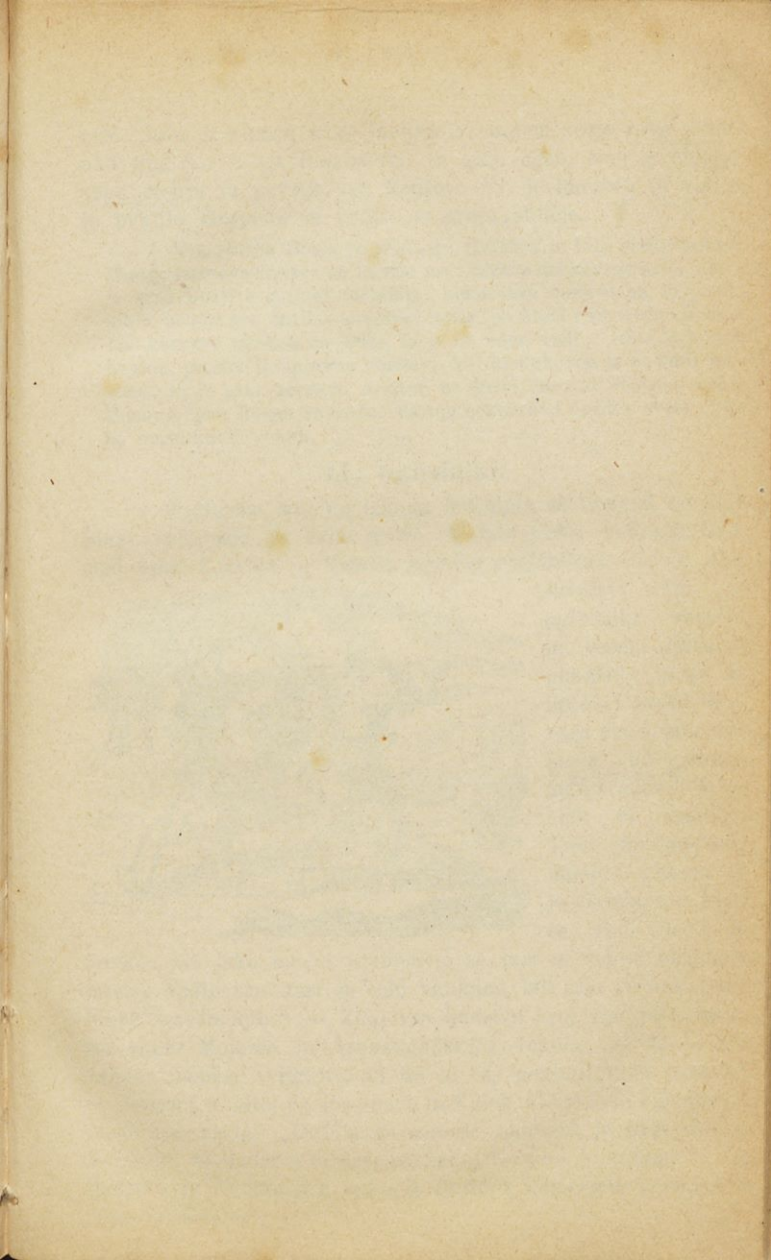
**) Glej podobšino v naslednji zgodbi.

„Prazničen in svet vam bodi tudi dan sprave. Ta dan delajte pokoro. Veliki duhoven naj zakolje goved za svoje grehe, in kozliča za grehe ljudstva. Potem naj z darivno kervjó in z zlato kadilnico stopi za pregrinjalo v „presveto,“ naj pokadí pokrov skrinje zaveze ter naj s kervjo pokropi skrinjo zaveze in tla pred njo.“

† Poslednjič je Mojzes na povelje Božje posvetil Arona v velikega duhovna, njegove sinove v duhovne, in vse druge iz rodú Levijevega za služabnike v svetišči. Umil je Arona ter ga oblekel v mnogotera sveta oblačila, zlasti je nanj djál: naramnik, iz zlatá, škerlata in tančice narejen, z zlatimi zvončki ob robu; napersnik v kterega so bile vrezane imena dvanajstih rodov na dvanajst drazih kamnih; na glavo drago kapo, ki je imela nad čelom zlato ploščico, v katero je bilo vrezano: „Sveto Gospodu!“ *). Potem mu je olja vlil na glavo ter ga mazilil. Ko so bili njegovi sinovi in leviti posve-

*) Glej prvo podobšino spredej.

čeni, Aron k oltarju stopi in daruje; potem svoje roke stegne nad ljudstvo in ga blagoslovi. In glej, ogenj šine iz oblakovega stebra in povžije vso daritev. Ko je ljudstvo to vidilo, je hvalilo Gospoda in padlo na svoje obličje.

† Vsa služba Božja izraelskega ljudstva je bila predpodobna. Mnoge kervave daritve so merile na kervavo daritev na križi, ktera je serd Božji v resnici utolažila; nekervave daritve pa so pome-njale nekervavo daritev presvete maše, po kateri nam vedno dohaja sad kervave daritve na križi, in je ob enem tudi v resnici molna, hvalna, prosna in spravna daritev. Veliki duhoven je podobil Kristusa, ki je sam kervavo daritev na križi daroval svojemu nebeškemu očetu, in mu še vedno daruje nekervavo daritev svete maše po mašnikovih rokah.

41. Ogledniki.

† V družem letu po izhodu iz Egipta se Izraelci od gore Sinaj vzdignejo in dalje gredó. Mojzes pošlje dvanajst mož, med njimi Jozveta in Kaleba ogledat obljubljeno deželo. Čez

štirideset dni se ogledniki vernejo in vsemu ljudstvu pokažejo sadje te dežele: grozd, ktere-ga sta nosila dva moža na drogu, margarantovih in jabek in smokev. Tudi jim pripovedujejo: „Zares, to je dežela, po kateri se cedi med in

mleko: ali, jako močni prebivavei so tam in velika obzidana mesta. Vidili smo tam še celó velikane, bili smo mi kakor kobilice zraven njih.“ — Zdaj vse ljudstvo svoj glas povzdigne, ter zoper Mojzesa in Arona godernja, rekoč: „O da bi bili vender pomerli v Egiptu, ali da bi saj poginili v té pušavi.“ — Zastonj je bilo, da sta Jozve in Kaleb, ki sta tudi ogledovala to deželo, rekla: „Dežela, ki smo jo obhodili, je prav dobra. Ne bojte se ljudstva te dežele; zakaj Gospod je z nami!“ Vse ljudstvo je še glasneje vpilo in hotlo s kamenjem posuti Jozveta in Kaleba.

† Kar se oblak Gospodov, ki je bil nad svetim šotorom, v strašni podobi pokaže, in Gospod reče Mojzesu: „Doklej me bo zaničevalo to ljudstvo? Doklej mi ne bo verjelo po vseh čudežih, ki sem jih delal pred njim? S kugo jih bom tedaj udaril in pokončal; tebe pa bom naredil poglavarja močnejšega ljudstva, kakor je to.“ Mojzes pa začne prositi, rekoč: „Odpusti ljudstvu greh po svojem velikem usmiljenji.“ Gospod mu odgovori: „Odpustim mu po tvoji besedi. Povej pa Izraelcom: Kakor resnično živim, reče Gospod, kakor ste želeli, vam bom storil. V té pušavi naj počivajo vaša trupla. Nobeden zmed vseh vas, ki ste godernjali zoper mene, naj ne pride v obljubljeno deželo razun Jozveta in Kaleba. Vaše otroke pa hočem tje peljati. Bodo se pa štirideset let potikali po té pušavi, da strohné trupla njih očetov.“

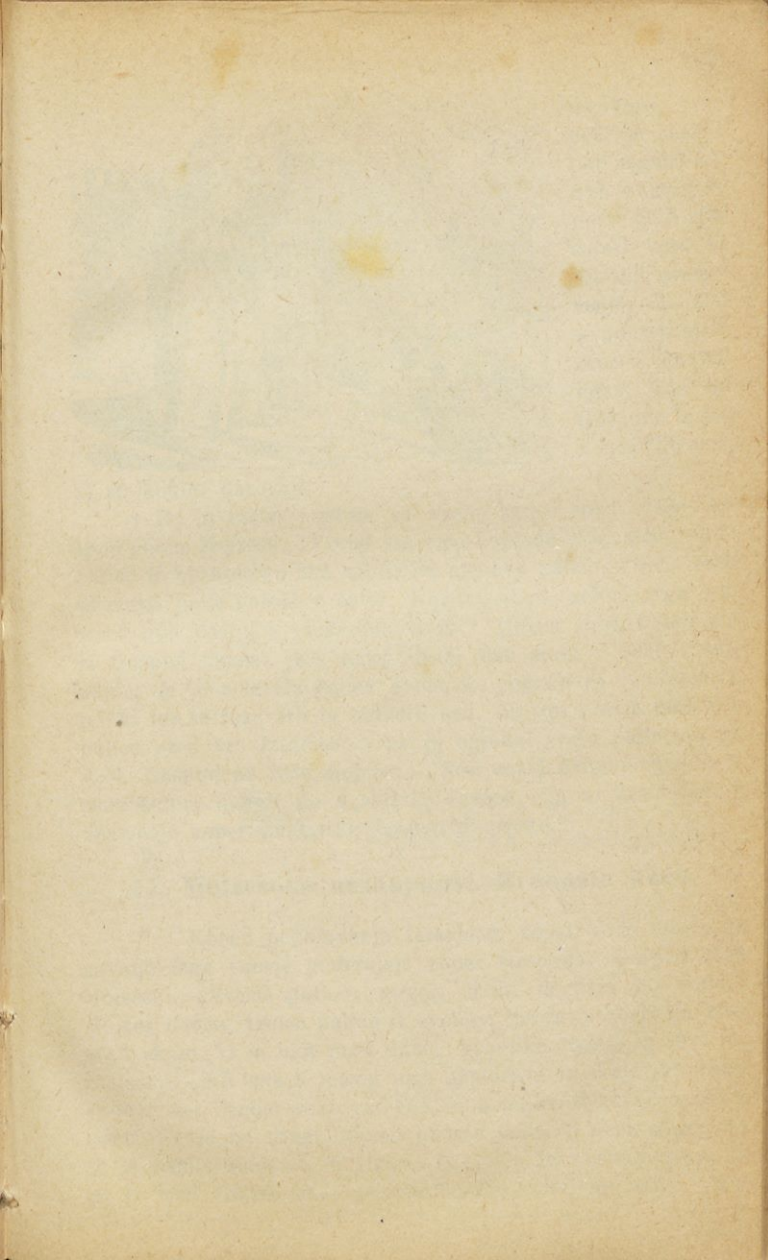
† Ko bi z očmi trenil, umerje deset oglednikov, ki so obrekovali deželo in v godernjanje zapeljali ljudstvo.

42. Punt in kazen zavoljo njega.

† Čez nekoliko časa se 250 levitov, na čelu Kore, Datan in Abiron, vzdigne zoper Mojzesa in Arona, rekoč: „Vsa množica je sveta, zakaj se vi dva vzdigujeta zoper Gospodovo ljudstvo?“ Mojzes, ko to sliši, pade od žalosti nad toliko prevzetnostjo na svoj obraz, in reče puntarjem: „Ali vam je Gospod zato dovolil, da mu služite v šotoru, da si še duhovstvo prilastujete, in da se vzdigujete zoper Gospoda? Jutri bo Gospod oznanil, kateri so njegovi. Z Aronom vred se vstopite pred Gospoda, slehern *) s svojo kadilnico.“

† Drugi dan ko se 250 levitov s svojimi kadilnicami vstopi pred Gospoda, trije puntarji doma v šotorih ostanejo; Mojzeš jih pokliče. Oni mu pa serdito odgovoré: „Ne gremo ne.“ Mojzes in Aron gresta v šotore k njim in vsemu ljudstvu rečeta: „Odstopite od šotorov hudobnih mož in ne dotikajte se nobene zmed njih reči, de se ne zapletete v njih grehe. Dobro si to zapomnite: Ako bodo ti navadne smerti umerli, me Gospod ni poslal. Ako pa Gospod naredí čudež, da zemlja odpre svoja usta in požre nje in se živi pogreznejo v brezen; vedite, da so preklinjali Gospoda.“ — Komaj je Mojzes to

*) vsak.

ofa polica - volike volike strar pe. del.
in defelschit gospodah 2. strani. 1879.

izgovoril, razpoči se zemlja pod nogami teh treh puntarjev, požre jih ž njih šotori vred in vse njih premoženje, in živi se pogreznejo v brezen. Pa tudi ogenj šine od Gospoda in pokončá 250 mož,

ki so kadilo darovali.

† Da bi tacim puntom za vselej konec storil, reče Gospod potem Mojzesu: „Vzemi vsacemu vojvodu dvajnostih rodov palico in vsakterega imé zapiši na njegovo palico. Potem vseh dvanajst palic položi v šotor. Kogar palica ozelení, tega sem zmed njih izvolil v vikše duhovstvo.“ Mojzes stori, kakor mu je Gospod ukazal. Ko tedaj drugi dan stopi v sveti šotor, najde, de je zelenela palica Aronova, pognali so bili namreč popki ter se razcvetli in naredili sad. Mojzes potem nese vse palice pred vse Izraelce, vsak je ogledal svojo palico in jo vzel. Gospod pa reče Mojzesu: „Nesi nazaj Aronovo palico v sveti šotor, položi jo v skrinjo zaveze, da se hrani tam v znamenje zoper puntarske Izraelov⁸ otroke.“

43. Mojzesova nezaupnost. Bronasta kača.

* * Konec popotovanja Izraelcom zopet vode zmanjka; zavoljo tega vnovič godernjajo zoper Gospoda. Gospod reče Mojzesu: „Vzemi palico, govori skali, in dala bo vodé.“ Mojzes uboga, vzáme palico iz svetega šotora in zbere ljudstvo pred skalo, ki je bila pred njimi. Nekoliko dvomi in reče Izraelcom: „Ali bom li mogel vam puntarjem iz skale priterkati vodé?“ — Vender roko vzdigne, in s palico dvakrat na skalo udari. Še le na drugi udarec priteče vode, in sicer toliko, da se je napilo ljudstvo in živina. Gospóda je razžalil dvom, ki ga je imel Mojzes nad njegovo besedo, toraj mu reče: „Ker

*Abrahamovo vero - kot previdanje - trije 2 Mojzesu
8 napovedi se. L. and P. and, also. 1877.*

mi nisi popolnoma verjel, ne boš peljal ljudstva v deželo, ktero mu bom dal.“

† Kmalo potem se Izraelci naveličajo vednega popotovanja pu pušavi, in zopet zoper Boga in Mojzesa godernjajo. Zatoraj Bog pošlje strupene kače med nje, njih pik je pekel kakor ogenj. Prav veliko Izraelcov je bilo pičenih, jako veliko

jih je pomerlo. Zdaj ljudstvo skesano pride k Mojzesu in pravi: „Grešili smo, da smo govorili zoper Gospoda in zoper tebe; prosi, da nam odzvame kače!“ Mojzes, poln usmiljenja in poterpljenja, jih usliši in prosi za nje. Na to mu Gospod reče: „Naredi bronasto kačo ter jo na kol postavi; kdor koli bo pičen, in jo bo pogledal, bo živel!“ Mojzes tako stori, in vsi pičeni, ki so pogledali bronasto kačo, so ozdraveli. *ant. 15.*

† Bronasta kača je bila predpoda Jezusa Kristusa na križi. *st. 15.*
On vsem, ki z vernim sercom nanj pogledajo, ozdravlja rane, ktere jim je naredila peklenska kača. *VIII.*

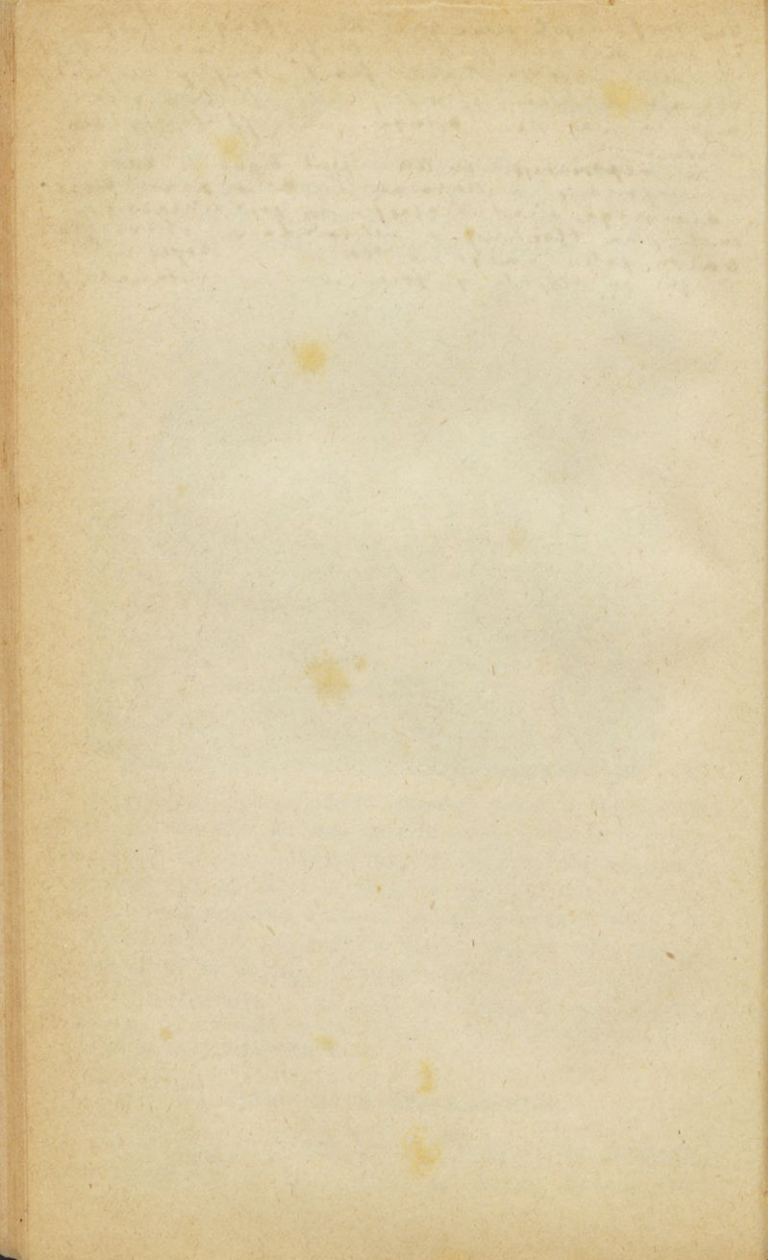
44. Balaamovo prerokovanje.

Mojs. 22. 1-35. Balaam se ženi. 1879.
Izraelci so prišli do moabskih mej blizu Jordana. Med Moabljani je živel mož, po imenu Balaam, ki

und moßte wohl seinen ganz andern Pfingsttag der Freude...
... das fest aber / jauchzt zu Moses u. Aaron: Weil
ich mir nicht vertraut fühlte, mich zu empfangen
was der himmlische Heiland, sollte ich das Volk
nicht in das Land bringen, das ich ihnen geben
wollte.

In neporentuzi po tem - pred bronasto kato -
se neporentuzi s Aaronem smrti s. Karo mozes
Aaronovega sina Eleazarja na gori Atrosore
smrti (na tlor-av) u velodubovno obles obles.
Aaron potem umrie na tlor-av. mozes in
Eleazar na stopate z gore. sinale, 72.

Moabljani "Zachem soveto ljudstvo, p. 24.

je poznal sicer pravega Boga, vendar pa se je pečal z vedežvanjem, kakor neverniki. Do njega pošlje Moabljanski kralj, Balak po imenu, ter mu sporoči: „Glej, številno ljudstvo je prišlo iz Egipta, in se je ustavilo meni nasproti. Pridi toraj, in prekolni ga.“ Gospod pa se je ponoči prikazal Balaamu ter mu rekel: „Pojdi tje, toda le samo to stori, kar ti bom jez zapovedal!“ Balaam zjutraj vstane in gre k kralju.

Kralj Balaama pelje na tri gore, od kodar je vidil tabor izraelski, ter misli, da bo Balaam po njegovem povelji preklel Izraelce. Gospod pa Balaama navdihne, naj blagoslovi Izraelce. Balaam toraj kralju pravi: „Kako bom perklinjal, kogar Bog ne preklinja; kako bom rotil, kogar Bog ne roti? Blagoslovit sem poklican, blagoslova tedaj ne morem zaderževati.“ In blagoslarjal je Izraelove otroke ter jim prerekoval: „Vidil ga bom, toda ne zdaj. Gledal ga bom, toda ne blizo. Zvezda izhaja iz Jakopa in žezlo se vzdiguje iz Izraela.“ Na te besede mu Balak nevoljin reče: „Poklical sem te, da bi mi sovražnike preklel, ti pa si jih blagoslovil. Pojdi, od kodar si prišel.“ — Nato se Balaam zopet domú verne.

45. Mojzesovo poslednje opominjanje in njegova smert.

† Prišli so dnevi, ko je mogel Mojzes ločiti se od svojega ljudstva. Tedaj mu reče Gospod: „Svojo roko vpričo vsega ljudstva na Jozveta položi, da je v prihodnje pokorno njemu.“ Mojzes to stori in ljudstvu še to le govori: „Glejte, jez moram v té pušavi umreti, in ne pojdem čez Jordan. Vi pa pojdete in prejeli boste lepo deželo v last. Varujte se toraj, da nikdar ne pozabite zaveze, ki ste jo sklenili z Gospodom, svojim Bogom. Ljubite Gospoda iz vsega sereca, iz vse duše in iz vseh

svojih moči! Spomnite se cele poti, po kateri vas je Gospod štirideset let vodil po pušavi, vas nasitoval in redil, kakor oče svojega sina. Vse njegove besede v srcu deržite, premišlujte jih s svojimi otroci, kadar domá sedite, in kadar ste na poti, kadar se vlegate spat in kadar vstajate. Spolnajte zapovedi Gospodove, in blagoslovljene bodo vaše hiše in vaša polja: blagoslovljen bo sad vaše dežele in vaše živine; blagoslovljeni boste vi, kadar domu pridete in kadar greste od doma. Ako pa nočete poslušati glasú svojega Gospoda, bo v vseh rečeh prekletstvo prišlo nad vas. Nebó in zemljo danes kličem na pričo, da sem pred vas postavil blagoslov in prekletstvo, življenje in smert. Izberite si toraj življenje za se in za svoj zarod!

* * Mojzes je ljudstvu obljubil še to: "Preroka, meni enacega, vam bo Gospod obudil; tega poslušajte." — Potem Mojzes ljudstvo blagoslovi, in gre na goro "Nebo". Znje mu Gospod pokaže vso deželo kanaansko, rekoč: "To je dežela, katero sem obljubil Abrahamu, Izaku in Jakopu. Vidil si jo z očmi, vanjo pa ne pojdeš!" Pa prekrasni pogled Mojzesa z veseljem napolni. Zahvali se Gospodu za srečo, ki jo je namenil njegovemu ljudstvu, in mirno in srečno v Gospodu zaspí. — Ves Izrael je trideset dní žaloval po njem.

Mojzes je bil po svojih lastnih besedah podoba naj višega preroka Jezusa Kristusa. On je tako kakor Jezus oznanjeval postavbo Božjo, in je s čudeži, prerokovanjem in s svetim življenjem poterjeval, da je bil poslanec Božji. Se celó njegovo posamesno djanje je bilo nekako Odrešenikovemu podobno: Kot dete je ušel splošnji moriji grozovitega Faraona, v pušavi ga je Bog v čudoviti prikazni poklical in poslal, bil je čudovito spremenjen, z daritvino kervjo je sklenil zavezo itd.

46. Izraelci gredó v obljubljeno deželo.

* * Po Mojzesovi smerti Bog Jozvetu tako le govori: „Vzdigni se, in pojdi čez Jordan! Kakor sem bil z Mojzesom, takó bom s teboj.“ Ljudstvo se toraj vzdigne proti Jordanu, in duhovni pred njim skrinjo zaveze nesejo. Ko stopijo v Jordan, ki je bil ob tretjem času narastel, obstoji voda, ki je od zgoraj tekla, in se ko gora nakopiči, voda pa, ki je bila spo-

o vijeće (koliko se vidi) na Linnahet ja u 20. imma
pust seboj in ga bere velerat i tölvi. Vol. 518
(gl. pag. 60)

"crno" vel več man (velik praznik)
 daj, je v merto morje tekla. Ljudstvo pa je šlo skoz suho strugo. Ustavilo se je pri mestu Jerihi. Tukaj so obhajali velikonočni praznik in jedli pridelkov te dežele. Odsehnal je mana nehala.

* Jeriho je bilo obzidano mesto, in je imelo veliko brambovcov. Zavoljo tega si ga ljudstvo ne upa premagati. Toda Gospod reče Jozvetu: „Pojdite, vsi vojšaki skoz šest dni po enkrat na dan okoli mesta! Sedmi dan pa pojdite sedemkrat okoli mesta, duhovni naj pred skrinjo zaveze hodijo in naj trobijo s trobentami, in ljudstvo naj zažene velik krič: in ozidje mesta se bo iz dna razvalilo.“ Jozve stori, kakor mu je Gospod zapovedal, in ^{to} hodili su okoli mesta sedem dni. Ko pa duhovni sedmi dan pri sedmem obhodu zatrobijo s trobentami, Jozve vsemu Izraelu pravi: „Zaženite velik krič, zakaj Gospod vam je dal mesto v oblast.“ Zdaj vse ljudstvo zavpije, trobente zabučé, in berž se poderejo zidovi, da Izraelci mesto vzamejo brez truda.

* Po mnogih bojih se Jozve polastí vse dežele, ter jo razdeli z vadjanjem med dvanajstere rodove, na ktere so bili

razdeljeni Jakopovi sinovi*). Tako se je na tanko spolnilo, kar je Bog obljubil očakom Izraelovim.

† Obljubljena dežela in njena težavna pridobitev je podoba obljubljenih presrečnih nebes, kamor bomo prišli iz pušave tega življenja, ako si jih z velikim trdom privojskujemo.

47. Sodniki. — Gedeon.

† Dokler je živel rod, ki je bil zrastel v pušavi in je videl čudeže, ktere je Bog delal po Mojzesu in Jozvetu, so Izraelci zvesto Gospodu služili. Novi rod pa je zopet hudo delal pred Gospodom. Zoper prepoved Božjo so se jeli družiti z neverniki, ki so prebivali okoli njih; so pa tudi začeli malikovati in posnemati njih hudobijo. Zato jih je Bog sovražnikom v roke dal, kateri so jih hudo stiskali. Kadar so se pa poboljšali in se vernili zopet k Bogu, se jih je zopet usmilil. Pošiljal jim je modre in serčne možé, ki so jih rešavali iz rok sovražnikov. Tem možém se je reklo Sodniki, ker so jih reševali in vodili po Gospodovi postavi. Ti možjé so bili: Barak, Jefte, čudovito močni Samson, zmed vseh naj imenitniši pa je bil Gedeon. *Heb. Samuel (70)*

† Gedeon je bil sin preprostega Izraelca in je živel ob tistem času, ko je bil Bog Izraelce zavoljo njih hudobij Madjanom v roke dal. — Vsako leto ob žetvi so prihajali, in jim pokončevali vse, kar je bilo zelenega. Ko se je enkrat spet bližala žetev, se Izraelci k Gospodu obernejo ter ga pomoči prosijo. Gospod pošlje angela k Gedeonu, ki je ravno v tlačivnici žito otepal in čistil, da bi ga Madjanom skril. Angel mu reče: „Gospod bodi s teboj, ti naj močnejši zmed mož! Pojdi, in reši Izraela iz roke Madjanov!“ — Gedeon odgovori: „Prosim, moj Gospod, s čem bom rešil Izraela? Glej, moja rodovina je poslednja v Manasetu, in jez sem najmanjši v hiši svojega očeta.“ Gospod pa mu reče: „Jez bom s teboj, in pobil boš Madjane ko enega možá.“

*) Le duhovski rod Levijev ni dobil dela, ker je živel ob desetini in daritvah. Namesto njega so pa Jožefovi mlajši dobili dva po njegovih sinih Efrajmu in Manasetu. Glej zemljovid.

On September 1st 1879
at New York
Name ... 1879.

† Kmalí potem Madjani z veliko vojsko udarijo čez Jordan, in se všotorijo na veliki planjavi. Kar duh Gospodov navdá Gedečna, Izraelce skliče, in 32.000 mož se zbere okoli njega. Toda Gospod Gedeonu reče: „Preveč ljudstva je s teboj, in Madjani mu ne bodo v roke dani; sicer bi se Izraelci hvalili in rekli: s svojo močjó smo rešeni. Oznani ljudstvu: kder je bojazljiv in plašljiv, naj se verne!“ Na to se jih 22.000 verne, in le 10.000 mož ostane. Gospod zopet Gedeonu reče: „Še je preveč ljudstva, pelji jih k vodi. Kteri bodo vodo iz periša pili, jih posebej odloči; ravno tako te, ki bodo pili na pripognjenih kolenih.“ In bilo je le 300 mož, ki niso na tla poklekli, ampak so naglo iz periša pili, vsi drugi pa so na pripognjenih kolenih polagama pili. Na to Gospod pravi: „S temi 300 možmi vas bom rešil, vsi drugi naj se vernejo domú!“

† Vsi drugi množici Gedeon ukaže verniti se domú. Svojih 300 mož pa na tri trume razdeli, vsacemu dá trobento v roko in prazen verč in gorečo baklo sredi verča, rekoč: „Kar boste mene vidili delati, to delajte tudi vi!“ Proti polnoči se

natihoma bližajo šotorišu sovražnikov, ki so še terdno spali, in ga obstopijo od vseh strani. Gedeon gre v šotorišo, kar za trobi na trobento, razbije verč, zasuče

gorečo baklo ter zavpije: „Meč Gospodov in Gedeonov!“ Ko bi z očmi trenil, ravno tako njegovi ljudje storé. Strah in groza spreletí sovražnike, vse šotorišo je bilo zmoteno; vpijejo, tulijo in beže ter se med seboj moré. — Izraelci, ko zvedó slavno zmago svojih, se vzdignejo kakor en mož ter Madjanom pot zapró. In tako se zmed 135.000 Madjanov le 15.000 domú verne. Izraelci pa so imeli mir veliko let.

48. Kako je Ruta ljubila svojo taščo.

† Ob času, ko so v Izraelu gospodovali sodniki, je bila enkrat lakota v deželi. Nek mož iz Betlehema se tedaj preseli s svojo ženo in z dvema sinovama v Moabsko deželo. Njemu je bilo ime Elimelek, njegovi ženi pa Noema. Čez nekaj časa Elimelek umerje, deset let pozneje umerjeta tudi sinova, ki sta se bila oženila pri Moabljankah. Noema se od tod vzdigne in se verne v svojo domovino. Njeni sinahi, Orfa in Ruta, jo spremljate.

† Ko ste jo že deleč spremile, jima Noema pravi: „Vrnite se v hišo svoje matere, Gospod naj vama poverne, kar ste storile meni in ranjkima!“ Onedve se jamete jokati na glas in pravite: „S teboj pojdeva k tvojemu ljudstvu! — Ona jima odgovori: „Vrnite se, moji hčeri; zakaj hočete z menoj? stara sem že, vajina stiska pa bi me še bolj težila.“ Zdaj se začnete še britkeje jokati. Vender pa se Orfa dá pogovoriti, se od svoje tašče posloví in se domú verne. Ruta pa pri nji

ostane ter reče: „Kamorkoli pojdeš ti, pojdem tudi jez, in kjerkoli ostaneš ti, ostanem tudi jez. Tvoje ljudstvo je moje ljudstvo, in tvoj Bog je moj Bog. V deželi, kjer boš pokopana ti, hočem umreti tudi jez.“ Zdaj ji Noema več ne brani, in šle ste skupaj ter prišle v Betlehem.

† Ravno so ječmen želi, ko pridete v Betlehem. Ruta Noemi reče: „Ako hočeš, pojdem na polje in bom pobirala klasje, ki za ženjei ostaja.“ Noema ji odgovori: „Le pojdi, moja hči! Ruta gre. Primeri se pa po volji Božji, da Ruta klasje pēbira ravno na njivi, ki je bila Bocova. Boc pa je bil bogat mož in Elimelekov rodovine. In glej, on sam pride tisti dan k ženjem, ter jim reče: „Gospod z vami.“ Oni mu

odgovoré: „Gospod te blagoslovi.“ Ko pa zagleda Ruto, vpraša: „Čigava je ta deklica?“ Odgovoré mu: „To je Moabljanka, ki je prišla z Noemo; prosila je, da bi smela za ženjci hoditi in ostalo klasje pobirati, in od jutra do zdaj je na polji, in se ni še trenutek ne domú vernila.“

† Zdaj Boc prijazno reče Ruti: „Poslušaj, hči! Dérži se le mojih dekel, in kjerkoli bodo žele, pojdi za njimi; ukazal sem svojim hlapcom, da naj ti nihče ne bodi nadležén. In ko bi te žejalo, pij iz posode, iz ktere pijó moji ljudjé.“ Ruta se ponižno do tal prikloni, ter mu pravi: „Od kod ta sreča, da sem jez tujka milost našla pred tvojimi očmi?“ On ji odgovorí: Vse mi je bilo povedano, kar si storila svoji tašči po smerti svojega možá. Gospod naj ti poverne!“ Potem ji reče: „Ko bo prišel čas za jed, sem le pridi, z nami jej in svoj kruh móči v kis!“ Ko je tedaj prišel čas za jed, Ruta k ženjom prisede in je to, kar se ji je dalo, in nekoliko še za Noemo na stran dene. Potem precej vstane, in pobira klasje do mraka. Boc je pa bil zapovedal svojim hlapcom: „Nektere svojih snopov nalaš tje verzite in jih pustite ležati, da jih brez strahú pobêre!“

† Ko je zvečer klasje s paličico otepla, je dobila skorej tri merice ječmena. Nese jih domú svoji tašči, in tako tudi ostanke jedí. Drugo jutro pa in več dni zapored je šla vselej zopet z Bocovimi deklami, in je ž njimi žela dotlej, dokler nista bila ječmen in pšenica v skedne spravljena.

† Nekoliko potem Boc Ruti reče: „Moja hči! vse mesto ve, da si pobožna ženka.“ In vzame jo za ženó. Gospod je blagoslovil njun zakon, ter jima je dal sina, ki se mu je reklo Obed; Obed pa je imel sina Isaja, očeta Davidovega, iz čegar rodú je bil rojen Odrešenik svetá.

49. Samuel. Helijeva hudobna sina.

Ob času, ko je véliki duhoven Heli bil sodnik, sta živelá dva pobožna zakonska človeka, Elkana in Ana po imenu. Ana ni imela otrok, in je bila zavoljo tega žalostna. Šla je enkrat v Gospodov šotor, ki je bil v Silu, in je, milo jokaje se, molila Gospoda, ter

obljubo ga dal Gospod
 mu obljubo storila, rekoč: „Gospod vojskinih trum,
 ako se mene spomniš, in mi daš sinu, ga bom dala
 tebi vse dni njegovega življenja!“ Gospod usliši njeno
 molitev, ter ji dá sinu, kateremu je bilo dano ime
 Samuel, t. j. sprošen od Bogá. Ko je bil Samuel tri

III. Leta
 leta star, ga nese k Heliju v Silo, da bi Gospodu
 služil v šotoru. In Samuel je Gospodu služil, je rasel
 in je bil Bogú in ljudém prijeten.

* * Heli je imel dva sina, reklo se jima je Ofni in
 Finees. Bila sta zeló hudobna in sta še celó ljudi odvrčala
 od daritev. Če je kdo prišel v Silo in prinesel Gospodu dar,
 sta med tem, ko se je kuhalo mesó, s triroglatimi vilicami v
 pisker dregala in mesó jemala za se. Še celó, preden je bila
 mast zažgana, surôvo mesó sta ljudem po sili jemala. Heli je
 vse to slišal in tudi zvedil, da sta še druge hudobije uganjala
 v svetišči. Sicer ji je posvaril zavoljo tega; da bi jima
 starček hujši strah, za to je bil premehak.

* * Nekega dné se je tedaj zgodilo, da je Heli eno noč spal v predvoru svetega šotora, Samuel pa blizo njega. In Gospod zakliče: „Samuel, Samuel!“ On méni, da ga kliče Heli, precej vstane, teče k Heliju, in pravi: „Glej, tu sem!“ — Heli pa mu reče: „Jez te nisem klical. Verni se in spi!“ — Samuel se verne in zaspí. Gospod Samuela spet pokliče. Samuel zopet vstane, gre k Heliju in pravi: „Glej, tu sem, ker si me klical.“ On pa mu odgovorí: „Jez te nisem klical, moj sin, verni se in spi!“ — Kmali potem v tretje Gospod pokliče Samuela. Ko Samuel zopet pride k Heliju, Heli spozna, da kliče Gospod mladenča, in mu reče: „Pojdi in spi, in če te še pokliče, reci: „Govôri, Gospod, tvoj hlapec posluša. Samuel gre in spet zaspí: Gospod ga spet pokliče, kot poprej: „Samuel, Samuel!“ Samuel reče: „Govôri Gospod, tvoj hlapec poluša.“ Gospod tedaj reče Samuelu: „Dan se bliža, da bom Helija in njegova sinova kaznoval. On je vedil, da njegova sinova nespodobno ravnata, pa ji vender ni strahoval.“ Za jutra Heli Samuela pokliče in mu pravi: „Kaj je Gospod s teboj govoril? Prosim te, nikár mi nič ne skrivaj.“ Tedaj mu Samuel vse pové. Heli, ponižno vdán, odgovorí: „Gospod je, naj storí, kar je dobro v njegovih očéh.“

* * Nekaj let potem se prigodi, da Filistejci Izraelce, ker so bili Gospodu nezvesti, hudo stiskajo. Izraelci toraj gredo nad Filistejce na vojsko. Komaj pa se začne boj, pobegnejo Izraelci pred Filistejci v svoje šotoríše, in pobitih jim je bilo okoli 4000 mož. Zdaj pravijo starašni Izraelski: „Prinesimo skrinjo zaveze sem, da nas reši iz rok naših sovražnikov!“ Tedaj v Silo po skrinjo zaveze pošljejo, in spremljata jo v šotoríše Helijevega sinova. Filistejci z dvojno močjo zopet nad Izraelce planejo, in jih še huje otepó. Padlo jih je 30.000 mož, med kterimi sta bila tudi oba sina Helijevega, in še celó skrinja zaveze je bila zanjeta. Heli, ko sliši žalostno novico, znak s stola pade, si zlomi vrat in umerje.

* Filistejci skrinjo zaveze vzamejo, in jo nesejo v tempelj Dagona, svojega malika. Ko pa drugo jutro vstanejo, glej, Dagon z obrazom na tleh leží pred skrinjo Gospodovo. Verh tega Bog Filistejce še z mnogimi nadlogami obišče. Njih polja jim miši pokončajo, v mestih in vaseh pa zboli in umerje veliko ljudí. Filistejci se tega zeló prestrašijo, in pravijo: „Skrinja Izraelovega Bogá naj ne ostane pri nas, z kaj

terda je njegova roka nad nami.“ — In naložili so skrinjo Božjo na voz, v ktereга so vpregli dve doječi kravi. Kravi pa ste šle naravnost po poti, ki derži v Betsames, in tako je skrinja spet prišla v deželo izraelsko.

* Med tem je bil namesti Heliја Samuel sodnik. On Izraelce skliče, jim njih pregrehe očita in pravi: „Ako se iz vsega svojega serca vurnete k Gospodu, vas bo otel iz Filistejskih rok.“ Izraelci se postijo in pravijo: „Grešili smo zoper Gospoda.“ Na to se jih Gospod usmili, ter jim dá tako slavno zmago nad Filistejci, da si veliko let več ne upajo hoditi do Izraelske meje.

50. Kraljestvo ustanovljeno. Savel prvi kralj. (1095 pred rojst. Krist.)

Ko se je Samuel postaral, vsi Izraelovi starašini pridejo k njemu ter mu pravijo: „Postavi nam kralja, kakor ga imajo vsi narodi!“ Ta govor Samuelu ni bil všeč, ker je hotel, da ostane Gospod sam njih kralj. Bog pa mu vender reče: „Slušaj njih glas; vender pa jim naznani pravice, ktere bo imel kralj nad njimi.“ Ob tistem času k Samuelu pride mož Benjaminovega rodu, Savel po imenu. Bil je mlad in lep junak, od pleč in više je molel čez vse ljudstvo. Ni ga bilo med Izraelovimi otroci goršega od njega. Ko ga Samuel zagleda, mu Gospod reče: „Glej, to je mož, ktereга mazili, da gospoduje nad mojim ljudstvom.“ — Samuel vzame posodico z oljem, ga nad njegovo glavo izlije, rekoč: Glej, Gospod te je mazilil v kneza čez svoje ljudstvo.“ Potem ga postavi pred vse ljudstvo, rekoč: „Glejte ga, kogar je Gospod izvolil. Ni mu ga enacega med vsem ljudstvom.“ In vse ljudstvo je zavpilo: „Živi, kralj!“

** Gospod je bil s Savlom, in mu je dal zmago nad vsemi sovražniki Izraelovimi. Enkrat pa Samuel Salvu reče:

Melior est enim obedientia quam victimae, tj.
Droščina je bolja kakor darovi. 1. Reg. 15, 22.
Cerk. glas. 11, p. 1.

cf. Kampf mit dem Drachen 1877.

„Tako govori Gospod vojskinih trum: Premišljeval sem, kaj je Amalek storil Izraelu, ko je šel iz Egipta. Toraj pojdi in pobij Amalečane, nič njihovega blaga pa ne jemlji, za se!“ Savel tedaj ljudstvo skliče, in Amalečane pobije. Ali Gospodove besede ni spolnoval, ampak prideržal si je naj lepše čede: tudi si je v svoji prevzetnosti postavil premagavski oblok. — Samuel Savlu naproti gre ter mu ves nevoljen pravi: „Kaj je beketanje čed, ki šumi v mojih ušesih?“ Savel se izgovarja rekoč: „Zanesel sem naj boljšim ovcam in govedam, da jih Gospodu darujem.“ Toda Samuel mu odgovori: „Ali mar hoče Gospod žgavnih in klavnih darov, in ne veliko bolj, da se posluša njegov glas? Pokoršina je boljša, kakor darovi. Ker si tedaj zavergel Gospodovo besedo, je tudi Gospod tebe zavergel. Nič več ne bodeš kralj.“

31. David pastirček.

* Samuel je kralja Savla serčno ljubil; zato ga je zelo bolelo, da ga je Gospod zavergel. Nekega dné mu Gospod toraj reče: „Doklej boš še Savla obžaloval? Napolni svoj rog z oljem, in pojdi k Isaju v Betlehem; zakaj zmed njegovih sinov sem si kralja izvolil.“ Samuel gre v Betlehem, tam Gospodu daruje in na skrivnem povabi Isaja in njegove sinove k daritvi. Naj starji sin, legó in velik mož, prvi vstopi. Samuel misli: „Ta le bo Gospodov maziljenec.“ Ali Gospod mu reče: „Ne glej na njegovo postavo in visokost. Njega

nisem izvolil; zakaj jez ne sodim po pogledu človekovem.“ Potem Isaj svojih šest družih sinov po versti pripelje pred Samuela. Tol da Samuel reče: „Nobenega zmed teh ni Gospod izvolil; ali so to že vsi tvoji sinovi?“ — Isaj odgovori:

„Še naj manjši je ostal, namreč David, ki ovce pase.“ Samuel nato reče: „Pošlji ponj!“ Ko pride David, Gospod Samuelu reče: „Vzdigni se, ter ga mazili!“ — Samuel tedaj vzame rog z oljem in ga mazili vpričo njegovih bratov, in Duh Gospodov je bil od tega dneva z Davidom.

* * In Gospodov Duh je šel od Savla, in hud duh ga je nadlegval; in bil je ves pobit, otožen, klaverna in žalosten. Ko Savlovi služabniki to zapazijo, mu pravijo: „Poiskati ti hočemo možá, ki zná na citre brenkati, da brenka pred teboj in da ti odleže.“ Eden zmed služabnikov pa še pristavi: „Glej, jez poznam naj mlajšega sina Isajevega, Betlehemljana, ki zna dobro brenkati, ki je silno močen korenjak in junašk mož in moder v besedi.“ Tako pride David k Savlu. Savel je kmali začel Davida zelo ljubiti, in izvolil si ga je za oproda, t. j. vojaka, ki mu je orožje nosil. Kakar je prišel hudi duh nad Savla, mu je David na citre zabrenkal, in Savlu je odleglo.

52. Davidov boj z velikanom Goljatom. 1877 1276

* * Filistejci se zopet vzdignejo z vojsko na Izraelce. Filistejci so stali na gori od te strani, Izraelci pa na drugi gori njim nasproti, tako da je bila dolina med njimi. Kar stopi iz filistejskega šotoriša velikan, Goljat po imenu. On ni bil le veči od drugih navadnih móž, ampak tudi zelo močan. Imel je na glavi bronasto čelado, oblečen je pa bil v luskinast oklep, ki je tehtal več od centa; na nogah je imel bronaste škorne; bronast škit mu je pokrival rame, in drog njegove sulice je bil kot tkavsko vratilo. Ta velikan toraj stopi pred Izraelove versté in kliče: „Izvolite zmed sebe možá, in naj gre doli na posebni boj. Ako on pobije mene, bomo mí vaši sužnji; če pa jez premagam njega, in ga ubijem, boste ví služili nam.“ Ko pride potem k svojim, pravi: „Danes sem zasmehoval Izraelove trume.“ Tako je ta Filistejec hodil jih zasramovat zju'raj in zvečer štirideset dni; Savel in Izraelci pa so se ga silno bali.

* * Ker so bili Davidovi trije starejši bratje s Savlom na vojski, se je David od Savla domú vernil, da bi pasel čedo svojega očeta. Isaj tedaj reče Davidu: „Pojdi v šotorišo k svojim bratom, in glej, kako jim je.“ David vzdigne in

O milostivem Davidu se tu omenja, kar
vemo o Davidu kralju: o skladatelju
bojarskih psalmov. 1878.

Kot naslednjemu Davidu - v prvega kiti;
tako je vtrgal o vobrajal se v
bojeva muhica v Heligen kiti, Tammel.

Kot mores na vabih en dom
- izgovorje se tudi David na vab.
dom. To kiti vobrajal. Moj. 1879.

pride k svojim bratom. Še ž njimi govori, kar Goljat pride iz šotora filistejskega, in Izraelce zasmehuje. David to sliši in reče: „Kdo je ta Filistejec, ki zasmehuje vojsko živega Bogá? Pred Savla stopi in pravi: „Nikomur naj serce ne upada za voljo njega; jez, tvoj hlapec, pojdem ter se bom bojeval zoper Filistejca.“ Savel pa mu pravi: „Ti ne moreš zoper tega Filistejca bojevati se, zakaj mladeneč si še, on pa je že z mladega vojšak.“ David odgovori: „Pasel sem čedo svojega očeta. Ako je prišel lev ali medved in je vzel ovna zmed čede, tedaj sem tekel za njima, ter sem ga jima iztergal iz žrela; in ako sta se zoper mene vzdignila, sem ji za brado zgrabil, davil in ubil. Ravno tako zdaj pojdem in bom ljudstvu vzel osramotenje. Gospod, ki me je otel iz levove in medvedove roke, me bo tudi rešil iz roke tega Filistejca.“ Nato Savel reče: „Pojdi, in Gospod bodi s teboj.“

** Zdaj Savel Davida obleče v svoja oblačila. Dá mu na glavo bronasto čelado, in z oklepom ga obdá. Ali David ne more hoditi v orožji, zakaj tega ni bil vajen; sleče se toraj, vzame svojo palico ter si zbere pet prav gladkih kamnov iz potoka, jih dene v pastirsko torbico, vzame pračo v roke in gre nad Filistejca. Ko Filistejec Davida ugleda, pravi: „Ali sem mar pes, da greš s palico k meni?“ Le pojdi k meni, in dal bom tvoje mesó pticam, pod nebom in zverinam po

zemlji.“ — David mu pa odgovori: „Ti greš k meni z mečem in sulico in s škitom; jez pa grem k tebi v imenu Gospoda vojskinih trum, kterega si (danes) zasmehoval.“ Goljat se vzdigne in se bliža Davidu. Tudi David hiti in teče v boj, seže v torbico, vzame kamen, ga dene v pračo, pračo zasuje, kamen zažene ž njo, ter zadene Filistejca v čelo takó močno, da je padel na svoj obraz na zemljo Filistejec. Potem David k Filisteju stopi, mu vzame meč, mu ga potegne iz nožnice, ter mu odseka glavo. Ko vidijo Filistejci, da je mertev naj močnejši zmed njih, pobegnejo; Izraelci pa se vzdignejo za njimi, jih podé, veliko jih pobijejo, in planejo nad njih šotoriše.

53. Jonatanova ljubezen in Savlovo sovraštvo do Davida.

* Ko Savel z Davidom domù gre, jima pridejo naproti žene iz vseh mest z bobni in cimbalami, ter plesaje prepevajo: „Savel jih je pobil tavžent, David pa deset tavžent.“ Savel se silno razserdí, in od tega dne več z lepim očesom ne pogleda Davida. Drugi dan pa hudi duh napade Savla. David pred njim brenka kakor vsaki dan. Kar Savel sulico, ki jo je imel v roki, vanj zažene ter misli, da bo Davida k steni pribodel ž njo. Ali David se umakne, in sulica se v steno zasadi. — Nekoliko potem Savel Davida postavi za višega čez tavžent mož, ter mu obljubi svojo hčer Miholo, ako pobije sto Filistejcov. Savel je namreč mislil, da bo tako David prišel Filistejcem v roke. Ali David pobije dve sto Filistejcov, in vse ljudstvo ga je ljubilo.

† To Savlu obudi sum, da David hrepeni po kraljevem sedeži, in še bolj se razserdí. V svojem slepem sovraštvu še celó svojemu sinu Jonatanu in svojim služabnikom ukaže, umoriti Davida. Jonatan pa, ki si je bil Davida močno priljubil, in ž njim sklenil zavezo priserčne ljubezni, svari Davida, po nedolžnem preganjanega, pred svojim očetom. Verh tega tudi svojemu očetu, ko ga vidi dobre volje, reče: „Kralj! ne pregrešuj se zoper Davida; saj se on ni pregrešil žoper tebe, in njegova djanja so tebi zelo koristna. On je svoje življenje prostovoljno postavil v nevarnost in je umoril Filistejca. Zakaj se toraj hočeš „pregrešiti nad nedolžno kervjó? — Ko Savel

v Davidovem zgodbi polnem življenji naprej
to lepa prijateljica zveša z Jonathanom 1878

ali Jonathan kaj ve, da je David že
napiljen uabi? Če ne, ve li
v to kromalo odar to snino od
prijatelja - Davida? 1879

to sliši, utolaži se in priseže: „Kakor resnično Gospod živi, naj ne bo umorjen!“ Jonatan tedaj pelje Davida spet k svojemu očetu, in David je bil pri Savlu kot poprej.

† Prične se pa. no novo vojska, David se toraj vzdigne, se vojskuje zoper Filistejce, jih pobije, in bežali so pred njim. Zdaj hudi duh zopet v Savla pride, in ta zopet sulico v Davida zažene; ali zopet se David umakne, in zbeži. Ko je nekoliko potem Jonatan zavoljo Davida zopet govoril s svojim očetom, se Savel razserdi in reče: „Dobro vém, da ljubiš Isajevega sinú, sebi v sramoto in škodo; zakaj dokler on živi, ti kraljestva ne dosežeš; pri té priči pošlji ponj, zakaj sin smerti je!“ Jonatan odgovori: „Zakaj bi umrl? Kaj je storil?“ Nato Savel sulico zagradi, da bi prebodel Jonatana. Jonatan zbeži in nevarnosti uide. Iz tega pa spozná, da je Savel sklenil Davida umoriti. Zavoljo te gre Jonatan k Davidu v skrivališe ter mu reče, naj se ne vrača več nazaj. Potem se poljubita ter se jokata oba; Jonatan pa pravi: „Pojdi v miru! Kar sya si v imenu Gospodovem prisegla, pri tem naj ostane!“

54. Davidova velikodušna ljubezen.

† David ni bil nikjer varen pred Savlom, toraj beži na gore Judove. Smertne nevarnosti ga obdajajo od vseh strani. Toda David ne obupa. Z mislijo se tolaži: „Kdor prebiva pod varstvom Najvišega, je varen in nič se mu ní bati.“ Njegovo zaupanje v Boga pa tudi ni bilo osramoteno. Bog ga ne reši le iz vsega Savlevoga zalezovanja, temuč mu še celó dá Savlovo življenje v roke, da je poskusil njegovo čednost. David poskušnjo slavno prestopi.

† Savlu je bilo povedano, da je David skrit na neki gori. Savel se toraj vzdigne s 3000 možmi, da bi poiskal Davida. Ko David to zve, pride skrivši na tisto mesto, kjer je Savel prenočeval. Vidi, da vse spi po šotoru, gre natihoma z Abisajem, svojim tovaršem, v Savlov šotor ter ga najde, kako je spal. Tudi Abner, Savlov vojvoda, in ljudstvo okoli njega spi. Abisaj tedaj reče Davidu: „Danes ti je dal Gospod tvojega sovražnika v roke; zdaj ga bom tedaj s sulico enkrat zabodel k zemlji, in v drugič ne bo treba.“ David pa mu pravi: „Ne umori ga; zakaj kdo bi stegnil svojo roko na maziljenca.“

Gospodovega, in bi bil nedolžen? Vzemi sulico, ki je pri njegovi glavi, in kozarec za vodo, in daj ji meni, in odriniva! To se zgodi, in nikdo ne vidi in ne čuti nič. Ko David vernivši se pride verh gore,

zavpije proti Abnerju in pravi: „Zakaj nisi varoval svojega Gospoda kralja? Poglej, kje je kraljeva sulica, kje kozarec za vodo?“ Savel se na Davidov glas zbudí, in reče: Ali je to tvoj glas, moj sin David? David odgovori: „Moj glas je, gospod moj in kralj! Zakaj vender preganjaš mene, svojega hlapca? Kaj hudega sem ti storil? — Savel zdaj spozna svojo krivico in pravi: „Grešil sem, verni se, moj sin David! Nič več ti ne bom kaj žalega delal. Bodi blagoslovljen, moj sin David!“ Potem se v miru ločita.

* * Ne dolgo, potem je bil med Izraelci in Filistejci boj na gorah Gelboe. Ker je Savel vedil, da ga je Bog zapustil, zato je trepetaje šel na vojsko. Veliko Izraelcov pade v boji, med njimi tudi Jonatan in dva druga sina Savlova. Poslednjič je bil tudi Savel sam, ki se je serčno vojskoval, s sovražno sulico težko ranjen. Filistejci so od vseh strani planili nanj, tu so ga hotli vjeti. Savel pa, da bi ne prišel sovražnikom v roke, popade meč in se obupno sam nanj natakne, in umerje.

† David je bil tedaj rešen svojega naj večega sovražnika. Ko mu je bila naznanjena Savlova smert, se je pa v svoji blagoserčni ljubezni spominjal le njegovih dnbrnih lastnost. Od žalosti je pretergal oblačila, se je milo zjokal in rekel; „Gore Gelboe! posihmal naj ne pada na vas ne rosa, ne dež! Kako so popodali junaki v boji! Savel in Jonatan, ljubeznjiva in lepa v svojem življenji, tudi v smerti nista bila ločena. Moj brat Jonatan! Kakor ljubi mati svojega edinega sina, takó sem jez tebe ljubil!“

Vsem to vrsti kraljevanja bi bil
izgled. David. Cf. Drugo polovico leta
1878 napad nemci na ruskega
Viljama; potem na španskega Alfonsa
+ v nov. leta na Napolija na
belgijskega Humberta. Viljem,
karol, bil kraljem o Humbert
le naslednik. 1879.

† Nazilien de Rome. p. 76.

cf. Bonini non esse Helge, deinde per riparianum

III. Moč izraelskega ljudstva, ali od Davida do Robeama (1055—975 pred rojst. Kr.).

55. David, pobožni kralj. Njegova skerb za vnanjo službo Božjo.

Po Savlovi smerti izraelsko ljudstvo Davida za kralja izvoli. V Jeruzalemu si kraljevi sedež izbere. Kmali začne sloveti njegovo imé po vseh deželah; zakaj bil je jako hraber in imel je okoli sebe trideset junakov, ki so opravljali imenitna djanja. Ž njimi je premagal Filistejce in veliko družih ljudstev. — Še slavnnejše je bilo njegovo vladanje zavoljo skerbí, ki jo je imel za srečo svojega ljudstva. Ker ga je navdajal straj Božji, je bil pravičen do vsega ljudstva, in si je volil tudi take svetovavce, ki so mu pomagali, pravično in modro vladati. Še bolj goreče je skerbel za Božjo čast.

** Tik Jeruzalemskega mesta je bil lep hrib Sion po imenu. Na tem hribu David drag in krasen šotor za skrinjo zaveze napravi. Ko je bil dodelan, jo ukaže z veliko slovesnostjo vanj nesti. Brez števila ljudstva se zbere; vsi knezi izraelski v škerlat oblečeni, duhovni v svojih naj slovesniših oblačilih in nič manj kot 3000 oboroženih mož jo spremlja. Ti, ki pred njo in za njo gredó, na harpe in citre, na zvončke, bobne in cimbale brenkajo. David sam, gredé pred duhovni, od veselja raja in na harpo brenka.

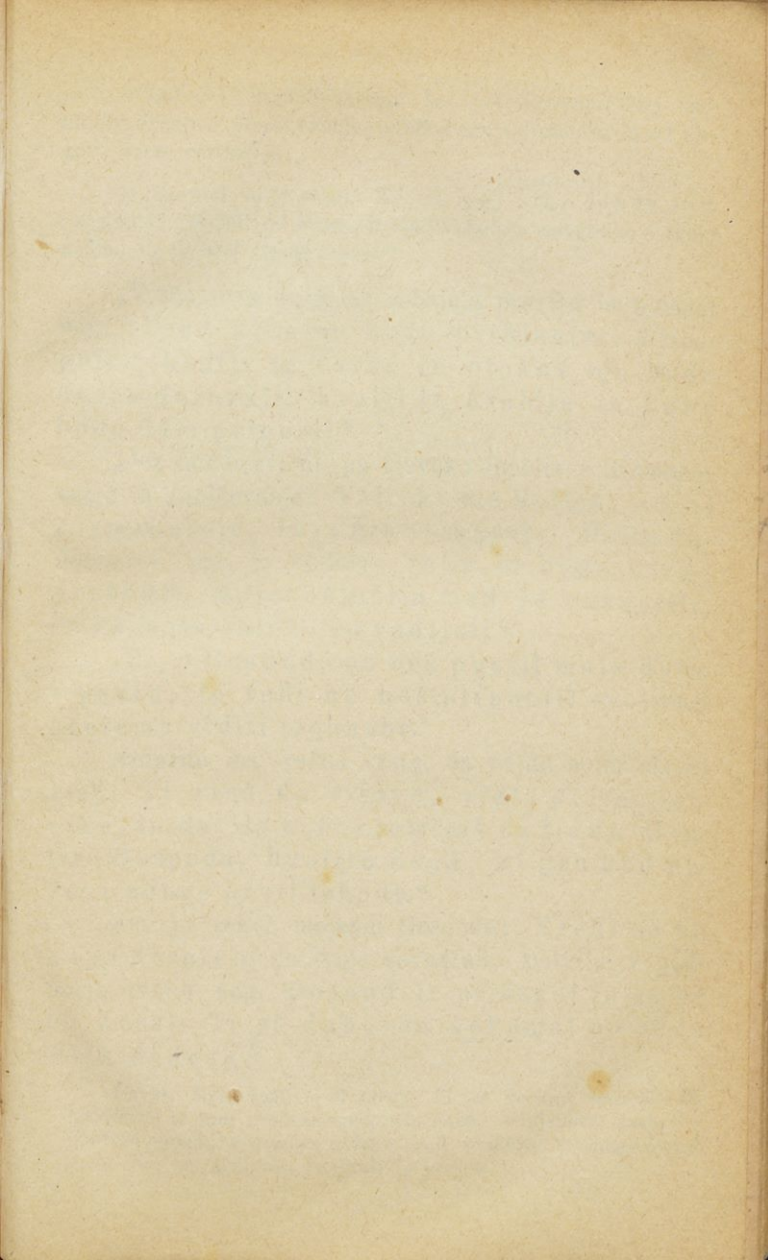
Prípeval je pa: „Gospod, kdo bo prebival v tvojem šotoru? ali kdo bo počival na tvoji sveti gori? Kdor hodi brez madeža in pravico dela; kdor resnico govori v svojem sercu; kdor s svojim jezikom ne goljufa, tudi ne dela huđega svojemu bližnjemu, in zasramovanja ne sprejema zoper svoje bližnje; kdor svojega bližnjega ne goljufa, in svojega denarja ne daje na obresti in ne jemlje daril zoper nedolžnega. Kdor takó dela, ne omahne vekomaj.“

† Kolikor krat leviti, ki skrinjo nosijo, po šest stopinj storé, David vola in ovna daruje. Še večé darí pa daruje, ko je bila skrinja postavljena v svetem šotoru. Duhovne razdelí na 24 verst, da verstama opravljajo sveto službo. Ravno tako tudi levite razdelí. Zmed njih ne izvoli nič manj ko 4000 pevcov, da so verstama v čast Božjo peli svete pesmi in igrali na glasbino orodje.

56. Davidovo prerokovanje od Zveličarja.

David je tudi, pastirček še in zdaj ko kralj, v Božje poveličevanje zlagal svete pesmi, katerim pravimo psalmi, in je v vseh rečeh ravnal po volji Božji. Zavoljo tega ga Gospod blagoslovi, da se mu izide vse po sreči, in mu tudi obljubo da, rekoč: „Iz tvojega rodú bom obudil enega, čigar sedež bo terdno stal na vekomaj. Jez mu hočem Oče biti, on pa mi bodi sin.“

Bojstvo

3 Krulji

Upranje

Smrt
Volajenje

Slava
Vnebohod

Kraljevstvo
nabesni

Malik ~~et~~ se je naj od Krista, if. p. 15.

† Bog je Davidu dal tudi dar prerokovanja. Naj imenitniše njegovo prerokovanje od Božjega Odrešenika in od njegove svete cerkve je:

† „Gospod mi je rekel: Ti si moj sin, danes sem te rodil. Poželi od mene, in dati ti hočem nevernike v tvojo dedino, in v last tečaj¹e svetá.“

„V njegovih dneh bo vshajala pravica in polnost mirú. Pred njim se bodo priklanjali Etijopejci; kralji iz Tarza in otokov mu bodo darov darovali; kralji iz Arabije in Sabe bodo darí prinesli.“

„Jez sem červ, ne pa človek: ljudém v zasmehovanje in zaničevanje: Vsi, ki me vidijo, se mi posmehujejo, in z glavo majajo. Derhal hudobnežev me je obdala; roke in noge so mi prebodli, moja oblačila med se razdelili, in za mojo obleko so vadljali.“

„Ti, o Gospod, ne boš pustil moje duše v pekl^u, in tudi ne boš pripustil svojemu svetemu viditi trohnobe.“

„Odprite se, večna vrata, da pojde noter slavnⁱ kralj! Ti greš na višave, vjete pelješ jetnike, in darila seboj jemlješ za ljudi. Hvalite Gospoda, hvalite Bogá, ki gre nad nebesa nebes proti izhodu.“

„On je rekel mojemu Gospodu: Vsedi se na mojo desnico, da tvoje sovražnike položim v podnožje tvojih nog. Gospod je prisegel in se ne bo kesal: Ti si duhoven vekomaj po rédu Melkizedeka.“

David, čigar rodú je Zveličar, ki se večkrat imenuje sin Davidov, je tudi zveličarjeva predpoda: v rojstnem mestu, v tihoti in nizkoti, v kateri je živel v svoji mladosti, v zmagi sovražnika Božjega ljudstva, ko kralj in prerok.

57. Absalom se spunta zoper svojega očeta in je kaznovan.

* David, dasiravno poprej ves po volji Božji, se je bil vender že poznejša leta dvakrat hudo pregrešil, s presestvom z Urijevo ženo in z ubojem nedolžnega Urija. Gospod je toraj k njemu poslal preroka Natana, da mu je očital hudo pregrešenje. David je spoznal svojo pregreho in ves skesan rekel: „Grešil sem zoper Gospoda.“ Nato pravi Natan Davidu: „Gospod ti je greh odvzel; vender pa naj ti umerje naj mlajši sin!“ K ti časni kazni mu jih je Bog še več dodal. David jih je pa ves vdan prenašal in si tudi še sam prostovoljno nalagal os tro pokoro.

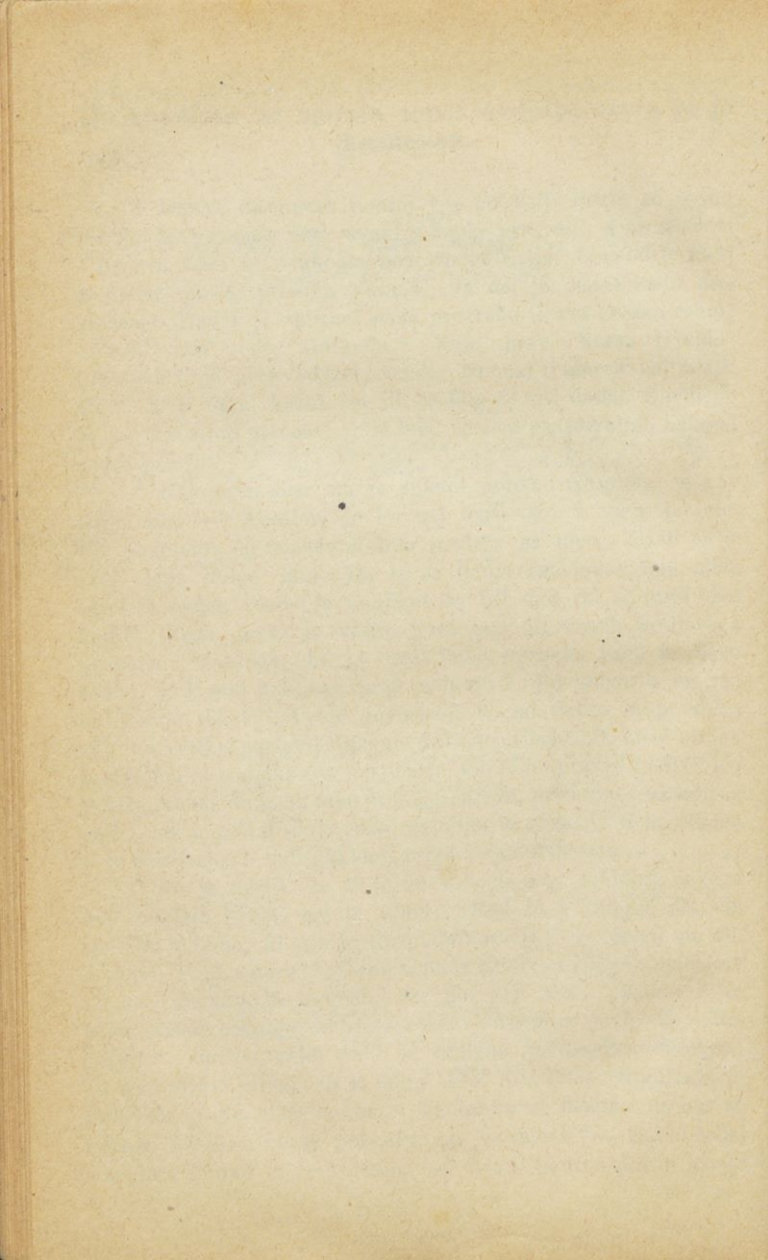
* Naj hujšo šibo mu je spletel poredni Absalom, njegov tlasni sin. — Absalom je bil naj lepši mož v vsem Izraelu. Od podplatov do temena ni bilo madeža na njem. Zlasti pa je imel lepe dolge lasé. Da bi se ljudje zgledovali nad njim, zato si omisli vozov in konjikov in 50 mož, ki so pred njim hodili. Verh tega je vsako jutro stal pri vratih kraljevega poslopja. Vsakega, ki je imel kako opravilo pred kraljevo sodbo, je k sebi poklical, prav prijazno ž njim govoril, ter mu na zadnje rekel: „Tvoje govorjenje se mi dobro in pravično zdí: pa kralj ni postavil nikogar, da bi te poslušal. O, ko bi bil jez postavljen za sodnika čez vso deželo, vse bi po pravici sodil!“ Ko je kdo ganjen, da je bil tako prijazno sprejet, pred njega na kolena padel, mu je podal svojo roko, ga objel in poljubil. S to zvijačo si je nakljal in tudi naklonil serca Izraelovih mož.

* Ko je mislil, da si je že zadosti sere pridobil, nekega dne k očetu kralju gre in pravi: „Rad bi v Hebron šel, da spolnim obljubo, ki sem jo Gospodu naredil.“ — Kralj mu odgovori: „Pojdi v miru!“ Absalom pa iz Hebrona pošlje oglednikov po vseh Izraelovih rodovih, ter jim veli reči: „Kakor hitro boste slišali bučanje trobent, recite: Absalom je kralj v Hebronu!“ In res, velik punt se vzdigne, preslepljeno ljudstvo od vseh strani prihaja in se zbira okoli Absaloma. Ko David to zve, reče svojim služabnikom: „Vzdignite se, bežimo, da nas ne napade Absalom in ne pokonča nas in mesta.“ — David tedaj s svojimi ljudmi iz Jeruzalema čez potok Cedron peš in jokaje

Neusmiljeno razenjanje do Krifa. Krifa
je poletu Davidova postane. Revel 1879.

Beženje po vseh straneh se spazuje
ve čase, tudi dandanes — prav, če kdo
misli, da bo na takem stolu več
mogoč videti, nego sicer. 1878.

Trzej po svetovni sili. Krifa,
tako da bi bil Absalom — mesto
Salomon. 1879.

gre na Oljsko goro. Ko pa dalje beži, ga sreča mož iz hiše Savlove po imenu Semej, kateri je kamne lučal vanj, preklinja ga rekoč: Pojdi iz dežele, pojdi, ti mož kervi! Abisaj nevoljin zoper to hudobijo kralju reče: „Zakaj preklinja ta pes mojega gospoda kralja? Pojdem, in mu bom odsekal glavo!“ Ali kralj mu pohlevno in mirno odgovori: „Pusti ga preklinjati, zakaj morebiti da se Gospod ozre na mojo nadlogo, in da mi z dobrim poverne današnje preklinjanje!“

* David potem gre s svojimi ljudmi čez Jordan. Ko mu pa Absalom tje naproti hití, se David pripravi za boj, rekoč: „Tudi jez grem z vami v boj!“ Vojšaki mu odgovoré: „Ne hodi! zakaj ako bi tudi zmed nas polovica padla, ne bodo veliko marali; ti pa sam veljaš za deset tavgent.“ Tako tedaj kralj ostane zad, zapové pa Joabu in vsem poglavarjem: „Ohranite mi mladenčca Absaloma!“ V velikem gojzdu se boj začne, in pobita je bila Absalomova vojska. Absalom na mezu pobegne. Ko mezeg pride pod ~~in~~ košat velik hrast, Absalo-

mova glava z dolgini lasmi na hrastu obvisi, in mezeg, na katerem je sedel, spod njega zdirja. To vidi nekdo in Joabu pové. Joab tri sulice v roke vzame, letí k hrastu in

jih Absalomu v nevaležno serce zasađi. In ko še živi na hrastu in visé trepece, deset Joabovih mladenčev tje priteče; oni mahnejo po njem in ga ubijejo. Potem njegovo truplo veržejo v globoko jamo in silno velik kup kamenja nanosijo nanj.

* Poslanec Davidu oznanilo prinese, da se je boj zanj srečno izšel. David ga precej vpraša: „Je li dobro mladenču Absalomu?“ Poslanec odgovori: „Kakor njemu, bodi vsem sovražnikom mojega kralja.“ — David na to začne zelo žalovati, in jokaje se, govori: „Moj sin Absalom! Absalom moj sin! Kdo mi da, da bi bil jez umerl namesto tebe, Absalom, moj

sin, o Absalom, moj sin!“ Ko se David verne v Jeruzalem, mu vse ljudstvo naproti pride, ter ga z velikim veseljem v mesto pelje.

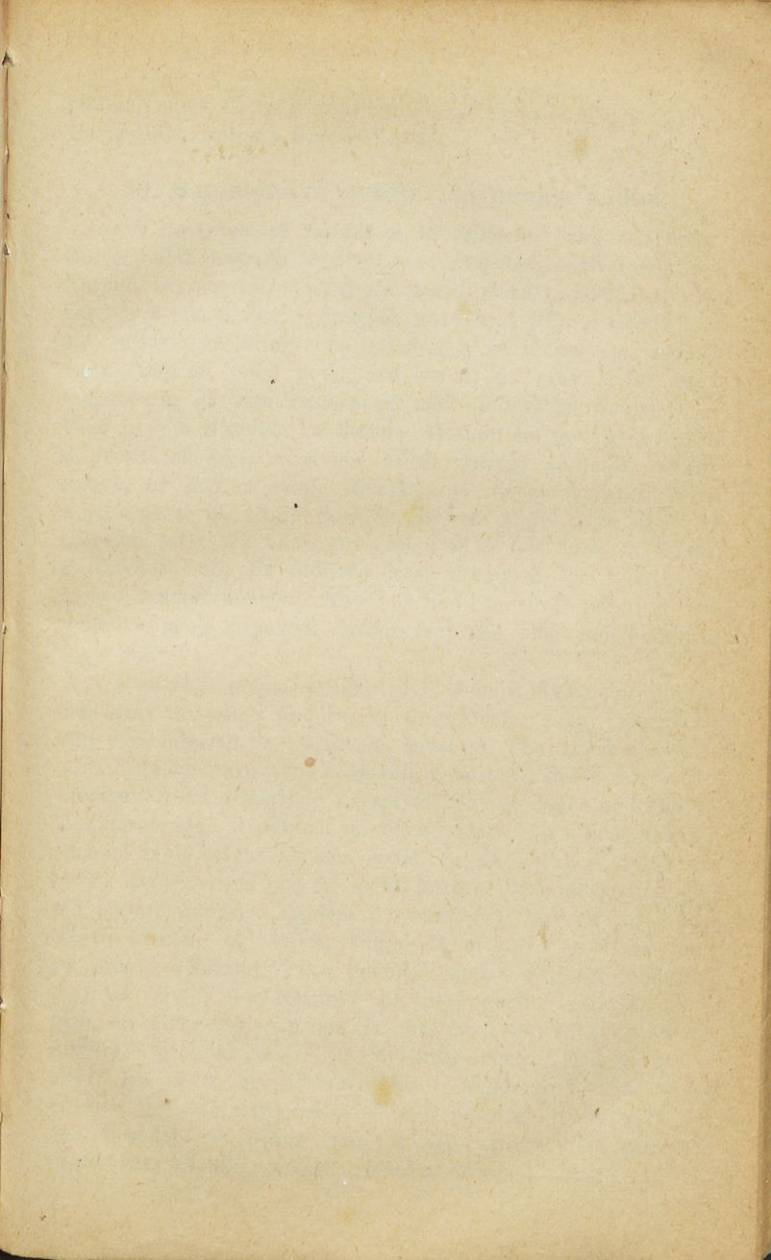
† David je Jezusu zelo podoben tudi v tem, da je šel čez potok Cedron na oljsko goro, da je blagoserčno odpustil svojemu preganjavcu in zasmehovavcu, i slovesno šel po zmagi v mesto Božje.

58. Davidovo poslednje opominjanje in njegova smert.

† Trideset let je bil David star, ko je prišel na kraljev sedež, in je vladal štirideset let. Bližal se je toraj čas njegove smerti. Tedaj vse poglavarje in pervake skliče, ter jim tako le govori: „Poslušajte me, bratje moji, moje ljudstvo! Mislil sem Gospodu hišo zidati, in sem pripravil vse za zidanje. Bog pa mi je rekel: Ti mi ne boš zidal hiše, ker si v tolicih vojskah kri prelival. Salomon tvoj sin naj mi zida hišo, in jez mu bom prestol njegovega kraljestva uterdil, ako bo stanovitno spolnoval moje zapovedi. Opominjam vas toraj zdaj: Spolnujte vse Gospodove zapovedi! Ti pa, moj sin Salomon! Spoznavaj Bogá, svojega očeta, in služi mu s popolnim sercom in z voljnim duhom; zakaj Gospod vsem v serce vidi in vse njih misli vé. Ako ga išeš, ga boš našel; ako ga pa zapustiš, te bo zavergel vekomaj.“

† Potem David svojemu sinu zroči zlato in srebro za svete posode, obris za tempelj, za vse potrebno poslopje in za dvoriša, rekoč: „Tako mi je roka Gospodova v serce zapisala. Zidaj toraj sveto hišo, in Gospod bo s teboj.“

† Na to reče vsem: „Delo je veliko, zakaj ne pripravlja se prebivališče človeku, ampak Bogu. Po svojem ubožtvu sem pripravljaj stroške za hišo svojega Bogá: zlatá in srebra za posode, brona, železa, lesá, druzega kamna in marmeljna na kupe. Tudi vi svoje roke napolnite z darili, ter jih darujte Gospodu!“ In poglavarji in ljudstvo so z veselim sercom dali darov za hišo Gospodovo. David je tega vesel in pravi: „Češen bodi Gospod, Bog Izraelov, od vekomaj do vekomaj! Tvoje je vse, in kar smo prejeli iz tvojih rok, smo ti vernili. Gospod, vedno ohrani sveto voljo njih sere, in daj jim, vedno stanovitnim biti v tvoji službi. Tudi Salomonu, mojemu sinu, daj

otroka živega, nikar ga ne umorite!“ Nasproti pa una pravi: „Naj ne bo ne moj, ne tvoj, ampak razdeli naj se.“ Na to kralj razsodi ter reče: Dajte uni otroka živega, ne da bi ga umorili; zakaj ona je nje-

gova mati. — Ves Izrael je to sodbo zvedil in v časti su imeli svojega kralja, ker so vidili, da je Božja modrost v njem.

60. Salomonovi pregovori.

Salomon je modrost, ki mu jo je bil Bog dodelil, tudi skazal v prelepih pregovorih, ktere nam je zapustil. Nekteri naj lepših so ti le:

„Prevzetnost hodi pred zálorom in napuh pred padcom.“

„Kdor hodi z modrimi, bo moder. Kdor je prijatelj z nespametneži, ta bo njim enak. Ako te vabijo grešniki, ne hodi za njimi po njih potih; zakaj njih nogé v pogubljenje tekó. Ne bodi kakor ptiči, kterim se zastonj meče mreža pred oči.“

„Kdor varuje svoja usta in svoj jezik, svojo dušo varuje. Veliko govoriti ni brez greha. Beseda o pravem času je zlato jabelko v sreberni skledici.“

„Laznjive ustnice so Gospodu gnjusoba; vsec so mu pa, ki odkritoserčno ravnajo.“

„Kdor svoje pregrehe skriva, mu ne bo dobro; kdor se jih pa obtoži, bo milost dosegel.“

Ne samo, da mati ni; ampak zelo
trudna žena je človeški stari svet
želeč. 1877.

zato, 3. verodoliz - 1. prava vloga

„Majhina je mravlja, pa je vender modrejša od modrih. Pojdi k mravlji, o lenuh, in ogleduj njena pota ter se uči modrosti. Ona nima ne vojvoda, ne učenika, ne oblastnika, pa si vender po leti hrano napravljaja in zalogo ob žetvi nabira.“

„Mirna vest je vedna gostija. Bolje je malo po pravici, kakor veliko po krivici.“

„Usmiljenje skazovati in prav delati Gospodu bolj dopade, kakor klarne daritve. — Kdor se ubozega usmili, na obresti posodi Gospodu; on mu bo povernil.“

„Pravični tudi za svojo živino skerbi, krivični pa je neusmiljen.“

„Kakor oglje pri žerjarcu in les pri ognju, tako jezen človek prepir napravljaja. Poklevno govorjenje jezo hladi.“

„Ako je lačen tvoj sovražnik, daj mu jesti, ako ga žeja, daj mu vode piti; ker tako živo oglje vsipaš na njegovo glavo, in Gospod ti bo povernil.“

61. Zidanje in posvečevanje tempeljna.

Četerto leto svojega vladanja začne Salomon Gospodu sveto hišo (tempelj) zidati v Jeruzalemu na hribu Mòrija. Izbere si delavcev iz vsega Izraela, in sicer: 10.000 taci, ki so cedre in hoje sekali na Libanonu, 70.000 taci, ki so nosili bremena, 80.000 kamnarjev in 3.300 viših, ki so zapovedovali delavcom. Lahko si je toraj misliti, kolika je bila ta hiša Božja! Narejena in razdeljena je bila sicer po obrisu svetega šotora, toda bila je brez vse primere večja in krasnejša od šotora. Šestdeset komolcev dolga, dvajset komolcev široka in trideset komolcev visoka razun lop, ki so bile okoli nje, in razun dvoriš za duhovstvo in ljudstvo. Notranje stene so bile prevlečene vse s cedrovim lesom, v ktere so bili vrezani kerubimi, palmove drevesa in mnogotere cvetlice, in sicer takó umetno, da se je vidilo, kakor da bi rastle iz stene. Vse sveto orodje, zlasti 10 miz in svečnikov in 100 posodic, je

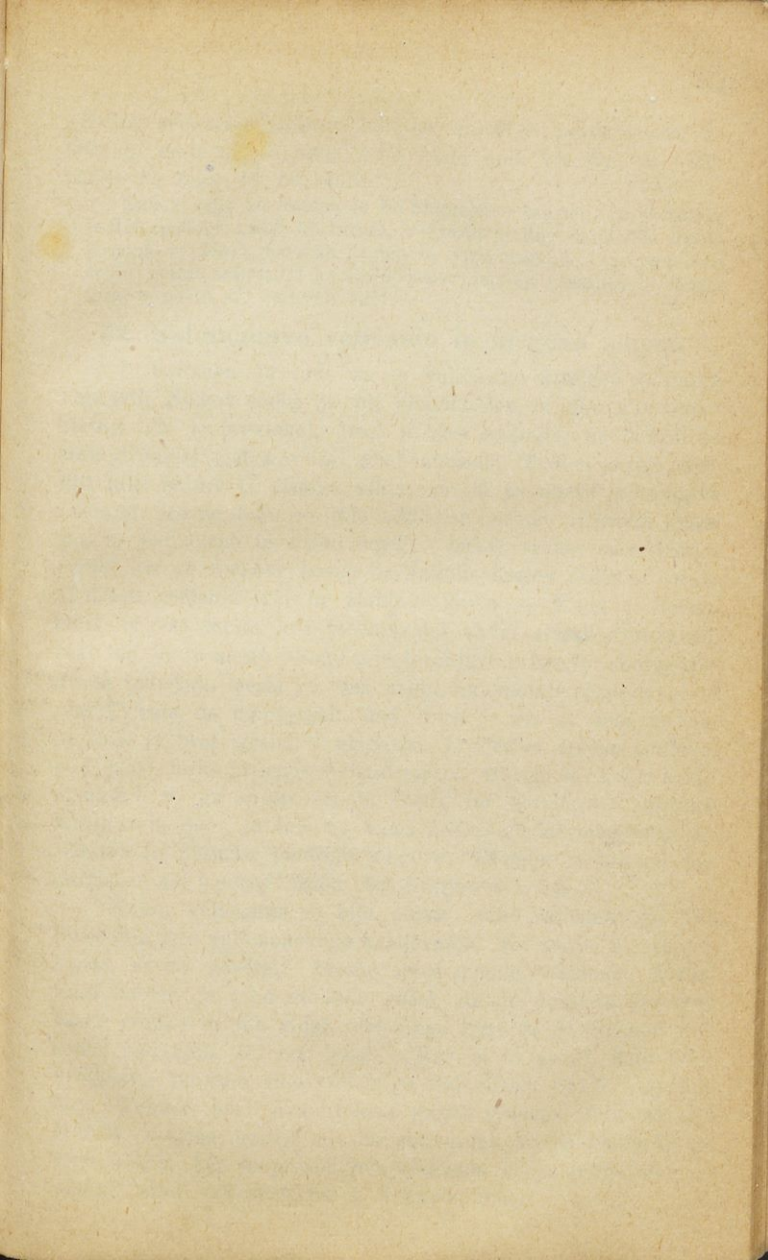
bilo iz čistega zlatá. Tudi Presveto in Svetišče je bilo okoli in okoli, še celó tla z zlatom prevlečena, tudi žebli so bili zlati. Sedem let je Salomon tempelj zidal. Ko ga je dodelal, vse starašine in poglavarje okoli sebe zbere, da prenese skrinjo zaveze v slovesnem obhodu iz svetega šotora v tempelj.

† Salomon, starašini in (pervaki rodov in vsa množica je šla pred njo, in gredé so darovali toliko ovác in volov, da jih ni bilo ne prešteti, ne ceniti. Leviti so vbirali in brenkali na cimbale, harpe in citre, 120 duhovnov je pa trobilo s troben-tami. Vse je na ves glas, da se je deleč razlegalo, pelo, rekoč: „Hvalite Gospoda; zakaj dober je, in njegovo usmiljenje terpi vekomaj!“ Ko skrinjo zaveze prinesó pred tempelj, jo sami duhovni v Presveto spremijo. Precej potem oblak napolni hišo Gospodovo. Salomon pa pade na kolena, svoje roke razpné proti nebesom, in reče: „Gospod, Bog Izraelov! ni ga tebi enacega ne v nebésih gori, ne na zemlji doli. Ako te nebo in nebés nebésa ne morejo obseči, koliko manj ta hiša, ki sem ti jo sezidal? Vender pa naj bodo tvoje oči odperte nad to hišo, in uslišuj molitev svojega ljudstva. Kdor koli moli na tem svetem kraju, usliši ga, ter mu bodi milostljiv.“

† Ko Salomon odmoli svojo molitev, kar ogenj z nebes šine in zažge vse pripravljene daritve. Vse ljudstvo na obraz popada in Gospoda moli. Potem se veselega serca vernejo domú. Salomonu pa se Gospod v drugo prikaže ter mu reče:

ko pa tyros
sem v temp
prisleg
moli Sal
mon - up
se slahel
refo. gra
inca. nar
daj barba
s drug
ljudstva.
1876.
Lepa misl
v. r. i. a. n
šva spro
minja. 1878

„Uslišal sem tvojo molitev in tvojo prošnjo; posvetil sem to hišo, in moje oči in moje srece bodo ondi vse dni, in bodo pazile na tega, ki bo molil.“

Kakor velik in krasen je bil Salomonov tempelj, pa je vender le slabapodoba naših hiš Božjih, v katerih je Bog in človek Jezus Kristus v vidnih podobah kruha in vina pričujoč, ter nam deli svojo obilno milost. S kakim spoštovanjem in veseljem bi mogli toraj v naših sv. cerkvah biti!

62. Salomonovo veličasto in njegova smert.

† Salomon je tudi za se veličastno kraljevo poslopje napravil. Njegov sedež je bil slonokoščen, in jako z rumenim zlatom ga je prevlekel. Imel je šest stopnjic, na katerih je stalo dvanajst levčkov po obeh straneh. Tudi si je dal narediti 500 škitov iz čistega zlata, in jih je obesil po svojem poslopji. Ravno tako so bile zlate vse posode, iz katerih je pil, in vse mizno in hišno orodje. Zakaj srebra niso visoko cenili, ker so njegove barke iz daljnih krajev obilo prinašale le drago cenjenih reči in žlahtnih kovin — Zidal je veliko mest, in vsa mesta je s terdnjavami obdal, zlasti Jeruzalem, tako da je to mesto v lepoti in terdnjavi preseglo skoraj vsa druga tedajšnja mesta po vsem svetu. Salomon je gospodoval od reke Evfrata do egiptovskih mej. Imel je mir z vsemi sosedi, in vsak je brez strahu v njegovem kraljestvu srečno prebival pod svojo tertó in smokvovim drevjem. Bližnji in daljni kralji in narodi so ga spoštovali in častili ter mu darov pošiljali. Kraljica iz Sabe je celó še sama prišla, gledat njegovega veličastva in poslušat modrosti njegove. Salomon je bil naj bogatejši in naj modrejši zmed vseh kraljev na svetu.

Kakor veličastna so bila prva, tako žalostna so bila poslednja leta Salomonovega kraljevanja. Ko se je bil že postaral, so mu nevérske ženske srece spačile. Salomon, dozdej tako moder, je tako globoko zašel, da je ženskim po volji častil malike in jim zidal tempeljne. Zato se je Gospod razserdil nad njim, ter mu rekel: „Ker si to storil, bom tvoje kraljestvo tvojemu sinu vzel in ga dal enemu tvojih služabnikov. Vender bom dva rodova pustil tvojemu sinu zavoljo Davida, tvojega očeta.“ — In res, punti so se vzdignili po vseh krajih, ker je preslepljeni Salomon svoje podložne zelo stiskal. Sredi teh stisk pa je Salomon umerl.

Preleto v 10. sept. 1876.
Preleto 2. okt. 1876. w III

Tretja doba.

Slava izraelskega ljudstva zatemni,

ali od Roboama do Kristusa (975 pred rojst. Kr. do 1.).

63. Razdelitev kraljestva.

** Po Salomonovi smerti pride vse izraelsko ljudstvo k Roboamu, Salomonovemu sinu, in mu reče: "Tvoj oče nam je naložil preterd jarem; zljajšaj nam ta težki jarem, pa ti bomo služili." Roboam pa jim odgovori: "Čez tri dni zopet pridite!" Potem se je posvetoval s starimi svetovavci svojega očeta, ter jih vprašal: "Kako mi svetujete, da odgovorim temu ljudstvu?" In oni mu odgovoré: "Če danes slušaš to ljudstvo, in jim govoriš pohlevne besede, bodo tvoji hlapci vse svoje živo dni." Roboam pa zapusti svét starih, in si privzame mladenče, ki so bili ž njim vred v mehkužnosti zrejeni. Ti mu pravijo: "Takó govôri temu ljudstvu; Moj oče vam je naložil težak jarem, jez mu bom pa še dodal; moj oče vas je tepel z biči, jez pa vas bom tepel s škorpioni."

** Ko tedaj ljudstvo tretji dan zopet pride k Roboamu, jim je govoril tako, kakor so mu bili nasvetovali mladenči. Ko ljudstvo ta terdi odgovor zasliši, reče: "Kaj nam je Roboam mar?" In deset rodov si je izvolilo za svojega kralja Jeroboama, ki je poprej bil Salomonov služabnik; Roboamu pa ostaneta le dva rodova: Juda in Benjamin. Od tega časa je bilo izraelsko ljudstvo razcepljeno na dve kraljestvi: "Izrael in Juda. Jeruzalem je ostal poglavitno mesto judovskemu kraljestvu, Samarija pa izraelskemu."

* Žalostni nasledki razcepljenosti se kmali pokažejo. Jeroboam, kralj judovskega kraljestva, namreč v svojem sercu pravi: "Če bo to ljudstvo hodilo v Jeruzalem, opravljat daritve v hiši Gospodovi, obrnilo se bo tudi sercé tega ljudstva k Roboamu in kraljestvo bo zopet prišlo k Davidovi hiši."

Da bi to ubranil, naredi dve zlati teleti, postavi eno v Betelu, eno pa v Danu, in reče ljudstvu: "Nikar ne hodite več v Jeruzalem! Glejte, to sta vaša bogova, ki sta vas izpeljala iz

Detal u - Tyneli 3. 5. 1879.
Kije je Dan 3. 5. 1879.

Egipta! Tako je ljudstvo zapeljal v malikovanje; zakaj ljudstvo je hodilo teleti molit.

* Roboam, judovski kralj, ni mogel pozabiti odpada deset rodov, in se je z Jeroboamom vojskoval vse svoje žive dni. Tudi njuni nasledniki so bili v vedni vojski med seboj; večkrat so še tuja, celó neverska ljudstva klicali na pomoč. Kralji so bili pa tudi veči del hudobni in so tudi ljudstvo zapeljevali v mnoge pregrehe. V svojih pregrehah so se tudi judovski kralji malikovanju vdali, ter so s svojim zgledom tudi ljudstvo judovsko za sabo potegnili.

I. Izraelovo ljudstvo polagama razpada.

64. Preroki: Bog pošlje Elija (912 pr. rojst. Kr.).

** Kralje in ljudstvo boljšat in na pravo pot pripeljat, je Bog od časa do časa pošiljal svete može, ki se jim je reklo preroki. Z veliko serčnostjo so kraljem in ljudstvu pregrehe očitali, jih z besedo in zgledom k pokori budili, in s čudeži spričovali, da jih je Bog poslal. Njim je Bog tudi veliko prihodnjih reči razodel, zlasti od obljubljenega odrešenika, čigar rojstvo, življenje, terpljenje, smert in vstajenje so na tanko z vsemi okolišinami popisovali.

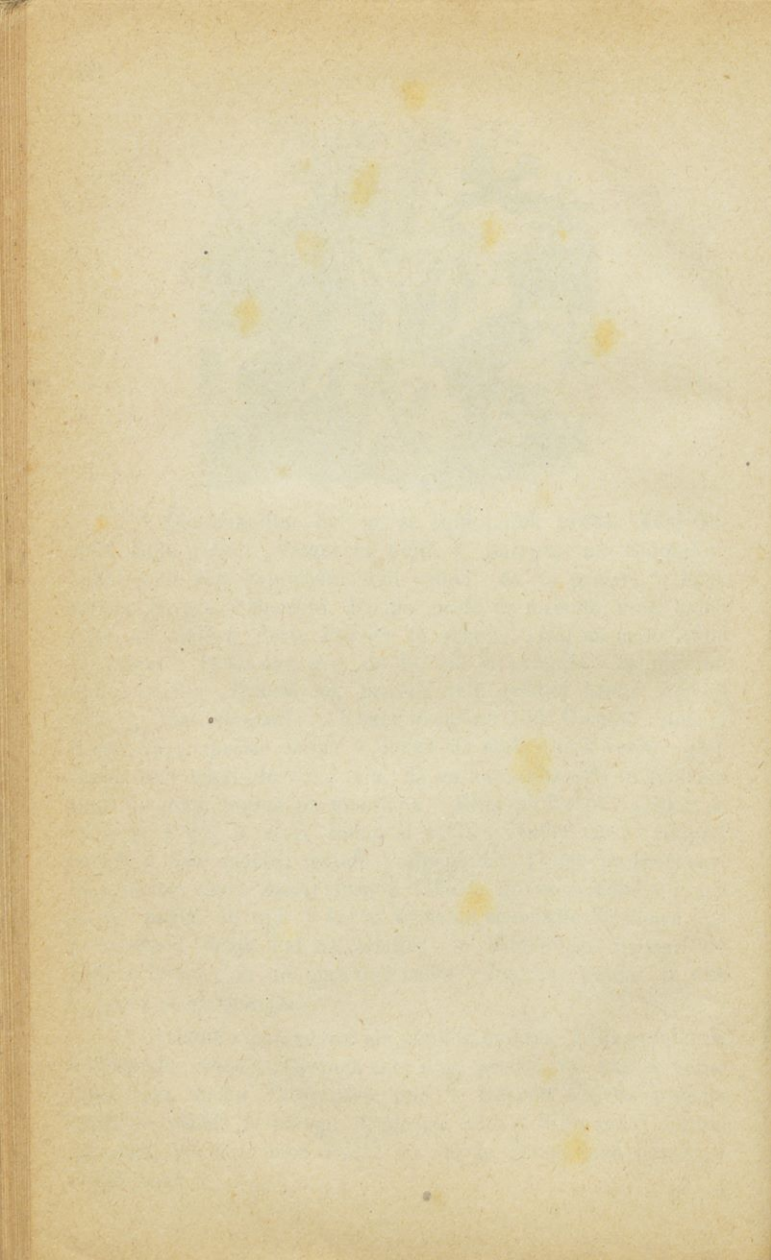
** Tak prerok je bil Elija. — Živel je ob času Ahaba, kralja Izraelovega. Ahab je storil več hudega, kakor vsi njegovi spredniki. Verh družih pregreh si je še celó neverko Jezabelo za ženo vzel, in je v velikem mestu v Samariji maliku Balu tempelj sezidal in log zasadil. Tudi 450 Balovih duhovnov je poklical, duhovne Gospodove pa je ukazal pomoriti. Zdaj Elija prednj stopi, rekoč: „Kakor res živi Gospod, Izraelov Bog, pred čigar obličjem stojim, da ne bo ta leta ne rose, ne dežja, dokler jez ne porečem!“ Ahab se razserdi nad temi besedami in Eliju skrivaj po življenji streže. Toraj Gospod Eliju pravi: „Umakni se od tod, in pojdi in skri se pri potoku Karitu, ki je Jordanu nasproti, in ondi iz potoka pi! Krokarm sem že ukazal, da te ondi žive.“ — Elija stori po besedi Gospodovi, in krokarji mu prinašajo kruha in mesá vsako jutro, vsak večer; pije pa iz potoka.

** Čez nekoliko dni pa se tudi potok posuši. Zdaj Gospod Eliju reče: „Vstani in pojdi v Sarepto na Sidonsko; zakaj ondi sem zapovedal ženi vdovi, da te preživi.“ Elija vstane in gre v Sarepto. Ko pa pride do mestnih vrat, najde ženo, ki nabira derv. Pokliče jo rekoč: „Daj mi malo vode, da pijem.“ In ko ona gre, da bi mu je prinesla, za njo zavpije, rekoč: „Prinesi mi, prosim, tudi grizljive kruha v svoji roki.“ Ona odgozori: „Kakor resnično živi Gospod, nimam kruha, razun pešice moke v loncu in malo olja v verču; glej, ravno sem malo derv nabrala, da ga napravim sebi in svojemu sinu, da jeva, potem pa umerjeva.“ Elija pa ji reče: „Nikar se ne boj! Pojdi in stori, kakor si rekla; vender meni najprej naredi s tiste močice majhn podpepelnik, potem ga speci sebi in svojemu sinu! Zakaj Gospod tako te govori: Moka v loncu ne bo pošla, in olje v verču se ne bo zmanjšalo do dneva, ko bo Gospod dežja dal na zemljo! — Vdova gre in stori po Elijevi besedi; in od tega dne moka v loncu ne pojde, in olje v verču se ne zmanjša.“

* Nekoliko potem ženi sin zbolí in umerje. Elija se oberne k Gospodu rekoč: „Gospod, moj Bog, prosim te, naj se verne duša tega dečka v njegovo telo!“ Gospod Elijevo prošnjo usliši, — deček je oživel. Hvaležna vdova Eliju pravi: „Zdaj spoznam, da si ti mož Božji, in da je Gospodova beseda v tvojih ustih.“

cf. no 202a. oblique et métré, .
Lif. Dalmatien.

65. Elija daruje.

* Potem ko ni bilo tri leta in šest mescov dežja, Gospod Eliju zapovē: „Pojdi, in pokaži se Ahabu, zakaj zopet hočem dati dežja na zemljo.“ Elija gre. Ko ga Ahab ugleda, mu serdit reče: „Si li ti tisti, ki nesrečo napravlj^u Izraelu?“ Elija mu odgovori: „Izraelu nesreče ne napravlj^{am} jez, ampak t^u in hiša tvojega očeta, ki ste zapustili zapovedi Gospodove in ste hodili za maliki. Vender pa zdaj pošlji in zberi k meni ves Izrael na goro Karmel in tudi 450 duhovnov Balovih!“ Ahab tako stori, ker ga stiska huda lakota, in tudi sam na goro gre.

* Zdaj Elija pred ljudstvo stopi, rekoč: „Kako dolgo omahujete na dve strani? Če Gospod je Bog, hodite za njim: če je pa Bal, hodite za unim.“ Ljudstvo, osupjeno, mu besede ne odgovori. Toraj Elija zopet ljudstvu pravi: „Jez sem sam, prerokov Balovih pa je štiristo petdeset. Dajte nam dva vola; oní naj si izberejo enega ter naj ga razsekajo na kose in položijo na derva, ognja pa naj ne podtikajo; — jez bom pa pripravil družega vola, in položil na derva, ognja pa ne bom podtaknil. Potem kličite imena svojih bogov, jez pa bom klical imé svojega Gospoda; in bog, kateri pošlje ogenj, on bodi Bog.“ — Vse ljudstvo odgovori: „Prav dober je ta svét.“

* Balovi preroki, ki so se bili slovesno olišpali in si glavé ovenčali s perjem, enega vola vzamejo ter ga zakoljejo. Potem postavijo oltar, okoli njega plešejo, ter od jutra do poldné vpijejo: „Bal, usliši nas!“ Ali ni ga bilo, da bi bil odgovoril. Elija jih žasmehuje, rekoč: „Bolj na glas vpíte! Morebiti se Bal pogovarja, ali je v gostilnici, ali na potu, ali morda spi; kličite, kličite, da se zbudi!“ Še bolj na glas toraj vpijejo, in se po svoji šegi tudi vrezujejo z nožmi in suličicami, da jih kri oblije. Tako so se spakovali do večera; toda Bal ni slišal njih molitve.

* Tedaš Elija vsemu ljudstvu reče: „Pojdite k meni! In ko ljudstvo k njemu stopi, iz dvanaest kamnov oltar postavi dá skopati grapo (strugo) okoli in okoli njega, derva nanj naloží, razseka vola na kosove, ga na derva dene in reče vode

trikrat vlti nanj, tako da se tudi struga z vodo napolni. Na to Elija k oltarju stopi ter moli, rekoč: „Gospod, pokaži danes, da si ti Bog Izraelov, jez pa tvoj hlapec, ki delam po dvoji zapovedi. Usliši me, Gospod, da se uči to ljudstvo, da ti, Gospod, si Bog, in da si ti spreobernal njih serca! — Kar ogenj z nebes pade in povžije žgavni dar, in derva, in kame-nje, in polize tudi prah in vodo, ki je bila v vodotoku. Ko ljudstvo to vidi, pade na svoj obraz, in kliče: „Gospod sam je Bog! Gospod sam je Bog!“

* Elija gre potem na verh Karmela, se k zemlji skloni in moli. Glej, kar od morja sem meglica vstaja. Kmali se pa zatemni nebó, in dež se vsuje in vse se z novega oživí.

66. Ahabova in Jezabelina pregreha in kazen.

„Ahab je imel tudi v Jezrahelu postopje. Tik njega je imel nek mož, Nabot po imenu, vinograd. Nekega dne Ahab Nabotu reče: „Daj mi svoj vino-grad, de si iz njega naredim vert, ker je tako blizo

Cf. Eliza & Samuel - original postbox f.
public. 1878.

potem je bil Jehu izraelski kralj in je prišel v Jezrahel. Ko Jezabela zve, da ide, namaže si obraz z lepoticco, nališpa svojo glavo in skoz okno gleda proti vratom, kjer je Jehu v mesto šel. Jehu nakrviško pogleda, pri oknu zagleda Jezabelo, in dvornikom, ki so pri nji stali, reče: „Verzite je doli!“ In vergli so jo. Mestni zid je bil oskropljen s kerejô in konjska kopita so jo pomandrâla, in psi so jedli njeno meso. Ko Jehu po jedi ukaze, pokopati jo, niso našli družega, kakor čepino, noge in konec rok.

+ 67. Bog pošlje preroka Elizeja.

** Na Božje povelje Elija Elizeja pokliče za svojega naslednika. Elizej je vidil, kako je Bog Elija v nebesa vzel v viharji na ognjenem vozu z ognjenimi konji. Elijev duh je bil v njem, in tudi on je delal velike čudeže.

Tu na ni se^o naljiva, vs^o Jehu-a je p^oljudel
ko Džjem na D. k^ojez^o abas naslednje
meroc Eliza. cf. Etz anuqin. 179.

** Elizej je prebival v Jerihi. Od tod je šel enkrat v Betel, kjer so molili zlato tele. Otroci mu iz mesta naproti pridejo in ga zasmehujejo in vpijejo, rekoč: „Pojdi gori, plešec, pojdi gori, plešec!“ Elizej se k njim oberne, in jim žuga v Gospodovem imenu. Kar neutegama iz gojzda planeta dva medveda in jih raztergata dva in štirideset.

† Nekoliko pozneje Elizej s čudežem ozdravi Naman, bogatega in hrabrega poglavarja vojske sirskega kralja. Naman je bil namreč gobov. Bila je pa pri njem v službi izraelska deklica, ktero so roparji vjeto pripeljali na Sirsko. In ona nekega dne Namanovi ženi reče: „O da bi bil pač moj gospod pri preroku v Samariji; gotovo, on bi ga gob ozdravil!“ Naman to sliši, ter se berž s konji in vozmí na pot odpravi. Ko pride pred Elizejevo hišo, mu Elizej proročnika pošlje, rekoč: „Pojdi, in sedemkrat se umi v Jordanu, in očiščen boš!“ Serdit se Naman oberne in pravi: „Menil sem, da bo prišel k meni, in bo klical ime svojega Bogá in me ozdravil. Čemu bi se neki kopal v Jordanu? Niso li boljše naše sirske reke od vseh vod Izraelovih?“

† Naman se (serdit) oberne ter se odpravlja. Njegovi hlapci pa k njemu stopijo, rekoč: „Oče, ko bi ti bil tudi kaj težkega naložil prerok, bi bil gotovo storil; koliko bolj moraš storiti po njegovi besedi, ko ti je le rekel: Umí se, in boš očiščen!“ Naman se vdá, gré, se sedemkrat umije v Jordanu in — bil je čist. — Na to se verne k možu Božjemu in reče: „Res vem, da ni družega Bogá na vsi zemlji razun Izraelovega! Prosim te tedaj, vzemi kako darilo od svojega hlapca!“ Elizej pa mu odgovori: „Kakor rešnično živí Gospod, ničesar ne vzamen!“ In dasiravno mu je Naman zeló ponujal, ni ga mogel pregovoriti, da bi bil kaj vzel.

† Ko pa Naman nekoliko pota od Elizeja pride, Giezi, hlapec Elizeje za njim priteče ter mu reče: „Moj Gospod me je poslal k tebi rekoč: „Zdaj sta prišla k meni dva mladenca zmed preroških sinov, daj jima talent srebra*) in dvoje praznično oblačilo!“ — Na to Naman pravi: „Boljše je, da vzameš dva talenta.“ Ko tedaj Giezi domu pride z darili, jih poskrije in gre k svojemu gospodu. Elizej pa reče: „Giezi, od

*) Talent srebra je kakih 1500 goldinarjev našega denarja.

kod si prišel?" On odgovori: „Nikamor ni bil šel tvoj hlapec.“ Elizej se nad prederzno lažjo razserdi, in hlapcu pravi: „Ali ni bilo moje serće v pričo, kadar se je mož vernil s svojega vozá tebi naproti? Zdaj si prejel srebro in oblačila, da si kupiš oljnikov in vinogradov, ovác in volov in hlapcev in dekel; pa tudi gobe Namanove se bodo prijele tebe za vselej.“ In Giezi gré spred njega, že ves gob bel kakor sneg.

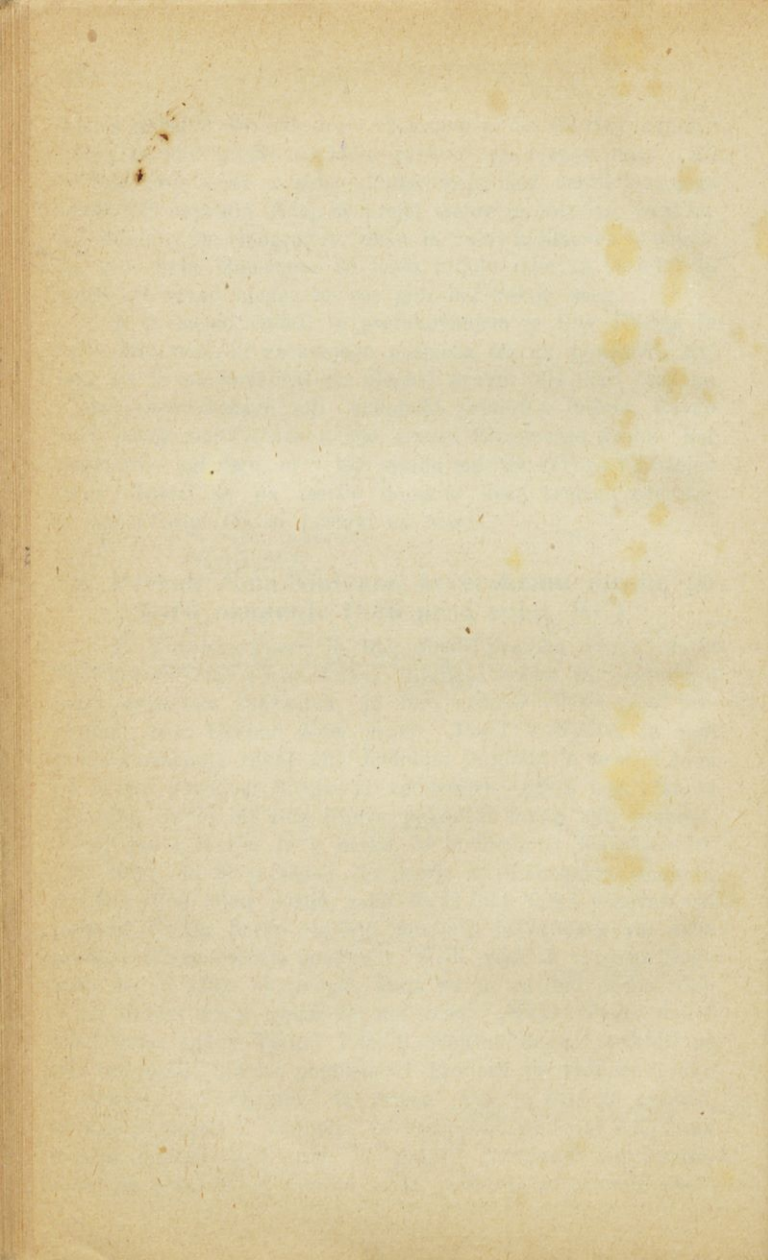
† S tacimi čudeži in prerokovanjem je Bog Elizeja še velikokrat poterdil za svojega poslanca ter ga poveličal. Naj bolj ga je pa poveličal po njegovi smrti. Nekoliko časa po njegovi smrti namreč tuji razbojniki prideró v deželo. Ravno neki možje merliča zakopujejo zraven Elizejevega groba; kar razbojniko ugledajo, in v tem strahu merliča veržejo v Elizejev grob. Komaj se pa merlič dotakne kostí svetega preroka, se zopet oživi ter se postavi na noge.

68. Prerok Jona Ninivam, neverskemu mestu, pokoro oznanuje (826 pred rojst. Kr.).

Po Elizejevi smrti je Bog obudil preroka Jona, da bi tudi nevernikom milost skazal. Ninive, veliko in poglavitno mesto asirskega kraljestva, je bilo namreč vdano vsem pregreham. Zato Gospod Jonu pravi: „Pojdi v Ninive, in ondi pokoro oznanuj; zakaj njih hudobija je prišla do mene.“ Jona pa s tem poveljem Božjim ni zadovoljen; zakaj bolj ušeč bi mu bilo, da bi bil Bog Ninive pokončal zavolj njih pregreh. Toraj gre k morju, in v barko, ki je imela na Špansko odriti, stopi, da bi pobegnil čez morje in se Gospodu umaknil. Ali Bog silen vihar pošlje, tako da je bila barka v nevarnosti potopiti se. Da barko zljajšajo, mornarji in brodarji vse težje orodje in blago v morje pomečejo. V sili vsak k svojemu Bogu vpije in ga kliče na pomoč. Jona pa je na dnu barke spal. Vikši brodar gre k njemu ter mu reče: „Kako vender moreš tako terdo spati? Vstani, kliči k svojemu Bogu, morebiti se nas On usmili, da ne poginemo.“ Brodarji pa med seboj tako le govoré: „Vadljajmo, da zvemo, kdo je kriv te nesreče, ki nas je zadela.“ Vadljajo, in vadlja zadene Jona. Zdaj Jona možem spozna svoj greh, in pravi: „V morje me verzite, zakaj jez vem, da je zavoljo mene prišel ta vihar nad vas.“

Caro mio h. pascua: sono in stato
non aver se si. gentile, the big elephant
of. Zan - Egan & Jacob.

Tutti tutti in loro. Non sono sebbene - non sono
per la classe 10, 20. Non sono. 1879.

Brodniki mu ločejo prizanesti, in proti suhemu veslajo, da bi ga na suho djali; toda ni se dalo, ker morje žene čedalje više valove, tako da jih zagrinjajo. Primejo toraj Jona ter ga v morje veržejo, — in pri té priči morje utihne od svoje ihte. Ravno ob tem času Bog nakloni, da pride velika morska riba, in požre Jona. Jona je bil v r.bjem trebuhu tri

dní in tri no-
čí, in je on-
di molil in
Gospoda kli-
cal na pomoč.
Bog ga usliši;
— na Gospo-
dovo povelje
riba tretji dan
Jona na suho
verže.

* Zdaj Bog Jonu vnovič zapové, naj gre v Ninive pokoro oznanovat. Jona se vzdigne in gre dan hodá notri v mesto in vpije: „Še štirideset dní in Ninive bodo pokončane!“ Ninivljani jamejo verovati Gospodovim besedam, post napovedó, in vsak, bodi velik ali majhin, se v spokorno obleko obleče. Tudi kralj rašovnik obleče, se s pepelom potrese in ukjaže po Ninivah razklicati: „Slehern naj se spreoberne od svojih hudobnih potov; kdo vé, morebiti se Bog potolaži in nam odpustí, da ne poginemo?“ In zares! Ko Bog vidi, da so se Ninivljani spreobrnili, se jih usmili in od njih odverne nesrečo, katero jim je bil zažugal.

* Jona pa je bil med tem šel iz mesta ter se usedel proti izhodu v senco, da bi bil vidil, kaj se bo z mestom zgodilo. Ko vidi, da je Bog prizanesel mestu, ga nevolja obide, da si želí umreti. Bog mu toraj prav očitno pokaže, kako napačne so njegove misli in želje. Gospod namreč dá, da nad Jonam zrasede kloščevina (neka buča), in senco dela njegovi glavi. Tega je Jona prav vesel. Drugo jutro pa Bog pošlje červa v kloščevino, ki jo spodjé, da usahne. Ko izhaja solnce, Bog pošlje vroč veter, in solnce Jona tako žge v glavo, da je

skoraj medlel. Zopet se ga loti nevolja in želi si smrti. Pa zdaj mu Gospod reče: „Tebi je žal za kloščevino, ktere nisi ne sadil, ne redil, ki je v eni noči zrasla in v eni noči usahnila; meni pa bi še Ninive ne smilile, v kterih je več ko 120.000 ljudi, ki ne vedo, ktera roka je desnica, ktera pa levica, in zraven še toliko živine?“

† Jona, ki je bil tri dni v ribjem ^(trebuhi) in je bil veržen na suho tretji dan, je predpodoča Odrešenika, ki je bil tudi tri dni v grobu in je tretji dan od smrti vstal.

69. Izraelovo kraljestvo za vselej jenja (722 pred rojst. Kr.). Tobija v asirski sužnosti.

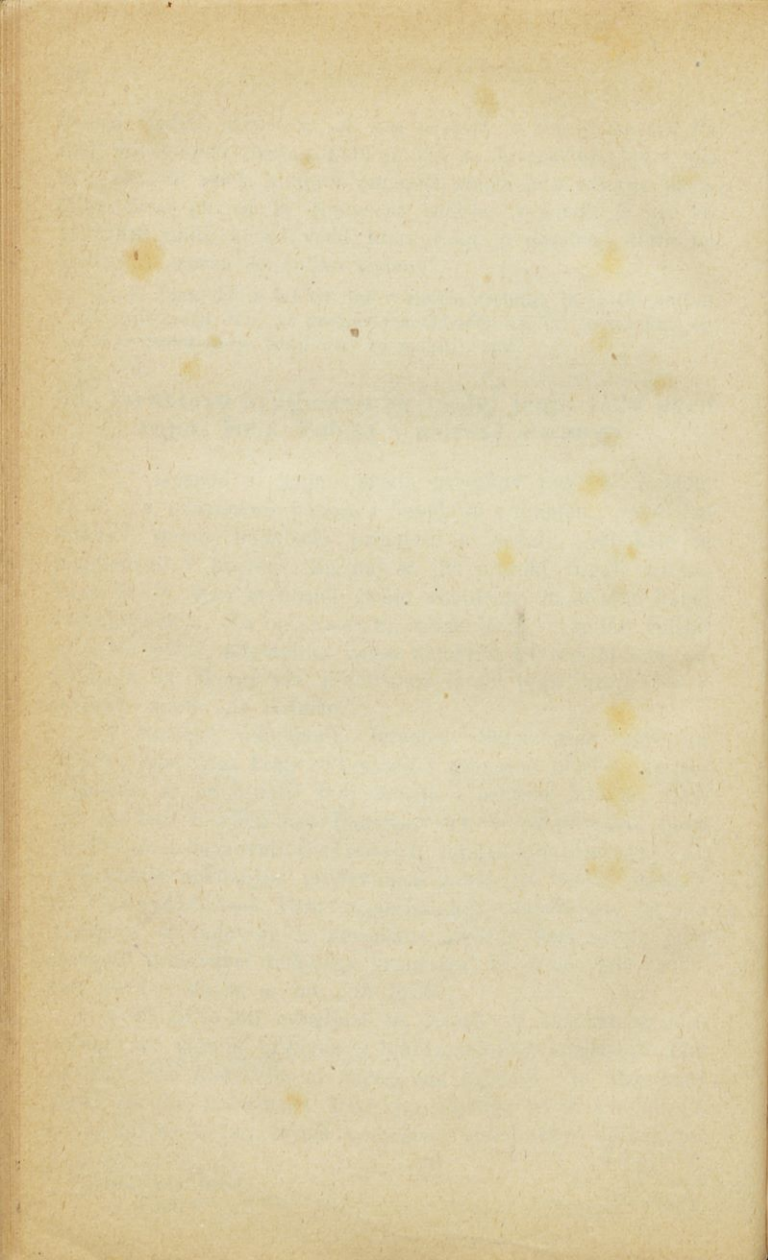
** Gospod ni jenjal, svetih prerokov pošiljati Izraelu, ki so mu oznanovali pokoro z besedo in z djanjem; vender so Izraelci vedno hudobniši prihajali in čedalje globokeje se pogrezovali v pегrehe. Zastonj so jim preroki žugali strašne kazni Božje. Kar se útrudi Božje usmiljenje in strašne kazni nad nje pridejo. Sal man a s a r, asirski kralj, z veliko vojsko v deželo udari, poglavitno mesto Samarijo tri leta oblega, ga premaga in skoraj vse prebivavce Izraelovega kraljestva v sužnost odpelje na Asirsko.

† Namesti odpeljanih Izraelcev Salmanasar neverska ljudstva iz svojega kraljestva naseli v zapušeno deželo. Asirski naseljenci se pa čedalje bolj družijo z ostalimi Izraelci, tako da so bili z njimi eno ljudstvo. Ti, ki so prebivali proti sverju, so se imenovali Galilejci, ti proti jugu Samarijani, po Samariji, nekdanjem poglavitnem mestu; ti unkraj Jordana pa Perejci*). — Vera samarijanskih prebivavcov je bila mešanica iz judovske in neverske; zavoljo tega so jih jako sovražili prebivavci Judovega kraljestva, ki so se radi imenovali Jude, da so se od njih ločili.

† Ti, ki so bili odpeljani na Asirsko v sužnost, se niso nikdar več vernili, in konec je bilo Izraelovega kraljestva. Bog pa tudi teh nesrečnih ni popolnoma zapustil; to nam kaže zlasti zgodba pobožnega Tobija. Tobija se je z mladega, ko je bil še v Izraelovem kraljestvu, hudobnežev ogibal, ter

*) Glej zemljovid.

stinggi eluwa muto Winiw, of. Uluhi Tonoro. 790/80
Kamunda the caperapi bi lalika wal 1879.
Ker Ugrak: niss jimeh namena uli
porwiti se 5 megaratra n. Domoro
- gati lakka Salwanasar preseli sen
nereverekik kmdetar. 15 P.

na tanko spolnoval Gospodove zapovedi. Zato mu je Bog naklonil Salmanasarjevo serec, tako da mu je ta kralj dal privoljenje, iti kamor koli je hotel. Hodil pa je okoli vseh, ki so bili v sužnosti, in jih je opominjal in tolažil. Tudi svojega premoženja jim je delil, lačne je nasitoval in oblačil nage.

† Salmanasar umerje, in namesto njega je bil kralj njegov sin Senaherib. On Tobiju ni bil vdan; preganjal je Izraelce, in jih je dal veliko pomoriti. Tobija pa se je bolj bal Bogá, kot njega; v svoji hiši je skrival trupla pomorjenih ter jih pokopaval o polnoči. Kralj to zve in dá povelje, Tobija umoriti; tudi mu vzame vse premoženje. Tobija s svojo ženo in svojim sinom zbeži od tod in se kralju skriva. Čez 45 dni kralja lastni njegovi sinovi umoré. Zdaj se Tobija domú verne, in vse svoje premoženje zopet nazaj dóbi.

† Vender pa Asirjani ne nehajo Izraelcov preganjati; ravno tako tudi ne jenja Tobija dobro delati: ubite je pokopaval kakor prej in skoraj vse premoženje je razdal. Nekega dne od pokopovanja truden domú pride, k steni leže in zaspí. Kar mu iz lastovičjega gnezda gorkega blata pade v oči, — in oslepil je. Tobija pa ne toži zato, temuč nepremakljiv ostane v strahu Božjem in Bogu še hvalo daje za terpljenje vse dni svojega življenja.

† Ana, njegova žena, je vsak dan hodila tkat, in ga je živila z delom svojih rok. Prigodí se, da dóbi kozlička v dar in ga domú prinese. Tobija dvomi, da bi si ga bila prislužila, toraj ji reče: „Glejte, da bi ne bil kje ukraden! Dajte ga gospodarju nazaj; ker kaj ukradenega ne smemo ne jesti, ne dotakniti se!“ Ana, sicer pridna in poštena, pa prenegla žena, mu te besede zelo zameri in pogostoma očita. Tobija pa le na tihem zdihuje in moli.

70. Stari Tobija slovó jemlje, mladi Tobija pa gre na pot.

† Tobija, ki so ga mnogotere nadloge terle, meni, da bi utegnil kmali umreti. Toraj svojega sina k sebi pokliče ter mu za slovó dá veliko lepih nauk in ganljivih opominov.

† „Moj sin,“ tako le govori, „kadar Bog k sebi vzame mojo dušo, moje teló pokoplji! Spoštuj svojo mater vse dni njenega življenja, in spominjaj se, kakošne in kolikošne nevarnosti je prestala zavaljo tebe! In kadar bo tudi ona dopolnila čas svojega življenja, jo pokoplji zražen mene.“

„Vse dni svojega življenja imej Boga v spominu, in varuj se, da kdaj ne privoliš v greh in da v nemar ne pušaš zapoved Gospoda našega Bogá.“

„Varuj se, moj sin, vse nečistosti, in napuhu ne pučaj gospodovati ne v svojih mislih, ne v svojih besedah; zakaj v njem se je vsa spačenost začela!“

„Kdor ti kaj dela, mu berž daj plačilo! Glej, da ti nikdar družemu ne storiš, česar nočeš, da bi kdo drugi tebi storil?“

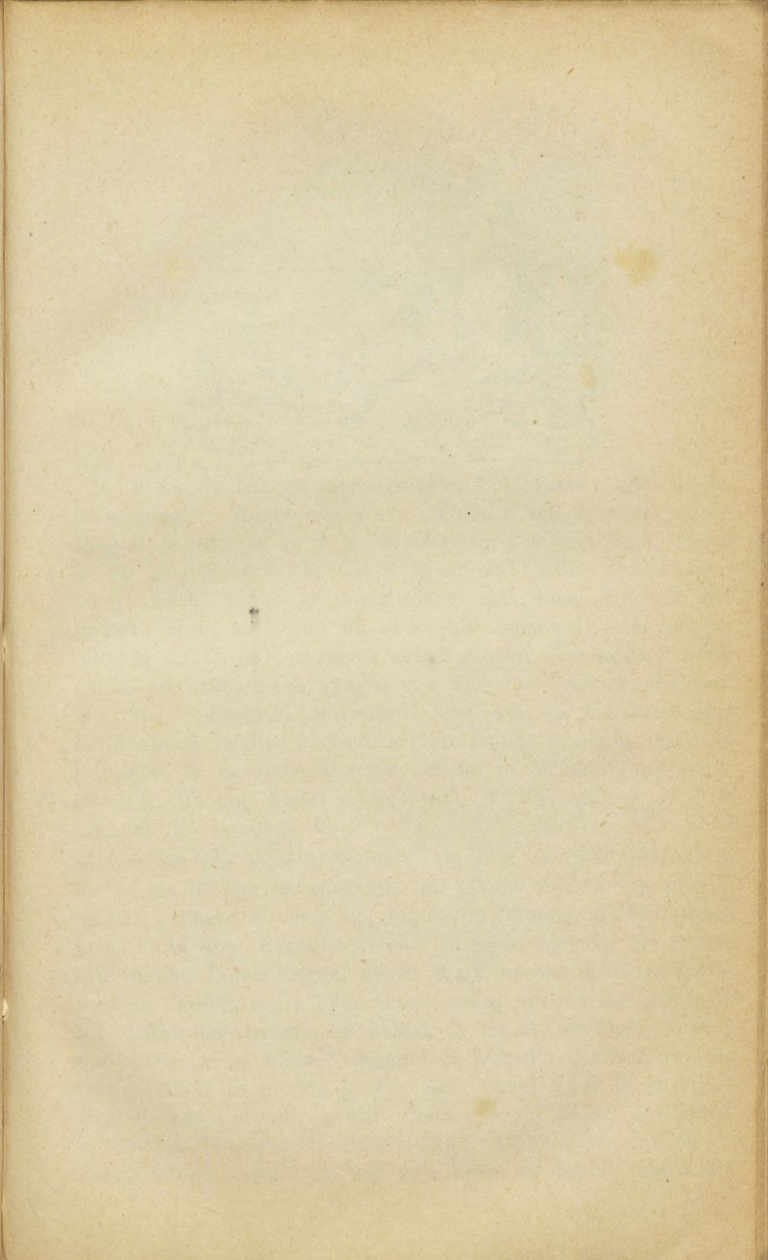
„Od svojega premoženja dajaj milošnjo! Ako imaš veliko, obilno dajaj; če imaš malo, daj tudi malo iz dobrega serecá!“

„Bogá vsaki čas hvali, in prôsi ga, da vodi tvoja pota! Nikar se ne boj, moj sin, revno sicer živimo, pa veliko dobrega bomo imeli, ako se Boga bojimo, se vsega greha ogibamo in dobro delamo.“

† Ganjenega serecá mladi Tobija odgovori: „Oče, vse bom storil, karkoli ste mi zapovedali.“

† Po tem podučevanju Tobija svojega sina pošlje v daljno mesto Ragez, star dolg iztirjat. Preden pa mladi Tobija odide, mu oče reče, naj si poiše zvestega tovarša. Tedaj Tobija gre in najde lepega mladenca stati prepašanega in kakor za pot pripravljenega. Bil je angel R a f a e l. Toda Tobija ni vedil, da je angel Božji. Pozdravi ga in pravi: „Dobri mladeneč, ali veš pot, ki derži v medijansko deželo?“ On mu odgovori: „Vem!“ Mladi Tobija toraj mladenca seboj k očetu pelje. In ta mu pravi: „Ali bi peljal mojega sina do Gâbela v Ragez?“ Mladeneč odgovori: „Peljal ga bom tje, in spet nazaj pripeljal k tebi.“ Na to stari oče obema reče: „Srečno hodita, Bog bodi na vajnem potu, in njegov angel naj vaji spremlja!“

† Na večer pervega dné prideta do reke Tigride. Tobija k vodi gre, da bi si noge umil; kar silno velika rika pride, da bi ga požerla. Tobija se ustraši in na ves glas zavpije: „Gospod, nad me gre!“ Angel mu pa reče: „Primi jo za žabre (dušnice) in potegni jo k sebi!“ Tobija tako stori, in ribo na suho potegne. Potem mu angel reče: „Iztrebi to ribo; in si obrani njeno seree, in žolč, in jetra; zakaj te reči se potrebujejo za ozdravljanje.“ Tobija uboga. Nato ribo speče; kolikor je ne snesta, jo osolita in jo seboj vzameta na pot.

ob tem potopu

† Ko do nekega mesta prideta, Tobija reče: „Kje hočeš, da ostaneva?“ Angel odgovori: „Tukaj je nek mož, po imenu Raguel, iz tvojega rodu je, in ima hčer z imenom Sara. Snubi jo pri njenem očetu, in dal ti jo bo za ženo.“ Tobija odgovori: „Slišim, da je že imela sedem mož, ktere ji je hudi duh pomoril. Zato se bojim, da bi se tudi meni kaj takega ne zgodilo, in da bi po tem tacem svojih staršev, (ker sem njih edini otrok, od britkosti ne spravil v zemljo.“ — Ali angel Rafael mu reče: „Poslušaj, povedal ti bom, kdo so, čez ktere ima hudič oblast: Oni so namreč, ki [tako stopijo v zakon, da] Boga od sebe in iz svojega serca odženo in le svoji poželjivosti strežejo. Ti pa, kadar jo boš vzel, tri dni moli ž njo; in pregnan bo hudobni duh.“

† Šla sta toraj k Raguelu. On ji z veseljem sprejme; in ko se mu Tobija dá spoznati, ga jokaje objame, in poljubi rekoč: „Blagor ti, moj sin, ker si sin dobrega in premožnega moža.“ In Ana, Raguelova žena, in Sara, njegova hči ste se tudi jokale. Potem Raguel ukaže gostje napraviti. Ko se k mizi usedejo, Tobija reče: „Jez danes tukaj ne bom ne jedel, ne pil, dokler moje prošnje ne uslišiš, in mi ne obljubiš v zakon dati Sare, svoje hčere.“ Raguel si pomišlja. Ali angel mu reče: „Nikar se ne boj je mu dati; zakaj on se Boga boji.“ Raguel zdaj privoli, prime desnico svoje hčere, jo položi v desnico Tobijevo in reče: „Bog Abrahamov, Izakov in Jakopov bodi z vama, on naj vaji zveže in dopolni nad vama

svoj blagodar! Potem gostujejo. Tobija in Sara tri dni molita, in hudobni duh je — zginil. Na Tobijevo prošnje angel sam v Ragez gre po denarje.

71. Tobija se domú verne.

† Ko že štirinajst dni preteče, Raguel Tobiju pravi: „Ostani tukaj, in jez bom poslal tvojemu očetu povedat, da si zdrav.“ Tobija mu odgovori: „Vem, da moj oče in moja mati že dni štejeta, in da terpita zavoljo mene.“ Raguel zdaj Tobiju Saro dá in polovico vsega svojega premoženja, rekoč: „Sveti angel Gospodov bodi na vajnem potu in vaji zdrava tje pripelji, da najdeta vse prav pri svojih starših.“ — Ko so bili na pol pota, Tobija in Rafael naprej hitita. Rafael pa Tobiju reče: „Kadar prideš v svojo hišo, precej moli, stopi k svojemu očetu, in namaži nad njegovimi očmi tega ribjega žolča, ki ga seboj neseš, in vedi, da se bodo kmali odperle njegove oči, in tvoj oče bo zopet gledal svetlobo neba, ter se bo veselil tvojega pogleda.“

† Med tem Tobijevi starši silno žalujejo, da sina še ni domú. Njegova mati se neprenehoma joka, in reče: „Oh, moj sin! zakaj sva te poslala na tuje, tebe, svetlobo najnih oči, palico najne starosti, tolažbo najnega življenja, upanje najnega zaroda? Ne bi te bila imela od sebe spustiti!“ Zastonj jo Tobija tolaži, ni se dala utolažiti. Vsak dan ven teka in hodi posedat ob potu na hribček, od kodar se je deleč okrog vidilo. Kar od deleč zagleda svojega sina in ga v tem hipu spozná. Naglo se verne možu povedat ter pravi: „Tvoj sin gre!“ Komaj to izgovori, že priteče psiček, ktere ga je bil sin seboj vzel, se dobrika in z repom mahlja. Slepí oče vstane, gre ob roki svojega hlapca sinu naproti, ga objame in poljubi, in on in njegova žena jameta od veselja jokati. Tudi sin je jako vesel, zlasti da najde svojega ljubega očeta ne le živega, ampak tudi še pri moči.

† Ko so Boga molili in zahvalili, so se usedli. Zdaj Tobija ribjega žolča vzame in pomaže ž njim oči svojega očeta. Čez pol ure se jame bela mrena lušiti iz oči, kakor jajčja kožica, Tobija jo prime in potegne iz oči in — starček zopet spregleda. Vsi pričujoči Bogá hvalijo, in Tobija reče: „Hvalim te, o Gospod, Izraelov Bog, da si me pokoril in zopet ozdravil;

V. pler molitior et nam sapientia. Cf. Parob-Tpad
1829.

glej, zopet vidim Tobija, svojega sina.“ Čez sedem dni tudi Sara pride, in vsa družina se neizrečeno veseli.

† Mladi Tobija svojim staršem pripoveduje vse dobrote, ki mu jih je angel skazal. Poslednjič svoj govor sklene, rekoč: „Nemogoče je sicer, da mu vredno povernemo vse njegove dobrote; pa prosim te, moj oče, da ga prosiš, morebiti da vzame polovico vsega, kar smo prinesli.“ Pokličeta ga v hišo ter ga prosita, da bi vzel polovico. On pa jima reče: „Častita Bogá nebeskega in hvalita ga, ker vama je svojo milost skazal. Molitev s postom in z milošnjo je boljša, kakor spravljati zaklade svetá. Kadar si s solzami molil, in merliče pokopaval, sem jez tvojo molitev nosil pred Gospoda. In ker si bil Bogu prijeten, je bilo treba, da te je skušnjava skusila. Gospod pa me je poslal, tebe ozdravit in Saro hudiča rešit; jez sem namreč Rafael, eden zmed sedmerih angelov, ki stojimo pred Gospodom.“ — Ko to zaslišita, se ustrašita in trepetaje na svoj obraz padeta. Angel pa jima reče: „Mir vama bodi, nikar se ne bojta! Po Božji volji sem bil pri vama, Bogá toraj hvalita in njemu prepevajta slavo!“ — Rekši spred njunih očí zgine. Oná sta pa tri ure na obrazu ležala in Bogá hvalila, in ko vstaneta, sta oznanovala vsa njegova čuda. — Oče in sin sta še dolgo vesela živela, in potem mirno in srečno v Gospodu zaspala.

II. Judovo kraljestvo polagoma razpada.

72. Preroka Joel in Mihej (790 do 730 pred rojst. Kr.).

Tudi v Judovo kraljestvo je Bog pošiljal mnogo prerokov, ki so z močnim glasom oznanovali pokoro. In res, judje so se večkrat s pravim kesanjem vernili k Bogu, ter so mu služili zopet odkritoserčno. Toda njih spreobrnjenje je le malo časa terpelo. Toraj so preroki z žalostnim sercom začeli tudi njim napovedovati Božje kazni, ki so tudi kmali prišle nad nje. Edino tolažbo so našli v mislih na prihodnjega

odrešenika, kterega jim je Bog čedalje očitneje pred oči stavil.

Tako, postavimo, je prerok Joel govoril od mesija:

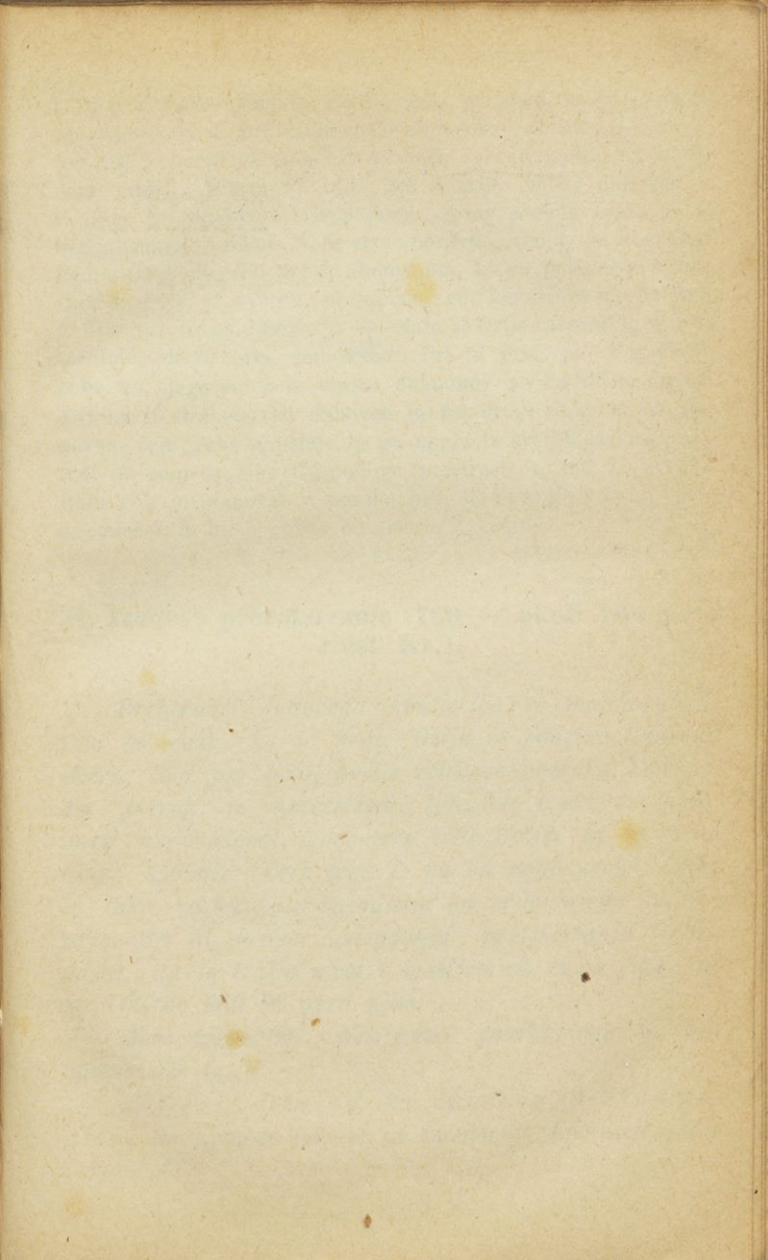
„Poslušajte to, vi stari, in vlecite na ušesa, vsi prebivarci po deželi; trobite na trobento na Sionu in tulite na sveti Božji gori! Dan Gospodov pride in je blizo: dan temote in mraka, dan oblakov in viharja. Ljudstvo se vzdiguje, močno in brezštevیلno; pred njim je žreč ogenj, za njim pa smodeč plamen, od hiše Božje bodo vzete jedne in pitne daritve. Toraj pretergajte svoja serca, ne pa svojih oblačil, in spreoburnite se k Gospodu, svojemu Bogu. Duhovni naj plakajo, rekoč: Zanési, o Gospod, zanési svojemu ljudstvu! In Gospod odgovori: Svojemu ljudstvu bom spet milostljiv. In zgodilo se bo poslednje dni: izlil bom svojega Duhá čez vse mesó.“

Skoraj ravno tako prerok Mihej prerokuje:

„Poslušajte, poglavarji Izraelove hiše, ki studite pravico in Jeruzalem s kerejo in krivico napolnujete! Zavoljo vas bo Jeruzalem kakor groblja in tempeljnova gora, kakor gozdna višava. Toda, zgodilo se bode poslednje dni, da bo gora hiše Gospodove povikšana nad grice, in ljudstva bodo vrela k nji. Ti Betlehem Efrata, majhin si med taverenti v Judu, iz tebe pride Gospodovavec v Izraelu, in njegov izhod je od začetka, od večnih dni.“

73. Kralj Ozija si duhovsko oblast prilastuje, in Bog ga z gobami kaznuje (770 pred rojst. Kr.).

† Med malim številom dobrih vladarjev Judovega kraljestva je bil kralj Ozija, ki je vladal dve (in petdeset let). Dolgo je delal dobro pred Gospodom. Zato je bil tudi Gospod

ž njim v vseh njegovih delih. Ali, v svoji veliki serči se prevzame, da si prilastuje celó duhovsko oblast. — Enega dné gre v tempelj Gospodov, ter hoče zažgati kadilo na kadilnem oltarji. Precej za njim gre Azarija, véliki duhoven in z njim 80 duhovnov Gospodovih, prav serénih mož, in se kralju ustavijo, rekoč: „Ni tvoje opravilo, Ozija, da bi zažigal kadilo Gospodu. To gré le duhovnom, ki so posvečeni v tako službo. Pojdi iz svetiša, ne zaničuj ga, ker ti to ne bo šteto v čast pri Gospod-Bogu.“ — Nato se Ozija razserdí in v roki kadilnico derže preti duhovnom. Pri té priči pa se spočenejo gobe na njegovem čelu vpričo duhovnov pri kadilnem oltarji. Z grozo in strahom viši duhoven in vsi drugi duhovni na njegovem čelu gobe ugledajo in ga naglo iz svetiša izženejo. Pa tudi on sam se šibe Gospodove prestraši in hiti iz svetiša. Poln gob jo stanoval v posebni hiši, da bi se jih kdo od njega ne nalezal. In bil je gobov do smerti. (K. Fihel)

74. Izaijevo prerokovanje (760 — okoli 700 pred rojst. Kr.).

Prebivavci Judovega kraljestva so malikovali še celó ob času, ko je kralj Ozija še ponižno Gospodu služil. Bog jim toraj pošlje vélikega preroka Izaija. Ta prerok je nezvestemu ljudstvu z ostrimi besedami napovedoval mnogotere šibe Božje, ki so se na tanko spolnile. Verh tega je pa od Boga prejel toliko in tako razločnega razodenja od prihodnjega odrešenika, da bi bravec njegovega prerokovanja lahko mislil, da je Izaija živel z mesijem ob enem času, ne pa 700 do 800 let pred njim.

Med njegovimi mesijevimi prerokbami so naj imenitnejše te le:

„Glejte, Devica bo spočela in Sinú rodila, in njegovo ime se bo imenovalo Emanuel (Bog z nami).“

Mladika bo pognala iz Jesetove*) ko-
renine. Duh Gospodov bo nad njim počival, duh
modrosti in razumnosti, duh sveta in moči, duh ved-
nosti in pobožnosti, in duh strahu Božjega ga bo na-
polnoval.“

„Dete nam je rojeno, in Sin nam je dan, in na
njega rami je poglavarstvo, in imenuje se Prečudni,
Svetovavec, Bog, Močni, Oče prihodnjih časov, Pogla-
var miru.“ *vero miru*

„Glas vpijočega v pušavi (zadoni): Pri-
pravite pot Gospodu, ravne naredite v pušavi steze
našemu Bogu. Vsaka dolina bodi zvišana in vsak hrib
in grič bodi znižan, in krivo bodi ravno, in grudasto
bodi ravna pot.“ *[Zabarto, 1876]*

154 „Gospodov duh je nad menoj, ker me
je Gospod pomazilil; poslal me je pridigovat
kročkim, da ozdravim pobite v sercu, in oznanim jet-
nikom prostost, in zapertim rešenje; da okličem
spravno leto Gospodovo in dan maševanja našega
Boga.“ *do sedaj velja prerok Eliza in Moyses
- podare napovedava - 1876*

„Bog sam bo prišel, in vas bo rešil.
Tedaj se bodo slepim oči odperle, in ušesa
gluhih bodo odmašena; tedaj bo kruljevi skakal kakor
jelen, in jezik mutastih bo razrešen.“ *1878*

„Svoje telo sem dal njim, ki so me bili;
svojega obličja nisem obernil od njih,
ki so me zasramovali in zapljevali.“

243. „Darovan je, ker je sam hotel; kakor
jagnje je peljan na zákol, in ne odpre
svojih ust.“ *Zakol, 1876*

„Njega bodo narodi molili, in njegov
grob bo častiljiv.“

*) Jesej = Isaj.

*Preroka Jeseja, da postane svet
na grob v Jeruzalem, 1877.*

*Prerok da se postane svet na grob - bolj se preroči.
1879*

75. Pobožni kralj Ezekija (728—699 pred rojst. Kr.)

Ena naj strašnejših šib Božjih je Judove prebivavce zadela, ko je Ahaz kraljestvo vladal. Ahaz je bil namreč naj hudobniši zmed vseh kraljev; on ni maral ne za Boga, ne za postavo, ne za preroke. Se celo svoje lastne otroke je daroval Molohu, maliku ognja; vse posode v tempeljnu je poterl in njegova vrata zaklenil. Toraj ga je Bog dal sovražnikom v roke, in bilo je ob enem dnevu 120.000 mož pomorjenih, 200.000 žen, sinov in hčer pa v sužnost odpeljanih.

Kmalí potem Ahaz umerje. Na kraljev sedež pride njegov sin Ezekija. On mališke oltarje razdene, vrata tempeljnova zopet odpre, zbere duhorne ter jim pravi: „Posvetite se in očistite hišo Gospodovo! Nasi očetje so jo zapustili, njena vrata zaperli, svetilnice pogasili, kadila niso zažigali in ne darovali žgarnih daritev v svetišči Gospodovem. Zato je serd Gospodov prišel nad Juda in nad Jeruzalem, in z mečem so bili pokončani naši očetje.“

Blagoslov Gospodov očitino spremlja vsa dela tega pobožnega kralja, in Judovo kraljestvo je kakor vnovič oživelo. Čez nekaj let se zgodi, da Senaherib, asirski kralj, pridere v deželo in oblega Jeruzalem. Ezekija v silni stiski gre v Božjo hišo mólit. Tudi duhovnov v spokornih oblačilih pošlje k preroku Izaiju, ter ga prosi, da bi tudi on Boga klical na pomoč. Izaija pa mu sporoči, rekoč: „Nikar se ne boj, Gospod je uslišal tvojo prošnjo. Asirski kralj se bo vernil v svojo deželo in tam bo z mečem pokončan.“ Se tisto noč pride angel Gospodov in v asirskem

šotoriši pobije 185.000 mož. Groza Senaheriba obide, ko zjutraj zagleda totikanj merličev, od oblege odjenja in se s sramoto verne v svojo deželo. In ko stopi v hišo svojega malika, ga njegova lastna sinova z mečem umorita.

Tiste dni Ezekija za smert zboli. Na Božje povelje prerok Izaija k njemu pride, ter mu reče: „Naróci za svojo hišo, ti boš namreč umerl.“ Ezekija se ustraši, se poln zaupanja oberne na stran proti tempeljnu i s solznimi očmi moli: Gospod, spomni se, kako sem hodi pred teboj v resnici in s popolnim sercom, in sem delal, kar je bilo prijetno pred teboj.“ Njegovo zaupanje ni bilo osramoteno. Zakaj preden Izaija pride čez polovico kraljevega poslopja, se Gospod oglasi, ter mu pravi: „Verni se, in v mojem imenu Ezekiju reci: „Vidil sem tvoje solze in uslišal tvojo molitev. Tretji dan že pojdeš zdrav v tempelj Gospodov, in dodal bom tvojemu življenju še petnajst let.“ In kakor mu je Gospod obljubil, tako se je zgodilo. Ezekija še petnajst let srečno vlada in potem umerje.

76. Judita.

† Prebivavci Judovega kraljestva po kratki pokori kmali spet Gospoda pozabijo. Toraj Gospod novo strašno šibo pošlje nad nje, ki bi bila konec storila vsemu kraljestvu, ako bi ga ne bila rešila junaška serčnost neke svete žene. Asirski vojvoda Holofern namreč z veliko vojsko v deželo udari, da bi tudi Judovo kraljestvo asirskemu kralju spravil pod oblast. Holofern je bil že vse uterjene mesta in gradove okoli in okoli užugal in nesrečnim prebivavcom pokazal svojo divjo grozovitnost. Zdaj pride pred Betulijo, oblega to mesto, zapre prebivavcom vodo, ki je v mesto tekla in postavi straže k studencom, ki so bili zunaj mestnega ozidja. Prebivavci v mestu terpe veliko žejo ter sklenejo podati se, ako jim Bog ne pošlje pomoči v petih dneh.

+ v galileji, oliza zepredelo planine.
Zemljepisni Dražev,
20. 7. 1904
od mesta, 1879.

carior bi mobil
necro. 891

† To stisko slíši pobožna vdova, po imenu Judita; bila je silno bogata in sprelepega obličja, pa vender je s svojimi deklami na tihem živila, ostra oblačila nosila in se postila zunaj praznikov vse dni svojega življenja. Iz usmiljenja do stiskanega ljudstva k mestnim starašinom gre, jim serčnost dela in poslednjič reče: „Ponižajmo se pred Gospodom, in osramotil bo naše sovražnike. Šibe Gospodove so nam v popboljšanje, in ne v pokončanje.“ Starašini ji odgovoré: Vse, kar si govorila, je resnično. Prôsi toraj zdaj za nas, ker si sveta žena.“ Zdaj se Judita odpravi v svojo molitevnicu, ostro oblačilo obleče, svojo glavo s pepelom potrese, pade pred Gospoda ter moli.

† Gospod jo uslíši ter ji razodene, kako naj reši svoje ljudstvo. S terdnim sklepom, svoje delo doveršiti, vstane, spokorno oblačilo sleče, se umije, pomazili, v naj lepša oblačila obleče, in gre s svojo deklo v asirsko šotoriše. Vojšaki jo k Holofernu peljejo, ona pa pri njem in pri njegovih služabnikih s svojim, govorjenjem milost najde. Holofern namreč misli, da se je ločila od svojega ljudstva, toraj svojim dvornikom ukaže, Judito pustiti hoditi iz šotoriša in v šotoriše, kadarkoli se ji bo zdélo. Četverti dan Holofern napravi gostje svojim vojvodom. Bil je dobre volje in je silno veliko vina pil, tako da se ves pijan na posteljo vleže in v šotoru obleži. Njegovi gostje pa še dalje pijejo in še le v pozni noči vsi vinjeni se podajo iz šotora. Okoli šotora je bilo vse v terdem spanji. Ta hip si Judita izvoli, da izpelje svoj skep. K Holofernovi postelji namreč stopi, moli s solzami in giblje z ustnicami na tihem, rekoč: „Poterdi me, o Gospod, v ti uri.“ Na to seže po Holofernov meč, ki je na stebru visel, ga potegne iz nožnic, prime za lasé njegove glave, udari dvakrat po njegovem vratu ter mu odseka glavo; jo da svoji dekli, ki je zunaj šotora čakala in ji ukaže, jo v svojo mavho djeti.

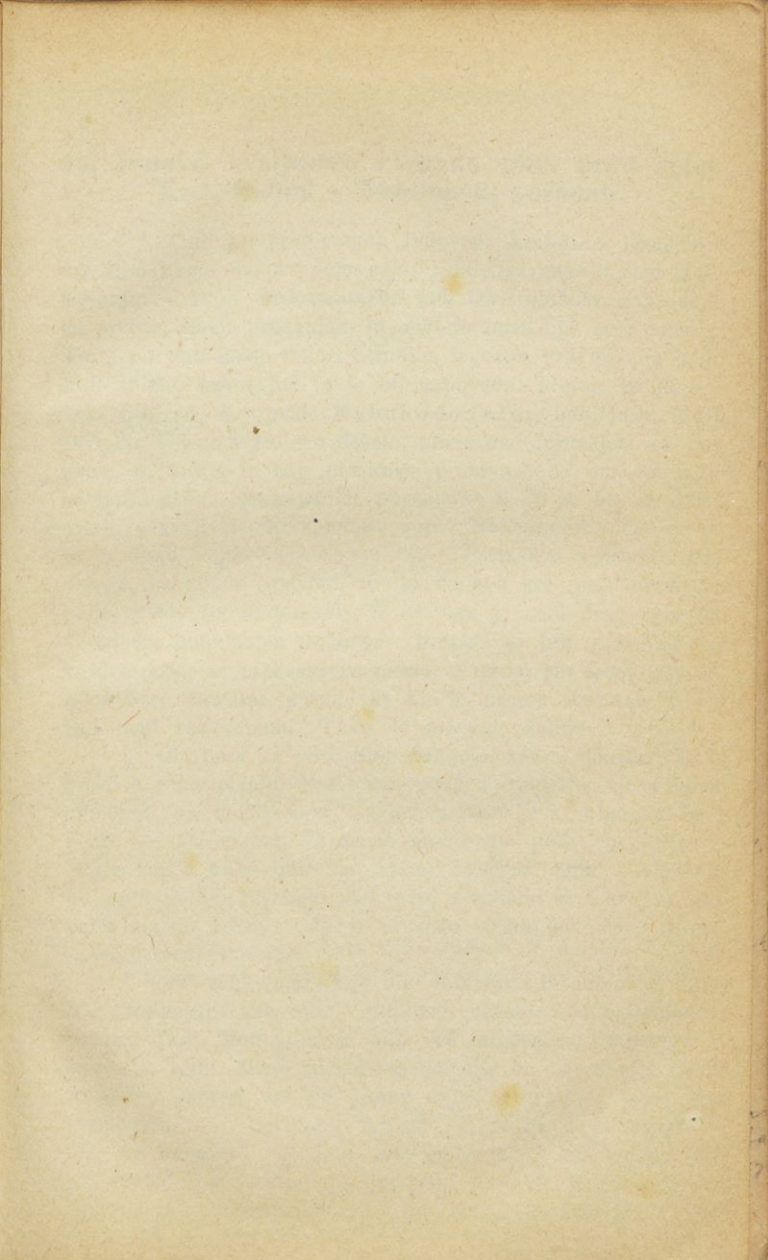
† Na to gre po navadi iz šotoriša v mesto, ljudstvo skliče, pokaže, Holoferново glavo, rekoč: „Hvalite Gospoda, ki ni zapustil teh, ki vanj zaupajo, in je z mojo rodo umoril sovražnika svojega ljudstva! Kakor resnično Gospod živi, me je njegov angel varoval, ko sem od tod šla in tam bila in se od ondot sem vračala, in Gospod ni pripustil svoje dekcle oskruniti.“ — Zdaj vsi molijo Gospoda, in Ozija, poglavar

Judovega ljudstva, reče: „Oblagodaril te je, o hči, Gospod pred vsemi ženami na zemlji.“ Po tem z velikim vpitjem planejo nad Asirjane. Perve straže tečejo v šotoriše pravit, da gredó Judje na boj. Ogledniki, ki to vidijo, k Holofernovemu šotoru tečejo, in pred vratni ropotajo, da bi ga zbudili. Ali vse zastonj. Holofern se ne zbudi. Zdaj se nekteri prederznejo, gredó v hram, in, o groza, Holoferново truplo ugledajo brez glave, vse okervavljeno na tleh. Nesterpljiv strah in trepet prepade vse, neznansko vpitje vstane po šotoriši, in Asirjani na vso moč beže. — Od veselja, da so čudovito rešeni, se vsi prebivavci mesta Betulije zberejo, in enoglasno Judito hvalijo, rekoč: „Ti si slava Jeruzalemu, ti veselje Izraelu, ti čast našega ljudstva!“ Potem tri mesece veselo praznujejo zavolj srečne zmage. In Judita je bila visoko spoštovana pri vsem Izraelu. V visoki starosti umerje, vse ljudstvo žaluje za njo.

† Judita je nekako predpodoba Marije Device, ki je po svojem Božjem Sinu slavno premagala naj hujšega sovražnika vsega človeškega rodú. Zato jo angeli in ljudje blagrujejo zmed vseh njenega spola.

Detlev: 1879.
v. 1879.
1879.

† Izraelci so že čisto vsili na
abirsko - župno na osnovici.
1879

neosnažene

77. Judovo kraljestvo razpade (588 pred rojst. Kr.). Daniel v Babilonski sužnosti.

* * Tudi pri prebivavcih Judovega kraljestva poslednjič vse šibe Božje nič ne pomagajo. Vdajo se gnusobnemu malikovanju. V svoji terdovratnosti tudi tako globoko zabredejo, da preroke Božje preganjajo in nekatere zmed njih celó pomoré. Toraj pa tudi Božjo milost utrudijo, in ostra pravica jim hudo šibo splete, kakor jim jo je bil napovedal prerok Izaija. —

Lab-1 Leta 606 pr. Kr. pride Nabuhodonozor, babilonski kralj, *Lab* s veliko vojsko v Judovo deželo, plane nad Jeruzalem, ga premore, in kralja in naj imenitniše prebivavce v sužnost pelje *Lab* na Babilonsko. Šestnajst let pozneje se ti, ki so bili še domá *Lab* ostali, v svoji slepoti spuntajo zoper Nabuhodonozorja; on pa *Lab* (6) še z večjo vojsko pride nad nje, Jeruzalem poldrugo leto oblega, ga zopet premore, in do malega vse prebivavce odpelje, mesto pa in tempelj, iz katerega je vzel drage posode, z ognjem popolnoma pokončá. Strašné so bile razvaline nekđaj tolicegea in prekrasnega mesta. Še zdaj mu serce trepeče, kdor bere žalostne pesmi, ki jih je prerok Jeremija pel nad temi razvalinami. Tako le toževaje žaluje:

† „Oh, pota na goro Sion žalujejo, ker ni nikogar, da bi prišel k praznovanju! Vsa njena vrata so poderta, nje duhovni zdihujejo, nje devico so nesnažne, in sama je utopljena v bridkosti. — O, vi vsi, ki memo hodite po potu, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor bolečina moja. — Vsi, ki po potu hodijo, ploskajo nad teboj z rokami in s svojimi glavami majejo rekoč: „Je li to tisto mesto doveršene lepote, veselje vsega svetá?“

* * Pri toliki nesreči je bilo tolažljivo le edino to, da je Nabuhodonozor sam sploh usmiljeno ravnal z odpeljanimi in sužnimi Judi. Med njimi je bilo več mladenčev kraljevega in knežjegu rodú. Kralj ukaže naj umnejše in pripravniše njemu v sluzbo odbrati, ter jim hrano dajati s kraljevo mize. Med izvoljenimi so: Daniel, Ananija, Mizael in Azarija. Oni pa sklenejo, ne jesti kraljevih jedí, ker so jim bile marsiktere prepovedane po judovski postavi. Kraljevega hišnika toraj poprosijo, da bi jim dajal le sočivja in vode

piti. Hišniku je to sicer všeč, vender Danielu reče: „Bojim se kralja; ako on vaša obličja vidi medlejša, kot družih mladenčev, vaših verstnikov, zapadem glavo.“ Daniel pa dalje prosi, rekoč: „Poskusi z nami vsaj deset dni. In potem stori, kakor se ti bo zdelo.“ Hišnik njegovo prošnjo usliši. In glej! Njih lica so lepša in obilnejša, kakor vseh unih, ki so ob kraljevi hrani živeli. Toraj jim hišnik še dalje daje sočivja in vode. Bog pa jim je podaril visoko razumnost in modrost.

* * Ko minejo dnevi, po katerih jih je bil kralj ukazal pripeljati, jih vikši hišnik pelje pred Nabuhodonozorja. Kralj se ž njimi pogovarja, in najde desetkrat več modrosti in umnosti pri njih, kakor pri vseh vedežvavcih in modrijanih svojega kraljestva. Priderži jih toraj v svoji službi.

78. Daniel čisto Suzano smerti reši.

Med Judi, ki so prebivali v Babilonski sužnosti, je bil tudi mož, po imenu Joakim. Imel je ženo, po imenu Suzano, ki je bila silno lepa in bogaboječa. Judje so se pri njem shajali, ker je bil med vsemi naj častitljiviši. Pri njem sta se shajala tudi dva sodnika, ki si jih je bilo ljudstvo malo poprej izvolilo, ker so mislili, da sta poštena moža. Bila sta pa silna hudobneža. Joakim je imel blizu svoje hiše saden vert, in ko je bilo ljudstvo okoli poldne domu odšlo iz hiše od sodbe, je hodila Suzana tje sprehajati se. To sta vedila stara hudobneža. Nekega dne se skrijeta. In ko Suzana po svoji navadi pride na sadni vert, in ukaže zapreti vrata, starca berž k nji, pritečeta ter jo nagovarjata, da bi privohila v velik greh. „Ako pa ne“, ji pravita, „bova zoper tebe pričala, da sva te zapazila v grehu,“ Suzana zdihne rekoč: „V stiskah sem od vseh strani: če namreč to storim, kar hočeta, je moja smert (pred Bogom), če pa ne storim, vajnim rokam ne ubežim. Pa bolje mi je brez

Harv. prae sensu talis. 79. M. ~~novus~~ ^{habet} prae sensu talis. 79.

visu talis al. stans,
to hanc dila, 20,
in alia quib. stans
stans

in Form eines Katechismus. 211

dieses himmlischen Baues abwendig zu machen.

§. 21.

Von der zeitlichen Regierung des jüdischen Volkes nach der Wiederkunft aus der babylonischen Gefangenschaft, bis zu dessen völliger Vertilgung durch die Römer.

§. Sind die Juden nach der babylonischen Gefangenschaft durch Könige regieret worden, wie vorher?

A. Nein. Sie sind unter der Botmäßigkeit der Perser und nachgehends unter Alexander dem Großen verblieben, welcher, nach dem er Darius, den letzten König in Persien überwunden, sich des ganzen Orients bemächtigt hat. Nach dem Tode Alexanders haben dessen Günstlinge das Reich getheilet.

Ptolomäus ist König geworden in Egypten, und Seleukus hat in Babylon und in Persien regiert. Ptolomäus hat Judäa eingenommen, und eine große Zahl der Juden gefänglich nach Egypten geführt; dessen Nachfolger Ptolomäus Philadelphus gewesen, welcher die Juden sehr wohl gehalten, und hat allen, die nur gewollt, zugelassen, von da in Judäa zu ziehen. Unter diesem ist nach der gemeinen Meinung die H. Schrift

in das Griechische übersezt worden. Man nennt sie daher die Uebersetzung der siebenzig Dolmetscher, und die Kirche hat selbe immer hochgehalten. Die Nachfolger des Philadelphus waren Ptolomäus Evergetes, Ptolomäus Philopater und Ptolomäus Epiphanes, welche nacheinander regieret. Diese zween letztern haben die Juden sehr geplagt, um sie zur Veränderung ihrer Religion zu zwingen.

In dieser Zeit lebte Antiochus der Große König in Syrien, welcher sich mit Philippus König in Macedonien vereinigt, um den Ptolomäus Epiphanes König in Egypten seines Königreichs gänzlich zu entsezen. Das jüdische Land ist damals immer von diesen Fürsten geplagt und verfolgt worden.

Antiochus König in Syrien, hat zu seinem Nachfolger den Seleukus Philopater gehabt, welcher durch die Andacht des Hohenpriesters Onias bewegt wurde, alle Nothwendigkeit zum Opfer darzubringen.

Seleukus hat zu seinem Nachfolger den Antiochus Epiphanes gehabt: dieser hat sich durch seine Bosheit sehr bekannt gemacht: denn er hat den Hohenpriester Onias veriaht; er hat sich des Hohenpriesterrhums angemasset, und solches nach seiner Einbildung, bald diesem, bald einem andern gegeben und genommen. Er hat den Tempel zu Jerusalem vergab, und hat die Juden zur Aenderung
der

der Religion zwingen wollen. Er hat den heiligen Mann Eleazar tödten lassen; und die sieben Brüder der Machabäer sammt ihrer Mutter mußten auf seinem Befehle grausame Peinen ausstehen; er hat auch in einem Sabbath diejenige getödtet, welche zum Opfer versammelt waren. Endlich ist er durch gerechte Strafe Gottes elendiglich gestorben.

Während dieser Verfolgung des Antiochus, hat sich Mathathias in die Wüste begeben; allwo er lieber von den Kräutern leben wollte, als das Fleisch essen, welches durch das Gesetz verboten war. Demnach hat er die Waffen ergriffen; ein gleiches that auch sein Sohn, der berühmte Judas Machabäus um ihre Religion und das jüdische Volk zu beschützen.

Ob schon die Juden bis zur Zeit des Mathathias unter der Botmäßigkeit der Fürsten gelebt, wovon wir jetzt gehandelt; so behielten sie doch eine Gattung der Oberherrlichkeit. a) Sie machten eine freye Gemeinde aus, welche durch Hohepriester und durch den hohen Rath des Volkes, so man Sanedrin hieß, regieret wurde; Sie waren nur allein in dem,

D 3

was

a) Vide quoad hæc omnia libros Machab. Joseph. lib. 11. & 12. histor. Jud. S. Aug. de civit. Dei l. 18. c. 45.

was die Schätzung betrifft, den Fürsten unterworfen.

§. War es dem Mathathias und seinem Sohne Judas Machabäus zugelassen, gegen den König Antiochus die Waffen zu ergreifen, unter dem Vorwand sich wegen der Religion, welche selber verfolgte, zu rächen?

A. 1. Es ist niemals zugelassen, unter dem Vorwande der Verfolgung, oder der Religion sich gegen die rechtmäßige Gewalt der Könige aufzuwerfen. a) Jesus Christus hat nicht haben wollen, daß Petrus ihn mit dem Schwerte vertheidigen sollte. Die ersten Christen haben sich niema! gegen die heidnischen Kaiser mit Gewalt vertheidiget, von welchen sie sind verfolget worden; sie haben keine andern Waffen gebraucht sich zu widersetzen, als das Gebet und die Geduld; und wenn sie sich von andern unterschieden, so ist solches durch die treue und gute Neigung zu den Fürsten geschehen.

2. Die Juden hatten eine gleiche Grundlehre. Gott hatte ihnen verordnet im Frieden und Geduld ihre Gefangenschaft unter den Babyloniern zu ertragen, den Fürsten zu gehorchen, und für deren Glückseligkeit zu beten, zu leiden. b)

218

a) Mat. 26. 52. Tert. apolog. c. 39. & 49. &c.

b) Jerem. 29. 7. Baruch. 1. 11. & seqq.

greha vama pasti v roke, kakor grešiti pred Gospodovim obličjem." Na to na ves glas zakliče na pomoč. Toda tudi starca zavpijeta zoper njo, in eden teče k vertnim vratom in jih odpre, da bi ljudi priklical. Domači hlapci, ki so kričanje zaslišali, priteko gledat, kaj se je zgodilo. In starca hudo govorila soper Suzano.

Drugi dan se ljudstvo zbere pri Joakimu; in sodnika Suzano pokličeta pred sodbo. Suzana pride s svojimi starši in rodovniki, in vsi, ki jo poznajo, se jokajo. Suzana jokaje proti nebu pogleda, zakaj njeno serce je v Gospoda zaupalo. Starca lažeta ter jo dolžita, da sta jo zapazila v hudem djānji. Množica jima verjame, ker sta bila starašina in sodnika, in Suzano k smerti obsodi. Suzana pa z močnim glasom reče: „Večni Bog, ki poznaš skrito in veš vse, preden se zgodi! Ti veš, da sta krivično pričala zoper mene.“ In Gospod usliši njeno molitev.

Ko je bila k smerti peljana, Gospod svetega duha obudi v Danielu, ki zavpije z močnim glasom: „Nedolžen sem nad njeno kervjo!“ Vse ljudstvo se vanj oberne, ter reče: „Kaj je to, kar si ti govoril?“ Daniel odgovori: „Vernite se k sodbi, zakaj sodnika sta krivo pričala zoper njo.“ Na to se ljudstvo hitro verne, in Daniel jim reče: „Odločite ji deleč naražen, in ji bom zaslišal. „Ko sta bila tedaj ločena, Daniel prvemu pravi: „Zastarani hudobnež! zdaj so prišli na dan tvoji grehi. Zdaj tedaj, če si jo vidil, povej, pod katerim drevesom se je zgodilo?“ On reče: „Pod mastikom?“ Daniel odgovori: „Prav sam sebi na glavo si se zlagal!“ — Daniel ukaže, odpeljati ga, in pripeljati družega, kteremu reče: „Povej mi, pod katerim drevesom si jo ti vidil v grehu!“ Odgo-

vorí mu: „Pod slivo.“ Daniel mu reče: „Tudi ti si se zlagal prav sebi na glavo.“ Množica tedaj spozná, da

sta hudobneža krivo pričala zoper Suzano; toraj začne enoglasno hvaliti neskončno usmiljenega in pravičnega Bogá, ki reši tiste, kateri vanj zaupajo. Potem se ljudstvo vzdigne nad stara hudobneža, ter ji s kamenjem pobije, in oteta je bila nedolžna kri. Daniel pa je bil velik pred ljudstvom od tistega dne.

79. Trije mladenči v ognjeni peči.

* Nabuhodonosor si dá narediti malika na zlatem stebri, ter ga postaviti na ravnini pred Babilonom. K posvečevanju vse velikaše svojega kraljestva skliče in dá po klicarji oklicati, rekoč: „Tisto uro, kadar boste zaslišali trobentni glas, padite na obraz in molite zlato podobo! Kdor ne pade in ne moli, bo ravno tisto uro veržen v peč gorečega ognja.“ Berž tedaj, ko ljudstvo zasliši trobentin glas, vse pade na tla in zlato podobo moli; le Ananija, Mizaël in Azarija ne. Daniela namreč ni bilo vpričo, sicer bi se bil branil tudi on. Ko trije

F. Welches ist das vornehmste unter den zwölf Geschlechtern gewesen?

A. Das Geschlecht Juda; denn dieses ist von Gott allzeit mehr als die andern begnadet worden, und aus diesem hat auch der Messias wollen geboren werden; und dieses Geschlecht hat auch nachgehends allen übrigen Geschlechtern den Namen gegeben. Ich sage nachgehends; denn der Namen Juden ist nicht dem ganzen Volke, so von Jakob herkam, gegeben worden, als nach der Wiederkunft aus der babylonischen Gefangniß. Vorher wurde dieser Namen keinem gegeben, als allein denjenigen, welche das Königreich Juda bewohnten. Ehe das heilige Land in zwei Königreiche zertheilt war, wovon wir die Beschreibung gleich hernach sehen werden, sind die Nachkömmlinge Jakobs nicht anders bekannt gewesen, als unter dem Namen der Israeliten oder Hebräer. *Of Israel = Jacob.*

F. Warum sind die Kinder Jakobs Hebräer oder Israeliten genennet worden?

A. Sie sind Israeliten genennet worden, weil Jakob ihr Vater den Namen Israel gehabt hat. a)

Der Ursprung des Namens Hebräer ist nicht so gewiß. Einige sagen, daß Abraham der Großvater Jakobs sey genennet worden Hebreu, weil er von Heber dem Vater Phalegs abstammte, unter welchem die Sprache verwir-

ret worden. Die Sprache, welche Heber geredet, ist glaublich verblieben; diese hieß die hebräische Sprache, und seine Nachkömmlinge sind die Hebräer genannt worden. Andere nehmen diesen Namen von einem Worte, so auf hebräisch so viel als Jenseits heißt, weil Abraham von jenseits des Flusses Euphrat gekommen war. Folglich nach dieser letzten Bedeutung ist Abraham ein Hebräer genannt worden, da er in das Land Chanaan gekommen, um sein Herkommen zu zeigen, als wenn man gesagt hätte: ein Mensch von jenseits des Flusses Euphrat. a)

F. Was bedeutete das jüdische Volk, welches von einem Menschen ganz allein entsprossen?

A. Die Christen, welche allein durch Jesum Christum entstanden sind.

F. Was bedeuteten die zwölf Patriarchen, von welchen alle Juden ihren Ursprung haben?

A. Die zwölf Apostel, welche die geistlichen Väter aller Christen sind, und deswegen sagt der H. Apostel Paulus, daß wir auf der Grundfeste der Apostel gebauet sind. b)

F. Was bedeutete Lia und Rachel?

A. Die heiligen Väter der Kirche haben die Lia wegen ihrer Fruchtbarkeit als eine Vors
bild.

a) S. Aug. de civit. Dei lib. 16. c. 11. & 1 b. 18. c. 5.

b) Ephes. 2. 20.

Bildniß des thätigen Lebens betrachtet, und die Rachel wegen ihrer Schönheit und zugleich Unfruchtbarkeit als eine Vorbildniß desjenigen Lebens, welche mehr in Erkenntniß der Wahrheit als in der äußerlichen Wirkung beschäftigt war; a) eines ist zeitlich und mühselig, das andere ewig und glückselig.

§. 7.

Von der Dienstbarkeit der Israeliten in Egypten, und wie sie in diese Dienstbarkeit gerathen.

§. Haben die Kinder Israel das dem Abraham versprochene Land allzeit bewohnt?

A. Abraham, Isaac und Jakob haben in dem versprochenen Lande als Fremdlinge gewohnt, und die Israeliten ihre Nachkömmlinge sind nicht zum Besitze dieses Landes gekommen, bis vier hundert Jahre nach der Verheißung, welche von Gott dem Abraham geschehen. b)

§. Warum ist so viel Zeit verfloßen, ehe die Israeliten dieses Land besaßen?

§ 3

A.

a) S. Aug. 1. 22. cont. Faust. c. 52. & seq. & S. Greg. 1. 6. moral. in Job. c. 18.

b) Gen. 15. 13. Act. 7. 6. Hebr. 11. 9.

A. Weil sie eine lange Zeit Sklaven in Egypten gewesen, und von dieser Sklaverey nicht eher sind befreyet worden, als vier hundert Jahre nach dem Berufe des Abrahams. a)

F. Bey was für einer Gelegenheit sind die Israeliten in die egyptische Dienstbarkeit gerathen?

A. Eine große Hungersnoth hat den Jakob gezwungen, sich mit seinem ganzen Hause in Egypten niederzusetzen, welches in siebenzig Personen bestund. Sein Geschlecht hat sich daselbst vermehret, und daraus ist ein sehr häufiges Volk entstanden, welches nachgehends grausam verfolget und durch Pharao König in Egypten in die größte Sklaverey gestürzt worden. b)

F. Warum hat Jakob, diesem Hunger zu entgehen, sich in Egypten begeben?

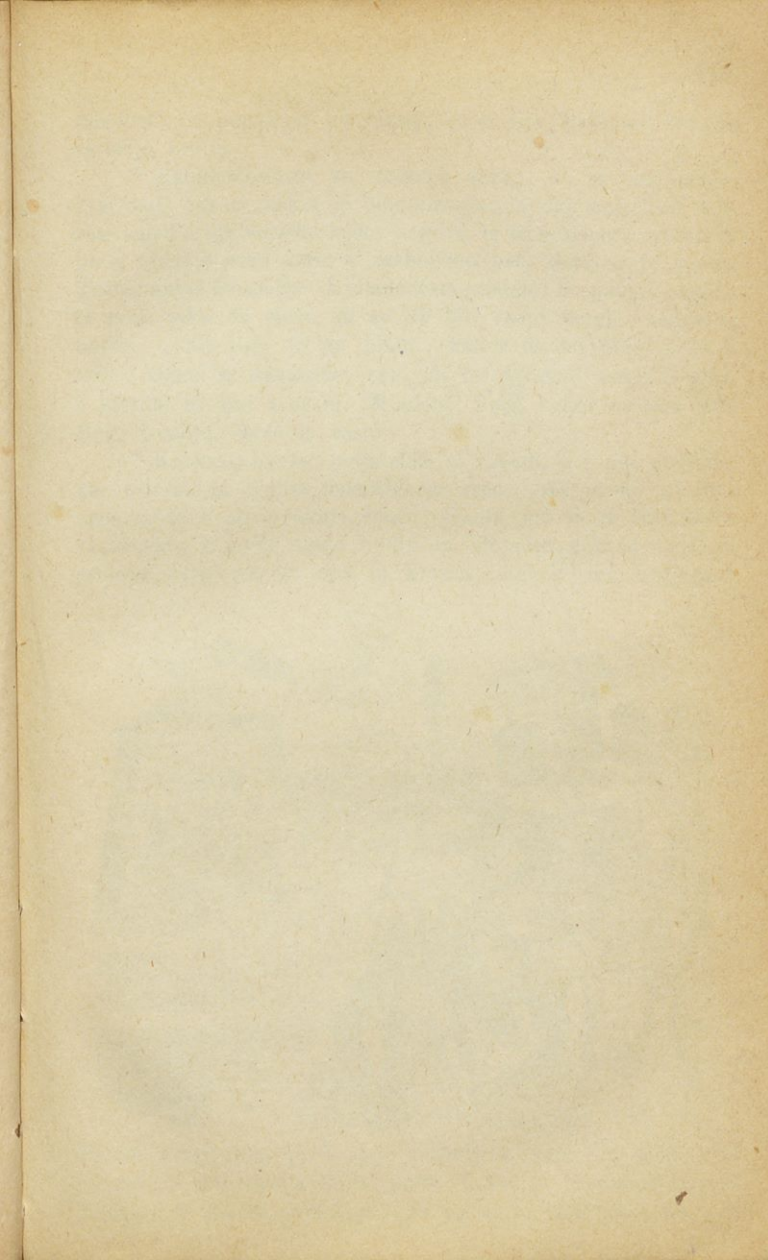
A. Weil er vernommen, daß diese Hungersnoth sieben Jahre währen sollte, und Joseph sein Sohn in Egypten alle Gewalt hätte, durch dessen Vorsichtigkeit diesem Könige nicht das Geringste während der Hungersnoth abgieng.

F. Wie ist Joseph in Egypten gekommen?

A. Jakob liebte Joseph mehr als seine andern Kinder, und deswegen haben sie den Joseph

a) Gen. 15. 13. Act. 7. 6. Hebr. 11. 9.

b) Act. 7. 11. & seq. S. Aug. de civit. Dei 1. 16. c. 40.

mladenči ne popadajo na obraz, pristopijo Babilonci ter jih zatožijo kralju.

* Nabuhodonozor ves togoten ukaže, da se peč sedemkrat bolj zakuri, kakor je bila navada, in naj močnejšim možem zmed svoje vojaške trume zapové, te tri mladenče zvezati in jih z oblačili vred vreči v razbeljeno peč. Berž se to zgodi. Toda, angel Gospodov k mladenčem pristopi, in pahne plamen iz peči, tako da možé, ki so jih bili vanjo vergli, zažge in končá; sredi peči je pa hladil, kakor da bil pihal večerni veter. Ogenj se mladenčev celó nič ne dotakne, sežgé le vezi, s kterimi so bili zvezani. Mladenči toraj kakor na ena usta Boga hvalijo, slavé in časté.

* Ko kralj hvalno petje sliši, se začudi, in v peč pogleda, kar ostermí in svojim imenitnikom reče: „Ali nismo tri zvezane možé v sredo ognja vergli? Glejte, jez vidim štiri možé, razvezane, v sredi ognja hoditi in nič niso poškodovani; in podoba četertega je lepa in krasna, kakor sinu božjega!“

Potem kralj stopi pred steje razbeljene peči, in reče: „Vi služabniki, naj višega Bogá, pojte iz peči!“ in mahom iz peči pridejo, in vsi se prepíčajo, da ogenj ni imel moči do njih

teles, in še kar lás ni bil prismodil na njih glavi. Stermé nad tolikim čudežem, Nabuhodonozor zavpije, rekoč: „Češen bodi njih Bog, ki je poslal svojega angela ter je rešil svoje služabnike. Zato od danes to povelje dam, da mora umreti, kdor koli zoper tega Bogá kletev izreče; zakaj saj ni drugega Bogá, kateri bi mogel tako rešiti!“ Tudi je kralj povišal v Babilonski deželi te tri mladenče.

80. Kralj Baltazar in malik Bel (Bál).

Danielu je Bog v poznejši starosti dodelil tudi dar prerokovanja in čeznatornega razlaganja. To je očitno dokaz ob času, ko je bil stopil na kraljevi babilonski sedež Nabuhodonozorjev vnuk, Baltazar po imenu. Ta kralj svojim velikašem in ženam svojim napravi veliko gostarijo. Že vinjen se prederzne, in ukaže prinesiti zlate in sreberne posode, ktere je bil njegov stari oče odnesel iz tempeljna Jeruzalemskega. Iz teh posod pije kralj, njegovi velikaši in njegove žene. Kar se prikaže roka, ki zapiše nekaj besed na steno. Vsi se prestrašijo in ostermé; kralj pa obledí in se trese po vsem životu. Urno vse modre skliče, da bi mu besede razložili. Ali niso mógli ne pisanja brati, nikař ga kralju razložiti. Zdaj Daniela pokličejo pred kralja. Daniel pa odkritoserčno tako le govori: „Ti, o kralj, si se vzdignil zoper nebeškega Gospodovavca. Ni ti bilo zadosti, da je tvoj stari oče svete posode vzel iz njegove hiše. Ti si jih dal še prinesiti, da ste iz njih vino pili, ti, tvoji boljšaki in tvoje žene. Zato je Gospod dal pisati na steno. To pa je napisano: Mane, tekel, fares. To pa je njih razlaga: „Seštel — je Bog tvoje kraljestvo in ga dokončal. Tehtan — si bil na tehtnici, in prelahak si najden. Razdeljeno — je tvojo kraljestvo in dano Medijanom in Perzijanom.“ — — Še tisto noč se prerokovanje spolni: Cir pridere v mesto ter ga zažge; Baltazar je bil umorjen, Perzijani in Medijani si kraljestvo razdelé.

† Cir, perzijanski kralj, se je kmali vsega babilonskega kraljestva polastil. Daniela je Cir visoko cenil in častil ter ga še celó k svoji mizi jemal. — Babilonci so pa imeli malika, z imenom Bel, kteremu so vsak dan darovali dvanajst mér pšenične moke in štirideset ovác in šest verčev vina. Daniel

Das Mag. wiese sich neponedje u
790860 posavenski narod, ab. 1919.

1. Daniel u. seine Genossen unter Nabuchodonosor.
2. Daniel unter Baltassar. unter Baltassar (No. bonetus) war Daniel zuvörderst u. vergessen, bis ein besonderer Umstand: gerettet, gelogen + verheilt.

Da Befehl der erschrockene König den Propheten Daniel in Purpur zu kleiden u. ausrufen zu lassen, dass er der 3. Herr im Reich sein solle. Dadurch hoffte er das drohende Strafgericht abzuwenden.

Doch in derselben Nacht noch gieng die Verhängung Daniels in Erfüllung. Babylon, welches Cyrus, König der Perser, u. Darius, König der Meder, belagerten, wurde durch Trockenlegung des Euphrat erobert u. Baltassar ermordet. Darius folgte dem Baltassar (538) in Königshume. Nach dessen Tode bemächtigte sich Cyrus des babyl. Reiches.

3. Daniel unter Darius. Erwartete Daniel über das ganze Reich zu setzen. No. 2. Thal in der Löwengrube.

4. Daniel unter Cyrus in hohem Ansehen. Bel (Baal). Der Dank. rischer Verh. d. 700. Off. 1897.

Daniel wieder u. Letzter oblati of. 1818.

1818.

Das x 790860, da post tunc oblati tunc belis, magis
790860 - ali le tunc.

Circa, raxo Baltassaris uniri - rixa tunc.
Stifter, Studien 1, 137.

1819.

Innovatív, "Danijél" zsebi. Szavak.

971. pa je molil svojega pravega Bogá. — Nekega dné mu toraj kralj reče: „Zakaj ne moliš Bela? Daniel mu odgovori: „Ker častim živega Bogá, ki je ustvaril nebó in zemljo, in ima oblast čez vse, kar živi.“ Kralj se začudi in vpraša: „Ali se ti Bel ne zdí živ Bog? Ne vidiš li, koliko vsak dan povžije in popije?“ — Daniel se mu posmeja in pravi: „Ne dajaj se motiti, kralj! ta Bel je znotraj iz ila, in iz brona zunaj, in nikoli nič ne je.“ Na to se kralj razserdí, pokliče Belove duhovne, katerih je bilo sedemdeset, in jim reče: „Ako mi ne poveste, kdo povžije te darove, boste umerli! Ako pa skazete, da Bel povžije to, bo Daniel umerl, ker je Bela klel.“ Daniel kralju odgovori: „Zgôdi se po tvoji besedi.

† Potem gresta kralj in Daniel v Belov v tempelj, in njegovi duhovni pravijo: „Glej, mi gremo ven, in ti, kralj, postavi jedi in vina, ter zakleni vrata, in zapečati jih s svojim perstanom. In ko jutri noter prideš, in najdeš, da Bel ni vsega pojedel, naj umerjemo mi!“ — In celó nič niso bili v skerbi zavoljo napovedane smerti; zakaj naredili so si bili pod mizo skriven vhod, po katerem so noter hodili in darí povživali. — Ko tedaj odidejo, kralj pred Bela postavi jedi in vina; Daniel pa ukaže svojim služabnikom prinesiti pepela; in ga vpričo kralja narešeta po vsem tempelju. Potem izideta, zakleneta vrata in jih zapečatita s kraljevim perstanom. — Duhovni pa, njih žene in otroci ponoči po svoji navadi v tempelj gredó in vse pojedó in popljejo.

† Kralj o prvem zoru vstane in gre z Danielom k tempelju. Pečati so celi; zdaj odpreta vrata; berž pogleda kralj na mizo, in zavpije na vse glas: „Velik si, o Bel, in ni je goljufije pri tebi!“ — Daniel se mu nasmeja in reče: „Poglej na tla, čigave so te stopinje?“ Kralj se začudi in pravi: „Vidim možke in ženske in otročje stopinje.“ Kralj bolj na tanko preiskuje in prikažejo se mu skrita vrata Belovih duhovnov. Cír se razserdí ter ukaže duhovne zgrabiti in pomoriti. Bela pa zročí Danielu, ki razdene njega in njegov tempelj.

81. Daniel v ljevnjaku.

* Babilonci so častili tudi velikega zmaja. Še celó kralj je bil tako bedast, da je molil divjo zver. (Enega dné toraj

Danielu reče: „Glej, zdaj ne moreš reči, da to ni živ bog, mōli ga tedaj!“ Daniel pa odgovori: „Kralj, daj mi le oblast, in ubil bom zmaja brez meča in brez kola.“ Kralj mu privoli. Na to Daniel vzame smole, masti in dlak, jih skupaj skuha, iz tega naredi kēp ter jih zmaju v gobec daje, — zmaj pa se razpoči. Potem pa reče: „Glej, kakošnega boga ste častili!“

* Ko Babilončani to slišijo, se silno razserdé, in se zoper kralja zberejo, rekoč: „Kralj je Jud postal: Bela je razdjal, pobil zmaja in duhovne umoril!“ Ko pridejo do kralja, pravijo: „Daj nam Daniela, ali pa bomo pomorili tebe in tvojo rodovino!“ Kralj se ustraši, sili jenja in jim s težkim sercom dá Daniela, katerega je serčno ljubil. Spuntana derhal Daniela v levnjak verže. V jami je pa bilo sedem levov, katerim so vsak dan dali dve trupli in dve ovci; le takrat jim jih niso dali, da bi požerli Daniela. Divje zverí pa mu nič žalega ne storé.

* Šest dni je Daniel že v levnjaku, in silno lačen je. — Ta čas je pa blizu razdjanega mesta Jeruzalema živel prerok, po imenu Habakuk. Ravno je podmet skuhal ter ga na polje nesel ženjcom. Kar se mu prikaže angel Gospodov, in mu pravi: „Nesi južino, ktero imaš v roki, v Babilon Danielu, ki je v levnjaku.“ Habakuk mu odgovori: „Gospod, Babilona še nisem nikdar videl, in za jamo tudi ne vem!“ Ali angel ga

cf. *pisalae* in *podole* Kult. *Studs* *nei*
Chipianis 1879.

quindae

jostrin
879

Die Söhne Israels, die nun den gemeinethalichen
Namen **Juden** erhielten [cf. opazka pag. 120],
blieben 200 Jahre lang der Oberherrschaft der
Perser unterworfen. Einiges Leben der Juden
nach Moors Gesetz. Auf Antrieb des Herrn
erließte der Perserkönig Cymogloss in 1.
Jahre seiner Regierung (536) allen Juden...
Kischer, S. 94.

f. 70. 1876. *v hitrosti dela*
 pri me verh glave, in ga nese za lase s hitrostjo svojega duhá v Babilon na jamo. Habakuk zavpije, rekoč: „Daniel, služabnik Božji, vzemi južino, katero ti je Bog poslal!“ Daniel s hvaležnim sercom odgovori: „Spomnil si se me tedaj, o Bog, in pokazal, da ne zapustiš njih, ki tebe ljubijo!“ Potem vstane, in jé. — Angel Gospodov pa Habakuka berž spet nazaj postavi na njegovo mesto. *(1878) M. 121.*

4. 116. * Sedmi dan kralj sam k ljevnjaku gré, da bi obžaloval svojega ljubega Daniela. Stopi toraj k jami, pogleda vanjo, in glej, Daniel sedi zdrav in vesel sredi levov. Ostermi in zavpije na ves glas: „Velik si Gospod, Danielov Bog!“ Na to ukaže, Daniela iz levnjaka potegniti; nje pa, ki so ga hotli pokončati, v jamo vreči; in bili so berž požerti v pričo njega. Kralj se vnovič začudi in pravi: „Bojé naj se vsi prebivavci Danielovega Boga, ker on je rešenik, ki dela znamenja in čudeže na zemlji!“ *W. 5.*

82. Judje se iz babilonske sužnosti verneju (536 pred rojst. Kr.). Preroka Agej in Caharijo. Duhoven Ezdra.

f. 70. 1876. * * Že Jeremija je prerokoval, da bo babilonska sužnost terpela le 70 let; in da se bodo Judje spokorjeni vernili v svojo domačijo. Daniel je to tolažljivo prerokovanje ponovil, ter mu pridjal še novo prerokovanje, da od povelja, naj se Jeruzalem zopet sezida, do odrešenikove smerti ne bode prav na tanko preteklo sedemdeset letnih tednov, t. j. 490 let. Hudo terpljenje v babilonski sužnosti in opominjanje k pokori po prerokih, zlasti po Danielu in Ecehielu je Jude k poboljšanju nagnilo. Torej Bog serce perzijanskega kralja Cirane, da dovoli Judom verniti se iz sužnosti; ravno sedemdeseto leto po odpeljanji v sužnost dá Cir po Božjem navdihnjenji po vsem kraljestvu oklicati: „Kdor je zmed Božjega ljudstva, naj gre gori v Jeruzalem, in naj zida Gospodu hišo!“ Tudi jim nazaj dá vse posode, katere je bil iz tempeljna pobral Nabuhodonozor.

* Tedaj se na pot v Judejo *) napravi veliko tavžent Judov. Vodnika sta jim bila knez Zoróbabel in véliki duhoven Jozva. Leto po svoji vernitvi so začeli v Jeruzalemu tempelj zidati. Duhovni in leviti so zraven delavcov stali s trobentami in cimbalami ter so hvalili Gospoda, in vse ljudstvo je od veselja vpilo z močnim glasom in hvalilo Gospoda. Ko so pa čez več let dozidali tempelj, ga z mnogimi daritvami posvečujejo in praznike obhajajo.

† Veliko starčkov, ki so nekdanji prekrasni tempelj vidili, milo toži, da je uni tempelj tega v veličastnosti daleč presegel. Bog pa pošlje preroka Ageja jih tolažit s prerokovanjem: „Bóдите serčni! „Še majhen čas, in prišel bo On, ki so ga zaželeli vsi narodi, in večá bo čast te poslednje hiše, kakor poprejšnje.“ Skoraj ravno tako je govoril prerok Caharija: „Uterdite si svoje roke. Zakaj glejte, velika in močna ljudstva bodo prišla, v Jeruzalem iskat Gospoda vojskinih trum. Vriskaj, hči Jeruzalemska! Glej, tvoj Kralj pride k tebi, pravičen in zveličar; ubog je, in sedí na oslici in na žebetu oslice.“ Caharija pa tudi vidi, kolikošna žalost se bo pripravljala Odrešeniku, in v njegovem imenu tako le govori: „Gospod mi je rekel: Pasi ovce, ki brez usmiljenja koljejo in prodajajo svoje posestnike. In rekel sem jim: Če se vam prav zdí, mi prinesite plačilo; če pa ne, je njajte! In nahtehtali so za mojo plačo trideset srebrenikov... Gledali bodo na me, ktereга so prebódbli: in bodo objokovali, kakor se objokuje edinorojeni sin. Tisti dan bo v Jeruzalemu velika žalost, in žalovala bo vsa dežela.“

* Kakih 80 let potem, ko so se bili Judje domú vermili, so na povelje perzijanskega kralja začeli zidati tudi mesto in njegovo zidovje. Samarijani so jim pa hotli zidanje posili ubraniti. Judje so Boga molili in straže stavili noč in dan. Polovica mladenčev je delalo, polovica pa jih je bilo na boj pripravljenih s sulicami, škiti, loki in oklepi. V 52 dneh je zidovje z vratmi in stolpi stalo. Samarijani spoznajo, da je bilo

*) Judeja se je zdaj imenovala dežela nekdanjega Judovega kraljestva, z rodovoma Simeon in Dan vred, ki sta se bila že poprej odtergala od Izraelskovega kraljestva, in se zedinila z Judovim.

dieses hat die Sekte der Herodianer verursacht, von welcher wir schon vorher Meldung gemacht.

§. Beweiset diese Weissagung, daß Jesus Christus der Mesias sey?

A. Ja. Denn all dasjenige, was von dem Mesias ist vorgesagt, kommt Jesu Christo vollkommenlich zu.

Erklärung.

Artaxerxes der Lanhändler hat im zwanzigsten Jahre seiner Regierung den Befehl ergehen lassen um die Stadt Jerusalem wieder aufzubauen. Wenn man von dieser Zeit anfängt die Jahrwochen zu rechnen; so ist Christus mitten in der siebenzehenden Jahrwoche getödtet worden. Die Juden haben Christum nicht für den Mesias erkannt, sie verläugneten ihn, und hörten auf das Volk Gottes zu seyn. Folgende haben die Römer sie angegriffen, und ihren Tempel und ihre Stadt gänzlich vertilget. a) Es ist in der Geschichte des

a) Vide alias explicationes hujus prophetiæ quo ad Jesum Christum apud Authores supra, ubi agebatur de prophetia Jacob. citatos. De re-ædificatione templi sub Julian. apostata vide Ammin. Marcellinum authorem Ethnicum lib. 22. c. 1. S. Greg. Nazian. Orat. 4. S. Chrysost. hom. 4. in Mat. &c.

240 Eine allgemeine Unterweisung

Josephs zu sehen, mit wie viel Gräuel der Tempel zu Jerusalem damals besudelt worden sey. Es ist kundbar, daß von der Zeit an die Juden durch die ganze Welt zerstreut worden sind; und daß alle ihre Bemühung, welche sie, um zur Besizung der Stadt Jerusalem wiederum zu gelangen, und den Tempel wieder aufzubauen angewandt haben, niemals den Zweck ihres Vorhabens erhalten konnte; obschon hierinn die heidnischen Kaiser ihnen beygestanden, und gewollt, daß sie den Tempel zum Haße der christlichen Religion wiederum aufbauen sollten.

F. Hat Daniel auch noch mehr von der Ankunft des Messias geweissaget?

A. Ja. Dieser Prophet hat auch geschrieben, daß Gott ihm geoffenbaret, wie ein Reich dem andern folgen würde, von der Zeit des Nabuchodonosors an, bis zum Messias. Solche sind, das Reich der Babylonier, der Perser, der Griechen, und der Römer. Das Reich der Römer ist dem Eisen verglichen worden, welches alles zerbricht, und zer schlägt; denn die Römer haben sich auch in der That der Welt bemeistert. Der Prophet setzt hinzu; „ Daß zur Zeit dieses Reichs „ Gott ein anders Reich erwecken würde, „ welches in dieser Weissagung einem kleinen „ Stein verglichen wird, so vom Berge oder „ vom

4 drugih bratov Maccabejev Breuvs to-le:
Ko je velika let peterlo (namreč 70 let babilonske
sužnooti) + so se Izraelci v domate deželo spet
vrnili), postal je Izraelci vel. duhoven Nehemija
ognja iskat vnuke tistih duhovnov, kteri so ga
bili storili. (ob času preselovanja v babilon
sko sužnoot), in kakor so nam povedali,
niso našli ognja, ampak gosto vodo, in
ukazal jim je gajeti je in je prinesti,
in derore, kteri so bili položeni, je ukazal
duhoven Nehemija poropiti v tisto vodo
in drva, in kar je bilo na nje položeno.
Karar se je to zgodilo in je prišel čas,
da se solne podretilo, kteri je bilo
popred za oblakom, vžgal se je velik oganj
tavi, da so se vsi čutili. (II. Mak. 1, 20-22)

Tako tedaj je bil sv. ogenj, kterega je bog
sam v začetek vžgal in ki je neprenehoma
gorel na altarji (2. Moj. 6, 12. 13), kterega
pa so bili duhovni v babilonskem preselje-
vanji storili. Zopet iz nebes vžgan.

Koraj enicega se je danes zgodilo teli,
starodavna razsolizka jara!

Kop. Jurij Jari Kapuz ob ob
obnovevanju sv. krm. v Radhimi 6. nov
Febr. 1877
Dan 1877, l. 21.

¶ (a cit se ve da ne ver. 1879.)

V leti Samarijani (gl. Novizhar sedaj se bližajo
- zgodbo o Samarijani). V severni Galileji
(gl. zgodbo Gospod. vpenja. Peter po odgovorjanju
Galileji).
1879.

10. tile lep. peng
V. mbo

Das prägnantus in negro. - dorell b.
tues. eden. posamenen hndtten. Claret. Anas.
und. tute. gütig. nam. dape. xgotovica.
Vrejo. is. ob. ten. iam. fe. is. prägnantus. 1879.
jone

to delo pod Božjim varstvom doveršeno, in Judom več ne nadlegvajo. Judje pa se slovesno Bogu zahvaljujejo in s solzami obetajo, da bodo odslej vedno zvesti postavi, katero jim je duhoven Ezdra prebiral.

83. Estera.

† Perzijanski kralji so z Judi lepó ravnali, zato jih je še veliko ostalo na Babilonskem. To se je zgodilo po Božji naredbi v prid nevernikom, da so se če dalje bolj seznanovali s pravim Bogom in z obljubami prihodnjega odrešenika. Kakor nekdanj Daniel in njegovi tovarši so tudi zdaj pobožni in modri Judje po Božji previdnosti pri nevernih kraljih dosegli veliko veljavo, ki so jo obračali svojim rojakom v prid in v razširjanje prave vere.

† V ta namen je enkrat Bogu dopadlo izvoliti pobožno Judinjo, Estero po imenu. — Estera je živela ob času kralja Asvera pri svojem redniku Mardoheji, ki mu je bila prav serčno vdana. Ko jo kralj enkrat vidi, mu je bila tako všeč, da ji krono na glavo postavi in jo za kraljico izvoli. Ona ni pa nikomur povedala, da je Judinja; to zamolčati, ji je bil Mardohej svetoval. Ker je Mardohej prav po očetovsko skerbela za njeno srečo, je vsaki dan hodil sprehajati se pred kraljevo poslopje. Nekega dne zve, da sta dva kraljeva brámnika sklenila, kralja umoriti. To kraljici pové, Estera pa kralju. Ta reč se preiskuje; in skaže se, da je bila tožba resnična. Hudobneža sta bila obešena, dogodka pa se je vpričo kralja vpisala v letne bukve.

† Nekoliko po tem kralj nekemu Amanu podeli prvo službo v svojem kraljestvu. Vsi kraljevi služabniki svoja kolena po kraljevem povelji pripogujejo pred njim in ga skoraj po Božje časté. Le Mardohej tega ne stori, ker ni hotel človeku skazovati časti, ktera gré samemu Bogu. Ko Aman vidi in sliši, da je Mardohej Jud, se razserdi in kralja pregovori in od njega povelje dóbi, vse Jude po vsem kraljestvu od mladih do starih, otroke in žene v enem dnevu pomoriti in njih premoženje v cesarske zakladnice djali. Aman je bil namreč judovsko ljudstvo pred kraljem počernil, češ, da so nepokorni in da

zaničujejo njegove postave. — Judje silno zdihujejo in jokaje žalujejo. Mardohej Esteri sporoči, kaj se je zgodilo, da bi šla k kralju in ga prosila za svoje ljudstvo. Bila pa je postava, da je mogel umreti kdor je nepoklican prišel k kralju. Vender se Estera proderzne, ko je bila poprej svojo molitev opravila, in gre v kraljevskih oblačilih pred kralja. Kralj ravno na svojem zlatem stolu sedi. Estera pred njim na kolena pade.

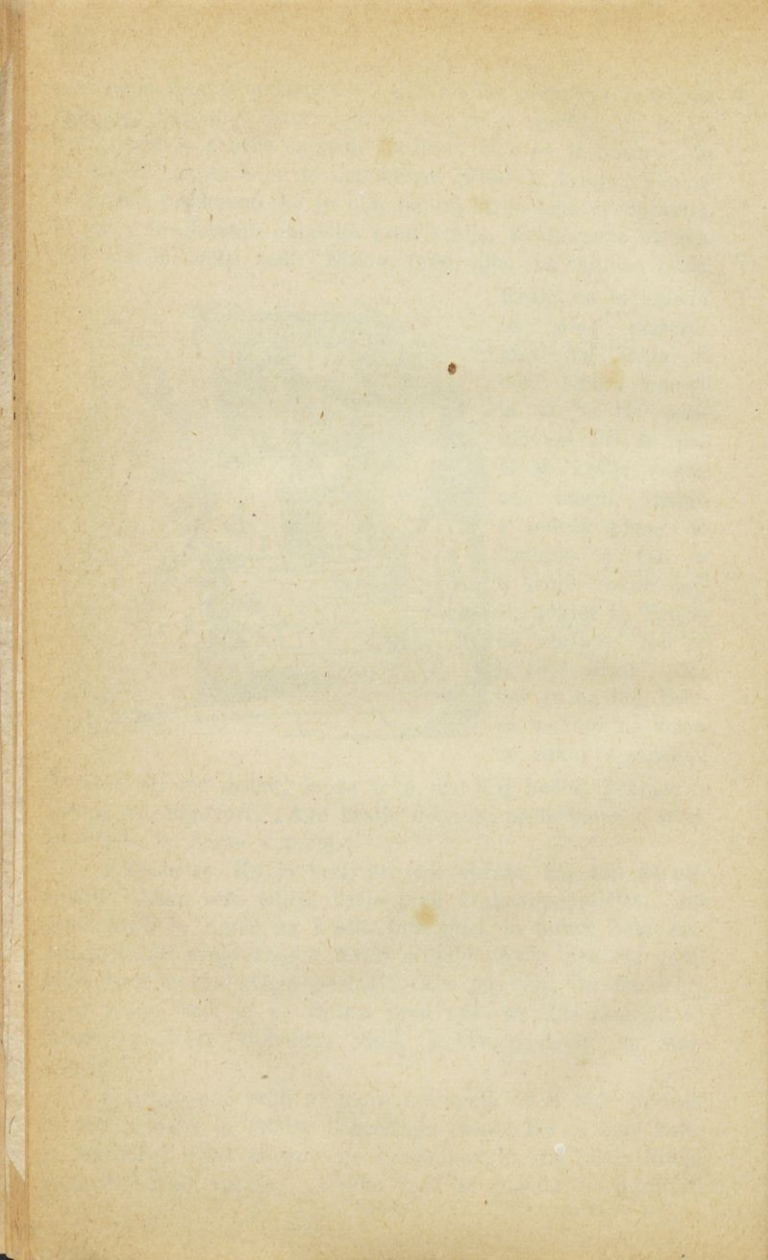
Kralj, ko jo ugleda, se silno razserdí, jeza mu sviga iz oči. Estera omedli in se na tla sese-de. — Pri té pri-či se kraljevo ser-cé omeči, naglo s sedeža plane, jo vzdigne s tal in v svojih rokah der-ži, dokler se Estera ne zbrihta. Na to ji reče kralj: „Ni-kar se ne boj, Este-ra, ne boš ne umer-la; zakaj ta zapoved

je dana za vse druge, le za tebe ne. Kaj hočeš, kraljica?“ Estera mu odgovori: „Ako kralju dopade, pridi danes k meni, na kosilo in Aman s teboj.“

† Zgodí se. Ko jo kralj pri jedi vpraša, kaj želi, mu od-govori: „Ako sem milost našla pred kraljevim obličjem, naj pride kralj in Aman na kosilo tudi jutri, in potem bom raz-odela kralju svojo željo.“ Kralj obljubi. Aman gre ves vesel take časti iz kraljevega poslopja. Ker pa vidi, da Mardohej pred vratmi sedi in ne vstane pred njim, se silno razserdí, in ukaže, petdeset komolcev visok steber postaviti za Mar-doheja.

† Drugo noč kralj ne more nič spati, in si reče prinesti in brati zgodbe in letnike poprejšnjih časov. Ko se bere, kako je Mardohej izdal zalezovanje hramnikov, ki sta želela kralja zadaviti, kralj vpraša: „Koliko časti in plačila je Mardohej

14. mipebas' albens; mōgcehpo se pō malem.
Juhon'c. 875

prejel za to zvestobo?" Služabniki odgovoré: „Celó nič plačila ni prejel.“ Na to kralj vpraša: „Kdo je na dvoru?“ Odgovoré mu: „Aman.“ Bil je namreč tako zgodaj prišel kralja pregovarjat, — naj ukaže, Mardoheja obesiti. Kralj mu reče notri stopiti tór mu pravi: „Kaj se mora zgoditi možu, kterega če kralj častiti?“ Aman si misli, da kraj noče počastiti nobenega družega, kakor njega, toraj mu odgovorí: „Človek, kterega želi kralj častiti, se mora v kraljeva oblačila napraviti in posaditi na konja, in prejeti kraljevo krono na glavo, in prvi kraljevih poglavarjev in oblastnikov naj derží njegovega konja in po mestnih tergih gredé naj vpije, rekoč: „Tako se časti, kogar hoče kralj počastiti.“ — Na to mu kralj reče: „Hiti in stori, kakor si govoril, Judu Mardoheju ki sedí pred vratmi!“ Aman more, če tudi nevoljen in serdit, spolniti kraljevo povelje!

† Med tem pride čas, iti k kraljici na kosilo in hitro se Aman tje odpravi. Pri kosliu kralj vpraša: „Kakošnja je tvoja prošnja, Estera? Ako želiš tudi polovico mojega kraljestva, dobila jo boš?“ Ona mu odgovorí: „Če sem milost našla v tvojih očéh, o kralj, pusti meni in mojemu ljudstvu življenje; zakaj izdani smo jez in národ moj, da bomo poteptani, podavljani in pokončani.“ Kralj vpraša: „Kdo je, ki se prederzne, to storiti?“ Estera odgovorí: „Naš sovražnik in zopernik je ta le prehudobni Aman?“ Ko Aman to sliši, ves ostermi in ne more ne kraljevega ne kraljičinega obraza prenesti. Kralj serdit vstane. Eden zmed hramnikov pa reče: „Glej, v Amanovi hiši stoji steber, petdeset komolcev visok, kterega je postavil Aman za Mardoheja!“ Kralj na to ukaže: „Nanj ga obesite.“ Še tisti dan kralj Mardoheja izvoli sa prvega državnega poglavarja namesti Amana, in prekliče dano postavo zoper Jude. Zavoljo tega je med Judi veliko veselje po vsem kraljestvu, in več Perzijanov prestopi k judovski veri.

† Pobožna kraljica Estera, ki je edine kraljeva postava ni vezala, ki je pa svojemu ljudstvu milost izprosila pri serditem kralju, je predpoda Marije, nebes kraljice. Le ona je bila brez izvirnega greha, ona s svojo ljubeznjivo priprošnjo jezo Božjo tolaži in nam zadobiva milost in zveličanja pri Bogu.

84. Prestavljanje sv. pisma v greški v jezik (okoli leta 300 pred rojst. Kr.). Modri pregovori Jezusa, sinu Sirahovega (okoli 280 pred rojst. Kr.).

* Judje, ki so se bili v domovino povernili, so čez 200 let mirno in zadovoljno živeli pod gospodstvom perzijskih kraljev. Njih sreče tudi ni kalil Aleksander veliki, Macedonski kralj, ki je razderl perzijsko kraljestvo; zakaj bil je Judom dober. Ko pa po njegovi smerti razpade njegovo veliko kraljestvo, so za judovsko deželo žalostni časi nastopili. Egipčanski in sirjanski kralji so bili v vednih vojskah med seboj, v katerih je judovska dežela veliko terpela. Pa tudi velika nevednost in huda spačenost je med ljudstvo nastopila.

† Veliko djanje odrešitve pa so ti žalostni časi pospeševali. Bog je naklonil, da je na prošnjo egipščanskih kraljev 72 učenih Judov sveto pismo prestavilo v greški jezik. Ker je bil greški jezik skoraj po vsem tadajšnjem svetu znan, so se tudi neverniki po daljnih krajih po svetem pismu seznanili z besedo Božjo, zlasti pa z obljubami prihodnega zveličarja.

† Da bi se nevednosti in spačenosti v okom prišlo, navdihnil je Bog pobožnega Juda, z imenom Jezus, sin Sirahov, da je spisal bukve, ki so s prelepimi izreki napeljevale k modrosti in pobožnemu življenju. Naj lepšim njegovim pregovorom prištevamo te le:

† „Začetek in venec modrosti je strah Božji. Vir modrosti pa je beseda Božja in njena pota so zapovedi. Moj sin, nauke sprejemaj v mladosti, in našel boš modrost v starosti. Prizadevaj si za modrost, kakor on, ki orje in seje; in kmali boš pokusil njenega sadú.“

„Ponižuj svoje serce, in nòsi, kar ti Bog naklada, zakaj v ognji se skuša zlato in srebó, ljubčeki Božji pa v peči poniževanja.“

„Otroci, poslušajte očetova povelja in ne žalite ga v njegovem življenji. Očetov blagoslov otrokom hiše vterjuje, materna kletev pa jim jih do tal podira.“

„Ne zaničuj človeka v njegovi starosti; zakaj tudi zmed nas se nekteri starajo. — Ne zametuj govorjenja starih modrih,

1. Juden unter der macedonischen Oberherrschaft (330-320 v. Ch.) alex. d. grösse behandelt sie milde u. gestattete ihnen nach ihrem eigenen Gesetze zu leben.

2. Juden unter der Oberherrschaft der Ptolomäer (320-203). Juden ein glückliches & ruhiges Leben, nur Philopator bedrückte sie [cf. unter Stol. Philadelphus - LXX. Jhr.]

3. Juden unter der Oberherrschaft des Seleukides (302-167). Telf f. die Söhne Israels eine schwere Zeit der Prüfung.

4. Herrschaft der Makkabäer (167-63)

5. Juden unter der Oberherrschaft des Roms (63-1) Fischer R. 96, et.

Ptolomäus Philadelphus (einer seiner Vorgänger, ob Vater? - Ptolomäus Lagi, Alexander des grossen General) liess 280 v. Ch. die heil. Schriften der Juden von 6 Gelehrten aus jedem Stamme in das Griechische übersetzen. Diese Übersetzung heisst die LXX od. Septuaginta, d. h. Siebenzig, und ist fast berühmter, als das hebr. alt. Testament.

Ein Buch in welchem die Weisheit der alten Zeiten gesammelt ist. Paterbr. Th. Chrysost. 1879 L. 86. N. 2.

Dieses Buch zu Jerusalem lebend. Weil dieses Buch v. den ersten christlichen Jahren... Seiten vielfach bei dem Unterrichte der Katechumenen in der Kirche gebraucht wurde, erhielt es den Namen Ecclesiasticus. Fischer S. 97.

ampak vadi se v njih pregovorih. — Ne hvali moža zavoljo njegove lepote; in ne zaničuj človeka zavoljo njegovega obraza. — Majhina je bučela med letajočimi živalimi, pa njen sad ima prednost med sladčicami.“ *Zufekrami (var)*

„Imej nekoliko mirnih; zmed ~~tavžent~~ pa imej le enega svetovavca. — Z zvestim prijateljom se nič ne meri, teža zlatá in srebá ni nič vredna proti ceni njegove zvestobe. — Ako imaš prijatla, ga v sili poskusi, in prenašlo mu ne upaj. — Zakaj marsikteri je prijatelj le do svojega časa, v dan nadloge pa ne ostane.“

„Gerd madež je laž na človeku. Zoper resnico nikakor ne govôri; in sramuj se, ako si se neprividoma zlagal. Imena Božjega ne imej vedno v ustih, in tudi imen svetnikov ne vpletaj v svoje govorjenje. Človek, ki veliko prisega, je poln krivice, in šiba ne pojde od njegove hiše.“ *El. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18.*

„Ne odgovarjaj, dokler ne slišiš in med govorjenjem nikomur v besedo ne segaj. — Ako si kaj slišal zoper svojega bližnjega, naj s teboj umerje; in prepričan bodi, da se ne boš razpočil od tega. — Zagradi s ternjem svoja ušesa, hudobnega jezika nikar ne poslušaj; in svojim ustom vrata in ključavnice napravi. Svoje zlato in srebro raztopi, in tehtnico iz njega naredi za svoje besede.“

„Sin beži pred grehi, kakor pred kačo. Vsaka krivica je kakor na obá kraja oster meč, za njega rane ni ozdravljenja.“

„Sin, čas prav obračaj, in vari se hudega! Kdor ljubi nevarnost, v nevarnosti pogine; in kdor se dotakne smole, se ž njo umaže.“

„Pri vseh svojih deli svojo vest zvesto poslušaj; zakaj to se pravi po Božjih zapovedih živeti.“

„V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil.“ *# X*

Judovska postava postava 1248.
85. Eleazar mučne smerti umerje (168 pred rojst. Kr.).

* * Naj hujša pokušnja je bila za Jude ob tistem času, ko je čez nje gospodoval prevzetni in grozovitni Antioh,

sirjanski kralj. Na njegovo povelje so jim svete bukve tergali in požigali; in kogar koli so našli, da je še živel po Božji postavi, so ga umorili. Mnogo jih je od Božje postave odstopilo iz strahu pred kraljevim poveljem. Veliko jih je pa vendar zvestih in stanovitnih ostalo, tako da so raji umerli, kakor da bi bili prelomili sveto Božjo zapoved. Zato jih je bilo pa tudi 80.000 ali pokončanih, ali v sužnost poprodanih.

† Med temi je bil tudi častitljiv starček, 99 let star, po imenu Eleazar, eden zmed naj imenitnejših pismoukov. Po sili so mu usta razklepali, da bi ga bili prisilili, svinjsko mesó jesti. Ona pa je hotel raji častitljivo umreti, kakor sramotno živeti; serčno je toraj prenašal mnoge muke, s katerimi so ga hotli prisiliti. Gledavcom se je zelo smilil, ker so bili že zdavnaj prijetli ž njim. Skrivaj ga prosijo, naj si dá primesti mesá, kakoršnega smé jesti! in od tega naj je ter se naj hlina, kakor da bi jedel svinjsko meso, da si otme življenje. Eleazar pa jim serčno in naravnost odgovori: „Moji starosti se ne spodobi hliniti. Ako to storim, bi si mladina mislila: Stari Eleazar se je poprijel tuje vere, ter se je dal v greh zapeljati; jez pa bi s tem ognusil svojo starost. Kaj bi tudi imel od tega, da se umaknem človeškim mukam! Roki Vsegamogočnega vendar ne uide, ne živ ne mertev, Toraj hočem brez strahu slavno umreti za predrage in presvete postave. Tako se bom po svoji starosti obnesel, in mladenčem zapustil junašk zgled.“ Ko to izgovori, ga zgrabijo in v terpljenje vlečejo. Ko pri grozovitih udarcih čuti, da je že blizu smerti, zdihne, rekoč: „Gospod, ti veš, da to rad terpim, ker se tebe bojim.“ Zato se Eleazazjeva duša loči s tega sveta zapustivši vsem prekrasen zgled junaške serčnosti in stanovitosti.

86. Mučenje sedmih makabeskijh bratov.

* Antioh da tudi mater in njenih sedem sinov pripeljati pred se, in jim zapové, pri ti priči svinjsko mesó jesti. Ali oni mu odgovoré: „Naša postava nam to prepoveduje, se moremo, in ne bomo ga jedli“ Zdaj kralj ukaže, jih z biči in jermeni tepsti. Naj starejši mu pa serčno reče: „Raji hočemo umreti,

schen Gefangenschaft an bis zu ihrem völligen Untergange sind regieret worden.

§. 22.

Von den Sitten und der Religion des jüdischen Volkes, von ihrer Regierung bis zur Ankunft des Messias.

§. Hatten die Juden nach der babylonischen Gefangenschaft auch Propheten, wie vorher?

A. Malachias, welcher beynabe zu selbiger Zeit, als Agäus und Zacharias weissagte, das ist, gegen dem Ende der Auferbauung des zweyten Tempels, ist der letzte Prophet gewesen. Von dieser Zeit an bis zu Johann dem Täufer hat sich kein Prophet mehr hervorgethan. a)

§. Wie viel Jahre sind von Malachias an bis zu Johann dem Täufer vergangen?

A. Ungefähr vier hundert fünfzig Jahre. b)

§. Haben die Juden in der Zwischenzeit in der Furcht Gottes gelebt?

A. Sie sind fast so boshaft gewesen, wie vorher. Dieses kann man oft genug in den Büchern der Machabäer und in den Geschichten Jo.

a) Ps. 73. 9. 1. Mach. 4. 49. 1. c. 9. 27. & 14. 41.

b) S. Aug. de civit. Dei lib. 18. c. 26. Vide Chronologistas.

222 Eine allgemeine Unterweisung

Josephs sehen. Unterdessen waren doch dazumal unter den Juden sehr heilige Leute. a)

S. Welche sind die Juden, so sich damals durch ihre Heiligkeit unterschieden?

A. Onias der Hohepriester, Simon sein Sohn, Eleazar und die sieben Machabäer mit ihrer Mutter, Mathathias, das ganze ansehnliche Geschlecht der Machabäer und viele andere, deren Namen und Beschreibung in den Büchern der Machabäer zu lesen. b)

S. Sind die Juden auch nach der babylonischen Gefangenschaft in die Abgötterey gefallen, wie vorher?

A. Die Verfolgungen, welche sie unter Ptolemäus König in Egypten, und unter dem Antiochus König in Syrien ausstuden, haben verursacht, daß deren eine große Zahl in die Abgötterey gefallen. c) Man findet aber nicht, daß sie von sich selbst und ungezwungen falsche Götter angebetet, wie sie vorher gethan hatten.

S. Wessen Vorbild war die Verfolgung, welche die Juden von Antiochus erlitten?

A.

a) S. Aug. de civit. Dei lib. 18. c. 45. Qui dicit, quod Judæi tunc temporis fuerint magis impii quam tempore Prophetarum.

b) Vide etiam Eccles. c. 50. 2.

c) Vide libros Machab.

Znano je, da jutje ne le da svinjine ne
jesto, ampak tudi od druge živine le
sprednji konic & da od pobite živine ne
jesto, ampak le od žaklane. Zato morajo
imeti tudi svojega mláča, idr.: Dan 880, r. 56.

ali mi tukaj pri poklatu nekaj posebnega? 1879.

ka
za
sta
od
to
so
Felo
ko
pr
od
ra
do
to
sta
sto
jih
ko
sla
Tu
kr

2. Der Verfolgung, welche die Christen am Ende wegen des Antichrists ausstehen werden. a)

S. Wie war die Religion unter diesem Volke und bey so verwirrten Zeiten beschaffen, da Gott die Juden durch keinen Propheten mehr leitete?

A. Nach dem Tode des Judas Machabäus und dessen Brüder sind unterschiedliche Sekten und Zwiespaltungen in Ansehung der Religion entstanden, und die Pharisäer haben dem göttlichen Gesetze eine Menge menschlicher Auslegungen zugesetzt, welche theils abergläubig, theils diesem heiligen Gesetze gänzlich zuwider waren. b)

S. Welche waren diese Sekten?

A. Die vornehmsten waren die Sekte der Pharisäer, der Sadducäer und der Essäer. c)

S. Was war die Sekte der Pharisäer?

A. Diese sind durch jene Verweise, so ihnen Jesus Christus machte, genugsam bekannt. Sie waren Juden, die äußerlich ein strenges ordentliches Leben bezeigten; im Grunde aber und in der Wahrheit waren sie verdorben;
ja

a) Vide S. Hier. & alios Interpretes S. Scripturæ in c. 7. 8. 11. & 12. Daniel.

b) Vide autoritates post hæc adductas & S. Hier. dialogo contra Luciferar.

c) Quoad hæc vide Serarium lib. de tribus sect. Judæorum.

ia sie verfälschten in vielen Sachen die heilige Lehre des Gesetzes. a)

F. Was war die Sekte der Sadducäer?

A. Diese waren gottlose, freye und ausgelassene Leute, sie läugneten die Unsterblichkeit der Seele, das Wesen der Geister, die Auferstehung der Leiber, und folglich die Strafe des andern Lebens: dieser Sekte waren die größten und reichsten Herren der Juden zugethan. b)

F. Was war die Sekte der Essäer?

A. Diese waren Juden, welche alles unter sich gemein hatten, und führten ein sehr auf-
erbauliches Leben. Sie hatten in ihrem Verhalten und in ihren Sitten nichts strafmäßiges oder tadelhaftes. Einige verheurratheten sich nicht; die andern thaten solches nur, um die Pflicht des Ehestandes aufs genaueste zu beobachten. Sie waren ganz und gar der Wollust nicht zugethan. c)

Bies

a) Potest videri doctrina eorum apud Joseph. historia de Judæis lib. 13. c. 9. & lib. 18. c. 2. de bello judaico lib. 2. c. 7. Matth. 15. & 23. Luc. 18. S. Epiphani. hæresi. 15. &c.

b) Vide Joseph. histor. de Judæis lib. 13. c. 18. & lib. c. 2. de bello judaico lib. 2. c. 7. Mat. 22. 23. & seqq. Act. 23. 8. S. Epiph. hæresi 14.

c) Vide Joseph. ibid. Euseb. lib. 8. de præparat. Evangel. c. 11. & 12. &c.

kakor zapovedi Božje prelomiti.“ Zdaj se kralj razserdi in zapové, ponve in bronaste kotle razbeliti. Potem ukaže naj starjemu jezik odrezati, kožo z glave potegniti, roke in noge odsekati, in ga, ko je še dihal, v razbeljeni ponvi peči. Vse to so mogli bratje in mati gledati; ali med dolgim mučenjem so se med seboj opominjali, serčno umreti.

* Ko je bil prvi umrel, drugega pripeljejo. Ko so mu kožo z lasmi vred z glave potegnili, ga vprašajo, če bo jedel, preden ga mučijo po vseh udih. On jim pa ravno tako serčno odgovori, kakor njegov starji brat: „Ne bom!“ Zato je terpel ravno tiste muke. Pri zadnjem dihljeji kralju reče: „Ti, hudobnež vseh hudobnežev, nam sicer sedanje življenje vzameš; toda kralj vsega sveta bo nas, ki umerjemo za njegovo postavo, obudil k večnemu življenju. — Tretji svoje roke prostovoljno pomoli, rekoč: „Z nebes sem jih prejel, in od njega jih upam zopet dobiti.“ Preden je bilo njegovega mučenja konec, oglasi se že četerti in pravi, da hoče za svojimi tremi brati slavno umreti za Bogá. Ko on umerje, mučijo petega in šestega. Tudi oná junaško umerjeta. Zaničevala sta vse muke, tako da se kralj in vsi, ki so bili okoli njega, čudijo njuni stanovitnosti.

* Le naj mlajši sin je bil še živ. Antioh mu s prisego obeta, ga obogatiti in osrečiti, ako odstopi od svojih očetov-

skih postav. Ker se pa mladenec nikakor ne dá pogovoriti, kralj mater pokliče, ter ji svetva, naj ga ona pregovarja, da ji ostane živ vsaj naj mlajši. Ona se pa k njemu skloni ter mu reče: „Prosim te, ljubo moje dete! Poglej nebo in zemljo, in vse, kar je na njima, in vedi, da je Bog vse to iz nič ustvaril. Toraj se ne boj tega trinoga, temuč skaži se vrednega svojih bratov, ter sprejmi smert, da te enkrat nazaj dobim s tvojimi brati vred.“ Ko mati še govori, mladenec reče: „Kaj čakate? Nisem pokoren kraljevi zapovedi, ampak postavi Božji, ki nam je dana po Mojzesu. Ti pa,“ — k kralju obrnjen reče, — „ti pa, ki Judom vse hudo zmišljuješ, jezi Božji ne boš odšel.“ — Kralj, ko to sliši, ves od jeze vre, in ukaže, ga še hujše mučiti, kakor njegove brate. Poslednjič tudi mater umoré.

To se tudi Davidovi. Se ve da stoji niso več - kralji vladajo se vrasno. Tudi.
87. Daritev in junaško djanje Juda Makabejca
(166—160 pred rojst. Kr.) *Jerobabel - Davidovec - ni kralj. 1818.*

* * Ob času, ko je Antioh grozovito preganjal Jude, je v Judeji živel duhoven Matatija, ki je imel pet sinov. Ko sliši, da je kralj Antioh celó tempelj oskrunil in povsod podeželi upeljeval gnusobno malikovanje, Matatija velika žalost prevzame. Spoznal je, da bi hudobija utegnila zmagati pravo vero, ako se dobri terdno ne združijo. Toraj na ves glas vpije, rekoč: „Kdor koli gorí za postavo, naj se vzdigne in gre za menoj!“ In vzdigne se s svojimi sinovi, in veliko zvestih ž njim, ter zbeže v hribe. Kamor pridejo, malikovavske oltarje podirajo in se poganjajo za Gospodovo postavo.

* * Po Matatijeve smerti j'm je vodnik Juda, njegov sin. Zavoljo njegovega verlega junaštva so mu rekli Makabejec, t. j. kladvar. V boji je bil serčan, močan in strašan kakor lev; premagal je z malo množico vse Antiohove vojske, in Jeruzalem in tempelj zopet v oblast dobil. In zdaj je še le prav vidil, kako je bilo svetišče zapušeno, oltar oskrunjen, vrata sežgana, in po dvorih hiše Božje je trava rasla, kakor v logu ali po hribih. Tedaj osnaži tempelj, zmagavni praznik obhaja in oltar posveti med hvalnim petjem in godbo.

* Ko Antioh zvé, da so vse njegove vojske na Judovem zgubljene, se silno raztogoti nad Makabejci, se vsem svojim

vojaškim trumam na čelo postavi, in se ž njimi vzdigne nad Jeruzalem. Da bi se poprej nad njimi znosil in maševal, ukaže prav hitro voziti. Toda v silnem dirjanji se zverne voz, Antioh ž njega pade ter se zelo poškodva na svojih udih. Zdaj grozno hudo zboli, živemu červi iz trupla lazijo in meso mu odpada na kosce. Pri njem, ki je ravnokar menil, da bo zvezde na nebu dosegal, ne more nikdo več sterpiti zavoljo silnega smradu. Zdaj ga minuje njegova velika obšabnost, v sé gré in spozná, da ga je ta stiska zadela zavoljo hudobije, ki jo je v Jeruzalemu počenjal, ko je ropal hišo Božjo in prelival nedolžno kri. Boga yačne moliti in obeta, da hoče popraviti vso krivico in obhoditi vse strani svetá ter razglaševati in oznanovati mogočnost Božjo. Alí Bog ga ne usliši, ker je njegovo kesanje izhajalo le iz strahu pred smertjo, — njegovo terpljenje ne odjenja. Umerl je morivec, oskrunjevavec in preklinjavec v tuji deželi v strašnih bolečinah, kakor je sam poprej terl in mučil druge.

* Po Antiohovi smrti njegov sin silno vojsko z najslavnejšimi vojvodi pošlje v Judejo, da bi si jo zopet podvergel in poropal. Zdaj se Makabejec s svojimi zvestimi v molitvi k Gospodu oberne. Po molitvi v zaupanji v Boga primejo za orožje in grejo v boj. Koj se vojska hudo vname, se sovražnikom z neba prikaže pet svetlih mož na konjih, z zlatom oberzanih. Dva zmed njih imata Juda v središ pred seboj in ga s svojim orožjem varujeta. Drugi trije pa pušice in strele z neba mečejo nad sovražnike, tako da ali oslepljeni padajo, ali od strahu beže! — Dvajset tavžent petstó pešcov in 600 konjиков so po boji našeli mrtvih.

* Tako Juda s pomočjo Božjo premaga vse Izraelove sovražnike še v mnogih kervavih bojih. V nekem boji pa se zgodi, da tudi nekoliko Judov pade. Ko Juda s svojimi zvestimi drugi dan pokopava mrtve, po njihovimi poverljivimi oblačili najde reči, ki so bile malikom darovane, kar je bilo po Gospodovi postavi prepovedano jemati. Očitno se toraj pokaže, da so bili zavoljo tega pokončani. Vsi toraj pravično sobdo Gospodovo časté ter molijo, da bi Bog odpustil storjene grehe. Na to Juda v Jeruzalem pošlje 12.000 drahem

flehen, dass die begangene Sünde völlig
vergeben sein möchte (Schmaier). - Das
Jerusalem portal, so se tveo ves dleq
poplata (kar na poplavenje dolga ~
vrah spominja: den. Meßner reh. ledig
popolne - to n. v. Widmer ~ n. v. [kur. glavarja]
klopi, 1877).

srebra *), da bi se spravna daritev obhajala za pobite; ker sveta in dobra je misel, moliti za mertve, da bi bili rešeni grehov. *Antileviti pro consanguineis (Leviti 24. 1879.)*

* Juda se pa enkrat spusti v boj s sovražnikom, ki je bil veliko močnejši od njega. Premagan — umerje. Z veliko žalostjo žaluje vse ljudstvo po njem, rekoč: „Oh, padel je junak, ki je rešil Izraelovo ljudstvo!“ *#*

† III. IV.

88. Poslednji časi pred Kristusom. *Staro zavetie (Leviti 24. 1876.)*

* * Po Judovi smrti sta bila njegova brata zaporedoma ljudstvu vodnika. Tudi ona sta se serčno vojskovala in slavno zmagovala Izraelove sovražnike. Njuni nasledniki pa so hudobije vganjali pred Gospodom, in so tudi omahljivo ljudstvo zopeljali v velike pregrehe. Judje so sicer še častili edino pravega Boga, toda večidel le z ustnicami. Njih življenje je pa bilo tako hudobno, da nek judovsk zgodovinar Jeruzalem primerja Sodomi, in pravi, da je bila Sodoma boljša od Jeruzalema. Dobro seme, ki je bilo še sem ter tje med njimi, so zadušili Farizeji (svetohlinci in neverni Saduceji; ker ti dvoji, okoravno med seboj sovražni, so gospodovali nad ljudstvom. — V vseh družih deležah po svetu pa so bili malikovavci. Silna spačenost nastane po vsem svetu, neizmérne nadloge vsa ljudstva tarejo. Toraj vsi dobri po vsem svetu zdihujejo po obljubljenem Odrešeniku.

† Tako je bilo vse pripravljeno na prihod odrešenika vsega svetá. Že poslednji prerok, Malakija (okoli l. 400 pr. Kr.) je veselo oznanoval, rekoč: „Glej, zdaj bo kmali prišel on, po katerem hrepenite. Potem bodo jenjale vse živalske daritve. Nad vami nimam več dopadajenja, reče Gospod vojskinih trum, in daritev nočem več iz vaših rok. Zakaj od solnčnega izhoda do zahoda bo moje ime veličastno med narodi, in v vseh krajih se bo mojemu imenu opravljala čista jedna daritev.“ — Le eno znamenje se še ni bilo spolnilo: namreč Jakopova obljuba, ki jo je bil dal

*) Okoli 2100 goldinarjev našega sedanjega denarja. *16-17 de (1000) po tem navodu. 279.*

svojemu sinu Judu. Tudi ta se spolni. Nasledniki Makabejcov so bili v vednih prepirih med seboj: Bratje se vojskujejo zoper brate in se med seboj moré, in Rimljane pokličejo, da bi jih pomirili. Rimljani pa se sami Judeje polasté ter Judom postavijo tujega kralja: Heroda Idumejca. Tako je bila toraj kraljeva palica od Juda vzeta, in priše ie čas, da je imel poslan biti obljubljeni in silno zaželjen jdrešenik, ki je

Jezus Kristus,

bodi mu čast in hvala vekomaj!

Kristus torej rojen Rimljan, in
daniel Rimljan. [Arabski kristian
med njim, rojen; 29. marec - leto
v Rimljan; 3; razum Pavla, Tarzana]

Lin Chueas pite v obla

Časi davčnega kraljeva v njihajajo Judom
sej na misel - so so si misli Jezusa
mogočnega svetnega sveta.

1879.

in
8

Drugi del.

Zgodbe svetega pisma nove zaveze.

XVI.

Pervi oddelek.

Zgodbe Jezusa Kristusa.

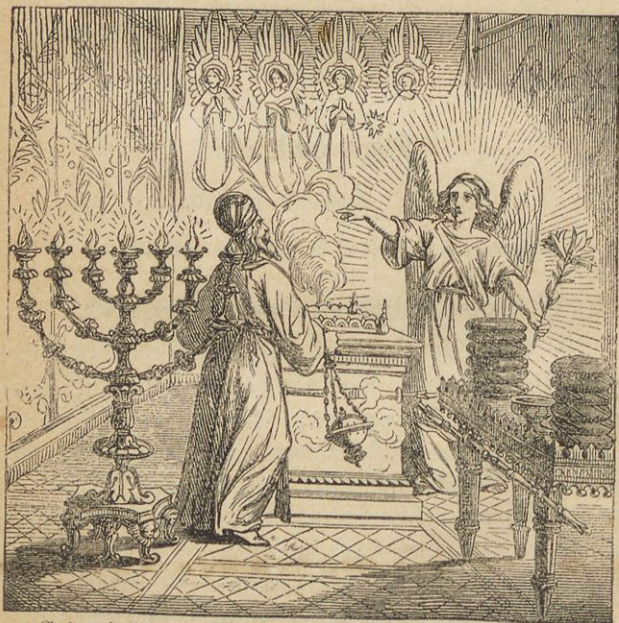
Jezusovo rojstvo in njegova mladost.

1. Oznan^{me}ovanje Janezovega^u rojstva.

Ob času Heroda kralja je živel na Judovskem bogaboječ duhoven, Caharija po imenu. Njegovi ženi je bilo ime Elizabeta. Bila sta srédi grešnega ljudstva pravična pred Bogom, ker sta živela brez madeža po Božjih zapovedih. Otrok nista imela. To jima je bilo na veliko žalost. Serčno pa sta Boga prosila, da bi jima sinú dal; pa zdelo se je kakor da bi bila zastoj njuna molitev. Oba sta se bila že postarala.

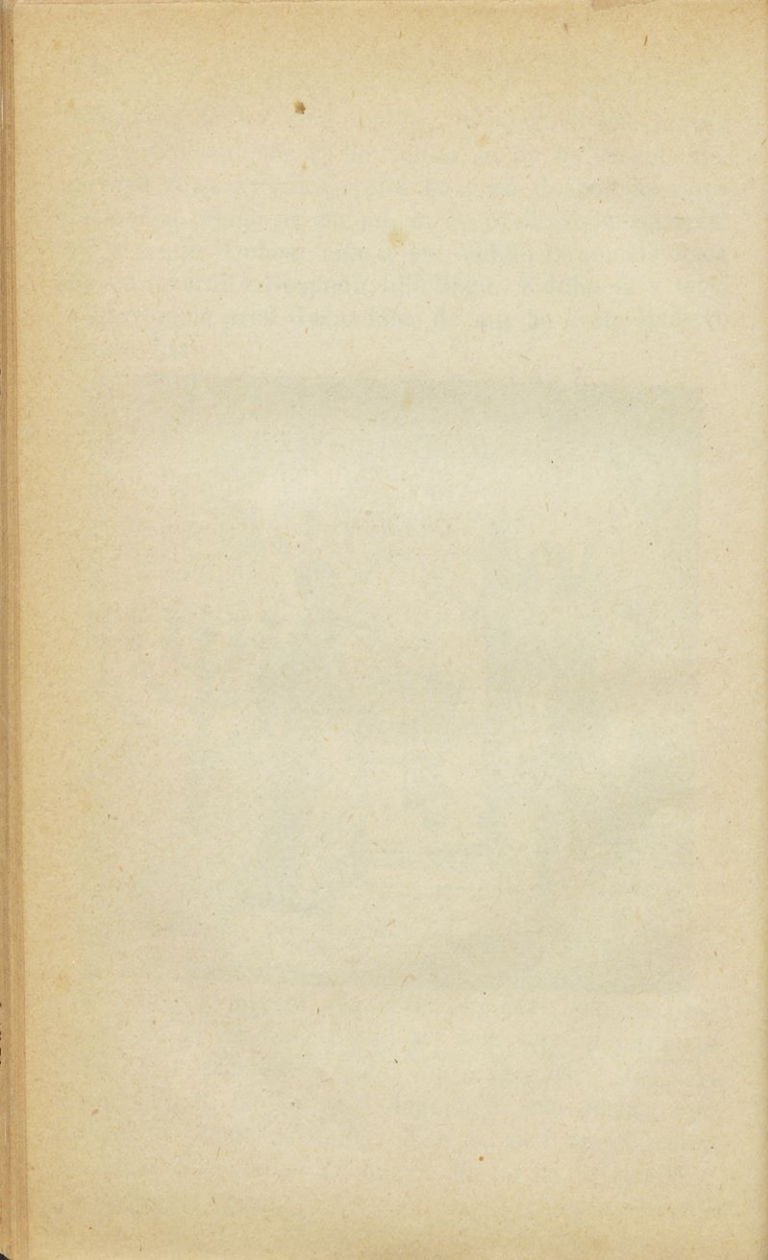
Prigodilo se je pa, da je Caharija prišel na versto, duhovsko službo v Jeruzulemskem tempeljnu opravljati. Tedaj gre v svetišče pred kadilni oltar kadila zažigat. Ljudstvo pa zunaj na dvoru moli. Kar se mu angel Gospodov prikaže na desni strani oltarja. Caharija se ustraši in groza ga obide. Angel pa mu reče: „Ne boj se Caharija! Tvoja prošnja je uslišana. Tvoja žena

Elizabeta ti bo sinú rodila, in njegovo ime imenuj Jan ez. ⁽¹³⁷⁾ Vesel boš ti, in veliko se jih bo veselilo njegovega rojstva; zakaj velik bo pred Gospodom. Vina in močne pijače ne bo pil, in že pred svojim rojstvom bo s svetim Duhom napolnjen. Veliko Izraelovih otrok bo spreobernal k Gospodu, njih Bogu. V duhu in v moči Elijevi pojde pred Gospodom, da mu bo sveto ljudstvo pripravljaj.

1279. Caharija angelu odgovori: „Po čem bom spoznal, da se bo to zgodilo? Zakaj jez sem star, in tudi moja žena že je piletna.“ Angel mu odgovori: „Jez sem Gabriel, ki stojim pred Bogom, in sem poslan, tebi prinesť to veselo oznanilo. Ker pa nisi verjel mojim besedam, boš mutast do dneva, ko se bo to zgodilo.“ Na to angel zgine.

în zădărnici se găsește năstărușul lui

Ljudstvo po čaka Caharija ter se čudi, da se tako dolgo mudí v svetišči. Ko pa vender izide, ni mogel govoriti blagoslova nad ljudstvom. Iz njegovega mi-ganja spoznajo, da je imel prikazan v tempeljnu. In ko minejo dnevi njegovega opravila, se vesel domú verne.

2. Oznanovanje Jesusovega rojstva.

V šestem mesecu potem, ko je bilo Janezovo rojstvo oznanjeno, je bil angel Gabriel poslan v gali-lejsko mestice Nazaret, k devici, ki je bila sicer revna v posvetnem blagu, v čednostih pa silno bogata. Marija ji je bilo ime. Zaročena je bila svetemu možu, Jožefu po imenu, ki je bil tesár in kakor Marija iz kraljevega Davidovega rodú. Ravno je v svoji izbici pobožno molila, ko angel pride k nji, rekoč: „Če šena,

gnade polna, Gospód je s teboj, žegnana si med ženami!“

Ko Marija to sliši, se prestraši, in premišljuje, kaj bi pomenilo to pozdravljanje. Angel pa ji reče: „Ne boj se, Marija! ker milost si našla pri Bogu! Glej, sina boš dobila, in imenuj njegovo imé Jezus. Ta bo velik in Sin Najvišega imenovan. Gospod Bog mu bo dal sedež Davida, njegovega očeta, in njegovemu kraljestvu ne bo konca.“ Marija angelu reče: „Kako se bo to zgodilo, ko sem vender Bogu vedno čistost obljubila?“ Angel ji odgovori: „Sveti Duh bo prišel v té, in moč Najvišega te bo obsenčila. Za tega voljo bo sveto, ki bo rojeno iz tebe, Sin Božji imenovano. Glej, tudi Elizabeta, tvoja teta, bo v svoji starosti in sicer že čez tri mesece, sinú dobila; ker pri Bogu ni nemogoča nobena reč.“ Tedaj Marija pravi: „Glej, dekla sem Gospodova, zgôdi se mi po tvoji besedi.“ In angel je šel od nje.

3. Marija Elizabeto obiše.

Marija se mahom vzdigne in hiti v goré k Elizabeti, svoji teti, ji veselo oznanilo povedat. Ko pride

k nji, jo preseréno pozdravi. Ko bi trenil, je bila Elizabeta napolnjena s svetim Duhom, in na ves glas zavpije: „Žegnana, si med ženami, in žegnan je sad tvojega telesa! In odkod meni to, da pride mati mojega Gospoda k meni? Blagor tebi, da si

Unes totes Unes sonnent. - Triquet
toes tui. charisme l'entrent. 1879.

Jeune "cave" postale - ne sai m'entendre
Elizabeth tui. "Jeune" se ne ve
s'neve dodo d'o t'edaj. p'le le charisme (pag.
136 - 22000).

Merija tiner obhvatil st. zidana dobro popra.
1879.

verovala; ker dopolnilo se bo, kar ti je Gospod do-
vepal.“

Marija od veselja zavoljo čudovite milosti, ki jo
je od Gospoda prejela, Bogu sprelepo hvalno pesem
zapoje.

† Tako le je pela: „Moja duša poveličuje Gospoda, in
moj duh se veseli v Bogu, mojem zveličarji. Ker se je ozerl
na nizkost svoje dekle. Zakaj, odsihmal me bodo srečno ime-
novali vsi narodi, zakaj velike reči mi je storil on, ki je mo-
gočen, in sveto njegovo ime. Njegovo usmisljenje je od roda
do roda njim, ki se njega bojé. Moč je skazal s svojo rokó in
razkropil je napuhnjene v misli njih sereá. Mogočne je s sedeža
vergel, in ponižne vzdignil. Lačne je z dobrim napolnil, in
bogate prazne spustil. Sprejel je Izraela, svojega služabnika,
in se je spomnil svojega usmiljenja. Kakor je obljubil našim
očakom Abrahamu in njegovemu zarodu na vekomaj.“

Marija pri Elizabeti več tednov ostane, potem se
pa verne v Nazaret na svoj dom.

4. Rojstvo Janeza kerstnika.

Ko se dopolni obljubljeni čas, Elizabeta sinú
dobi. Veselili so se ga njeni sosedje in vsa rodovina
ž njo. Hotli so detetu po očetu ime Caharija dati.
Elizabeta pa reče: „Tega ne, ampak Janez naj se
imenuje!“ Oni ji odgovoré: „Saj ni nikogar v tvojem
rodu, komur bi bilo takó ime!“ — in na to vprašajo
očeta, kako naj bo otroku ime. Caharija pa je bil še
mutast. Ukaže si toraj dati tablico in zapiše na-njo:
„Janez je njegovo ime!“ In pri té priči se mu razve-
že jezik, on spreogovorí in Boga hvali. Tedaj so se
vsi začudili, in rekli: Kaj neki bo iz tega deteta?
Zakaj roka Gospodova je ž njim?“

† Caharijevo sercé pa je polno veselja in hvale. Napolnjen s svetim Duhom hvali Bogá in prerokuje rekoč:

† „Hvaljen Gospod, Izraelov Bog; ker je obiskal in storil odrešenje svojemu ljudstvu. In nam je postavil róg zveličanja v hiši Davida, svojega služabnika, kakor je govoril skoz usta svojih svetih prerokov, kateri so od nekdaj. Odrešenje od naših sovražnikov, in iz roke vseh, kateri nas sovražijo. Usmiljenje storiti našim očetom in pomniti svoje svete zaveze. Prisego, ki jo je prisegel Abrahamu našemu očetu, nam dati, da iz rok svojih sovražnikov rešeni njemu služimo brez strahú, v svetosti in pravici vse svoje dni. In ti, dete! — boš prerok Najvišega imenovano. Pojdeš namreč pred obličjem Gospodovim njegova pota pripravljat; dati znanje zveličanja njegovemu ljudstvu v odpušanje njih grehov; po priserčnem usmiljenji našega Bogá, po katerem nas je obiskal on, ki se izhaja z visokosti, razvetliti, té, ki sedé v temi in smertni senci, da ravná našega nogé na potu mirú.“

Mali Janez pa je rastel in močan prihajal v duhu. Še prav mlad je šel v pušavo in živel tam do tistega časa, ko se je imel pred Izraelom pokazati in začeti očitno učiti.

5. Jezusovo rojstvo.

** Jožef še celó nič ni vedil, kaj se je z Marijo zgodilo. Zdaj Bog tudi njemu razodene skrivnost. Angel Gospodov se mu v spanji prikaže in reče; „Jožef, sin Davidov, vzemi Marijo k sebi. Z močjó svetega Duhá je mati Sinú Božjega. Imé Jezus mu daj, ker bo svoje ljudstvo rešil od njegovih grehov.“ Jožef stori, kakor mu je angel zapovedal.

Ob tistem času pride povelje od cesarja Avgusta, da naj se popiše vsa dežela. Vsaki je mogel tje iti, kjer so bili njegovi spredniki domá, in ondi se dati zapisati. Marija in Jožef gresta toraj v Bethlehem, v Davidovo mesto, ker sta bila iz rodú kralja Davida. Ko v Betlehem prideta, je bilo že tujih ljudi vse polno, in nikjer je ne moreta dobiti prenočiša. Toraj gresta

gierlichleiten geben wollen. a) Er konnte aber solches auf keine bessere Weise thun, als daß er von Aeltern geboren würde, welche von dem höchsten Adel, in einen sehr geringen Stand gefallen, und in die äußerste Armuth gerathen; also, daß sie, um den andern in der Herberg Platz zu machen, in einen Stall sich zu begeben, sind gezwungen worden.

§. Haben die Propheten vorgesagt, daß der Messias in einem geringen, und armen Stand zur Welt kommen würde?

A. Ja. Isaias sagt solches ausdrücklich, und Zacharias hat mit deutlichen Worten vorgesagt: dessen Wort hier folgen: „ Er, „ freue dich du Tochter Sion frolocke du „ Tochter Jerusalem! denn sieh, dein König „ wird zu dir kommen; er ist gerecht und „ ein Helfer, er ist arm. b)

§. An welchem Tage, und zu welcher Stund ist Jesus Christus auf die Welt gekommen?

A. Er ist zur Mitternacht am fünf und zwanzigsten Dezember nach der uralten Mund- lehre der Kirche geboren worden.

R 5

§.

a) Vide S. Paul. ad Titum 2. 12. S. Chrys. hom. 8. in Mat. &c. vide etiam ea, quæ nos dicemus de festo Nativitatis in secunda parte.

b) Isa. 53. 3. Zach. 9. 9.

§. Haben die Propheten die Stund der Geburt des Mesias vorgesagt?

A. Das Buch der Weisheit, da es von der Ankunft des Engels in Egypten redet, um die Israeliten zu befreien, und die Erstgeborenen der Egyptier zu vertilgen; bedienet sich eines Ausspruches, welchen die Kirche der Stunde von der Geburt Jesu Christi zuweist. a) Sieh hier die Stelle dieses Buchs:
 „Denn, da alles stille und ruhig war, und
 „die Nacht in ihrem Laufe den halben Theil
 „vollendet hatte, da kam dein allmächtiges
 „Wort, wie ein unüberwindlicher Krieger
 „aus dem Himmel vom königlichen Throne.

§. Hat Jesus Christus seine Geburt den Menschen nicht zu erkennen gegeben?

A. Ja. So bald als solche geschehen war, haben die Engel solche den Hirten in der Nachbarschaft, welche Juden waren, verkündigt; und ein neuer Stern mit beygehender göttlichen Offenbarung hat solche im Morgenlande den Weisen, welche Heiden waren, zu erkennen gegeben: so wohl diese als jene sind, alsobald angekommen, den Heiland der Welt anzubeten. b)

§.

a) Sap. 18. 14.

b) Luc. 2. Mat. 2. Vide ea, quæ nos dicimus de Fæsto Nativitatis Dominicæ & adoratione Magorum parte 2. hujus operis in 1. Præceptum Ecclesiæ §. 5. & 7.

F. Ist Jesus Christus gleichwie alle Juden den achten Tag nach der Geburt beschnitten worden.

A. Ja. Er hat sich dem Gesetze unterwerfen wollen, sagt der H. Apostel Paulus, und diejenigen, welche unter dem Gesetze waren, zu erlösen. a)

F. Ist Jesus Christus nach der Geburt lang zu Bethlehem verblieben?

A. Er ist daselbst vierzig Tage verblieben, damit die Juden Zeit genug hätten, über dieses, was da geschehen, sich zu erkundigen. b) Nach diesen vierzig Tagen hat die allerseligste Jungfrau Jesum Christum zum Tempel getragen, um ihn Gott dem Herrn als die erste Geburt aufzuopfern, und sich selbst nach dem Gesetze zu reinigen, obschon das Gesetz sie nicht verband.

F. Sind die Weisen vor oder nach der Reinigung gekommen, Jesum Christum anzubeten?

A. Die gemeine Meinung ist, daß sie gekommen sind am dreyzehnden Tag nach der
Geb.

a) Luc. 2. Philip. 26. & seqq. Vide part. 2. hujus operis de Festo Circumcis. Sect. 4. c. 2. §. 6.

b) S. Chrys. hom. 7. in Mat. Vide quoad hæc ea, quæ nos dicimus in explicat. festi Præsentationis Christi & Purificationis B. Virginis tractatu de festis §. 8. hujus operis.

Geburt, an dem Tage, in welchem in der lateinischen Kirche das Fest der Erscheinung des Herrn gehalten wird.

S. War die Anbetung der Weisen durch die Propheten auch vorgelegt?

A. Ja. Der Prophet Isaias hatte solche mit ausdrücklichen Worten vorgelegt: und es ist auch eine Weissagung in den Psalmen, welche hieher gehöret.

Sieh, was der Prophet Isaias sagt:
 „ Die Heyden werden in deinem Lichte, und
 „ die Könige in dem Glanze deines Aufgangs
 „ wandeln. — Sie werden alle aus Saba
 „ kommen, Gold und Weihrauch bringen,
 „ und das Lob des Herrn verkündigen. a)
 Sieh, was David sagt: „ Die Könige von
 „ Tharsis und die Inseln werden ihm Ge-
 „ schenke opfern: die Könige aus Arabien,
 „ und von Saba werden Gaben bringen. 2c. b)

Es scheint zwar, daß David dem Buchstaben nach hier von Salomon rede. Aber in Lesung dieses Psalmes wird man bald einsehen, daß dessen wahrer Sinn auf den Messias gerichtet sey, von welchen Salomon eine Figur war: und es sind in diesem Psalme viele Sachen, welche auch nach dem Buchstaben keinem können zugeeignet werden, als dem Messias,

a) Isai. 60. 6.

b) Pf. 71. 10. vide S. Aug. in hunc Pf.

Ime kralja po povelji v 15. letu tiberijske
ob koncu vladati. Kdo vladal ob
vzponu cesarstva. (Kajen 2) Vatan
v tem se podeli. (3) 1882.

v nek pastirsk hlev pred mesto. In tukaj je ponoči prišel na svet **Jezus Kristus**, Sin Božji. — Marija devica dete s priserčnim veseljem v plenice povije in v jasli položi.

6. Pastirji pri jaslih in Jezusovo obrezovanje.

Ne deleč od Betlehema je bilo na polji nekaj revnih pastirjev, ki so čuli pri svojih čedah. Kar stoji Angel Gospodov pred njimi, in nebeška svetloba jih obsveti. Zeló se prestrašijo. Angel pa jim reče: „Ne

bojte se, zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu. Danes vam je v mestu Davidovem rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod. In to vam bodi v znamenje: Našli

bote dete, v plenice povito in v jasli položeno!“ In mahom je bila pri angelu množica družih angelov, ki so Bogá hvalili rekoč: „Čast Bogu na visokosti, in mir ljudem na zemlji, kateri so svete volje.“

Ko angeli spet odidejo v nebesa, veseli pastirji rekó med seboj: „Pojdimo do Betlehema, in pogledjmo, kar nam je Gospod oznanil!“ Hitro gredó in najdejo v hlevu Marijo in Jožefa in dete, v plenice povito in v jasli položeno. S svetim spoštovanjem ga gledajo, se ga serčno vesele ter ga molijo. Potem pa se k svo-

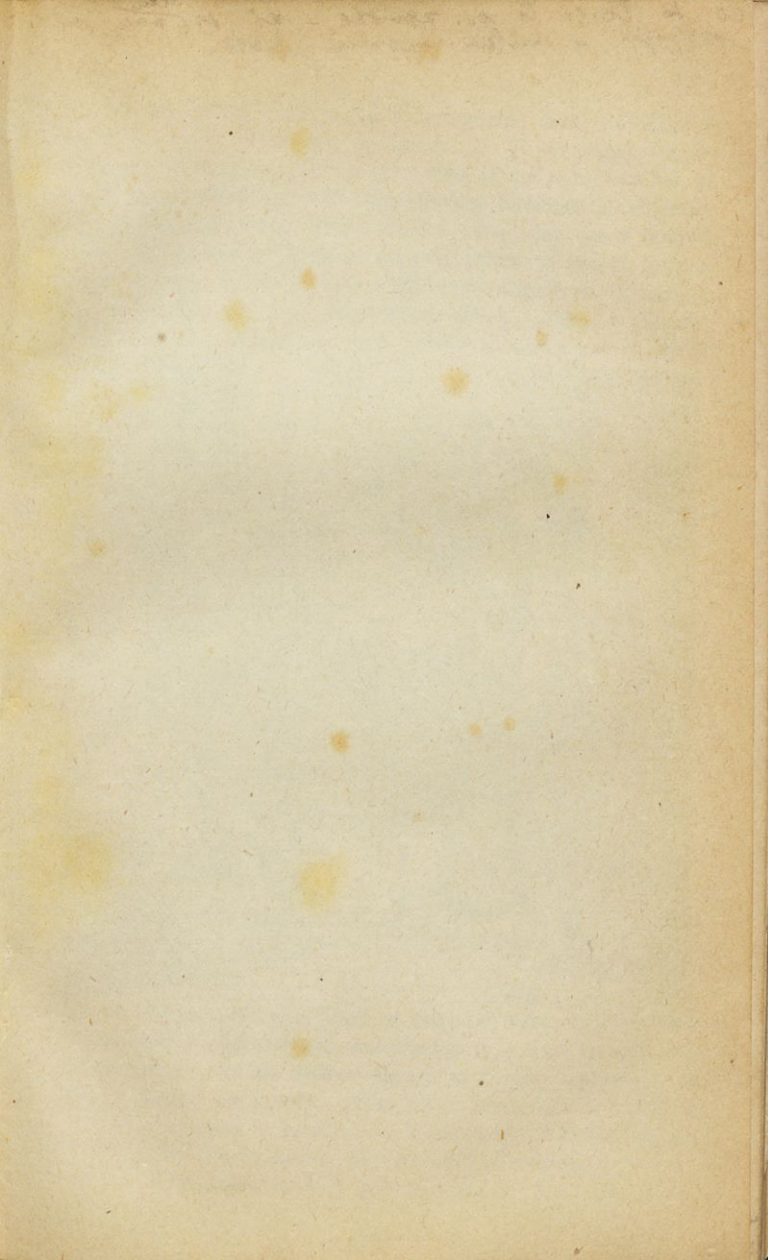
jim čedam vernejo, Bogá časté in hvalijo za vse, kar so slišali in vidili.

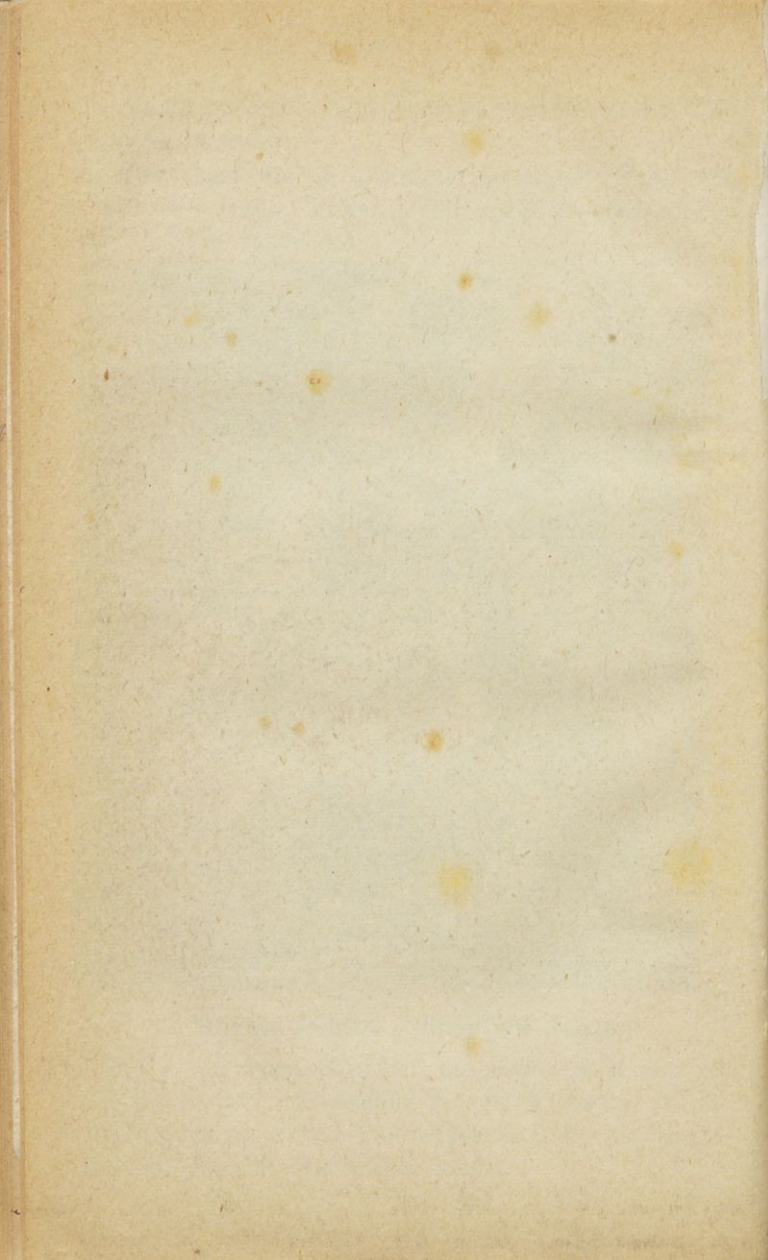
Čez osem dni je bilo dete obrezano. Dano mu je bilo imé Jezus, kakor je bil angel že pred njegovim rojstvom zapovedal.

7. Marija Jezusa v templjnu skaže.

Ko je bil Jezus štirideset dni star, ga Marija in Jožef po postavi v Jeruzalem v tempelj neseta, da ga pred Gospoda postavita. Tudi zapovedani dar za uboge prineseta, namreč dva mlada goloba.

** Ob tistem času je pa v Jeruzalemu živel pravičen in bogaboječ mož, Simeon po imenu. On je Zveličarja željno pričakoval; zakaj sveti Duh je bil v njem in mu je bil razodel, da ne bo umerl, dokler ne vidi Gospodovega Kristusa (Maziljenca). Po navdihnjenji svetega Duhá Simeon ravno tisti čas v tempelj pride. Ko Marija in Jožef v tempelj prineseta otroka Jezusa, precej spozná, da je to dete obljubljeni odrešenik. V naročje vzame nebeško dete, ter hvali Bogá rekoč: „Zdaj, o Gospod, spustiš svojega hlapca po svoji besedi v miru! ker so vidile

moje oči tvoje zveličanje, katero si pripravil pred obličjem vseh narodov, luč v razsvetljenje nevernikom in v čast Izraelu svojemu ljudstvu.“ Na to Simeon Marijo in Jožefa blagoslovi, se k Mariji oberne ter ji reče: „Glej, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogim v Izraelu, in v znamenje, kteremu se bo zopergovorilo. Tvojo lastno dušo pa bo meč presunil.“

* V Jeruzalemu je bila tudi prerokinja, Ana po imenu,

vдова pri 84 letih, ki se ni ^{makn}maknila iz tempeljna, in je s postom in m^litvami noč in dan Begu služila. Tudi ona ravno tisto uro v tempelj pride in časti Gospoda. Ona potem družim pobožnim dušam, ki so čakale Izraelovega odrešenika, veselo pripoveduje, da ga je že vidila.

8. Modri od jutra Jezusa molijo.

Ko sta bila Jožef in Marija z Jezusom v Betlehem nazaj prišla, pridejo iz daljne jutrove dežele modri v Jeruzalem, ter vprašajo: „Kje je novorojeni judovski kralj? Zakaj vidili smo njegovo zvezdo na jutrovem in smo ga prišli molit.“ Ko kralj Herod to sliši, se prestraši in ves Jeruzalem ž njim. Skliče toraj vse vélike duhovne in pismarje ljudstva, in jih izprašuje, kje bi ^{imel}imel Kristus rojen biti. Oni mu odgovoré: „V Betlehemu na Judovskem. Zakaj tako je pisano po preroku: Ti, Betlehem, zemlja Judova, nisi nikakor naj manjša med vojvodi Judovimi; zakaj iz tebe bo prišel vojvoda, kateri bo vladal moje ljudstvo Izrael.“ — Tedaj Herod modre ^{skrivaj}skrivaj pokliče k sebi, in jih skerbno izprašuje, kedaj se jim je zvezda prikazala. Potem jih pošlje v Betlehem, ter jim hinavsko reče: „Pojdite in skerbno oprašujte po detetu; in kadar ga ^{ga}najdete, pridite mi nazaj povedat, da tudi jez grem in ^{ga}molim.“

Modri se precej odpravijo proti Betlehemu. In glej, zvezda, ki so jo na jutrovem vidili, pa jim je bila za nekoliko časa zginila, se jim zopet prikaže in gre pred njimi. Silno so se obveselili, ko jo ugledajo. Kar obstane nad hišo, v kateri je bilo dete Jezus. Tedaj gredó v hišo, najdejo dete z Marijo in Jožefom, prednje padejo in ga molijo. Tudi odpró svoje zaklade in mu darujejo zlatá, kadila in mire. Po noči pa jim Bog v spanji zapové, naj se ne vračajo k Herodu.

ker "jempelan" xraf mosh seto nomor 2.
ur tang

Modri so pokorni Božjemu povelju ter hvalijo Bogá in se po družem potu vernejo v svojo deželo.

9. Sveta družina v Egipt beži in se verne v Nazaret.

Herod je modrih že težko čakal. Ko pa vidi, da zastonj čaka, se silno razserdi in ukaže, pomoriti vse fantiče, kar jih je bilo v Betlehemu in v vseh njegovih pokrajnah po dve leti in manj starih. Tako le, si misli, tudi dete Jezus gotovo ne bo ušlo smerti.

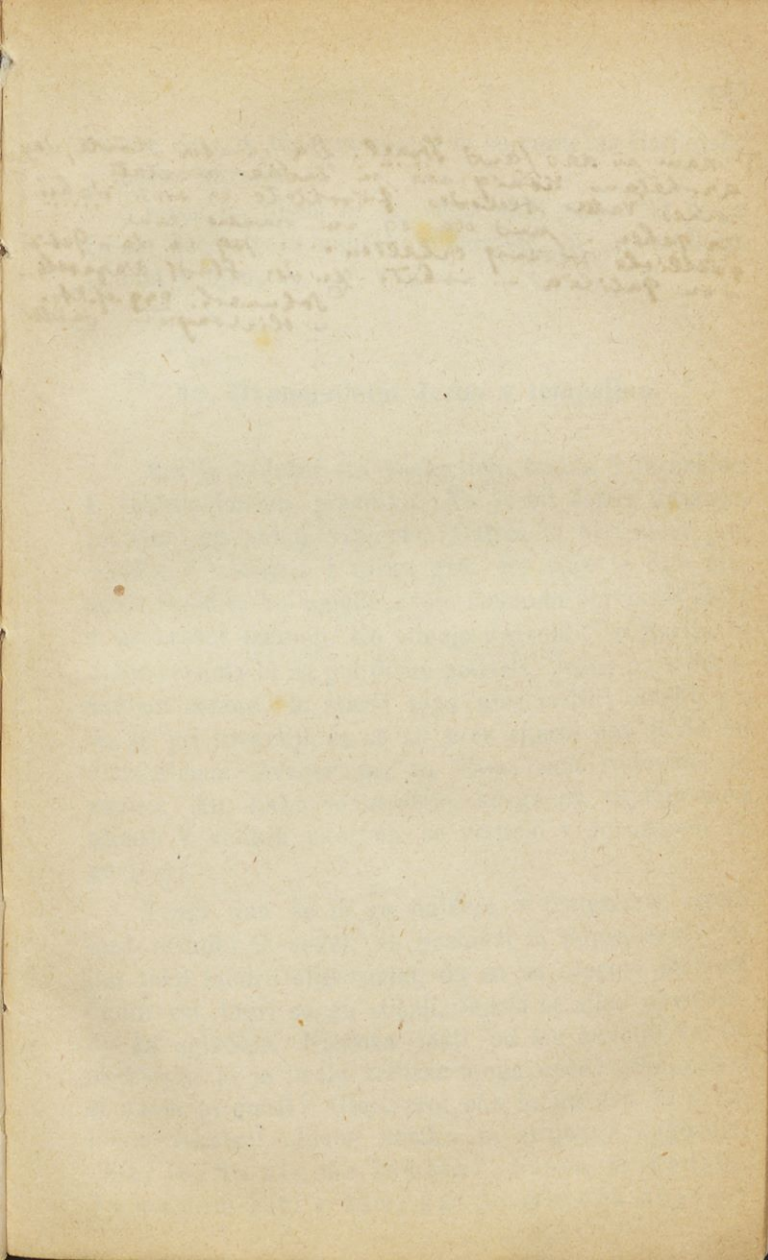
Toda Bog je čul nad detečjim življenjem. Po noči se Jožefu v spanji prikaže angel Gospodov ter mu reče: „Vstani, vzemi dete in njegovo mater in beži v Egipt, in ondi ostani, dokler ti ne porečem; zakaj Herod bo deteta iskal, da bi ga končal. „Jožef kar

vstane, vzame dete in njegovo mater še tisto noč in pobegne v Egipt.

Ko deteta Jezusa več ni bilo v Betlehemu, prideró morivci, ktere je bil Herod poslal. Z golimi meči hodijo po hišah, materam iz naročja tergajo nedolžne fantiče in jih moré. Strašen jok in krik matere zaženó in se ne dajo utolaziti.

Ali Božja kaznen ne zaostane. Le malo let po kervavi moriji Heroda gnjusobna bolezen zadene, za katero umerje med strašnimi bolečinami. Na to se angel Gospodov Jožefu v Egiptu zopet v spanji prikaže rekoč: „Vstani, in vzemi dete in njegove, in verni se v svojo domovino! Zakaj pomerli so, kteri so detetu po življenji stregli.“ Tedaj Jožef vstane,

T kam in das Land Israel. Da er aber hörte, das
archelans König war in Judäa anstatt
seines Vaters Herodes fürchtete er sich dahin
zu gehen. und da er in Traume eine
göttliche Vision erhalten. so in das Gebiet
von Galiläa u. wohnte zu der Stadt Nazareth.
Sohnw. 249. cf. Ktz.
+ Hieronymus jaellb.

vzame dete in njegovo mater in se verneTna Galilejsko v mesto Nazaret.

Jezus na tihem in skrivnem ondi raste. Bil je pa že ko deček poln nebeške modrosti, in milost Božja je bila v njem. H X *

10. Dvanajstletni Jezus v tempelju.

Marija in Jožef sta vsako leto hodila v Jeruzalem k velikonočnemu prazniku. Ko je bil Jezus dvanajst let star, ga seboj vzameta. Daljna je bila sicer pot, vendar z veseljem z njima gré. Še večje je bilo njegovo veselje, ko ugleda sveto mesto in pervikrat stopi v prekrasni tempelj. Ko minejo prazniki, se Marija in Jožef verneta in na pot domú podasta. Jezus pa v Jeruzalemu ostane, in starši tega niso vedili; mislili so, da je pri tovaršiji, in so šli brez skerbi dan hodà od Jeruzalema. Zvečer pa ga išejo med rodovinci in znanci. Ali, kako se utrašijo, ko ga ne najdejo med njimi! V velikih skerbéh se vernejo v Jeruzalem in ga išejo.

Tretji dan še le ga najdejo v tempelju. Sredi med učniki je sedel, jih poslušal in popraševal, ter jim tako modro odgovarjal, da so se njegovi umnosti čudili vsi, kateri so ga slišali. Starši se silno obveselé, ko ga ugledajo. Njegova mati pa mu zavoljo velike skerbí, ki jo je imela zastran njega, reče: „Sin, zakaj si nama to storil? Glej, tvoj oče in jez sva te z žalostjo iskala!“ Jezus krotko in prijazno odgovori: „Kaj je, da sta me iskala? Nista li vedila, da moram biti v tem, kar je mojega očeta?“

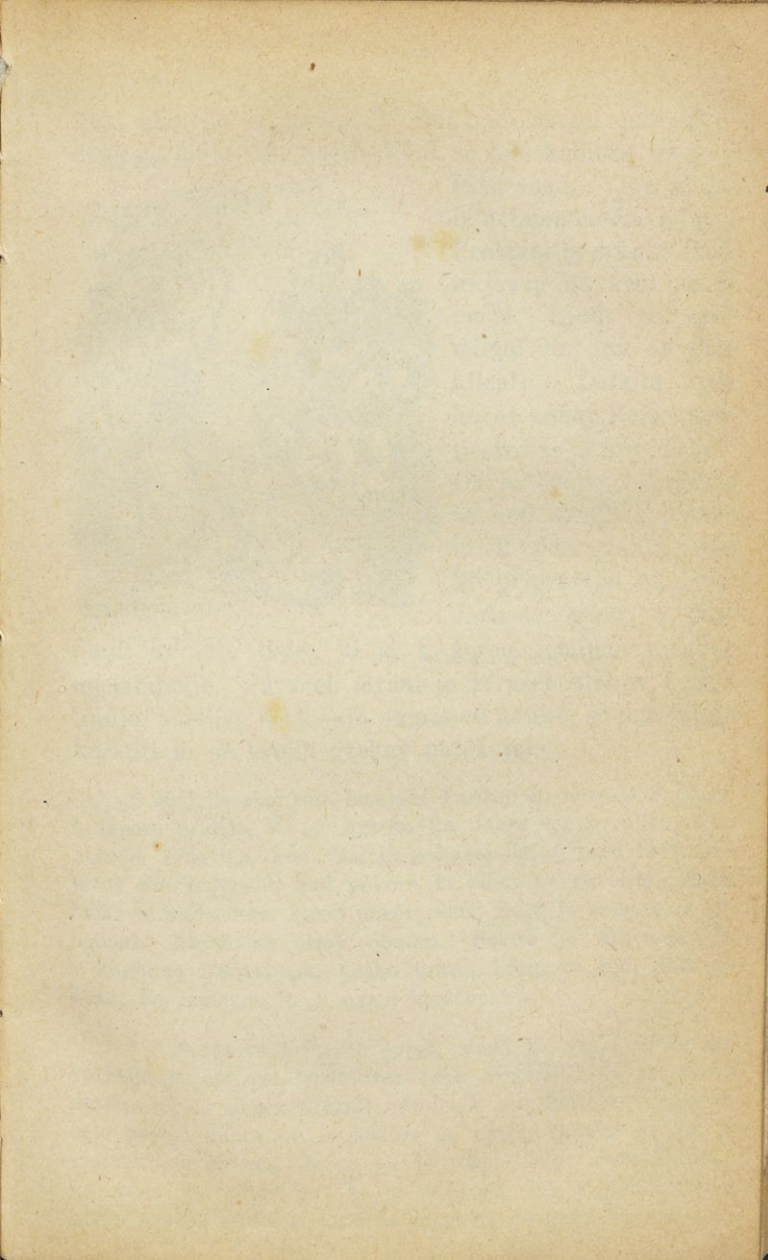
Potem se verne v Nazaret s svojimi starši. Pokoren jim je bil in rasel je kakor v starosti, tako v modrosti in v milosti pri Bogu in pri ljudéh.

Jezus je ko Božji Sin od vekomaj vse vedil. Hotel je pa le polagoma razodevati svojo nebesko modrost, in je toraj, kakor človeški otroci, učnike in njih nauke poslušal, da jim je bil naj lepši zgled tudi v poslušanji svetih nauk.

Jezusovo pripravljanje k očitnemu učenju.

11. Sveti Janez Jezusu pót pripravlja.

Približeval se je čas, da je Jezus ko odrešenik svetá imel pričeti očitno učiti. Toraj je Gospod govoril Janezu, Caharijevemu sinu, naj gre odrešeniku pot pripravljat. Janez, Božjemu povelju pokoren, pride na vse kraje ob Jordanu. Po zgledu nekdanjih prerokov

Narano Farizgin, sekmesin o Galpın suplofit
tuxar, xar bils pres. 1879.

nosi oblačilo iz kamelnih dlak, in usnjat pas okoli svojega ledja; in njegov živež se bile kobilice in podlesni med. Vina ni pil in nobene močne pijače.

Prebival je v kaki skalnici, in za svét se ni pečal. Ljudi je opominjal ter jim na glas klical: „Delajte pokoro; zakaj Božje kraljestvo se je približalo!“ Da bi svoje poslušavce še bolj zbudil k pokori in k poboljšanju, ter jih pripravljaj na sveti Jezusov kerst, v Jor-

danu keršuje tiste, ki si k sercu jemljejo njegovo opominjanje. Od vseh strani in iz vseh stanov hodijo ljudje, pazljivo poslušajo Janezove nauke, se mu dajejo kerstiti in se svojih grehov obtožujejo.

* Med družimi tudi hinavski Farizeji in neverni Saduceji k Janezu pridejo. Ko jih ugleda, jim Janez ves nevoljen reče: „Gadja rodovina, kdo vam je pokazal bežati pred prihodnjo jezo? Storite vreden sad pokore, in nikar ne govorite: Abrahamu imamo očeta. Zakaj povém vam, Bogu je mogoče iz teh kamnov Abrahamu otrok obuditi. Sekira je drevesom že v korenino nastavljena. Vsako drevó, ktero ne rodi dobrega sadú, bo izsekano in v ogenj verženo.“

* * Janezova prikazen sploh, zlasti pa vse njegovo govorjenje je njegove poslušavce tako pretreslo, da so začeli misliti, da bi Janez utegnil odrešenik biti. Iz Jerusalema so celó poslali duhovnov in levitov do njega, vprašat ga, če je morebiti on Kristus. Janez pa je rekel: „Jez nisem Kristus; za menoj pa pride on, ki je močnejši, kakor jez, kteremu nisem vreden odvezati jermena njegovih čevljev. Jez vas ker-

šujem, pa le z vodo; on vas bo kerstil v svetem Duhu in v ognji. Vevnico ima v roki in bo očedil svoje gumno. Pšenico bo spravil v svojo žitnico, pleve pa bo sežgal z neugasljivim ognjem.“

12. Jezus keršen in skušan.

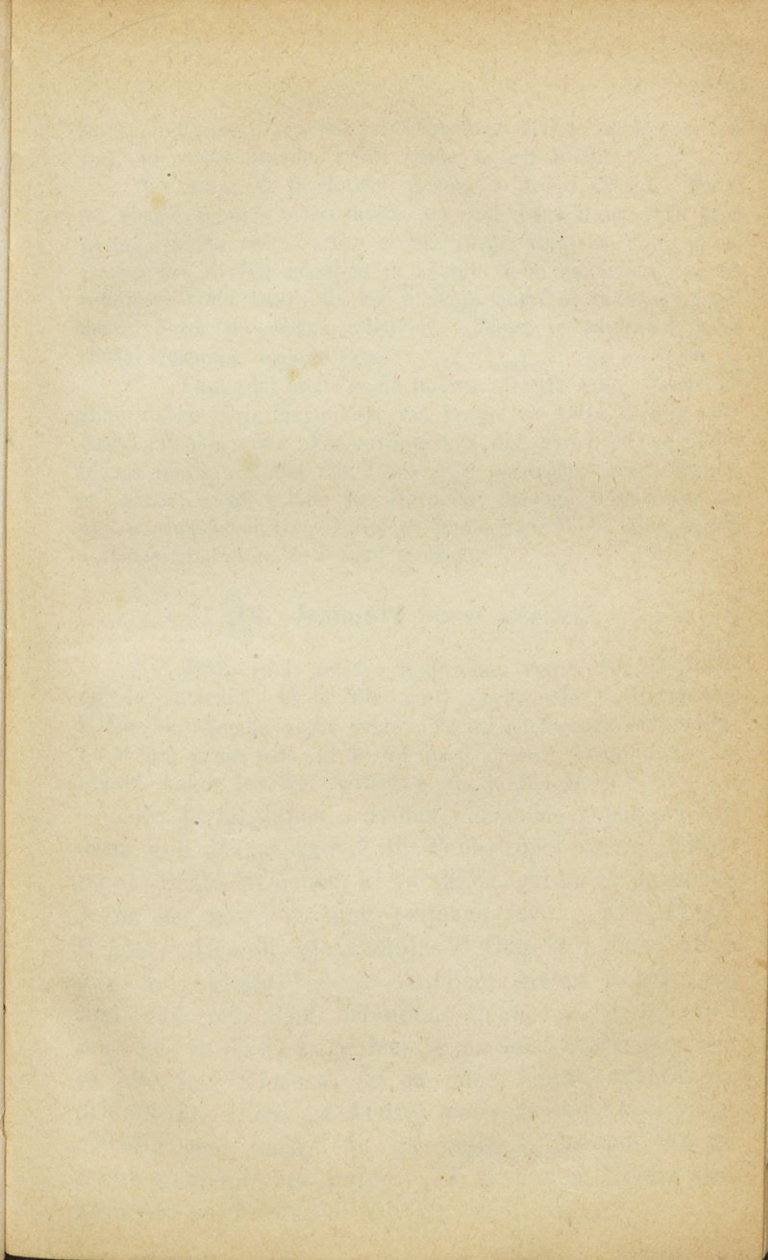
Ko je bil Jezus trideset let star, je tudi on šel k Jordanu, da bi se dal Janezu kerstiti. Ko tedaj

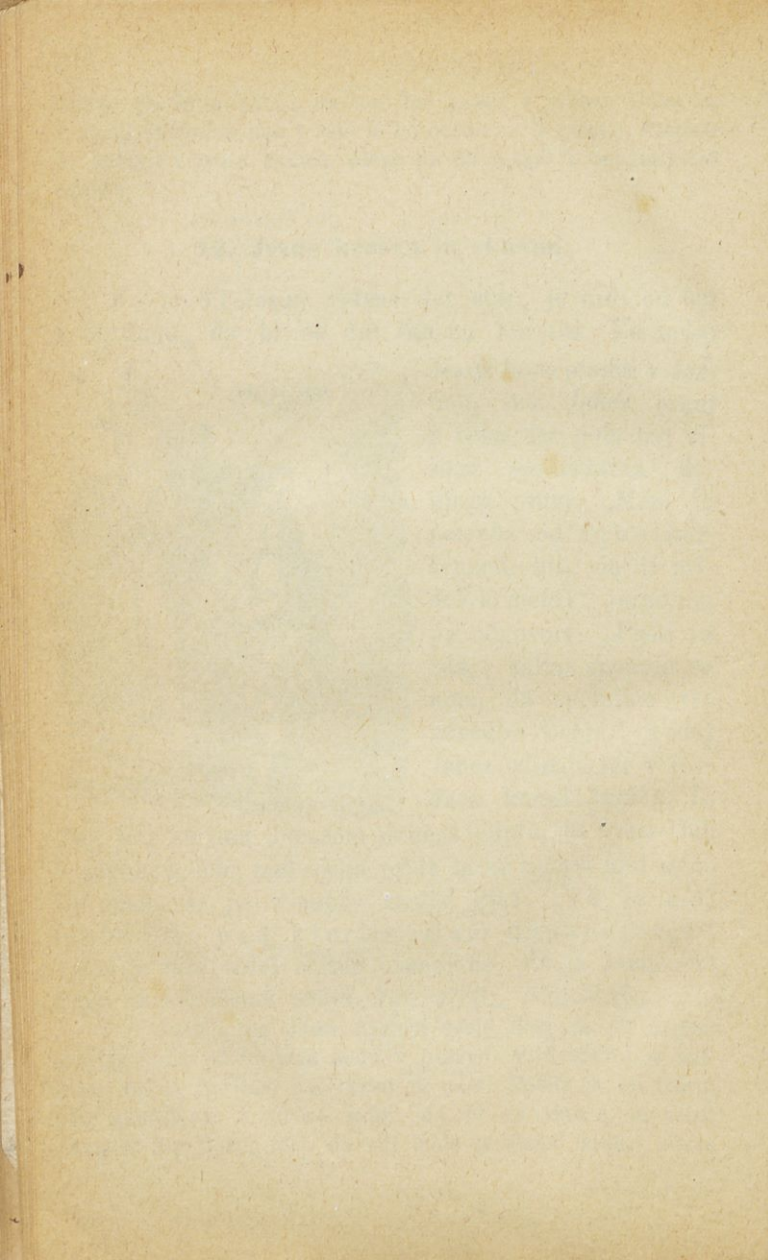

Jezus hoče stopiti v Jordan, mu Janez brani v reko, ter poln naj višega spoštovanja donjega pravi: „Meni je potreba od tebe keršenemu biti, in ti prideš k meni?“ Jezus mu pa odgovori: „Pusti za zdaj; zakaj spodobi se nam, da spolnimo vse naredbe Božje.“ Tedaj Janez odjenja ter v Jordanu kersti Jezusa. In

glej, kar se nad Jezusom nebesa odpró, in sveti Duh v podobi goloba nad njega pride in se ustavi nad njim. Ob enem se pa z nebes zasliši glas: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadajenje.“ Tako je bilo tedaj očitno oznanjeno, da je Jezus Sin Božji in odrešenik svetá.

* * Preden pa Jezus nastopi svoje delo, se po nagibu svetega Duha od Jordana podá v pušavo. V ti samôti se štirideset dni in štirideset noči posti in moli. Potem je bil lačen. Zdaj skušnjavec k njemu stopi, da bi ga skušal, in reče: „Ako si Sin Božji, reci, da naj bodo ti kamni kruh.“ Jezus

pa mu odgovori: „Pisano je: Človek ne živi le od kruha, ampak od vsake besede, ktora pride iz ust Božjih.“

* * Satan se prederzne, Jezusa v drugo skušati. Tedaj ga vzame seboj v sveto mesto, ga ondi postavi na verh tempeljna, in mu reče: „Ako si Sin Božji, verzi se doli; zakaj pisano je: Svojim angelom je zavoljo tebe zapovedal, in na rokah te bodo nosili, da kje s svojo nogo ne zadeneš na kamen.“ Jezus pa satanu odgovori: „Zopet je zapisano: „Ne skušaj Gospoda, svojega Bogá!“

* * Tudi zdaj hudič še ne počiva. Jezusa seboj vzame na silno visoko goro, mu pokaže vsa kraljestva svetá in njih veličastvo, in mu reče: „Vse to bom tebi dal, ako pred me padeš in me moliš.“ Tedaj mu Jezus poln svete jeze reče: Poberi se, satan! zakaj pisano je: Gospoda, svojega Bogá môli, in njemu samemu služi!“ Tedaj ga hudič zapusti, pa glej, angeli z nebes pristopijo in Jezusu strežejo.

13. Jezusovi prvi učenci.

* * Jezus se iz pušave k Jordanu verne. Ko ga Janez ugleda, množici, ki je bila okoli njega, reče: „Glej jagnje Božje, ki odjemlje grehe svetá! Ta je, od kterega sem rekel: Za menoj pride mož, ki je bil pred menoj; zakaj on je bil poprej, kakor jez. Jez spričujem, da je Sin Božji.“

Ko je bil Janez z dvema učencoma zopet pri Jordanu, vidi Jezusa vnovič iti. Tedaj zopet reče: „Glejte jagnje Božje.“ Učenca, ki to slišita, gresta za Jezusom. Jezus se ozre, in jima prijazno reče: „Kaj išeta?“ Rečeta: „Učenik, kje stanujes?“ Odgovori jima: „Pojdita in poglejta!“ — Z veseljem gresta ž njim, in tisti dan pri njem ostaneta. Učencoma je bilo imé Andrej in Janez. Andrej je pa imel brata, kteremu je bilo imé Simon, ki je silno željno odrešenika pričakoval. Hitro ga Andrej poiše in mu vesel reče: „Mesija smo našli,“ in ga pelje k Jezusu. Ko ga Jezus pogleda, mu pravi: „Ti si Simon. Jonov sin; posihmal se ti poreče: Peter, t. j. Skala.“

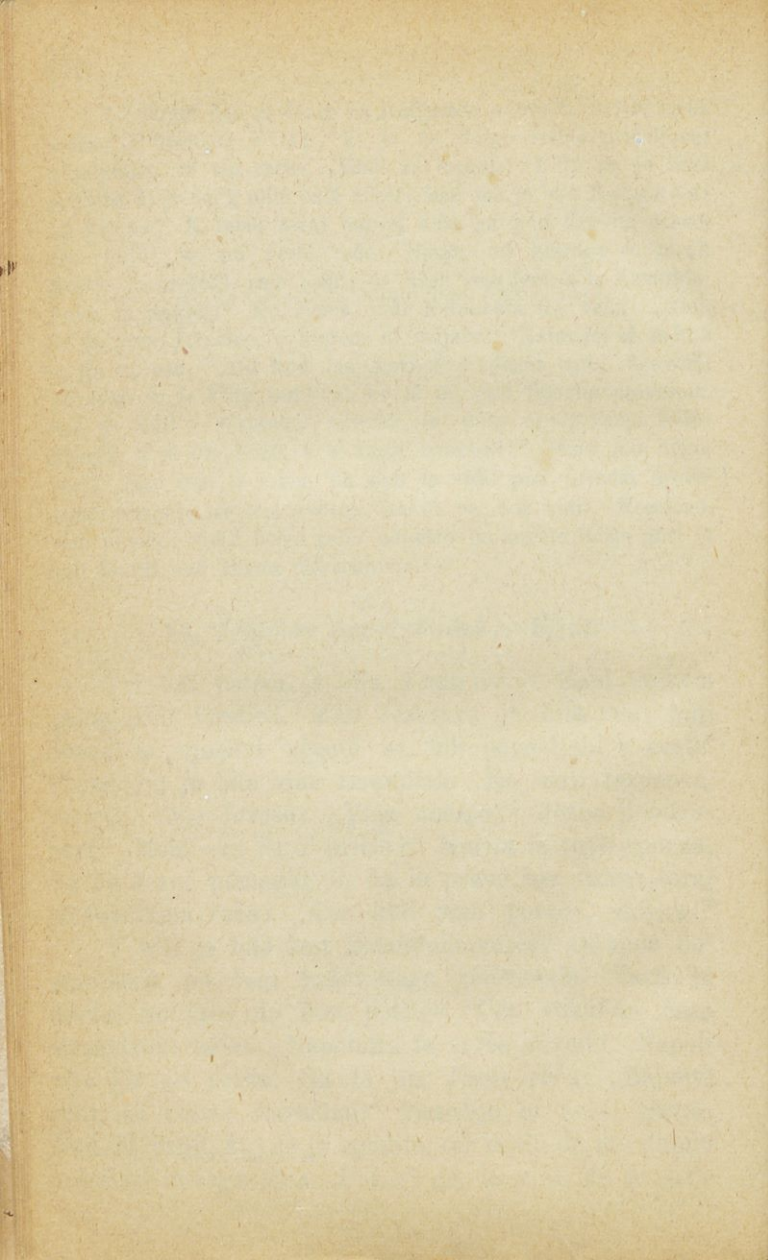
* * Drugi dan se Jezus na Galilejsko odpravi. Gredé sreča moža, z imenom Filip, ki je že dolgo željno pričakoval odrešenika, in mu reče: „Hôdi za menoj.“ Filip pa je imel prijatla, ki je bil ž njim enih misel; imé mu je bilo Natanael ali Jernej. K temu toraj naprej teče, ga pod figovim drevesom najde in mu vesel reče: Njega, od ktereга so pisali Mojzes in preroki, smo našli; — našli smo Jezusa iz Nazareta. Pojdi in poglej!“ Ko Jezus vidi Natanaela iti, reče: „Glej, to je pravi Izraelec, v katerem ni zvijače.“ Natanael se začudi in ga vpraša: „Od kod me poznaš?“ Jezus mu odgovori: „Preden te je Filip poklical, ko si bil pod figovim drevesom, sem te vidil.“ Natanael ostermi in poln spoštovanja reče: Učenik, ti si Sin Božji, ti si kralj izraelski!“ Jezus mu odgovori: „Ker sem ti rekel, da sem te vidil pod figovim drevesom, veruješ; še kaj večega, kakor to, boš vidil. Resnično, vam povém; vidili boste nebó odperto in anģele Božje gori in doli hoditi nad Sinom človekovim.“

14. Jezusov prvi čudež v Kani.

Tri dni potem je bila ženitnina v Kani, nekem galilejskem mesticu. Mati Jezusova je bila tam; tudi Jezus in njegovi učenci so bili povabljeni v svate. Prezgodaj je bilo vina zmanjkalo. Ko mati Jezusova, to vidi, reče Jezusu: „Vina nimajo!“ Jezus ji odgovori: „Moja ura še ni prišla?“ Marija iz tega spozna, da bo Jezus pomagal, in da le prave ure čaka: toraj služabnikom reče: „Kar koli vam poreče, storite!“

V hiši je bilo šest kamnitnih verčev za vodo postavljenih po šegi judovskega očiševanja. Vsak je deržal po štiri do šest poličev. Čez nekoliko časa strežnikom reče: „Napolnite te verče z vodo. Napolnijo jih do verha. Na to jim Jezus reče: „Zajmite zdaj, in nesite starašinu!“ Natočijo in nesó. Starašina ni vedil, kaj se je zgodilo, ter misli, da mu dajejo pokušati novega vina. Pokusi ga, in vidi, da je jako

Troje apokrifnih evangelijskih povesti o
odrasli in mladeniču Jezusa Kristusih o
porokih, to po sv. pisanju prvi Evangelij.
1879.

dobro vino. Toraj ženina pokliče in mu reče: „Vsak človek dá najprej dobro vino, in kadar se napijejo, tedaj slabejšega; ti si pa dobro vino do zdaj prihranil.“

Ta začetek čudežev je storil Jezus v Kani galijski. Razodel je s tem svoje veličastvo, in njegovi učenci so verovali vanj.

Perva velika noč.

15. Jezus v tempelju in njegov pogovor z Nikodemom.

* * Judovski velikonočni praznik se bliža. Tedaj gre Jezus gori v Jeruzalem v tempelj. Ondi najde ljudi, ki so vole, ovce in golobe prodajali, in menjavce. Sveta jeza ga obide, naredi kakor tepežnico iz vervic, vse sejmače z volmi in drobnico yred iz tempeljna izžene, menjavcom mize preverne, golobarjem pa pravi: „Spravite to od tod, in ne delajte iz hiše mojega Očeta hiše kupčijske!“ Zdaj se njegovi učenci

spomnijo prerokovanj svetega pisma, po katerem je imel odrešenik Bogu tako le govoriti: „Gorečnost za tvojo hišo me izjeda.“

*Pravilno
opisovanje
cerkva.*

1878.

*inš. Olesinski
ne june. 1879.*

* * Ostali judje po Jezusu rekó: „S kakošnim čudežem nam skažeš, da smeš to delati?“ Jezus jim, na se kazaje, odgovorí: „Poderite ta tempelj, in v treh dneh ga bom postavil.“ Judje mislijo, da govori od kamnitnega tempeljna, toraj mu rečejo: „Šest in štirideset let se je zidal ta tempelj, in ti ga boš v treh dneh postavil?“

* Da bi jih Jezus popolnoma prepričal od svoje Božje oblasti, pred njimi mnogo čudežev stori, in veliko jih veruje vanj. Med temi je bil tudi mož velicega zbora. Nikodem po imenu. On je jako želel, Jezusov učenec biti. Toraj gre k Jezusu, toda po noči iz strahu pred judi, ter mu reče: Učenik! vemo, da si učenik od Bogá prišel, zakaj nihče ne more delati teh čudežev, ktere ti delaš, ako Bog ni ž njim.“ Jezus mu na to razlaga, česa mu je treba, da bo ud njegovega kraljestva. „Resnično, resnično, ti povem,“ — mu pravi, — „ako kdo ni prerojen iz vode in iz svetega Duhá, ne more iti v Božje kraljestvo.“

† „Kakor je Mojzes povišal kačo v pušavi, tako mora povišan biti Sin človekov; da kdor koli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje. Zakaj Bog je svet takó ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da, kdor koli veruje vanj, se ne pogubi, temuč ima večno življenje. Bog

čim se ne za razpolaganje - aufferenafu
- poré se jim pérobo. 1879.

Primeri z našimi razporedi. Vlada
v konstituciji seli z ljubljeno postav-
dajalo oblasti. 1879.

Čisto priprava - razumevanje zna poudarja
v. prvo. Se not. iz strahu
tudi ta strah opredelja. Večins
velikom glom bils ženski rasplet. 1879.

Nationalismus - und vorgeronnen wie jetzt
nachdrücklich. Die große Binde der Nation
ist: Größe der Arbeit, Größe der Leistung.
Gruy 1880.

Voss hat. Warum nicht mehr
nehmen, & parlamentarisch. Wer
sonst hat. & ist an der
1879.

Viele Schriftsteller halten dafür, daß dasjenige, was Joseph und Philon von den Essäern geschrieben haben, von den Juden zu verstehen sey, welche durch die Apostel gleich nach der Empfangung des H. Geistes bekehret worden. a) Apostelgesch. 2. Kap.

F. Welche waren die andern Sekte der Juden?

A. Die Sekte der Samaritaner, Hemerobaptisten und Herodianer.

F. Was war die Sekte der Samaritaner?

A. Diese war eigentlich jene Sekte, welche die abtrünnigen Juden ausmachten. Diese hatten für sich einen eigenen Tempel, Altar und Priester, und erkannten nicht die Obergewalt des Hohenpriesters der Juden.

Erklärung.

Diese Zertrennung fieng unter Jeroboam an, wie wir schon vorher gesagt, und ist bis zur Zerstreuung der zehn Geschlechter unveränderlich geblieben.

Die Einwohner Samariens wußten die Gebräuche des Gottes dieses Landes nicht; daher

a) Vide hanc quæst. funditus tractatam apud serarium ib.

her hat der Herr Löwen unter sie gesendet, von diesen wurden viele Inwohner umgebracht. Ein Priester der Juden wurde von Babylon nach Samarien geschickt, um den wahren Gottesdienst daselbst einzuführen. a) Die Gesellschaft der Götzendiener, welche im Lande herrschten, hat verursacht, daß die Samaritaner in ihrem Gottesdienste eine ärgerliche Vermischung des heidnischen Aberglaubens mit den jüdischen Ceremonien eingeführt. Sanaballat, ein Fürst von Samarien, hat von Alexander dem Großen Erlaubniß erhalten, nächst bey Samarien auf dem Berge Garizim einen Tempel nach Art des Jerosolimitanischen aufzubauen. Er ließ zum Dienste dieses Tempels jüdische Priester kommen, und unter diesen befanden sich einige schwach und verzagt genug, sie änderten ihre Religion, und haben sich dem Begehren dieses gottlosen Fürsten ergeben. Manasses, ein Bruder des Hohenpriesters Jaddi, ist zum Haupte dieser abtrinnigen Priester gesetzt worden; und Sanaballat hat ihn zum Hohenpriester der Samaritaner gemacht. Von dieser Zeit an haben die Juden und Samaritaner immer des Orts wegen gestritten, wo Gott sollte angebetet werden. Dieser Streit dauerte bis zur Zeit Jesu Christi, und diese zwey Völker waren immer gegen einander feindselig.

Die

a) 4. Reg. 17.

Die Samaritaner erkannten nur für die heilige Schrift die fünf Bücher Moyses. Sie läugneten, daß Jerusalem allein der Ort wäre, wo Gott wollte angebetet werden. Im übrigen kamen sie viel mit den Juden überein, welche ihnen viele Fehler zumasteten, worinn sie unschuldig waren. a)

F. Was war die Sekte der Hemerobaptisten?

A. Diese war eine Sekte der Juden, welche von einem griechischen Worte so genannt worden, welches so viel heißt, als sich täglich waschen, denn sie wollten behaupten, daß alle ihre Heiligkeit in täglicher Waschung des Leibes bestunde. Sie läugneten die Auferstehung der Todten wie die Sadducäer, und folgten im übrigen den Pharisäern. b)

F. Was war die Sekte der Herodianer?

A. Diese war eine Sekte der Juden, welche deswegen also genannt worden, weil sie dafür hielten, daß Herodes der Große der Messias wäre.

Viele vermeinen, daß wenn im Evangelium von den Herodianern geredet wird, solches Wort von denjenigen zu verstehen sey, welche diese Sekte öffentlich bekannten. Andere sa-

P 2

gen,

a) Vide lib. 1. & 2. Esdræ lib. 11. 12. 13. historiar. Josephi de Judæis & Joan. 4.

b) Epiphan. hæres. 17.

nuß
bo
me

aje
er-
Od
iti.
ak,
zus
bi

iri-
me
om,
zer
iti,
?
ko
in
laj
ga
bi
na
laj
in
od
??
??
et
oo
m
e:

a.
la

gen, daß solches nur von den Bedienten zu verstehen sey, welche von Herodes gesetzt waren, den Zins einzunehmen, welchen man den Römern zahlte.

S. Sag mir, aus was Ursache ist die Sekte der Herodianer entstanden?

A. Aus bloßer Einbildung: viele Juden glaubten, daß damals die von den Propheten wegen Ankunft des Messias vorgesezte Zeit zugegen wäre, und den Herodes für Messias hielten. a) Wir werden solche Weissagungen hernach beibringen und auslegen. Es erhellet aus allem, was in diesem S. erklärt ist, daß die Juden in große Verwirrungen gerathen, als Jesus Christus auf die Welt gekommen.

S. 23.

Von den Heiden überhaupt bis zur Ankunft des Messias.

S. Unterdessen, da die Juden in dieser Verderbung, oder Lastern lebten, wie verhielten sich dann die andern Völker der Erden, die unter dem Namen der Heiden bekannt sind?

A.

a) Vide S. Hier. Dialog. contra Luciferar. vide S. Paul. Rom. 2. 3. 10. seqq.

namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil, temuč da bi bil svet po njem zveličan. Kdor vanj veruje, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v ime edinorojenega Sinu Božjega.“

16. Jezus pri Jakopovem vodnjaku.

* Iz Jeruzalema je Jezus hodil po Judeji, oznanovaje prihod Božjega kraljestva, ter je svojim učencem ukazal kershevati. Veliko jih je verovalo in bili so Jezusovi učenci. Od ondot se je pa vernil v Nazaret. Mogel je skozi Samarijo iti. Pride tedaj do mesta Sihar po imenu. Ondi je bil vodnjak, katerega je bil Jakop dal izkopati. Od pota truden se Jezus k vodnjaku usede. Njegovi učenci so pa v mesto šli, da bi kupili jesti.

* Ko Jezus sedi pri vodnjaku, iz mesta pride Samarijanka po vode. Jezus ji reče: Daj mi piti! Žena se zavzame

nad prijaznim ogovorom, in mu reče: „Kako ti, ker si Jud, mene prosiš piti, ki sem samarijska žena?“ Jezus ji odgovori: „Ako bi ti spoznala dar Božji in kdo je, kateri ti pravi: daj mi piti; bi bila ti njega morebiti prosila, in dal bi ti bil žive vode.“ Žena mu reče: „Gospod, saj nimaš s čem zajeti, in studenec je globok: od kod imaš tedaj živo vodo?“

Ali si ti večji, kakor naš oče Jakop, kateri nam je dal studenec? Jezus ji odgovori: „Slehern, kateri pije te vode, bo spet žejin: Kdor pa pije vode, katero mu bom jest dal, ne bo žejin vekomaj, ampak voda, katero mu bom jest dal, bo v njem studenec vode, ki izvira v večno življenje.“ Na to žena reče: „Gospod, daj mi te vode!“

* Zdaj pové Jezus ženi skrivne grehe njenega življenja. Sramote in kesanja polna mu žena reče: „Gospod, vidim, da

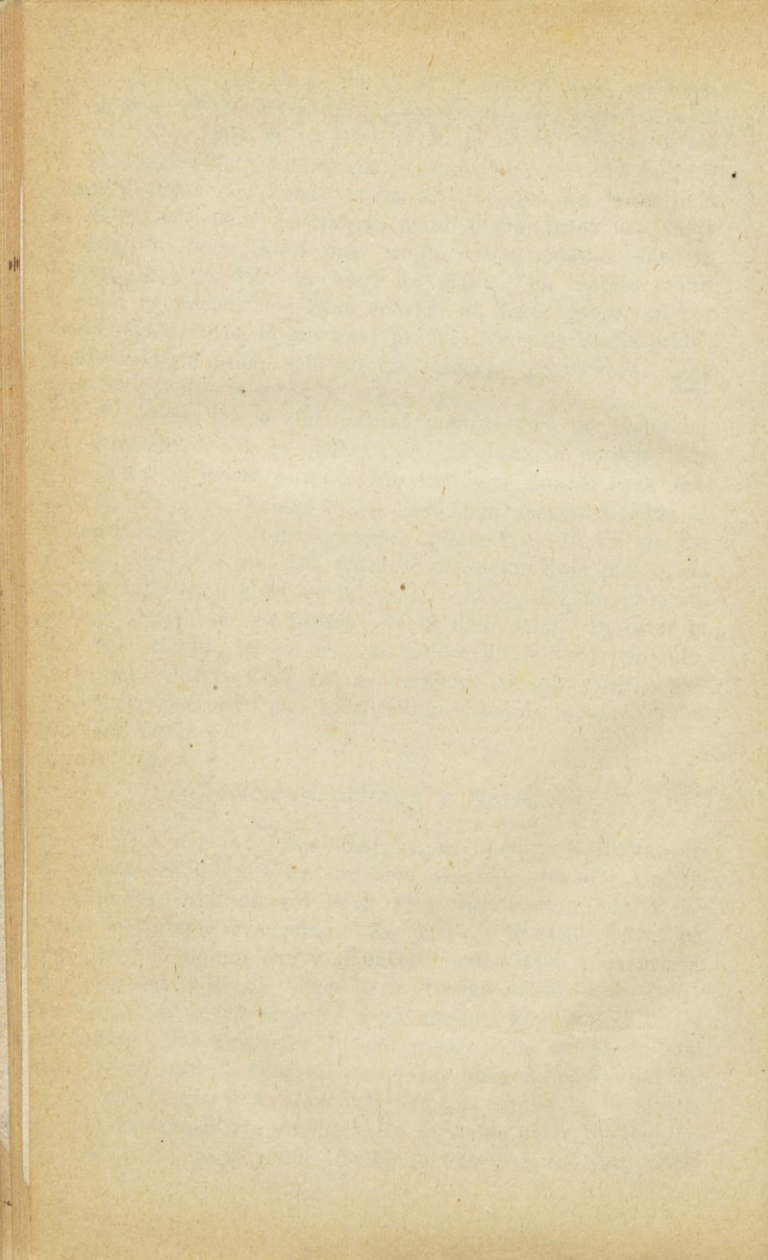
Lihat, Salom, Sihar (= to pot, v kateri je bil vodnjak), v kateri je bil vodnjak, ki ga je dal izkopati Jakop. V domovino (v Nazaret) je šel Jezus.

si prerok? — Vidi se ji, da so se ji zbudile želje, odsihmal Bogu prav služiti, toraj reče: „Naši očaki so molili Boga na ti gori le — pokaže na *Jeruzalem*, ki je bil blizo Sihema, — vi pa pravite, da v Jeruzalemu je mesto, kjer se mora moliti.“ Jezus ji odgovori: „Žena, verjemi mi, da pride ura, ko ne bote ne na ti gori, ne v Jeruzalemu molili Očeta. Pride ura, in je že zdaj, ko bodo, kateri prav molijo, očeta molili v duhu in resnici. Bog je duh, in kateri ga molijo, ga morajo moliti v duhu in resnici.“ — Žena spozná, da Jezus govori od ure mesijevega prihoda, in mu toraj pravi: „Vem, da Mesija pride; kadar tedaj on pride, nam bo vse oznanil.“ Jezus reče: „Jez sem, ki govorim s teboj.“ * „Žena, ko to sliši, stermé popusti verč pri vodnjaku, vesela v mesto teče in ljudém reče: „Pojdite in pogledjte človeka, kateri mi je vse povedal, kar koli sem storila; samí razsodite, ali ni on Kristus?“ — Med tem učenci z jedmi iz mesta pridejo, in Jezusa prosijo: „Učenik, jej!“ On pa jim reče: „Jez imam jesti jed, ktere vi ne znate. Moja jed je, da storim voljo tega, kateri me je poslal.“ Še govori, ko iz mesta pridejo ljudje, ter ga prosijo, da bi ondi ostal. In ostal je dva dni pri njih, in jih učil. In veliko jih je vanj verovalo, in so rekli ženi: „Zdaj več ne verujemo zavoljo tvojega govorjenja; zakaj sami smo ga slišali, in vemo, da je on v resnici Zveličar svetá.“

17. Jezusova pridiga v Nazaretu. 106.

† Cez dva dni Jezus Sihar zapusti, gre na Galilejsko, in ondi evangeli od Božjega kraljesta oznanuje, rekoč: „Čas se je dopolnil, in kraljestvo Božje se je približalo. Delajte pokoro, in vervajte evangeliju.“ Ko pride v Nazaret, je šel po svoji navadi sobotni dan v shodnico; ondi vstane v znamenje, da hoče kaj iz svetih bukev brati. In dali so mu bukve Izaija preroka. Ko bukve razgne, najde mesto, kjer je bilo to le zapisano: „Duh Gospodov je nad menoj. Zato me je on mazilil in me poslal, evangeli oznanovat ubogim, ozdravljat te, ki so potertega serecá, oznanovat jetnikom izpušenje, in slepim pogled, in oznanit dan vračila.“ Ko te verste zbere, bukve služabniku poda, in se usede. Tedaj so bile vseh oči vanj ober-

cf. 79860 v. piara Taropu; rotunđem. 1849.

njere. On pa je začel tako le govoriti: „Danes se to pismo pred vami spolnuje.“

† Vsi so se čudili prijetnim besedam, ki so mu šle iz ust. Toda verovali mu pa niso, kar je sam od sebe govoril, ampak rekli so: „On ima sicer veliko modrost in čudovito moč; ali ^(malik)stenarjev sin je vendar le?“ Jezus jim toraj reče: „Resnično, povem vam, noben prerok ni prijeten v svojem kraju. V dneha Elijevih je bilo veliko vdov v Izraelu, ko je bilo nebó zapérto tri leta in šest mesčev, in ko je bila velika lakota po vsi deželi; in k nobeni zmed njih ni bil Elija poslan, ampak le v Sarepto ^(in tamo)k ženi vdovi. Tudi je bilo veliko gobovih ob času preroka Eliseja v Izraelu; in nobeden zmed njih ni bil očiščen, ampak le Naaman Sirec.“

† Vsi, ki so bili v shodnici, se zdaj silno razjeze. Z velikim hrupom vstanejo, Jezusa iz shodnice in iz mesta izženejo ter ga peljejo na rob goré, na kateri je bilo njih mesto zidano, da bi ga ž njega pahnili. Jezus pa se oberne, in po sredi med njimi stran gre. Vsi so osterméli, stojé kakor okamneli, in nikdo mu ne more braniti.

18. Jezusova čudovita dela v Kafarnavmu.

* Iz Nazareta je šel Jezus v Kafarnavm. Onda je učil v shodnici ob sobotah. Vse se je čudilo njegovim naukom; zakaj njegovo govorjenje je bilo ^(tudi)polno oblasti in je segalo globoko v serce. Med poslušavci je bil tudi človek, kateri je imel nečistega duhá; in ta z velikim glasom zavpije: „Kaj je nam in tebi, Jezus Nazarenski? Ali si prišel nas pogubit? Poznam te, kdo si, Sveti Božji?“ Jezus pa ga zaroti, rekoč: „Obmolkni, in pojdi iz tega človeka?“ Nečisti duh na to človeka na sredo verže in gre iz njega. Vse strah obide; in med seboj govore, rekoč: „Kaj je to?“ Z oblastjo in močjó celó nečistim duhovém zapoveduje, in pokorni so mu.“

* Iz shodniče je šel Jezus v hišo Simona Petra in njegovega brata Andreja. Petrova ^(tudi)tašča je imela hudo merzlico. Toraj Jezusa prosijo, da bi jo ozdravil. Jezus k nji stopi,

→ Mutter der Ehegatten
in Bezug auf die
Mutter (d. h. Petrus' Mutter)

jo prime za roko, zapove ^{paroli} merzlici, in glej, mahom jo merzlica zapusti; ona vstane in streže Jezusu in njegovim učencem.

* Na večer, ko je solnce zašlo, mu vse bolne in obse-
dene iz mesta pred vrata prinesò. In ljudstvo celega mesta se

zbere pred vratmi. Jezus pred vrata stopi, na slehernega bolnika roke položi in ga ozdravi. Hudiče pa z besedo izžene.

* Zjutraj Jezus zgodaj vstane in gre v pust kraj molit. Množice pa ga poišejo in ga prideržujejo, da ne bi šel od njih. On jim pa reče. „Tudi družim mestom moram oznano-
vati kraljestvo Božje, ker sem zato poslan.“ In učil je po vsi Galileji, hudiče izganjal, in ozdravljaj vse bolezn in slabosti med ljudstvom. In razglasi se njegov sloves po vsi Siriji in velike množice iz vseh krajev k njemu prihajajo in hodijo za njim.

19. Obilni ribji lov.

** Iz Kafarnavma ~~iz~~ je nekega dne Jezus prišel k Geneza-
reškemu jezeru, ki se mu je reklo tudi Galilejsko „morje,” da

T of Bl. Zeyiro, re ipsolites apothecis. 280.

bi ondi oznanoval besedo Božjo. Velike množice ga obsujejo, ki ga želé viditi in slišati. — Pri kraji sta bila dva čolna; eden je bil Petrov in njegovega brata Andreja, eden pa Cebedejevih sinov, Janeza in Jakopa. Ravno so bili iz čolnov stopili ter so mreže izpirali. Jezus stopi v Petrov čoln in ga prosi, da nekoliko od kraja odrine. Potlej se usede in iz čolna uči ljudstvo. Ko neha učiti, Simonu in njegovemu bratu reče: „Peljita na globoko, in na lov verzita svoje mreže!“ Simon mu odgovori! „Učenik! vso noč smo delali, pa nismo nič vjeli; na tvojo besedo pa bom vergel mrežo.“ — In ko so bili to storili, so zajeli toliko število rib, da se jim je mreža tergala. Toraj mignejo tovaršema Janezu in njegovemu bratu Jakopu, naj jim gresta pomagat. Prideta, in napolnili so oba čolna z ribami, tako da sta se topila.

* * Ko Simon Peter vidi, ostermí in se ustraši, in pade Jezusu k kolenom, rekoč: „Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen človek!“ Jezus pa mu pravi: „Ne boj se, odslej boš ljudi lovil.“ — Tedaj čolna k kraju potegnejo, vse popusté in hodijo za Jezusom. Odslej so bili zmiraj pri njem in so ga spremljali po njegovih potih.

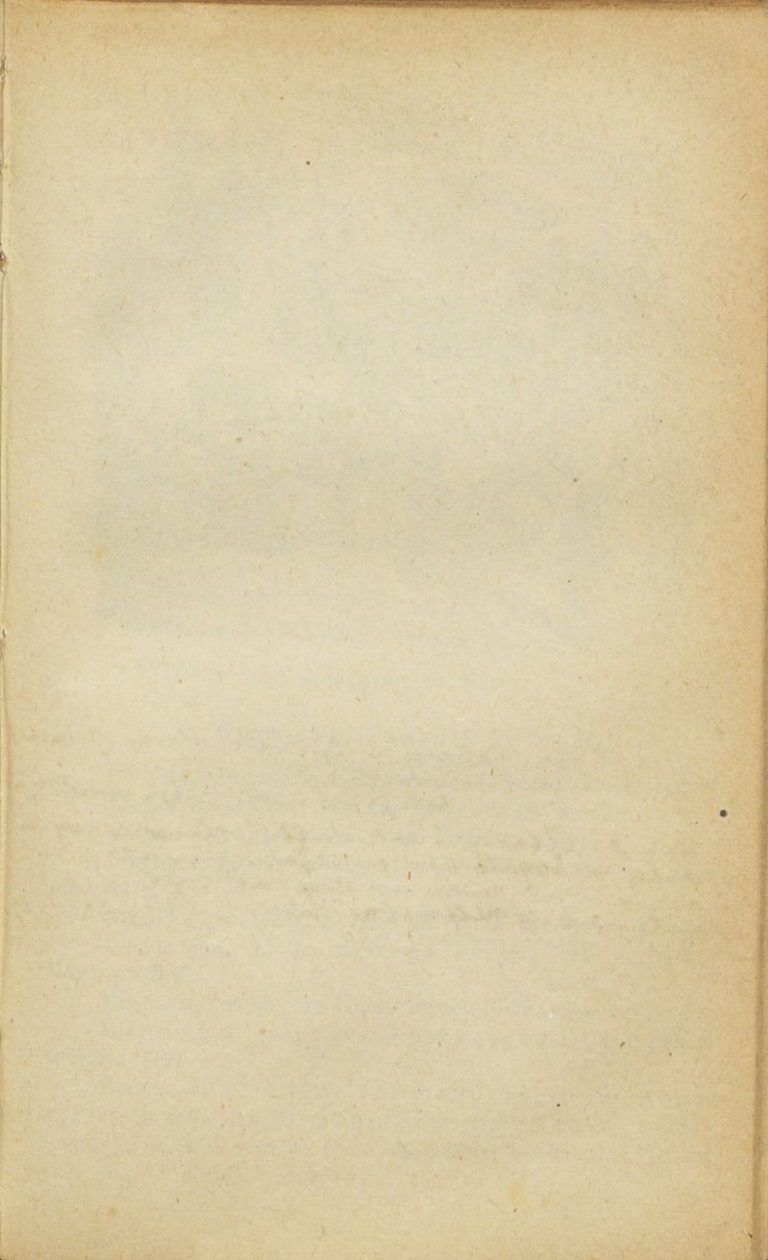
20. Mertvoudni.

Jezus se čez nekaj dni spet v Kafarnavm verne, in v neki hiši uči. Iz vseh krajev je prišlo veliko ljudi, ki so hotli Jezusa poslušati. Kar štirje moške prineso na postelji človeka, ki je bil mrtvouden. Zavaljo tolike množice ljudstva ga niso mogli prinesiti pred Jezusa, toraj gredo na streho, ki je bila plosnata po šegi jutrovih dežel, in ga s posteljo pred spusté doli v sredo pred Jezusa, Jezus njih terdno vero vidi, in reče mrtvoudnemu: „Zaupaj, sin, tvoji grehi so ti odpušeni!“

Med poslušarci so bili tudi Farizeji in pismarji, ki so sami pri sebi mislili: „Kdo je ta, da preklinja? Kdo more grehe odpušati, kakor Bog sam?“ Ker je Jezus njih misli poznal, jim reči: Zakaj mislite hudo v svojih sercih? Kaj je lažej reči: Grehi so ti odpušeni; ali reči: Vstani, in hodi. Da pa veste, da ima Sin človekov oblast na zemlji, grehe odpušati, ti rečem — se k mertvoudnemu oberne, — vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom.“ Bolnik precej vstane, vzame posteljo in gre na svoj dom. Vse pa groza obide, Boga časte in rekó: „Danes smo čudne reči vidili!“

21. Jezusova pridiga na gori.

Neki dan se je bilo zopet sila veliko ljudi zbralo okrog Jezusa. Ko ugleda množico, gre na goro. Ondi séde, učenci ga obstopijo po obeh straneh, spodaj so pa cele trume ljudi. Zdaj vse utihne, in željno pričakuje Jezusovih besedi.

Recept "za notranjo - tj. srčno v hrti - imenice
8. Zolliarskih čestnosti kat. Kržić v kat. družbu gornec 10/11/79

Kau. dr. Čebaden v kat. družbi stavi ubogim
v družu - bogate (po nemopiji!) neuposti; kot
je menja (a ne pridi več strogo) kat. Kržić uboge
v družu misli nesposobne ljudi. kat. druž. 17/12/79

* * Tedaj Jezus spregovori in uči:

A. Osem zveličanskih čednosti.

Krit. vpraš. prav. 10/12 79.
** „Blagor ubogim v duhu; ker njih je nebeško kraljestvo.

Blagor krotkim; ker oni bodo zemljo posedli.

Blagor žalostnim; ker oni bodo oveseljeni.

Blagor lačnim in žejnim pravice; ker oni bodo nasičeni. *Libel kar.*

Blagor usmiljenim; ker oni bodo usmiljenje dosegli.

Blagor jim, ki so čistega serca; ker oni bodo Bogá gledali. *Krit. vpraš. prav. 10/12 79.*

podajni vank. 1879.
Blagor mirnim; ker bodo otroci Božji imenovani.

Blagor zavoljo pravice preganjanim; ker njih je nebeško kraljestvo.

Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo zoper vas lažljivo govorili zavoljo mene; veselite se in bd veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.“

B. Od službe in dolžnost aposteljnov in njihovih naslédnikov.

† Zdaj se Jezus oberne k svojim aposteljnem, ki imajo biti predniki njegove cerkve, in jih tako le zlasti opominja:

† „Vi ste sol zemlje. Sol je dobra reč. Ako pa sol zgubi svojo moč, s čim se bo solila (zemlja)? Ni za drugega več, kakor da se proč verže in jo ljudje poteptajo. — Vi ste luč svetá. Podobni ste mestu, ki stoji na gori. Mesto pa, ktero je na gori, se ne more skriti. Tudi ne prižigajo luči, da bi jo pod mernik stavili, ampak na svečnik, da sveti vsem, kateri so v hiši. Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela, in časté vašega Očeta, ki je v nebesih.“

C. Od keršanske pravičnosti.

* Potem se k množicam ozre ter jim reče:

* „Nikar ne mislite, da sem prišel razvezovat postavo ali preroke. Ne razvezovat, ampak dopolnit sem jih prišel. Resnično vam povem: ako ne bo obilniši vaša pravica, kakor pismarjev in Farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Slišali ste pa, da so pismarji zapoved: „ne ubijaj“ tako le razlagali: Le kdor ubija, bo sodbe kriv; jez pa vam povém, da vsak, kateri se jezi nad svojim bratom, bo sodbe kriv. Kdor pa svojega brata hudo zasramuje, bo kriv zbora; kdor pa svojemu bratu reče: „norec,“ bo kriv peklenškega ognja.“

* „Dalje ste slišali, da so pismarji zapoved: „ljubi svojega bližnjega“ tako le razlagali: sovražiti pa smeš svojega sovražnika. Jez vam pa povem: Ljubite tudi sv oje sovražnike, dobro jim delajte, kateri vas svorajijo in molite zanje, kateri vas preganjajo: da boste otroci svojega Očeta, kateri daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, in daje deževati na pravične in krivične. Zakaj ako tiste ljubite, kateri vas ljubijo, kakošno plačilo boste imeli? Ali ne delajo tega tudi cestničarji? In ako pozdravljate le svoje brate, kaj posebnega storite? Ali ne delajo tega tudi malikovavci? Bodite tedaj popolnoma, kakor je vaš Oče nebeski popolnoma.“

D. Od čistega in dobrega namena pri dobrih delih.

* Glejte, da svojih dobrih del ne delate, da bi vas ljudje vidili. Sicer ne boste imeli plačila pri svojem Očetu, ki je

Vi ste ljud sveta" s to besedo ne napajajo
samo časti - ampak tudi dolžnost. Ker
ostanejo vol je služba (duh. ali svetna),
neča je dolžnost. 1876.

nam v int. družbi 21/2000 enajst s rekel: Družba je
to imenovati se tudi: Ljudi ga morajo vsi dan reči.
gromi. Ljudi ga morajo
Hvala, prij. s. zap.
Pozdravi - in po to reči.

Man kann ein ganz frohes Gesicht dann machen,
wenn man gebetet hat u. unter Leute gekommen ist.
- Ein finsternes Gesicht drauf wäre am ganz unrichtigen
Platze: man hat ja mit Gott gesprochen & das war
was frohes. am unrichtigen Platze: denn mit dem
finsternen Gesichte wird man manchen nicht zur
Nachahmung zum Gebet, aufgemuntert haben.
mit dem Gebet hat man auch seine Pflicht erfüllt
& nach der Pflichterfüllung ist man ja froh.
Daher nur nicht finster! Hilarem satorum...!
Nicht: *et tunc quod dicitur, potest, de se habet. 29/880.*
Warum hat?

Kann es natanwortlich die (o daggewenen penarejanje
rectio, et... ne graviss) - tunc res clarescit. Ich
vermeine ne dorege. [Geronil And. o. metheij
& 25/11. videri fort: dass Vindicta nicht gegen die
Natur nachahmen kann.] 1880.

~
So tunc energiam even ipsum parox,
da blühende wo niem. ipponat.
trieb se ja se hat. - aber dinge astro
sch. - was ist napa se dicitur ad vidi. 879.

Flug. mal. - Flug. mal.
v nebesih. Kadar toraj vbogajmé daješ, ne trobi pred seboj, kakor hinavci, delajo po shodnicah in po terjih, da bi jih ljudje hvalili. Resnično, povém vam, prejeli so svoje plačilo. Kadar pa daješ vbogajmé, naj ne vé tvoja levica, kaj dela tvoja desnica, da bo tvoja milošnja na skrivnem, in tvoj Oče, kateri na skrivnem vidi, ti bo povernil.“

* „In kadar moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri, in moli svojega Očeta na skrivnem, in tvoj Oče, ki na skrivnem vidi, ti bo povernil.“ *„In kadar moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri, in moli svojega Očeta na skrivnem, in tvoj Oče, ki na skrivnem vidi, ti bo povernil.“*

* „In kadar se postiš, se ne delaj žalostnega, da bi ljudje vidili, da se postiš, in tvoj Oče, ki na skrivnem vidi, ti bo povernil.“

1878
E. Od edine skerbí, ki je kristjanu pristojna.

† „Ne spravljajte si zakladov na zemlji, ki jih rija in molj končá, ali tatje izkopljejo in ukradejo; temuč zbirajte si zaklade v nebesih, katerih ne končá ne rija ne molj, in jih tudi tatje ne izkopljejo in ne ukradejo. Kjer je namreč tvoj zaklad, tam je tudi tvoje sercé. Nihče ne more dvema gospodoma služiti. Ne morete toraj služiti Bogu in mamoni.“

† „Zato vam pravim: Ne skerbite za svoje življenje, kaj boste jedli, tudi ne za svoje teló, kaj boste oblačili. Ali ni življenje več, kakor jed, in teló več, kot oblačilo? Poglejte ptice pod nebom; one ne sejejo in ne žanjejo in ne spravljajo v žitnice; in vaš Oče nebeški jih živí. Ali niste ví veliko več, kakor one? Poglejte limbarje? na polji! Oni ne delajo, in ne predejo; pa vam povém, da še Salomon v vsi svoji časti ni bil tako oblečen, kakor njih eden. Ako toraj travo na polji, ktera danes stoji, in se jutri v peč verže, Bog tako oblači, koliko bolj bo vas, maloverni! Ne skerbite tedaj, rekoč: Kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čim se bomo oblačili? Ker po vsem tem oprašujejo neverniki. Saj vé vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete. — Išite tedaj naj poprej Božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo priverženo.“

F. Od keršanskega obnašanja do bližnjega.

* „Ne sodite, da ne boste sojeni. Ne pogublajte, in ne boste pogubljeni, temuč odpušajte, pa bo tudi vam odpušeno. S kakoršno mero méríte, s takošno se vam bo odmerilo.“

Kaj vidiš pezdér v očesu svojega brata, bruna *) pa svojem očesu ne čutiš? Ali kako praviš svojemu bratu: Pusti, naj izderem pezdér iz tvojega očesa; in glej, bruno je v tvojem očesu? Hinavec! izderi poprej bruno iz svojega brata.“

† „Vse kar koli hočete, da vam ljudjé storé, tudi vi njim storite. To je postava in preroki.“

* * * 1820.

† Po teh in še veliko drugih opominih Jezus svoj govor sklepa s temi le besedami.“

† „Pojdite v večno življenje skoz ozka vrata. Zakaj široka so vrata in prostorna je pot, která pelje v pogubljenje, in veliko jih je, kteri po nji noter hodijo. Kako ozka so vrata, in tesna je pot, která pelje v življenje in malo jih je, kteri jo najdejo.“

† „Vsak, kteri sliši te moje besede in jih spolni, je podoben modremu možu, kteri je sezidal svojo hišo na skalo. In ploha se je vlila, in prišle so vode, in pihali so vetrovi in se vperli v tisto hišo; — in ni padla, zakaj vstavljena je bila na skalo. — Vsak pa, ki sliši te besede moje, in jih ne spolni, je podoben neumnemu možu, kteri je sezidal svojo hišo na pesek. In ploha se je vlila, in prišle so vode, in pihali so vetrovi in se operli v tisto hišo — in padla je, in velika je bila njena podertija.“

* Ko je bil Jezus ta svoj govor dokončal, so bile množice v sercu ganjene, zakaj učil jih je, kakor kdor ima oblast z nebes, ne pa kakor njih pismarji in farizeji.

22. Jezus ozdravi gobovega in — stotnikovega hlapca.

* * Kadar je Jezus zopet z gore šel, mu gobov človek naproti pride, pred njega pade in ga moli, rekoč: „Gospod! ako hočeš, me moreš očistiti.“ In Jezus stegne roko, se ga dotakne, rekoč: „Hočem, bodi očiščen?“ In kar čist je bil od

*) bruno ali bervno.

*Lautwörter sind abgesehen von dem Namen. Es kann
ein Satz aufgezogen sein. Ein Fremder ist angestrichelt.*

S krščanskega, sem spadaljanskega stališča
torej jaz ne pripuščam tožarjenja na
... leta v zaporu."

„knogovrat opazujem, da hinese, in
obojojajo preostro druge, so sami rešidel
najslabejši. Zmiraj pa se najbolje -
morebiti celo pred svojo vestijo za
najbolje - čutijo. Ali ji bilo tudi kdaj
za časa vaše mladosti tako“. „Gospod,
to je bilo vselej tako in tako boje“. sog.

1877, poznaje med letom poroka.

N. zem v stann iloveka žepet, xi. Tano
 mollostno v družih rozi in govori. Tar: o afer.
 "Suklje - Wienerne Stadt" z omenja ob enem,
 kaks v prvo, to je bil v njegov družbi
 šival ga tako per bagatel metati z omen
 tatanjil tako Zvanik pravakov: cote, Lovar
 idg. Tudi se mu čutili duh tega nuf.
 doždeva, xi. Šče ferms škandala; of. Zoon
 "Dvori + plemotno" (II, list 22.). To more l.
 to ženski dat v xoff? potem pa previjo
 xabi, l. nuf, da ženotno bere le nemiki.
 Luj more le nemiki: tam, dočiva. Tako
 elegantno pisane časnike; tako bolj
 vseh strasti, da je vsakemu lahko izproiti
 bnenjamigkaro mi rotil nudo. Tera ušideln.
 Taperet (šxandalogai opis Slov Nar. 1874) - v
 je tam v lepi štrventine pi sanam ldu
 otrpil njegove reelne nijalekije) je š. setaj
 že, obdelal; torej naj v Zoonu (II, list 7 et.)
 nidejo "gistorinske žene" na vrsto - pa
 bo videl, da koto samo slaboglasne
 met tani ggod: Zenami. In tako je res bilo!
 Pa le moralo is moralo midigije z
 repatenon drngib, naseljnje šon, jay ne
 nem nit do njeqa - a revidel so tale
 famljivi sami. Prev n. Katherine veterom, ob-

Brat v. Katerine večerom, 16
večernem sprejetu nas. Savc 877.
Zupac klenjter. Pava. Savc 877.

Pr nas bi to mi posmiljoni, bratis belu
(tudi no claudius) lože : ti so duhovni +
tudi zdravni, dostojni med : + kirurzi.
1879.

Krist. Bog - vidi se duhovna - tla
na on dolga + krevi. (Sečna,
veta gospoda)

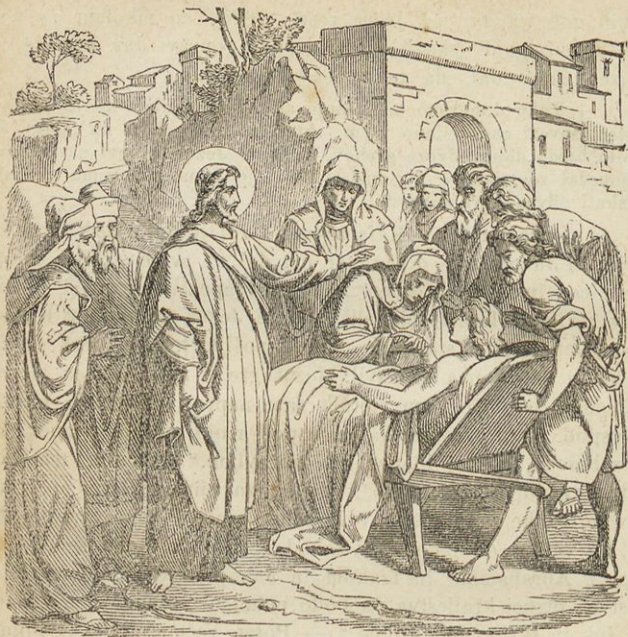
*Druga stvar je pa je vito se sebe o nalo. To
Bazil - to je onim (venerabilni) vito.
To se bode ž to nčasoma izgnalo iz. 1876 163
In stranke (liberal) "zvanil"!! to je prar. kralje!*
svojih gob. Tedaj mu Jezus reče: „Glej, da nikomur ne po-
veš; temuč pojdi, skaži se duhovnu in opravi dar, ktereга je
Mojzes zapovedal, da te za čistega spozna.“

† Tako duhovsko očiševanje ali odvezovanje, ki je bilo v
stari zavezi zapovedano vsem, kateri so bili gobovi na telesu, je
pilo briedpodoba odveze grehov, ki jo je Jezus v novi zavezi za-
povedal za gobove na duši. Toraj je Jezus gobovemu ukazal,
iskati odveze pri duhovnu.

* Jezus pride v Kafarnavm. Ondi je bil rimsk stotnik,
ki je bil Judom zelo dober, ter jim dal na svoje stroške zidati
shodnico. Imel je za smert bolnega hlapca, ktereга si je bil
prav priljubil. Ko stotnik sliši, da je Jezus na potu v Kafar-
navm, mu mestne starašine naproti pošlje, ter ga prosi, da bi
prišel in mu hlapca ozdravil. Jezus gre ž njimi. Ko ni bil že
več deleč od hiše, mu stotnik sam naproti pride ter pravi:
„Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, temuč reci
le z besedo, in moj hlapec bo ozdravljen.“ Jezus se tem be-
sedam začudi in reče tistim, ki so šli za njim: „Resnično, vam
povem, tolike vere nisem v Izraelu našel! Povem vam pa, da
jih bo veliko od izhoda in zahoda prišlo, in bodo sedeli pri
mizi z Abrahamom in Izakom in Jakopom v nebeškem kra-
ljestvu; otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v vnanjo temo, ondi
bo jok in škripanje z zobmi.“ — Potem reče stotniku: „Pojdi,
in kakor si veroval, tako se ti zgodi!“ In hlapec je bil ozdrav-
ljen tisto uro.

23. Mladeneč v Najmu.

Prigodilo se je, da je Jezus šel v mesto Najm po
imenu. Ž njim so šli njegovi učenci in veliko svetá.
Ko se je približal mestnim vratom, glej, merliča
nesó. Bil je edini sin svoje matere, ki je bila vdova.
Jokaje in zdihovaje je šla reva za parami. Veliko ljudi
iz mesta je bilo ž njo. Ko Gospod mater ugleda, se
mu v serce smili, ter ji ljubeznjivo reče: „Ne jokaj!“
Potem pristopi, in se par dotakne, v znamenje, da
naj nosci obstojé. Nosci obstojé. Potem Jezus merliču
reče: „Mladeneč, velim ti, vstani!“ In merlič sede in

začne govoriti. In Jezus ga dá materi. Vse pa je strah obšel, in so Bogá hvalili rekoč: „Velik prerok je med nami vstal, in Bog je obiskal svoje ljudstvo.“

24. Janezov poslanca.

Herod, sin tistega Heroda, ki je bil dal pomoriti otroke v Betlehemu, je bil oblastnik na Galilejskem in Perejskem. Za ženo si je bil vzel Herodijado, ženo svojega brata Filipa, ko je ta še živel. Janez ga svari in mu odkritoserčno naravnost reče: „Ni ti pripušeno imeti žene svojega brata!“ Heroda te besede zelo razžalijo, zlasti pa Herodijado, toraj Janeza čerti in Heroda nagovarja, naj bi ga s poti

Totem slovi beredi pravsoni, ki slavé
prepa mili - neje je rterenn ljubi. Nih varo.
in namre slavi gorpat saen clorans 880

Žepu. ne torej nasprohik oseb - ampak
strati. [Dario te dni af. Hohenkard v drž. Zborn
vlasti, ambassy n, zahvalil se za politiko
in orijentu. ambassy pa praznovat sedaj
Hohenkard, ministri, smetni udarec. in
mogli čisto zamolčati. Reja Hohenkard
govori: da spritano tujaj, kako njegova
stranka danes & vlada medoj ni nikol.
nepestrnira osebe - ampak le strati.]
nov. 1876.

spravil. Da bi ji ustregel, ukaže Janeza vkleniti in v ječo vreči.

Janecz tudi v ječi nič družega ne želi, kakor da bi vsi verovali v Jezusa in za njim hodili. Ali njegovi lastni učenci niso nič kaj mogli verovati v Jezusa: spotikali so ne nad njegovim ubožnim in nizkim stanom. Toraj Janecz dva zmed njih pošlje k Jezusu vprašat ga: „Ali si ti ta, kateri ima priti; ali naj družega čakamo?“ Namesto kacega odgovora se Jesus sklicuje na svoje čudeže, ki jih je storil nad bolniki, in reče: „Pojdita in povejta Janecu to, kar sta slišala in vidila. Slepí spregledujejo, hromi hodijo, gobovi se očiščujejo, gluhi spreslišujejo, mrtvi vstajajo in ubogim se evangeli oznanjuje; in blagor mu, kateri se nad menoj ne pohujša!“

25. *Magdalena spokornica.*

* Nekdo zmed farizejev, Simon po imenu, je Jezusa prosil, da bi pri njem jedel. Jezus gre v hišo farizejevo in séde za mizo. V tistem mestu je pa živela žena, Marijo Magdalena po imenu, ki je bila grešnica in v slabem slovesu. Po Jezusovih govorih se je pa bila spreobrnila, in polna ljubezni je bila do njega in polna kesanja za svoje grehe. Ko tedaj zve, da je Jezus v farizejevi hiši pri jedi, vzame alabastrovo púšico, dragega mazila polno, in gre tje, da bi mazilila Jezusu noge. K njegovim nogam se toraj verže, kesanje in žalost nad grehi jo presune in jame milo jokati. Solze polivajo Jezusu noge. Ko ona to zapazi, jih z lasmi svoje glave briše, potlèj jih poljubljuje in mazili.

* Farizej, ki je to vidil, sam pri sebi reče: „Ko bi bil on prerok, bi pač vedil, kdo in kakošna je žena, ki se ga dotika, da je grešnica.“ Jezus pa mu reče: „Simon, nekaj ti imam povedati. Nek posojevavec je imel dva dolžnika; eden mu je bil dolžan petsto denarjev,“ eden pa petdeset. Ker nista imela s čim plačati, je obema odpustil. Kteri tedaj ga

bolj ljubi? Simon odgovori: „Nenim, da tisti, kteremu je več odpustil.“ Jezus mu reče: „Prav si razsodil!“

* Zdaj se Jezus k ženi oberne, in reče Simonu: „Vidiš li to ženo? — Prišel sem v tvojo hišo, in vode za noge mi nisi dal; ta pa mi je s solzami nogé močila in s svojimi lasmi jih brisala. — Ti me nisi poljubil, ta pa, od kar je prišla v hišo, ni jenjala, mi nog poljubovati. Moje glave nisi z oljem mazilil, ta pa mi je nogé z drazim mazilom mazilila. Zato ti povem: Veliko grehov ji je odpuštenih, ker je veliko ljubila. Komur se pa manj odpusti, manj ljubi.“ — Na to ženi milostljive besede reče: „Odpušeni so ti grehi. Tvoja vera ti je pomagala. Pojdi v miru!“

XXVI. Druga velika noč.

[26. Osem-in-trideset-letni bolnik.

Drugo leto o veliki noči je šel Jezus zopet v Jeruzalem. Ondi je bila ovčja kópel, kteri se je po hebrejsko Betzajda reklo. Bila je v velikem poslopji,

cf. pilno o 99 ih pravnik, 1876.

cf. prvi čestek v Kars. 1878.

Ali "hates" goran biti - soln:ka, ki toli ko
let polan, prisa gospos. ko bi jaz vaj
musal danes: ali "hates" oblene; ro van^{eri}
tako curaz, et.. Kat. Krži ob razdelitvi 80.
oblatil ~ cit. III. ad. 879.

ki je imelo pet lóp. V teh je ležala velika množica bolnih, slepih, kruljevih, suhournih, kateri so čakali pljivkanja vode. Zakaj angel Gospodov je ob odločenihi časih hodil v kópel, in je vodo pljivkal. Kdor je po pljivkanji vode prvi stopil v kópel, ta je ozdravel, ktero bolezen koli je imel. Med družimi je bil ondi tudi človek, ki je bil osem in trideset let bolan. Ko ga Jezus vidi ležati, má ljubeznjivo reče: „Ali hočeš ozdravljen biti?“ Bolnik mu odgovori: „Gospod! nimam človeka, da bi me djal v kópel, kadar se voda skali; in preden jez tje pridem, že drugi pred menoj vanjo stopi.“ Tedaj mu Jezus pravi: „Vstani, zadeni svojo posteljo, in hôdi!“ Pri té priči človek ozdravi, vzame svojo posteljo in gre ves vesel in hvaležen od tod.

* Tisti dan je pa bila sobota. Ko Judje vidijo ozdravljenega hoditi in postelje nositi, mu rečejo: „Sobota je, ne smeš toraj svoje postelje nositi!“ On jim odgovori! „Ta, ki me je ozdravil, mi je rekel: Zadeni svojo posteljo in hôdi!“ Tedaj ga vprašajo: „Kdo je tisti človek, kateri ti je to rekel?“ On jim pa ne more povedati; zakaj Jezus se je bil precej spet umaknil. Kmali potem pa ga Jezus najde v tempeljnu ter mu pravi: „Glej, ozdravljen si; nikar več ne greši, da se ti kaj hujšega ne zgodi! — Tedaj človek gré in pové Judom, da je Jezus tisti, ki ga je ozdravil. Judje pa Jezusa preganjajo, ker je to v soboto storil.

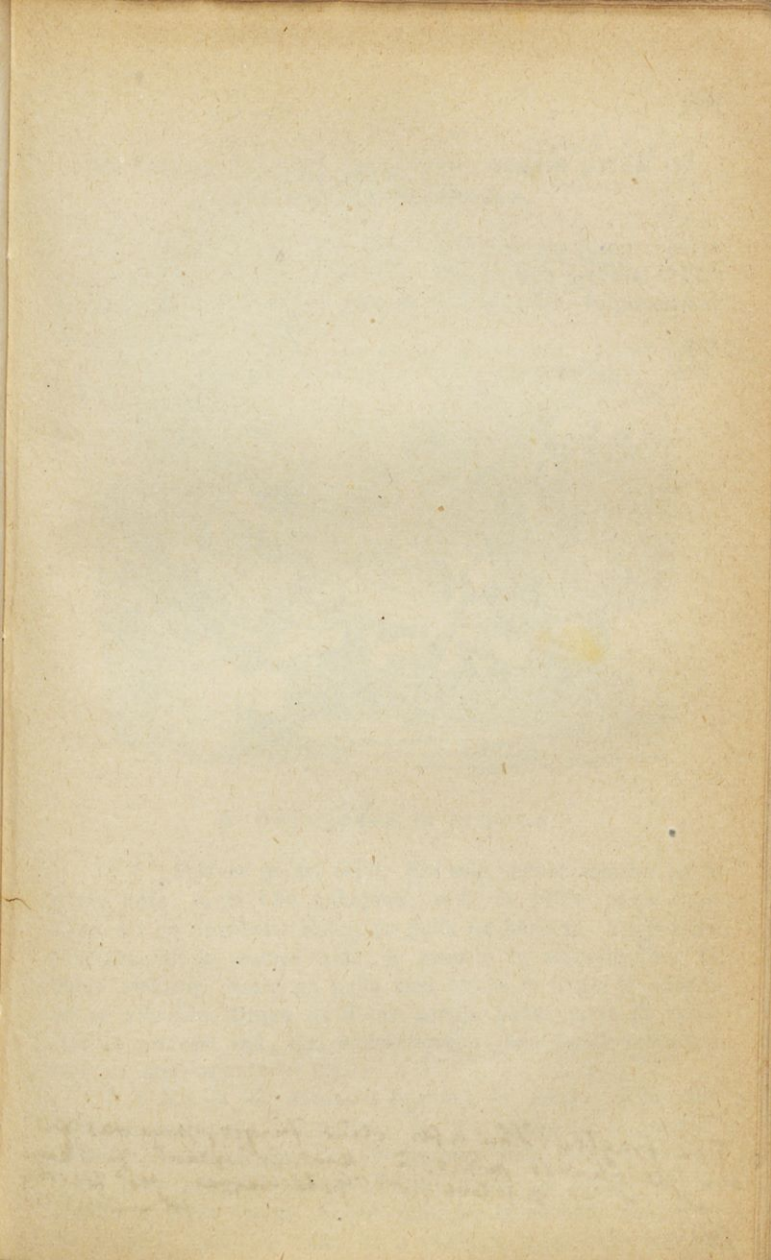
* Jezus jih skuša prepričati, da ima oblast za to, toraj jim reče: „Moj Oče do zdaj dela, in tudi jez delam.“ Na to Judje išejo, še celó umoriti Jezusa, ki ni le sobote prelomil, temuč je tudi Bogá preklinjal, ker je Boga imenoval svojega Očeta. Jezus jim pa še slovesniše priterdi: Resnično, resnično vam povém, kar koli dela Oče, to tudi Sin tako dela. Kakor ima Oče življenje sam v sebi, tako je tudi Sin^u dal imeti življenje v samem sebi. Kakor Oče mertve obuduje in oživlja, tako tudi Sin oživlja, kogar hoče. Oče tudi nikogar ne sodi, temuč je vso sodbo Sinu dal, da vsi časté Sinú, kakor

časté Očeta. Resnično, resnično vam povem, da pride ura, ko bodo mrtvi slišali glas Sinú Božjega. In bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri pa so hudo delali, v vstajenje obsojenja.“

27. Greh zoper svetega Duha. — Že Marijo blagruje.

Ko so velikonočni prazniki minili, se je Jezus zopet na Galilejsko vernil in po mestih in tergih gredé učil in bolnike ozdravljaj. Nekega dne k njemu pripeljejo človeka, ki je bil obseden, slep in mutast. Jezus ga ozdravi, tako da je vidil in govoril. Vse množice se zavzamejo, rekoč: „Ali ni ta sin Davidov?“ Farizeji pa, ko to slišijo, reko: „Ta ne izganja hudičev drugači, kakor z Belcebubom: višim hudičev.“ Jezus vidi njih misli in jim pravi: „Vsako kraljestvo, samo zoper sebe razdeljeno, bo razdjano. Če tedaj satan satana izganja, je sam zoper sebe razdeljen, kako bo tedaj obstalo njegovo kraljestvo? Ako pa jest z Božjim duhom izganjam hudiče, je tedaj k vam prišlo Božje kraljestvo. Toraj vam povem: „Vsak greh in preklinjevanje bo odpušeno ljudém; preklinjevanje zoper sv. Duha pa ne bo odpušeno, ne na tem svetu, ne v prihodnjem.“

Kako ženo zmed množice te Jezusove besede tako presunejo, da na glas zavpije: „Blagor telcsu, ki te je nosilo, in blagor persom, ki so te dojile!“ Jezus ji pa odgovori: „Se ve da, blagor vsem, ki poslušajo besedo Božjo ter jo spolnujejo.“]

T Es fragten Ihn aber seine Jünger, was das für
ein Gleichniß wäre? und Er sprach zu ihnen:
Inoch ist es gegeben, die Geheimnisse des Reiches
Gottes
Luk. 11, 35.

XXVI. 7. 1879.
28. Govor Jezusov na jezeru: sedem prilik od nebeškega kraljestva.

Prilika = similitudo
miel. 10. in 11. (1078) Kachharn, der Wohnsitz!
 Jezus je šel neki dan k galilejskemu jezeru; se je
 ondi na bregu usedel in je učil. Ker je bilo pa sila veliko
 ljudi pri njem, je stopil v čoln in učil iz njega. Pripovedoval
 jim je naslednje prilike:

A. Od sejanca in semena.

* * „Sejavec je šel sejati. Ko seje, nekaj semena pada
 poleg pota, in je bilo pohojeno; tudi so prišle ptice spod
 neba, ter ga pozobale. Nekaj ga pada na kamnito. To je hitro
 pognalo; ali ko solnce izide, je zvenelo in usahnilo, ker ni
 imelo mokrote. Nekaj ga pada med ternje, in ternje je zrastle
 ter ga zadušilo. Drugo na dobro zemljo pada; in to je vzha-
 jalo in prineslo sad, eno trideseternega, eno šestdeseternega,
 eno pa stoternega.“

* * Ko je bil Jezus to povedal, je rekel: „Kdor ima
 ušesa, za poslušanje, naj posluša! — Ta prilika to le pomeni:
 Seme je beseda Božja. Pri katerih seme pada poleg pota, so
 ti, ki sicer poslušajo besede Božjo; pride pa hudič, in jim
 besedo iz serca vzame, da ne verujejo, in ne bodo zveličani.
 Na kamniti zemlji so tisti, ki z veseljem sprejemajo besedo,

kadar jo slišijo; toda korenin nimajo in le nekoliko časa verujejo, ob času skušnje pa odpadejo. — Kar ga pada med ternje, so tí, ki sicer poslušajo besedo, potem pa gredo ter jo zadušé v skerbéh, v bogastvu in sladnostih tega življenja, tako da ne obrodí sadú. Kar ga pa pada na dobro zemljo, so tí, ki radi polušajo besedo, jo v sereu hranijo in stanovitno sad rodé.“

B. Od ljulike med pšenico. *avang. po n. 3 xref. (1878)*

* Potem jim Jezus drugo priliko pripoveduje, rekoč: „Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kateri je dobro seme usejal na svojo njivo. Kadar so pa ljudje spali, je prišel njegov sovražnik, in je prisejal ljulike med pšenico in je prešel. Ko je pa zelenje zrastle in sad storilo, tedaj se je tudi ljulika prikazala. Pristopili so toraj hlapci hišnega gospodarja, in so mu rekli: Gospod! ali nisi dobrega semena usejal na svojo njivo? Od kod ima tedaj ljuliko? On jim reče: Sovražen človek je to storil. Hlapci pa so mu rekli: Hočeš li, da gremo in jo pobereмо? On reče: Nikar, da kje ljuliko pobiraje ž njo vred tudi pšenice ne porujete. Pustite oboje rasti do žetve, in ob času žetve porečem ženjem: Poberite najprej ljuliko, in jo povežite v snopke, da se sežgè; pšenico pa spravite v mojo žitnico.“

* To priliko Jezus tako le razlaga: „Kteri dobro seme seje, je Sin človekov. Njiva je svet. Dobro seme so otroci kraljestva Božjega, ljulika pa otroci hudobe. Sovražnik, ki jo je sejal, je hudič. Žetev je konec svetá, ženjci pa so angeli. Kakor se tedaj ljulika ob setvi pobere in v ognji sežge, tako se bo konec svetá godilo hudobnim. Sin človekov bo poslal svoje angele, in pobrali bodo vso pohujšljivost in tiste, kateri krivico delajo, in jih bodo vergli v ognjeno peč. Ondi bo jok in škripanje z zobmi. Pravični pa se bodo svetili kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta.“ *ver. oben. hat q. hores, i. d. l. 1878. an. 1878.*

C. Od gorčičnega zerna, kvasú, skritega zaklada, bisera in ribje mreže.

* Jezus je dalje govoril: Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zernu, katero je človek vzel in na svojo njivo usejal. To je sicer naj manjše zmed vseh semen, kadar pa zraste,

T rexel } 1879.
F rexel

T. alb. n. s. p. 1880.

|| clover ! 1880

je večje kakor vsa zeliša, in je drevó, tako da ptice spod neba pridejo, in prebivajo na njegovih vejah.

* „Nebeško kraljestvo je podobno ⁴kvasu, ktereга je žena vzela, in vmesila med tri polovnjake moke, da so je vse skvasilo.“

† „Nebeško kraljestvo je podobno ³zakladu, v njivi skritemu, ktereга človek, ki ga je našel, prikriva, in od veselja nad njim gre in prodá vse, kar ima, in kupi tisto njivo.“

† Spet je nebeško kraljestvo podobno ⁶kupcu, kateri išče dobrih biserov. Ko je našel drag biser, gre in prodá vse, kar je imel, in ga kupi.“

† „Spet je podobno nebeško kraljestvo ⁷mreži, ktera se verže v morje, in zajme rib vsacega rodu. Ko je napolnjena, jo izlečejo in na bregu sedé odberó dobre ribe v posóde, malovredne pa odmečejo. Tako bo tudi ob koncu svetá. Angeli pojdejo venkaj, in bodo odločili hudobne zmed pravičnih, in jih hodo vergli v ognjeno peč; ondi bo jok in škripanje z zobmi.“

† Tacih prilik je Jezus še veliko pravil ljudstvu, tako dase je spolnilo prerokovanje: „Svoja usta bom odperl v prilikah ter povedal, kar je bilo skritega pred začetkom svetá.“

29. Vihar na morji.

† Zvečer je Jezus svojim učencom rekel: „Prepeljimo se na uno stran morja.“ Tedaj pismar pristopi k njemu, in mu reče: „Učenik, za teboj pojdem, kamor koli greš!“ Jezus pa, ki je vedil, da mu je le svet mar in njega dopadajenje, mu reče: „Lisice imajo jame, in ptice pod nebóm gnjezda; Sin človekov pa nima, kamor bi glavo naslonil.“ Na te besede pismar Jezusa zapusti in gre od njega.

Potem Jezus v čolnič stopi, in njegovi učenci gredó za njim. Ker je bil od opravila truden, se usede in zaspí. Kar vstane velik vihar na morji, tako da valovi čolnič pokrivajo. Učence prevzame strah in gróza, toraj k njemu stopijo in ga zbudé rekoč: „Gospod, otmi nas, tonemo!“ Jezus jim odgovori: „Kaj

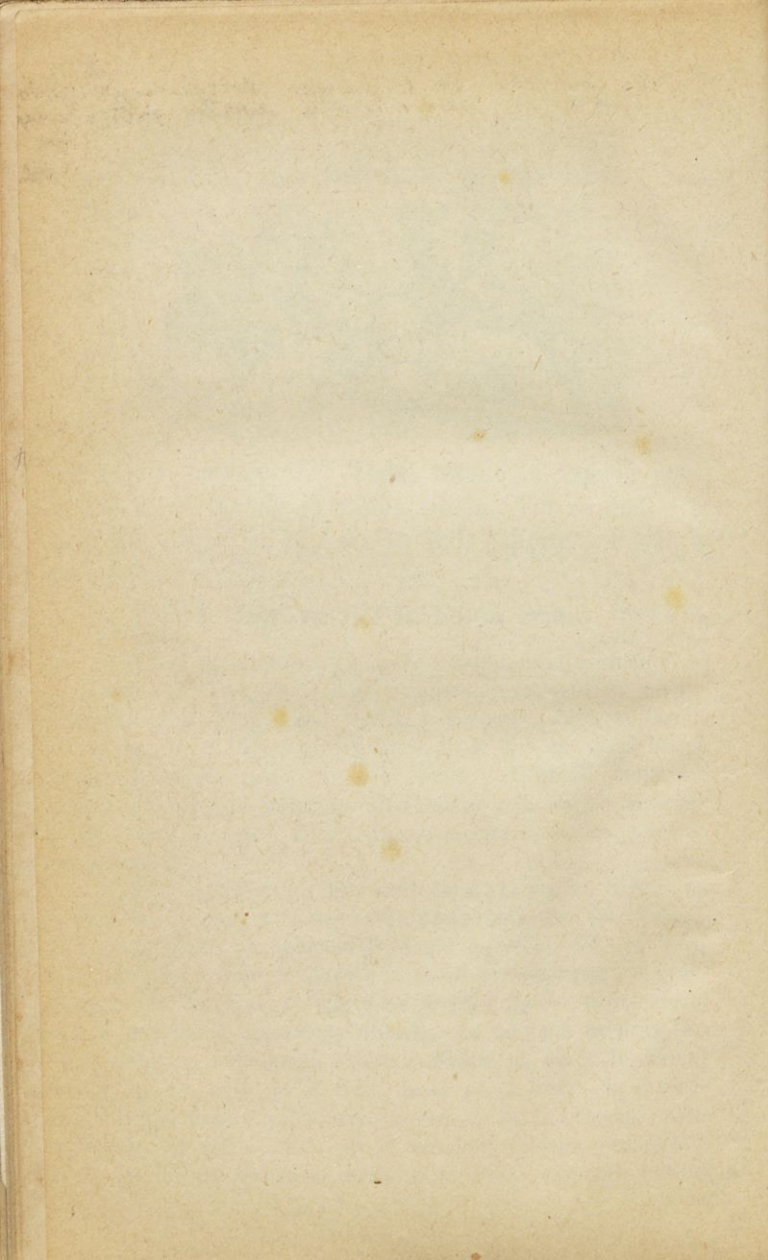

ste boječi, maloverni?“ Tedaj vstane in zapové vetru in morji — in bila je velika tihota. Vsi se čudijo in pravijo: „Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?“ *v. post. epiph.*

30. Jajrova hči in bolna žena.

* Ko se je bil Jezus od umstran morja nazaj prepeljal, ga je ljudstvo ob bregu z velikim veseljem sprejelo. Med družimi k njemu stopi eden zmed vikših v shodnici, Jajr po imenu. On je imel hčer, dvanajst let staro, ki je bila za smert bolna. Jezusu k nogam pade, in milo prosi: „Gospod, moja hči umira; ali pridi in položi svojo roko na njo, in bo živela!“ Jezus vstane in gre ž njim. Njegovi učenci in velika množica ga spremljajo.

* Med množico je bila tudi žena, ki je na kervotoku terpela že dvanajst let; vse svoje premoženje je bila zdravnikom že izdajala, pa nobeden ji ni nič pomogel. Ona se tedaj skoz ljudstvo pririne do Jezusa in se od zad dotakne roba njegovega oblačila; zakaj prepričana je bila, da bo ozdravljena, ako se le dotakne njegovega oblačila. In res, pri té priči, ko se ga dotakne, popolnoma ozdravi. Menila je, da je to skrivaj storila. In res, nihče je ni vidil. Jezus pa je hotel, da si množica v izgled vzame terdno vero te žene in da jo posnema, zato se oberne in reče: „Kdo se je dotaknil mojega oblačila?“ Žena, ki vidi, da Jezusu ni skrito njeno djanje, trepetaje prednj

pade in pred vsem ljudstvom pripoveduje, zakaj je to storila, in kako naglo je bila ozdravljena. Jezus pa ji ljubeznjivo reče: „Hči, tvoja vera ti je pomagala. Pojdi v miru!“

* Jezus je še govoril, kar pride nekdo Jajrovih in mu reče: „Tvoja hči je ravno kar umerla, ne nadlegvaj toraj dalje Učenika!“ Oče se silno prestraši. Ali Jezus mu reče: „Ne boj se; le vervaj, in bo oživela.“ Ko Jezus stopi v hišo, najde ondi veliko ljudi, ki so jokali po otroku, in tudi piskače, ki so po šegi tistih krajev „žalostno“ piskali. Jezus jim pa reče: „Kaj hrup delate in jokate? Deklica ni mrtva, ampak le spi!“ Tedaj so se mu posmehovali, ker so dobro vedili, da je umerla; pomislili pa niso, da je Jezus prišel, jo spet oživit. Jezus veli vsem ljudem iti iz hiše, in gre s starši in svojimi tremi učenci v bram, kjer je deklica ležala. Potem k mer-

liču stopi, ga prime za roko in reče: „Deklica, vstani!“ Deklica mahom vstane in hodi. — In ta sloves *) je šel po vsi deželi.

*) Sloves ali glas.

31. Jezus si izvoli aposteljne ter jih per^{ev}vič²³³
razpošlje.

* Brez števila ljudi iz daljnih krajev in celo od bregov srednjega morja se je okoli Jezusa nabiralo. Ko je nekega dne spet toliko sveta okoli sebe vidil, da je bil pri poslušanju njegovih beséd človek človeku na poti, so se mu ljudje v serce smilili, ker so bili, kakor ovce brez pastirjev. Tedaj svojim učencem reče: „Žetev je sicer velika, ali delavcov je malo. Prosite tedaj Gospoda, naj pošlje delavcov v svojo žetev!“ Proti večeru prejde Jezus na goro in vso noč premóli. Ko se dan stóri, pokliče svoje učence, si jih zmed njih izvoli dvanajst, ter jih imenuje aposteljne, t. j. poslance. Imena teh dvanajsterih so: Simon, imenovan Peter, in njegov brat Andrej, Jakop in njegov brat Janez, Filip in Jernej, Matevž in Tomaž, Jakop mlajši in Juda Tadej, Simon ^{načelnik} imenovan gorečnik, in Judež Iškarjot.

† In te je poslal rekoč: „Pojdite k zgubljenim ovcom hiše Izraelove; in oznanujte: Nebeško kraljestvo se je približalo. Ozdravljajte bolnike, obudujte mrtve, očišujte gobove, hudiče izganjajte. Na pot nič ne jemljite; zakaj delavec je vreden svoje jedi. Kadar stopite v hišo, recite: Mir bodi té hiši! In ako bo tista hiša vredna, bo vaš mir prišel nad njo: ako pa ne bo vredna, se bo vaš mir povernil k vam. In kateri koli vas ne sprejme, in ne posluša vaših besed, pojdite iz hiše ali mesta, in otresite prah od svojih nog. Resnično, vam povém, lože bo zemlji Sodonski in Gomorski sodnji dan, kakor tistemu mestu.“

† „Glejte, jez vas pošiljam, kakor oyce med volkove. Bodite toraj razumni, kakor kače, in priprosti kakor golobje. Varovajte se pa ljudi; zakaj izdajali vas bodo v zборе, in v svojih shodnicah vas bodo bičali, in pred poglavarje in kralje vas vodili in sovražili zavoljo mojega imena. Saj učene ne čez učenika, in hlapec ne čez svojega gospodarja. Učencu je zadosti, da je, kakor njegov učenik, in hlapcu, kakor njegov gospodar. Ne bojte se jih, kateri umoré teló, duše pa ne morejo umoriti; temuč bojte se veliko bolj tistega, ki more dušo in teló pogubiti! Ali se ne prodajata dva vrabca

876. Ubiq. & virens abj. et... polyporus? p. ubiq. v. p.
mivayem (est) nemum tunc sicut dicitur
repleto. Nam nescit ut p. v. p. v. p.

Le fundare, pred blagorbeni port 230m = 230m
in 'na poriclenem. 800.

Fluorid (fluorid) mejo se je razpršil v
samo, ki to ni bilo prav. J. H. H. H. 819

... buhla dake mudri kao žmija i bezazleni kao
golubovi. Kurat. Nov. Jar. p. 14.

za en vinar? In le eden zmed njih ne pade na zemljo brez vednosti in volje vašega Očeta. Nikar se tedaj ne bojte: boljši ko veliko vrabcov ste vi. Še celó vsi lasje na glavi so vam preštetí.“

† „Serčno me spoznavajte pred ljudmi! Resnično vam povem, kdor bo koli mene spoznal pred ljudmi, ga bom tudi jez spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih; kdor pa mene zataji pred ljudmi, ga bom tudi jez zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Mogli se boste od svojih ločiti. Toda kdor ljubi očeta ali mater bolj ko mene, ni mene vreden; in kdor ljubi sina ali hčer bolj ko mene, ni mene vreden. In kdor ne vzame svojega križa, in ne hodi za menoj, ni mene vreden. Kdor najde življenje, ga bo zgubil, in kdor zgubi svoje življenje zavaljo mene, ga bo našel. Je jih pa tudi veliko, kateri vas bodo sprejeli. Kdor tedaj vas sprejme, mene sprejme; in kdor sprejme mene, sprejme njega, kateri je mene poslal. In kdor koli da piti komu zmed vas kozarec merzle vode v mojem imenu, resnično vam povém, ne bo zgubil svojega plačila.“

Tedaj so šli izvoljeni apostelní, po dva in dva. Hodili so po vašéh, ter so oznanovali pokorno in bližnje nebeško kraljestvo. Tudi hudiče so izganjali in mazilili so z oljem veliko bolnikov ter jih ozdravljali.

† To maziljenje z oljem, akoravno še ni bilo svet zakrament, je bilo pa podoba poslednjega olja, od katerega sveti Jakob govori (5, 14, 15).

32. Glavosek svetega Janeza kerstnika.

* Herodijada je Janezu, ki je bil še zmiraj v ječi, vedno po življenju stregla. Ali Herod ga je spoštoval, vedoč, da je pravičen in svet mož, ga je varoval, rad poslušal in veliko storil tako, kakor mu je on svetoval. Tudi se je bal ljudstva, ker ga je imelo za preroka.

* Čez nekaj časa Herod v dan svojega rojstva napravi gostje knezom, vojvodom in pervakom svojega kraljestva. Tedaj pride hči Herodijadina, in pleše in dopade vsem pričujočim. Herod si ne vé kaj od veselja, tako da ji reče: „Prósi me, kar hočeš, pa ti bom dal.“ In še priseže ji rekoč: „Kar koli boš prosila, ti bom dal, tudi polovico svojega kraljestva!“

* Deklica gre urno ven k svoji materi in jo vpraša: „Kaj naj prosim?“ Matiji odgovori; „Glavo Janeza kerstnika.“ Hči hitro noter k kralju gré in prósi rekoč: „Hočem, da mi jaderno daj v skledi glavo Janeza Kerstnika.“ Herod se ustraši in je žalosten. Pa zavoljo prisega, ki pa ni imela veljave za kaj hudega, ji ni hotel pred gostóvi odreči. Berž pošlje rabeljna ter mu ukaže prinesiti Janezovo glavo v skledi. Rabelj gre, in Janezu v ječi glavo odseka; prinese jo v skledi, in jo dá hudobnemu dekletu, deklè pa hudobni in grozoviti materi.

* Ko Janezovi učenci to zvedó, žalostni pridejo, vzamejo njegovo truplo in ga v grob položé. Potem so šli k Jezusu in so mu vse povedali.

Bes33. Jezus nasiti 5000 mož.

* Velikonočni praznik se je zopet bližal. Razposlani aposteljni so se vernili in Jezusu pripovedovali vse, karkoli so bili storili. Na to jim Jezus reče: „Pojdite na stran v samotni kraj, in si malo počite!“ Ž njim toraj v čoln stopijo in se peljejo v samotni kraj. Pa tudi sem gre množica ljudi za njim.

čestnot vsarbo časti, tudi nečestnost človek.
adnex:

Tudi poudelnik čestnot časti & le malonob
je, da bi mu po storjenem poudelstvu tega
žal ne bilo. Tak bi bil nečlovek - Humannj.

Dalje.

Kako pa, da v sedanj. dobi [Zevarnjem se
pa, da bi jaz sedanja dobo imel v vsem za
slabo!] najreči Zločini: ravno n. omikarij
tjuseh: omenjal umora na Francozem; p. u.
zols. Dring auf das Kinden, 1867. Mislil na
Henrika Francronija, omikarega mladeneč
plemenite laške rogovine, z. 18. okt. 1876 ne
Dunaji garsatus umoril ter oropal pismonošo
Klara Guco - misli, a penovo! - ne
omenjal.

Vselej reliaven odgovor: Veče pomikarije
vere v sedanjih časih, kot pa sicer.
Ne rečem, da bi n. neomikarij
kaj enarega nemogoče bilo - prav pogosto
bode, ko bi neomikarij tudi edino
stalno posestvo izgubili, kar jih imajo, n.
vero.

Totem pa nas Bog varuj in - državo.
ali država tirja vero? [V tem bil:
v starih zmedenih časih (v naši
deželi mešli vsaj od l. 1875 sem) bilo
zmedena mnenja. Sedaj smo, hvala Bogu,
že na boljem. Kersikter - in to ne
najslabši človek je bil po Časnikih
n. p. ne Zapeljan.]

Vselej so tirja. 1. & 2. solse postare 1869
n. p. se glasi: Volksschule hat zur Aufgabe,
Kinder sittlich - religiös zu erziehen.

Ki bi kdo ne verjel, koliko je vlada do
vere, naj pa goe ma'nika ob altari:
motit; ali pa govorit na leco ... videl
bo, kaj bode!

Se daljini adnex k l. 32.

Tu n. denarnica, mazar pa šč prav
kaj se to. Jaz bi denarja nobenomu v
role ne dal, n. nima vere, torej veči.

Ker tr - če ne misli o Bogu; o žiriji
po sveti - jemlje (kdo mu bode branil!), da
ga le nihče ne vidi. Od tod prvorov
skraj, o oropanik kasah; o ubežlil
postniš vrnitih z 10.000 f. et. ...

Tu posli - to bi ne smeli veči.

1877.

Căș în via, udeaj priliki p nesitovanj.
govorjeni - gl. naučno pidiqo "dominica
VI. port Pentecosten 1866 & 1880". 27/6 1880.

Usmili se jih Jezus, ko jih ugleda. Še počitka si ne privoši; iz čolna stopi in gre na goro, da bi ga vsi vidili in slišali, in začne učiti. Ko je izgovoril, gre k bolnikom, ki so mu jih prinesli, in jih ozdravi.

** Kadar je pa pozno bilo, učenci k njemu stopijo in mu rekó: „Spusti ljudstvo na bližnje terge in vas, da si kupijo kaj jesti.“ Jezus pa jim pravi: „Ni jim treba od tod hoditi. Koliko kruhov imate? Andrej odgovori! „Mladeneč je tukaj, ki ima pet ječmenovih kruhov in dvě ribi; ali kaj je to med tolikanj?“ Potem Jezus ukaže: „Recite ljudem sesti!“ In truma za trumo séda na travo. Bilo jih je pa pet tавžent mož brez žen in brez otrók.

** Tedaj Jezus vzame pet kruhov in dve ribi, v nebó pogleda, jih blagosloví, razlomi in dá svojim učencem, naj jih položé med množice. Vsi jedó in se nasitijo. Potem Jezus učencem ukaže: „Poberite kosce, da konca nè vzamejo.“ Pobrali so tedaj ostanke koscov, in bilo jih je dvanajst polnih košev. Ljudje, ko vidijo čudež, se začudijo in rekó: „On je resnično prerok, ki ima na svet priti!“ Ker so vedili, da ima obljubljeni odrešenik tudi biti kralj, ga hočejo v Jeruzalem peljati ter ga po sili (za) kralja postaviti. Jezus pa je to

vedil, se jim natihoma umakne nekam na goró, ondi do pozne noči moli, in se po noči čez jezero prepelje v Kafarnavm. *16. 9. 1904*

Bej 34. Jezus obeta presveto rešnje teló. *dobro je reči*

† Ko množica, ktero je bil Jezus čudovito nasitil, drugi dan vidi, da Jezusa ni več tam, po suhem hití v Kafarnavm Jezusa iskat. Najdejo ga v shodnici. Ko jih Jezus ugleda, jim reče: „Išete me, ne ker ste vidili čudeže, temuč ker ste kruhov jedli in ste bili nasiteni. Delajte, ne za jed, ktera mine, ampak za jed, ki ostane za večno življenje, in vam jo bo dal Sin človekov.“ Oni mu tedaj reko: Gospod, daj nam za vselej ta kruh!“ Jezus jim pa razlaga rekoč: „Jez sem živi kruh, ki je prišel z nebes. Kdor jé tega kruha, bo živel vekomaj. Kruh pa, kterega bom jest dal, je moje mesó, kateró bom dal za življenje svetá.“

† Zdaj se Judje, ki so bili v shodnici, med seboj prepirajo, in veliko jih reče: „Kako nam more ta svoje mesó dati jesti? Jezus pa noče Judov nalaš potolažiti in reči, da je v podobi govoril, temuč jim še bolj zaterdi, rekoč: „Resnično, resnično vam povem, ako ne boste jedli mesá Sinú človekovega, in ne pili njegove kervi, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor jé moje mesó, in pije mojo kri, ima večno življenje, in jez ga bom obudil poslednji dan; zakaj moje mesó je res jéd, in moja kri je res pijača. Kdor jé moje mesó, in pije mojo kri, ostane v meni in jez v njem. Kakor je mene poslal živi Oče, in jez živim zavoljo Očeta, tako bo tudi tisti, kateri mene jé, živel zavoljo mene. Ta je živi kruh, kateri je z nebes prišel. Ne kakor so jedli vaši očetje mano, in so umerli. Kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.“ *Ali ne more bi jim bilo treba*

† Zavoljo teh besedi veliko Jezusovih učencov dvomi in reče med seboj: „To govorjenje je terdó, kdo jga more poslušati?“ Oni ali niso razumeli, da Jezus more svoje mesó in svojo kri dati v jed in pijačo, ali so pa menili, da bodo mogli njegovo mrtvo truplo jesti. Obema spotikljejema Jezus poskuša v okom priti. Zoper prvega jih zavrača na svoj čudoviti vnebohod, ki jih bo prepričal, da njemu, ki je iz nebes, ni nemo-goča nobena reč; toraj jih vpraša: „Ali vas to pohujšuje?—“

allein thun würde. Auch zur selbigen Zeit ist die beschriebene Sünderinn bekehrt worden, welche nach einiger Meinung Magdalena soll gewesen seyn. a)

Jesus Christus fuhr fort zu unterweisen, und Wunder zu wirken. Er hat einen Besessenen befreit, welcher taub und stumm war. Die Pharisäer haben wegen diesem Wunder wider ihn gelästert; Er aber hat sie durch gegründete Ursachen, und sehr überweisende, aber auch zugleich sanftmüthige Schlussreden beschämmt. Er fuhr fort das Volk zu unterweisen. Er bediente sich gemeiniglich der Parabeln, das ist, bekannter Gleichnisse, damit sie begreifen möchten, was er ihnen sagte, und er bekräftigte seine Lehre durch eine große Menge der Wunder, welche er wirkete.

Nach diesem ist er nach Nazareth gekommen; weil er daselbst auferzogen war, und bis zum dreyßigsten Jahre seines Alters, wie ein gemeiner Mensch, daselbst gewesen, ohne daß er etwas Außerordentliches an seinem Wandel hat sehen lassen; die Einwohner desselben Orts haben an ihn ganz keinen Glauben gehabt; weßwegen er gesagt: „ Ein Prophet „ ist nirgends weniger als in seinem Vaterlande, „ und in seinem Hause geehret. b)

§ 2

§. 8.

a) Matt. 11.

b) Matt. 13.

§. 8.

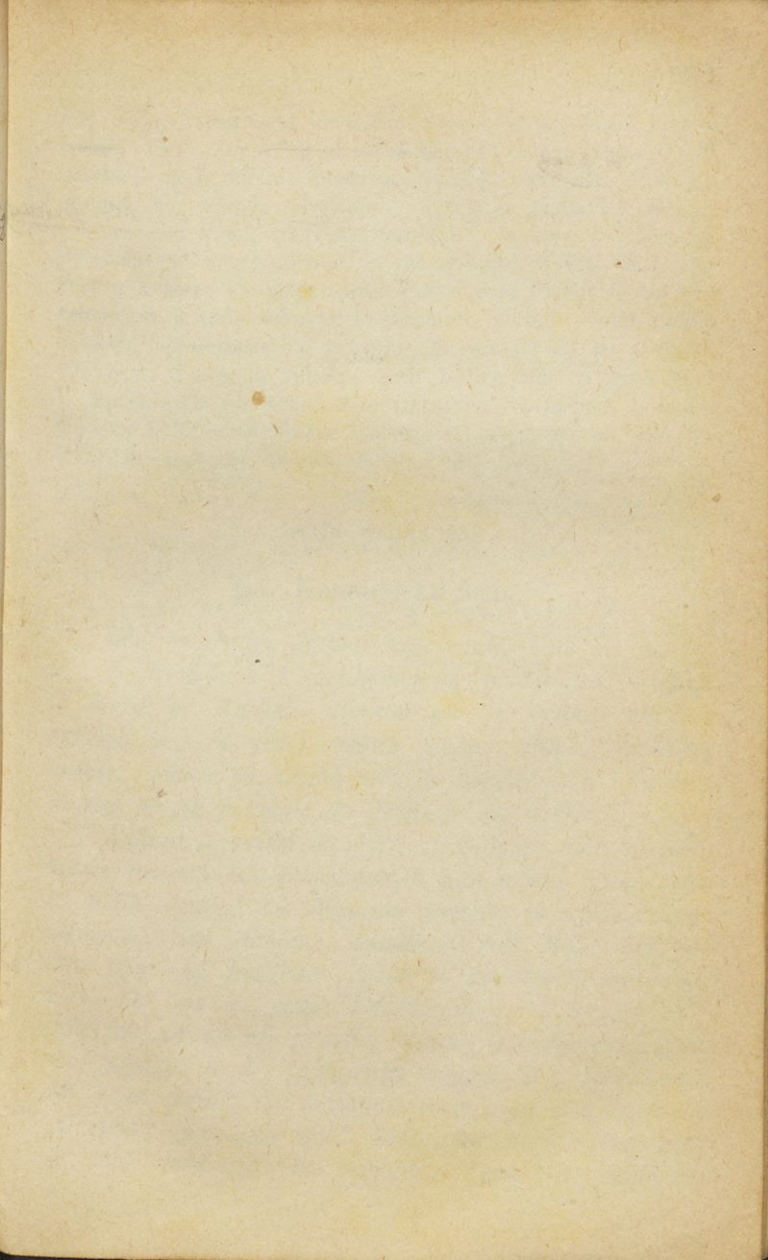
Fortsetzung des öffentlichen Lebens Jesu Christi, bis zu seiner Verklärung.

§. Was hat Jesus Christus im dritten Jahre seines Predigens Denkwürdiges gethan?

A. Als er seine Apostel abgesendet hatte, durch ganz Judäa die Buß, und das Reich Gottes zu predigen; ist er selbst auch wegen dessen alle Städte in Galiläa durchgegangen.

So bald die Apostel von ihrer Sendung wieder zurück gekommen, hat er sie in die Wüste Bethsaida jenseits des galiläischen Meers geführt, woselbst er fünf tausend Menschen angetroffen, welche ihn erwarteten: er hat sie unterwiesen, und durch ein großes Wunder, um diese fünf tausend zu ersättigen, fünf Brod und zween Fische vermehrt. Da das Volk dieses Wunder gesehen, haben sie ihn zum König machen wollen; er aber entwich auf einen Berg, um daselbst zu beten.

Seine Jünger welchen er befohlen hatte über das Meer nach Bethsaida wieder zu kehren, sind von einem Ungewitter auf dem Wasser um Mitternacht überfallen worden. Jesus Christus wandelte auf dem Wasser, kommt zu ihnen, macht ihnen wiederum einen Muth, heißt den Petrus auch auf
das

Trimes gadija nješta trpenje... hvala. 1880.
- to je ne pojasne.

Abrahamovo vero toj, toja ni trojki govor
Fcf. otkrivate prah - ne vilitati vere 1879.
tudi apostolom ne.

Kaj tedaj, kadar bote vidili Sinú človekovega gori iti, kjer je poprej bil!“ Zopor drugi spotikljej pa reče: „Duh je, ki oživlja; mesó nič ne pomaga, Besede, ktere sem vam jez govoril, so duh in življenje.“ Jezus še pristavi: „So pa nekteri med vami, kteri ne verujejo.“ In res, več učencov odsehal od njega odstopi, in več ne hodijo z njim. Kakor je Jezusu k sercu šlo pogubljenje toliko duš, vender le pri tem ostane, da je treba verovati to skrivnost, in tudi svojim ljubim dvanajst apostelnom dá na voljo ali verovati ali pa se ločiti od njega. Toraj jih vpraša: „Ali hočete tudi vi preč iti?“ V imenu vseh mu Simon Peter odgovori: „Gospod, k komu pojdemo? Ti imaš besede večnega življenja, mi pa smo verovali in spoznali, da si ti Kristus, Sin Božji.“

Tretja velika noč.

35. Kananejska žena.

Ker so Judje Jezusa zalezovali, zato ni šel to leto v Jeruzalem k velikonočnim praznikom, ampak je hodil po Galileji. Povsod ga je velika množica spremljala, in seboj vodila slepe, gluhe, mutaste, hrome, gobove in veliko družih bolnikov. K njegovim nogam so jih polagali, in Jezus je vse ozdravil.

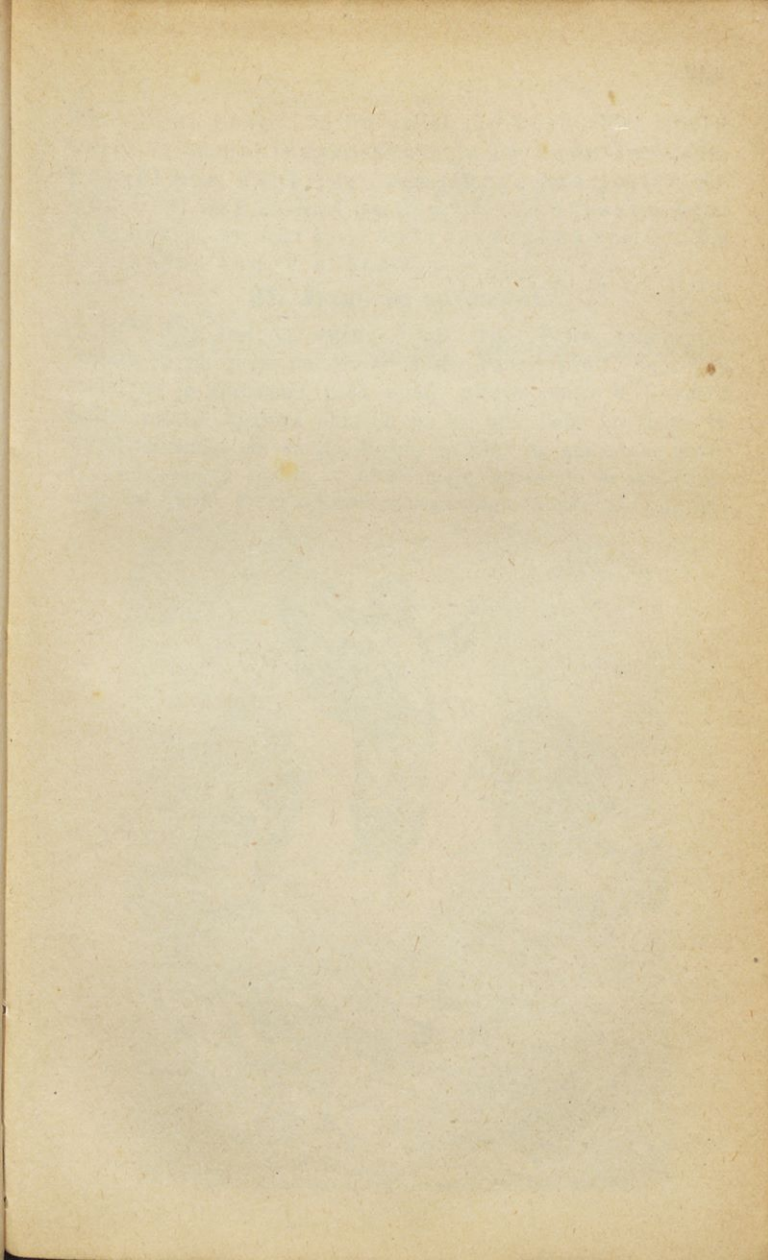
Enkrat je prišel do Tira in Sidona, kjer so prebivali neverni mlajši nekdanjih Kananejcov. Kar žena iz tistih krajev za Jezusom priteče in vpije rekoč: „Gospod, Sin Davidov, usmili si me! Moja hči veliko terpi od hudiča.“ Jezus ji kar besede ne odgovori. Ker pa ne jenja klicati, učenci k Jezusu stopijo ter ga za njo prosijo. Jezus jim odgovori: „Jez sem poslan le k zgubljenim ovcam hiše Izraelove.“ Ali žena pride, mu k nogam pade, ga moli in reče: „Gospod, pomagaj mi!“ Jezus pa hoče njeno vero še bolj poskusiti in uterditi. Toraj ji odgovori:

„Pusti, naj se otroci prej nasitijo: „Ni prav, jemati otrokom kruha, in ga psom metati.“ Žena mu odgovori: „Kaj pa da, Gospod! ali psički dobivajo vsaj drobtinice, ki padajo z mize njih gospodov.“ Tedaj ji Jezus odgovori rekoč: „O žena, velika je tvoja vera! Zgódi se ti, kakor želiš.“ In ozdravljena je bila njena hči tisto uro.

36. Jezus Petru obeta naj vikšo cerkveno oblast.

** Ko je Jezus prišel v kraje Cezareje Filipove, je redé vprašal svoje učence, rekoč: „Kdo, pravijo ljudje, da je Sin človekov?“ Oni rekó: „Nekteri, da je Janez kerstnik, nekteri da Elija, nekteri pa da Jeremija ali prerokov kdo.“ Jezus dalje vpraša: „Vi pa, kdo, pravite, da sem?“ Tedaj odgovori Simon Peter, rekoč: „Ti si Kristus, Sin živega Bogá!“ Na drugo to spoznanje mu Jezus slovesno reče: „Blagor ti, Simon, Jonov Sin; ker mesó in kri ti ni tega razodela, ampak moj Oče, ki je v nebesih. Pa tudi jez povem

"Zaj" bom tal rlyuče - of. Leon XIII. unetručen.
880.

Žepan se nam kaže tu na goru (Tabor)

cf. v. 162.
 tebi: Ti si Peter, in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklenska vrata je ne bodo ^{zmagale} zmagale. In tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva. In kar koli boš zvezal na zemlji, bo zvezano tudi v nebesih; in kar koli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.

37. Jezus se spremeni. (295)

Ja niso časa (295)
 ** Cez šest dni vzame Jezus seboj Petra, Jakopa, in Janeza in jih pelje na visoko goro (Tabor) molit. In ko je molil, se je spremenil pred njimi: njegov obraz se je svetil kakor solnce, njegova oblačila pa so bila bela ko sneg. In glej, prikazala sta se jim Mojzes in Elija in, sta ž njim govorila od njegove smerti, v kateri imajo odrešenje in zveličanje najti vsi ljudje. Peter od prekrasnega pogleda ostermi in Jezusu

reče: „Gospod! dobro nam je tukaj biti! Ako hočeš, tukaj tri šotore naredimo, tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega.“ Ko je pa še govoril, glej! jih je svetál oblak obsenčil, v kterega sta šla Mojzes in Elija, in glas se je zaslišal iz oblaka: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadajenje, njega poslušajte!“ *1. kor. 15, 12-20* *Kafarna 180*

** Učenci se prestrašijo in na obraz popadajo. Jezus pa k njim pristopi in se jih dotakne, rekoč: „Vstanite, in nikar se ne bojte!“ Ko so pa zopet pogledali, niso nikogar vidili, kakor Jezusa samega. In ko so šli *10. kor. 15, 12-20* z gore, jim Jezus zapové: „Nikomur ne pravite te prikazni, dokler Sin človekov od mrtvih ne vstane.“ *1. kor. 15, 12-20*

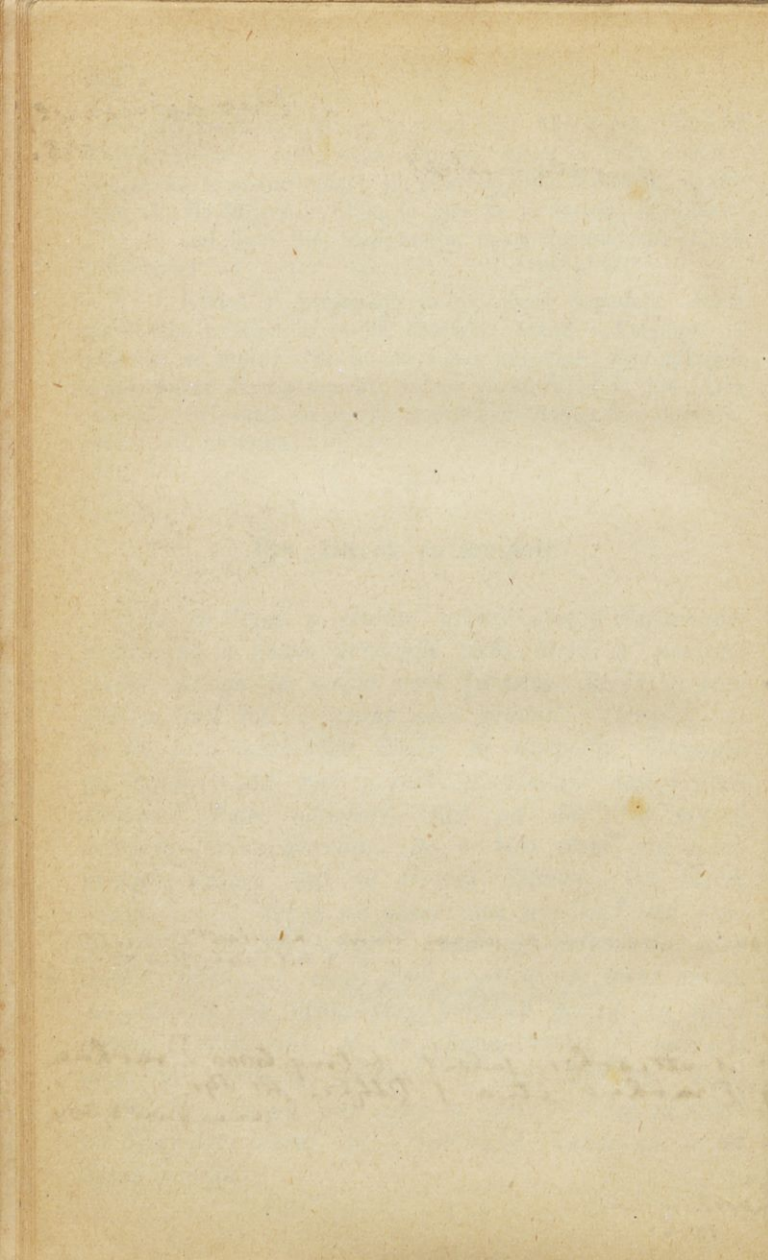
[38. Davek za tempelj.] *W. J.*

Ko je Jezus s svojimi učenci spet v Kafarnam prišel, so k Petru pristopili tisti, kateri so pobirali davek, ki ga je mogel vsak Izraelec, ki je bil star čez dvajset let, o veliki noči plačati v tempelj, ki je bil hiša nebeškega kralja in Gospoda. Vprašajo ga rekoč: „Ali vaš učenik ne plačuje davka dveh drahem? Peter odgovori: Kaj pa da,“ in gre v hišo, to Jezusu povedat. Ko v hišo stopi, ga Jezus prehiti, rekoč: Kaj se ti zdi, Simon! Od katerih kralji zemlje davek ali glavni (dac jemljejo? Od svojih otrok ali od tujih?“ *10. kor. 15, 12-20* Peter mu odgovori: „Od tujih? Jezus mu tedaj reče: „Otroci so toraj prosti. Ali, da jih *10. kor. 15, 12-20* ne pokažemo, pojdi k morju, in verzi ternek. Pervo ribo, ki se vjame, vzemi in odpri ji usta, in našel boš stater t. j. štiri drahme. Tega vzemi in jim ga daj zame in zase.“ Peter je storil po Gospodovi besedi, in je res našel, kakor mu je bil Jezus povedal. *137*

omnia mihi licent; sed non omnia expediunt. 1. Corinthe. 6.
1. Tert Epistol., peris etc.

Medant goslaja - tefes stvar teza, nego plovat
Dobro sagovorni - uen pade + modni rot zelotiji

1 attisches Talent betrug 6000 Drachmen,
1 Drachme etwa 1 Rthlr. 10 Sgr.
anne 9 ann 1, 304.

39. Jezus prijatelj otrok. Od pohujšanja.

Neki dan so pobožne matere k Jezusu pripeljale svoje otročiče, da bi roke nanje polagal in nad njimi molil. Ker je bil pa Jezus od učenja truden, jih učenci niso hotli k njemu pustiti, zavoljo tega je bil Jezus nad njimi nevoljen in je rekel: „Pustite otročiče, in nikar jim ne branite k meni, zakaj tacih je nebeško kraljestvo. Potem je Jezus otroke objemal, roke nanje pokladal in jih blagoslavljal.

** Potlej Jezus reče tem, ki so okoli njega stali: „Resnično vam povem, ako se ne spreobernete, in niste, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Kdor koli se pa poniža, kakor ta otrok, ta je večji v nebeškem kraljestvu. In kdor sprejme ktereга tacega otroka v mojem imenu, mene sprejme. Kdor pa pohujša ktereга teh malih, ki v mé verujejo, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat, in bi se potopil v globočino morjá. Glejte, da ne zaničujete ktereга teh malih! Ker povem vam: Njih angeli v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta, kteri je v nebesih.“

40. Jezus dá aposteljnom oblast vezati in razvezovati. — Prilika od neusmiljenega hlapca.

** Jezus je dalje učil: „Ako greši zoper tebe tvoj brat, ne mašuj se nad njim, temuč pojdi in ga posvari med seboj in med njim samim. Ako te posluša, pridobil si svojega brata; ako te pa ne posluša, vzemi seboj še enega ali dva. Ako ne posluša tudi teh, povej cerkvi. Če pa cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevérnikin očitni grešnik. Resnično, resnično, vam povem, — to govoré se k aposteljnom oberne, — kar koli boste zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli boste razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“

* Na te besede Peter k Jezusu pristopi, in vpraša: „Gospod, kolikokrat naj odpustim svojemu bratu, ako greši zoper mene: ali do sedemkrat?“ Peter misli, to bi bilo že silno velikodušno. Toda Jezus mu odgovori: „Ne rečem ti do sedemkrat, ampak do sedemdesetkrat sedemkrat. Zakaj v nebeškem kraljestvu je, kakor pri kralji, kateri je hotel obrajt delati s svojimi hlapci. Ko je začel rajtati, je bil prednj postavljen eden, kateri mu je bil dolžan deset tavžen talentov. Ker pa ni imel, s čem plačati, je gospod ukazal, prodati njega, njegovo ženo in njegove otroke, in vse kar je imel, in poplačati. Tedaj pade hlapec na kolena, in ga prosi, rekoč: Poterpi z menoj, in vse ti bom povernil. In Gospod se usmili tistega hlapca, ga spusti in mu dolg odpusti.“

** „Spred njega gredé pa je tisti hlapec našel enega svojih sohlapcev, kateri mu je bil dolžan sto denarjev. In zgrabil ga je in davil, rekoč: Plačaj, kar si dolžan! Tedaj njegov sohlavec prednj pade, in ga prosi, rekoč: Poterpi z menoj, in vse ti bom povernil! On pa noče, temuč gré, in ga verže v ječo, dokler ne plača dolgá. — Ko so pa vidili njegovi sohlapci, kar se je zgodilo, so bili silno žalostni, ter so šli in povedali svojemu gospodu vse, kar se je bilo zgodilo. Tedaj neusmiljenega hlapca pokliče njegov gospod, in mu reče: Hudobni hlapec! ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil; ali nisi bil toraj tudi ti dolžan usmiliti se svojega sohlapca.“

skattemalholmsbod med slättig grund.

Præparat som se om se utställt; per
-se se i skatt - se slätt to in
pagor. 1879.

Mi mi smo pa nebesa polarini.
f. rane o neki s njega nevelnost
1879.

"Salem" mir - Nekteri mislijo o usmrti.
Samaritani povest: kojej resnična podlaga;
Lingi vidijo prelixo v njej. m. pihaj: 1/1,80.

kakor sem se tudi jez tebe usmilil? In Gospod se razserdí in ga izročí trinogom, dokler ne poplača vsega dolga.“

* „Tako“, — Jezus sklene, — „bo tudi moj nebeški Oče vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih sere.“

41. Jezus razpošlje 72 učencov.

* Ko je šel Jezus iz Galileje spet v Judejo, apostelnom pomagavce izvoli, in sicer dva in sedemdeset učencov, in jih, kakor aposteljne, pred seboj pošlje po dva in dva. Reče jim: „Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje; kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, kateri me je poslal.“

* Čez nekoliko časa so se dva in sedemdeseteri z veseljem vernili, rekoč: „Gospod! tudi hudiči so nam pokorni v tvojem imenu.“ Jezus jim reče: „Ne veselite se tega, da so vam duhovi pokorni, temuč veselite se, da so vaša imena zapisana v nebesih.“ In Jezus se razveseli v svetem Duhu in reče: „Zahvalim te, Oče, Gospod nebes in zemlje, da si to skril modrim in razumnim, in si razodel malim. Pridite k meni vsi, kateri se trudite, in ste obteženi, in jez vas bom poživil. Vzemite moj jarem nase, in učite se od mene; ker jez sem krotak in iz serca ponižen. Tako boste pokoj našli svojim dušam moj jarem je sladak, in moje breme je lahko.“

42. Zapoved ljubeznive Usmiljeni Samarijan.

Ko Jezus skoz Judejo gré v Jeruzalem, učenik postave k njemu stopi, da bi ga skušal, in reče: „Učenik, kaj naj storim, da bom večno življenje zado-bil? Jezus ga vpraša: Kaj je v postavi pisano? Koko bereš?“ Uni mu odgovori: „Ljubi Gospoda, svojega Bogá, iz vsega svojega sercá, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje moči, in iz vse svoje misli; — svojega bližnjega pa kakor sam sebe.“ Jezus mu na

to reče: „Prav si odgovoril; to stori, in boš živel!“
 Uni pa se je hlinil, kakor da bi resnično želel, postavo
 na tanko spoznati, toraj vpraša: „Kdo pa je moj
 bližnji?“

Remenda, 17. marec 1860
 Jezus reče: „Nek človek je šel od Jeruzalema
 v Jeriho. Gredé pađe med razbojnik²e. Ti ga slečejo,
 z ranami obdajo, in na pol mertvega pusté. Primeri
 se pa, da je nek duhoven šel po tistem potu; in ga
 je vidil, ko je memo šel. Potem pride levit. Tudi on
 ga vidi, in memo gré. Nek popoten Samarijan pa

pride do njega, in
 ko ga ugleda, se mu
 v serce smili. Pri-
 stopi toraj k njemu,
 vlije mu v rane olja
 in vina, in mu jih
 obeže; potem ga
 vzdigne, ga posadi
 na svoje živinče, ter
 ga pelje v gostilnico
 in ga oskerbljuje.

Drugi dan, ko je
 imel dalje iti, vzame dva denarja, ji dá gostilniku, in
 reče: Skerbi zanj, in kolikor več potrošiš, ti bom
 jez nazaj gredé povernil.“ — „Kteri teh treh“, —
 Jezus sklene, — se ti zdi, da je bil bližnji tistemu,
 ki je bil padel med razbojnik²e?“ — Učenik odgovori:
 „Tisti, kteri mu je usmiljenje storil.“ Na to mu Jezus
 reče: „Pojdi, in tudi ti tako stori!“

*Samarijan, tujec, nam iglasi postal kot tujec
 nesrečnik - stotaro.*

*Čisto da je to dan, nato, čisto, vidi
 se stala, vidi se - do, do, do, do, do, do, do
 vidi se, vidi se, vidi se, vidi se, vidi se, vidi se
 vidi se, vidi se, vidi se, vidi se, vidi se, vidi se
 vidi se, vidi se, vidi se, vidi se, vidi se, vidi se*

cf. Samirjan p. 195.

Tvers Samirjan of. trid. Samaritanus an Carbo-
nem roborans in neri cudi naponi.
Vide de vover Tractionis multatua in
serapie Asinor Salmaranais. 1879.

O maripinit yatch at pero qzoda te
pregrene kario. Pregrene - in Anarja.
a restantor is something; kario ne.
tero de kario Augustina is pitem kario
- a kario ne turo. 1879.

T molothe usige ne te naslon Horie
880

43. Marija in Marta. *A. 204.*

* Ko je Jezus dalje proti Jeruzalemu šel, je prišel v vas Betanijo. Neka žena, Marta po imenu, ga je sprejela v svojo hišo. Imela pa je sestro, ki se ji je reklo Marija. Marija se je usedla k nogam Gospodovim in poslušala njegove besede.

Marta pa si je dajala s postrežbo veliko opraviti, ter je pristopila in rekla: „Gospod, ali ti ni mar, da me moja sestra samo pusti streči. Reci ji tedaj, da naj mi pomaga!“ Gospod ji pa odgovori, rekoč: „Marta, Marta, skrebna si, in si veliko prizadevaš. Pa le eno je potrebno. Marija si je izvolila naj boljši del, ki ji ne bo odvzet.“

44. Jezus, dobri pastir. Zgubljena ovca. *296.*

* Ko je Jezus o šotorovem prazniku prišel v Jeruzalem, je šel v tempelj učiti. Rekel je:

* Jez sem *luč sveta*. Kdor hodi za menoj, ne hodi v temi, temuč imel bo *luč življenja*.“

* „Jez sem *dobri pastir*. Dober pastir svoje ovce vodi na dobro pašo in *pred* njimi hodi, in ovce hodijo za njim, ker poznajo njegov glas. Tako hodijo moje ovce za menoj; zakaj jez poznam svoje, in moje poznajo mene. Jez sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za svoje ovce. Najemnik pa jih popusti in beži, kadar vidi volka iti. Jez dam življenje za svoje ovce. Imam še drugih ovac, *katere niso iz tega hleva*. Tudi tiste morem pripeljati, in poslušale bodo moj glas, in bo en hlev in en pastir.“

* Jezusove besede so ljudi tako presunile, da vse k njemu *tiši* ga poslušat. S posebno gorečnostjo so se mu *celó* kri-

vični cestninarji in drugi očitni grešniki približevali, ker jih je njegova nebeška krotkost in ljubezen mikala. Zavoljo

tega so pa godernjali pismarji in farizeji, ki so v svoji prevzetnosti zaničevali te ljudi. Jezus jih v več prilikah osramoti in posvari, rekoč: Kdo zmed vas, ako ima sto ovac, in eno zmed teh zgubi, ne pustí devet in devetdesetih v pušavi, in ne gre za zgubljenó, dokler je ne najde? In kadar jo najde, jo zadene vesel na svoje rame. In ko pride domú, pokliče prijatle in sosedé, in jim reče: Veselite se z menoj, ker sem našel svojo zgubljenó ovco. - Povém vam, da tako bo v ne-

besih večé veselje nad enim grešnikom, kateri se spokorí, kakor nad devet in devetdesetimi pravičnimi, ki ne potrebujejo pokore.

45. Zgubljeni sin.

Jezus dalje govori: „Nek človek je imel dva sina.

Mlajši reče: Oče! daj mi del blagá, kateri mene zadene.

Oče jima premoženje razdelí. Malo dni potlej mlajši

sin vse pobere in se podá v daljno deželo. Tam pa je

zapravil vse svoje premoženje z razuzdanim življenjem.

Ko je bil vse zapravil, velika lakota v tisti deželi

vstane. Tudi on je začel pomanjkanje terpeti. Tedaj

je šel in se pridružil nekemu mestnjanu tiste dežele;

in ta ga pošlje na svojo pristavo svinj past. In tu je

želel svoj trebuh napolniti z lušinami, ktere so svinje

jedle; pa nihče mu jih ni dal.

„Tedaj je šel sam v sé, in je rekel: Koliko na-

jemnikov v hiši mojega očeta ima obilo kruha; jez

pa tukaj (od) lakote ginem! Vzdignil se bom, ter pojdem

Soniznos (nasprotno časil kapoti se
okolobiti ~~pre~~ pri Schouten) medarps
v. 1879. v. 1880. 26/1/880.

Kes sprednjega sin je nadarjen.
Nagajen tudi bit ne more, ker
je v človeštem svetu sprednjega
sinu govornost. — Ki pa imamo
da ne s človekom ampak s Bogom
opremiti — tudi se nadarjen ne
tuzat mora. 1879.

Ker je v podobni svetovi nudi
nebesni svet — bil bi to, ker tudi lahko
nadnarjen. 880.
pa x. (slobo)

Druzis grehovu mi: Zprvu 1. Boga
2. zete a 3. bliznega. Vsek grehov
obseg tu pramoran tori.

k svojemu očeta, in mu porečem: Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe; več nisem vreden tvoj sin imenovan biti; stori me, kakor enega svojih najemnikov! In vzdignil se je in šel k svojemu očetu.

Ko je bil pa še deleč, ga zagleda njegov oče, in milo se mu stori, teče mu naproti, se ga okoli vratú oklene ter ga poljubi. Sin pa mu reče: Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe; več nisem vreden, tvoj sin imenovan biti. Ali oče mu ne pusti dalje govoriti, in svojim hlapcom reče: Hitro prinesite naj boljše oblačilo, in oblecite in ga dajte mu perstan na roko in čevlje na noge, in pripeljite pitano tele, in zakoljite ga, in hočemo jesti in se gostiti. Zakaj ta moj sin je bil mertev, in je spet oživel; je bil zgubljen, in je najden. In so se začeli gostiti.

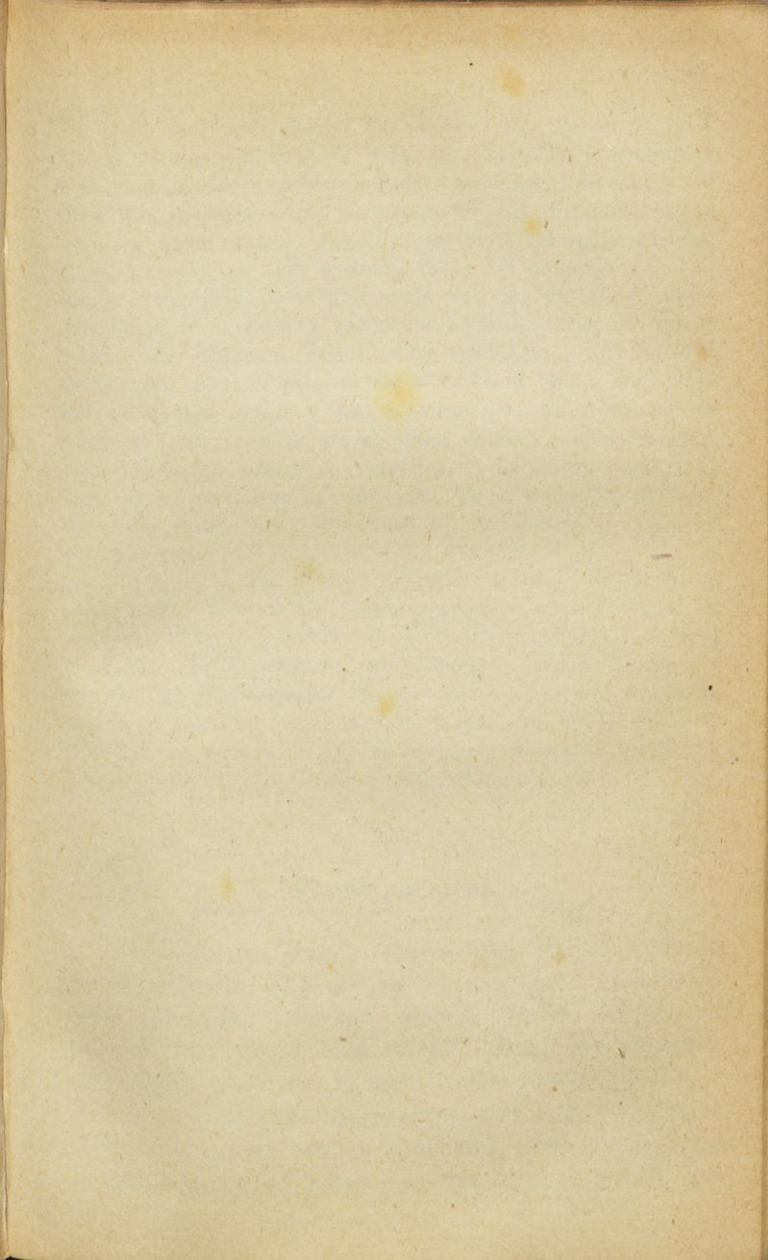
„Starji sin je bil pa ravno na polji. Ko se domú verne in približa hiši, je zaslišal petje in ples. Enega hlapca pokliče in ga vpraša, kaj je to? Ta mu odgovori: Tvoj brat je prišel, in tvoj oče je zaklal pitano

tele, ter ga je spet zdravega nazaj dobil. Tedaj se je starji brat userdil in ni h^{ot}el v hišo iti. Ko oče to sliši, pride ven, in ga začne prositi. Sin pa očetu reče: Glej, toliko let te služim, in nisem nikoli tvojega povelja prestopil, pa še nikdar mi nisi dal kozliča, da bi se bil gostil s svojim prijatli. Ko je pa prišel ta tvoj sin, ki je svoje premoženje z malopridnimi osebami, zapravlil, si mu zaklal pitano tele. Na to mu oče odgovori: Moj sin, ti si zmiraj pri meni, in vse moje je tvoje. Gostiti se pa in veseliti, se² je spodobilo, ker je ta tvoj brat bil mertev in je spet oživel, je bil zgubljen in je najden.“

46. Bogatin in ubogi Lazar. 290.

** Jezus dalje govori: „Bil je nek bogat mož. Oblačil se je v škerlat in v tančico, in se je vsak dan imenitno gostil.

Bil je pa tudi neki ubožec, po imenu Lazar. Ležal je pred vratmi bogatinovimi in je bil poln ran. Želel se je nasititi z drobtinami, ktere so padale z bogatinove mize; ali nikdo mu jih ni dal. Le psi so hodili lizat njegovih ran. Prigodilo se je pa, da je umerl ubožec. Angeli so ga nesli v naročje Abrahama. Umerl je pa tudi bogatin, in je bil pokopan v pekel. Ko je v terpljenji povzdignil svoje oči, je ugledal od deleč Abrahama, in Lazarja v njegovem naročji. Tedaj je vpil in rekel: Oče Abraham, usmili se me vender, in pošlji Lazarja, da pomoči konec svojega persta v vodo, in ohladi moj jezik, ker grozovitno terpim v tem plamenu. — Ali Abraham mu odgovori: Sin, pomisli, da si prejel dobro v svojem življenji, Lazar pa hudo; zdaj je ta oveseljen, ti pa terpiš. Verh vsega tega pa je med nami in med vami velik prepad postavljen, da, kateri hočejo od tod k vam iti, ne morejo, in tudi ne od ondod sem priti.“

* * Bogati na to reče: „Prosim te tedaj, oče, pošlji pa saj Lazarja v hišo mojega očeta; pet bratov namreč imam, da jim pové, kako je v peklu, da tudi oni ne pridejo v ta kraj terpljenja. Toda Abraham mu odgovori: Imajo Mojzesa in preroke, nje naj poslušajo. Bogatin reče: Nikar, oče Abraham, ampak če pojde kdo zmed mertvih k njim, se bodo spokorili. Abraham mu odgovori: Ako ne poslušajo Mojzesa in prerokov, tudi ne bodo verovali, če ravno kdo od mertvih vstane!“

Konec 1. poll.

880.

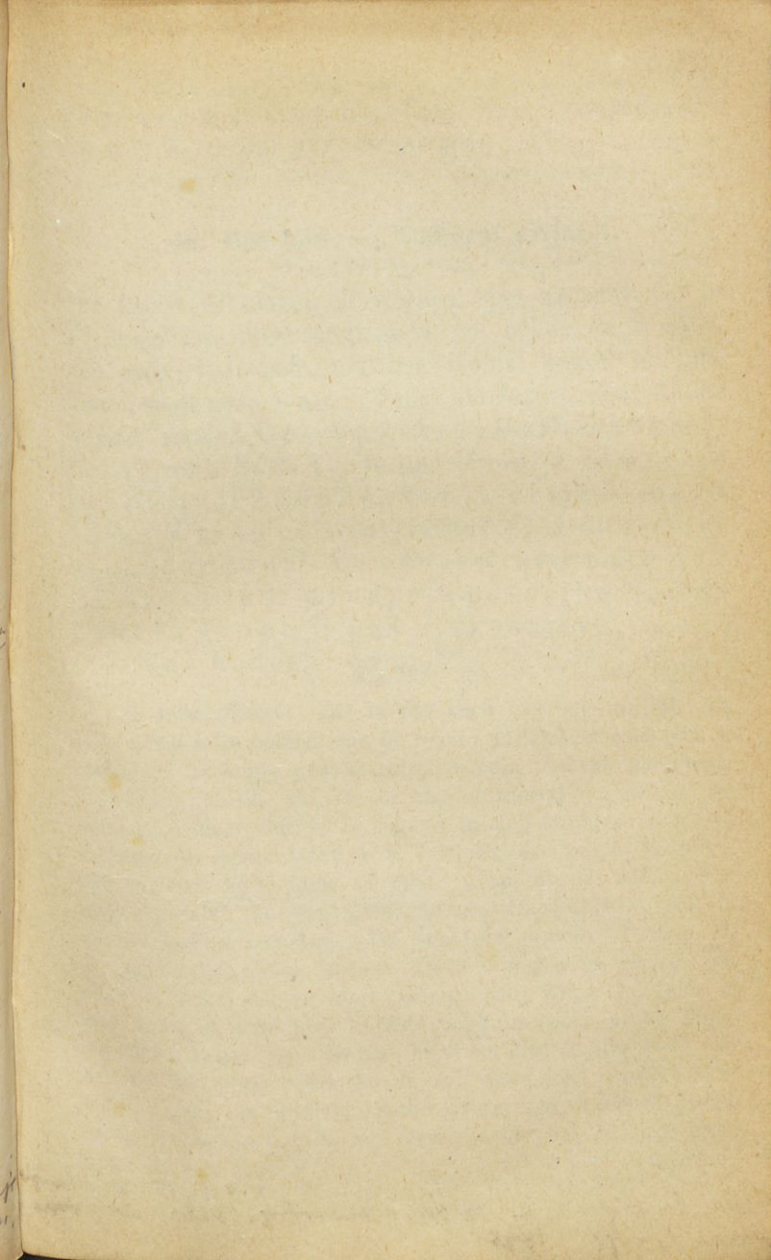
47. Sleporojeni.

1877. 269.
 Iz tempeljna gredé Jezus nekega dne med ubožci ugleda človeka, ki je bil od rojstva slep. Učenci Jezusa vprašajo: „Učenik, kdo je grešil, ali on, ali njegovi starši, da je slep rojen?“ Jezus jim odgovori: „Ni grešil ne on, ne njegovi starši, temuč zgodilo se je, da se razodenejo Božja dela nad njim.“ Ko je bil to izrekel, na tla plune, iz plunka stori blata, s tem blatom slepemu oči pomaže in mu reče: „Pojdi, umi

se v kopeli Siloe! *pregledal so farizeji*
 se v kopeli Siloe! Slepec gre, se umije in ko se
 verne, je vidil. *Prejeto v Jeruzalemu*

Ko farizeji to zvedó, ga vprašajo, kako je spregledal? On jim pripoveduje. Tedaj ga dalje vprašajo: „Kaj ti praviš od njega, kateri ti je oči odperl?“ On jim odgovori: „Prerok je.“ Zdaj mu niso hotli verjeti, da je bil slep in da je spregledal. Pošljejo toraj po njegove starše, ter jih vprašajo: „Je li ta vaš sin od ktereга vi pravite, da je bil sleprojen? Kako tedaj da zdaj vidi?“ Starši jim odgovoré: „Vemo, da je ta naš sin, in da je bil slep rojen; kako pa, da zdaj vidi, ne vemo, Njega vprašajte! Zadosti je star, sam naj govori od sebe.“ To so pa rekli, ker so se farizejev bali; zakaj sklenili so že bili, vsacega, ki Jezusa spozná za odrešenika, pahniti iz shodnice. *1272.*

Farizeji tedaj vdrugič pošljejo po človeka, kateri je bil slep, in mu rečejo: „Kako ti je oči odperl?“ On jim odgovori: „Saj sem vam že povedal, zakaj hočete še enkrat slišati? Ali hočete tudi vi njegovi učenci biti?“ Tedaj so ga *farizeji* kleli in mu rekli: „Ti bodi njegov učenec: Mi pa smo Mojzesovi učenci; ker vemo, da je z Mojzesom Bog govoril; od tega pa ne vemo, od kod da je.“ Človek jim odgovori: „To je čudno, da vi ne veste, od kod je, pa je vender meni oči odperl. Kar svet stoji, še ni bilo slišati, da bi bil kdo sleporojenemu odperl oči. Ko bi ta ne bil od Boga, bi ne bil mogel nič storiti.“ Razserde se in mu reko: „V greh si rojen ves; pa ti nas učiš? In pahnijo ga venkaj. Ko je Jezus to slišal in ga srečal, mu je rekel: „Ali veruješ ti v Sinu Božjega? On mu odgovori: „Gospod, kdo je, da verujem vanj?“ Jezus reče: „Vidil si ga, in kateri *1273.*

leportologin qiditua qorqat. to molitua na gon^{na} nareta :
kaij menda nareta atqorqat. [nareta 6 pag. 9.
880. 1880.

ob xattem sashujin, kai naj
mishina molit to molitua : kupa
xalgetua " adunat nareta et -
partitua [omigat ut v xattem
i liturgiti], ka se prav moliti
nareta. 1879.

of Nalivi taloon - to me; to to se
molit, fiir 1879.

nareta - sin solpa augustie. 880.

Enl. dray toraj (za katerim) o bratstvu gospodinjem 1877.
 s teboj govori, on je.“ Teda j reče: „Gospod, ve-
 rujem!“ In prednj pade in ga moli. *66 encm spriča. Dojčstva Jezusovega, 1874.*

48. Oče naš. — Nadležni prijatelj.

Nadležni med Naz. skupnim veno
 Ko je bil Jezus Jeruzalem spet zapustil, in je
 v nekem samotnem kraji molil, mu nekdo zmed učen-
 cov reče: „Gospod, uči nas moliti, kakor je tudi,
 Janez svoje učence učil. „Teda j jim Jezus reče: Kadar
 molite, recite: Oče naš, kateri si v nebesih!
 Posvečeno bodi tvoje imé! Pridi k nam tvoje
 kraljestvo! Zgôdi se tvoja volja, kakor v
 nebesih, tako na zemlji! Daj nam danes naš
 vsakdanji kruh! In odpusti nam naše dol-
 gé, kakor tudi mi odpušamo svojim dolžni-
 kom! In ne vpelji nas v skušnjava, temu č
 reši nas hudega! Amen.“ *Janez ta molitev pri mati. 1878.*

† Jezus pristavi: „Ko bi kdo zmed vas imel prijatla, pa
 bi k njemu šel o polnoči ter bi rekel: Prijatelj, posodi mi tri
 hlebe, ker je dober prijatelj prišel s pota k meni, pa nimam
 kaj prednj položiti. Prijatelj bi mu od znotraj odgovoril: Ne
 delaj mi nadleže, duri so že zaperte, in moji otroci so z menoj
 v hramu; ne morem vstati in ti dati. Pa ako uni le še terka,
 vam povem: ko bi ravno ne vstal, in mu ne dal za, ker je
 njegov prijatelj, bo vender zavoljo njegove nadležnosti vstal in
 mu dal, kolikor potrebuje. Jez vam toraj pravim: P osite, in
 se vam bo dalo; išite, in bote našli; terkajte, pa se vam bo
 odperlo. Zakaj slehern, kateri prosi, prejme; Kdor iše, najde, in
 kdo terka, se mu odpre. — Kdo zmed vas očeta kruha prosi,
 pa mu bo kamen dal? ali ribe, bo li mu namesti ribe kačo dal?
 ali če ga jajca prosi, bo li mu škorpionja podal? Ako
 teda j vi, ki ste (grešniki, veste dobre darove dajati svojim
 otrokom: koliko bolj bo vaš Oče z nebes dal dobrega duha
 njim, kateri ga prosijo!“ *4 kapljica*

49. Prilika od bogatega moža.

Jezus je zopet hodil po Galileji, in je čedalje resnobneje opominjal k veri in pokori. Nekega dne mu tedaj nekdo iz množice reče: „Učenik, reci mojemu bratu, naj deli dedino!“ Jezus mu (nevoljen) odgovori: „Človek, sem mar jez za delivca dedine postavljen čez vaji?“ Potem reče vsem: „Glejte, in varujte se vse lakomnosti! Zakaj nikdo ne živi ob obilnosti svojega premoženja.“

Da bi jim razjasnil to resnico, jim pové to le priliko: „Nekega bogatega človeka polje je obilo sadu rodilo. In človek je sam pri sebi mislil: „Kaj bom storil, ker nimam, kamor bi spravil svoje žitnice, in večje naredil: In porečem svoji duši: „Duša, veliko blaga imaš spravljenega za prav veliko let; počivaj, jej, pi in bodi dobre volje! Bog pa mu je rekel: Neumnež! to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe, kar si pa spravil, čigavo bo? Tako je s tem,“ pravi Jezus, „kteri si bogastvo nabira, pa ni bogat v Bogu.“

50. Od nerodovitne smokve

ali od nerodovitnega figovega drevesa.

Že tretje leto je bilo, da je Jezus učil. In če ravno se je neprenehoma trudil za zveličanje svojega ljudstva, je vendar le malo sadu našel nad njimi. Zavaljo tega jim pripoveduje to le priliko: „Nekdo je imel figovo drevo zasajeno v svojem vinogradu. Enega dne pride in išče sadu na njem, pa ga ne najde.“

Wander ja se rafe s to nsojo : adrio
je lindito gampala (cf. v metron tui caraf
inherito) gampala 280

Priza bogaton tu si gneicaa, xai
pa hore propit. gupw tere : xai p
lavo netabo (cf. v tem. marto). 1079.

cf. Samarijai, p. 126.

Oni nas take forme v varovanjem živinj.
li ne pome se, zakaj to pride : če
me to obseva ob novem letu ; če
ni rabljen a obeta ... za svet, kater
vsem obisk - delj so mi trda
reči, zakaj sem prišel. 1879.

Kar je je baje portil (so grobo na poti).
1879.

Tedaj gorniku reče: „Glej tri leta je, kar hodim iskat
sadu na tem figovem drevesu, pa ga ne najdem. Pose-
kaj ga tedaj! Čemu še prostor jemlje? Gornik mu
odgovori: Gospod, še to leto ga pusti, pa ga okopljem,
in mu pognojim. Morebiti vender obrodi sad! Če pa ne,
ga boš potlej posekal.“

51. Deset gobovih. (302)

Ko je Jezus zopet šel v Jeruzalem, ga je srečalo deset gobovih mož, kateri so od delec stali in vpili: „Jezus; učenik, usmili se nas!“ Jezus jim reče: Pojdite, in skazite se duhovnom.“ Ko so šli, so bili očišeni. Eden zmed njih pa, ko je vidil da je očišen, se verne, na ves glas Boga časti, pade na obraz pred Jezusa, in se mu zahvali. In ta je bil „Samaritanec“. Na to Jezus reče: Ali jih ni bilo deset očišenih? Kje je pak unih devet? Nobeden se ni znašel, da bi se bil vernil in Bogu čast dal, kakor ta tujec.“ K ozdravljenemu pa pravi: „Vstani in pojdi, ker tvoja vera ti je pomagala!“

52. Farizej in cestninar. (292)

Ko je Jexus dalje šel po potu v Jeruzalem, k nje-
mu pristopijo nekteri, kteri so sami v se zaupali, da
so pravični, in so druge zaničevali. Tem to le priliko
pripoveduje: „Dva človeka sta šla v tempelj molit,
eden je bil farizej, eden pa cestninar. Farizej je stal
in je sam pri sebi to molil: Bog, zahvalim te, da ni-
sem kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, pre-
šestniki, ali tudi kakor ta cestninar. Dvakrat v tednu
se postim: desetino dajem od vsega, kar imam. —

Opisanije - opisanije ... 1879.

"Portlene" isle uvek bat. Kos (Civile) Salubmanij (302)

10. Wzrost zarodku na 12 dni
1379.

življenje iti, spolnui zapovedi. "Mladeneč dalje vpraša: „Ktere?“ Jezus mu odgovori: „Te le: Spoštuj očeta in mater; ne ubijaj; ne prešestuj; ne kradi; ne pričaj po krivem; ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe. — Mladeneč mu vesel reče: „Vse to sem spolnoval od svoje mladosti; kaj mi še manjka?“ Jezus ga ljubeznjivo pogleda in mu reče: „Eno ti še manjka. Ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim; in boš velik zaklad imel v nebesih; potlej pridi in hodi za menoj.“ Ko mladeneč to sliši, žalosten odide; imel je namreč veliko premoženje.

55. Večno plačilo. Delavci v vinogradu.

Peter je bil zavoljo obljube, ktere je Jezus bogatemu mladenču dal, zelo vesel, in ga je vprašal: „Glej, mi smo vse zapustili, in smo vsi šli za teboj: kaj bo tedaj nam? Jezus jim je rekel: „Resnično vam povém, da, ob prerojenji, kadar bo Sin clovekov sedel na sedeži svojega veličastva, boste tudi vi, kateri ste šli za menoj, sedeli na dvanajst sedežih, in sodili dvanajstere Izraelove rodove. In slehern, kateri zapusti hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali njive zavoljo mojega imena, bo stoterno prejel in večno življenje doseget.

Da bi pa ne mislili, da se bo v Božjem kraljestvu plačilo, tako delilo, kakor na tem svetu, jim pri-poveduje to le priliko: — „Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, kateri je zjutraj zgodaj šel najemat delavcov v svoj vinograd. Kadar je delavcov najel po denarji na dan, jih je poslal v svoj vinograd. — In ob tretji uri je ven šel, in vidil druge na tergu brez dela stati, in jim je rekel: Pojdite tudi vi v moj vinograd, in kar bo prav, vam bom dal. In oni so šli. — Spet je ven šel ob šesti in

deveti uri, in je ravno tako storil. — Okoli enajstih pa je ven šel, in našel druge postajati, in jim reče: Kaj stojite tukaj brez dela celi dan? Mu rekó: Ker nas ni nihče najel. Tedaj jim reče: Pojdite tudi vi v moj vinograd! — Kadar se je pa večer storil, reče gospod vinograda svojemu hišniku: Pokličí delavce in daj jim plačilo, in začni od poslednjih do prvih. Prišli so tedaj, kateri so bili okoli enajste ure najeti, in so prejeli vsak po denarji. Ko so pa tudi prvi prišli, so menili, da bodo več prijeli; pa tudi oni so po denarji prejeli. In ko so ga prejeli, so godernjali nad hišnim gospodarjem, rekoč: Leti poslednji so le eno uro delali, pa si jih enake storil nam, ki smo težo dneva in vročino prenašali. On pa je odgovoril in rekel enemu zmed njih: Prijatelj, ne delam ti krivice, ali se nisi za denar z menoj pogodil. Vzemi kar je tvojega, in pojdi; hočem pa tudi temu poslednjemu dati, kolikor tebi. Ali mi ni pripušeno, storiti, kar hočem? Je li tvoje oko hudobno, ker sem jez dober? — „Tako,“ Jezus sklene, „bodo poslednji prvi, prvi pa poslednji; zakaj veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih.“ 40

56. Jezus obudi Lazarja. 276.

† Sestri Marija in Márta v Betanii ste imele brata, po imenu Lazar, ktereга je Jezus jako ljubil. Lazar hudó zbolí. Sestri toraj pošljete do Jezusa in mu sporočite! „Gospod, glej, ta, ki ga ljubiš, je bolan.“ Ko Jezus to sliši, reče: „Ta bolezen ni k smerti, temuč je k časti Božji, da bo Sin Božji po nji poveličan.“ Čez dva dni pa je rekel svojim učencem: „Pojdimo v Betanijo! Lazar, naš prijatelj, spí; pa grem, da ga iz spanja zbudim.“ Tedaj mu učenci pravijo: „Gospod, ako spi, bo ozdravel.“ Zakaj oni so menili, da Jezus govori od navadnega spanja. Toraj jim Jezus na to razločno reče: *ne more*

cf. Verhomer Lohs "Krone v. Parabeln" - Abendblätter
Mg. 191. 880.

Karo saravno : "Spanje dobro znamenje".
ob Pane 880

Kar apostoli se rečejo ne vedo - ni to.
marito + pozneje sharija: o trajni gospodiji ^{marito}
1879.

„Lazar je umerl, in vesel sem zavljo vas, da me ni bilo tam, zato da verujete; pa pojdimo k njemu!“ *zelo prijetno nauka*

† Ko je Jezus tje prišel, je Lazar v grobu ležal že štiri dni. Sestri ste bile silno žalostne, in veliko prijatlov in znancov ji je obiskalo, da bi ji bili tolažili zavljo brata. Ko Marta sliši, da Jezus gré, obiskavce zapusti, Jezusu naproti teče in mu reče: „Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne bil umerl. Pa tudi zdaj vem, da česar koli boš Bogá prosil, ti bo Bog dal.“ Jezus ji reče: „Tvoj brat bo vstal.“ Marta mu odgovori: „Vem, da bo vstal ob vstajenji poslednji dan,“ Jezus ji pravi; „Jez sem vstajenje in življenje; kdor v mé veruje, bo živel, akoravno umerje; in kdor koli živi, in v me véruje, ne bo umerl vekomaj. Veruješ li to?“ Ona mu reče: „Kaj pa, da verujem, Gospod, da si ti Kristus, Sin živega Bogá, ker si na ta svet prišel.“ *Ona pravi*

† Ko je bila to izgovorila, se je domú vernila in je natihoma poklicala Marijo svojo sestro, rekoč: „Učenik je tukaj, in te kliče.“ Marija, hitro vstane in gre k Jezusu. Ko so znanci, ki so bili pri nji v hiši, vidili, da je Marija hitro vstala, so šli za njo, rekoč; „K grobu gre, da bo tam jokala.“ Ko je tedaj Marija, prišla k Jezusu, mu k nogam pade in jokaje reče: „Gospod, ko bi bil ti tukaj, moj hrat bi ne bil umerl.“ *Ona pravi*

Tudi judje, ki so bili ž njó prišli, so jokali. Ko jih Jezus vidi, se v duhu zgrozi in se mu užali, in reče: „Kam ste ga položili?“ Mu reko: Gospod, pojdi in poglej! In Jezus se je zjokal, Tedaj so judje rekli: „Glejte, kako ga je ljubil!“

† Grob pa je bil v skalo vsekán, in s kamnom pokrit. Ko Jezus pred grob pride, reče: „Odvalite kamen!“ Marta pa mu pravi; „Gospod, že smerdi; zakaj štiri dni že leži.“ Jezus pa ji reče: „Ali ti nisem rekel, da, ako veruješ, boš, vidila čast Božjo.“ Tedaj so kamen odvalili. Zdaj Jezus oči nakviško vzdigne, in reče: „Oče, zahvalim te, da si me uslišal. Jez sem vedil, da me vselej uslišiš; toda zavoljo ljudstva, ki okoli stoji, sem rekel, da verujejo, da si me ti poslal.“ Potem na ves glas zavpije: „Lazar, pride ven!“ — In ta, ki je bil umerl, je pri ti priči ven prišel, povezan na nogah in rokah s povoji in njegov obraz je bil v pert zavit. Toraj jim Jezus reče: „Razvežite ga, da bo mogel iti.“

57. Jezus prerokuje svoje terpljenje in svojo smert. — Cahej. 276. 305.

† Veliko Judov, ki so vidili Lazarjevo obujenje, je verovalo v Jezusa. Nekteri zmed njih pa so šli k farizejem povedat, kaj je Jezus storil. Farizeji in pismarji se tedaj snidejo ter se posvetujejo rokoč: „Kaj hočemo storiti? Ta človek dela veliko čudežev. Če ga pa pustimo tako delati, bo vse ljudstvo verovalo vanj.“ In sklenili so ta, tan, Jezusa umoriti. Jezus pa se jim odmakne, ker njegova ura še ne bila prišla, in je šel v kraj blizo pušave.

† Čez šest dni pa dvanajsterim reče: „Glejte, gremo gôri v Jeruzalem, in Sin človekov bo izdan velikim duhovnom in pismarjem. K smerti ga bodo obsodili in izdali nevérnikom, in ti ga bodo zaničevali, bičali in križali in tretji dan bo od smerti vstal.“

† V Jeruzalem gredé je prišel blizo mesta Jerihe. Ondi je živel mož, po imenu Cahej. Ta je bil cestninarški vikši in bogat. Tudi on bi bil rad Jezusa vidil; ni ga pa mogel viditi zavoljo ljudstva, ker je bil majhine postave. Toraj je naprej tekél in je zlezél na divjo smokev, memo ktere je bilo

Carl. Sweet
Pring

Fructus 2 coll.
1878

Ne putarent homines phantasma esse
factum quia mortuus resurrexit: Lazarus
unus erat ex recumbentibus: vivebat
loquebatur, epulabatur, veritas ostendebatur,
infidelitas Iudaeorum confundebatur.
Discebat ergo Jesus cum Lazaro, et
ceteris: ministrabat Martha una ex
sororibus Lazari. Maria vero altera
soror Lazari, accepit libram unguenti
nardi pistini pretiosi, et unxit pedes Iesu
et extersit capillis suis pedes eius, et
domus impleta est ex odore unguenti.
[Factum autem videmus: mysterium requiramus.]
Homilia s. Aug. Episc. - Feria II. maj. heb.

Jezusa^u iti. Ko Jezus pride na tisto mesto, se na drevo ozre in reče: „Cahej, stopi hitro doli, ker danes moram v tvoji hiši oštati.“ Cahej hitro doli stopi in ga z veseljem sprejme v svojo hišo. Vsi, kateri so to vidili, so godernjali in rekli: K grešnemu človeku je šel v hišo! „Cahej pa je pristopil k Gospodu, in rekel: „Glej, Gospod, polovico svojega premoženja dam ubogim, in ako sem koga kaj ogoljufal, čveterno povernem!“ Jezus mu odgovori: „Danes je té hiši zveličanje došlo; ker Sin človekov je prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega.“

58. Marija Jezusa mazili. 305.

Iz Jerije je šel Jezus dalje v Betanijo. Ondi so mu napravili večerjo. Lazar je bil eden zmed njih, ki so bili pri mizi, Marta je Gospodu stregla. Marija je pa prinesla libro druzega mazila prave narde v alabastrovi pušici, ga je zlila na njegovo glavo, mu mazilila noge ter jih brisala s svojimi lasmi, in vsa hiša, je bila napolnjena z duhom tega mazila. Nekteri učenci so bili zavoljo tega nevoljni in so med seboj rekli: „Čemu ta potrata?“ Eden zmed njih pa, Judež Iškarjot, je rekel: „Zakaj se to mazilo ni prodalo za tri sto darnarjev, in dalo ubozim?“ To pa je rekel: ne da bi mu bilo skerb za uboge, temuč ker je mošnje imel in milošnje nòsil, kí so jo vanjo metali za Jezusa in za njegove učence, in si je iz lakomnosti večkrat kaj iz nje ukradel.“ Jezus je vedil, kaj je med učenci, storaj jim reče: „Kaj nadlego delate té ženi? Dobro delo je nad menoj storila; zakaj ker je to mazilo zlila na moj život, je to storila za moj pogreb. Uboge imate vselej med seboj, mene pa nimate vselej. Resnično vam povém, kjer koli se bo oznanoval ta evangéli, se bo tudi právilo v njen spomin, kar je nad menoj storila.“

59. Jezusov slovesni hód v Jeruzalem. 306.

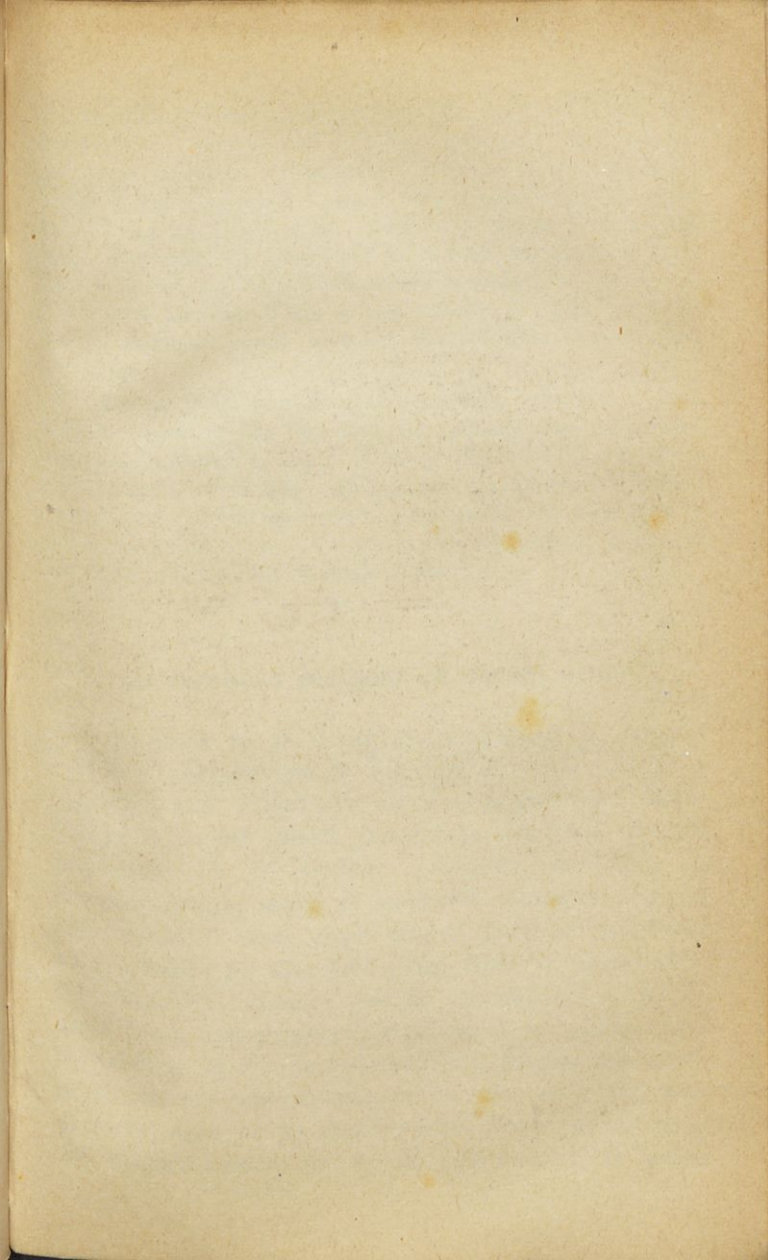
* Drugi dan je šel Jezus iz Betanije v Jeruzalem. Ko je prišel blizo terga Betfage pri Oljski gori, je poslal dva svojih učencov in jima je rekel: Pojdita v vas, ktera je pred vama

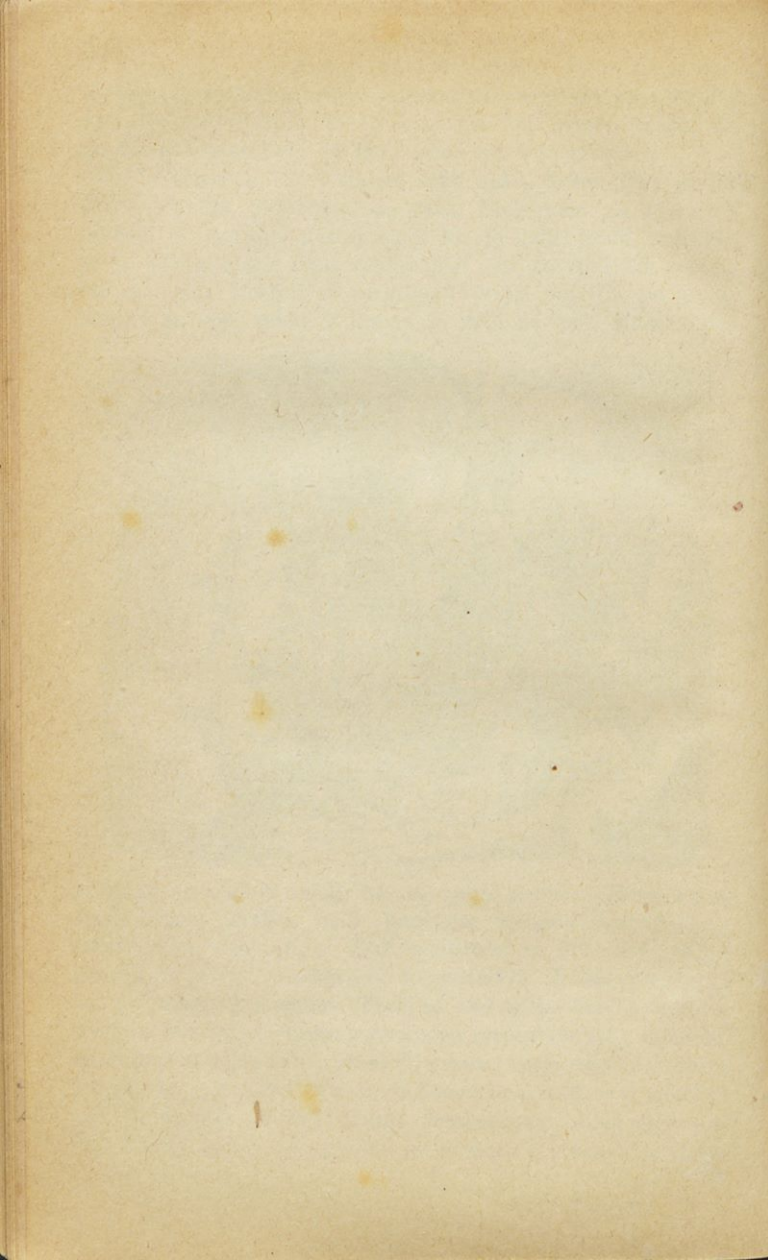
in berž bosta našla oslico privezano in žebe pri nji, odvežita ga in mi ga pripeljita. In če vama kdo kaj poreče, recita, da ga "Gospod" potrebuje, in berž vama ga bo izpustil."

* Učenca sta šla in sta vse tako našla, kakor jima je bil Jezus povedal. Pripeljata mu žebe. Pregerneta ga s svojimi oblačili in posadita Jezusa nanj. Ko je dalje jezdil, nabiralo se je okrog njega silno veliko ljudi, ki so vpili od veselja na ves glas. Nekteri so razgrinjali svoja oblačila po potu, nekteri pa veje sekali z drevja in stali na pot. Množice pa,

katere so spredaj in zadaj šle, so vpile, rekoč: „Hozana sinu Davidovemu. Hvaljen bodi, kateri gre v imenu Gospodovem! Hozana na visokosti!“ Med množicami so bili tudi nekteri farizeji, ki so iz nevošljivosti in sovraštva Jezusa preganjali na vseh njegovih stopnjah. Toraj se nad toliko veseljem vpitjem, s katerim so množice Jezusa v Jeruzalem spremljale, tako razsrdé, da Jezusu samemu rekó: „Učenik, posvari svoje učence!“ Jezus jim pa odgovori: „Povém vam, da bodo kamni vpili, če ti molcé!“
„Kolikor bliže je Jezus Jeruzalemu, toliko večje prihaja veselo vpitje. In spolnilo se je staro prerokovanje Caha-

rija preroka : „Veseli se, Jeruzalem ! Glej, tvoj kralj ide k tebi ko Zveličar : ubog je, sedi na žebetu, osličnem.“ Med tem se pa Jezus spominja terdovratnosti Jeruzalemskega mesta, in zjoka se nad njim, rekoč : „Da bi bilo spoznalo tudi ti, zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir. Zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi. Glej prišli bodo dnevi nad te, in tvoji sovražniki te bodo obdali za zasipom, in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani. V tla bodo pomandrali tebe in tvoje otroke in v tebi ne bodo kamna na kamnu pustili, zato ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja.“

* Jezus je šel skoz Jeruzalemske ulice naravnost v tempelj. Vse mesto je bilo po koncu. Od vseh strani so mu prinesli bolnikov, hromovih in slepih, in vse je ozdravil. Od veselja so začeli vnovič otroci vpiti : „Hozana sinu Davidovemu !“ Farizej se še bolj razjezé in mu rečejo : „Ali slišiš, kaj ti pravijo ?“ Jezus jim pa odgovori : „Kaj pa da. Ali niste nikoli brali : Iz ust otrok in sesajočih si si kivalo napravil ?“

60. Kraljeva ženitnina in davski denar.

Na večer se je Jezus iz Jeruzalema v Betanijo vrnul. Vsaki dan pa je šel spet v mesto, in je v tempeljnu učil. Žalostnega serca se je spominjal omahljivosti in terdovratnosti judovskega ljudstva ter jim pripoveduje to le priliko : „Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je napravil ženitnino svojemu sinu. Poslal je toraj svoje hlapce poklicat povabljene na ženitnino ; pa niso hotli priti. Spet je poslal drugih hlapcov, rekoč ; Povejte povabljenim : Glejte, svoje kosilo sem pripravil, moji junci in pitana žival je zaklana, in vse je pripravljeno, pridite na ženitnino ! Ali oni niso marali, in so šli, eden na svojo vrstavo, eden pa po svoji kupčiji. Drugi pa so zgrabili njegove hlapce, ter so jih zasramovali in pobili.

Ko je kraljo to slišal, se je razserdil, in je poslal svoje vojske, in je končal tiste ubijavce, in njih mesto požgal. Potlej reče svojim hlapcom: Ženitnina je sicer pripravljena, toda povabljeni je niso bili vredni. Pojdite tedaj na razpotja, in ktere koli najdete, pokličite jih na ženitnino. In šli so njegovi hlapci na ceste, in so jih nabrali, kolikor so jih našli, hude in dobre: in ženitnina je bila napolnjena s svati. Prišel je pa kralj gledat svatov; in je vidil ondi človeka, ki ni bil svatovski oblečen; in mu reče: Prijatelj, kako si lesem prišel, ker nimaš svatoskega oblačila. On pa je umolknil. Tedaj je kralj rekel služabnikom: Zvežite mu roke in noge, in verzite ga v vnanko temo, ondi bo jok in škripanje v zobmi.

Farizeji in pismarji so dobro vedili, da ta prilika zlasti nje zadeva. Jezni toraj se snidejo in posvetujejo, kako bi Jezusa v besedi vjeli, da bi ga mogli obsoditi. In pošljejo do njega v tempelj svojih učencov s Herodijani vred, rekoč: „Učenik vemo, da si resničen, in pot Božjo po resnici učiš, in da ti ni mar za nikogar, ker ne gledaš na veljavo ljudi. Povej nam, kaj se ti zdi, ali se sme davek dajati cesarju, ali ne? — Judje so namreč silno neradi prenašali rimsko gospodstvo; Herod pa in njegovi so držali z Rimljani. Farizeji so si tedaj mislili: ako Jezus reče, da se sme, bo razžalil jude; ako poreče, da ne, bo pa razžalil Heroda in Rimljane. Toda Jezus je spoznal njih zvijačo in je rekel: „Pokažite mi davški denar?“ In podali so mu denar. Tedaj jih Jezus vpraša: „Čigava je ta podoba in napis?“ Mu reko! „Cesarjeva.“ Tedaj jim reče: „Dajte toraj cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je Božjega?“ — Kadar s to

7. Cataphractis, not in derivation, 62.

Admire J. 1878.

Hi are nice cervi most representative
to the whole + to the ^{character} of
mating to the cervi. (Evolutionary
not just (Owen) to the (Christenbury 1991)
and more a group of cervi. See 886.

Dr. Abendromenschein
1880

slisali, so se začudili njegovi modrosti, s katero je osramotil njih zvižacnost, in so ga molče popustili.

61. Dar uboge vdove. Prerokovanje od razdjanja Jeruzalemskega mesta in od končanja sveta.

4. 99 over in golden denar, 1878
 † Jezus je bil še dalje v tempelju. Enega dne je gledal, kako so ljudje denarje metali v pušico. Veliko bogatih je veliko verglo vanjo. Med družimi je prišla tudi uboga vdova, in je dva denarja vanjo vergla. Ko Jezus to vidi, svoje učence pokliče in jim reče: „Resnično vam povém, da ta uboga vdova je več vanjo vergla, kakor vsi. Zakaj ti vsi so od svojega obilnega vergli; ta pa je vergla vse, kar je imela.“

† Ko je Jezus ravno pred solničnim zahodom iz tempelja šel, so učenci pregledovali prelepo tempeljsko poslopje. In zmed njih mu eden reče: „Učenik, poglej, kakošni kamni, in kakošno zidanje!“ Jezus jim odgovori: „Ali vidite vsa ta poslopja? Resnično, vam povém: Dnevi bodo prišli, ob katerih ne bo pušen kamen na kamnu, kateri bi ne bil razvaljen.“ Ko pridejo na Oljsko goro, se Jezus s svojimi učenci ondi usede. S te visočine je bilo mesto in tempelj ravno pred njihovimi

oči. Pri tem lepem pogledu ga učenci vprašajo: „Učenik! povéj nam, kedaj bo to? in kakošno bo znamenje tvojega prihoda in končanja svetá?“ Jezus jim odgovori:

† „Kadar bote vidili, da je Jeruzalem z vojsko obležen, takrat vedite, da je blizo njegovo razdjanje. Tedaj naj beži na goré, kdor je zunaj mesta v Judeji, in kdor je na polji, ne vračaj se jemati svoje suknje. Zakaj takrat bo velika stiska, kakoršne ni bilo od začetka svetá do zdaj, in je ne bo. Padali bodo pod mečem, in vjeti bodo med vse narode odpeljani; Jeruzalem pa bodo neverniki poteptali, dokler se časi nevernikov ne spolnijo.“

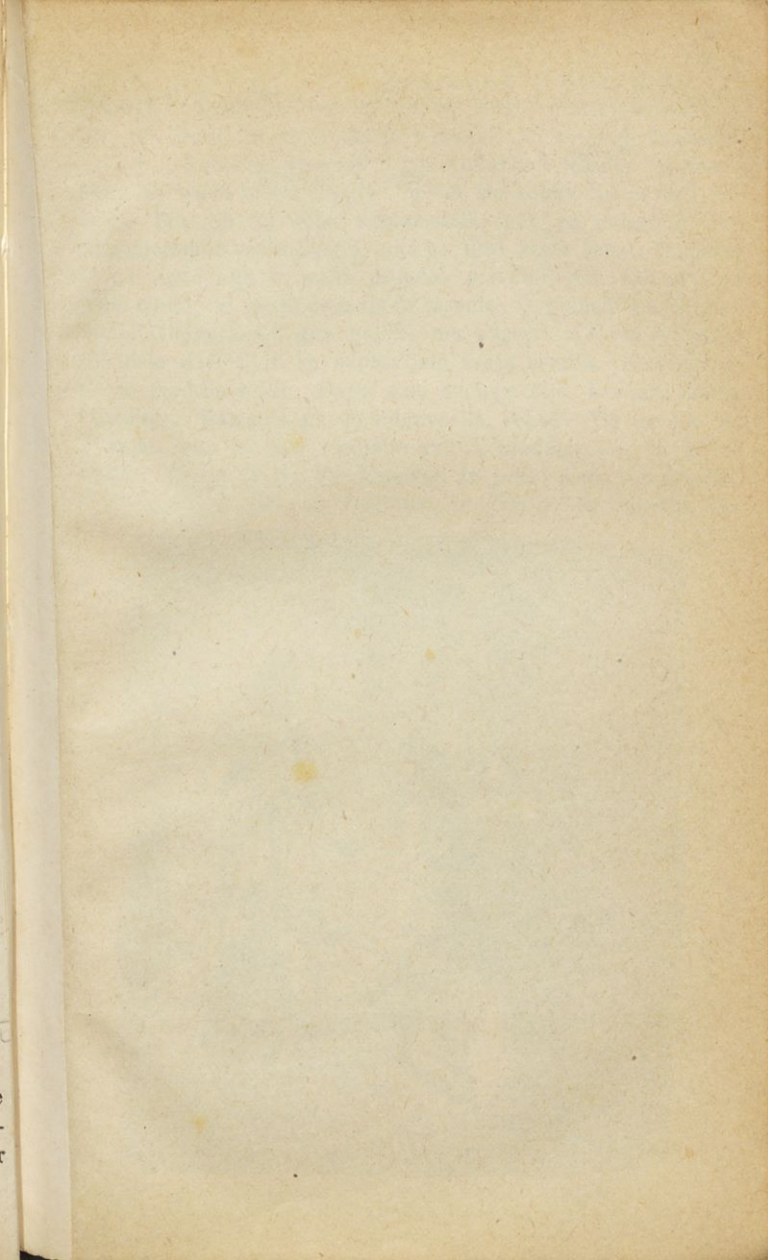
† „Preden se pa to zgodi, jih bo veliko prišlo, ki bodo rekli: „Jez sem Kristus, in veliko jih bodo zapeljali. Slišali boste od vojske in puntov; narod bo zoper narod vstal, in kraljestvo zoper kraljestvo; in tu in tam bo kuga, lakota, in potresi.“

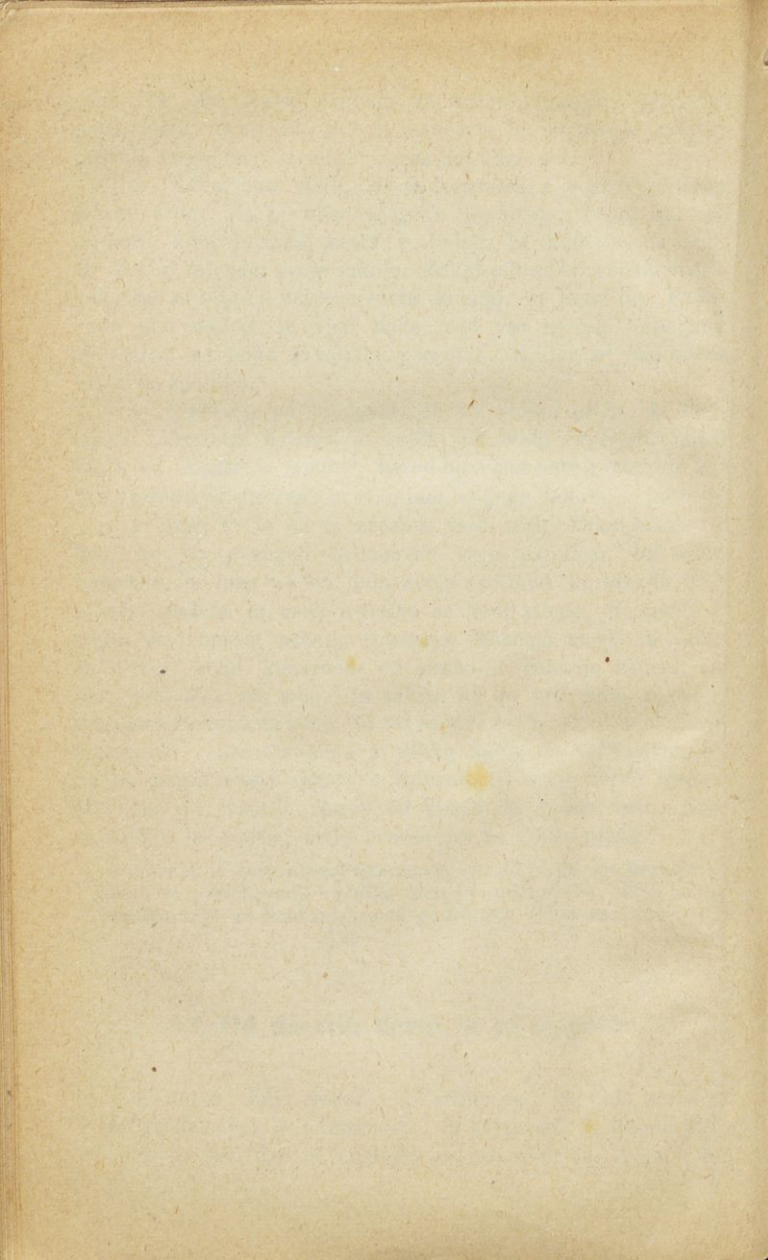
† „Vse to je pa le začetek vseh stisk. Zakaj kmalo potem, ko bo evangeli oznanovan vsem narodom, bo solnce otemnelo, in luna ne bo dala svoje svetlobe, in zvezde bodo z neba padale, in moči nebeške se bodo gibale. Na zemlji bo stiska med narodi zavoljo strašnega šumenja morjá in valov. In ljudje bodo koperneli od strahú in čakanja tistega, kar ima priti čez ves svet. In takrat se bo prikazalo znamenje Sinú človekovega na nebu, in vsi rodovi bodo vidili Sinú človekovega iti v ohlakih nebá z veliko močjó in veličastvom. In on bo poslal svoje angele s trobento in bodo zbrali njegove izvoljene od čveterih vetróv od konca do konca nebá. Nebó in zemlja bo prešla, moje besede pa ne bodo prešle.“

Razdjanje Jeruzalemskega mesta, ki se je 37 let pozneje na tanko po prerokovanji zgodilo, nam je zvest porók, da se bo tudi prerokovanje od končanja svetá gotovo do pičice spolnilo.

62. Od desetih devic in od talentov. 313

† Jezus dalje govori: „Varujte se, da vaša serca ne bodo preobložena v požrešnosti, in pijanosti, in časnih skerbéh; in da tisti dan na nagloma nad vas ne pride. Zakaj kakor

Isrlinge Schrift *opomin na posled. roko*
 zaderga bo prišel cez vse, ki po vsi zemlji prebivajo.“ Potem jim je Jezus to opominjanje v naslednjih prilikah razjasnil.

† „Nebeško kraljesto bo podobno desetim devicam, ktere so vzele svoja svetila, in so šle ženinu in nevesti naproti. Pet jih je bilo nespametnih, pet pa pametnih. Pet nespametnih je vzelo svetila, olja pa niso vzele seboj. Pametne so pa vzele olja v svojih posodah s svetili vred. Ker se je pa ženin mudil, so vse podremale in zaspale. O polnoči pa je šum vstal: Glejte, ženin gre, pojdite mu naproti. Takrat so vstale vse tiste device, in so napravljale svoja svetila. Nespametne pa so modrim rekle: Dajte nam svojega olja, ker naše svetila ugasujejo. Pametne pa so odgovorile, rekoč: Da ga kje 'ne zmanjka nam in vam, pojdite raji k prodajavcom, in si ga kupite. Kadar so pa šle kupovat, je prišel ženin; in pripravljene so šle ž njim na ženitnino, in duri so se zaperle. Po-

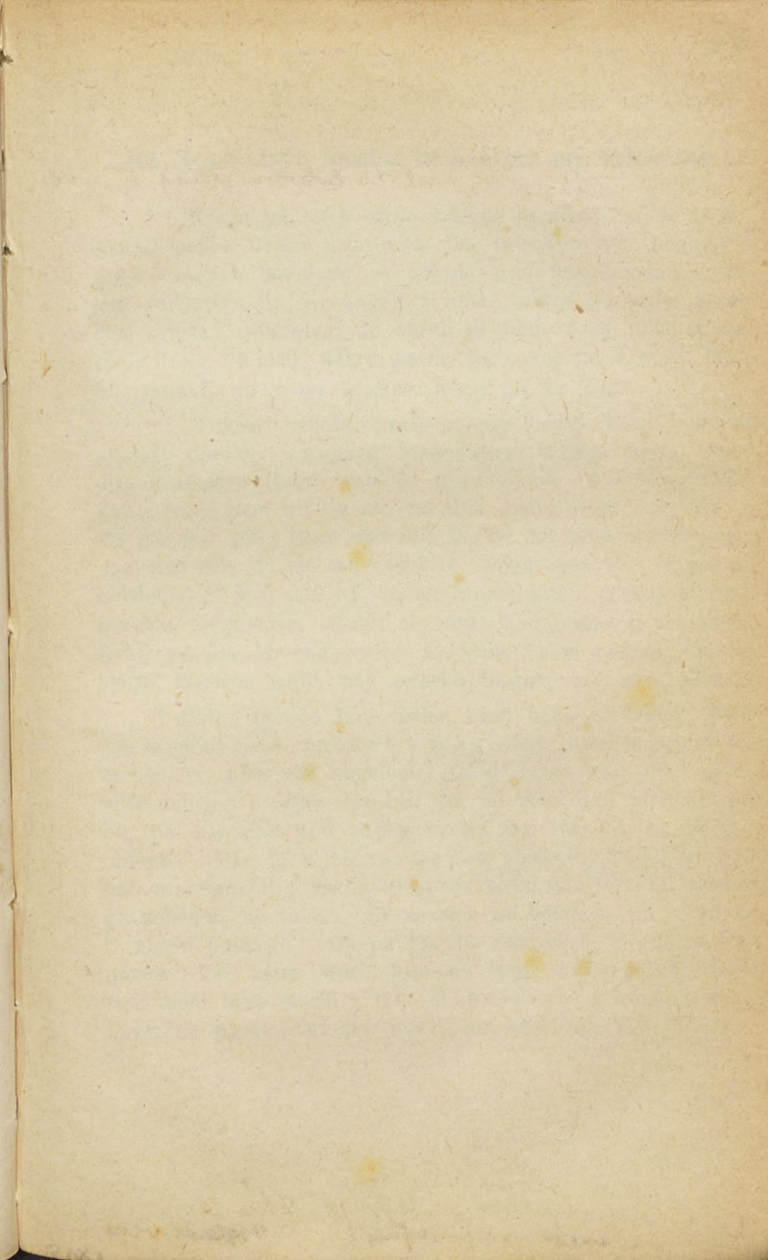

slednjič pa pridejo tudi une device, rekoč: „Gospod, ^{Parti}gospod, odpri nam! On pa je odgovoril in rekel: Resnično, vam povém, vas ne poznam. Čujte tedaj,“ — Jezus priliko sklene, — „ker ne veste ne ure, ne dneva.“ *Vel. 24. 48. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.*

† „Zgodilo se bo kakor imenitnemu možu, kateri je na tuje šel, da bi se ondi kraljestva polastil. Preden odide, je poklical svoje hlapce, in jim je zročil svoje blagó. Dal je enemu pet talentov, enemu dva, enemu pa enega, vsacemu po njegovi zmožnosti. Kupčujte ž njimi, jim reče, dokler domú ne pridem, in berž potem odrine. Šel je tedaj tisti, ki jih je bil pet talentov prejel, in je kupčeval ž njimi, in je pet družih pridobil. Ravno tako je tudi uni, ki je bil prejel dva pridobil dva druga. Ta, ki je bil pa le enega prejel, je šel in je zakopal v zemljo in skril denarje svojega gospoda. Čez veliko časa pa pride gospod tistih hlapcev in ima obrajt ž njimi. Pristopil je na prejšnjemu tisti, ki je bil pet talentov prejel, in je prinesel pet družih talentov, rekoč: Gospod, pet talentov si mi zročil, glej, pet družih sem pridobil. Njegov Gospod mu je rekel: Prav, dobri in zvesti hlapec! Ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega gospoda. — Pa tudi uni, ki je bil dva talenta prejel, je pristopil, in rekel: Gospod! dva talenta si mi zročil; glej! dva druga sem pridobil. Njegov gospod mu je rekel: Prav, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega gospoda.“

† „Poslednjič je pristopil tudi ta, ki je bil en talent prejel, in je rekel: Gospod, vem, da si terd človek, da žanješ, kjer nisi sejal, in pobiraš, kjer nisi razsipal. Zato sem se te bal, ter sem šel in skril tvoj talent v zemljo. Glej, tukaj imaš, kar je tvojega. Njegov Gospod pa je nevoljen odgovoril, in mu rekel: Hudobni in leni hlapec! Vedil si, da žanjem, kjer nisem razsipal; toraj bi bil mogel moje denarje dati menjavcom, in kadar bi bil jez prišel, bi bil prejel svoje z obrestjo. Vzemite mu toraj talent“, — okoli stoječim reče, — „in dajte ga umenu, ki ima deset talentov. Zakaj vsacemu, kateri ima, se bo dalo, in bo obilno imel; kdor pa nima, mu bo še to, kar se zdí da ima, odvzeto. Nepridnega hlapca pa verzite v vnanjo temo; tam bo jok in škripanje z zobmi.“

*Indi talenti razporejeni zarjavi in
noti razporejeni celo 24 letov tvoj
umeno neupravičeno. Vselej vem!*

× 63. Poslednja sodba in ločitev na vekomaj.

* * Ko je bil Jezus svoje učence opomnil, naj se za poslednjo sodbo dobro pripravijo, jim to sodbo tudi popiše, in sicer s temi le besedami: — „Kadar pride Sin človekov v svojem veličastvu, in vsi angeli ž njim, takrat bo sedel na sedeži svojega veličastva. In zbrali se bodo pred njim vsi narodi, in jih bo ločil, kakor pastir loči ovce od kozlov. Ovce bo postavil na svojo desnico, kozle pa na levico.“

* „Takrat nebeški kralj poreče tistim, kateri bodo na njegovi desnici: „Pojdite, blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta. Zakaj lačen sem bil, in ste mi dali jesti; žejen sem bil, in ste mi dali piti; tujec sem bil, in ste me pod streho vzeli; nag sem bil, in ste me oblekli; bolan sem bil, in ste me obiskali; v ječi sem bil, in ste k meni prišli. Tedaj mu bodo pravični odgovorili, rekoč: Gospod! kedaj smo ti to storili? Kralj pa jim bo odgovoril: Resnično, vam povém, kar ste storili kteremu mojih naj manjših bratov, ste meni storili.“

* Potlej poreče tudi tistim, kateri bodo na levi: Poberte se spred mene, prekleti! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angelom. Zakaj lačen sem bil, pa mi niste dali jesti; žejen sem bil, pa mi niste dali piti; tuj sem bil, pa me niste pod streho vzeli; nag sem bil, pa me niste oblekli; bolan in v ječi, pa me niste obiskali. Tedaj mu bodo tudi oni odgovorili, rekoč: Gospod! kedaj smo te vidili lačnega, ali žejnega, ali tujega, ali nazega, ali bolnega, ali v ječi, pa ti nismo postregli? On pa jim bo odgovoril: Resnično vam povem, kar niste storili kteremu mojih naj manjših bratov. tudi meni niste storili.“ In ti pojdejo v večno terpljenje; pravični pa v večno ževljenje.“

10.

Poslednja velika noč. Terpljenje in smert Jezusa Kristusa.

Ante

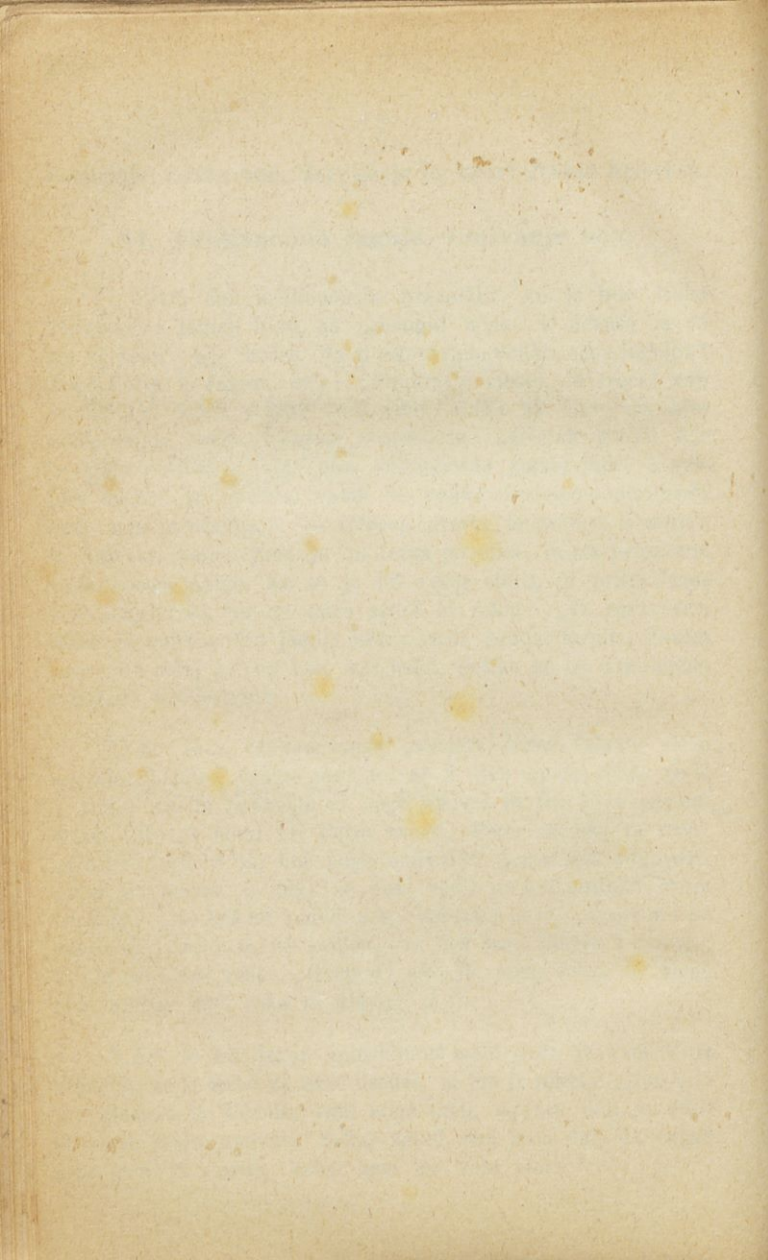
64. Velikonočno jagnje. Umivanje nog.

* Pervi dan velikonočnih praznikov, ko je bilo treba velikonočno jagnje klati, so pristopili učenci k Jezusu in so ga vprašali: Kje hočeš, da ti pripravimo velikonočno jagnje?“
 237 Jezus Petru in Janezu reče: „Pojdita v mesto, in srečal vaji bo človek, kateri ponese verč vode; idita za njim; in kjer noter pojde, recita hišnemu gospodarju: „Učenik pravi: Kje je moja gostilnica, kjer bom velikonočno jagnje jedel s svojimi učenci. In pokazal vama bo veliko obednico pogernjeno; ondi nam pripravita.“ — Učenca gresta in prideta v mesto, in najdeta, kakor jima je bil Jezus povedal; in sta pripravila velikonočno jagnje. Ko se je bil večer stóril, je prišel Jezus z dvanajsterimi, ter za mizo sédel in rekel: „Iz serca sem želel to velikonočno jagnje jesti z vami, preden terpim. Povém vam; od zdaj ga ne bom več jedel, dokler ne bo dopolnjeno v Božjem kraljestvu.“

* Po jedi velikonočnega jagnjeta Jezus vstane, sleče zgornje oblačilo, vzame pert ter se ž njim opaše, vlije vode v torilo, da bi aposteljnóm noge umival in jim jih s pertom brisal. Ko je hotel pri Petru začeti, Peter ostermí in reče: „Gospod! ali ti mi boš noge umival?“ Jezus mu odgovorí: „Kar jez delam, ti zdaj ne veš; vedil pa boš potlej.“ Peter mu reče: „Ne boš mi umival nog, vekomaj ne!“ Jezus mu pa odgovorí: „Ako te ne umijem, ne boš imel deleža z menoj.“ Tedaj mu Peter reče: „Gospod! ako je temu tako, ne samo nog, ampak tudi roke in glavo!“

* Ko je bil Jezus aposteljnóm noge umil, je vzel svoja oblačila, se je spred za mizo usedel, in jim je rekel: „Ako sem jez, Gospod in Učenik, vam noge umil, morate tudi vi eden družemu noge umivati. Zakaj zgled sem vam dal, da ravno tako tudi vi storite, kakor sem jez vam storil.“

cf. Indi Peter & Virey ob. novem. Indi, pag. 245.
Apostoli Peter & Virey & Lander. Indi, pag. 242.
880.

**65. Jezus postavi presveto rešnje teló in prero-
kuje, da ga bo Judež izdal.**

Jezus vzame kruh, ki je bil pred njim, v svoje svete in čistiljive roke, je povzdignil svoje oči proti nebu, k Bogu, svojemu vsegamogocnemu Očetu, je posvetil kruh in ga svojim učencom dal, rekoč: „Vzemite in jejte; to je moje teló, katero bo za vas dano.“ — Ravno takó je vzel tudi kelih z vinom, je zahvalil, ga posvetil in svojim učencom dal, rekoč: „Vzemite, in pite vsi iz njega; to je moja kri, kri nove zaveze, ktera bo za vas in za njih veliko prelita v odpuščenje grehov. To storite v moj spomin.“

** Kmali potem je bil Jezus prežaljen v duhu, in je rekel: „Resnično, resnično vam povém: Eden zmed vas me bo izdal! „Učenci se silno ustrašijo, eden družega pogledujejo, in eden za družem vprašajo: „Ali sem jez, Gospod?“ — Jezus jim reče: „Eden zmed dvanašterih, kateri pomaka

z menoj roko v skledo, me bo izdal. Sin človekov sicer gre, kakor je sklenjeno: vender gorjé človeku, po katerem bo izdan. Bolje bi mu bilo, da bi ne bil rojen tisti človek!“

** Janez, ki ga je Jezus posebno ljubil, je slonel Jezusu na persih. Temu tedaj pomigne Simon Peter, naj vpraša Jezusa, koga méni. Janez se tedaj nasloni na Jezusove persi, in ga tiho vpraša: Gospod, kdo je?“ Jezus mu odgovori: „Tisti je, kteremu bom jest pomočeni kruh podal.“ In pomočil je kruh in ga dal Judežu Iškarijotu. Judež vzame grižlje, in ko ga sné, je šelsatan vanj. Judež vstane, gre k Jezusu in ga vpraša: „Učenik, ali sem jez?“ Jezus mu odgovori: „Ti si! — Kar pa misliš storiti, berž stori!“ — Tedaj je Judež vstal in berž venkaj šel, da ga je izdal; zakaj pogodil se je že bil z velikimi duhovni in starašini ljudstva, da jim hoče Jezusa sa trideset srebrnikov prodati. Ko Judež odide, Jezus slovesno reče: „Zdaj bo Sin človekov poveličan, in Bog v njem.“

cf. nie roh. Rechenheit erklärt. 880.

f. "Friede" mancher auf Erden, bei Geburt.
Hier "Liebe" 2te moment, der Xstendung.
Liebe "erläßt" j. b. in Bergpoesie. 200.

66. Jezus prerokuje, da ga bo Peter zatajil in slovó jemlje od apostelnov.

* „Otročiči,“ — Jezus dalje ljubeznjivo govori — „še malo časa sem pri vas. Za slovó vam dam novo zapoved: Ljubite se med seboj, kakor sem jez vas ljubil. V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako boste ljubezen imeli med seboj.“ Prestrašen Simon Peter vpraša Jezusa: „Gospod, kam pa greš?“ Jezus odgovori: „Kamor jez grem, zdaj ne moreš za menoj iti.“ Peter pravi: „Zakaj ne morem zdaj za teboj iti?“ Svoje življenje za te postavim!“ Jezus mu pa odgovori: „Simon, Simon! glej, satan vas je hotel imeti, da bi vas presejal, kakor pšenico; toda jez sem prosil zate, da ne jenja tvoja vera; in ti, kadarse boš nekdanj spreobernal, poterdi svoje brate. To noč se boste vi vsi pohujšali nad menoj, zakaj pisano je: „Udaril bom pastirja, in ovce se bodo razkropile.“ Na to Peter reče: „Ko bi se ravno vsi pohujšali nad teboj, jez se ne bom nikdar pohujšal. Gospod, s teboj sem pripravljen v ječo in smert iti.“ Jezus pa mu odgovori: „Ali svoje življenje boš zame postavil? Resnično, resnično ti povem, da to noč, preden petelin dvakrat zapoje, me boš trikrat zatajil!“

† Te Jezusove besede so aposteljne silno prestrašile. Jezus jih toraj tolaži, rekoč: „Vaše serce naj se ne prestraši! V hiši mojega Očeta je veliko prebivališ; in zdaj tje grem, vam mesto pripraviti. Potem spet pridem in vas bom k sebi vzel, da boste tudi vi tam, kjer sem jez. Pot pa veste.“ Tedaj mu Tomaž reče: „Gospod, kako moremo pot vediti?“ Jezus odgovori: „Jez sem pot, in resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugači, kakor pomeni. Ker pa tje grem, bom Očeta prosil, in vam bo družega Tolažnika dal, da pri vas ostane vekomaj, Duha resnice. Ta Tolažnik, svetí Duh, vas bo učil vse, in vas bo opomnil vsega, kar koli sem vam jest govoril. Mir vam zapustim, svoj mir vam dam: ne kakor ga svet daje, vam ga jez dam. Ne bom več veliko z vami govoril; pride namreč vojvoda tega sveta. Pri meni bi sicer nič ne imel, ako bi jez ne hotel; svet naj

pa spozná, da Očeta ljubim in tako delam, kakor mi je Oče zapovedal. Vstanite in pojdimo od tod.“ — Ko je bil Jezus to izrekel, so zahvalno pesem speli in šli proti oljski gori.

† Po poti jim je Jezus dalje govoril: „Jes sem prava vinska terta, moj Oče pa je vinogradnik. Vsako terto, koja v meni ne rodi sadú, bo odrezal; vsako pa, koja rodi sad, bo otrebil, da več sadú rodi. Ostanite v meni, in tudi jez bom v vas ostal. Kdor ostane v meni, in jez v njem, on rodi veliko sadú. Kakor mladika ne more roditi sadú sama od sebe, ako ne ostane na terti: tako tudi vi ne, ako v meni ne ostanete; ker brez mene ne morete nič storiti. Kdor ne ostane v meni, bo odrezan in vsahnil, kakor mladika, ki se pobere, v ogenj verže in zgori.“

† Potlej je Jezus proti nebu pogledal in rekel: „Oče, ura je prišla! Poveljčal sem te na zemlji: dokončal sem delo, ktero si mi dal. In zdaj ti, Oče, mene poveljčaj z veličastvom, ktero sem pri tebi imel, preden je bil svet. Tvoje imé sem razodel ljudém, ktere si mi dal. Spoznali so, da sem od tebe izšel in verovali, da si me ti poslal. Tedaj prosim zanje, sveti Oče, vari jih Judega. Posveti jih; zakaj kakor si ti mene na svet poslal, tako sem tudi jez nje poslal po svetu. Pa ne prosim samó za njé, ampak tudi za tiste, kteri bodo po njih besedi v mene vérovali, da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni, in jez v tebi. Oče! hočem, da bodo tisti, ktere si mi dal, tudi z menoj tam, kjer sem jez, da vidijo moje veličastvo, ktero si mi dal; ker si me ljubil pred začetkom svetá.“

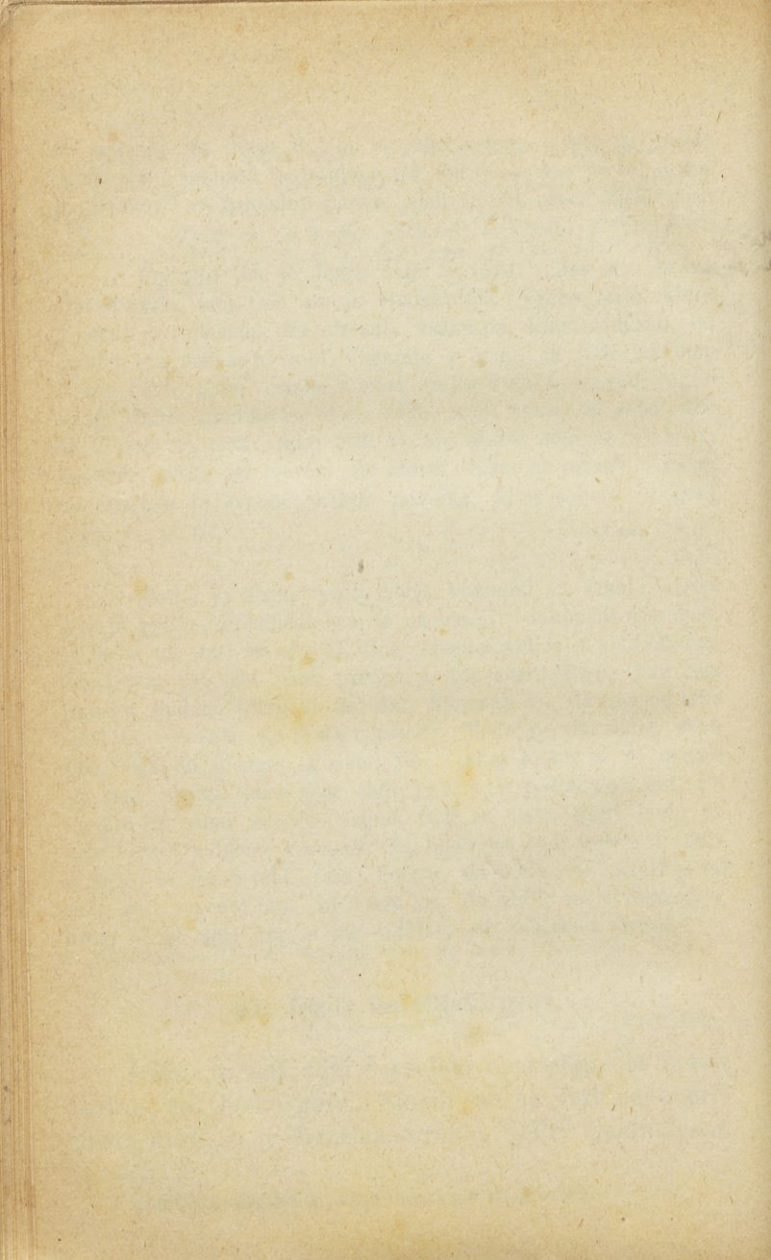
67. Jezus na Oljski gori.

Jezus je šel zdaj s svojimi aposteljni čez potok Cedron na Oljsko goro. Stopili so na vert neke pristave, kteri se je Getzemane reklo. *) Pri vhodu Jezus

*) Glej obris Jeruzalemskega mesta na zemljovidu.

To reserve the rest of the paper for the
rest of the year - to be sold
before.

1878.

F. Zu welcher Stunde ist Jesus Christus von den Juden gefangen worden?

A. Man weiß diese Stunde für gewiß nicht; man weiß nur, daß es am Donnerstage in der späten Nacht geschehen sey; und deswegen sagt das Evangelium, daß die Juden mit Lichtern und Fackeln gekommen sind, Jesum zu suchen. a)

F. War die Verrätheren des Judas auch durch die Propheten vorge sagt?

A. Diese war durch die Verrätheren des Achitophels, eines Rathgebers und Freundes des Davids vorbedeutet, welcher dem aufrührerischen Absalom anhängig geworden. b) In Ansehung dieser letzten Verrätheren sagt David in seinem vierzigsten Psalme folgende Worte, welche der H. Apostel Petrus in den Geschichten der Apostel als eine Weissagung der Verrätheren des Judas erzählt, c) und die auch in der That nicht von David, sondern von der Person Jesu Christi gesagt sind: „ Ein Mensch, der mit mir friedlich
 „ lebte, auf den ich vertraute, der mein Brod
 „ aß, hat eine große Verrätheren wider mich
 „ gewagt. Du aber, o Herr! erbarme dich

Æ 3

// mei

a) Joan. ib. 3.

b) 2. Reg. 15.

c) Act. 1. 16.

„ meiner, und richte mich wieder auf, so
 „ werde ich es ihnen vergelten. a)

Der Prophet Zacharias hatte auch geweissaget, daß Jesus Christus für dreyßig Silberlinge verkauft werden sollte, und daß dieses Geld nachgehends in den Tempel würde geworfen werden. b)

f. Haben die Propheten auch geweissaget, daß Jesus Christus gefangen werden soll?

A. Der Prophet Jeremias hat solches geweissaget: sieh dessen Worte: „ Der Gesalbte des Herrn, durch den wir athmen, ist
 „ in unsern Sünden gefangen worden; zu dem
 „ sagten wir: wir werden in deinem Schatten unter den Heyden leben. c)

Der Prophet Jeremias selbst ist eine lebendige Weissagung dessen gewesen, was Jesus Christus gelitten. Denn wegen der heiligen Freyheit, mit welcher er die Juden seiner Zeit anredete, sind die Ältesten und die Oberpriester gegen ihn gehässig und verbittert worden, haben ihn binden, und ins Gefängniß werfen lassen; und er hat solche Tormenten ausgestanden, welche eine große Gleich-

a) Vide etiam Ps. 54. 13. & seqq. & Ps. 108.

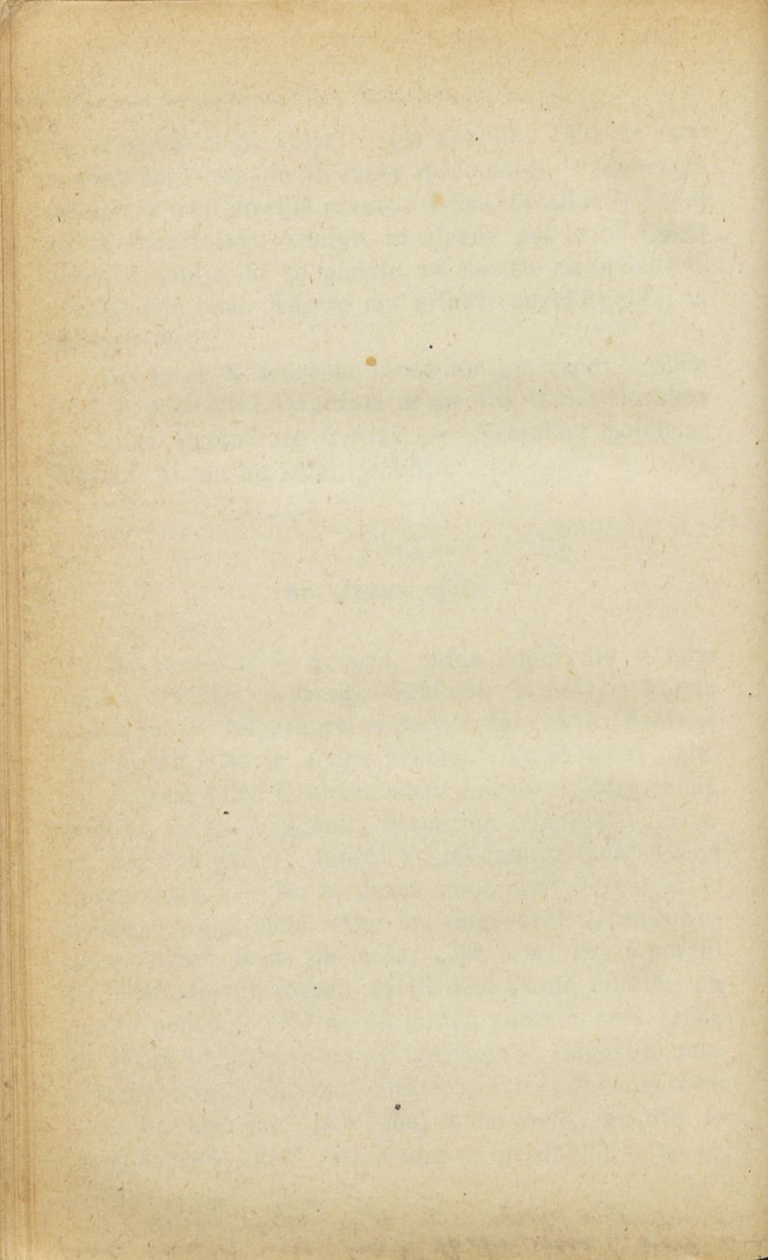
b) Zach. II. 12. Mat. 27. 9.

c) Lament. Jer. 4. 20 vide Theodoret. in hunc locum S. Iren. lib. 3. ab initio S. Ambros. in Ps. 118.

apostelnom reče: „Sédite tukaj, da grem tje, in molim!“ Le Petra, Jakopa in Janeza je seboj vzel in ž njimi šel bolj na vert. Zdaj je začel žalosten in: otožen prihajati, tresti se in trepetati; toraj reče: „Moja duša je žalostna do smerti! Ostanite tukaj, in čujte in molite z menoj.“ Na to se za lučaj deleč od njih odtegne, pade na svoj obraz, in moli, rekoč: „Moj Oče! ako je mogoče, vzemi ta kelih od mene: ali vender ne, kakor jez hočem, ampak kakor ti!“

Po ti molitvi Jezus vstane, in se verne k svojim trem apostelnom; oni pa so spali od žalosti. Toraj jih zbudi in Petru reče: „Simon, ali spiš? Tedaj niste mogli eno uro z menoj čuti? Čujte in molite, da ne pridete v skušnjava! Duh je sicer voljan, mesó pa slabo.“ — Potem gre vdrugič, in moli: „Moj Oče: ako ne more ta kelih memo iti, kakor da ga pijem,

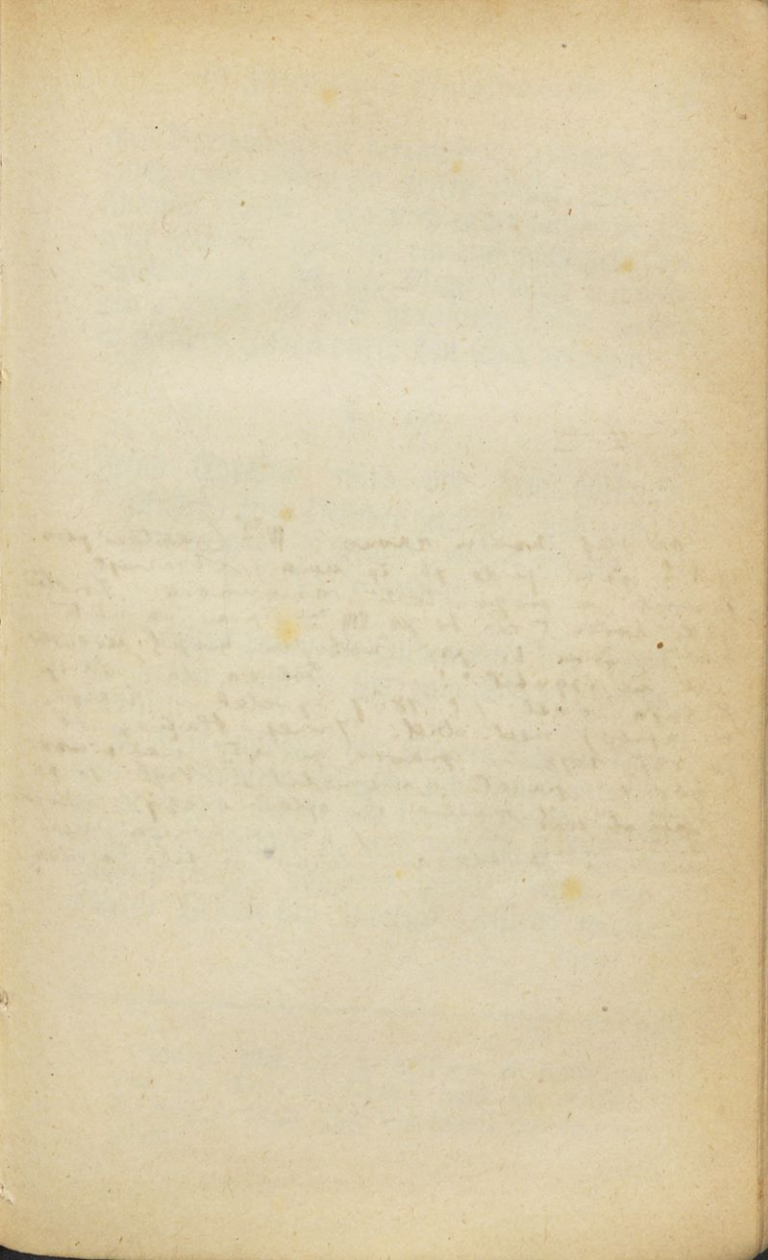
liki duhoven svoja oblačila razterga in pravi: „Kaj potrebujemo še prič? Saj ste sami slišali, da je Boga preklinjal; kaj se vam zdi?“ In vsi zavpijejo: „Smerti je vreden!“

70. Peter Jezusa zataji. Judež obupa.

** Peter in Janez sta šla od deleč za Jezusom na dvoriše vélicega duhovna. Sredi na dvoriši so bili vojšaki in hlapci zakurili, in se gredli okrog ognja, ker je bila merzla noč. Peter je bil k njim sédel, da bi bil vidil, kako se bo z Jezusom izteklo. Tedaj pride vratarica, ugleda Petra in reče:

„Tudi ti si bil z Jezusom, Nazarenčanom.“ Peter se je ustrašil in je pred vsemi tajil, rekoč: „Jez ne, saj ga še ne poznam.“ In petelin prvič zapôje. Kmalí potem hlapec na Petra kazaje reče: „Tudi ta je eden zmed učencov.“ Peter je spet tajil in prisegal rekoč: „Jez ne peznam tega človeka.“ Čez nekoliko časa pridejo drugi, in pravijo: „Resnično, tudi ti si eden zmed tistih; Galilejec si; tvoj jezik te razodeva.“ Peter pa je začel spet rotiti se in prisegati: „Ne poznam tega človeka.“ — In pri té priči petelin vdrugič zapôje. — Go-

od slej nočem pravno v IV^{ti} (kateri per
iz I^{te} jim pride že iz uma) obširneje
govoriti o grozovitosti samounora. Triptus
hati nočem [kar bi za VIII^{mo} & prav na mesto
bilo]: "da bi per nobeden mojil pršenov
vere ne izgubil"! - Toliko da mi iz
Kranja pošli (p. 1867) izšel v Kranju
IV. sves) med. drd. Janes Hafner &
je 23/5 1878 v Gradu pri 4^{ti} met. rimski
ngorozi pavel - umrtil. Vrhli so za
nenda za sebi nesel iz oftalmologije. Rojil
je 1878 pavel res nevar neneratnega, ker
neselnik je bil talentiran in zelo previden.

chen Barmherzigkeit verzweifelt, a) hat er hie durch dem ersten ein neues Laster zugesetzt, und sich erhehrt, wodurch er der ganzen Nachwelt gezeigt, was für ein höchwichtiges Geschäft es sey, sich der Begierlichkeit widersetzen, indem sie das grausame Laster sieht, in welches Judas durch den Geiz gerathen.

§. 15.

Jesus Christus wird vor dem Pilatus geführt, zum Herodes geschickt, und von diesem wieder zu Pilatus, welcher ihn zum Tod verurtheilt.

§. Was haben die Juden mit Jesu Christo gethan, als sie ihn zum Tod verurtheilt hatten?

A. Sie bunden; und führten ihn zu dem von den Römern gesetzten jüdischen Landpfleger Pilatus, damit von dieser Obrigkeit das Urtheil, welches sie aus Grimm und Zorn ausgesprochen, vollzogen würde. Sie verklagten Jesum bey Pilatus meistens wegen drey:

a) Vide S. Mat. 27. 3. & seqq. S. Ambr. in cap. 22. Luc. S. Chrys. hom. 86. in Mat. S. August. serm. 352. vel homil. 27. de poenitent.

dren Hauptursachen. 1. Daß er eine Aufrührer unter dem Volke durch seine Reden verursachte. 2. Daß er verhinderte dem Kaiser Zins zu zahlen. 3. Daß er sich einen König nannte. Pilatus fragte Jesum über diese Anklagung, und begehrte von ihm zu wissen, ob er wahrhaftig ein König der Juden sey: Da Jesus Christus ihm geantwortet, daß er es sey, aber sein Reich nicht von dieser Welt sey; Pilatus that auch noch viele andere Fragen, auf welche er ihm gar nichts geantwortet. Pilatus hat die Unschuld Jesu Christi, und die Bosheit der Ankläger erkannt. Weil er aber sich hier gern wollte auswickeln ohne bey den Juden anzustossen, und hörte, daß sie die Predigten vorbrachten, welche Jesus in Galiläa gehalten; bediente er sich dieses Vorwands, und schickte Jesum zu Herodes Antipas den Vierfürsten in Galiläa, damit dieser Fürst über die, als unter sein Gebiet gehörige Sache, urtheilen sollte. a)

Jesus Christus wurde alsdann zu Herodes, welcher zu Jerusalem sich befand, geführt. b)

Das Bezeigen des Pilatus war diesem Fürsten angenehm, und wurden sie zur selbigen

a) Mat. 27. Marc. 15. Luc. 23. 7. Joan. 18.

b) Ephes. 2. v. 14. 15. 16.

tus ließ sich durch diese empfindlichen Worte und eigenen Nutzen überwinden; nichts desto weniger wollte Pilatus vor allem Volke seine Hände waschen, bekannte die Unschuld Jesu Christi, und sagte, daß die Juden an dem grausamen Urtheile schuldig wären, welches er jetzt aussprechen würde. Die Juden schrienen: „ Sein Blut komme über uns und über unsere Kinder; und hiedurch haben sie wider sich selbst einen erschrecklichen Fluch ausgesprochen, dessen Wirkung sie bald danach mit ihrem höchsten Elende empfunden, und noch heutiges Tags empfinden, nach der Weissagung des Propheten Daniels, welche wir schon vorher erklärt. Nachdem Pilatus die Hände gewaschen, sprach er das Urtheil des Todes über Jesum Christum, und überlieferte ihn den Juden zur Kreuzigung, ungeachtet der völligen Ueberweisung, welche er von der Unschuld Jesu Christi hatte. a) Ein erschreckliches Beispiel für die Richter, welche durch menschliche Leidenschaften oder Ansehen sich verführen lassen. Gott hat nicht lang verweilet sich gegen diesen ungerechten Richter zu rächen. Neben der Strafe des andern Lebens ist er hier auf der Welt gestraft worden, und

Y 2

in

a) Vide S. Chrysoft. hom. 37. in Mat. & S. Aug. tract. 116. in Joann.

in dasjenige Unglück gefallen, welches er befürchtet, und wodurch er ein so ungerechter Richter geworden. a) Er ist in die Ungnade des Kaisers gerathen, welcher ihn ins Elend in Gallien geschickt, woselbst er elendig gestorben, indem er sich selbst den Tod verursacht.

§. 16.

Jesus Christus trägt sein Kreuz, wird gekreuzigt, und stirbt auf dem Calvariesberg.

§. Was ist Jesu Christo begegnet, als Pilatus das Urtheil des Todes über ihn ausgesprochen?

A. Die römischen Soldaten haben Hand an ihn gelegt, zogen ihm den Purpur aus, mit welchem er aus Verschimpfung bekleidet worden; legten ihm seine gewöhnlichen Kleider an, und beladeten ihn mit dem schweren Kreuz; gleichwie der Isaak, da er den Berg aufstieg, woselbst er sollte aufgeopfert werden, auf seinen Achseln das Holz zum Brandopfer trug.

Weil

a) Vide Euf. hist. Eccl. lib. 2. c. 7. & in ann. 40. Jes. Christ.

spod pa se je ozerl in je pogledal Petra. Ta pogled Petra presune, in spomnil se je Gospodovega prerokovanja: „Še to noč preden bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.“ — Ves skesan je šel iz dvoriša, in se je bridko jokal.

** Vojaki in sodni hlapei so Jezusu čez noč, kar so mogli, hudega delali. Nekteri so mu v obraz pljevali, nekteri so mu oči zakrivali in ga v obraz in za uho s pestmi bili, ter ga vpraševali, rekoč: „Prerokuj nam, Kristus, kdo te je udaril?“ In še več hudega so ž njim počenjali, in preklinjali ga.

** Ko se je dan storil, se je véliki zbor še enkrat snedel in vnovič izrekel nad Jezusom smertno sodbo. Ko je Judež to slišal, se je kesal svojega hudičevega djanja. Nazaj je prinesel trideset srebernikov vélikim duhovnom in starašinom, in jim rekel: „Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri!“ Oni pa so mu odgovorili: „Kaj to nam mar? Ti glej!“ In vergel je od sebe srebernike v tempelj, je šel in se v obupnosti z vervjó obesil.

71. Jezus pred Pilatom in Herodom.

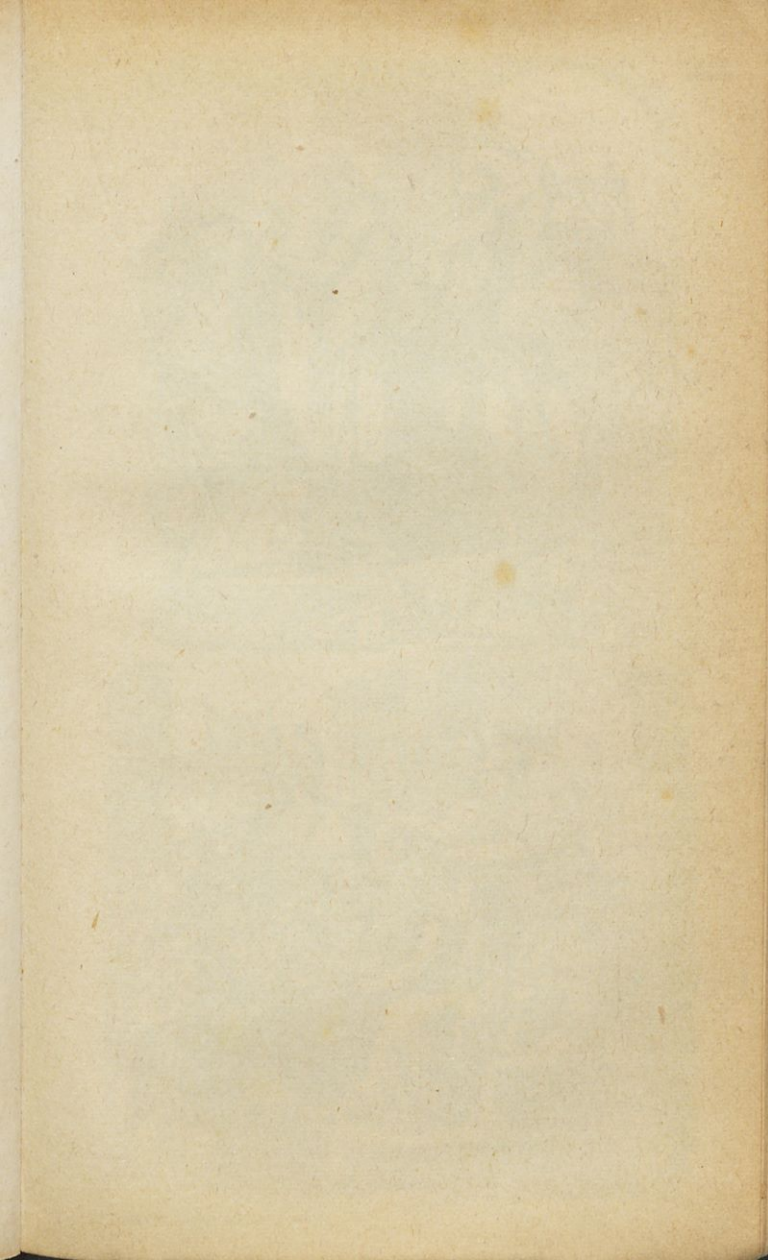
** Véliki judovski zbor je smel sicer k smerti obsoditi vender pa sklenjene sodbe ne spolniti. Toraj so veliki duhovni in starašini Jezusa peljali zvezanega pred sodno hišo deželnega poglavarja Poncija Pilata. — Pilat je toraj prišel iz sodne hiše, in je stopil na zvišano mesto, da bi slišal njih tožbo. Toraj jih vpraša: „Kakošno tožbo imate zoper tega človeka?“ Odgovoré mu: „Tega smo našli, da zapeljuje naš narod in da brani cesarju davke dajati, ker pravi, da je Kristus, kralj. Ko bi ne bil hudodelnik, bi ti ga ne bili izdali.“ Pilat je tedaj šel v sodno hišo, je k sebi poklical Jezusa, in ga vprašal: „Ali si ti kralj judovski?“ Jezus odgovorí: „Kralj sem; pa moje kraljestvo ni od tega svetá.“ Na to je Pilat šel k vélikim duhovnom in starašinom, in jim reče: „Jez ne najdem nobene krivice nad tem človekom.“ Oni pa so še bolj silili in vpili rekoč: „Ljudstvo šunta, ker uči po vsi Judeji začensí od Galileje do sem.“ Jezus ni odgovoril na nobeno tožbo. Toraj mu Pilat reče: „Ali ne slišiš, koliko pričajo zoper tebe?“ Jezus tudi zdaj molčí, tako da se deželni poglavar silno čudi.

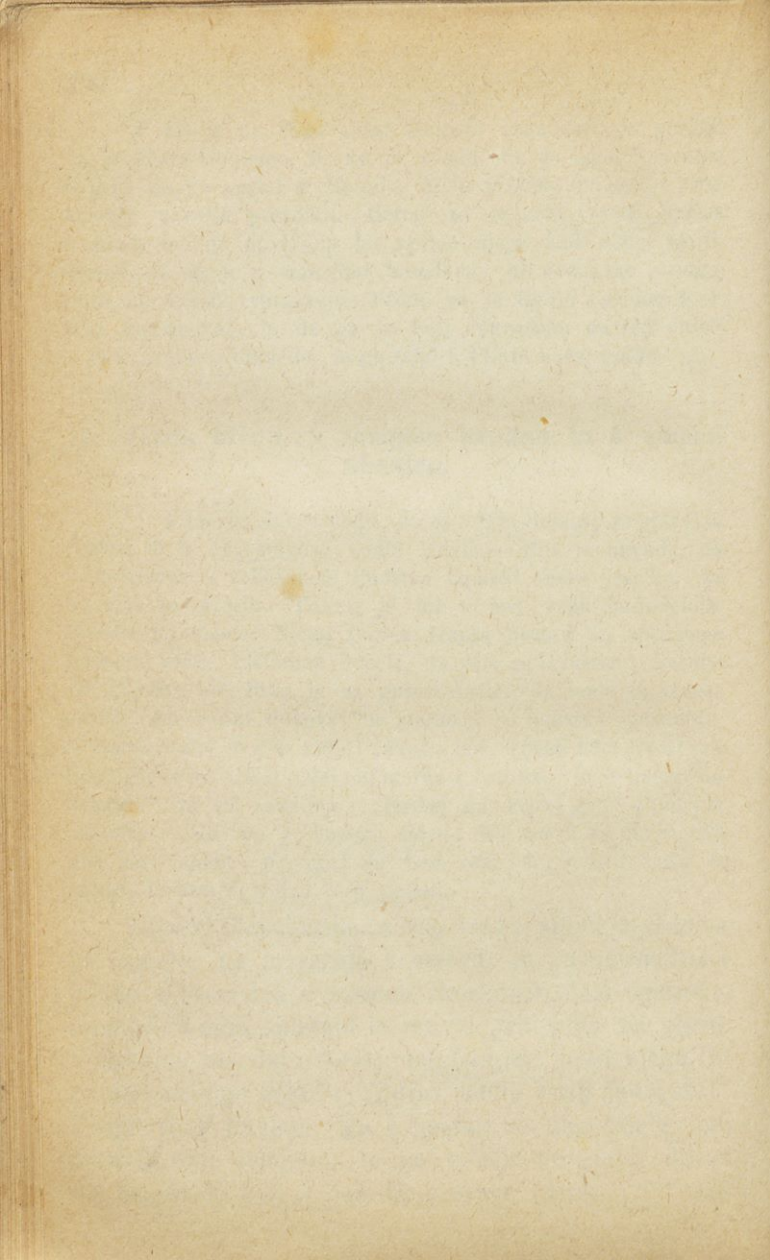
** Ko je pa Pilat slišal Galilejo imenovati, je vprašal če je Jezus Galilejec. In ko je zvedil, da je spod Herodove oblasti, ga je poslal k Herodu, ki je bil tiste dni tudi v Jeruzalemu zavoljo praznika. Herod se je zelo veselil, Jezusa poznati, ker je upal, da bo vpričo njega kak čudež storil. Opraševal ga je z mnogimi besedami; ali Jezus mu ni odgovoril na nobeno vprašanje. Tedaj ga je Herod s svojimi dvorniki zasramoval; in da ga še bolj opanašajo, ga reče obleči v belo kraljevo oblačilo, in ga takó k Pilatu nazaj pošlje.

72. Jezus hičan, s ternjem kronan in k smerti obsojen.

** Pilat je dobro vedil, da so veliki duhovni in starašini Jezusa le iz nevošljivosti sodbi izdali. — Bila je navada, da je poglavar o veliki noči ljudstvu izpustil enega jetnika, za katerega so prosili. Takrat je bil v ječi velik hudodelnik, Barába po imenu. Njega zraven Jezusa postavi in zbranemu ljudstvu reče: „Kterega hočete, da vam ga izpustim? Barába ali Jezusa? — Pilat je za gotovo menil, da bodo za Jezusa prosili. Ali veliki duhovni in starašini so ljudstvo podšuntali, in vsa derhal v en glas vpije: „Preč s tem, izpusti nam Barába!“ Pilat jim reče: „Kaj tedaj naj storim z Jezusom, ki je imenovan Kristus?“ In vsi zavpijejo: „Križaj ga, križaj ga!“ Pilat jim odgovori: „Kaj pa je hudega storil? Nič smerti vrednega nad njim ne najdem; pretepel ga bom tedaj in spustil.“ Na to ukaže Jezusa v sodno hišo peljati.

Vojaški hlapci mahoma vso trumo skličejo, Jezusa pa slečejo, ga privežejo k stebru, in ga neusmiljeno bičajo. Potem mu v zasmeh škerlatast plajš ogernejo, ternjevo krono spletejo in mu jo pritisnejo na glavo. V desnico mu dajo terst; poklekujajo pred njega, in ga zasramujejo rekoč: „Zdrav bodi, kralj judovski!“ Drugi vanj pljujejo, ga s pestmi za uho bijejo, mu terst iz roke jemljejo, in ga tolčejo po glavi, da se mu ternje še bolj v čelo in v senca vdira.

** Ker je bil Jezus tako strašno raztepen, je Pilat menil, da bo sam pogled Jude ganil in k usmiljenju nagnil. Toraj reče Jezusa pred ljudstvo pripeljati, in jim ga pokaže z milimi besedami: „Glejte, človek!“ Ali divja derhal z enim

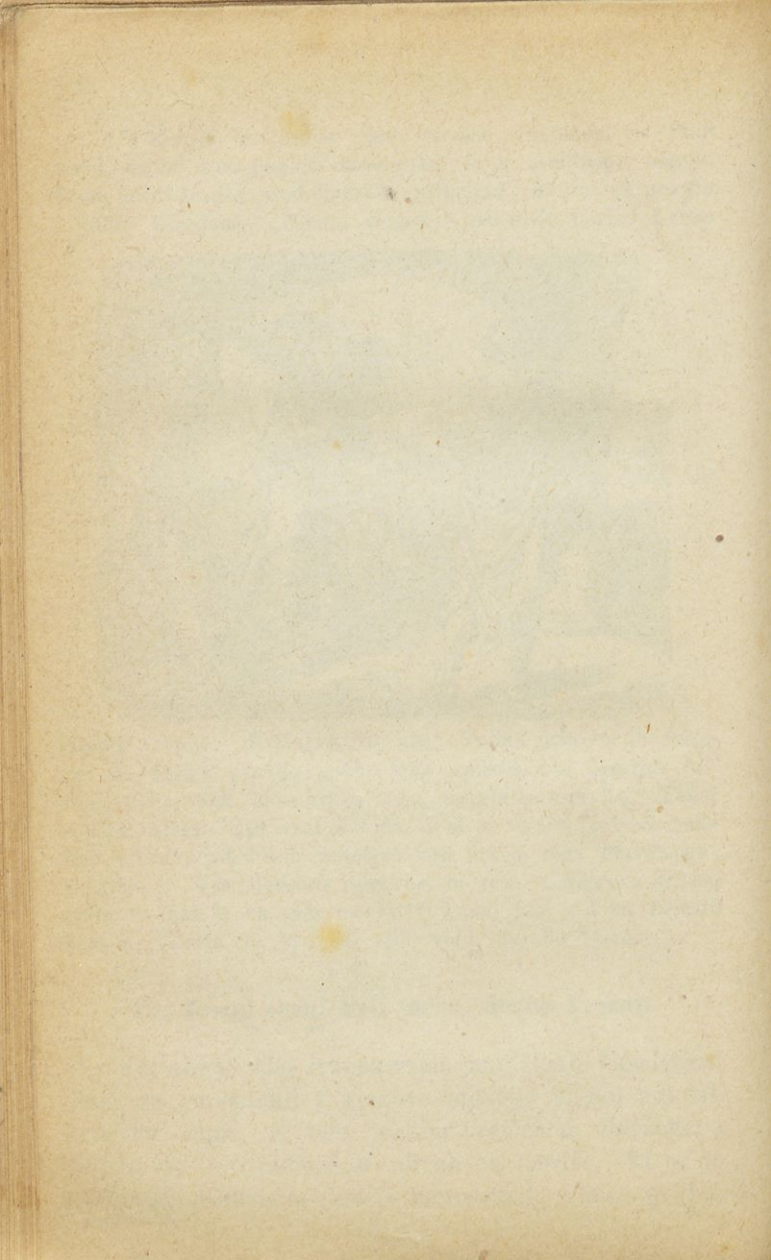

glasom zavpije: „Križaj, križaj ga!“ Veliki duhovni in starašini pa Pilatu pravijo: „Ako tega izpustiš, nisi cesarjev prijatelj; zakaj vsak, ki se kralja dela, cesarju se ustavlja.“ Tedaj se Pilat ustraši. „In vzel je vode, in si je vpričo ljudstva roke umil, rekoč: „Jez sem nedolžen nad kervjó tega pravičnega; vi glejte!“ Vse ljudstvo odgovori in reče: „Njegova kri naj pride na nas in na naše otroke!“ Tedaj jim je Pilat izpustil Baraba; Jezusa pa je izdal njih volji, naj bo križan. #X

73. Jezus težki križ nese. Jezus križan.

Vojšaki so zdaj Jezusa vzeli, mu slekli škerlatasti plajš, so ga oblekli v njegovo oblačilo in mu naložili križ na ramo. S tem težkim bremenom obloženega peljejo po Jeruzalemskih ulicah na morišče, ki se je imenovalo Kalvarija (mesto mertvaških glav), po he-

Steinplatte - Golgotha - Schädelstätte. Hinteres

brejsko pa Golgata. Ž njim so tudi peljali dva razbojnika in ubijavca, da bi bila križana. Jezus večkrat pod težkim križem pade. Gredé so dobili nekega

človeka iz Cirene, Simona po imenu, in vojaški hlapci so ga primorali, da je pomagal Jezusu križ nesti.

** Med veliko množico ljudi, ktera je šla za Jezusom, je bilo tudi nekaj pobožnih žen, ki so ga milovale in objokovale. Jezus se k njim obrne in jim reče: „Hčere Jeruzalemske, nikar se ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj in nad svojimi otroci! Ker glejte, prišli bodo dnevi, ob katerih poreko: Gore, padite, na nas! hribi, pokrite nas! Če namreč nad suróvim lesom to delajo, kaj se bo godilo nad suhim.“

Okoli devete ure je prišel Jezus na goro Kalvarijo. Vojšaki mu ponudijo vina z miro in žolčem

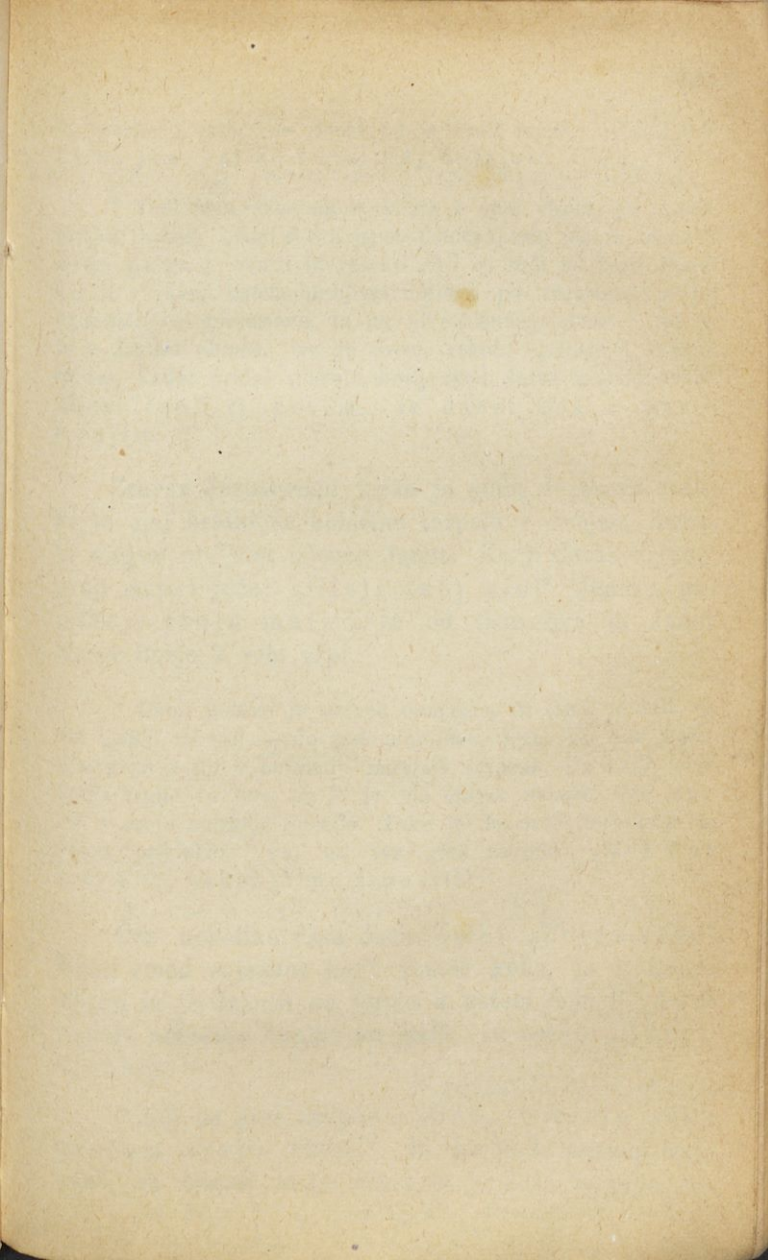

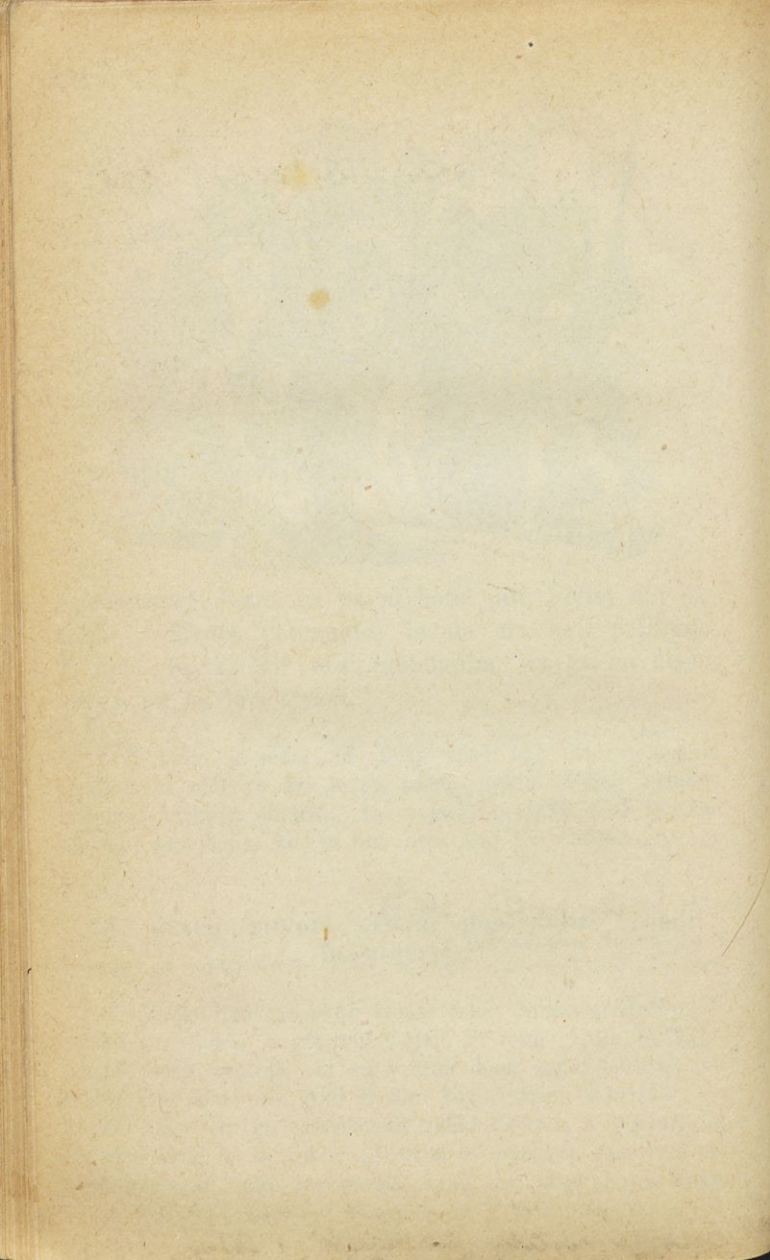
zmešanega; Jezus ga pa ni hotel piti. Potlej mu oblačilo z života potegnejo, in ga na križ pribijejo. Ž njim so križali tudi razbojnika, enega na desni, enega pa na levi strani.

amsterdamsche uitgeverij
krizanje, ker so bili dva razbojnika
 ** Tako je tedaj Sin Božji visel, nag med nebom in zemljo; in njegova kri je na zemljo tekla. Edino njegovo lastnino, njegova oblačila, so vojšaki razdelili med se; za njegovo suknjo pa, ker je bila brez šiva so vadjali.

na križu 1800
74. Jezus govori sedem poslednjih besedi in umerje.

sedem bi se povzelo v 7 besedah
7 mirnih besedi
 * Veliko ljudi je okoli križa stalo. Memo gredoči pa so Jezusa preklinjali, z glavami majali, in rekli: „Da te, kako tempelj Božji podiraš, in ga v treh dneh zopet sezidaš, pomagaj sam sebi! — Ako si Sin Božji, stopi s križa!“ — Ravno tako so ga zasramovali veliki duhovni s pismarji in starašini vred in so rekli: „Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati. Ako je izraelski kralj, naj stopi zdaj s križa,

in vérujemo vanj.“ — Jezus pa je molil rekoč: „Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!“

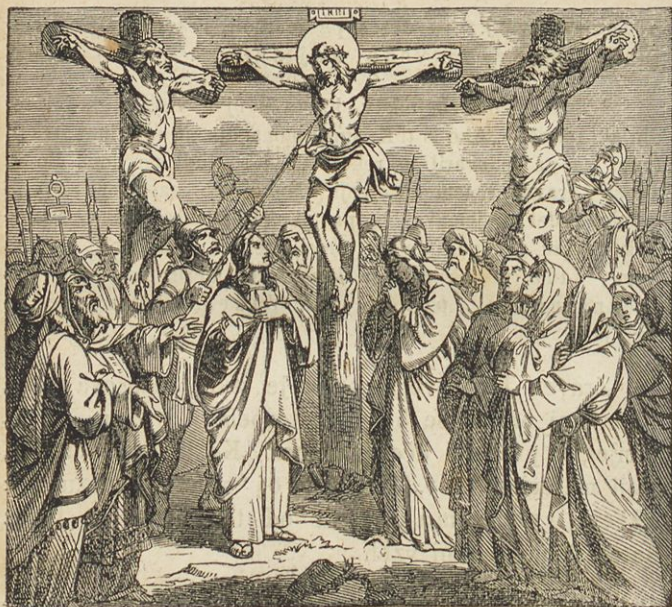
* Tudi eden razbojnikov, ki sta ž njim viséla, ga je preklinjal, rekoč: „Ako si ti Kristus, pomagaj sam sebi in nama!“ Drugi pa ga je svaril in rekel: „Ali se tudi ne bojiš Bogá, ker si v ravno tistem obsojenji. Midva po zasluženji svojih hudobnih del prejemava, ta pa ni nič hudega storil.“ Na to se k Jezusu oberne, ter ga prosi, rekoč: „Gospod, spomni se me, kadar prideš v svoje kraljestvo! Jezus mu odgovori: „Resnično, ti povém, še danes boš z menoj v raji!“

Zraven Jezusovega križa je stala Jezusova mati, ki je naj bridkejšé bolečine terpela v svojem sercu, in njegov preljubi učenec Janez. Ko ji Jezus ugleda, svoji materi reče: „Glej, tvoj sin!“ Janezu pa: „Glej, tvoja mati!“ In od tiste ure je Janez Mater Božjo k sebi vzel.

* Okoli poldne je solnce otemnelo, in tema je bila po vsi zemlji tri ure — do treh popoldne, Jezus ves čas molči, dasiravno je bil v neznanih smertnih težavah. Da kelih terpljenja izpije do dna, ga je še celó njegov nebeški Oče zapustil s svojo notranjo tolažbo. Tako je Jezusovo terpljenje do verha prikipelo, toraj na ves glas zavpije: „Moj Bog moj Bog, zakaj si me zapustil!“

Čez nekoliko časa Jezus reče: „Zejen sem.“ Eden zmed vojšakov berž vzame gobo, jo s kisom napoji in jo Jezusu na terstu k ustom pomoli. Jezus vzame nekoliko kapljic na jezik, in reče: „Dopolnjeno je!“

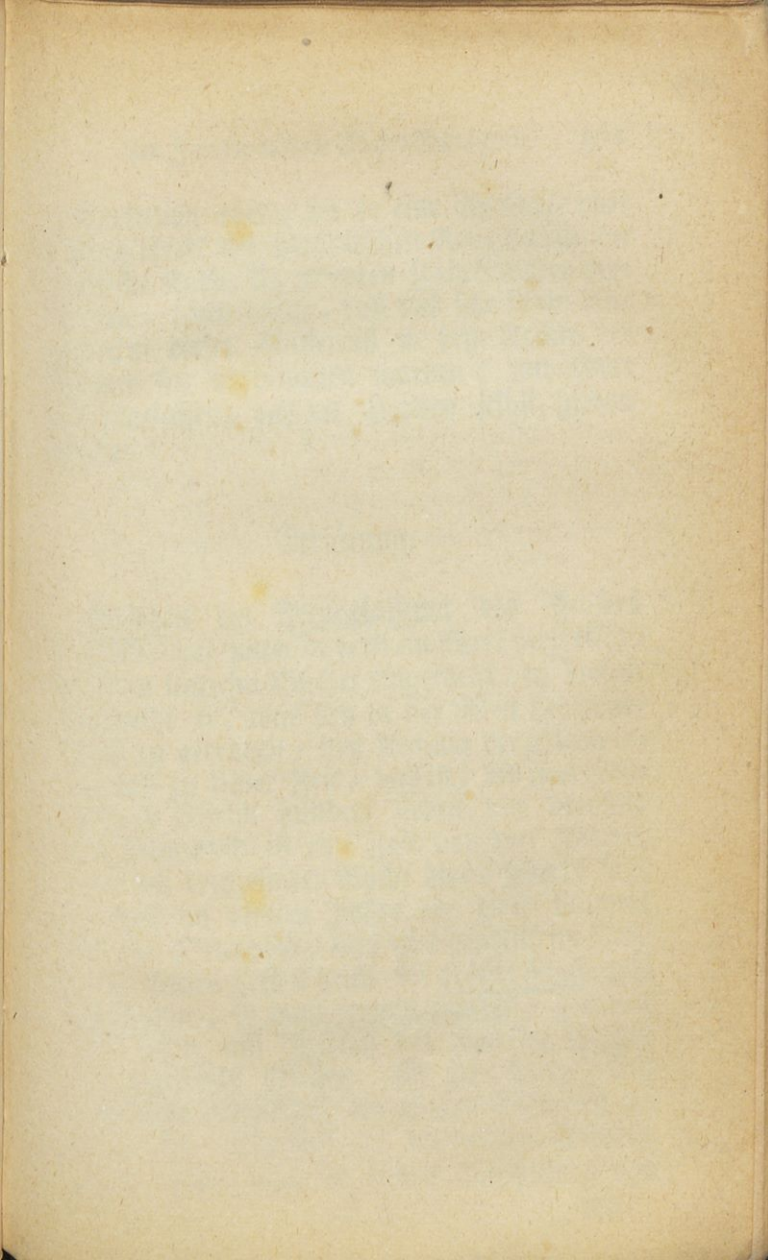
Potlej na glas zavpije: „Oče, v tvoje roke zročam svojo dušo!“ In ko je te besede izgovoril, je nagnil svojo glavo in je dušo iz sebe dal.

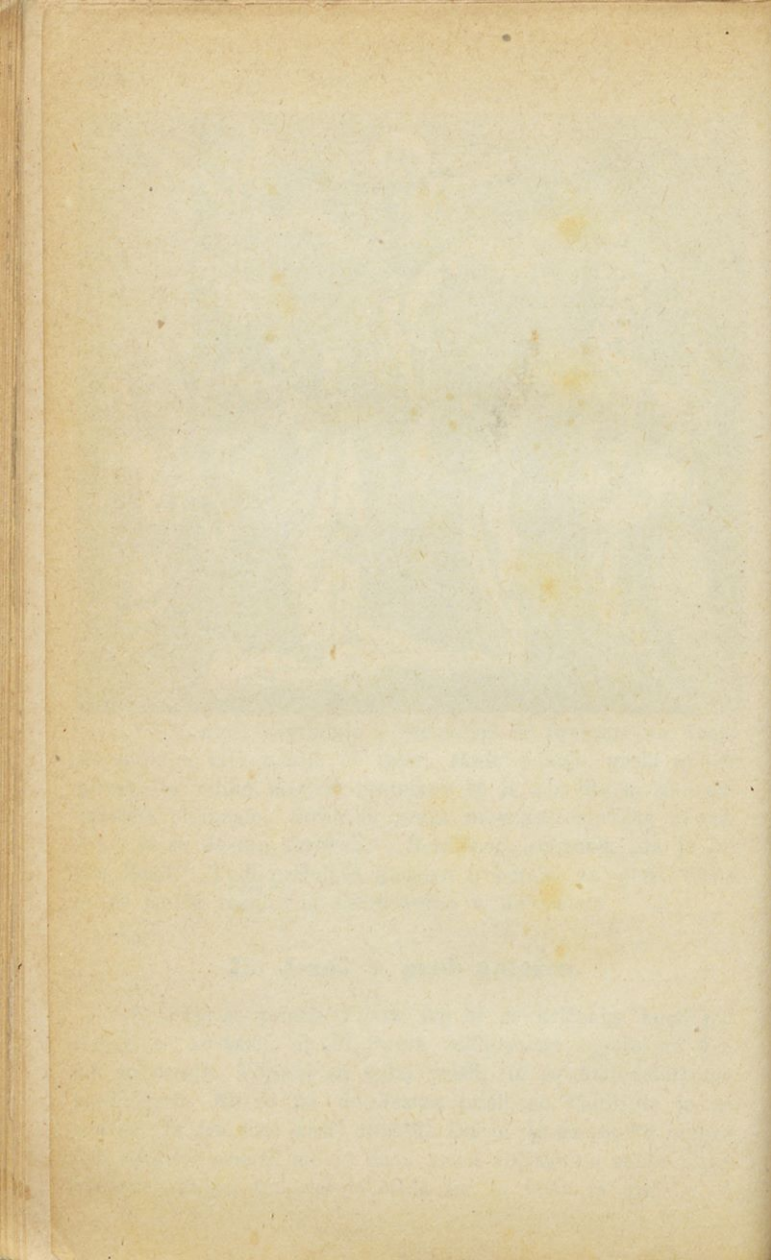

* * In glej! zagrinjalo v tempeljno se preterga na dvoje od verha do tal; zemlja se trese, skale pokajo, grobi se odpirajo; in veliko mrtvih svetnikov se je obudilo in se v Jeruzalem prikazalo. Strah in groza prevzame stotnike in vojšake, ki so Jezusa varovali. „Resnično“, so rekli, „ta je bil Sin Božji.“ Tudi pričujoče ljudstvo trepetaje na persi terka in se molče razide, in domú verne v Jeruzalem.

75. Jezus v grob položen.

* Judje so prosili Pilata, naj bi se križanim kosti polomile, in se sneli, da bi trupla velikonočno soboto na križih ne ostala. Vojšaki so tedaj prišli, in so hudodelnikoma kosti sterli. Ko so pa do Jezusa prišli, so vidili, da je že mrtev, in mu niso kosti zlomili. Da bi se pa vender prepričali njegove smerti, mu je eden zmed vojšakov s sulico stran prebodel, in pri té priči je tekla kri in voda iz nje.

Tertulian aber, da er eine Apologie oder Schutzschrift der katholischen Religion für die römische Kaiser im zweyten Jahrhundert versetzte, hielt dafür, daß das schriftliche Andenken dieser Finsterniß in dem Archiv der Römer sey aufbehalten worden; und Gott hat zugelassen, daß die Heyden selbst hiervon geredet.

Erklärung.

Phlegon ein Freygelassener des Kaisers Adrian, hat unter andern ein Werk verfertigt, so er in sechzehn Bücher eingetheilt: in diesem beschreibt er, was sich in der Welt denkwürdiges zugetragen, von Anfang der Olympiaden bis zu seiner Zeit, das ist, bis zum Jahre Jesu Christi hundert sieben und dreyßig. Ein Olympiad ist eine Zeit von vier Jahren. Nun im dreyzehnten Buche dieses Werks sagt er, daß im vierten Jahre der zwey hundert zwenten Olympiad, das ist eigentlich im Jahre des Todes Jesu Christi, die größte Finsterniß der Sonne, so man jemals gesehen, gewesen sey; denn um Mittag hat man die Sterne des Himmels gesehen. Er setzt hinzu, daß auf diese Finsterniß ein großes Erdbeben gefolgt sey. Thallus ein heydnischer Schriftsteller, redet auch in seinen Geschichten von

dieser Finsterniß, wie Afrikanus ein Schriftsteller des dritten Jahrhunderts erzählt. a)

F. Erzähle uns jetzt die Wunder, welche sich nach dem Tode Jesu Christi zugetragen?

A. 1. Der Vorhang des Tempels, welcher das Heilige der Heiligen vom heiligen Orte abtheilte, riß mitten entzwey, um anzudeuten, daß der Himmel den Menschen eröffnet würde, daß Jesus Christus durch seinen Tod in das wahrhaftige Heilige der Heiligen eingehen würde, daß die Figuren und der Schatten des Gesetzes sich jeko würden endigen, und der Tempel der Juden sammt dem jüdischen Volke würde verlassen, und verworfen werden. b)

2. Die Erde hat gebebet, die Felsen sind zersprungen, die Gräber haben sich eröffnet, viele sind von den Todten auferstanden, und haben sich zu Jerusalem sehen lassen. Dieses war eine Wirkung von dem Tode des Messias, welcher uns das Leben geben wollte. c)

F. Sind die Todten, von welchen die Evangelisten Meldung machen, vor oder nach der Auferstehung Jesu Christi erweckt worden?

A.

a) Vide quo ad hæc omnia Chronic. Eusebii & S. Hier in Chronic. Eusebii.

b) Heb. 9. 8. S. Amb. in c. 13. Luc. S. Cyril Catech. 13. & c.

c) Vide S. Leon. serm. 2. de Pass. c. 2.

A. Die Meinung der Ausleger hierüber ist verschieden; unterdessen scheint doch diese Frag, durch den Heil. Matthäus erörtert zu seyn, welcher sagt, daß diese Todten nicht aus ihren Gräbern gegangen als nach der Auferstehung Jesu Christi: und der Heil. Apostel Paulus nennet Jesum Christum den Erstgebornen unter den Todten, und den Erstling unter den Schlafenden. a)

F. Sind die Heiligen welche damals auferstanden, mit Leib und Seele nachgehends mit Jesu Christo in den Himmel eingegangen, oder sind sie zum zweytenmal gestorben?

A. Der H. Augustin hat geglaubt, daß sie wieder gestorben, und daß diese Auferstehung nur auf einige Zeit das Leben gegeben. Einige Väter der Kirche sind hierüber einer andern Meinung. Die Sache ist sehr ungewiß. b)

F. Haben dann diese Wunderzeichen bey denen, so solche gesehen, nichts gewirkt.

A. Der Hauptmann, von der Wache der römischen Soldaten, da er solche gesehen, hat sich bekehret. c) Die Soldaten haben auch die.

a) Matt. 27. 53. 1. Cor. 15. 20. vide Interpretes.

b) Vide Interpretes & S. Aug. Epist. 164. aut 60. ad Evodium S. Thom. 3. part. qu. 53. art. 3.

c) Vide quoad hoc S. Chryl. hom. 89. in Mat.

diese Wahrheit bezeugt, und erkennt, daß Jesus Christus der Sohn Gottes sey. Es sind aber mehrere unter ihnen gewesen, welche sich nachgehends mit Geld von den Juden haben verführen lassen. a) Viele von denen, so zusahen, schlugen an ihre Brüste, und lehrten wieder um; aber der meiste Theil der Juden, und vor allen die Oberpriester verblieben ganz verblendet und verstockt, viel härter, hiersinn als die Felsen, welche zersprungen waren, sagt der Heil. Leo. b)

§. 5.

Warum und für welche Jesus Christus am Kreuz gestorben sey. Wie er Gott dem Herrn durch seinen Tod genug gethan hat. Frucht und Nutzen dieses Todes.

§. Warum hat Jesus Christus auf eine so schmäbliche und grausame Art, wie der Tod am Galgen des Kreuzes war, sterben wollen?

A. Er hat diesen Tod erwählet, 1. damit wir destomehr die Größe der Sünde, für welche er sterben wollte, wahrnehmen und erkennen sollten.

2.

a) Luc. 23. 48.

b) Serm. 17: de Passlon. c. 3.

Skriven učenec Jezusov je bil tudi Jožef iz Arimateje, bogat in imeniten svetovavec. Kadar se je bil večer storil, je serčan šel k Pilatu in ga prošil, da bi mu dal Jezusovo teló. Pilat mu ga je dal. Jožef in Nikodem sta tedaj snela Jezusovo teló s križa, in ga

zavila v tančico z dišavami vred. Jožef je blizo tistega kraja, kjer je bil Jezus križan, imel vert, na vertu pa je bil nov iz skale izsekan grob. Vanj sta tedaj položila Jezusa. K durim grobovim pa sta zavalila velik kamen.

** Drugi dan so se zbrali véliki duhovni in farizeji pri Pilatu, in so rekli: „Gospod, pomnimo, da je ta zapeljivec, ko je bil še živ, rekel: Čez tri dni bom vstal! Ukaži tedaj grob obvarovati do tretjega dne, da kje ne pridejo njegovi učenci, in ga ne ukradejo, in ljudstvu ne rekó: Od mertvih

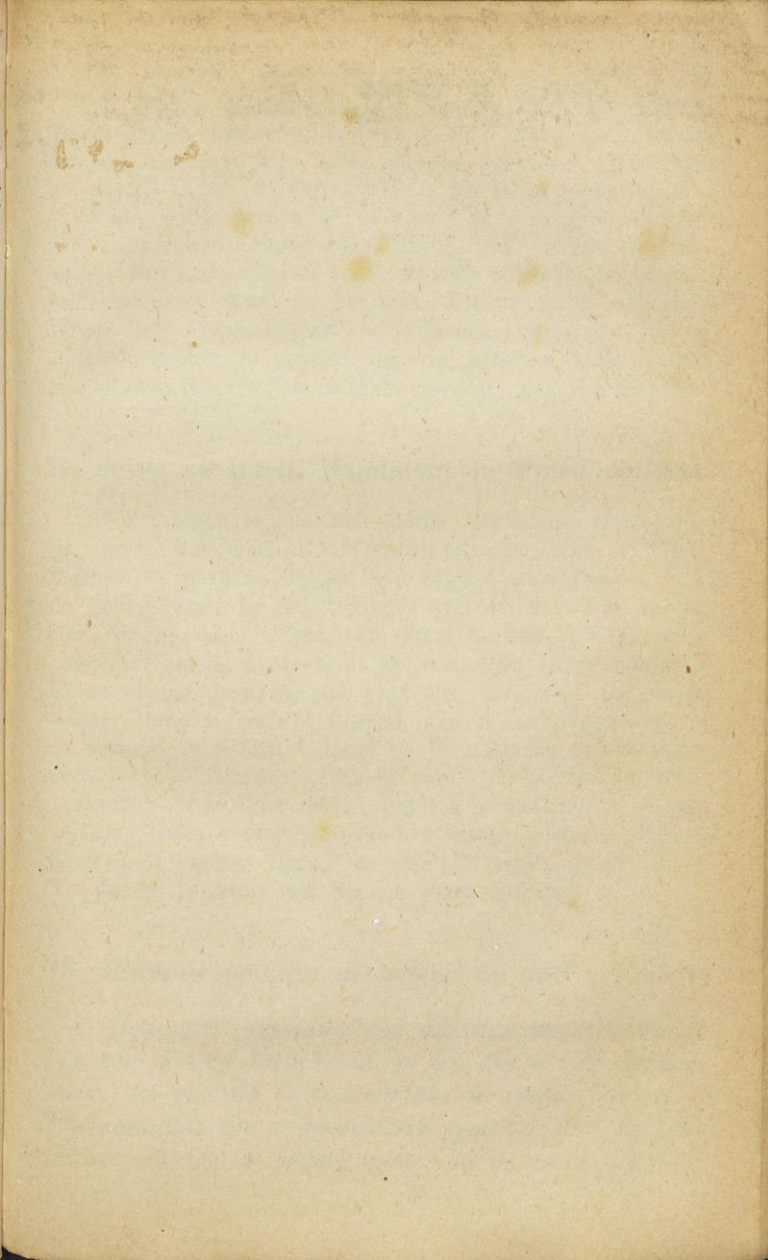
je vstal!" In Pilat jim je stražo dal. Postavili so jo pred grob. Kamen pa so zapečatili.

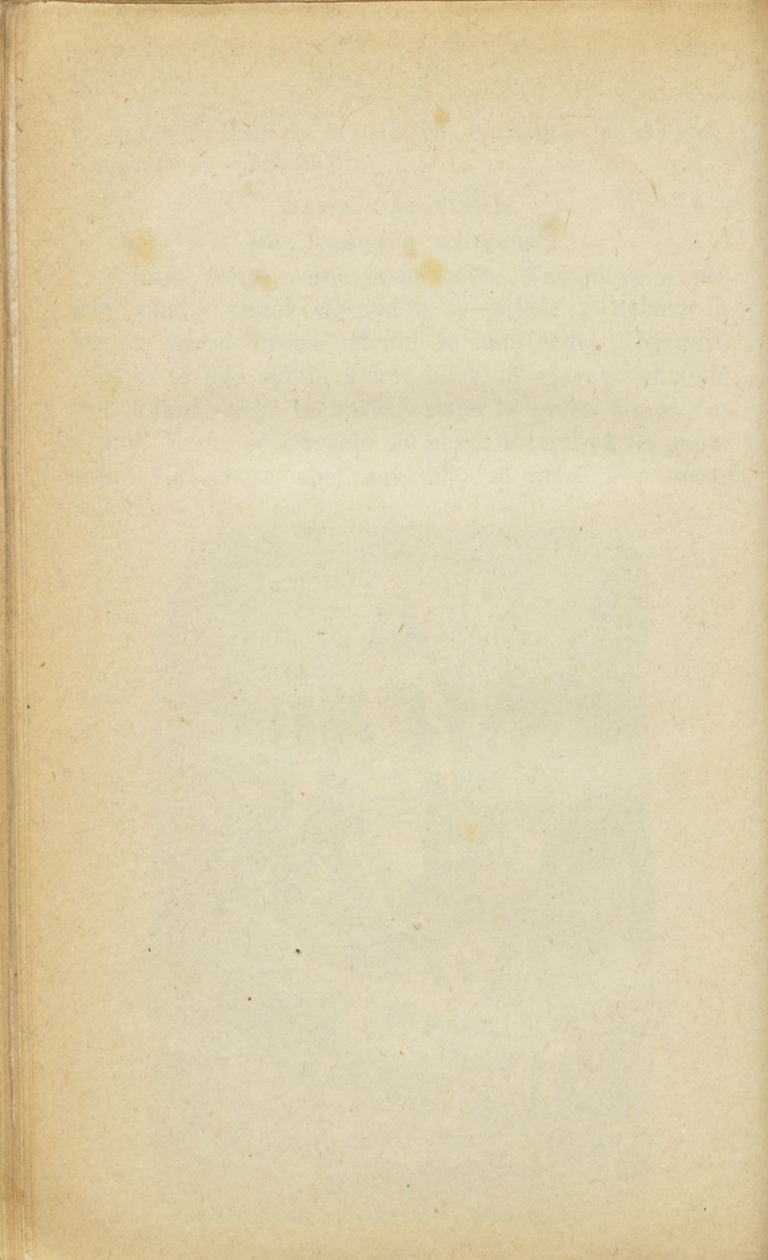
Jezusovo poveljanje.

76. Jezusovo vstajenje. (332)

Jutro tretjega dne je napočilo. Kar je velik potres vstal. Angel Gospodov je prišel z nebes, in kamen spred groba odvalil in nanj sédel. Njegovo obličje je bilo svetlo kakor blisk in njegovo oblačilo belo kakor sneg. In Jezus vstane iz groba živ in častitljiv. Varhi se stresejo in kakor mrtvi na tla popadajo. Ko so se spet zavedili, so vstali in v mesto bežali.

also interessieren der Subjekt vergangen war, konnten...
 ** Poprej ta večer so bile pobožne žene dišav kupile, da bi Jezusa mazale. Zjutraj pa so šle k grobu, ko je solnce izhajalo. Gredé so med seboj žalostno govorile: „Kdo nam bo odvalil kamen od duri groba?“ Ko so se grobu bližale, so vidile, da je kamen že odvaljen. Šle so v grob, in niso več našle telesa Gospodovega. Zavolj tega so bile silno žalostne. Kar zagledajo dva angela v svetih oblačilih, in ostermé. Angel na desni strani pa jim reče: „Nikar se ne ustrašite! Jezusa išete, Nazarenskega — križanega; vstal je, in ga ni tukaj. Pojdite, in povejte njegovim učencom, zlasti Petru! In s strahom in z veseljem so tekle povedat njegovim učencem.“

77. Jezus se Mariji Magdaleni in Petru prikaže.

* Pri ženah je bila tudi Marija Magdalena. Ona ni bila šla v grob. Marveč je, ko vidi kamen odvaljen, tekla v mesto, učencem to povedat. Potem se je zopet k grobu vernila, in je šla jokaje vanj. In glej, tudi ona je zagledala dva angela, ktera sta ji rekla: „Žena, kaj jokaš?“ Ona je odgovorila: „Mojega Gospoda so vzeli, pa ne vem, kam so ga položili.“ Ko se oberne, je Jezus stal pred njo; menila je pa, da je vertnar: toraj mu reče: „Gospod, ako si ga ti odnesel, povej mi, kam si ga položil.“ Jezus pa jo z znanim glasom nagovori, rekoč: „Marija!“ Ona se ozre, ga spozna, in reče: „Učenik!“ Jezus ji pa reče: „Pojdi k mojim bratom, in povej jim: Grem k svojemu Očetu in k vašemu Očetu, k svojemu Bogu in k vašemu Bogu.“ In zginil je spred njenih oči. — Ta dan se je Jezus tudi Simonu Petru prikazal.

78. Jezus se prikaže učencoma na poti v Emavs.

Tisti dan popoldne sta šla dva zmed Jezusovih učencov v terg Emavs, ki je bil dve uri od Jeruzalema. Po poti sta se pogovarjala od vsega, kar se je bilo poslednje dni v Jeruzalemu zgodilo. Kar se jima Jezus pridruži v podobi tujca; in ga nista spoznala.

Rekel jima je: „Kakošni so ti pogovori, ki jih imata gredé med seboj, in kaj sta tako žalostna?“ Eden, kteremu je bilo ime Kleofa, mu odgovori: „Ali si ti sam tujec v Jeruzalemu, da ne veš, kaj se je zgodilo v njem te dni?“ Potlej sta mu pripovedovala, da so upali, do bo Jezus Izrael resil, da je bil pa k smerti obsojen in križan. On jima pa odgovori: „O vi nespametni, — kdaj boste vender verovali, kar so govorili preroki. Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to terpel, in tako v svojo čast šel! In začel je od Mojzesa in vseh prerokov, ter jima je razlagal, kar je od njega po vseh pismih. Med temi pogovori so se približal tergu; Jezus se je delal, kakor da bi hotel dalje iti. Ona sta ga pa silila rekoč: „Ostani z nama, ker se mračí, in se je dan že nagnil.“ Tedaj je šel ž njima noter, in je ž njima k mizi sedel. Na to vzame kruh ga posveti, zlomi in njima podá. Zdaj so se jima oči odperle, in spoznala sta ga. On pa jima zgine spred oči. Ko sta se od veselega stermenja zavedila, sta rekla med seboj: Ali ni bilo najno serce goreče v nama, ko je po poti govoril, in nama pisma razkladal?“

Vstala sta, in se še tisto uro vernila v Jeruzalem, ter sta pripovedovala, kaj se jima je bilo na poti zgodilo; in kako sta ga po lomljenji kruha spoznala. Aposteljni so bili tisti večer v Jeruzalemu zbrani v neki hiši pri zaklenjenih durih iz strahu pred Judi. Z veseljem so poslušali, kar sta jima učenca pravila; so jima pa tudi oni povedali, da se je bil Jezus tudi Petru prikazal.

+ menda pod "vrtol" - Ca pripreto može
mesta u tem, kade gumeni toč
u gospodstvu postajenju. Ko bi gumeni
ne bit vrtol, napne vrt. voda, pialo
naše opazovanje. 1879.

Porebiansko nebo — granerje zdelnjarja
ni bi tudi prerostro ni granerje tega;
ker celo Nalaam " prerostje. 879.

toraj prenehali 876.

N. D.

79. Jezus se vsem apostelnom prikaže in zakrament svete pokore postavi.

self. 877

Ko so bili aposteljni še v hiši v Jeruzalemu zbrani in so se pogovarjali med seboj, je prišel Jezus pri zaklenjenih vratih k njim in jim je rekel: „Mir vam bodi; jez sem, ne bojte se!“ Prestrašili so se bili namreč in zbali, ker so menili, da duhá vidijo. On jim toraj reče: „Poglejte moje roke in moje noge, da sem jez sam; potipajte in pogledajte! saj duh nima mesá in kosti, kakor vidite, da jih jez imam.“ Ko je bil to rekel, jim je pokazal roke, noge in stran. Ko pa še niso verovali od veselja, jim je rekel: „Imate li kaj jesti tukaj?“ In ponudili so mu kos pečene ribe in sat medu. Vpričo njih je jedel, ostanke pa njim nazaj dal. Potlej jim zopet reče: „Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal, tudi jez vas pošljem.“ Ko je bil to izrekel, je v nje dihnil in jim rekel: „Prejmite svetega Duha! Kterim boste grehe odpustili, so jim odpušeni; in katerim jih boste zaderžali, so jim zaderžani.“

** Tomaža pa takrat ni bilo pri njih. Drugi aposteljni so mu, ko pride, povedali: „Gospoda smo vidili.“ On pa ni hotel verjeti, toraj reče: „Ako ne vidim na njegovih rokah znamenj žeblicev, in ne denem svojega persta v rane žeblicev, in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.“ — Čez osem dni so bili aposteljni spet v tisti hiši zbrani, in tudi Tomaž ž njimi. In zopet Jezus pride pri zaklenjenih vratih k njim, stoji sredi med njimi in reče: „Mir vam bodi!“ Potlej Tomažu reče: „Poglej moje roke in vložij svoje perste semkaj; podaj semkaj tudi svojo roko, in položi jo v mojo stran, in ne bodi neveren, ampak veren! Tomaž Jezusu k nogam pade in reče: „Moj Gospod, in moj Bog!“ Jezus pa

mu pravi: „Ker si me vidil, Tomaž, si veroval; blagor njim, kateri niso vidili pa so vender verovali.“

80. Jezus zroči Petru naj višo pastirsko službo.

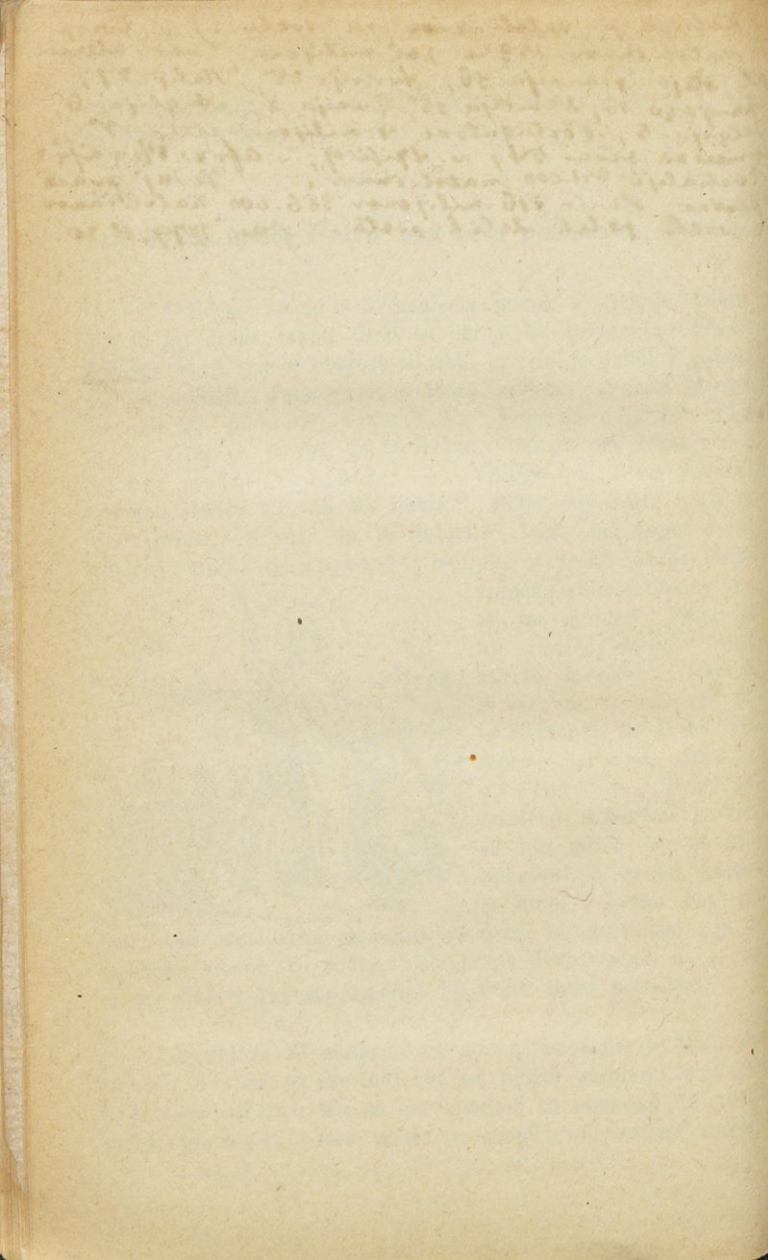
** Učenci so se iz Jeruzalema podali v Galilejo, kakor jim je bil Jezus rekel. Ondi se jim je bil prikazal pri tiberijskem morju, jim je blagoslovil ribji lov, in je jedel z njimi. Ko so odjedli, Jezus Simona Petra vpraša: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš bolj, kokor ti le?“ Peter mu odgovori: „To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim.“ Na to mu Jezus reče: „Pasi moja jagnjeta!“ — Vdrugo ga Jezus vpraša: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš?“ Peter odgovori: „To je da, Gospod, ti veš, da te ljubim.“ Jezus mu zopet reče: „Pasi moja jagnjeta!“ — Še v tretje Jezus Petra

vpraša: „Simon, Jonov sin, ali me ljubiš!“ Peter je bil žalosten, da ga v tretje vpraša, in reče: „Gospod, ti vse veš, ti tudi veš, da te ljubim.“ In Jezus mu reče: „Pasi moje ovce!“ — Resnično, resnično, ti povém: Dokler si bil mlad, si se sam opasoval, in si šel, kamor si hotel; kadar boš pa star, boš svoje roke raztegnil, in drugi te bo opasal, in te popelje, kamor ti nočeš.“ To je pa Jezus rekel, da je na znanje dal, s kakošno smertjo bo Peter Bogá poveljčal.

* Potlej so šli enajsteri na goro, kamor jim je bil Jezus ukazal. Ž njimi je šlo tudi več od petsto učencov. In Jezus se je vsem prikazal. Ko so ga ugledali, so popadali na obraz ter so ga molili, potem so se pa veselili v Jeruzalem vernili.

(Koliko je katoličanov na svetu?) V Evropi
je katoličanov 153 in pol milijona, med kterimi
ih šteje Francija 36, Avstrija 28, Italija 27,
Prusija 16, Nemčija 15, Rusija 8, Anglija 6,
Belgija 5, Portugalsko 4 milijone itd. V
Ameriki biva 54; v Aziji 9; v Africi 1/2 milijona in
Avstraliji 651.000 katoličanov. — Sedaj znaša
skupno število 216 milijonov 356.000 katoličanov
v vseh petih delih sveta. Dan 1879, št. 20.

To bino *N. R.* *f. 174.*
81. Jezus obljubi svetega Duha; — drugič razpošlje aposteljne; in gré v nebesa.

** Jezus se je bil svojim učencom še večkrat prikazal, in je ž njimi govoril od Božjega kraljestva, t. j. pripovedoval jim je vse, kar je bilo treba, da so vstanovili in vladali njegovo cerkev.

1016 Štirideseti dan po svojem vstajenji se je v Jeruzalemu vsem apostelnom poslednjič prikazal. Ukazal jim je v Jeruzalemu ostati, dokler jim ne pošlje svetega Duha. „Čez malo dni,“ — jim reče, — „bo sveti Duh nad vas prišel, in prejeli bote od njega moč, da bote od mene pričanje dajali v Jeruzalemu, po vsi Judeji in Samariji in do kraja zemlje.“

Ko je to izgovoril, jih je peljal na Oljsko goro. In tu jim reče: „Da^{na} mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji; toraj pojdite, in učite vse narode, in keršujte jih v imenu Očeta, in Sina, in svetega Duhá. Učite jih ³spolnovati vse, kar koli sem vam zapovedal. In glejte, jez sem z vami vse dni do konca svetá.“

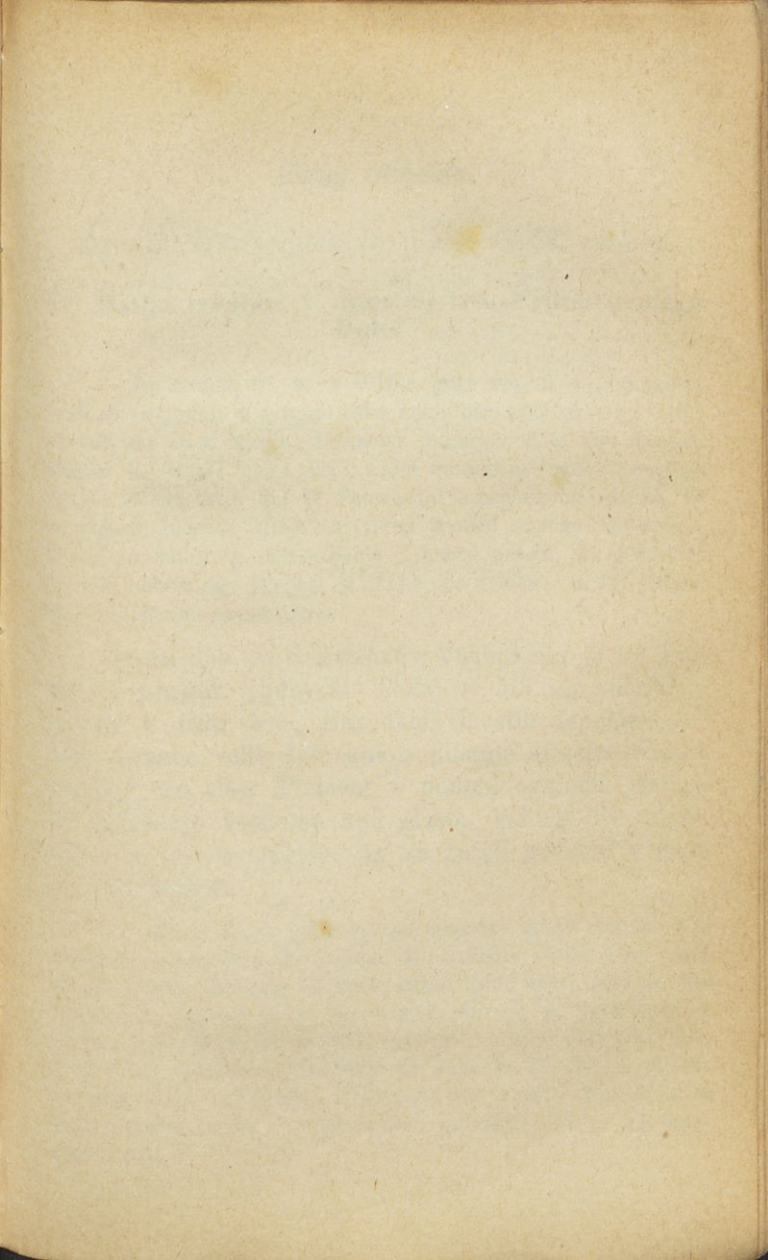
** „Kdor veruje in bo keršen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen. Kteri pa verujejo, pojdejo ta znamenja za njimi: v mojem imenu bodo hudiče izganjali, nove jezike govorili; kače prijemali; in ako kaj strupenega pijejo, jim ne bo škodovalo; in na bolnike bodo roke pokladali, in bodo zdravi.“ *Legenda o tem, 1816. - gl. 31. 83. Peter & Paul 1818*

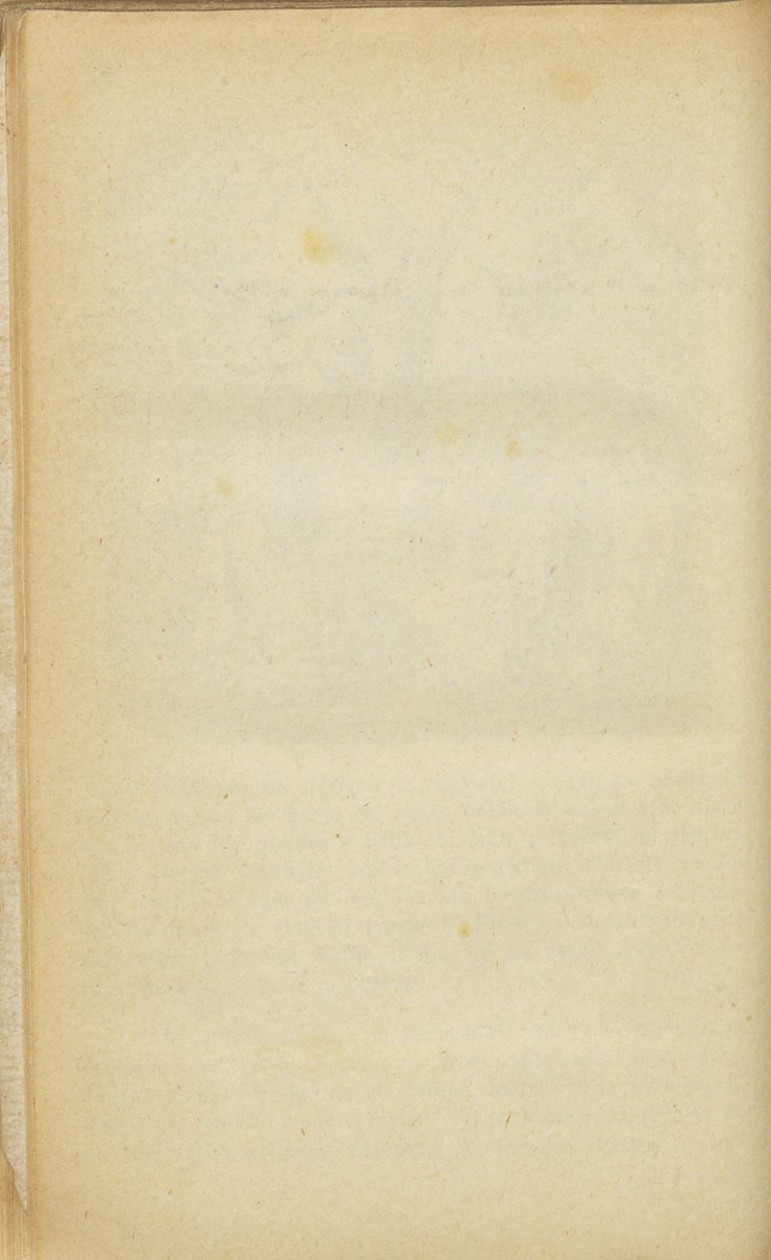
Blagoslovil jih je
 Ko je Jezus to izgovoril, je roke vzdignil, ter jih blagoslovil. Dokler jih je pa še blagoslavljal, se je spred njih vpričo njih vzdignil in šel v nebesa in se usédel na desnico Božjo.

* * Učenci so stermeli in žalostni gledali za njim; in tudi še potem, ko ga je bil svitál oblak odmaknil njih očém. Kar se jim dva angela v belih oblačilih prikažeta, in jim rečeta: „Možje Galilejci! kaj stojite in gledate v nebó? Ta Jezus, kateri je bil vzet od vas v nebó, bo zopet ravno takó prišel, kakor ste ga vidili iti v nebó!“ Pri teh besedah aposteljni pokleknejo in Jezusa molijo. Potlej se pa veseli vernejo v Jeruzalem in Bogá časté in hvalijo.

* Še veliko družega je Jezus storil, kar v evangelijih ni zapisano; in ko bi se vse na drobno popisalo, pravi sveti Janez, bi na ves svet ne šle bukve, *in gar* katere bi bilo treba pisati. To pa je zapisano, da verujemo, da je Jezus Sin Božji, in da po veri večno življenje dosežemo v njegovem imenu.

Drugi oddelek.

Gledajte Johna
Zgodbe aposteljnov in perve svete cérkve. *našim Dami*

82. Matija izvoljen v aposteljstvo. Prihod svetega Duhá. *Matija je velik svetnik*

* Aposteljni so se z Oljske gore vernili v Jeruzalem. Ondi so se podali v zgornjo izbo neke hiše, kjer so se navadno zbirali, ter so z Marijo, Jezusovo materjo, in z več drugimi ženami in učenci deset dni v vedni molitvi pričakovali svetega Duhá. Enega tistih dní je Peter vstal in pričujočim oznanil, da je namesti Judeža, izdajavca, treba izvoliti novega aposteljna. Tedaj so molili in razsvetljenja z nebes prosili. In potem so izvolili pobožnega učenca, Matija po imenu; in bil je prištet enajsterim aposteljnóm.

Deseti dan po Kristusovem vnebohodu je bil bin-koštni praznik judovski. Tedaj so bili vsi aposteljni zbrani v neki hiši. Kar okoli devetih dopoldne prišumi z neba velik šum kakor pihanje silnega piša, in napolni vso hišo. Plameni v podobi ognjenih jezikov se prikažejo vsakemu nad glavo. Vsi so bili napolnjeni s svetim Duhom: in so začeli govoriti v mnogoterih jezikih.

** Bili so tačas judje iz vseh narodov prišli zavoljo bin-koštnega praznika v Jeruzalem. Ko zaslišijo veliki šum, steče se jih velika množica od vseh strani pred hišo, kjer so bili aposteljni. Zavzeli so se in stermeli, ker jih je vsak slišal v svojem lastnem jeziku govoriti. „Glejte,“ — so rekli, — „niso li vsi ti, kateri govoré, Galilejci? In kako je to, da jih slišimo govoriti vsak svoj jezik, v katerem smo rojeni? Kaj hoče to biti?“ Drugi pa so se posmehovali in rekli: Ti so sladkega vina polni.“

*to prva * * ** *sedela: vsi pa so bili odjezani*
edgar le trebo ali
 1876 Tedaj Peter z drugimi apostelji iz hiše stopi, svoj glas povzdigne in jim reče: Možje judje in vsi, ki prebivate v Jeruzalemu, zaslišite moje besede! Ti niso pijani, kakor vi menite; ampak spolnilo se je, kar je že zdavnaj prerok Joel govoril: Zgodilo se bo poslednje dni, reče Gospod, in izlil bom svojega Duhá na vse mesó. Možje Izraelci, poslušajte te besede: Jezusa Nazarenskega, kteremu je Bog med nami spričevanje dal z deli, čudeži in znamenji, ste po rokah krivičnikov na križ pribili in umorili. Njega je pa Bog častitljivega obudil. Mi vsi smo tega priče, in ko je povišan na desnico Božjo, je nad nas izlil svetega Duhá, kterega vidite in slišite. Prav gotovo tedaj védi vsa Izraelova hiša, da je Bog Gospoda in Odrešenika storil vsemu svetu Jezusa, kterega ste vi križali.“

* * Te besede so jih globoko v srece zbudle. Veliko skesanih Petra in druge aposteljne vpraša: „Bratje, kaj nam je tedaj storiti?“ Peter jim odgovori: Spokorite se, in daj se kerstiti slehern zmed vas v imenu Jezusa Kristusa v odpuščenje svojih grehov, in prejeli boste dar svetega Duha.“ Na te besede se jih je še tisti dan dalo kerstiti okoli tri tавžent duš. In bili so stanovitni v nauku aposteljnov, in združeni pri lomljenji kruha (sveti maši) in v molitvah. Vsak dan so bili z enim duhom v tempelju, so Bogá hvalili in so bili prijetni

Tas. ankolom 880.

Petrus & Johannes auch nach Samaria
in den apostol. gesendet - um das da erste
mal zu firmen. 880

Müsse Petrus vuley werden - San Jaco, vinnujo
Duffe "ojivelo. - Synagoga je bila vuley
entlassen. 880.

vsemu ljudstvu. In Gospod je dan na dan množil število izvoljenih.

83. Peter ozdravi človeka hromega od rojstva. 1843

Peter in Janez pred vélikim zborom.

† Enega dne sta šla Peter in Janez v tempelj. Nekega mozá, še čez štirideset let starega, ki je bil hrom, kar je bil na svetu, so nosili in ga posajali vsak dan pred tempeljnova vrata, da je ondi prosil vbogajmé nje, ki so hodili v tempelj. Tudi Petra in Janeza je vbogajmé prosil: Peter mu odgovorí: „Srebrá in zlatá nimam; kar pa imam, to ti dam. V imenu Jezusa Kristusa Nazarenskega vstani in hodi!“ Potem ga prime za desnico ter ga vzdigne. Pri té priči je ubožec na noge skočil, je šel za njima v tempelj, se je sprehajal, poskakoval in Bogá hvalil.

† Vse ljudstvo je stermelo in se zavzemalo, in tišalo za aposteljnama. Ko Peter to vidi, začne govoriti, rekoč: „Možje Izraelci, kaj se čudite temu, ali kaj naji gledate, kakor da bi bila iz svoje močí ali oblasti storila, da ta hodi? Bog naših očetov je povelíčal svojega Sina Jezusa, kterega ste ví umorili. Vera v njegovo imé je dala temu popolnoma zdravje vpričo vas vseh. In zdaj, bratje, vé m, da ste iz nevednosti Svetega in Pravičnega umorili. Spokorite in spreobernite se toraj, da se zбриšejo vaši grehi.“ — Na te besede jih je veliko vérovali in dalo se jih je kerstiti pet tázent.

† Ko sta pa aposteljna ljudstvu še govorila, so tje prišli duhovni s tempeljnovo stražo, ji primejo in v ječo denejo. Drugo jutro so se zbrali véliki duhoven in starašini, so ukazali dva aposteljna pripeljati pred se in so ji vprašali: „V čigavi móci ali v čigavem imenu sta vidva to storila?“ Tedaj jim Peter odgovori: „Poglavarji ljudstva in starašini, poslušajte: Bodí znano vsem vam in vsemu Izraelovemu ljudstvu; v imenu Gospoda našega, Jezusa Kristusa Nazarenskega, ki ste ga ví križali, kterega je Bog obudil od mertvih, v tem stojí ta pred vami zdrav. Jezus je kamen, kterega ste zaverгли vi zidavci, on pa je postal vogelni kamen. In v nikomur družem ni zvelíčanja; zakaj nobeno drugo imé pod nebom ni dano ljudém, v kterem bi mi mogli zvelíčani biti.“

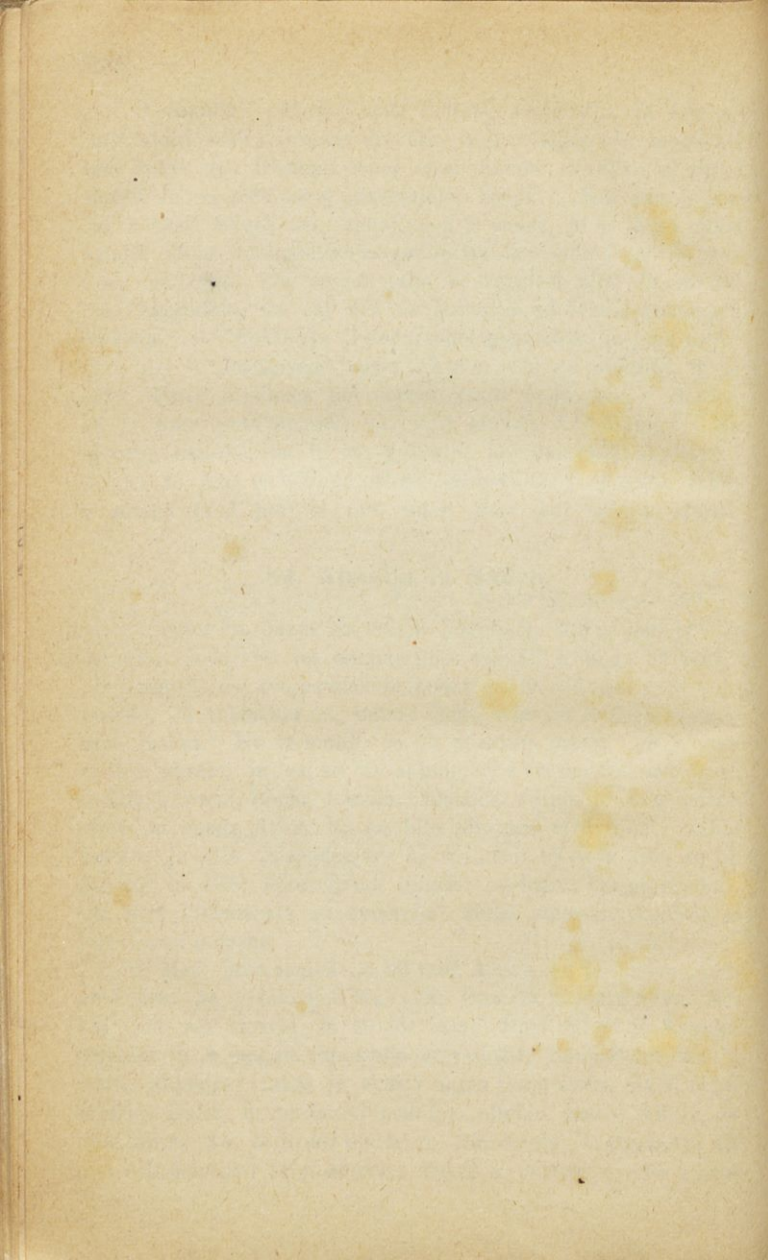
† Sodniki ostermé nad Petrovo serčnostjo. In ker so tudi vidili ozdravljenega človeka zraven nju, niso mogli nič reči zoper to. Ukažejo tedaj apostelnoma nekoliko iz zbora stopiti in se med seboj posvetujejo, rekoč: „Kaj nam je storiti s tema človekoma, zakaj znan je čudež, ki se je po njima zgodil, vsem Jeruzalemskim prebivavcom; očiten je, ne moremo ga tajiti. Da se pa dalje ne razglasi med ljudstvom, jima zaprečimo, da naj več ne govorita od Jezusa nobenemu človeku.“ — Pokličejo ji tedaj zopet pred zbor, in jima zaterdijo, naj v Jezusovem imenu nikakor več ne govorita, in ne učita. Peter in Janez jim neprestrašena odgovorita: „Sodite, če je prav pred Bogom, vas bolj slušati, kakor Boga!“ Ne moremo namreč, da bi ne govorili, kar smo vidili in slišali.“ Na to so jima sodniki še ostreje zažugali ter ji spustili; zakaj iz strahu pred judi si niso upali, jima kaj žalega storiti.

84. Ananija in Safira.

f. Anan Peter in Janez sta vernim povedala, kaj se jima je bilo zgodilo. Tedaj so vsi skupaj glas zagnali k Bogu in rekli: „O Gospod, daj svojim služabnikom z vso vestjó govoriti tvojo besedo, in znamenja in čudeže delati v imenu tvojega svetega Sina Jezusa.“ Ko so molili, se je potreslo mesto, na katerem so bili zbrani, in vsi so bili napolnjeni s svetim Duhom, in so serčno govorili Božjo besedo. Množica vérnih je bila enega sereá in enega duhá. Ni ga bilo ubozega med njimi; zakaj kolikor je bilo gospodarjev, ki so imeli njive in hiše, so jih prodali in ceno apostelnom prinesli od tega, kar so prodali. Od tega premoženja so apostelnjui delili vsacemu, kolikor je bilo komu potreba.

* Med premožnimi je bil mož Ananija po imenu; njegovi ženi pa je bilo ime Safira. Oná sta prodala njivo. Nekaj cene sta skrivaj za se uderžala; drugi del pa je Ananija prinesel in k nogam apostelnom položil. Toda Peter mu je rekel: Ananija! zakaj je skušal satan tvoje serecé, da si lagal svetemu Duhu, in prideržal nekoliko njivine cene? Ali bi ne bila njiva, ko bi jo bil obderžal, tebi ostala, in prodana; ali niso bili denarji v tvoji oblasti? Zakaj si sklenil to reč v svo-

Wandern zu treiben. Ich ver helfte, so an phire
mit Achtung + Gehorsam gen. d. M. v. n. n. n. n.
obrigkeit zu lehren. Dazal j. n. n. n. 880. 10.

jem sercu? Nisi lagal ljudém, ampak Bogu!“ Ko je Ananija te besede zaslišal, je padel na tla, in pri té priči umerl. In velik strah je obšel vse, ki so bili pričujoči. Nekteri mladenči, ki so bili vpričo, ga poberó, odnesó in pokopljejo.

* Čez kake tri ure se prigodí, da pride tudi Safira, ki še ni^h vedila, kaj se je bilo zgodilo. Peter ji reče: „Povej mi, žena, ali sta za toliko njivo prodala?“ Ona mu odgovori: „Prav za toliko!“ Peter pa ji pravi: „Zakaj sta se vender pogovorila, skušati Duhá Gospodovega? Glej, tisti ki so pokopali tvojega moža, so prod durmi, in tudi tebe ven ponesó.“ Pri té priči Safira Petru pred noge pade in izdihne svojo dušo. Mladenči noter stopijo, jo mrtvo iznesó ter pokopljejo pri njenem možu. Velik strah in groza je obšla vse verne in vse druge, kateri so to prigodbo slišali.

85. Vsi aposteljni v ječi. — Gamalielov svét.

† Po apostelnih, zlasti po svetem Petru, se je godilo veliko čudežev med ljudstvom. Bolnike so že kar na ceste nosili in na postelje in ležiša pokladali, da bi saj senca memo gredočega Petra koga zmed njih obsenčila in bi bili rešeni svojih bolezni. Zavoljo tega je bilo dan na dan čedalje več vérnikov, možkih in ženskih, ki so vérovali v Gospoda. Tedaj

je *zati vse preoblačen v to tem. 880* **veliki duhoven** ukazal, vseh dvanajst aposteljn^{ov} vjeti in v mestno ječo vreči. Ali angel Gospodov je ponoči odperl vrata v ječo, in jih je peljal iz nje, in rekel: „Idite v tempelj in govorite ljudstvu vse besede tega življenja!“ Ob zori tedaj gredó v tempelj in učé.

† Snide se pa **veliki zbor** in pošljejo po aposteljne v ječo. Služabniki pa rekó: „Ječo smo sicer našli z vso skerbj^o zaperto, in varhe stoječe pred vratmi; ko smo pa odperli, nismo nikogar notri našli.“ Silno se prestraši **veliki zbor**, ko to zvé; kar pride nekdo, in jim pové, da aposteljni zopet učé v tempelju. Poglavar gré tedaj po nje, in jih pripelje brez sile; bali so se namreč ljudstva, da bi ne bili kamnani. Ko jih pred zbor pripeljejo, **veliki duhoven** reče: „Ali vam nismo ostro prepovedali, učiti v tem imenu? In glejte, napolnili ste ves Jeruzalem s svojim ukom, in hočete na nas pripravi^{ti} kri tega človeka?“ Peter jim v imenu vseh aposteljn^{ov} odgovorí: „Bog á je treba bolj slušati, kakor ljudi! Bog naših očetov je obudil Jezusa, ki ste ga ví na les obesili in umorili; on ga je za poglavarja in zveličarja povišal, da dá Izraelu pokoro in odpušenje grehov.“ Ko to slišijo, so se nad aposteljni silno razsrdili in so jih mislili umoriti. — Vstal je pa v zboru neki farizej, Gamaliel po imenu, učenik postave in častitljiv vsemu ljudstvu, in je ukazal aposteljn^{om} odstopiti. Potem pa reče: „Možjé Izraelci! dobro pomislite pri teh ljudéh, kaj hočete storiti. Odstopite od teh ljudi in pustite jih. Zakaj če je njih delo od ljudi, se bo razderlo; če je pa od Boga, ga ne bote mogli razdreti; in poslednjič se bo nad vami našlo, da se Bogu ustavljate.“ — In vsi so mu prav dali. Vender so pa dali aposteljne pretepsti, in so jim zopet ostro prepovedali, naj nikakor ne govoré v Jezusovem imenu, ter so jih spustili. — Aposteljni so pa šli veseli spred zbora, ker so bili vredni spoznami, zavoljo Jezusovega imena zasramovanje terpeti; in niso nehali v tempelju in po hišah vsak dan učiti in oznanovati Kristusa Jezusa.

86. Volitev dijakonov. Štefan, prvi mučenec.

* Število vérnih se je množilo, in aposteljni niso ve, utegnili z delitvijo milošné pečati se. Tudi se je bilo prigodilo.

1
T sent "connoisseurs" 880. - N. 84 + copy.

grošil Johannab. 880
 da je bilo nekaj vdov v nemar pušanih pri vsakdanji delitvi. Toraj aposteljni vso mvožico učencov skličejo in reko: „To ne gré, da bi mí opušali Božjo besedo, in mize oskerbovali. Ozrite se tedaj, bratje, po sedmih možéh zmed sebe, kateri imajo dobro spričevanje, kateri so polni svetega Duhá in modrosti, da jih postavimo čez to opravilo.“ To govorjenje je bilo vseč vsi množici; in izvolili so Štefana, možá polnega vere in svetega Duhá, in Filipa in še pet družih. Te so postavili pred aposteljne, kateri so nad njimi molili in na nje roke položili. 242

233 ** Štefan, poln milosti in moči, je delal čudeže in velika znamenja med ljudmí. Vstalo je pa nekaj judovskih modrijanov zoper njega, in so se ž njim prepirali. Ali njegovi modrosti in svetemu Duhu, ki je govoril, se niso mogli ubraniti. Osramoteni so se razserdili in so nadražili ljudstvo zoper njega, in so vkup priderli ter ga zgrabili in peljali v zbor. Najeli so tudi krivih prič, ki so rekle: „Ta človek ne neha govoriti preklinjavskih besedí zoper sveto mesto in postavo.“ Vsi, ki so sedeli v zboru, so jako nevoljni oči vpirali v Štefana; in vidili so njegovo obličje kakor obličje angelovo. — Štefan jim začne razlagati, kako precudno in ljubeznjivo je Bog izraelsko ljudstvo vodil, in kako so se Izraelci vedno Bogu ustavljali in mu bili nepokorni, in sklene svoj govor s temi ostrimi besedami: „Terdovratni in neobrezani na sencih in ušesih! Vi se vedno svetemu Duhu ustavljate, kakor vaši očetje, tako tudi vi. Oní so preganjali in morili preroke, ki so napovedovali prihod odrešenikov; vi pa ste njega samega izdali in umorili!“ 243

** Kadar so pa to slišali, so se togotili in nadnje z zobmí škripali. On pa, poln svetega Duhá, se v nebó ozre, ugleda veličastvo Božje, in reče: „Glejte, vidim nebesa odperta, in Sinú človekovega stati na desnici Božji.“ Tedaj zavpijejo na ves glas, zatisnejo si ušesa, in vsi kmali nanj planejo, ga iz mesta vlečejo, da ga bodo kamnali. Na moriši si oblačila slečejo, in jih položé k nogam mladenču, kteremu je bilo imé Savel. Na to Štefana obstopijo in ga s kamenjem pobijajo. Štefan pa moli rekoč: „Gospod Jezus, sprejmi mojo dušo!“ Potem poklekne in na ves glas zavpije, rekoč: „Gospod, ne prištevaj jim tega greha.“ In ko je to izrekel, je zaspal v Gospodu.

87. Sveta birma. Dvornik iz Zamorskega.

* Po Štefanovi smrti so počeli v Jeruzalemu vérne strašno preganjati. Zlasti je Savel hudo divjal zoper cerkev Božjo. Po hišah je hodil in vlačil može in žene in jih v ječo izdajal. *Veliko učencev* je toraj bežalo iz Jeruzalema, so se po vsi Judeji in Samariji razkropili, in povsod Jezusa Kristusa oznanovali. — Dijakon Filip je šel v mesto Samarijo, in je ondi oznanoval Kristusa. Tudi veliko mertvoudnih in kruljevih, hromih in obsedenih je ozdravil. Veliko veselje je bilo zavoljo tega po mestu med prebivavei; veliko jih je tudi verovalo in so se dali kerstiti. Ko so aposteljni to v Jeruzalem zvedili, so poslali Petra in Janeza v Samarijo. Aposteljna prideta v Samarijo in molita za nje, da bi prijeli svetega Duhá. Na to nad nje roke pokladata, in prijeli so svetega Duhá.

† Potem ko sta Peter in Janez po veliko samarijskih krajih evangeli oznanovala, sta se spet v Jeruzalem vernila. Filipu pa se je angel Gospodov prikazal, in mu rekel: „Vstani in pojdi proti jugu na cesto, ki derži iz Jeruzalema v Gazo.“ Filip vstane in gré. In glej, mož iz Etijopije, dvornik etijopske kraljice Kandace, ki je bil prišel mólit v Jeruzalem, se pelje domú po cesti in sedé na vozu preroka Izaija bere. Duh Božji

cf. §. 91.

Do sasei pargarij de trupuri si apostoli - cu
stei tubi vermi. 1878.

Ami cinstite scelerate, toti si fara nume
- ut mai duna Evofom. of. Balaam,
timp incercari fara abuzuri. 1877.

cf. Zwicko p. Elizer - Naamann is Linje
880.

to pismo H. F. in samo ob obli H. F. prispelo
 reče Filipu: „Pristopi in pridruži se temu vozu. Filip priteče
 in sliši moža brati besede: „Kakor ovca je bil na zákol pe-
 ljan; in kakor je jagnje brez glašú pred tem, ki ga striže,
 tako tudi on ni odperl svojih ust.“ Filip ga pozdravi ter
 vpraša: „Meniš li, da razumeš, kar beres?“ Dvornik odgo-
 vorí: „Kako bi to mogel, ako me kdo ne podučí!“ Prosi tedaj
 Filipa, naj stopi na voz in k njemu sede. Filip mu začne to
 pismo razlagati in mu oznanovati evangeli od Jezusa.

† Spotoma prideta k neki vodi, in dvornik vesel reče: „Glej vode! kaj zadržuje kerstiti me?“ Filip mu odgovorí: „Ako veruješ iz vsega srca, smé se zgoditi.“ Dvornik mu odgovorí: „Verujem, da je Jezus Kristus sin Božji,“ in mahom ukaže voz ustaviti. Obá tedaj stopita v vodo in Filip dvornika kersti. Ko pa stopita iz vode, Duh Gospodov vzame Filipa, in dvornik ga več ne vidi. V té čudovitni zgodbi dvornik roko Gospodovo spozna in gre vesel proti svojemu domu.

88. Savel se spreoberne (okoli l. 37 po Krist. rojst.).

cf 27 - Savel se spreobrne v Jeruzalem
 ** Savel je še vedno ves hrepenel, maševati se nad učenci Gospodovimi in jih pomoriti. Šel je celó k vélicemu duhovnu, prosit pisem v Damask do shodnic, ako bi ondi našel móž ali zén Jezusove vere, da bi jih zvezane pripeljal v Jeruzalem. Ko pa je bil na potu in se že bližal Damasku, ga je

nanagloma obsvetila svetloba z neba. Od nebeške svetlobe Savel oslepi in kakor bi ga bila strela zadela, pade na tla,

Kar zasliši glas: „Savel, Savel! zakaj me preganjaš?“ Savel trepetaje vpraša: „Kdo si, Gospod?“ Ta mu odgovori: „Jez sem Jezus, katerega ti preganjaš!“ Savel ostermi in reče: „Gospod! kaj hočeš, da naj storim?“ Gospod mu odgovori: „Vstani in pojdi v mesto, in tam se ti bo povedalo, kaj ti je storiti.“ Savel vstane; ko pa hoče pogledati, so mu bile oči oslepljene. Toraj ga njegovi spremljavnici za roke primejo in ga peljejo v Damask v hišo nekega moža, kateremu je bilo ime Juda. Ondi je bil tri dni, in ni ne vidil, ne jedel, ne pil, ampak vedno molil.

*** Živel je pa v Damasku učence Gospodov, pe imenu Ananija. Njemu je Gospod v prikazni rekel: „Ananija, vstani in pojdi v ulice, ki se imenujejo ravne, in vprašaj v Judovi hiši po možu iz Tarsa, Savlu po imenu; zakaj glej, móli!“ Ananija odgovori: „Gospod! slišal sem od veliko ljudi, koliko hudega je storil ta mož tvojim svetim v Jeruzalemu. In tudi semkaj je prišel z oblastjo vélicege duhovna vezat vseh, kateri kličejo v tvoje imé!“ Gospod pa mu reče: „Le pojdi, ker izvoljena posoda mi je on, da ponese moje imé pred nevérnike in kralje in Izraelove otroke. Zakaj jez mu bom pokazal, koliko mu je treba za moje imé terpeti.“ Ananija tedaj gré na dom k Savlu, položi roke nanj, in reče: „Savel, brat! Gospod Jezus, kateri se ti je prikazal na potu, me je poslal,

Učenec so kralja iz Vengalima - P. 81.
Sam Ananija naj tvoj vóro spreobinika. 1818.

On. Krista today some "Pavel" and ad nos
880.

T. F. mensom ~ Gubjan (One. Poli. Gubjan) 880.
cf. 242.

da spregledaš, in da bodeš napolnjen s svetim Duhom.“ In pri té priči so padle od njegovih oči kakor luskine, spregledal je in vstal, je bil keršen in odslej Pavel imenovam. Potem šel v shodnico in oznanoval, da je Jezus sin Božji.

89. Peter po več krajih hodi, ozdravi Eneja, in obudi Tabito (okoli l. 39 po Krist. rojst.)

Sveta cerkev je imela nekaj časa zopet mir. Tedaj je Peter vse kersanske srenje obiskaval in v veri poterjeval.

Na tem popotovanji je Peter dva čudeža storil. V Lidi je Peter našel mrtvoudnega človeka, po imenu Eneja, kateri je že osem let v postelji ležal. Peter stopi k njegovi postelji in mu reče: „Eneja, ozdravi te Gospod Jezus Kristus; vstani in si postelji.“ In kar vstal je. In vsi, ki so ga vidili, so se spreobrnili.

Ne daleč od Lide je bilo mesto Jope. Ondi je bila učenka, Tabita po imenu. Ona je bila polna dobrih del in milošenj, ki ji je delila revežem. Prigodi se pa, da tiste dni zboli in umerje. Ko zvedo učenci, da je Peter v Lidi, pošljejo dva moža k njemu s prošnjo, da bi kmali tje prišel. Peter pride, in gre naravnost v zgornjo hišo, kjer je bil merlič. Ondi ga obstopijo vse vdove ter mu jokaje kažejo suknje in oblačila, ki jim jih je bila Tabita naredila. Peter, močno ganjen, poklekne in moli. Potem se proti merliču oberne, in reče: „Tabita, vstani!“ In Tabita spregleda in ko Petra ugleda, se usede. Peter ji podá roko, — in Tabita vstane. — Ta čudež se je naglo razglasil po vseh Jopah, in veliko jih je vérovala v Gospoda. Peter se je v Jopah še veliko dni mudil, in stanoval pri nekem strojarji, ki mu je bilo ime Simon.

90. Spreobrnitev nevernika Kornelija. Keršanska občina v Antiohiji (okoli l. 40 po Krist. rojst.).

† V Cezareji, nekem mestu pri srednjem morju, je živel rimski stotnik, Korneli po imenu. Bil je z vso svoje hišo pobožen in bogaboječ, je ljudem veliko vbogajme dajal in vedno Boga molil. Enega dne je prav serčno molil, kar ugleda angela Božjega, kateri mu reče: „Korneli! Tvoje molitve in tvoje milošnje so prišle v spomin pred Bogom. In zdaj pošlji mož v Jope, in pokliči nekega Simona, s primkom Petra. On ti bo povedal, kaj ti je storiti.“ Ko angel zgine, Korneli berž tri pobožne može v Jope pošlje.

† Drugi dan o poldne, ko so domači ljudje južno pripravljali, gre Peter verh hišne strehe molit. Ko pa moli, se zamakne. Vidil je odperto nebó, in kako se ž njega spuša na čveteronogate in lazne živali z zemlje in ptice spod nebá.

Ob enem je zaslišal glas, ki mu je rekel: „Vstani, Peter, zakolji, in jéj!“ Peter odgovori: „Tega ne, Gospod! ker nisem nikoli nič nagnusnega in nečistega jedel. Glas pa drugič pravi: „Kar je Bog očistil, ti nagnusnega ne imenuj!“ To se je trikrat zgodilo, in prikazen je zginila.

Heide: Person, welche Götzenbilder
anbetet; derjenige, welcher weder Christ, noch
Muhammedaner, noch Jude ist: s. Nichtchrist.
Weber, Handwörterb. d. deutsch. Sprach.

Barnabas Levites, Cyprius genere... cum Paulo,
gentium apostolus, ordinatus est ad praedicandum
Jesu Xti. evangelium... missus anti. ocli. am...
persecutionis causa. (ab omnibus vir bonus
habebatur)... Propertius inde Tarsum... ut quaeeret
Paulum, cum eo anti. ocli. am venit. In eius
urbis ecclesia annu. commemorati... ubi etiam
Jesu Xti. cultores primarii Christiani sunt
appellati. [Postea in Antiochiam ad Christianos...
adhuc Joanne cum cognovisset erat Maron,
revertunt anti. ocli. am.] Melior II/6 (880).

19. 87.
d. xix (int. christiane) (one) sub. transtibus
Lament.

Salomon in.

Omni huius generis a Jacobo (Huius) - [in] (Huius)
sunt Jerusalem, et in huius (Huius)
(Huius) (Huius) (Huius)] 880.

† Ko je Peter sam pri sebi pomišljeval, kaj bi pomenila ta prikazen, mu Duh Božji pravi: „Glej, trije možjé te išejo. Vstani tedaj, stopi doli, in pojdi ž njimi brez pomišljanja, zakaj jez sem jih poslal.“ Ko Peter doli stopi, najde možé, ktere je bil Korneli poslal. Koj drugi dan se Peter ž njimi in nekterimi učenci na pot podá v Cezarejo k Korneliju; in od njega zvé angelovo prikazen in njegove besede. Zdaj še le mu je znan pomen prikazni, ktero je imel, namreč: da je prišel čas, da se tudi neverniki, ktere so do sedaj imeli še za nečiste, sprejemajo v Jezusovo cerkev. Ves vesel oznanjuje Peter nauk Jezusov Korneliju in vsem nevernikom, ki so bili pri njem zbrani. Ko je pa še govoril, je sveti Duh padel na vse, ki so poslušali njegovo besedo. In Peter in njegovi tovarši stermé poslušajo, kako ti neverniki, kakor oni o binkošti, v tujih jezikih govoré in Boga povelčujejo. Tedaj Peter reče: „Sme li kdo kerstne vode braniti tem, kteri so svetega Duha prejeli, kakor mí?“ Toraj ukaže kerstiti jih v imenu Gospoda Jezusa Kristusa.

† Od sih mal se je začel tudi po družih krajih evangeli oznanovati nevernikom. Zlasti se je to godilo v Antiohiji, nekdanjem poglavitnem sirskega mestu, kjer sta učila Pavel in njegov tovarš Barnaba. Ondi sta toliko množico vernikov pridobila, da so jim ondotni neverniki lastno ime dali, ter jih po njih začetniku in Gospodu začeli imenovati kristjane.

91. Peter v ječi (okoli l. 42 po Krist. rojst.).

Herod Agripa, vnuk unega Heroda, ki je bil ukazal otroke v Bethlehemu pomoriti, je bil vso Judejo pod svojo oblast spravil. Judom se je prilizoval, toraj je preganjal Jezusove učence. Aposteljna Jakopa, Janezova brata, je dal ob glavo djati. Potem je ukazal Petra vjeti, ga v ječo vreči, ter ga v varstvo zročil čvaterni straži, ki je imela vsaka po štiri stražnike, ker ga je hotel po veliki noči postaviti pred ljudstvo.

ter ga končati. Cèrkev pa je neprenehoma Boga molila za svojega višjega pastirja. Že je bila poslednja noč pred dnevom, ko je imel Peter umorjen biti. Peter je tisto noč spal med dvema vojakoma vklenjen v dve verigi, drugi vojšaki so pa pred vratmi na straži stali. — In glej, kar angel Gospodov stoji pred Petrom in nebeška svetloba se v ječi zasveti. Angel Petra zbudi, in mu reče: „Hitro vstani!“ Peter vstane in verige so padle od njegovih rok. Angel dalje pravi: „Opasi se, in obuj svoje čevlje, in hodi za menoj!“ Peter tako stori. Ni pa prav vedil, ali je res, kar se je godilo, ali je le prikazen. Kadar sta bila odšla memo prve in druge straže, sta prišla do železnih vrat proti mestu. Ta vrata so se jima odperla sama od sebe. In šla sta skoz nje in prišla v neke ulice, — in pri té priči angel spred njega zgine. Zdaj še le se Peter zavé, in reče: „Zdaj vem res, da je Gospod poslal svojega angela, in me otel iz roke Herodove.“

Premišljajo, koliko dobroto mu je Bog skazal, pride Peter do Markove hiše, kjer je bilo veliko kristjanov v molitvi ravno zbranih, in so zanj molili. Ko poterka na večna vrata, je šla dekla, po imenu Roda, poslušat, kdo je. In ko Petrov glas spozna, od veselja pozabi vrata odpreti, in nazaj teče povedat, da Peter stoji pred vratmi. Zbrani pa so ji rekli: „Meša se ti.“ Ona pa le terdi, da je takó. Tedaj so ji rekli: „Njegov angel je.“ Ko pa Peter le še terka, mu odpró. Kar res Petra ugledajo in ostermé. Še bolj pa so se čudili, ko so iz njegovih ust slišali, da ga je Gospod ipeljal iz ječe po svojem angelu. Ko se je dan storil, ni bil majhin strah med vojaki, ki so bili na straži. Ne more jim v misel, kam bi bil Peter zginil. Herod jih izprašuje, in ukaže, jih ostro kaznovati.

† cf. Rozhoduje vrtajenje 180.

Kano' nēn' nū pōhēk. Owi mo'j
lāqij' dān' nēgō. a' eaj' selat' 1819
nōmō' pōhē

Herod je po svojem grozovitem preganjanji svete cerkve kmali umerl. Šel je iz Judeje v Cezarejo in je ondi prebival. Enega dne je sedel, oblečen v krasna oblačila, na kraljevem sedeži, da bi sprejemal tuje poslance. Ko pridejo prednj, jih je nagovoril. Ljudstvo se mu je prilizovalo in vpilo: „To je Božji glas, pa ne človeški!“ Herodu je bilo to jako po volji. — Ali — pri té priči ga angel Gospodov udari, ker ni dal časti Bogu. Červi so se ga živega lotili, in umerl je v strašnih bolečinah.

92. Pervo popotovanje svetega Pavla (45—48 do Krist. rojstv.

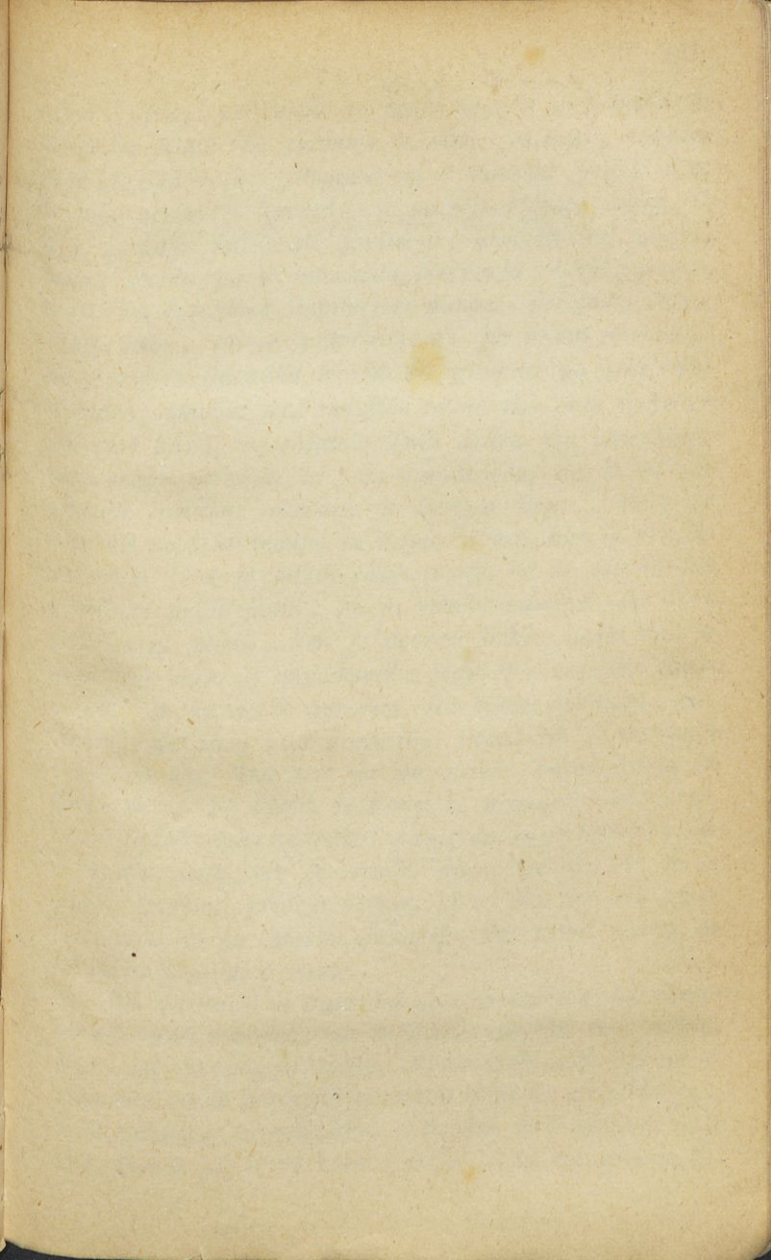
Sveti Duh je duhovnim prednikom keršanske občine v Antiohiji rekel: „Odločite mi Savla in Barnaba v opravilo, za katero sem ji izvolil.“ Tedaj so se postili in so molili ter položili na nji roké in ji poslali. Pavel tedaj prične veliko delo spreobračanja nevernikov. Povsod je prvič judom sv. evangeli oznanoval. Ker so se pa ponujanemu zveličanju ustavljali, se k nevernikom obrnil. Njih veliko je vesolega cerca poslušalo njegove besede; in dan na dan se je množila Jezusova cerkev tudi med nečimi.

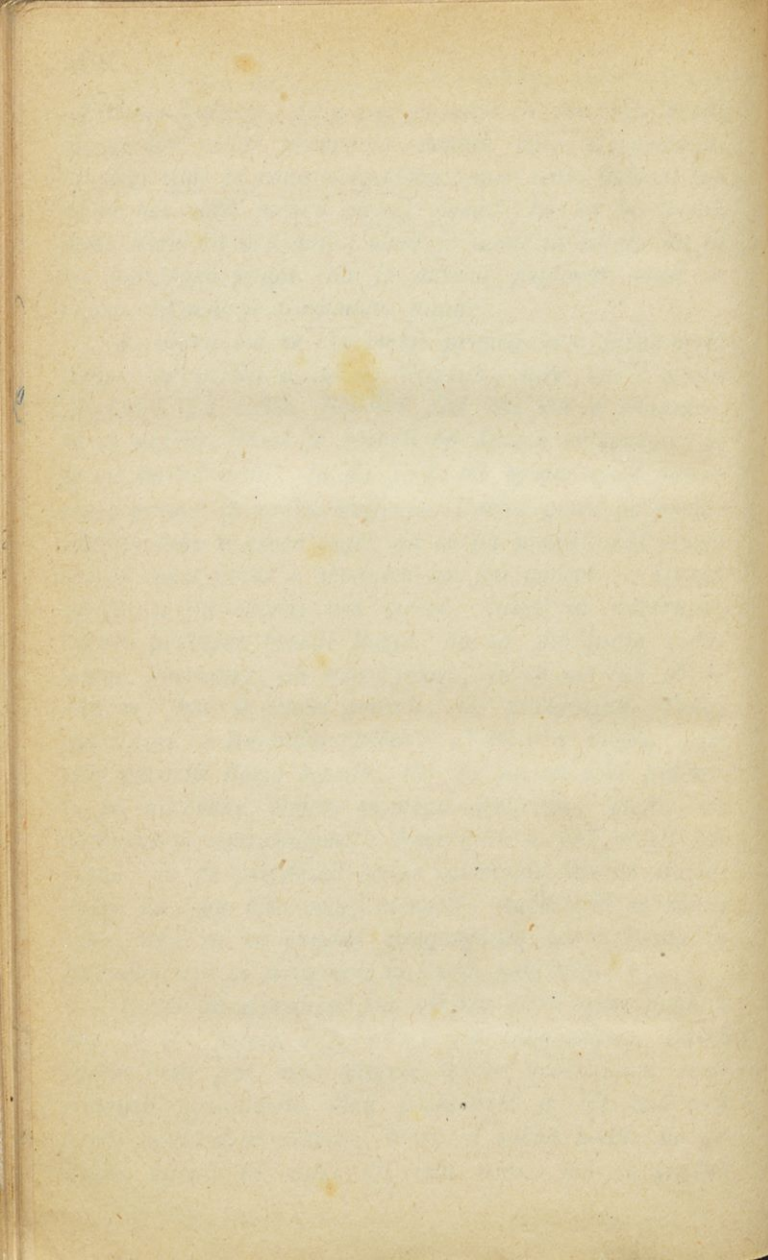
Najprej sta Pavel in Barnaba šla na otok Ciper, kjer je bil Barnaba doma. Ko sta ondi že po vseh krajih evangeli oznanovala, ji deželni poglavar, Sergi Pavel po imenu, k sebi pokliče, ker je želel slišati besedo Božjo. Pri njem pa je bil nek jud, Bar-jezu po imenu, vražar in kriv prerok. Ta se jima je ustavljal, in je deželnega poglavarja od vere odvrčal. Pavel, napolnjen s sv. Duhom, ostro vanj pogleda, in reče:

„O ti sin hudičev, poln vse goljufije in vse lažnjivosti, ali ne boš nehal prevracati pravih potov Gospodovih. In glej, zdaj je roka Gospodova zoper tebe. Oslepel boš in ne boš vidil solnca nekaj časa.“ In ko bi trenil, pade tema na vražarja; okoli je taval in iskal, da bi mu kdo roko podal. Ko je deželni poglavar vidil ta čudež, véroval je Gospodove nauke.

Iz Cipra sta se čez morje prepeljala v južno malo Azijo, in prišla v deželo Pisidijo, kjer sta v mestu Antiohiji učila. Sobotni dan sta šla v shodnico, in se usedla. Pavel je govoril od Jezusa križanega, ki je od smerti vstal, in da je le od njega upati odpuščenje grehov in večno življenje. Pavlov govor je poslušavcem tako v serce segel, da so ga prosili, naj drugo soboto zopet pride v shodnico ter jim govori. — Drugo soboto se je skoraj vse mesto, judje in neverniki, zbralo poslušat besede Božje. Ko so pa judje vidili trume, prevzame jih nevošljivost, in so na laž obračali to, kar je Pavel govoril, ter preklinjali. Tedaj jim Pavel in Barnaba rečeta: „Vam sva mogla najprej govoriti Božjo besedo. Ker jo pa od sebe pahate, in se nevredne štejete večnega življenja, glejte, se oberneva k nevernikom.“ Neverniki so bili veseli teh besed, in po vsi deželi se je razširjala beseda Božja. Judje pa tega niso mogli sterpeti; nadražili so nekaj žen i mož in so obudili preganjanje zoper Pavla in Barnaba, ter so ji izgnali iz svojih pokrajin.

Pavel in Barnaba sta otresla proti njim prah z nog in sta prišla v Listro na Likaonskem. Pavel začne ondi kar na očitnem tergu nevernikom sveti evangeli oznanovati. Med poslušavci je bil tudi nek hrom (in kruljev) človek, kateri ni nikoli hodil. Ko ga Pavel ugleda in vidi, da ima vero, mu je glasno

rekel: „Stopi po koncu na svoje noge!“ In človek je skočil in hodil. Ko ljudstvo to vidi, ostermi, zažene svoj glas in reče: „Bogova sta v človeški podobi doli k nam prišla!“ Barnaba so zavoljo njegove velike in lepe postave imenovali Jupiterja, svojega naj višega boga; Pavla pa so imenovali Merkurja, boga zgovornosti. Na vse kmali Jupiterjevi duhovni priženejo ovenčanih volov, in se pripravljajo, jih njima darovati. Ko Pavel in Barnaba to vidita, oblačila po sebi razstergata, skočita med množico in na vs glas vpijeta: „Možje! kaj to počenjate? Tudi midva sva umerljiva, vam enaka človeka, ki vam oznanjujema, da se od teh praznih malikov obrnite k živemu Bogu, kateri je ustvaril nebo in zemljo, in morje in vse, kar je v njih. Akoravno je v preteklih časih pustil, da so vsi narodi hodili po svojih potih, pa ni vendar samega sebe brez pričevanja pustil, ker je dobrote delil, dajal dež in rodovitne čase, in napolnoval z jedjo in z veseljem naša serca.“ In ko sta to govorila, sta komaj ubranila množicam, da jima niso darovale. Veliko jih je verovalo besedo Božjo. Med tem je pa prišlo nekaj judov iz tistih mest, po katerih je Pavel že evangeli oznanoval, in so ljudstvo tako nadražili nanj, da so ga kamnali, in iz mesta vlekli, ker so menili, da je mrtev. Ko se je razšlo ljudstvo, pridejo učenci, ki so bili sprejeli Jezusovo vero, in ga žalostni obstopijo. Kar Pavel vstane in se verne ž njimi v mesto.

Derbe Ko sta Pavel in Barnaba še v mestu Derbe oznanovale sveti evangeli, sta se domu vračala skoz mesta, kjer sta že poprej učila. Opominjala sta učence k stanovitnosti in postavila sta vsem občinam starašine, t. j. mašnike, z molitvijo, s postom in s pokladanjem rok. Potem pa se vrneta v Antiohijo in sta pripovedo-

vala, koliko reči je Bog ž njima storil, in da je odperl nevernikom vrata (prave) vere.

93. Cerkveni zbor v Jeruzalemu (okoli leta 50 po Krist. rojst.)

* Neki véni zmed Judov so prišli iz Judeje v Antiohijo, in so ondot kristjanom govorili: „Ako se ne daste obrezati po Mojzesovi šegi, ne morete zveličani biti.“ Pavel in Barnaba sta se temu nauku precej ustavila. Tedaj sklenejo, naj gredó nekteri v Jeruzalem k apostelju in starošinom zavoljo tega vprašat. Pavel in Barnaba sta bila v Jeruzalem poslana.

* Ko prideta v Jeruzalem, so se aposteljni in starešini zbrali k skupnemu posvetovanju. V tem zboru Peter vstane, in reče: „Bratje: Vi veste, da je Bog mene izvolil, da se nevernikom evangeli oznanuje. In Bog, ki pozna serca, nič razločka ni storil med nami in med njimi, ker je njim dal svetega Duhá, kakor nam. Zakaj tedaj zdaj Bogá skušate, da nakladate jarem učencom na vrat, ki ga ne naši očetje, ne mi nismo mogli nositi. Mi verujemo, da bodo tudi oní brez tega jarma zveličani po milosti Gospoda Jezusa Kristusa, kakor mí.“

II. Eisei papotnapi igjata pater.
iz Antiohijske Gavel in Barnaba. 879.
Gavel med apostoli esentao stato. Tink.
Matija ime Gaveli av Barla. 1879.

4. Petrus pater med nazari: pag 246.

Troja ist ein Punkt, über den ein grosser Theil
der Cultur Asiens seinen Weg nach Europa
gefunden hat. Troja lag auf der Bahn der
uralten Wanderungen vieler Völker auf ihrem
Weg von Osten nach dem europäischen Westen.
H. 9. 1. 88, N. 12 - Aufzeichnung des alten
Troja durch (Kaufmann?) Dr. Klein, Schlesien

Ravno tako je apostelj Jakop^{minor 7 Jeruzalema} govoril. Tedaj so sklenili aposteljui in ves zbor, kristjanom v Antiohijo poslati pisanje s sklepom, da kristjanov več ne veže Mojzesova postava. Ta zborov sklep se začenia z besedami: „Svetemu Duhu in nam je dopadlo, nobenega bremena več vam ne nakladati.“

94. Drugo popotovanje svetega Pavla (51—54 po Krist. rojst.).

Čez nekoliko časa je Pavel drugo apostoljsko popotovanje nostopil. Z veliko gorečnostjo je obhodil Sirijo in skoraj vse dežele male Azije: Cilicijo, Likaonijo, Frigijo, Galacijo, Bitinijo, Mizijo. Ko pa pride v Troado, sam ne vé, kam bi se obernal, Gospod se mu v spanji prikaže ter mu pové, kam naj gre. Nekdo v macedonski obleki namreč je stal pred njim, in ga je preserčno prosil, rekoč: „Pojdi v Macedonijo in pomagaj nam!“ Berž v barko stopi Pavel in njegovi tovarsi: Sila, Marka in Timotej se prepejajo v Evropo, in srečno pridejo v Filipe, veliko macedonsko mesto.

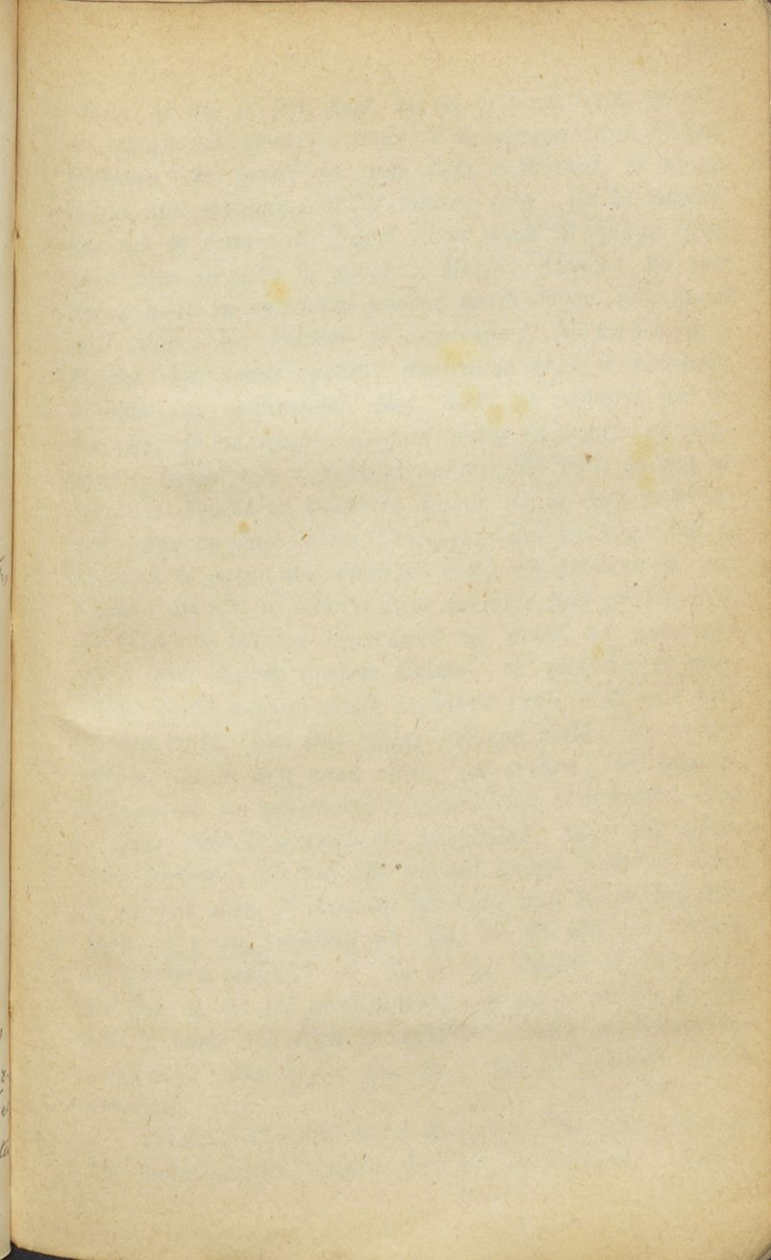
Pavel je precej prvo soboto oznanoval nauk Jezusov. Med poslušarci je bila tudi bogaboječa žena škerlatarica, po imenu Lidija. Sveti Duh ji je serce odperl, da je vércvala, kar je Pavel govoril, in se je dala kerstiti z vso svojo družino.

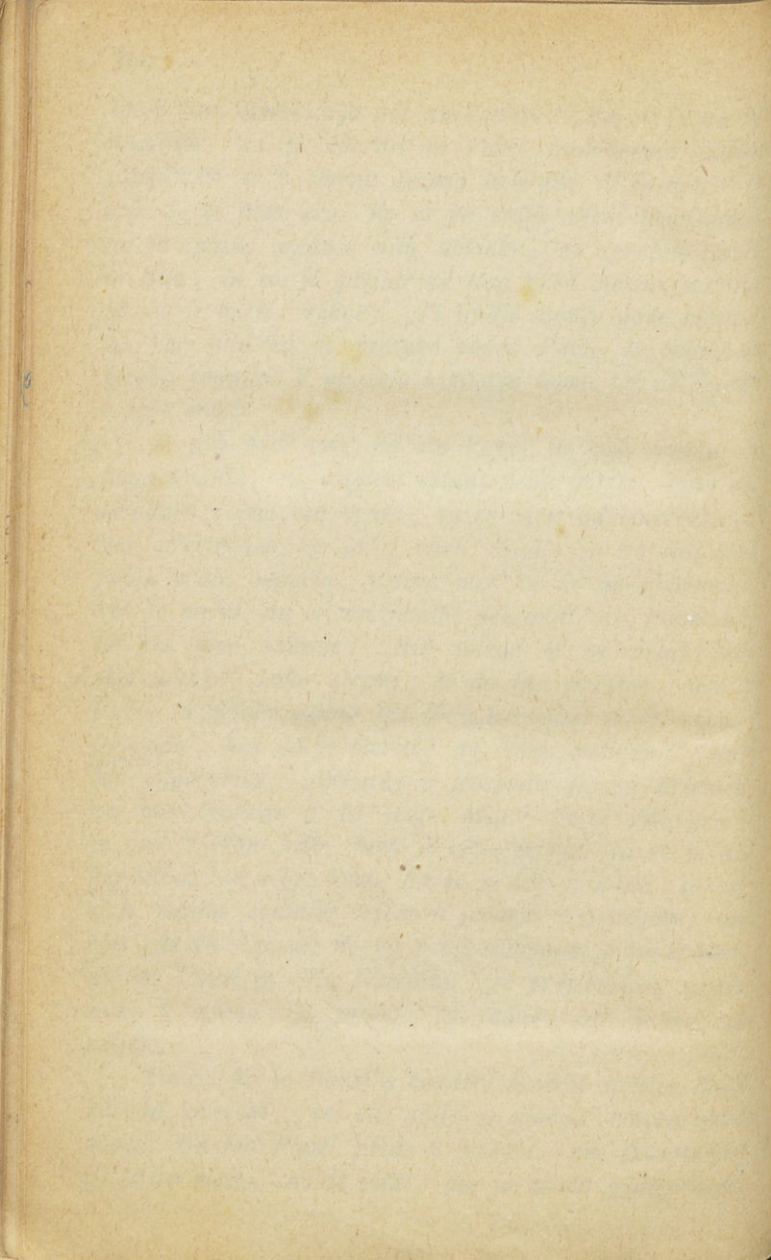
Pa kmali vstanejo tudi tukaj sovražniki ter nadražijo ljudstvo zoper Pavla in Sila. Ko sta Pavel in Sila zopet enkrat šla v molitvenico, ji sreča deklica, ki je imela vedežkega duha, in je svojim gospodarjem veliko dobička privedežvala. Ta je hodila za njima in je vpila, rekoč: „Ti ljudje so služabniki Bogá visokega,

keri vam oznanujejo pot zveličanja. „Pavel je pa bil nevoljen, se je obrnil in rekel hudobnemu duhu: „Zapovem ti v imenu Jezusa Kristusa iti iz nje.“ In izšel je še tisto uro. Ko so pa vidili njeni gospodarji, da je zginilo upanje njih dobička, so zgrabili Pavla in Sila, in so ji peljali na terg pred mestne sodnike ter so ji tožili, rekoč: „Ti ljudje motijo naše mesto.“ — Vse ljudstvo se vzdigne zoper Pavla in Sila, in mestni sodniki ji ukažejo s šibami tepsti ter vklenjena v ječo vreči.

O pol noči pa, ko sta Pavel in Sila molila in Boga hvalila, na naglem vstane velik potres, tako da se odpró v ječi vsa vrata, in se vsem odklene železje. Ves prestrašen se ječni varh zbudi; in ko vidi vsa ječna vrata odprta, izdere meč in se hoče umoriti, ker je menil, da so vsi jetniki pobegnili. Ali Pavel mu na ves glas zavpije: „Nič žalega si ne delaj, saj smo tukaj.“ Ječár stermi, si da luč prinesti, gre k Pavlu in Silu v ječo, ter jima k nogam pade, rekoč: „Gospoda, kaj mi je storiti, da bom zveličan?“ Ona mu odgovorita: „Verovaj v Gospoda Jezusa Kristusa, pa boš zveličan ti in tvoja hiša.“ In še tisto uro ji je vzel v svojo hišo, jima je rane izpral, in se je dal kerstiti z vso svojo hišo. Ko se je bilo zdanilo, so poslali mestni sodniki bričev k ječarju s poveljem, naj oba jetnika izpusti. Ko pa briči sodnikom prinesó glas, da sta Pavel in Sila Rimljana, se prestrašijo, gredo sami k njima, ji prosijo za zamero ter ji iz ječe peljejo.

Potem ko je Pavel s svojimi tovarši učence obiskal in oveselil, so šli dalje v mnoga macedonska mesta. Od tod Pavel pride v Atene, naj imenitnejše greško mesto. Ko je vidil, da je mesto malikovanju

vdano, se mu je duh vnel, in na očitnem tergu je začel oznanovati pravega Boga in njegovega Sina Jezusa Kristusa. In prišli so tudi neki modrijani, in so ga peljali na Arcopag, veliki mestni terg, da bi zvedili, kaj uči in oznanuje. Pavel stopi sredi Arcopaga pred velik zbor in tako le govori: Možjé, Atenci! Ko sem okrog hodil in ogledoval podobe vaših bogov, sem našel tudi oltar, na katerem je zapisano: Neznaniemu Bogu. Kar tedaj častite, dasiravno vam je neznano, to vam jaz oznanujem. Bog, kateri je ustvaril svet in vse, kar je na njem, Gospod nebes in zemlje ne prebiva v tempeljih, z rokami narejenih. Tudi se mu ne streže s človeškimi rokami, kakor da bi česa potreboval, ker on daje vsem življenje, dih in vse. On je ustvaril iz enega ves človeški rod, da prebiva po vsi zemlji; in jim je odločil čase in meje njih prebivanja, da bi njega iskali, dasiravno ni deleč od nobenega zmed nas. Zakaj v njem živimo, se gibljemo in smo, kakor so že nekteri vaših pesnikov rekli: Mi smo njegovega rodú. Ker smo tedaj Božjega rodú, ne smemo misliti, da je Bog enak zlatu, ali srebru: ali kamnu, izrezanemu po umetnosti in izmišljenji človekovem. Bog je sicer čase te nevednosti pregledal, zdaj pa oznanuje ljudém, da naj vsi povsod delajo pokoro. Zato je odločil dan, v katerem bo sodil svet po možu, ktere ga je v to postavil, ter ga, da bi mu vsi verjeli, od mrtvih obudil.“ — Ko so pa slišali od vstajenja mrtvih, so se eni posmehovali, eni pa so rekli: Poslušali te bomo od tega drugikrat.“ Tako je Pavel šel zmed njih. Eni možje pa so se ga še držali, in so vérovali.

Iz Atén je Pavel šel v Korint. Pa tudi tukaj so mu nasprotovali judje, katerim je najprej evangeli

oznanoval. Toraj jim je rekel: Vaša kri vam pridi na glavo; jez sem nedolžen; zdaj pa pojdem k nevercom.

Potem je učil neverce v Korintu, in veliko jih je vérovalo, ter se dalo kerstiti. Pavel je poldrugo leto ondi ostal; potlej se je od Korinčanov poslovil in se prepe-
ljal v Azijo, ter se skoz Efez vernil domú v Antiohijo.

95. Tretje popotovanje svetega Pavla (55—58 po Krist. rojst.).

Ko se je Pavel nekaj časa v Antiohiji pomutil, je šel tretjič Jezusa oznanovat je zopet veliko krajev male Azije obhodil, in potem prišel v Efez, ki je bil glavno mesto rimske Azije. Ondi je našel dvanajst učencev ter jih vprašal: „Ali ste prejeli svetega Duhá?“ Oni mu odgovoré: „Saj še slišali nismo, da je sveti Duh.“ Pavel jih dalje vpraša: „Na kaj ste bili tedaj keršeni?“ Odgovoré mu: „Na Janezov kerst.“ Na to Pavel reče: „Janez je kerševal ljudstvo s kerstom pokore, in ga je opominjal, vérovati v Njega, kteri bo za njim prišel, t. j. v Jezusa Kristusa. Ko so to slišali, so se dali kerstiti v imenu Gospoda Jezusa. Ko je Pavel roke na nje položil, je prišel sveti Duh na nje.

Pavel je dve leti in tri mesce v Efezu ostal in učil, tako da so z Jezusovim naukom seznanili vsi prebivavci rimske male Azije. Tudi velike čudeže je Bog delal po svetem Pavlu, tako, da so potne rute od njegovega života in pasove pokladali na bolnike, in bolezni so jih popustile in hudi duhovi so šli iz njih.

Groza in svet strah je obšel vse, ki so to vidili. Veliko jih je vérovalo, in prišli so, ter so se spovedali svojih grešnih del. Veliko zmed tistih, kteri so

Went to Christen leben Hauptst. in the
180

Neelie, "love" Fe or apr. 1880 (cf. l. 1880)
1881.

vraže uganjali, je prineslo svoje vražarske bukve in so jih sežgali v pričo vseh. Njih cena je bila okoli dvajset taržent tolarjev. Tako močno je beseda Božja rastla in se uterjevala.

Tisti čas je pa v Efezu vstal velik hrup zoper Pavla in njegove tovarše. Neki srebrár, po imenu Demetri, je namreč delal sreberne hišice ali podobice Dijaninega tempelja, in je imel z umetniki vred velik zaslužek pri njih. Te in take delavce je on sklical in jim je rekel: „Možje! veste, da imamo od tega dela svoj dobiček. Zdaj pa vidite in slišite, da je ta Pavel ne le v Efezu, ampak skoraj po vsi Azii veliko množico pregovoril in odvernil (od Dijaninega češenja), rekoč: „Niso ne bogovi, kateri so z rokami storjeni.“ Ko so to slišali, so se razserdili ter so vpili: „Velika je Dijana Efežanska!“ Vse mesto je bilo polno zmešnjave, in zagnali so se v gledišče, kjer je bilo ljudstvo zbrano. Tudi dva Pavlova tovarša so popadli in tje peljali. Pavel je hotel iti med ljudstvo, ga mirit, pa mu učenci niso pustili. Poslednjič je vendar mestni poglavar s pametnimi besedami utolažil in pomiril nadraženo ljudstvo.

Ko je bil hrup potihnil, je Pavel slovo vzel in šel v Macedonijo in Grecijo. In ko se je bil čez tri mesece spet v Azijo povernil, je zopet prišel v Troado, kjer je sedem dni ostal. V nedeljo se vsi věrni snidejo v neki hiši kruh lomiti, t. j. obhajati sveto daritev in sveto obhajilo. Ondi jim je Pavel do polnoči govoril, ker je hotel drugi dan zjutraj iz Troade odriniti. Sedel je pa na oknu nek mladeneč, po imenu Ertih; on terdó zaspi, omahne v spanji in s tretjega nadstropja ra tla pade, tako da ga mertvega vzdignejo. Pavel tedaj k njemu doli gre, in ga oživi.

Drugi dan Pavel s svojimi v barko stopi. Peljali so se memo otokov Lesbos, Kios in Samos v Milet. V to mesto Pavel skliče prednike Efežanske cerkve, in od njih ganljivo slovo jemlje. Ko jih je bil opomnil svojega apostelskega djanja med njimi, dalje pravi: „In zdaj, glejte, jez, nagiban po svetem Duhu, grem v Jeruzalem, ne vedoč, kaj se mi bo tam zgodilo. Le samo to mi sveti Duh pričuje po vseh mestih, in pravi; da me vezi i bridkosti čakajo v Jeruzalemu. Ali nič tega se ne bojim; tudi svojega življenja ne cenim dražje, kakor sebe, da le dokončam svoj tek in oznanujem evangeli milosti Božje. Jez vem, da ne bote več vidili mojega obličja. Pazite toraj na se in na vso čedo, v kateri čas je sveti Duh za škofe postavil, da vladate cerkev Božjo, katero je pridobil s svojo keryjō. Jez vem, da bodo po mojem odhodu prišli zgrabljivi volkovi. In še zmed vas samih bodo vstali možje, ki bodo napčno govorili, da bi za seboj potegnili učence. Zavoljo tega čujte in v spominu ohranite, da jez tri leta noč in dan nisem nehal s solzami opominjati vsacega zmed vas. In zdaj vas priporočam Bogu in milosti Njega, kateri je mogččen, sezidati in dati delež vsem posvečenim.“ Ko je bil to izgovoril, je pokleknil in molil z njimi vsemi. Velik jok med njimi vstane; Pavla objemajo in kušujejo. Naj žalostnejši so pa bili zavoljo besede, da ne bodo več vidili njegovega obličja.

96. Poslednje djanje svetih apoštelnjov.

Ko je bil Pavel prišel v Jeruzalem, so ga kristjani z veseljem sprejeli; judje pa se zoper njega vzdignejo in hrup zaženejo zoper njega. Pavel je bil vjet in v

#

1. 1/2 liter (n. 246)
2. 1/2 " " "

3. 1/2 liter 0.09.

ječo veržen. Potem ko se je dve leti ječl v Cezareji, ga peljejo v barki po morji v Rim, da bi ga, kakor je sam hotel, cesar sodil. Na morji je vstal velik vihar, tako da se barka razbije. Pavel in vsi ljudje, ki so bili z njim na barki, so se bili čudovito rešili na otok Malto. V Rimu je bil dve leti vjet; potem je bil izpušen iz ječe, ter je še po mnogih deželah in v Rimu kraljestvo Božje oznanoval.

Kakor Peter in Pavel so tudi vsi drugi aposteljni nauk Jezusov oznanovali križem svet po mnogih krajih in deželah, in ga poterjevali s čudeži in znamenji. Peter, ko poglavar in višji pastir svete cerkve, pa je keršanske občine povsod obiskaval in jih poterjeval v veri. V ta namen je šel še pred sv. Pavlom v Rim, ki je bil glavno mesto tedanjega sveta, in si je ondi vstanovil škofovski sedež. S svojega mnogokratnega aposteljskega popotovanja se je vselej v to mesto vrnil. Poslednja leta pa je stanovitno prebival v Rimu. Bil je 35 let škof in poglavar vseh vernih.

Pristavek.

Peter in drugi aposteljni so povsod, kjer so bili, vstanovili keršanske občine, postavljali škofo, da so ko dušni pastirji namesti njih verne vladali, in to, kar so od njih pred toliko pričami slišali, z ustnim oznanovanjem nepopačeno zopet zročali svojim naslednikom. Ob enem so nekteri aposteljni in učenci zase in za posamezne daljne osebe in keršanske občine po navdihnjenji svetega Duha pa tudi marsikaj zapisali. Ta njih pisma

je sveta cerkev iz visocega spoštovanja do svetih pisav-
cov sčasoma zbrala v ene same bukve, ki jih imenu-
jemo sveto pismo nove zaveze.

Prišel je čas, da so mogli aposteljni sveto vero
s svojo smertjo poterditi. Leta 67 po Kristusovem roj-
stvu je prišel Pavel zopet v Rim in je v strašnem pre-
ganjanji, ki se je bilo vzdignilo pod cesarjem Nero-
nom, ondi 29. rožnika mučeniške smerti umerl. Ravno
tisti dan je tudi Peter, poglavar Jezusove cerkve, živ-
ljenje dal za Jezusa. Pavel, ko rimski mestnjani,
je bil obglavljen; — Peter pa po Jezusovem prero-
kovanji križan, in sicer z navzdol obrnjeno glavo,
ker se je nevrednega štel, s svojim Gospodom enako
smert terpeti. — *61. h. k.* *temple v jez. z p. v. 1218.*
Jako p^o starji je bil že veliko po-
prej (42 po Krist. rojst.) na povelje Herodovo ob-
glavljen. Ravno tako so tudi vsi drugi aposteljni
svoje življenje dali za svojega Gospoda Jezusa Kri-
stusa, le sveti Janez ne. Ta Gospodov ljubljenec
je po smerti in častitljivem vnebovzetji presvete Ma-
rije Device zlasti v Efezu stanoval, in je od onod
keršanske občine male Azije obiskaval. Pozneje, za
cesarja Domicijana, je bil v Rimu v kotel vrelega
olja veržen, in ker se mu ni bilo nič žalega zgodilo,
na otok Patem pregnan. Ondi je po navdihu svetega
Duhá skrivno razodenje spisal. Iz pregnanstva izpu-
šen se je vernil v Efez. Jako ganljivo je, kar nam
ustno zročilo od njegovih poslednjih dni pripoveduje.
Zavoljo njegove velike starosti so ga mogli k Božji
službi le nositi. Vselej je kristjane pozdravil z bese-
dami: „Otročiči, ljubite se med seboj.“ Nekteri so se
bili teh besedi že naveličali, in so ga toraj vprašali:
„Učenik, zakaj nam vedno le eno praviš?“ On jim pa
odgovori: „To je Gospodova zapoved, in da ste le to

Explorations by John - Antiquities of the
in England & Wales. Regent.
March 11. 189.

prav spolnili, je zadosti.“ Okoli leta 100 po Kristusovem rojstvu je blaženo v Gospodu zaspal.

S smertjo apostelnov je vso sveto cerkev velika zguba zadela. Po njih je iz malega gorčičnega zerna čudovito hitro zrastlo veliko drevo, ki je senco dajalo že celim deželam. Vender pa cerkev ni zapušena ostala. Škofje so delo svetih apostelnov vedno z enako gorečnostjo nadaljevali in s pomočjo sebi podložnih mašnikov in vernikov razširjali. Vse skupaj pa je kuge krivoverstva, razpertije in ločitve varoval naslednik svelega Petra, sveti oče, ali papež v Rimu, ter jih v stanovitni edinosti ohranil. Tako se je pokazala v eni veri

in v enem vidnem poglavarji edina, po uku, zakramentih in po mnozih udih sveta, na aposteljnih vterjena apostoljska in vse čase in vse narode obsegajoča vesoljna ali katoliška cerkev. Zidana je na skali svetega Petra; ona pod varstvom Jezusa Kristusa in pomočjo svetega Duhá že več kot osemnajst sto let nepremakljivo stoji, in bo vsem napadom peklen-skih moči ukljub stala ves čas do konca svetá. Blagor njemu, kateri je sklenjen ž njo; in ž njo v Jezusa, Sinu Božjega veroval, v njega upal, in njemu služil z mnogo-verstnimi dobrimi deli. Gospod ga bo ob svojem častitljivem drugem prihodu spoznal za svojega, ter ga seboj peljal v večno življenje. Ondi bo poln veselega zamak-njenja gledal Gospoda, začetek in konec, na sedeži njegovega veličastva, z vsemi svetniki pred njim na kolena pa del, ga molil, in hvalil in poveličeval na vse večne čase.

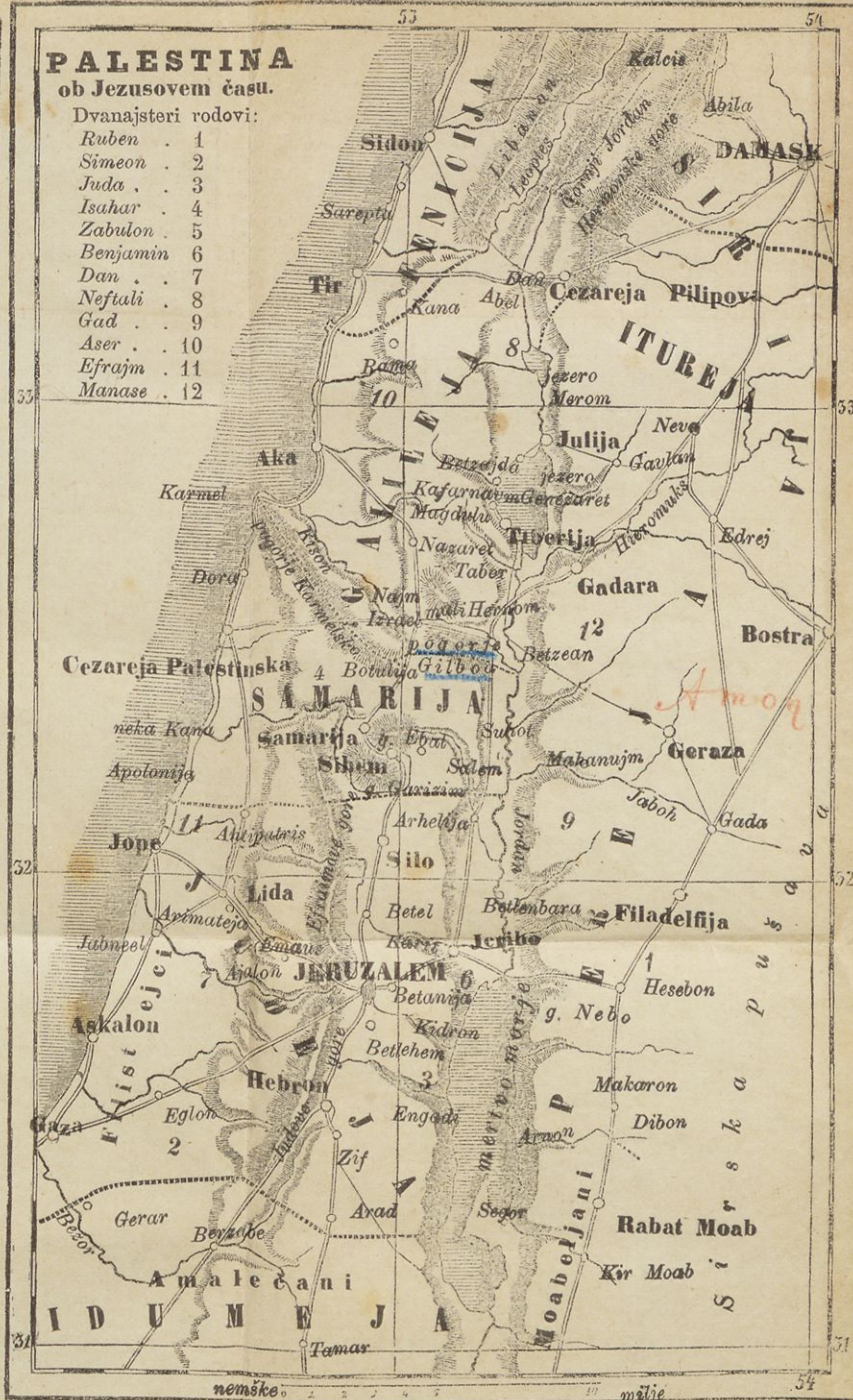
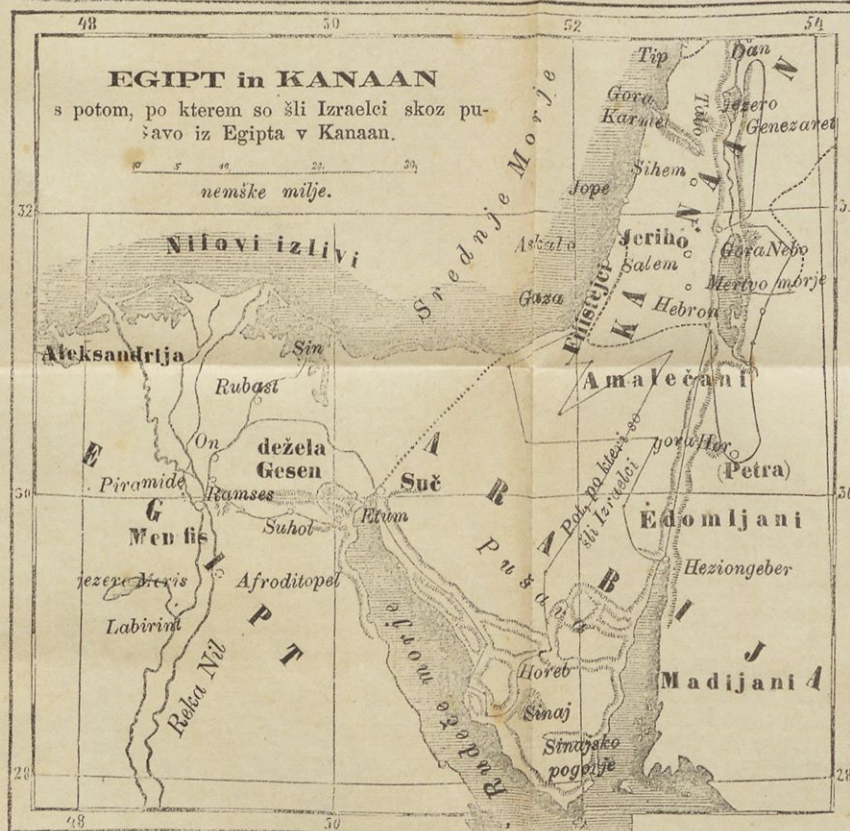
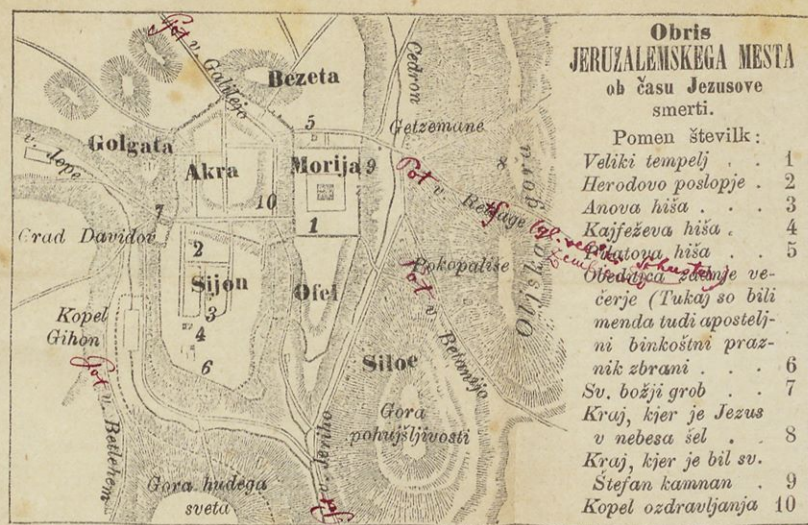
Handwritten signature and initials.

14.
142.
143.
206.
236.

in v enem vidnem poglavarji edina, po uku, zakramentih in po mnogih udih sveta, na aposteljskih vterjena apostoljska in vse čase in vse narode obsegajoča vesoljna ali katoliška cerkev. Zidana je na skali svetega Petra; ona pod varstvom Jezusa Kristusa in pomočjo svetega Duhá že več kot osemnajst sto let nepremakljivo stoji, in bo vsem napadom peklenških moči ukladno stala ves čas do konca sveta. Blagor njemu, kateri je sklenjen ž njo; in ž njo v Jezusa, Sinu Božjega veroval, v njega upal, in njemu služil z mnogoverstnimi dobrimi deli. Gospod ga bo ob svojem častljivem drugem prihodu spoznal za svojega, ter ga seboj peljal v večno življenje. Oni bo poln veselega zamaknjenja gledal Gospoda, začetek in konec, na sedeži njegovega veličastva, z vsemi svetniki pred njim na kolena pa del, ga molil, in hvalil in poveliceval na vse večne čase.

24. 11. 1870

Natisnil Karel Gorišek na Dunaju.

f. -

f. 5.

14.
142.
143.
206.
236.

F. Schnoter, Kurze bibl. Geschichte mit 46
in den Text gedruckten Bildern. Dieses
Lehrbuch, vom f. b. Ordinate in Wien für
gültig erklärt, kann beim Unterrichte in
den unteren Classen des Volks - & Bürgerschulen
innerhalb der Erzdi. Wien gebraucht werden.
Verordnungsabl. des M. f. l. v. 877, p. 14.

46

für
in
Lohn

1771. 14.

Nickau: 1 f. -

Nabrigora popiana, 7/10 880 - f. 5.

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

222548